HỒ CHÍ MINH

TOÀN TẬP

11

1963-1965

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

HỘI ĐỒNG XUẤT BẢN

ĐÀO DUY TÙNG	Chủ tịch Hội đồng
NGUYỄN ĐỨC BÌNH	Phó Chủ tịch Hội đồng
HÀ ĐĂNG	Uỷ viên Hội đồng
ĐẶNG XUÂN KỲ	"
TRẦN TRỌNG TÂN	"
NGUYỄN DUY QUÝ	"
ĐỖ NGUYÊN PHƯƠNG	"
HOÀNG MINH THẢO	"
TRẦN NHÂM	"

BAN CHỈ ĐẠO XÂY DỰNG BẢN THẢO

ĐẶNG XUÂN KỲ

SONG THÀNH

NHÓM XÂY DỰNG BẢN THẢO TẬP 11

NGÔ THIẾU HIỆU (Chủ biên)

ĐÀO THỊ DIẾN

NGUYỄN THỊ GIANG

HỒ CHÍ MINH

TOÀN TẬP

11

1963 - 1965

Xuất bản lần thứ hai

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2000

LỜI GIỚI THIỆU TẬP 11

Hồ Chí Minh Toàn tập, Tập 11, bao gồm những bài viết, bài nói của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ tháng 1-1963 đến tháng 12-1965.

Các tác phẩm trong tập này phản ánh đầy đủ và sinh động tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong giai đoạn Người cùng với Ban Chấp hành Trung ương Đảng lãnh đạo toàn Đảng, toàn dân, toàn quân tiến hành *đồng thời hai chiến lược cách mạng* là xây dựng và bảo vệ miền Bắc xã hội chủ nghĩa và hoàn thành cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở miền Nam, thực hiện mục tiêu chung là hoà bình, độc lập, thống nhất, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Trước hết, những bài viết, bài nói của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong thời gian này thể hiện tư tưởng chỉ đạo của Người về cách mạng xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc. Người nhắc nhở: chúng ta xây dựng chủ nghĩa xã hội trong hoàn cảnh một nước nông nghiệp lạc hậu, lại bị chiến tranh xâm lược tàn phá. Chúng ta quá độ đi lên chủ nghĩa xã hội không trải qua con đường phát triển tư bản chủ nghĩa, lại trong hoàn cảnh đất nước tạm thời bị chia cắt làm hai miền, phải tiến hành đồng thời hai nhiệm vụ chiến lược khác nhau.

Hoàn cảnh đó gây ra cho chúng ta không ít khó khăn. Vì vậy, nhân dân ta phải *"dũng cảm phấn đấu, vượt mọi khó khăn, để xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội, đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp và công nghiệp, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần... chẳng những là vì hạnh phúc của đồng bào ta ở miền Bắc mà còn vì cuộc đấu tranh thần thánh của toàn dân ta để hoà bình thống nhất nước nhà"* (tr. 21).

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ ra những khó khăn, nhược điểm và yếu kém trong nền kinh tế của nước ta, nhất là về tổ chức và quản lý kinh tế. Vì vậy, Người đã cùng Trung ương Đảng đề ra ba cuộc vận động lớn:

tịch Hồ Chí Minh kêu gọi *"mỗi người chúng ta phải làm việc bằng hai để đền đáp lại cho đồng bào miền Nam ruột thịt"* (tr.227)

Thắng lợi của Hội nghị đã đem lại một không khí phấn khởi trong toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, làm cho mọi người thêm tin tưởng, hăng hái vươn lên làm tròn nhiệm vụ, trước hết là hoàn thành thắng lợi kế hoạch Nhà nước năm 1964 và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất.

Các tác phẩm của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong giai đoạn này còn cho thấy mối quan tâm của Người đến đời sống văn hoá - tinh thần của nhân dân. Theo Người, chủ nghĩa xã hội không chỉ làm cho mọi người dân có đời sống vật chất ấm no, mà còn phải có đời sống văn hoá - tinh thần phong phú. Các bài : *Bài nói tại Hội nghị tổng kết phong trào thi đua "dạy tốt, học tốt" của ngành giáo dục phổ thông và sư phạm; Bài nói tại Hội nghị Tuyên giáo miền núi; Bài nói tại Đại hội thanh niên Thủ đô; Bài nói tại Trường đại học Sư phạm Hà Nội,* v.v. đã thể hiện những quan điểm của Người về cách mạng tư tưởng và văn hoá diễn ra đồng thời với cách mạng về quan hệ sản xuất và cách mạng khoa học - kỹ thuật, nhằm xoá bỏ những tàn dư tư tưởng, thói hư tật xấu do xã hội cũ để lại, xây dựng một nền văn hoá mới với nội dung xã hội chủ nghĩa và đậm đà bản sắc dân tộc, xây dựng con người mới, lối sống mới và đạo đức mới xã hội chủ nghĩa. Người viết: *"Muốn xây dựng một xã hội mới và tốt đẹp, thì cần phải tiêu diệt những thói hư, tật xấu của xã hội cũ còn sót lại. Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội thì phải bồi dưỡng con người xã hội chủ nghĩa. Con người xã hội chủ nghĩa là con người có đạo đức cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, một lòng một dạ phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng"* (tr. 110).

Trải qua hơn l0 năm xây dựng chủ nghĩa xã hội, miền Bắc đã có những bước phát triển hết sức to lớn trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, trở thành căn cứ địa vững chắc cho cách mạng cả nước, hoàn thành được nhiệm vụ của hậu phương lớn là không ngừng chi viện sức người, sức của cho miền Nam ruột thịt.

Dưới sự lãnh đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Ban Chấp hành Trung ương Đảng, nhân dân ta ở miền Nam đã vượt qua muôn vàn khó khăn thử thách và liên tiếp giành được những thắng lợi to lớn trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ và chính quyền tay sai, đưa sự nghiệp cách mạng dân tộc dân chủ ở miền Nam tiến lên từng bước vững chắc.

Trong thời gian này, Người đã viết nhiều văn kiện quan trọng, phân

cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật trong nông nghiệp; cuộc vận động nâng cao ý thức trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu, gọi tắt là cuộc vận động "3 xây, 3 chống" và cuộc vận động đồng bào miền xuôi lên tham gia phát triển kinh tế và văn hoá miền núi. Người nói: *"chúng ta phải thật thà nhận rõ những khuyết điểm và nhược điểm, để kiên quyết sửa chữa: như ý thức làm chủ nước nhà và tinh thần trách nhiệm còn kém. Chế độ và phương pháp quản lý kinh tế tài chính của chúng ta còn nhiều thiếu sót và lỏng lẻo. Kỷ luật lao động chưa được thật nghiêm túc, Sử dụng lao động chưa được hợp lý. Khả năng thiết bị máy móc tuy có khá nhiều nhưng chưa* được *sử dụng đầy đủ"* (tr.109). Vì vậy *"mà năng suất lao động bình quân tăng rất chậm, sản xuất phát triển chưa được mạnh mẽ, vững chắc và cân đối..., đời sống vật chất của nhân dân chưa được cải thiện nhiều"* (tr. 109). Dưới sự chỉ đạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, các cuộc vận động trên đã lôi cuốn hàng triệu người sôi nổi tham gia bàn định phương hướng và kế hoạch sản xuất, cải tiến kỹ thuật, tạo ra một sự chuyển biến mạnh mẽ trong nền kinh tế quốc dân, góp phần quan trọng vào việc nâng cao đời sống của nhân dân.

Tháng 3-1964, Chủ tịch Hồ Chí Minh triệu tập *Hội nghị chính trị đặc biệt* nhằm tăng cường hơn nữa sự đoàn kết nhất trí trong toàn dân trước âm mưu tăng cường và mở rộng chiến tranh của đế quốc Mỹ. Bản báo cáo của Người tại Hội nghị là một văn kiện rất quan trọng, tổng kết những thành tích xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và thắng lợi của quân, dân ta đánh Mỹ - ngụy ở miền Nam trong l0 năm, từ 1954 đến 1964. Về những thành quả trong mười năm xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói: *"Trong 10 năm qua, miền Bắc nước ta đã tiến những bước dài chưa từng thấy trong lịch sử dân tộc. Đất nước, xã hội và con người đều đổi mới"* (tr. 224). *"Làng xóm ta xưa kia lam lũ quanh năm mà vẫn quanh năm đói rách. Làng xóm ta ngày nay bốn mùa nhộn nhịp cảnh làm ăn tập thể. Đâu đâu cũng có trường học, nhà gửi trẻ, nhà hộ sinh, câu lạc bộ, sân và kho của hợp tác xã, nhà mới của xã viên. Đời sống vật chất ngày càng ấm no, đời sống tinh thần ngày càng tiến bộ"* (tr. 225). Đồng thời, trong báo cáo Người cũng đề ra những nhiệm vụ trước mắt cho toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta phải phấn đấu hoàn thành để đưa sự nghiệp cách mạng nước ta tiến lên giành những thắng lợi mới. Tại Hội nghị, Chủ

hoạch Mắc Namara cũng phá sản. Kế hoạch "leo thang" mà hiện nay đế quốc Mỹ đang cố thực hiện ở miền Bắc cũng nhất định sẽ thất bại. Dù Mỹ đưa thêm mấy chục vạn binh sĩ Mỹ và cố lôi kéo thêm quân đội các nước chư hầu vào cuộc chiến tranh tội ác này, thì quân và dân ta cũng quyết đánh thắng chúng" (tr.432). Người kêu gọi: *"Lúc này chống Mỹ, cứu nước là nhiệm vụ thiêng liêng nhất của mọi người Việt Nam yêu nước"*(tr. 434), "*dù phải chiến đấu 5 năm, 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa, chúng ta cũng kiên quyết chiến đấu đến thắng lợi hoàn toàn"* (tr. 470).

Bác bỏ luận điệu của Mỹ vu cáo miền Bắc "xâm lược" miền Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh tuyên bố: *"Chống lại và làm thất bại những hành động xâm lược của đế quốc Mỹ để bảo vệ độc lập dân tộc, bảo vệ quyền sống, đó là quyền thiêng liêng của mọi người dân Việt Nam ở miền Bắc cũng như ở miền Nam. Bọn đế quốc Mỹ dù có hành động điên cuồng liều lĩnh đến đâu, cũng không thể nào ngăn cản nổi nhân dân Việt Nam tiếp tục cuộc chiến đấu yêu nước cho đến thắng lợi cuối cùng"* (tr. 428).

Bị thua đau về quân sự lại bị nhân dân Mỹ và nhân dân thế giới lên án, Tổng thống Mỹ đã đối phó bằng luận điệu "hoà bình" dối trá, tuyên bố "sẵn sàng thảo luận không điều kiện". Vạch trần thủ đoạn lừa bịp đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói: *"Để lập lại hoà bình, chỉ có một con đường đúng đắn, là Mỹ* phải là*m đúng Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam và cuốn gói rút lui có trật tự"* (tr. 439), *"Nếu đế quốc Mỹ khôn hồn theo con đường thứ hai, nhân dân Việt Nam sẽ sẵn sàng hoan tống họ một cách lịch sự "* (tr. 405).

Phối hợp với mặt trận quân sự, Người mở rộng mặt trận đấu tranh ngoại giao. Trong các bài trả lời phỏng vấn của phóng viên thông tấn, báo chí nước ngoài, Người đã nêu cao lập trường chính nghĩa và thiện chí hoà bình của nhân dân ta, tranh thủ sự đồng tình và ủng hộ của các nước anh em và bè bạn, của các tổ chức quốc tế và nhân dân yêu chuộng hoà bình, công lý trên thế giới, bao gồm cả nhân dân tiến bộ Mỹ. Người quan tâm củng cố khối đoàn kết truyền thống giữa nhân dân ba nước Đông Dương trong cuộc đấu tranh chống kẻ thù chung. Người cũng chăm lo cho việc hình thành trong thực tế một *Mặt trận thống nhất phản đế giữa nhân dân Việt - Mỹ,* để *"Nhân dân Mỹ đánh từ trong ra*, *nhân dân ta đánh từ ngoài vào. Hai bên giáp công mạnh mẽ, thì đế quốc Mỹ nhất định sẽ thua, nhân dân Việt- Mỹ nhất định sẽ thắng"* (tr. 524).

tích một cách chính xác tình hình và triển vọng của cách mạng miền Nam, vạch trần bản chất xâm lược của cuộc chiến tranh mà đế quốc Mỹ đã gây ra ở miền Nam, đồng thời chỉ ra phương hướng, nhiệm vụ cho nhân dân ta tiến lên giành những thắng lợi mới, to lớn hơn nữa. Trả lời một nhà báo Mỹ, Người nói: *"Đã mười năm nay, tất cả các Chính phủ Mỹ và tất cả bọn tay sai của chúng muốn dùng sức mạnh tàn bạo của chúng hòng đè bẹp sức kháng chiến của nhân dân một dân tộc anh hùng. Chúng muốn biến 14 triệu đồng bào miền Nam chúng tôi thành những người nô lệ, biến miền Nam đất nước chúng tôi thành thuộc địa kiểu mới, một căn cứ quân sự, để uy hiếp nền độc lập của các nước ở Đông Dương và Đông - Nam Á, để tiến công miền Bắc chúng tôi"* (tr. 273). Nhưng *"Nhân dân miền Nam anh dũng quyết không lùi bước trước mũi súng của kẻ xâm lược và lũ bán nước. Đồng bào chúng tôi thà hy sinh hết thảy, nhưng quyết không chịu làm nô lệ"* (tr.274).

Sau thất bại thảm hại của kế hoạch Xtalây - Taylo, tháng 3-1964, đế quốc Mỹ thực hiện kế hoạch Giônxơn - Mắc Namara nhằm bình định miền Nam trong vòng hai năm (1964-1965). Song, mọi âm mưu của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai đã vấp phải sức kháng cự vô cùng mãnh liệt của các tầng lớp nhân dân cả nước, trực tiếp là nhân dân miền Nam. Những chiến thắng Bình Giã, Plây Cu, Ba Gia, Đồng Xoài... của nhân dân miền Nam đã làm phá sản hoàn toàn chiến lược "chiến tranh đặc biệt" của đế quốc Mỹ, tạo ra những lực lượng rất lớn về vật chất và tinh thần để tiến lên đánh bại hoàn toàn cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: *"Cuộc"chiến tranh đặc biệt" mà chúng đang thí nghiệm ở miền Nam Việt Nam đã thất bại, thì chúng cũng sẽ thất bại ở bất kỳ nơi nào khác. Đó là ý nghĩa quốc tế của cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam ta đối với phong trào giải phóng dân tộc trên thế giới"* (tr.228).

Thất bại trong chiến lược "chiến tranh đặc biệt", đế quốc Mỹ ồ ạt đưa thêm hàng chục vạn quân Mỹ vào miền Nam, đồng thời cho hàng trăm máy bay và tàu chiến tăng cường đánh phá miền Bắc. Phân tích thế bị động về chiến lược này, Chủ tịch Hồ Chí Minh viết: *"Bị thua to và sa lầy ở miền Nam, chúng muốn mở rộng chiến tranh đến miền Bắc hòng gỡ thế bí. Như thế khác nào con chó sói hai chân sau đã bị kẹt vào cạm bẫy, muốn thò cả hai chân trước vào cạm bẫy nữa để giải thoát cho hai chân sau! Thật là ngu xuẩn!"* (tr. 404). Người khẳng định: *"Kế hoạch Taylo đã tiêu tan. Kế*

Giữa lúc cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta đang dâng cao thì trong phong trào cộng sản và công nhân quốc tế diễn ra cuộc khủng hoảng về đường lối, dẫn đến nguy cơ phân liệt. Trong tình hình đó, Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn luôn giương cao ngọn cờ đoàn kết, chủ trương giải quyết mọi bất đồng giữa các đảng và các nước anh em trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản. Trả lời phỏng vấn của một nhà báo nước ngoài về vấn đề này, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói: *"Lịch sử phong trào cách mạng thường có những mâu thuẫn, có những cuộc đấu tranh về tư tưởng, nhưng kết quả là chủ nghĩa Mác - Lênin thắng lợi, cách mạng ngày càng phát triển.*

Chúng tôi tin rằng cuộc đấu tranh tư tưởng trong phe xã hội chủ nghĩa, tuy còn khó khăn, nhưng sẽ được giải quyết tốt đẹp. Trong cuộc đấu tranh ấy, chúng tôi luôn luôn giữ thái độ kiên trì đoàn kết trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản, bảo vệ những nguyên tắc cách mạng của hai bản Tuyên bố Mátxcơva 1957 và 1960" (tr.313). Thực tiễn cách mạng Việt Nam những năm qua, chứng tỏ đường lối nói trên là đúng đắn, ngày nay, vẫn giữ nguyên ý nghĩa chỉ đạo đối với chính sách đối ngoại của Đảng và Nhà nước ta.

Trong tập này, bạn đọc cũng tìm thấy những quan điểm và những biện pháp của Chủ tịch Hồ Chí Minh về công tác xây dựng Đảng. Các tác phẩm như: *Đoàn kết tiến lên giành thắng lợi mới*; *Bài nói tại Đại hội Đảng bộ tỉnh Nam Định; Những chi bộ tốt; Bài nói tại Hội nghị bồi dưỡng chỉnh huấn do Trung ương triệu tập,* v.v. đã thể hiện sự quan tâm đặc biệt của Chủ tịch Hồ Chí Minh đến việc nâng cao trình độ tư tưởng và lý luận của cán bộ, đảng viên; kiện toàn các cấp uỷ đảng địa phương và các tổ chức cơ sở đảng; cải tiến công tác lãnh đạo và lề lối làm việc, chống các tệ quan liêu mệnh lệnh, tăng cường mối quan hệ với quần chúng. Người yêu cầu cán bộ, đảng viên phải thường xuyên nâng cao phẩm chất đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân, phát huy tinh thần độc lập, tự chủ, tự lực tự cường, đề cao tinh thần trách nhiệm, chống mọi ảnh hưởng của chủ nghĩa xét lại và chủ nghĩa giáo điều, bảo vệ sự trong sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin, bảo vệ sự đoàn kết nhất trí trong Đảng. Người viết: *"Mỗi chi bộ của Đảng phải là một hạt nhân lãnh đạo quần chúng ở cơ sở, đoàn kết chặt chẽ, liên hệ mật thiết với quần chúng, phát huy được trí tuệ và lực lượng vĩ* đại *của quần chúng. Mỗi cấp bộ của Đảng phải là một cơ quan lãnh đạo vững chắc ở địa phương, theo đúng đường lối, chính sách của Trung ương"* (tr.23). Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng nhắc nhở: *"Đảng ta là một Đảng phấn đấu hy sinh vì lợi ích của Tổ quốc, của nhân dân, của giai cấp vô sản, chứ không vì lợi ích nào khác. Nhưng* số *người đó coi* Đảng *như một cái cầu thang để thăng quan phát tài. Họ không quan tâm đến đời sống của nhân dân mà chỉ lo nghĩ đến lợi ích của riêng mình. Họ quên rằng mỗi đồng tiền, hạt gạo đều là mồ hôi nước mắt của nhân dân, do đó mà sinh ra phô trương, lãng phí. Họ tự cho mình có quyền sống xa hoa hưởng* lạc, *từ đó mà đi đến tham ô, trụy lạc, thậm chí sa vào tội lỗi"* (tr.374). Hơn 30 năm đã trôi qua, song những quan điểm nêu trên của Chủ tịch Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng vẫn còn ý nghĩa thời sự trong công cuộc đổi mới hiện nay ở nước ta.

Tập 11 của bộ *Hồ Chí Minh Toàn tập,* xuất bản lần thứ hai, gồm có 227 bài. So với lần xuất bản trước, lần này được bổ sung thêm 45 bài, trong đó có 13 bài lần đầu tiên được công bố. Mặc dù đã có nhiều cố gắng trong sưu tầm, đối chiếu, xác minh, song do hạn chế về thời gian, chắc chắn tập sách này vẫn không tránh khỏi còn thiếu sót. Chúng tôi mong được sự góp ý của bạn đọc gần xa.

VIỆN NGHIÊN CỨU CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN
VÀ TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

THIẾP MỪNG NĂM MỚI

Mừng năm mới,
Cố gắng mới,
Tiến bộ mới,
Chúc Quý Mão là năm nhiều thắng lợi!

Xuân 1963

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3203,
ngày 1-1-1963.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG BUỔI ĐÓN TIẾP ĐỒNG CHÍ ANTÔNIN NÔVỐTNI

Thưa đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Antônin Nôvốtni thân mến,

Thưa các đồng chí thân mến cùng đi với đồng chí Chủ tịch,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Hôm nay, nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nhiệt liệt hoan nghênh đồng chí Nôvốtni, Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Chủ tịch nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc và nữ đồng chí Nôvốtni.

Nhiệt liệt hoan nghênh đồng chí Simunếch, Uỷ viên Chủ tịch đoàn Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Phó Thủ tướng nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc và nữ đồng chí Simunếch.

- Đồng chí Lênatơ, Uỷ viên Chủ tịch đoàn Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Chủ tịch Hội đồng quốc dân Xlôvaki.

- Đồng chí Đavít, Uỷ viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc và các đồng chí cùng đi trong Đoàn.

Thưa đồng chí Chủ tịch,

Thưa các đồng chí,

Năm 1957, chúng tôi may mắn được đến thăm nước Tiệp Khắc anh em. Khắp nơi chúng tôi thấy nhân dân cần cù, anh dũng, phong cảnh tốt đẹp, vui tươi. Ở thành thị và nông thôn,

chúng tôi được thấy những tiến bộ vĩ đại trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Từ các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước cho đến anh chị em công nhân, nông dân, trí thức, các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng đều đón tiếp chúng tôi một cách vô cùng thân ái như những người anh em. Khi trở về nước, chúng tôi đã thuật lại những điều tốt đẹp đó thì đồng bào Việt Nam chúng tôi rất phấn khởi, nhất là khi biết tin rằng đồng chí Chủ tịch Nôvốtni sẽ sang thăm Việt Nam. Từ đó, đồng bào chúng tôi trông chờ đồng chí mãi.

Trải bao tháng đợi năm chờ,
Chờ người khách quý bao giờ đến thăm?

Hôm nay nhân dân Việt Nam vô cùng sung sướng được đón tiếp đồng chí Chủ tịch thân mến và các vị khách quý, như đón tiếp những người anh em ruột thịt từ phương xa về. Các đồng chí đến với chúng tôi đúng vào dịp Tết cổ truyền, tức là những ngày mừng xuân của nhân dân Việt Nam. Vậy là các đồng chí đã làm cho:

Xuân này, xuân lại thêm xuân,
Nước non xa, anh em gần, vui thật là vui!

Chúng tôi chân thành mong rằng đồng chí Chủ tịch kính mến và nữ đồng chí Nôvốtni và các đồng chí trong Đoàn coi ở đây cũng như ở nhà mình và chúc các đồng chí mạnh khoẻ, vui vẻ và thu được kết quả tốt đẹp trong những ngày ở thăm Việt Nam.

Tình hữu nghị không gì lay chuyển nổi giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Tiệp Khắc muôn năm!

Đảng Cộng sản Tiệp Khắc vẻ vang muôn năm!

Tình đoàn kết nhất trí trong phe xã hội chủ nghĩa do Liên Xô vĩ đại làm trung tâm muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Nói ngày 22-1-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3225,
ngày 23-1-1963.

DIễN VĂN TRONG BUổI CHIÊU ĐãI CHủ TịCH ANTÔNIN NÔVốtNI

Thưa đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Antônin Nôvốtni kính mến,

Thưa các đồng chí thân mến cùng đi với đồng chí Chủ tịch,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, tôi xin nhiệt liệt chào mừng đồng chí Antônin Nôvốtni, Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Chủ tịch nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc, nữ đồng chí Nôvốtni và các vị cùng đi trong Đoàn, đã mang tình hữu nghị thắm thiết đến cho nhân dân Việt Nam chúng tôi.

Năm 1957, trong dịp đi thăm Tiệp Khắc anh em, tôi đã được thấy những thắng lợi to lớn của các đồng chí trong công cuộc xây dựng đất nước. Dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, nhân dân Tiệp Khắc đang hăng hái xây dựng chủ nghĩa xã hội. Mấy năm qua, các đồng chí lại giành thêm nhiều thắng lợi to lớn hơn. Hiện nay Tiệp Khắc đã có nền công nghiệp tiên tiến, đã hoàn thành điện khí hoá trong cả nước và đã trở nên một trong những nước có mức sống cao nhất trên thế giới. Chủ nghĩa xã hội đã hoàn thành thắng lợi ở Tiệp Khắc. Nhân dân Tiệp Khắc đang ra sức chuẩn bị tiến dần lên chủ nghĩa cộng sản.

Trong những năm qua, chính sách ngoại giao hoà bình và hữu nghị đã không ngừng nâng cao địa vị quốc tế của Tiệp Khắc, góp phần mở rộng ảnh hưởng của phe xã hội chủ nghĩa và giữ gìn hoà bình thế giới.

Nước Việt Nam chúng tôi tự hào có một nước anh em

cường thịnh như nước Tiệp Khắc. Nhân dân Việt Nam tự hào có những người anh em như nhân dân Tiệp Khắc dũng cảm và tài năng.

Thành tích to lớn của nhân dân Tiệp Khắc đã cổ vũ chúng tôi rất nhiều trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và trong sự nghiệp đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

Trong những năm qua, nhân dân Việt Nam chúng tôi ở miền Bắc đã giành được nhiều thắng lợi trong công việc cải tạo nền kinh tế theo chủ nghĩa xã hội và hiện đang ra sức thi đua thực hiện từng bước công cuộc công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa đưa miền Bắc tiến lên chủ nghĩa xã hội, làm cơ sở vững chắc cho cuộc đấu tranh hoà bình thống nhất nước nhà.

Ở miền Nam, đồng bào chúng tôi đoàn kết chặt chẽ dưới ngọn cờ của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam[1] đang đấu tranh kiên quyết chống đế quốc Mỹ phá hoại Hiệp định Giơnevơ[2], can thiệp vũ trang và mở rộng cuộc chiến tranh không tuyên bố ở miền Nam và chống lại nền thống trị độc tài của bọn Ngô Đình Diệm.

Sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và công cuộc đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất Tổ quốc của toàn thể nhân dân Việt Nam chúng tôi ngày càng được sự ủng hộ rộng rãi của các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa và của nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới, ngày càng thu được nhiều thắng lợi vẻ vang.

Trên thế giới, mấy năm qua, các lực lượng hoà bình và tiến bộ tiếp tục giành được những thắng lợi mới. Phe xã hội chủ nghĩa đã đạt nhiều thành tựu quan trọng về mọi mặt và ngày càng có ảnh hưởng to lớn đối với sự phát triển của tình hình thế giới. Liên Xô vĩ đại đã hoàn thành thắng lợi năm thứ tư của kế hoạch 7 năm, tiến những bước khổng lồ trên con đường xây dựng chủ nghĩa cộng sản. Với những chuyến bay tuyệt vời của các anh hùng vũ trụ, với trạm tự động giữa các hành tinh phóng về phía sao Hoả, Liên Xô tiếp tục dẫn đầu thế giới về

những mặt khoa học, kỹ thuật quan trọng nhất. Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà hoàn toàn ủng hộ những đề nghị đúng đắn của Liên Xô về việc ngừng thử vũ khí hạt nhân, thực hiện giải trừ quân bị và mọi cố gắng khác của Liên Xô nhằm làm dịu tình hình thế giới và gìn giữ hoà bình. Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nhiệt liệt hoan nghênh Liên Xô luôn luôn kiên quyết ủng hộ cách mạng giải phóng dân tộc ở khắp nơi trên thế giới. Trung Quốc đang khắc phục thắng lợi những khó khăn to lớn do thiên tai suốt 3 năm gây nên, ra sức xây dựng đất nước thành một cường quốc xã hội chủ nghĩa. Nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đang ra sức giải quyết bằng thương lượng hoà bình vấn đề biên giới Trung- Ấn. Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà kiên quyết ủng hộ lập trường đầy thiện chí của Chính phủ Trung Quốc. Chúng ta tin rằng, được sự đồng tình và ủng hộ ngày càng sâu rộng của rất nhiều nước và của nhân dân thế giới, lập trường thiện chí của Trung Quốc sẽ mang lại kết quả tốt đẹp, vấn đề biên giới Trung - Ấn sẽ được giải quyết phù hợp với lợi ích của nhân dân hai nước Trung - Ấn, lợi ích của hoà bình ở châu Á và thế giới. Các nước anh em khác trong phe xã hội chủ nghĩa đang đẩy mạnh nền kinh tế quốc dân phát triển với tốc độ nhanh chóng và thu được những thành tích rực rỡ trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Phong trào giải phóng của các dân tộc bị áp bức ngày càng lên mạnh. Hệ thống thuộc địa của chủ nghĩa đế quốc đang tan rã. Sau khi giành được thắng lợi to lớn trong cuộc đấu tranh chống đế quốc xâm lược, nhân dân Lào đang tiến lên trên con đường thực hiện một nước Lào hoà bình, độc lập, trung lập và phồn vinh. Đương đầu với đế quốc Mỹ hung ác, nhân dân Cuba anh em đã anh dũng đứng vững như vách sắt tường đồng, kiên quyết tiến trên con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội, tiếp tục giương cao ngọn cờ cách mạng ở châu Mỹ latinh.

Ở các nước tư bản, phong trào đấu tranh của giai cấp công nhân đang sôi nổi khắp nơi.

Phong trào bảo vệ hoà bình thế giới ngày một mở rộng.

Sự nghiệp giải phóng dân tộc, cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân và nhân dân lao động trong các nước tư bản, cuộc đấu tranh để bảo vệ hoà bình thế giới liên tiếp giành thắng lợi ngày càng to lớn, là do sức mạnh và sự đoàn kết nhất trí của các nước trong phe xã hội chủ nghĩa và của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Để giành thắng lợi to lớn hơn nữa cho sự nghiệp hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội, chúng ta hãy thắt chặt hơn nữa tình hữu nghị anh em, sự đoàn kết nhất trí và sự hợp tác tương trợ giữa các nước xã hội chủ nghĩa và giữa các đảng cộng sản và đảng công nhân trên thế giới dưới ngọn cờ vĩ đại của chủ nghĩa Mác- Lênin, chủ nghĩa quốc tế vô sản và trên cơ sở những văn kiện lịch sử của hai cuộc Hội nghị Mátxcơva 1957 và 1960.

Đảng Lao động Việt Nam và nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nguyện ra sức góp phần của mình vào sự nghiệp đoàn kết thiêng liêng ấy.

Thưa đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Nôvốtni kính mến,

Thưa các đồng chí thân mến cùng đi trong Đoàn,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Nhân dân hai nước Việt Nam và Tiệp Khắc yêu mến nhau, quý trọng nhau, đoàn kết chặt chẽ, giúp đỡ lẫn nhau, bởi vì chúng ta là đồng chí, chúng ta là anh em cùng trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa. Trong những năm gần đây, tình hữu nghị và quan hệ hợp tác về mọi mặt giữa hai nước chúng ta không ngừng củng cố và phát triển. Những cuộc đi thăm lẫn nhau của những đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước hai nước Việt Nam và Tiệp Khắc đã làm tăng thêm mối tình thân ái và quan hệ hợp tác giữa nhân dân hai nước chúng ta. Nhân dân chúng tôi luôn luôn ghi nhớ sự ủng hộ và giúp đỡ nhiệt tình của nhân dân Tiệp Khắc anh em đối với công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đối với phong trào yêu

nước ở miền Nam, đối với cuộc đấu tranh để hoà bình thống nhất Tổ quốc chúng tôi.

Nhân dịp này tôi xin chân thành thay mặt Đảng, Chính phủ và nhân dân Việt Nam cảm ơn Đảng, Chính phủ và nhân dân Tiệp Khắc anh em.

Chúng tôi chắc rằng cuộc đi thăm này của đồng chí Chủ tịch Nôvốtni sẽ củng cố thêm nữa và phát triển thêm nữa sự đoàn kết nhất trí và quan hệ hữu nghị giữa hai dân tộc chúng ta. Điều đó rất có lợi cho sự tăng cường lực lượng của đại gia đình xã hội chủ nghĩa và cho sự nghiệp hoà bình thế giới.

Thưa đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Nôvốtni kính mến,

Thưa các đồng chí thân mến cùng đi trong Đoàn,

Thưa các đồng chí và *các bạn,*

Theo phong tục Việt Nam chúng tôi, ngày Tết âm lịch là ngày đoàn tụ của những người thân trong gia đình. Tôi mong rằng trong thời gian ở thăm Việt Nam, đồng chí Chủ tịch và các đồng chí cùng đi trong Đoàn sẽ cảm thấy vui vẻ như về ăn tết giữa những người thân yêu trong nhà mình.

Tôi đề nghị các đồng chí và các bạn cùng tôi nâng cốc:

Chúc tình hữu nghị không gì lay chuyển nổi giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Tiệp Khắc anh em.

Chúc sự đoàn kết nhất trí giữa các nước xã hội chủ nghĩa do Liên Xô vĩ đại làm trung tâm.

Chúc hoà bình thế giới ngày càng củng cố.

Chúc sức khoẻ đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Nôvốtni kính mến.

Chúc sức khoẻ các đồng chí thân mến cùng đi với Chủ tịch.

Chúc sức khoẻ các đồng chí và các bạn.

Đọc tối 22-1-1963.

Báo *Nhân dân, số* 3225,

ngày 23- 1-1963.

LỜI CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Thưa đồng bào thân mến,

Năm nay, ở miền Bắc chúng ta lại vui vẻ ăn Tết trong hoà bình.

Dưới chế độ xã hội chủ nghĩa của chúng ta, mọi người đoàn kết, phấn khởi mừng xuân.

Đồng bào miền Bắc, từ các cụ phụ lão đến các cháu thanh niên và nhi đồng, ai cũng cố gắng góp phần xây dựng đời sống ấm no hạnh phúc.

Nhân dịp này, thay mặt Đảng và Chính phủ, tôi thân ái gửi lời khen ngợi:

- Các anh hùng, chiến sĩ thi đua và tất cả anh chị em công nhân, nông dân, trí thức đang hăng hái thi đua sản xuất và công tác.

- Chiến sĩ và cán bộ trong quân đội, công an, dân quân luôn luôn nâng cao cảnh giác, bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn trật tự an ninh.

- Cán bộ, nhân viên các ngành công tác đang ra sức phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng.

Tết này càng thêm vui, vì có những người anh em thân thiết vượt muôn dặm đến ăn Tết với đồng bào ta, là đồng chí Nôvốtni, Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản, Chủ tịch nước Tiệp Khắc anh em, cùng bà Nôvốtni và các vị lãnh đạo khác của Đảng và Chính phủ Tiệp Khắc.

Trong khi ở miền Bắc, chúng ta vui vẻ ăn Tết, lòng

chúng ta vẫn luôn luôn ở bên cạnh đồng bào miền Nam đang đoàn kết chặt chẽ, chiến đấu anh dũng chống chế độ bạo tàn của Mỹ - Diệm. Càng thương đồng bào miền Nam, chúng ta càng phải lao động cần cù, phấn đấu hăng hái hơn nữa cho Bắc Nam mau được sum họp một nhà.

Nhân dịp đầu năm, tôi thân ái gửi lời thăm hỏi tất cả đồng bào miền Nam ruột thịt.

Nước Việt Nam ta là một,
Dân tộc Việt Nam ta là một.
Dù cho sông cạn đá mòn,
Nhân dân Nam, Bắc là con một nhà.

Cuộc đấu tranh của toàn dân ta để thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà nhất định thắng lợi.

Nhân dịp này, tôi cũng gửi lời thân ái thăm hỏi và khen ngợi kiều bào ta, dù ở đất khách quê người, vẫn một lòng hướng về Tổ quốc và sốt sắng góp phần xây dựng đất nước.

Chúng ta cùng nhau:

Mừng năm mới,
Cố gắng mới,
Tiến bộ mới,
Chúc Quý Mão là năm nhiều thắng lợi.

Đọc tối 25-1-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3228,
ngày 27-1-1963.

LỜI CẢM ƠN TRONG BUỔI TIỆC CHỦ TỊCH ANTÔNIN NÔVỐTNI CHIÊU ĐÃI

Thưa đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Nôvốtni kính mến,
Thưa các đồng chí thân mến cùng đi với đồng chí Chủ tịch,
Thưa các đồng chí và các bạn,

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, tôi chân thành cảm ơn những lời thân thiết của đồng chí Chủ tịch.

Trong những ngày đồng chí Chủ tịch và các đồng chí trong Đoàn ở thăm đất nước chúng tôi, nhân dân Việt Nam càng thấy rõ sự quan tâm của các đồng chí đối với công cuộc cách mạng của chúng tôi. Những cử chỉ thân tình, những lời nói thân thiết của đồng chí Chủ tịch đã đi sâu vào tấm lòng đồng bào chúng tôi và đã thiết thực đóng góp vào việc tăng cường tình đoàn kết giữa nhân dân hai nước chúng ta. Chúng tôi xin thành thật cảm ơn đồng chí Chủ tịch và các đồng chí cùng đi với Chủ tịch.

Trong khi ở miền Bắc thi đua lao động để xây dựng chủ nghĩa xã hội và ở miền Nam đấu tranh gian khổ để tự giải phóng khỏi ách dã man của Mỹ - Diệm, nhân dân Việt Nam tin ở sức mạnh đoàn kết của mình và cũng tin ở sự ủng hộ và đồng tình của Liên Xô, Trung Quốc, Tiệp Khắc và các nước xã hội chủ nghĩa anh em khác trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa.

Nhân dân Việt Nam rất vui mừng trước những thắng lợi to lớn của nhân dân Tiệp Khắc anh em trong công cuộc xây

dựng chủ nghĩa xã hội và trong sự đóng góp tích cực vào sự nghiệp giữ gìn hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Nhân dân Tiệp Khắc đạt được những thắng lợi to lớn đó là do tinh thần lao động đầy sáng tạo của mình dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Cộng sản Tiệp Khắc đứng đầu là đồng chí Nôvốtni, người chiến sĩ cộng sản lỗi lạc, suốt đời đấu tranh cho hạnh phúc của nhân dân và giai cấp công nhân.

Trong những ngày vừa qua, đại biểu của Đảng, Chính phủ của hai nước chúng ta đã cùng nhau trao đổi ý kiến trong tinh thần hữu nghị anh em. Chúng ta đã nhất trí về những vấn đề quan trọng của tình hình thế giới. Chúng ta đã nhất trí về sự cần thiết phải củng cố tình đoàn kết hữu nghị giữa các nước xã hội chủ nghĩa trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và tinh thần quốc tế vô sản, căn cứ và những văn kiện lịch sử của hai cuộc Hội nghị ở Mátxcơva năm 1957 và 1960...

Thưa đồng chí Chủ tịch kính mến,

Cuộc đi thăm của đồng chí Chủ tịch lần này là một cống hiến rất quý báu vào việc thắt chặt hơn nữa tình đoàn kết giữa nhân dân hai nước chúng ta cũng như việc củng cố tình đoàn kết giữa các nước anh em trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa. Sự cống hiến ấy sẽ có ảnh hưởng rất tốt đẹp và lâu dài.

Tôi đề nghị các đồng chí và các bạn cùng tôi nâng cốc:

Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Tiệp Khắc đời đời bền vững.

Chúc sự đoàn kết nhất trí giữa các nước xã hội chủ nghĩa do Liên Xô vĩ đại làm trung tâm ngày càng củng cố.

Chúc sức khoẻ đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Antônin Nôvốtni kính mến.

Chúc sức khoẻ các đồng chí cùng đi với Chủ tịch.

Chúc sức khoẻ tất cả các đồng chí và các bạn.

Đọc tối 26-1-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3228,

ngày 27-1-1963.

THƯ CHÚC TẾT ĐỒNG BÀO HẢI PHÒNG

Nhân dịp năm mới, Bác gửi lời chúc Tết cán bộ, đảng viên, đoàn viên thanh niên và toàn thể đồng bào Hải Phòng: Năm mới, cố gắng mới, thắng lợi mới.

Năm nay, các cô, các chú phải ra sức đẩy mạnh sản xuất công nghiệp và nông nghiệp.

Trong công nghiệp, phải ra sức đẩy mạnh việc hợp lý hoá sản xuất, cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật, nâng cao chất lượng, nâng cao năng suất lao động, làm đúng khẩu hiệu: nhanh, nhiều, tốt, rẻ.

Ở trong nông nghiệp, phải ra sức cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật, trước mắt phải ra sức chống hạn cho kỳ được.

Cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên lao động phải gương mẫu trong mọi việc.

Các cô phụ nữ thì tích cực thi đua 5 tốt.

Các cháu nhi đồng phải thi đua làm đúng 5 điều Bác dặn.

Các cô, các chú ăn Tết cho vui vẻ, phấn khởi nhưng phải tiết kiệm, ăn Tết xong phải khẩn trương sản xuất ngay.

Nhân dịp đồng chí Chủ tịch Antônin Nôvốtni, các vị cùng đi và Bác về thăm Hải Phòng, mong các cô, các chú đẩy mạnh thi đua về mọi mặt. Năm ngoái trong đợt thi đua giành danh

hiệu Titốp, Hải Phòng đã đạt thành tích tốt. Năm nay, cá nhân, đơn vị nào thi đua đạt thành tích tốt thì sẽ được tặng thưởng danh hiệu Nôvốtni.

Xuân Quý Mão, năm 1963
HỒ CHÍ MINH

Sách *Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đảng bộ và nhân dân Hải Phòng,* Nxb Hải Phòng, 1985, tr.124-125.

BÀI PHÁT BIỂU TẠI BUỔI TIỄN ĐOÀN ĐẠI BIỂU ĐẢNG CỘNG SẢN VÀ CHÍNH PHỦ TIỆP KHẮC

Thưa đồng chí Nôvốtni và nữ đồng chí Nôvốtni thân mến,
Thưa các đồng chí thân mến,

Hôm nay, tiễn đưa các đồng chí lên đường, lòng chúng tôi vô cùng lưu luyến.

Trong những ngày xuân đầm ấm, các đồng chí đã đến thăm đất nước Việt Nam và mang đến cho nhân dân chúng tôi những tình cảm nồng nàn của nhân dân Tiệp Khắc anh em. Các đồng chí đã tỏ hết lòng ủng hộ nhân dân cả nước chúng tôi trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và sự nghiệp đấu tranh yêu nước để hoà bình thống nhất nước nhà. Tôi xin thay mặt nhân dân, Đảng Lao động và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nhiệt liệt cảm ơn các đồng chí và nhờ các đồng chí chuyển cho nhân dân Tiệp Khắc anh em tình thân ái nhất của nhân dân Việt Nam.

Mấy ngày qua thật là vui vẻ, đậm đà.

Tôi tin rằng cuộc đi thăm của đồng chí Chủ tịch lần này càng làm cho nhân dân hai nước và hai Đảng chúng ta gần gũi nhau hơn nữa và tăng cường hơn nữa tình đoàn kết nhất trí trong phe xã hội chủ nghĩa, trong phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Trong sự nghiệp đấu tranh vĩ đại cho hoà bình, dân chủ, độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, không gì thiêng liêng bằng tình đoàn kết keo sơn giữa các nước xã hội chủ nghĩa anh em, giữa các đảng của giai cấp công nhân

cùng phấn đấu dưới ngọn cờ tất thắng của chủ nghĩa Mác - Lênin, cùng chung một lý tưởng cao cả là chủ nghĩa cộng sản.
Đoàn kết là sức mạnh của chúng ta.
Đoàn kết là thắng lợi của chúng ta.
Tôi xin chúc:
Tình đoàn kết giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Tiệp Khắc muôn năm!
Tình đoàn kết giữa các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa mà Liên Xô vĩ đại là trung tâm muôn năm!
Xin chúc đồng chí Nôvốtni, nữ đồng chí Nôvốtni và các đồng chí trong Đoàn lên đường mạnh khoẻ.

Tiễn đưa nhớ buổi hôm nay,
Mối tình đoàn kết, càng ngày càng sâu,
Xa nhau lòng vẫn gần nhau.

Nói ngày 27-1-1963.
Báo *Nhân dân,* số 3229,
ngày 28-1-1963.

BÀI NÓI VỚI CÁN BỘ VÀ ĐỒNG BÀO TỈNH HÀ ĐÔNG[1)]

Năm mới Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ đến thăm hỏi đồng bào tỉnh nhà đồng thời nhắc nhủ đồng bào chống hạn. Công việc cấp bách trước mắt hiện nay là ra sức chống hạn. Tỉnh ta có 8 huyện mà 4 huyện bị hạn nặng. Tất cả diện hạn là 2 vạn 1 nghìn mẫu tây. Về hoa màu thì 1 vạn 8 nghìn mẫu đương bị hạn. Về cây công nghiệp thì có 4.000 mẫu bị hạn. Hạn như vậy là nghiêm trọng.
Bác có đi thăm mấy chỗ, thấy đồng bào đang cố gắng tát nước và anh em công nhân ở các trạm bơm ngày Tết vẫn ở lại làm việc, như thế là tốt.
Hiện nay hạn hán đang kéo dài. Chúng ta phải ra sức chống hạn để cấy trồng cho kịp thời vụ.
Nhưng có một số cán bộ và đồng bào còn tính ỷ lại, chờ trời mưa, chờ máy bơm, chờ nước tự chảy vào ruộng, không kịp thời khơi nguồn nước, những nơi có nước cũng không ra sức tát. Như thế là không đúng. Nhà máy của ta sản xuất máy bơm chưa đủ cung cấp theo yêu cầu, chúng ta cần phải ra sức vượt mọi khó khăn, tìm đủ mọi cách để chống hạn.
Bây giờ cần phải lập tức làm những việc sau đây:
- Phải dùng cho tốt những máy bơm đã có.
- Phải thay phiên nhau tát nước không kể ngày đêm, triệt để chống hạn.
- Phải đào vét mương ngòi đưa nước vào ruộng và sửa giếng

1) Nay thuộc Hà Tây.

cũ, đào giếng mới.

Đào giếng thì cần rút kinh nghiệm, có kế hoạch rõ ràng. Cán bộ kỹ thuật và những kiện tướng thuỷ lợi cần được phân phối đến những nơi đồng bào cần đào giếng.

Chống hạn cũng như đánh giặc.

Phải hết sức cố gắng, phải đồng tâm hiệp lực đánh cho kỳ thắng giặc hạn.

Đồng bào tỉnh nhà đã anh dũng trong kháng chiến. Bây giờ phải lấy tinh thần anh dũng ấy mà đánh giặc hạn, quyết giành lấy thắng lợi

Bác nêu 5 điểm sau đây, cán bộ và đồng bào phải làm cho thật tốt:

l) Nơi đã cấy trồng rồi mà thiếu nước thì phải tát đủ nước để nuôi lúa, nuôi cây. Những nơi chưa cấy, chưa trồng mà bị hạn thì phải ra sức chống hạn, đảm bảo đủ nước để cấy lúa, trồng hoa màu và cây công nghiệp cho kịp thời vụ.

2) Tỉnh nhà vừa được mùa. Được mùa thì thường ít chú ý tiết kiệm. Bây giờ hạn hán thì vừa phải ra sức chống hạn, vừa phải tiết kiệm lương thực.

3) Trong tỉnh có 4 huyện bị hạn nặng. Các huyện khác bị hạn ít cũng phải cố gắng tăng gia sản xuất, tiết kiệm lương thực và tuỳ khả năng mà giúp đỡ đồng bào những huyện bị hạn nặng.

4) Các cơ quan, xí nghiệp, công trường, bộ đội... phải cố gắng tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm hơn nữa để tự túc lương thực càng nhiều càng tốt.

5) Phải cố gắng đẩy mạnh chăn nuôi trâu, bò, lợn, gà cho tốt. Chăn nuôi tốt mới có nhiều phân để tăng năng suất.

Làm việc gì cũng phải tổ chức tốt, lãnh đạo sát. Trong lúc này toàn Đảng, toàn dân phải quyết tâm chống hạn. Tỉnh uỷ và các huyện uỷ phải kiểm tra, đôn đốc, đi sát, giúp đỡ đồng bào; các đồng chí đảng viên, đoàn viên và dân quân phải xung phong gương mẫu trong việc chống hạn.

Trong kháng chiến, vì chúng ta đoàn kết mà thắng lợi. Bây giờ chống hạn, chúng ta đồng tâm hiệp lực thì nhất định cũng thắng lợi. Bác có một câu thơ để tặng cho tỉnh Hà Đông, mong đồng bào tỉnh nhà ra sức chống hạn thắng lợi để xứng đáng với vinh dự ấy:

Hà Đông anh dũng tuyệt vời,
Vắt đất ra nước thay trời làm mưa.

Cá nhân nào, xã nào, huyện nào chống hạn tốt nhất thì Bác và tỉnh sẽ thưởng.

Mong đồng bào chống hạn thắng lợi.

Nói ngày 30-1 -1963
Tư liệu của Ban Tuyên huấn
tỉnh Hà Tây.

ĐIỆN GỬI ĐẠI HỘI ĐOÀN KẾT NHÂN DÂN Á - PHI

Kính gửi Đại hội đoàn kết nhân dân Á - Phi lần thứ III tại Mốtsi (Tanganica)[1]*,*

Phong trào đoàn kết nhân dân Á - Phi đã thu được nhiều kết quả to lớn trong công cuộc đoàn kết các dân tộc Á - Phi đấu tranh thắng lợi chống chủ nghĩa đế quốc thực dân, giải phóng dân tộc và bảo vệ hoà bình thế giới.

Những vấn đề Đại hội lần này sẽ bàn là cực kỳ cần thiết và quan trọng.

Tôi xin gửi lời thân ái chúc Đại hội thành công tốt đẹp và chúc các vị đại biểu sức khoẻ dồi dào.

Hà Nội, ngày 2 tháng 2 năm 1963
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3236,
ngày 4-2-1963.

1. Ngày 26-4-1964, Tanganica và Dandiba hợp nhất thành nước Cộng hoà thống nhất Tandania.

ĐOÀN KẾT TIẾN LÊN GIÀNH THẮNG LỢI MỚI [1)]

Mồng 3 tháng 2 năm nay là ngày chúc mừng 33 tuổi của Đảng thân yêu và vĩ đại của chúng ta.

Trong 33 năm đó, Đảng ta đã trải qua nhiều phen thử thách gian nan, đã tiến hành những cuộc đấu tranh anh dũng và đã thu được nhiều thắng lợi vẻ vang.

Đảng ta đã từ mấy nhóm người cách mạng lẻ tẻ trở nên một đội tiên phong hùng mạnh gồm hơn 50 vạn đảng viên.

Đảng như biển cả non cao,
Băm ba năm ấy biết bao nhiêu tình!

Hiện nay, cách mạng xã hội chủ nghĩa đã thắng lợi to lớn ở miền Bắc. Chế độ bóc lột đã bị xoá bỏ. Nhân dân lao động đã trở thành người chủ tập thể của nước nhà. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, phong trào thi đua yêu nước sôi nổi khắp nơi, nhân dân ta đang hăng hái tiến lên, dũng cảm phấn đấu, vượt mọi khó khăn, để xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội, đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp và công nghiệp, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần. Mỗi người đều hiểu rằng: Tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, chẳng những là vì hạnh phúc của đồng bào ta ở miền Bắc mà còn vì cuộc đấu tranh thần thánh của toàn dân ta để hoà bình thống nhất nước nhà.

Hơn tám năm qua, đồng bào ta ở miền Nam luôn luôn anh dũng đấu tranh chống chế độ tàn bạo của Mỹ - Diệm. Dù gian khổ hy sinh, cuộc đấu tranh yêu nước vô cùng oanh liệt

1). Bài viết nhân dịp kỷ niệm lần thứ 33 ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam

của đồng bào miền Nam đã thu được nhiều thắng lợi vẻ vang, nêu cao truyền thống anh hùng của dân tộc.

Nhân dân ta hiểu rõ rằng: trong cuộc đấu tranh cách mạng của mình, chúng ta luôn luôn được sự đồng tình và ủng hộ của các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa, nhất là Liên Xô và Trung Quốc, của các dân tộc đang đấu tranh giành độc lập, tự do và của nhân dân yêu chuộng hoà bình toàn thế giới. Mỗi thắng lợi của cách mạng trên thế giới đều thúc đẩy cách mạng Việt Nam tiến lên. Đồng thời, mỗi thắng lợi của cách mạng Việt Nam cũng góp sức đẩy mạnh cách mạng thế giới. Đoàn kết là sức mạnh, đoàn kết là thắng lợi. Bởi vậy, Đảng ta và nhân dân ta vô cùng quý trọng và luôn luôn cố gắng góp phần bảo vệ tình đoàn kết quốc tế vĩ đại.

Chúng ta đã thu được nhiều thắng lợi. Nhưng con đường cách mạng còn dài. Công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và sự nghiệp đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà còn nhiều khó khăn, phức tạp. Chúng ta đã xây dựng được quan hệ sản xuất mới, bước đầu phát triển nông nghiệp và công nghiệp. Nhưng nền kinh tế của ta vẫn còn nghèo. Nước ta còn bị chia cắt, đế quốc Mỹ và bọn tay sai đang giày xéo miền Nam thân yêu của chúng ta. Tình hình ấy đòi hỏi nhân dân ta ở miền Bắc phải vừa ra sức đẩy mạnh sản xuất, xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội, vừa phải luôn luôn nâng cao *cảnh giác,* củng cố quốc phòng, sẵn sàng đối phó với mọi âm mưu của kẻ địch. Mỗi người dân phải là một người lao động hăng hái đồng thời là một *chiến sĩ* dũng cảm, vừa xây dựng nước nhà, vừa bảo vệ Tổ quốc.

Trước đây, nhân dân ta đã nêu cao tinh thần tự lực cánh sinh, trường kỳ kháng chiến, thì ngày nay chúng ta càng phải nêu cao tinh thần *tự lực cánh sinh, cần kiệm xây dựng nước nhà.* Mọi người đều phải nâng cao tinh thần làm chủ tập thể, không sợ khó khăn, gian khổ, quyết tâm phấn đấu, làm tròn nhiệm vụ của mình.

Cán bộ, đảng viên và *đoàn viên thanh niên* càng phải giữ vững lập trường giai cấp, nâng cao tinh thần trách nhiệm, trau dồi đạo đức cách mạng, quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ mà Đảng và Nhà nước đã giao cho.

Sức mạnh của Đảng là ở sự *đoàn kết nhất trí.* Mỗi cán bộ, đảng viên phải nâng cao ý thức tổ chức và kỷ luật, nghiêm chỉnh chấp hành đường lối và chính sách của Đảng, tôn trọng nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt của Đảng.

Mỗi *chi bộ* của Đảng phải là một hạt nhân lãnh đạo quần chúng ở cơ sở, đoàn kết chặt chẽ, liên hệ mật thiết với quần chúng, phát huy được trí tuệ và lực lượng vĩ đại của quần chúng. Mỗi *cấp bộ* của Đảng phải là một cơ quan lãnh đạo vững chắc ở địa phương, theo đúng đường lối, chính sách của Trung ương.

Những thắng lợi to lớn của cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng ta 33 năm qua, chứng tỏ nhân dân ta rất giàu lòng yêu nước và tinh thần cách mạng. Nhân dân ta hết sức tin tưởng và yêu mến Đảng ta, vì Đảng ta là người lãnh đạo họ đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác.

Được như vậy, chính là do Đảng ta luôn luôn trung thành với quyền lợi của giai cấp và của dân tộc, biết vận dụng một cách sáng tạo *chủ nghĩa Mác - Lênin* vào hoàn cảnh cụ thể của nước ta và luôn luôn đi đúng đường lối quần chúng.

Cán bộ và đảng viên ta nói chung là tốt. Nhiều đồng chí đã luôn luôn nêu cao tinh thần phục vụ nhân dân, ý thức tổ chức và kỷ luật, giữ vững đạo đức cách mạng, sinh hoạt giản dị, tác phong dân chủ, rất xứng đáng với lòng tin cậy của Đảng và của nhân dân.

Nhưng Đảng ta ngày càng phát triển, số đảng viên ngày thêm đông, công việc ngày càng nhiều và phức tạp, cho nên không khỏi có một số cán bộ, đảng viên còn phạm những khuyết điểm, sai lầm cần phải nghiêm khắc phê bình và thật thà sửa chữa.

Cá nhân chủ nghĩa : Ít nghĩ đến lợi ích chung của cách mạng,

của nhân dân, mà thường lo cho lợi ích riêng của mình. Tham danh lợi, hay suy tị. Có chút thành tích thì tự cao, tự đại, kiêu ngạo, công thần, gây lủng củng trong nội bộ. Do cá nhân chủ nghĩa mà sinh ra các bệnh sau đây:

Tự do chủ nghĩa: Không nghiên cứu nghiêm chỉnh và chấp hành đúng đắn đường lối, chính sách của Đảng, không tôn trọng pháp luật và thể lệ của Nhà nước. Tự cho mình là đúng, hành động theo ý riêng, phát biểu theo ý riêng, không báo cáo và xin chỉ thị cấp trên, xem thường tổ chức và kỷ luật. Tư tưởng bản vị, coi bộ phận hoặc địa phương mình phụ trách như là một giang sơn riêng, kém tinh thần hợp tác xã hội chủ nghĩa, rốt cuộc là hại cho cả việc chung và việc riêng.

Quan liêu mệnh lệnh: Không đi sâu đi sát phong trào, không nắm được tình hình cụ thể của ngành hoặc của địa phương mình, không gần gũi quần chúng và học hỏi kinh nghiệm của quần chúng. Thích ngồi bàn giấy hơn là đi xuống cơ sở để hiểu đúng thực tế, kiểm tra việc thi hành chính sách, lắng nghe ý kiến của nhân dân. Thích dùng mệnh lệnh hành chính hơn là kiên nhẫn giáo dục quần chúng một cách có lý, có tình. Do đó mà đường lối, chính sách đúng đắn của Đảng và Chính phủ có khi không thấu đến quần chúng hoặc bị thi hành lệch lạc, kết quả là đã hỏng công việc lại mất lòng người.

Tham ô, lãng phí : Vì thiếu đạo đức cách mạng, thiếu tinh thần trách nhiệm mà đâm ra hư hỏng như ăn cắp của công, vung phí tiền bạc và vật liệu của Nhà nước và của tập thể, làm hại đến việc phát triển kinh tế và văn hoá để nâng cao đời sống của nhân dân.

Lười biếng : Không chịu khó học tập, nghiên cứu để nâng cao trình độ của mình về chính trị, văn hoá và nghiệp vụ. Do ít hiểu biết về tình hình trong nước và ngoài nước, ít nghiên cứu lý luận và kinh nghiệm thực tiễn cho nên gặp thuận lợi thì dễ lạc quan tếu, gặp khó khăn thì dễ dao động bi quan, lập trường cách mạng không vững vàng, thiếu tinh thần độc lập suy nghĩ và chủ động sáng tạo. Do đó mà gặp nhiều khó khăn trong công việc, tác dụng lãnh đạo bị hạn chế.

Trên đây là tóm tắt mấy khuyết điểm chính mà toàn Đảng ta, từ cấp lãnh đạo đến cơ sở, cần kiên quyết khắc phục.

Không ai hoàn toàn tránh khỏi sai lầm, quyết tâm sửa chữa sẽ thành người tốt.

Chúng ta tin rằng với truyền thống tốt đẹp của Đảng ta, với quyết tâm sửa chữa khuyết điểm, phát huy ưu điểm của cán bộ, đảng viên, Đảng ta sẽ có thêm nhiều sức chiến đấu mới để hoàn thành thắng lợi những nhiệm vụ mới.

Tất cả cán bộ và đảng viên một lòng một dạ phục vụ cách mạng, phục vụ nhân dân thì chúng ta nhất định sẽ thực hiện thắng lợi kế hoạch Nhà nước năm 1963 và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất.

Năm nay, toàn Đảng ta cần ra sức làm tốt hai cuộc vận động lớn:

l. Cuộc vận động "nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu".

2. Cuộc vận động "cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

Ngoài hai cuộc vận động ấy, công việc khai hoang cũng là rất quan trọng.

Dưới ánh sáng của *Nghị quyết* của Đại hội lần thứ III của Đảng và những *Nghị quyết* của các Hội nghị Trung ương, toàn Đảng, toàn dân ta hãy đoàn kết tiến lên, phấn khởi và tin tưởng, hăng hái *thi đua yêu nước*, giành nhiều thắng lợi mới.

Báo *Nhân dân,* số 3235,
ngày 3-2-1963.

CUBA ANH DŨNG VÀ CHÂU MỸ LATINH

Đầu tháng 2-1963, tổng Ken ra lệnh: Những tàu bè các nước chở hàng hoá cho Cuba đều không được cập bến ở Mỹ. Một bọn chính khách và tướng tá Mỹ thì la ó: "Phải cắt khoét cái ung nhọt Caxtơrô!" Chính phủ Mỹ đang giúp bọn phản quốc Cuba tổ chức một "Uỷ ban lật đổ Caxtơrô"...

Vì sao đế quốc Mỹ căm ghét Cuba đến thế?

Trả lời: đế quốc Mỹ không những căm ghét mà còn *sợ hãi* Cuba.

Không những sợ hãi Cuba mà còn *sợ hãi* nhân dân lao động cả châu Mỹ latinh. Bởi vì Cuba là nước đầu tiên ở Mỹ đang thực hiện học thuyết Mác-Lênin, đang anh dũng chống đế quốc Mỹ, đang xây dựng chủ nghĩa xã hội. Bởi vì Cuba đang mở đường cách mạng mà nhân dân các nước châu Mỹ latinh sẽ tiến theo để tự giải phóng khỏi ách nô lệ của đế quốc Mỹ.

Châu Mỹ latinh có độ 200 triệu người. Hai phần ba là thổ dân, người lai và người da đen bị coi như nô lệ. Cứ một phút đồng hồ thì có bốn người chết vì đói khổ, vì bệnh tật, vì già yếu. Trong một năm có 2 triệu người chết thê thảm như vậy. Mặt khác, cứ một phút thì bọn tư bản Hoa Kỳ ở châu Mỹ latinh thu được 4.000 đôla tiền lãi. Nhân dân mất một người chết thì bọn tư bản được 1.000 đô[1].

Lấy nước *Pêru* làm ví dụ. Từ thế kỷ thứ XVI về trước, Pêru đã có một nền văn minh cổ truyền. Ruộng đất phì nhiêu, sản

1) Trích "Tuyên ngôn thứ hai La Havan".

xuất nhiều lúa, bông, ngô, mía...Hầm mỏ phong phú có nhiều vàng, bạc, đồng, chì... Nhưng hiện nay nhân dân lao động Pêru lại rất nghèo khổ.

Bốn công ty Mỹ "bao" hết 80% sữa bò. 500 chủ đồn điền chiếm hết 15 triệu mẫu tây ruộng[1]. Chúng có quyền bắt bớ giam cầm tá điền. Chúng tự do hãm hiếp phụ nữ thổ dân. Khi chúng mua bán ruộng đất thì chúng mua bán cả những người ở và những tá điền thổ dân như trâu ngựa. Tiền lương trả cho công nhân đồn điền rất ít ỏi "ăn không no, đói không chết". Đã vậy, một phần ba tiền lương là lá ca cao (để nhai như ăn trầu). Một phần ba là các thứ rượu mạnh. Còn một phần ba bằng tiền thì công nhân phải mua các thứ cần dùng ở cửa hàng của địa chủ, chất đã xấu, giá lại cao.

Vì đói khổ cho nên trong 100 trẻ con thì 62 trẻ bị chết yểu. Trẻ con thường bị mang đi bán, giá một trẻ từ một đến hai đôla. Những người mẹ vừa khóc vừa nói "Thà bán đi còn hơn trông thấy chúng nó chết đói!". Trẻ con 9, 10 tuổi đã phải đi làm thuê, mỗi ngày được một xu.

Trong 13 triệu dân Pêru, hơn 10 triệu là người bần cùng.

Nhân dân các nước khác ở châu Mỹ latinh cũng trong tình trạng như vậy, cho nên họ đều nhìn vào Cuba, họ ủng hộ Cuba và chắc họ sẽ tiến theo con đường cách mạng của Cuba.

Dù đế quốc Hoa Kỳ và bè lũ tay sai của chúng hung ác mấy, chúng cũng không ngăn được phong trào giải phóng dân tộc thắng lợi tiến lên ở châu Mỹ latinh cũng như ở miền Nam Việt Nam ta.

T.L.

Báo *Nhân dân,* số 3249,
ngày 17-2-1963.

1) Trích báo *Công nhân Anh.*

BÀI NÓI VỚI NHÂN DÂN, CÁN BỘ, BỘ ĐỘI TỈNH VĨNH PHÚC

Bác và đồng chí Dương Quốc Chính thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ hỏi thăm đồng bào, bộ đội và cán bộ, các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng.

Đồng thời khen ngợi xã viên các hợp tác xã, đồng bào miền núi, công nhân, bộ đội, cán bộ, các cụ phụ lão, các cháu học sinh đã ra sức sản xuất và chống hạn có kết quả khá.

Tuy vậy, hiện nay tỉnh ta còn độ 7.000 mẫu tây đang thiếu nước, chưa trồng trọt được. Nắng lại kéo dài, những ruộng đã cấy rồi có thể bị hạn lại.

Bởi vậy, chúng ta cần phải tiếp tục ra sức chống hạn.

Chống hạn thì phải có nước. Nước có 3 nguồn:

- Một là nước trời mưa, chúng ta quyết không ngồi chờ trời, chờ mưa.
- Hai là nước sông ngòi, trời nắng lâu thì sông ngòi có thể khô cạn.
- Ba là *nước dưới đất,* đó là một nguồn vô tận, chịu khó *đào giếng* thì chắc có nước. Vì vậy, ngoài việc vét sông, khơi mương, chúng ta *cần phải đào nhiều giếng.*

Tỉnh ta đã có 1.500 cái giếng. Nhưng chưa đủ, cần đào thêm nữa. Muốn đào giếng tốt thì phải hỏi kinh nghiệm các cụ phụ lão và bố trí các "kiện tướng" thuỷ lợi trong tỉnh làm đầu tàu. Kết quả sẽ nhanh và tốt.

Hiện nay tỉnh ta có 220 máy bơm nước. Đó cũng là một lực lượng chống hạn. Anh em công nhân phải giúp đồng bào dùng máy cho thật tốt.

Nói tóm lại: chúng ta phải dùng đủ mọi cách để *chống hạn và sản xuất.*

Người ta phải ăn mới sống. Lúa, khoai, cây cối cũng vậy. Người muốn đủ ăn, thì phải cho lúa khoai, cây cối ăn cho đủ, tức là phải dùng *nhiều phân bón.* "Một đống phân, một cân thóc". Muốn thu hoạch nhiều thì phải bón nhiều phân.

Phân lấy ở đâu ? Ngoài phân xanh và phân hoá học, cần có nhiều phân chuồng.

Vì vậy, phải ra sức phát triển *chăn nuôi* lợn và trâu bò cho tốt.

"Nước, phân, cần, giống" là bốn điều rất quan trọng trong nông nghiệp. Nước đã đủ, phân đã nhiều, lại còn phải chọn *giống cho tốt.*

Cần nghĩa là gì ? Chữ cần có hai ý nghĩa: một ý nghĩa là làm việc phải cần cù siêng năng; chớ lười biếng; chớ ăn thật làm dối. Một ý nghĩa nữa là phải tìm mọi cách để ít người mà làm được nhiều việc. Ví dụ: một người mà làm việc bằng hai, ba người, muốn như thế thì *phải cải tiến công cụ.*

Điều rất quan trọng nữa, là phải *quản lý lao động cho tốt,* công việc phải *sắp đặt* cho hợp lý. Ví dụ: hôm nay cần mấy người đào giếng, mấy người tát nước, mấy người đi cấy, v.v. đều phải có kế hoạch và phân công rõ rệt. Như vậy thì công việc sẽ làm tốt và tránh khỏi lãng phí sức người.

Đồng bào nên tranh thủ *gieo trồng hết đất còn lại.* Nơi nào thật cần chuyển vụ thì phải đặt kế hoạch chuyển ngay cho kịp thời. Cần phải trồng thật nhiều hoa màu để bù cho số lúa hụt.

Đồng thời phải thực hiện tốt kế hoạch *trồng cây công nghiệp* như mía, lạc, thuốc lá, v.v.. Chống hạn, phân bón, chọn giống, trồng trọt, chăn nuôi, cải tiến công cụ, phát triển hoa màu, v.v. đều là những khâu quan trọng trong sợi dây chuyền nông nghiệp. Một khâu nào yếu cũng không được.

Nhân đây, Bác nhắc đồng bào và cán bộ mấy điều nữa:

- Phải chú ý *trừ sâu.*

- Phải sẵn sàng *phòng lụt và chống lụt,* vì sau hạn nặng thường có mưa to.

- Về cuộc vận động cải tiến *quản lý hợp tác xã,* ở tỉnh ta 95% đồng bào nông dân đã vào hợp tác xã. Như vậy là tốt. Muốn tăng thu nhập chung cho hợp tác xã và riêng cho xã viên, muốn phát triển hơn nữa nông nghiệp và nâng cao hơn nữa đời sống của nông dân, thì cần phải cải tiến quản lý cho tốt hơn nữa.

Phải làm khẩn trương, nhưng chớ nóng vội, chớ tham nhiều. Cải tiến cái nào phải *thật tốt và thật chắc* cái ấy.

- Muốn làm tốt mọi công việc thì phải lãnh đạo tốt từ Tỉnh uỷ đến chi bộ. Lãnh đạo tốt nghĩa là thực hiện đầy đủ những nghị quyết của Đảng, biến quyết tâm của Đảng thành quyết tâm của nhân dân. Phải đi đúng đường lối quần chúng. Phải đi sâu vào cơ sở, đi sát hợp tác xã. Phải tuyên truyền, giáo dục cho mọi người thấm nhuần ý thức trách nhiệm, tinh thần làm chủ tập thể, cần kiệm xây dựng hợp tác xã, xây dựng nước nhà. Cán bộ lãnh đạo phải thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư...

- Trong thời kỳ kháng chiến, đồng bào tỉnh ta đã có truyền thống oanh liệt đánh Nhật, đánh Tây. Ngày nay Vĩnh Phúc oanh liệt lại kết nghĩa với Bến Tre anh hùng. Như thế là rất vẻ vang. Đồng bào tỉnh ta phải ra sức phấn đấu, quyết đánh thắng giặc hạn, quyết giành vụ Đông - Xuân thắng lợi. Như vậy là góp phần vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và sự nghiệp đấu tranh hoà bình thống nhất nước nhà. Như vậv là thiết thực ủng hộ đông bào Bến Tre ruột thịt.

Hồi Cách mạng Tháng Tám, Đảng ta chỉ có ngót 5.000 đồng chí, mà đã lãnh đạo nhân dân cả nước từ Nam đến Bắc làm cách mạng thành công. Hiện nay, riêng tỉnh ta đã có 14.500

đảng viên và 22.700 đoàn viên thanh niên lao động. Mỗi đảng viên và mỗi đoàn viên phải xung phong gương mẫu trong mọi công việc, phải ra sức đoàn kết và giúp đỡ bà con cùng tiến bộ, phải làm cho Vĩnh Phúc thành một trong những tỉnh giàu có, phồn thịnh nhất ở miền Bắc nước ta.

Nói ngày 2-3-1963.
Báo *Nhân dân,* số 3265,
ngày 5-3-1963.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ CÁN BỘ PHÁT ĐỘNG CUỘC VẬN ĐỘNG "CẢI TIẾN QUẢN LÝ HỢP TÁC XÃ, CẢI TIẾN KỸ THUẬT NHẰM PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP TOÀN DIỆN, MẠNH MẼ VÀ VỮNG CHẮC"

Các đồng chí,

Trung ương Đảng và Chính phủ quyết định mở cuộc vận động *"cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc"*. Cuộc vận động này rất cần thiết, rất kịp thời.

Từ cải cách ruộng đất đến tổ chức hợp tác xã nông nghiệp, từ tổ chức hợp tác xã đến cuộc vận động cải tiến này, đó là những giai đoạn tiến lên của nông nghiệp ta.

Để làm tốt cuộc vận động này, chúng ta cần phải làm cho mỗi một người nông dân hiểu thấu rằng mọi chính sách của Đảng đều nhằm mục đích không ngừng nâng cao đời sống của nông dân.

Để đạt mục đích ấy, chúng ta cần phải tập trung lực lượng làm cho nước ta sản xuất ngày càng nhiều lương thực; trồng càng nhiều cây công nghiệp; chăn nuôi càng nhiều trâu, bò, lợn, gà ...

Muốn có kết quả đó, thì nhất định phải cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật.

- Ai sẽ là người trực tiếp thực hiện những việc đó ? Những việc đó phải do cán bộ và xã viên hợp tác xã thực hiện. Vì

vậy, tôi thân ái kêu gọi các cụ phụ lão, chị em phụ nữ và toàn thể cán bộ cùng xã viên hợp tác xã hãy hăng hái tham gia cuộc vận động này. Với tinh thần làm chủ, mọi người hãy đưa hết trí tuệ và lực lượng của mình góp phần làm cho cuộc vận động kết quả tốt.

- Các cấp uỷ đảng và Đoàn thanh niên từ tỉnh đến huyện, đến xã phải ra sức lãnh đạo tốt cuộc vận động. Cán bộ kỹ thuật và các ngành như công nghiệp, thuỷ lợi, văn hoá, v.v. phải ra sức giúp đỡ và phục vụ tốt cuộc vận động.

Đợt thí nghiệm của cuộc vận động đã có những kinh nghiệm tốt.

Ví dụ: các đồng chí Tỉnh uỷ và Uỷ ban hành chính Nghệ An đã đi sâu đi sát một số hợp tác xã, đã điều tra, nghiên cứu, đã cùng chi bộ và ban quản trị hợp tác xã tổng kết tình hình, thiết thực đề ra nội dung và yêu cầu của cuộc vận động. Các đồng chí ấy thường xuyên đi kiểm tra và giúp đỡ các huyện, các xã, vừa làm vừa rút kinh nghiệm, phổ biến kinh nghiệm và đào tạo thêm cán bộ.

Đó là một cách lãnh đạo tốt.

Một kinh nghiệm khác: Vừa rồi ở huyện Duy Tiên (Hà Nam) có 10 xã chống hạn kém. Họ kêu thiếu nước, thiếu trâu, thiếu người làm, v.v.. Tất cả các đồng chí trong ban thường vụ huyện uỷ đã chia nhau về các xã đó. Đến xã nào, họ mời bí thư chi bộ và chủ tịch xã ấy họp ngay tại ruộng bị hạn để bàn cách giải quyết. Nhờ cách *chỉ đạo thiết thực đó* chỉ trong 3 ngày, 10 xã ấy đã có đủ nước cấy xong 2.200 mẫu bị hạn. Nhân dân đã nhiệt liệt hoan nghênh các đồng chí huyện uỷ.

Trong việc huyện Duy Tiên còn cho chúng ta thấy một khía cạnh khác: Vì sao mà các chi bộ nơi đó không biết giải quyết việc chống hạn? Vì sao ruộng đã cấy xong là 8.809 mẫu, thì báo cáo là 5.658 mẫu? Ruộng bị hạn là 2.560 mẫu thì bán cáo là 6.115 mẫu? Vì sao các chi bộ cố ý báo cáo sai sự thật như vậy?

Đó là một vấn đề cần phải nghiên cứu và giải quyết, không nên để có những sự giả dối như vậy. Báo cáo phải thật thà,

phải có tinh thần trách nhiệm. Nói tóm lại, phải củng cố tốt chi bộ và ban quản trị thì cuộc vận động sẽ kết quả tốt. Cũng như trong mọi việc khác, trong cuộc vận động này, đảng viên và đoàn viên thanh niên phải xung phong gương mẫu. Trung ương sẽ xem kết quả tốt hay là kém của cuộc vận động mà đánh giá mỗi chi bộ, chi đoàn và các cấp ủy huyện, tỉnh và các ngành.

Một điểm nữa cần nhấn mạnh là:

Cải tiến đến đâu cần phải thật tốt và thật chắc đến đó. Phải làm khẩn trương, nhưng tuyệt đối tránh nóng vội, qua loa.

Các đồng chí,

Cuộc vận động này bao gồm cả nội dung tư tưởng, tổ chức và kỹ thuật. Vì vậy, phải phát động tư tưởng của quần chúng. Phải đi sâu vào việc tổ chức sản xuất, tổ chức lao động. Phải ra sức cải tiến kỹ thuật. Có như vậy mới bảo đảm thắng lợi toàn diện. Cuộc vận động này thắng lợi sẽ giúp chúng ta tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và trong sự nghiệp đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Chúc các đồng chí cố gắng, quyết giành cho được nhiều thành công.

Nói ngày 7-3-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3275,
ngày 15-3-1963.

LỜI CHÀO MỪNG TRONG BUỔI ĐÓN TIẾP VUA LÀO XRI XAVANG VÁTTHANA

Kính thưa Nhà vua,
Thưa Hoàng tử,
Thưa Hoàng thân Thủ tướng,
Thưa các vị khách quý,
Thưa các bạn và đồng bào,

Hôm nay nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và tôi rất vui mừng được đón tiếp Nhà vua Xri Xavang Vátthana, Hoàng tử Xuria Vông Xavang, Hoàng thân Thủ tướng Xuvana Phuma và các vị khách quý đến thăm nước Việt Nam.

Hai dân tộc Việt và Lào từ lâu đời đã có những quan hệ anh em khăng khít với nhau.

Nhưng gần một thế kỷ, bọn đế quốc đã cướp nước chúng ta, chia rẽ nhân dân hai nước chúng ta. Chúng ngăn cản, không để nhân dân Việt - Lào gần gũi giúp đỡ nhau. Chúng làm cho nhân dân hai nước chúng ta:

Bức tường nô lệ chắn ngang,
Tuy trong gang tấc, gấp ngàn quan sơn.

Sau cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai, nhân dân hai nước Việt - Lào đã anh dũng vươn lên, chiến đấu oanh liệt chống thực dân cướp nước và ủng hộ lẫn nhau trong sự nghiệp giành lại tự do, độc lập cho nước mình.

Ngày nay, hai nước chúng ta đã độc lập. Chúng ta có đủ mọi điều kiện để củng cố và phát triển quan hệ hữu nghị giữa hai nước chúng ta và các nước bầu bạn khác, để giúp đỡ lẫn nhau trong công cuộc xây dựng đất nước phồn thịnh và cải thiện đời sống của nhân dân chúng ta. Ngày nay chúng ta dễ dàng đi lại thăm viếng lẫn nhau:

Bấy lâu cách trở sơn hà,
Từ nay Lào - Việt rất là gần nhau.

Kính thưa Nhà vua,

Chúng tôi nghĩ rằng cuộc đi thăm lần này của Nhà vua đến nước chúng tôi có ý nghĩa rất to lớn. Nhà vua và các vị mang đến cho nhân dân Việt Nam tình nghĩa thắm thiết của nhân dân Lào anh em. Cuộc đi thăm này mở một thời kỳ mới trong lịch sử quan hệ anh em giữa hai dân tộc chúng ta. Nó sẽ phát triển và củng cố tình hữu nghị và sự hợp tác chặt chẽ giữa hai nước chúng ta. Nó sẽ góp phần to lớn vào sự nghiệp giữ gìn hoà bình và độc lập ở Đông Dương và Đông - Nam Á.

Một lần nữa, tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nhiệt liệt hoan nghênh Nhà vua kính mến, hoan nghênh Hoàng tử, Hoàng thân Thủ tướng và các vị khách quý cùng đi với Ngài.

Chúng tôi chân thành chúc Ngài và các vị luôn luôn mạnh khoẻ và thu đươc nhiều kết quả tốt đẹp trong cuộc đi thăm hữu nghị này. Chúng tôi mong rằng trong những ngày thăm nước chúng tôi, Nhà vua và các vị khách quý sẽ coi ở Việt Nam cũng như ở nhà mình.

Nhiệt liệt chào mừng Vua Xri Xavang Vátthana.

Nhiệt liệt chào mừng các vị khách quý.

Tình hữu nghị giữa hai dân tộc Việt - Lào bền vững muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Việt - Lào Xamăckhi mặnnhư[1]!

Đọc ngày 10-3-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3271,

Ngày 11-3-1963.

1) Việt – Lào đoàn kết muôn năm!

DIỄN VĂN TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI VUA LÀO XRI XAVANG VÁTTHANA

Kính thưa Nhà vua,
Thưa Hoàng tử,
Thưa Hoàng thân Thủ tướng và các vị khách quý,
Thưa các vị và các bạn,

Thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, tôi xin nhiệt liệt chào mừng Vua Xri Xavang Vátthana đã tới thăm nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Đồng thời tôi nhiệt liệt hoan nghênh Hoàng tử Xuria Vông Xavang, Hoàng thân Thủ tướng Xuvana Phuma và hoan nghênh tất cả các vị khách quý cùng đi.

Hai dân tộc Việt và Lào sống bên nhau trên cùng một dải đất, cùng có chung một dãy núi Trường Sơn. Hai dân tộc chúng ta đã nương tựa vào nhau, giúp đỡ lẫn nhau như anh em. Trải qua nhiều năm đấu tranh gian khổ và anh dũng, nhân dân hai nước chúng ta đã giành được độc lập, đã làm chủ đất nước của mình. Ngày nay chúng ta lại đang giúp đỡ nhau để xây dựng một cuộc sống mới. Tình nghĩa láng giềng anh em Việt - Lào thật là thắm thiết không bao giờ phai nhạt được.

Thưa Nhà vua kính mến,
Thưa các vị khách quý,
Thưa các bạn,

Vương quốc Lào thực hiện chính sách hoà bình trung lập là phù hợp với lợi ích căn bản của nhân dân Lào, đồng

thời là một đóng góp quý báu cho việc củng cố hoà bình ở Đông Dương và Đông - Nam Á.

Nhân dân Việt Nam chào mừng những thắng lợi to lớn của nhân dân Lào anh em trong việc hoà bình giải quyết vấn đề Lào, trên cơ sở Hiệp định Giơnevơ năm 1962 thừa nhận độc lập, chủ quyền và lãnh thổ toàn vẹn của nước Lào[3]. Chúng tôi vui mừng thấy rằng, sau khi thành lập Chính phủ liên hợp dân tộc, dưới sự lãnh đạo của Nhà vua, do Hoàng thân Xuvana Phuma làm Thủ tướng, nhân dân Lào đã ra sức đoàn kết mọi lực lượng của dân tộc để giữ gìn những thành quả lịch sử của mình, để giữ vững chính sách hoà bình trung lập, để bắt tay vào xây dựng cuộc sống mới ấm no hạnh phúc.

Nhân dân và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà chân thành ủng hộ chính sách hoà bình trung lập của Vương quốc Lào, sẽ hết lòng ủng hộ mọi cố gắng của Nhà vua và của Hoàng thân Thủ tướng nhằm xây dựng một nước Lào giàu mạnh.

Là một nước ký kết Hiệp định Giơnevơ năm 1962 về Lào, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà trước sau như một nghiêm chỉnh thi hành Hiệp định Giơnevơ về Lào và mong rằng tất cả các bên hữu quan đều thi hành đúng đắn Hiệp định này.

Kính thưa Nhà vua,
Thưa các vị khách quý, thưa các bạn,

Nhà vua và các vị sang thăm Việt Nam trong lúc trên đất nước chúng tôi đã có nhiều thay đổi lớn. Ở miền Bắc, nhân dân nước chúng tôi đang hăng hái thi đua yêu nước để xây dựng một cuộc sống hạnh phúc ấm no. Dù bị chế độ thực dân kìm hãm trong gần một thế kỷ và bị tàn phá trầm trọng trong nhiều năm chiến tranh, nền kinh tế và văn hoá của chúng tôi đang phát triển khá mau chóng. Mười sáu triệu đồng bào miền Bắc chúng tôi hiện đang quyết tâm vượt mọi khó khăn, ra sức đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp, công nghiệp hoá đất nước, phát triển văn hoá, đặt nền tảng cho

tương lai tươi sáng của Tổ quốc mình.

Nhưng ở miền Nam, đế quốc Mỹ đang can thiệp ngày càng hung ác Chúng cùng với chính quyền miền Nam tiến hành cuộc chiến tranh không tuyên bố, đàn áp dã man đồng bào chúng tôi ở miền Nam, đe doạ hoà bình và an ninh của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và của các dân tộc ở Đông Dương. Vì vậy, đồng bào chúng tôi ở miền Nam buộc phải vùng dậv chống lại cuộc chiến tranh xâm lược đó. Phong trào yêu nước của nhân dân miền Nam nước chúng tôi đã giành được nhiều thắng lợi và ngày càng được nhân dân các nước trên thế giới đồng tình và ủng hộ, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà trước sau như một nghiêm chỉnh thi hành Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam và đòi Mỹ và các bên hữu quan cũng phải thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định đó. Hoà bình thống nhất nước nhà theo như Hiệp định Giơnevơ đã quy định là nguyện vọng tha thiết của nhân dân cả nước Việt Nam chúng tôi từ Bắc đến Nam. Chúng tôi tin chắc rằng nguyện vọng ấy nhất định sẽ thực hiện được.

Kính thưa Nhà vua,
Thưa các vị và các bạn,

Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà theo đuổi chính sách ngoại giao hoà bình và hữu nghị, dựa trên cơ sở 5 nguyên tắc chung sống hoà bình. Chúng tôi luôn luôn ra sức góp phần vào việc tăng cường khối đoàn kết của các nước Á - Phi, ra sức ủng hộ phong trào giải phóng dân tộc và giữ gìn hoà bình ở Đông Dương, Đông - Nam Á và thế giới.

Chúng tôi nhiệt liệt ủng hộ thiện chí và những cố gắng của Chính phủ nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa trong việc giải quyết hoà bình vấn đề biên giới Trung - Ấn và mong rằng Ấn Độ cũng hưởng ứng thiện chí và sự cố gắng ấy của Trung Quốc, để đi đến thương lượng trực tiếp với nhau, khôi phục lại quan hệ hữu nghị lâu đời giữa hai nước.

Chúng tôi hoàn toàn ủng hộ chính sách hoà bình trung lập của Vương quốc Campuchia, nhiệt liệt hoan nghênh đề nghị

của Thái tử Quốc trưởng Nôrôđôm Xihanúc về việc ký một hiệp định quốc tế đảm bảo cho nền hoà bình trung lập và toàn vẹn lãnh thổ của nước Campuchia.

Chúng tôi ủng hộ 5 điểm của Thủ tướng Phiđen Caxtơrô và cuộc đấu tranh của nhân dân Cuba chống đế quốc Mỹ nhằm bảo vệ độc lập và hoà bình.

Chúng tôi hoàn toàn đồng tình và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Bắc Calimantan chống chủ nghĩa thực dân kiểu mới để giành độc lập cho dân tộc mình.

Chúng tôi tin chắc rằng mặc dù các thế lực đế quốc thực dân thâm độc và hung hăng như thế nào, chúng cũng không tránh khỏi thất bại; sự nghiệp đấu tranh cho độc lập dân tộc và giữ gìn hoà bình của nhân dân các nước trên thế giới nhất định sẽ thắng lợi vẻ vang...

Thưa Nhà vua kính mến,

Thưa các vị và các bạn,

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà rất vui mừng thấy rằng mối quan hệ hữu nghị và hợp tác thân thiện giữa hai nước chúng ta đã có những bước tiến mới. Việc đặt quan hệ ngoại giao và trao đổi đại sứ giữa hai nước, việc các đoàn đại biểu Chính phủ hai nước thăm viếng lẫn nhau, việc mở rộng hợp tác kinh tế và văn hoá trong thời gian qua đã mở ra những triển vọng ngày càng tốt đẹp cho mối quan hệ thân thiện giữa nhân dân và Chính phủ hai nước chúng ta. Chúng tôi tin chắc rằng cuộc đi thăm nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà lần này của Nhà vua sẽ mở ra một trang sử mới trong quan hệ láng giềng tốt đẹp giữa hai nước, sẽ thắt chặt hơn nữa tình hữu nghị lâu đời giữa hai dân tộc chúng ta vì lợi ích của hai dân tộc Việt Nam và Lào, vì sự nghiệp giữ gìn hoà bình ở Đông Dương, Đông - Nam Á và thế giới.

Tôi xin mời các vị và các bạn nâng cốc:

Chúc tình hữu nghị thắm thiết giữa hai dân tộc Việt Nam và Lào.

Chúc tình đoàn kết giữa nhân dân các nước Á - Phi.

Chúc sức khoẻ Vua Xri Xavang Vátthana.

Chúc sức khoẻ Hoàng tử Xuria Vông Xavang, Hoàng thân Thủ tướng Xuvana Phuma và các vị cùng đi.

Chúc hoà bình thế giới.

Paxaxôn Việt - Lào Xamăckhi mặnnhư[1]!

Đọc tối 103-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3271,

ngày 11-3-1963.

1) Nhân dân Việt-Lào đoàn kết muôn năm.

LỜI CẢM ƠN TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI DO VUA LÀO TỔ CHỨC

Kính thưa Nhà vua,
Thưa Hoàng tử,
Thưa Hoàng thân Thủ tướng,
Thưa các vị và các bạn,

Trước hết, tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà thành thật cảm ơn những lời nói chân tình và tốt đẹp của Nhà vua. Một lần nữa, chúng tôi nhiệt liệt hoan nghênh chính sách hoà bình trung lập mà Nhà vua và Chính phủ Vương quốc Lào kiên trì thực hiện. Rất rõ ràng, Cương lĩnh chính trị của Chính phủ liên hợp dân tộc Lào nhằm đoàn kết dân tộc để xây dựng một nước Lào hoà bình, trung lập, độc lập, thống nhất và phồn vinh là hoàn toàn phù hợp với lợi ích của nhân dân Lào và đã được nhiều nước trên thế giới trong đó có cả Việt Nam chúng tôi nhiệt liệt đồng tình và ủng hộ.

Kính thưa Nhà vua,
Thưa Hoàng tử,
Thưa Hoàng thân Thủ tướng,
Thưa các vị và các bạn,

Sau khi giành được thắng lợi to lớn trong việc thành lập Chính phủ liên hợp dân tộc, nhân dân Lào anh em đang bước sang giai đoạn lịch sử mới, là củng cố nền độc lập dân tộc và xây dựng mộtđời sống hạnh phúc, ấm no. Chúng tôi tin chắc rằng dưới sự lãnh đạo của Nhà vua và Chính phủ liên hợp

dân tộc do Hoàng thân Xuvana Phuma làm Thủ tướng, với tinh thần anh dũng và lao động cần cù, nhân dân Lào nhất định sẽ tiến tới một tương lai vô cùng tươi sáng.

Nhân dân Việt Nam chúng tôi đã đón chào Nhà vua, Hoàng tử, Hoàng thân Thủ tướng và các vị khách quý Lào với một lòng kính trọng sâu sắc và những cảm tình nồng nàn. Chúng tôi rất quý trọng tình hữu nghị giữa hai dân tộc Việt - Lào và luôn luôn ra sức tăng cường những mối quan hệ láng giềng giữa hai nước chúng ta. Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, trước sau như một trung thành với Hiệp định Giơnevơ về Lào và hết lòng ủng hộ chính sách hoà bình trung lập của Vương quốc Lào.

Qua chuyến đi thăm hữu nghị này của Nhà vua và các vị khách quý Lào, mối quan hệ hữu nghị và hợp tác thân thiện giữa hai nước chúng ta chắc chắn sẽ phát triển và củng cố mãi mãi.

Tôi đề nghị các vị cùng tôi nâng cốc:

Chúc quan hệ hữu nghị và sự hợp tác anh em giữa hai dân tộc Việt - Lào mãi mãi củng cố và phát triển.

Chúc sức khoẻ Nhà vua.

Chúc sức khoẻ Hoàng tử.

Chúc sức khoẻ Hoàng thân Thủ tướng.

Chúc sức khoẻ các vị cùng đi.

Chúc sức khoẻ các vị và các bạn.

Chúc hoà bình thế giới.

Paxaxôn Việt - Lào Xamăckhi mặnnhưn!

Đọc tối 11-3-1963.
Báo *Nhân dân,* số 3272,
ngày 12-3-1963.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG BUỔI LỄ TIỄN VUA LÀO

Kính thưa Nhà vua,
Thưa Hoàng tử,
Thưa Hoàng thân Thủ tướng,
Thưa các vị khách quý và các bạn,

Thời gian đi thăm có hạn. Tình nghĩa hữu nghị khôn cùng. Tiễn đưa Nhà vua và các vị hôm nay, lòng nhân dân Việt Nam vô cùng lưu luyến.

Cuộc đi thăm nước Việt Nam của Nhà vua và các vị làm cho hai nước chúng ta đã gần nhau về địa dư lại càng gần nhau về tình nghĩa. Sự hiểu biết lẫn nhau và mối quan hệ hợp tác thân thiện giữa hai dân tộc anh em đã tiến lên một giai đoạn mới mẻ và tốt đẹp.

Hôm nay, Nhà vua và các vị rời đất nước chúng tôi, song những hình ảnh đẹp đẽ của cuộc đi thăm vẫn lưu lại lâu dài trong lòng chúng tôi.

Thật là:

Thương nhau mấy núi cũng trèo,
Mấy sông cũng lội, mấy đèo cũng qua.
Việt Lào, hai nước chúng ta,
Tình sâu hơn nước Hồng Hà, Cửu Long.

Trong vài giờ nữa, Nhà vua và các vị sẽ về đến Tổ quốc thân yêu của mình. Tôi kính nhờ Nhà vua, Hoàng thân Thủ tướng

và các vị chuyển đến nhân dân Lào anh em mối cảm tình thắm thiết của nhân dân Việt Nam và của tôi.

Kính chúc Nhà vua, Hoàng tử, Hoàng thân Thủ tướng và các vị lên đường mạnh khoẻ.

Xavátđ[1].

Phát biểu ngày 13-3-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3274, ngày 14-3-1963.

1) *Xavatđi:* chào mạnh khoẻ.

NHỮNG NGƯỜI MỸ TIẾN BỘ

Chúng ta kịch liệt chống bọn đế quốc Mỹ dã man đang dùng bom đạn và thuốc độc giết hại đồng bào ta ở miền Nam. Đồng thời chúng ta cũng kính trọng những người Mỹ tiến bộ, họ chống lại đế quốc Mỹ, thủ phạm trong cuộc chiến tranh xâm lược đó.

Ngày đầu tháng 3-1963, hơn 60 nhân sĩ tiến bộ Mỹ đã gửi thư đòi tổng Ken chấm dứt cuộc chiến tranh phi nghĩa ở miền Nam Việt Nam. Họ đã nghiêm khắc lên án cuộc chiến tranh đó là *bẩn thỉu,* vì nó ngăn cản phong trào giải phóng của nhân dân Việt Nam; là *phi pháp* vì nó không được Quốc hội Mỹ cho phép; là *vi phạm luật lệ quốc tế,* vì nó phá hoại Hiệp định Giơnevơ (1954) về Đông Dương. Trong bức thư có những đoạn như sau:

"Hơn một năm nay, Mỹ đã tung ra một lực lượng quân sự rất to; nhưng ngày nay Mỹ vẫn không đến gần thắng lợi.

"Trái lại, quân du kích miền Nam thì đã thu được ngày càng nhiều vũ khí của Mỹ cấp cho Diệm và dùng những vũ khí ấy bắn rơi máy bay Mỹ. Số binh sĩ Mỹ chết và bị thương ngày càng nhiều. (Chỉ trong 2 tháng đầu năm nay, hơn 100 binh sĩ Mỹ đã bỏ mạng, bằng 1 phần 3 số người Mỹ chết trong năm ngoái). Miền Nam Việt Nam có thể trở thành một thứ Angiêri của Mỹ".

Bức thư đã nhắc lại lời tổng Ken phê bình tổng Ai can thiệp vào miền Nam Việt Nam. Năm 1954, ông Ken (hồi đó Ken chưa làm Tổng thống) nói trước Quốc hội Mỹ: "Tung tiền bạc,

vũ khí và quân đội vào Đông Dương mà không có một chút nào hy vọng thắng lợi, là một việc nguy hiểm và vô ích, là một *chính sách tự sát*... Viện trợ quân sự Mỹ không thể thắng được lực lượng du kích ở Đông Dương, vì quân du kích được nhân dân ủng hộ và che chở...".

Bức thư viết tiếp: "Những người chống Diệm là đại biểu của một phong trào dân tộc giải phóng rộng lớn... Trong cuộc chiến tranh này, Mỹ không thể nào thắng được. Mỹ càng ra sức giúp Diệm, thì Diệm càng lộ rõ cái mặt làm bù nhìn cho Mỹ...

"Từ 1954, mỗi năm Mỹ đã hao tốn 500 triệu đôla để duy trì tình trạng chia cắt đất nước Việt Nam, hòng biến miền Nam thành một căn cứ chống cộng. Mỹ đang ủng hộ chế độ độc tài tàn bạo Ngô Đình Diệm chống lại *Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam* - là một khối gồm các chính đảng, các dân tộc, các tôn giáo".

Cuối cùng bức thư đề nghị:

- Chấm dứt sự can thiệp quân sự của Mỹ vào miền Nam Việt Nam.
- Họp một cuộc hội nghị quốc tế để vạch ra một giải pháp hoà bình.

Điều đáng chú ý là: tháng 4 năm ngoái, một nhóm nhân sĩ tiến bộ Mỹ đã gửi thư về vấn đề này cho tổng Ken. Bức thư đó có *mười sáu* người ký tên. Bức thư lần này có hơn *sáu mươi* người ký. Ngoài những người có uy tín như giáo sư Pôlinh và mấy vị nhân sĩ đã cùng ký tên vào bức thư năm ngoái, lần này, số người ký tên là đông hơn trước, mà thành phần xã hội cũng rộng hơn, trong đó có những người như ông Hêxtơ là một tướng quân, ông W.H. Phranxi là tổng giám mục, bà Itơn là một người đại tư bản, v.v... Một điểm đáng chú ý nữa là: ông Menphin (thủ lãnh một nhóm đại biểu Quốc hội Mỹ) trước đây đã ra sức ủng hộ Diệm, thì nay ông ta cũng phải thú nhận rằng:

"Sau mấy năm viện trợ quân sự Mỹ cực kỳ hao tổn, nay

người ta thấy rằng viện trợ đó đã dùng vào việc bồi dưỡng những lực lượng xấu xa...".

Dư luận Mỹ cũng như dư luận thế giới ngày càng lên án Mỹ - Diệm. Vài ví dụ:

Giáo sư Milét (người Mỹ) đã ở Sài Gòn hơn một năm; khi về Mỹ, ông ta viết: Chính phủ Mỹ ra sức giúp đỡ tên độc tài Diệm, nhưng "tất cả người Việt Nam từ già đến trẻ, kể cả các nhân vật trong Chính phủ Diệm, các giáo sư, sinh viên và sĩ quan đều lên án Diệm...".

- Báo *Diễn đàn Nữu Ước* (16-1-1963) viết: "Vì sự nghiệp nào mà nhiều người Mỹ đã chết ở miền Nam Việt Nam? Chính phủ Mỹ đã nói gì với cha mẹ, vợ con của những người Mỹ đã thiệt mạng đó và đã nói gì với nhân dân Mỹ?...".

Kết luận: Mỹ - Diệm ngày càng sa lầy thì chúng càng tàn bạo. Nhưng đồng bào miền Nam đoàn kết chặt chẽ, cảnh giác cao độ, đấu tranh bền bỉ thì chắc chắn sẽ giành được thắng lợi cuối cùng.

T.L.

Báo *Nhân dân,* số 3280,
ngày 20-3-1963.

ĐIỆN MỪNG

Kính gửi đồng chí Itvan Đôbi,
Chủ tịch Chủ tịch đoàn nước Cộng hoà Nhân dân Hunggari,

Buđapét

Nhân dịp đồng chí được cử lần nữa giữ chức Chủ tịch Chủ tịch đoàn nước Cộng hoà Nhân dân Hunggari, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi tới đồng chí lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Tôi chân thành chúc đồng chí đạt được nhiều thắng lợi mới, góp phần lãnh đạo xây dựng đất nước Hungguri ngày thêm giàu mạnh, góp phần tăng cường lực lượng của phe xã hội chủ nghĩa, bảo vệ hoà bình ở châu Âu và thế giới.

Kính chúc tình hữu nghị thắm thiết giữa hai nước chúng ta đời đời bền vững.

Hà Nội, ngày 23 tháng 3 năm 1963
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3285,
ngày 25-3-1963.

ĐIỆN CHIA BUỒN

Kính gửi [1] Xucácnô,

Tôi vô cùng xúc động được tin nạn núi lửa ở Bali và nạn lụt ở Tây - Nam Calimantan đã gây thiệt hại lớn cho nhân dân Inđônêxia anh em. Tôi kính gửi đến Ngài và nhờ Ngài chuyển đến nhân dân những vùng bị nạn lời hỏi thăm và lời an ủi thân thiết của tôi.

Hà nội, ngày 26 tháng 3 năm 1963
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3286,
ngày 26-3-1963.

1) *Bung:* Anh cả

ĐIỆN CẢM ƠN

Thưa Thái tử Quốc trưởng,
Tôi chân thành cảm ơn Thái tử Quốc trưởng đã có lòng tốt mời tôi sang thăm nước Campuchia anh em. Tôi rất vui lòng nhận lời mời của Ngài. Tôi lấy làm sung sướng có dịp đi thăm nhân dân Khơme anh dũng và đất nước Campuchia tươi đẹp. Tôi lấy làm vinh dự sẽ có cơ hội tới chào Hoàng hậu kính mến và sẽ có dịp gặp gỡ nói chuyện trực tiếp với Thái tử Quốc trưởng, vị lãnh tụ kính mến của nhân dân Campuchia. Người đã có những cống hiến quan trọng vào sự nghiệp bảo vệ hoà bình ở Đông Dương và Đông - Nam Á. Tôi tin chắc rằng cuộc đi thăm này sẽ thắt chặt hơn nữa quan hệ hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta.
Tôi xin cảm ơn Thái tử Quốc trưởng cho phép tôi quyết định về thời gian đi thăm của tôi. Tôi sẽ xin bàn tính với Ngài trong thời gian tới
Tôi kính gửi đến Thái tử Quốc trưởng lời chào trân trọng nhất.

Hà Nội, ngày 14 tháng 4 năm 1963
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3320,
ngày 29-4-1963.

ĐIỆN GỬI HỘI NGHỊ CÁC NHÀ BÁO Á - PHI

Kính Gửi Hội nghị các nhà báo Á - Phi,

Giacácta

Tôi thân ái gửi đến Hội nghị lời chào nhiệt liệt.

Trong lúc các dân tộc châu Á, châu Phi, châu Mỹ latinh đang anh dũng đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc thực dân, để bảo vệ độc lập dân tộc và hoà bình, các nhà báo Á - Phi đoàn kết chặt chẽ, dùng ngòi bút chính nghĩa của mình phục vụ cuộc đấu tranh cho tự do, cho chân lý, cho tương lai tươi sáng của loài người, là một nhiệm vụ cực kỳ vẻ vang.

Tôi xin chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

Hà Nội, ngày 23 tháng 4 năm 1963

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3315,
ngày 24-4-1963.

ĐIỆN GỬI LIÊN ĐOÀN THANH NIÊN DÂN CHỦ THẾ GIỚI

Nhân dịp ngày 24 tháng), tôi sung sướng gửi lời chào mừng nhiệt liệt đến Liên đoàn thanh niên dân chủ thế giới và các bạn thanh niên toàn thế giới. Chúc các bạn đạt được nhiều thắng lợi to lớn trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc và chủ nghĩa thực dân, để giành lấy và giữ gìn độc lập dân tộc và hoà bình thế giới, để thực hiện sự hợp tác anh em giữa tất cả các dân tộc. Các bạn hãy tăng cường thống nhất, đoàn kết để bảo đảm thắng lợi và tương lai tươi sáng của thế hệ trẻ.

Hôn tất cả các bạn.

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 3315,
ngày 24-4-1963.

1) Ngày thanh niên thế giới chống chủ nghĩa thực dân và đấu tranh cho sự chung sống hòa bình.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ CÁN BỘ NGÀNH CÔNG AN

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm các đại biểu. Nhân dịp này, Bác nêu mấy ý kiến để Hội nghị tham khảo.

Ở nước ta hiện nay, phong trào cách mạng càng phát triển, càng thắng lợi, thì bọn phản cách mạng càng lồng lộn, càng điên cuồng.

Công an cách mạng là một vũ khí sắc bén của chuyên chính vô sản. Cho nên nhiệm vụ công an là cực kỳ quan trọng. Nó phải giữ gìn trật tự trị an, bảo vệ cho nhân dân ta an cư lạc nghiệp, để xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, làm cơ sở vững mạnh cho cuộc đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

Mỹ - Diệm là kẻ thù hung ác của nhân dân ta. Bọn phản động, bọn gián điệp biệt kích là chó săn của Mỹ - Diệm. Chúng tìm mọi cách thâm độc để hòng phá hoại sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta.

Nhiệm vụ của công an ta là phải kiên quyết chống lại chúng, phá tan mọi âm mưu của chúng. Để đánh thắng chúng, công an ta phải thực hiện tốt những điều sau đây:

- Phải luôn luôn nâng cao cảnh giác; công tác phải tích cực, phải khẩn trương, phải bền bỉ.

- Phải kiên quyết làm thật tốt việc giáo dục cải tạo những người trước kia là tề ngụy và phỉ, những người trước đã tham gia các tổ chức phản động. Việc này phải làm kiên quyết,

nhưng phải hết sức cẩn thận và khôn khéo, nghiêm khắc với kẻ ngoan cố, đối với người thật sự cải tạo thì khoan hồng.

Phải ra sức phát động quần chúng tham gia phong trào bảo vệ trị an, giáo dục quần chúng nâng cao tinh thần làm chủ đất nước: tinh thần cảnh giác đối với kẻ thù của nhân dân, tích cực phòng và chống gián điệp biệt kích. Muốn đạt kết quả đó, thì công an phải hết lòng giúp đỡ nhân dân và dựa vào lực lượng hùng mạnh của nhân dân (kinh nghiệm các xã Yên Phong - Ninh Bình, Hưng Khánh- Yên Bái, Thanh Bình - Lào Cai, Quang Chiểu - Thanh Hoá, v.v.).

- Phải củng cố thật tốt công an khu phố, huyện và xã. Đó là những cơ sở của công an.

Nội bộ phải đoàn kết chặt chẽ. Làm mọi viêc phải đi sâu, đi sát, phải tránh chủ quan, phải có kế hoạch chu đáo, phải có quyết tâm bền bỉ.

- Các cấp uỷ đảng phải thật sự giúp đỡ và lãnh đạo chặt chẽ công an.

Làm tốt những việc đó, thì chúng ta nhất định thắng được địch. Đảng và Chính phủ tin vào lòng tuyệt đối trung thành và chí kiên cường phấn đấu của các đồng chí. Toàn thể cán bộ và chiến sĩ công an phải cố gắng vượt mọi khó khăn, làm trọn nhiệm vụ nặng nề nhưng rất vẻ vang của công an cách mạng, xứng đáng với lòng tin cậy của nhân dân, của Đảng và Chính phủ đối với các đồng chí.

Khi trở về đơn vị, nhờ các đại biểu chuyển lời chào thân ái của Trung ương và của Bác đến các cán bộ, chiến sĩ, đồng bào ở địa phương.

Chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

Nói ngày 29-4-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3322,
ngày 1-5-1963.

ĐIỆN MỪNG INĐÔNÊXIA THU HỒI TÂY IRIĂNG

Kính gửi Tổng thống Xucácnô,
nước Cộng hoà Inđônêxia,
Giacácta

Nhân dịp nước Cộng hoà Inđônêxia thu hồi Tây Iriăng, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Ngài và nhờ Ngài chuyển tới nhân dân Inđônêxia anh em lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Ngài, nhân dân Inđônêxia anh dũng đã tiến hành một cuộc đấu tranh lâu dài và gian khổ để giải phóng Tây Iriăng, nay đã thu được thắng lợi vẻ vang. Đó là thắng lợi của chính nghĩa, thắng lợi của một dân tộc anh hùng kiên quyết chống chủ nghĩa thực dân đế quốc để thống nhất đất nước mình. Thắng lợi đó góp phần đẩy nhanh quá trình diệt vong của chủ nghĩa thực dân đế quốc và cổ vũ mạnh mẽ phong trào giải phóng dân tộc ở châu Á và trên thế giới.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà chân thành chúc nhân dân Inđônêxia anh em tiếp tục thu được nhiều thắng lợi to lớn trong sự nghiệp xây dựng đất nước giàu mạnh.

Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Inđônêxia ngày càng củng cố và phát triển.

Chúc Ngài sức khoẻ dồi dào.

Hà Nội, ngày 30 tháng 4 năm 1963

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3323,
ngày 3-5-1963.

THƯ GửI ĐOàN VIÊN Và THANH NIÊN CÔNG TRƯờNG ĐƯờNG SắT THANH HOá - NGHệ AN

Thân ái gửi các cháu đoàn viên và thanh niên ở công trường đường sắt Thanh Hoá - Nghệ An,

Trong kế hoạch 5 năm, Đảng và Chính phủ đã quyết định xây dựng lại đường sắt Thanh Hoá - Nghệ An.

Trung ương Đoàn Thanh niên Lao động đã thay mặt các cháu mà nhận công trình đó và xin đặt tên là "Công trình đường sắt Thanh niên".

Các cháu đã xung phong tình nguyện làm việc đó; thế là các cháu đã làm đúng khẩu hiệu: "Đâu Đảng cần, thanh niên có; việc gì khó, có thanh niên". Như thế là tốt. Bác thân ái khen các cháu và dặn các cháu mấy điều sau đây:

- Phải đoàn kết chặt chẽ; phải giúp đỡ đồng bào nơi mình làm việc.
- Phải hăng hái thi đua, giữ tốt kỷ luật lao động, phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật để làm "nhiều, nhanh, tốt, rẻ".
- Phải vừa làm, vừa học thêm văn hoá, chính trị và kỹ thuật, để sau này góp sức cùng đồng bào nông dân phát triển và củng cố tốt hợp tác xã.
- Phải khắc phục khó khăn để chăn nuôi, trồng trọt thêm nhằm tự cải thiện đời sống. Phải giữ gìn vệ sinh, bảo vệ sức khoẻ.

Bác tặng các cháu một lá cờ làm giải thưởng luân lưu cho cả thanh niên Nghệ An và Thanh Hoá. Cách thi đua thế nào để giành lá cờ đó, do các cháu bàn bạc với nhau mà quyết định.

Ngoài ra, đơn vị nào và cháu nào làm việc thật giỏi, Bác sẽ đề nghị Chính phủ khen thưởng.

Bác chúc các cháu:

Vui vẻ, mạnh khoẻ, hăng hái thi đua, giành nhiều thành tích.

Ngày 1 tháng 5 năm 1963
BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 3322,
ngày 1-5-1963.

KỶ NIỆM THẮNG LỢI ĐIỆN BIÊN PHỦ [4]

Cách mạng Tháng Tám[5] thành công. Nước ta tuyên bố độc lập. Đảng và Chính phủ ta chủ trương chung sống hoà bình. Nhưng thực dân Pháp lại muốn cướp nước ta một lần nữa. Toàn Đảng và toàn dân ta quyết tâm kháng chiến đến thắng lợi cuối cùng.

Lúc đầu, địch mạnh hơn ta gấp trăm gấp ngàn lần về vật chất. Nhưng về tinh thần và chính trị thì ta mạnh hơn địch gấp trăm gấp ngàn lần. Căn cứ vào thực tế đó, Đảng ta đã nêu khẩu hiệu: "Kháng chiến sẽ trường kỳ gian khổ nhưng nhất định thắng lợi".

Đảng ta nắm vững chiến lược tất thắng là chủ nghĩa Mác-Lênin.

Nhân dân ta từ Bắc đến Nam đoàn kết một lòng, làm theo lời Đảng. Chiến sĩ ta (quân đội chính quy và lực lượng du kích) anh dũng phi thường. Nhờ vậy, ta đã chuyển từ không đến có, từ yếu đến mạnh. Thắng lợi vĩ đại Điện Biên Phủ là kết quả tất nhiên của sự quyết tâm và cố gắng của quân và dân ta.

Ngày 20-11-1953, giặc Pháp nhảy dù xuống Điện Biên Phủ. Chúng tập trung vào đó 17 tiểu đoàn, 10 đại đội và những bộ phận khác, cộng là 16.200 binh sĩ tinh nhuệ nhất của chúng. Đó là kế hoạch Nava hòng "bình định" Việt Nam trong 18 tháng. Kế hoạch này đã được Mỹ đồng ý và giúp sức.

Ngày 4-12-1953, Quốc hội ta thông qua Luật cải cách ruộng đất.

Ngày 13-3-1954, quân đội ta bắt đầu phản công. Sau 55 ngày và 55 đêm chiến đấu vô cùng ác liệt, mồng 7-5-1954 quân ta hoàn toàn thắng lợi.

Như cá nằm trong chậu, quân địch chết, bị thương và bị bắt hết, trong đó có: 1 tướng, 16 tá, 1.749 sĩ quan và hạ sĩ quan. Ta thu toàn bộ vũ khí và phá huỷ 62 chiếc máy bay.

Để phối hợp với chiến dịch Điện Biên, thượng tuần tháng 3-1954, du kích ta đã đốt cháy 59 chiếc máy bay của địch ở Cát Bi và 18 chiếc ở Gia Lâm. Ở các nơi khác, từ Bắc đến Nam, quân ta đều đánh mạnh. Cộng tất cả các mặt trận, quân ta đã tiêu diệt hơn 112.000 tên địch và phá huỷ hơn một nửa số máy bay của chúng.

Đối với thực dân Pháp "đó vừa là thất bại chính trị nặng nề vừa là thất bại quân sự vô cùng thảm hại, vì đó là lần đầu tiên mà một cường quốc thực dân bị một nước thuộc địa đánh bại" (lời Bécna Phan).

Thật vậy, nhân dân ta có thể tự hào là người đầu tiên đã đập tan lực lượng hùng mạnh và uy tín giả tạo của bọn thực dân và do đó mà thúc đẩy các dân tộc thuộc địa anh em vùng lên giành tự do độc lập. Thắng lợi Điện Biên là thắng lợi chung của nhân dân ta, của phe xã hội chủ nghĩa và của các dân tộc chống đế quốc thực dân.

Hiện nay đế quốc Mỹ đang đi theo vết xe cũ của thực dân Pháp. Chúng cũng đặt ra "kế hoạch 18 tháng" hòng bình định miền Nam Việt Nam. Chắc rằng cuối cùng chúng cũng sẽ thất bại nhục nhã như thực dân Pháp đã thất bại ở Điện Biên Phủ.

Đồng bào miền Nam thì đang nắm vững chiến lược tất thắng là: Đoàn kết, tin tưởng, bền bỉ, quyết thắng. Đồng bào miền Nam đã có nhiều kinh nghiệm chiến đấu trong gần 20 năm, lại được nhân dân yêu chuộng chính nghĩa khắp thế giới ủng hộ. Vì vậy cuối cùng đồng bào miền Nam nhất định thắng lợi.

T.L.

Báo *Nhân dân,* số 3327,
ngày 7-5-1963.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI KỲ HỌP THỨ SÁU QUỐC HỘI KHOÁ II[6]

Thưa các đồng chí đại biểu,

Tôi vừa nhận được một tin tức làm cho tôi rất cảm động và sung sướng. Đó là tin Quốc hội có ý định tặng cho tôi Huân chương Sao vàng, Huân chương cao quý nhất của nước ta. Tôi xin tỏ lòng biết ơn Quốc hội.

Nhưng tôi xin Quốc hội cho phép tôi chưa nhận Huân chương ấy. Vì sao? Vì Huân chương là để tặng thưởng người có công huân; nhưng tôi tự xét chưa có công huân xứng đáng với sự tặng thưởng cao quý của Quốc hội.

Tổ quốc ta hiện đang tạm bị chia cắt làm đôi. Bọn đế quốc Mỹ đang tăng cường cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam. Đồng bào miền Nam đang bị đày đoạ dưới chế độ dã man của Mỹ - Diệm. Không một ngày nào mà Mỹ - Diệm không khủng bố, càn quét, giết người, đốt làng, rải rắc thuốc độc, phá hoại mùa màng, dùng bạo lực ép buộc đồng bào vào những trại tập trung, những địa ngục mà chúng gọi là "ấp chiến lược".

Trong hoàn cảnh nước sôi lửa bỏng, đồng bào miền Nam đang hằng ngày hằng giờ hy sinh xương máu, anh dũng đấu tranh, kiên quyết chống bọn cướp nước hại dân, để giành lấy quyền tự do, quyền sinh sống.

Đoàn kết chặt chẽ chung quanh Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam, đồng bào miền Nam không phân biệt gái, trai, già, trẻ; không phân biệt sĩ, nông, công, thương; không phân biệt

người Kinh, người Thượng; đồng tâm nhất trí, vượt mọi khó khăn gian khổ, kiên quyết chiến đấu đến thắng lợi cuối cùng.

Trong khi miền Bắc ra sức thi đua xây dựng chủ nghĩa xã hội để ủng hộ đồng bào miền Nam, thì đồng bào miền Nam anh dũng chiến đấu để bảo vệ công cuộc xây dựng hoà bình ở miền Bắc. Cho nên nhân dân miền Bắc từng giờ từng phút nhớ đến đồng bào miền Nam.

Gần 20 năm trường, hết đấu tranh chống thực dân Pháp, lại đấu tranh chống Mỹ - Diệm, đồng bào miền Nam thật là những người con anh hùng của dân tộc anh hùng Việt Nam. Miền Nam thật là xứng đáng với danh hiệu "Thành đồng của Tổ quốc" và xứng đáng được tặng Huân chương cao quý nhất.

Vì những lẽ đó, tôi xin Quốc hội đồng ý thế này:

Chờ đến ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, Tổ quốc hoà bình thống nhất, Bắc - Nam sum họp một nhà, Quốc hội sẽ cho phép đồng bào miền Nam trao cho tôi Huân chương cao quý. Như vậy thì toàn dân ta sẽ sung sướng, vui mừng.

Nhân dịp này, tôi thách Tổng thống Kennơđi trả lời mấy câu hỏi sau đây:

- Việt Nam xa cách Hoa Kỳ hàng vạn dặm. Nhân dân Việt Nam và nhân dân Hoa Kỳ không thù oán gì nhau. Ông có lý do gì mà gây nên cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam, hoang phí hàng tỉ đôla của nhân dân Hoa Kỳ để ủng hộ một chính quyền thối nát độc tài, đã bị nhân dân miền Nam Việt Nam phỉ nhổ? Ông có quyền gì mà bắt buộc hàng vạn thanh niên con em người Hoa Kỳ sang giết hại người miền Nam Việt Nam vô tội, rồi họ cũng bị chết trong cuộc chiến tranh phi nghĩa, bẩn thỉu ấy?

- Năm 1954, là đại biểu Quốc hội Hoa Kỳ, ông đã phê bình Tổng thống Aixenhao như sau:

"Tung tiền bạc, vũ khí và quân lính vào trong vùng rừng núi Đông Dương mà không có một chút hy vọng xa xôi về thắng lợi- có thể là một điều nguy hiểm, vô ích, là một hành động tự sát... Tôi thành thật tin rằng không có một

sự tăng cường viện trợ quân sự nào của Mỹ ở Đông Dương có thể chinh phục được một kẻ địch ở đâu cũng có, đồng thời không thấy ở đâu, một kẻ địch... được nhân dân có cảm tình, ủng hộ và che chở...".

Vì sao Tổng thống Kennơđi lại hành động tự sát một cách u mê, điều mà nghị sĩ Kennơđi đã cảnh cáo một cách sáng suốt?

- Dư luận chính đáng của nhân dân Mỹ mà các nhân sĩ Hoa Kỳ đã nêu lên trong bức thư gửi cho Tổng thống (1-3-1963) tức là: chấm dứt sự can thiệp quân sự Mỹ vào miền Nam Việt Nam và triệu tập một cuộc hội nghị quốc tế để vạch ra một giải pháp hoà bình.

Tổng thống Kennơđi có muốn hay là không muốn làm theo dư luận chính đáng của nhân dân Mỹ?

Tổng thống Kennơđi phải hiểu lịch sử. Lịch sử đã chứng tỏ rằng: Khi một dân tộc đã đoàn kết nhất trí, đấu tranh giành độc lập tự do (như tổ tiên Tổng thống ngày trước và nhân dân miền Nam Việt Nam hiện nay), thì nhất định họ sẽ thắng lợi.

Cho nên chắc chắn rằng:

Đồng bào miền Nam nhất định sẽ thắng.

Nam - Bắc nhất định sẽ sum họp một nhà.

Tổ quốc yêu dấu của chúng ta nhất định sẽ hoà bình thống nhất.

Một lần nữa, tôi xin cảm ơn Quốc hội.

Phát biểu ngày 8-5-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3329,

ngày 9-5-1963.

LỜI CHÀO MỪNG CHỦ TỊCH LƯU THIẾU KỲ TẠI SÂN BAY GIA LÂM

Thưa đồng chí Lưu Thiếu Kỳ, Chủ tịch nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa, Phó Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc kính mến,

Thưa đồng chí Phó Thủ tướng Trần Nghị kính mến,

Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,

Từ lâu, nhân dân chúng tôi mong đợi Lưu Chủ tịch sang thăm Việt Nam. Hôm nay được đón tiếp đồng chí Chủ tịch và các đồng chí, lòng chúng tôi vô cùng sung sướng. Thật là:

Đến bây giờ mới thấy đây,
Mà lòng đã chắc những ngày một hai.

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, tôi xin nhiệt liệt chào mừng đồng chí Chủ tịch kính mến, một vị lãnh tụ lỗi lạc của nhân dân và Đảng Cộng sản Trung Quốc vĩ đại, một chiến sĩ xuất sắc của phong trào cộng sản quốc tế. Tôi nhiệt liệt hoan nghênh đồng chí Phó Thủ tướng Trần Nghị và các đồng chí trong Đoàn.

Chúng tôi vô cùng vui mừng được đón tiếp Lưu Chủ tịch và các đồng chí vì:

Mối tình thắm thiết Việt - Hoa,
Vừa là đồng chí vừa là anh em.

Thưa đồng chí Lưu Chủ tịch kính mến,

Nhân dân Việt Nam rất vui mừng trước những thắng lợi to lớn về mọi mặt của nhân dân Trung Quốc anh em dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc đứng đầu là đồng chí Mao Trạch Đông kính mến.

Nhân dân Việt Nam chúng tôi đón mừng đồng chí với một tấm lòng kính mến chân thành sâu sắc vì đồng chí là vị đứng đầu của nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa vĩ đại, vừa là một chiến sĩ suốt đời phấn đấu cho chủ nghĩa Mác - Lênin, đã có nhiều cống hiến to lớn cho giai cấp công nhân, nhân dân lao động và các dân tộc bị áp bức; đồng chí lại là người bạn rất thân thiết của nhân dân Việt Nam.

Chúng tôi tin chắc rằng cuộc đi thăm lần này của đồng chí Chủ tịch và các đồng chí càng thắt chặt thêm nữa tình đoàn kết keo sơn giữa nhân dân hai nước chúng ta, giữa các nước xã hội chủ nghĩa anh em và góp phần to lớn vào việc giữ gìn hoà bình ở Đông - Nam Á và thế giới.

Chúng tôi tin chắc rằng những ngày các đồng chí ở thăm Việt Nam sẽ đem lại cho nhân dân cả nước chúng tôi một sự phấn khởi mới trong công việc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh hoà bình thống nhất nước nhà.

Tôi xin chân thành chúc đồng chí Lưu Chủ tịch, đồng chí Phó Thủ tướng Trần Nghị và các đồng chí trong Đoàn được sức khoẻ dồi dào và trong những ngày ở thăm Việt Nam các đồng chí cũng vui vẻ thảnh thơi như ở nhà mình vậy.

Hoan nghênh Chủ tịch Lưu Thiếu Kỳ, người bạn thân thiết của nhân dân Việt Nam!

Hoan nghênh các đồng chí cùng đi trong Đoàn!

Nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa vĩ đại muôn năm!

Đảng Cộng sản Trung Quốc vẻ vang muôn năm!

Tình đoàn kết Việt - Trung bền vững muôn năm!

Tình đoàn kết vĩ đại giữa các nước xã hội chủ nghĩa và phong trào cộng sản quốc tế muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Đọc sáng 10-5-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3331, ngày 11-5-1963.

DIỄN VĂN TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI CHỦ TỊCH LƯU THIẾU KỲ

Thưa đồng chí Lưu Thiếu Kỳ, Chủ tịch nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa, Phó Chủ tịch Ban Chấp hành

Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc kính mến,

Thưa đồng chí Phó Thủ tướng Trần Nghị kính mến,

Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,

Hôm nay, nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động, Quốc hội, Chính phủ và Mặt trận Tổ quốc Việt Nam rất sung sướng được đón tiếp Lưu Chủ tịch và các đồng chí như những người anh em, những người đồng chí thân thiết nhất của mình.

Các đồng chí đến thăm nước Việt Nam, mang lại cho nhân dân cả nước chúng tôi tình đoàn kết thân yêu của hơn 650 triệu nhân dân Trung Quốc anh em. Chúng tôi nhiệt liệt hoan nghênh Lưu Chủ tịch và các đồng chí.

Cuộc đi thăm lần này của Lưu Chủ tịch và các đồng chí làm cho tình nghĩa giữa nhân dân hai nước và hai Đảng chúng ta, vốn đã thân thiết càng thêm thân thiết. Nhân dân Việt Nam vô cùng phấn khởi và tự hào có những người anh em, những người bạn chiến đấu vĩ đại như nhân dân Trung Quốc và Đảng Cộng sản Trung Quốc.

Sau Cách mạng Tháng Mười vĩ đại, cách mạng Trung Quốc đã có ảnh hưởng rất to lớn đối với cách mạng Việt Nam chúng tôi. Những cuộc chiến đấu vô cùng anh dũng và những

thắng lợi cực kỳ vẻ vang của Trung Quốc đã cổ vũ những người cách mạng Việt Nam phất cao ngọn cờ của chủ nghĩa Mác - Lênin, đoàn kết nhân dân, đánh đuổi đế quốc, kháng chiến thắng lợi, giải phóng đất nước, giành lại độc lập tự do.

Công cuộc vĩ đại xây dựng chủ nghĩa xã hội của nhân dân Trung Quốc dưới sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng Cộng sản đứng đầu là đồng chí Mao Trạch Đông đã làm gương sáng cho nhân dân Việt Nam chúng tôi và cho tất cả các dân tộc đã được giải phóng. Cuộc đấu tranh kiên trì và dũng cảm của nhân dân Trung Hoa chống chủ nghĩa đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai, cổ vũ nhân dân chúng tôi tiếp tục cuộc đấu tranh thần thánh để hoà bình thống nhất nước nhà. Trong mọi công cuộc cách mạng, nhân dân Việt Nam chúng tôi luôn luôn được sự ủng hộ và giúp đỡ nhiệt tình của Trung Quốc anh em.

Nhân dịp này, tôi chân thành tỏ lời biết ơn của nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đối với nhân dân, Đảng Cộng sản và Chính phủ Trung Quốc.

Thưa đồng chí Chủ tịch kính mến,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Nhân dân Việt Nam vô cùng vui mừng trước những thành công vĩ đại của nhân dân Trung Quốc anh em trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Chúng tôi coi những thắng lợi rực rỡ của các đồng chí như thắng lợi của mình. Những kinh nghiệm của các đồng chí là sự giúp đỡ cực kỳ quý báu đối với cách mạng Việt Nam. Chỉ trong mười năm, theo đường lối chung của Đảng Cộng sản, nhân dân Trung Quốc anh em, những người công nhân, những người xã viên công xã nhân dân, những người lao động trí óc, tất cả các tầng lớp nhân dân của các dân tộc, đều đoàn kết một lòng, ra sức vượt qua muôn nghìn khó khăn gian khổ, xây dựng nhanh chóng nước Trung Hoa thành một cường quốc xã hội chủ nghĩa, xây dựng đời sống hạnh phúc tự do.

Nhân dân Việt Nam học tập ở anh em Trung Quốc ý chí cách mạng kiên cường, tinh thần phấn đấu dũng cảm, tác phong gian khổ chất phác, cần kiệm xây dựng nước nhà. Chắc rằng dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, nhân dân Trung Quốc anh em sẽ vượt qua mọi trở ngại, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, làm tăng thêm sức mạnh của phe xã hội chủ nghĩa và của phong trào cách mạng trên toàn thế giới.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ Việt Nam nhiệt liệt hoan nghênh những cống hiến to lớn của nhân dân và Chính phủ Trung Quốc trong sự nghiệp đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, vì hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội. Ngày nay, với ảnh hưởng to lớn của mình, nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa nhất định phải có địa vị xứng đáng trong các tổ chức quốc tế quan trọng.

Nhân dân Việt Nam triệt để ủng hộ lập trường của nhân dân Trung Quốc trong cuộc đấu tranh giải phóng Đài Loan, một bộ phận lãnh thổ của mình và đòi khôi phục địa vị hợp pháp của nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa tại Liên hợp quốc.

Nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam tán thành lập trường đúng đắn và những biện pháp đầy thiện chí của Trung Quốc trong việc giải quyết hoà bình vấn đề biên giới Trung - Ấn và mong rằng vấn đề biên giới Trung - Ấn sẽ được giải quyết phù hợp với quan hệ hữu nghị lâu đời giữa nhân dân hai nước, có lợi cho sự đoàn kết Á- Phi và bảo vệ hoà bình thế giới.

Chúng tôi nhiệt liệt chúc mừng Lưu Chủ tịch và các đồng chí đã thành công tốt đẹp trong cuộc đi thăm hữu nghị một số nước bạn ở Đông - Nam Á, xây dựng thêm tình đoàn kết giữa các dân tộc và củng cố thêm hoà bình trong khu vực này.

Thưa đồng chí Chủ tịch kính mến,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Lưu Chủ tịch sang thăm Việt Nam trong lúc nhân dân chúng tôi đang hăng hái phấn đấu thực hiện những nhiệm vụ mới.

Ở miền Bắc, chúng tôi đã căn bản hoàn thành công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa, chấm dứt chế độ người bóc lột người. Hiện nay, nhân dân miền Bắc chúng tôi đang sôi nổi thi đua thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, xây dựng chủ nghĩa xã hội. Với những thắng lợi bước đầu về kinh tế và văn hoá, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân chúng tôi đang được cải thiện dần dần, miền Bắc ngày càng trở thành cơ sở vững mạnh cho sự nghiệp đấu tranh hoà bình thống nhất nước nhà.

Ở miền Nam nước chúng tôi, từ 9 năm nay, đế quốc Mỹ và bè lũ Ngô Đình Diệm không một ngày nào ngừng tay càn quét, khủng bố, lập "ấp chiến lược", dùng chất độc để giết hại nhân dân, phá hoại mùa màng. Nhưng 14 triệu đồng bào miền Nam chúng tôi quyết không sợ đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai hung ác của chúng, không sợ hy sinh gian khổ, đã đoàn kết một lòng, anh dũng đứng lên chiến đấu vô cùng oanh liệt. Dưới ngọn cờ của Mặt trận dân tộc giải phóng, đồng bào miền Nam chúng tôi không ngừng tiến lên, kiên quyết chống Mỹ - Diệm, để giải phóng miền Nam và giành lại quyền sống của mình.

Nhân dân Việt Nam chúng tôi tin chắc rằng với tinh thần tự lực cánh sinh, cần kiệm xây dựng Tổ quốc, với ý chí kiên quyết đấu tranh thống nhất nước nhà, được sự ủng hộ mạnh mẽ và sự giúp đỡ chí tình của Liên Xô, Trung Quốc và các nước xã hội chủ nghĩa anh em khác, với sự đồng tình của nhân dân tiến bộ toàn thế giới, thì công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc nhất định sẽ thành công, sự nghiệp đấu tranh hoà bình thống nhất nước nhà nhất định sẽ thắng lợi.

Thưa đồng chí Chủ tịch kính mến,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Tình hình thế giới đang phát triển ngày càng có lợi cho cuộc đấu tranh vì hoà bình, vì độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội. Phe xã hội chủ nghĩa hùng mạnh liên tiếp giành được những thắng lợi to lớn trong sự nghiệp xây dựng

chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản. Phong trào độc lập dân tộc sôi nổi khắp châu Á, châu Phi và châu Mỹ latinh. Giai cấp công nhân và nhân dân lao động ở các nước tư bản ngày càng hăng hái đấu tranh cho hoà bình, dân chủ và tiến bộ xã hội.

Trước sự phát triển mạnh mẽ của phong trào cách mạng thế giới, phe đế quốc do Mỹ cầm đầu càng điên cuồng trong cuộc chạy đua vũ trang, ra sức chuẩn bị một cuộc chiến tranh thế giới mới với vũ khí nguyên tử. Tình hình ấy đòi hỏi nhân dân thế giới phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, tập trung lực lượng, kiên quyết chặn tay bọn đế quốc gây chiến, để giữ gìn hoà bình.

Hiện nay ở vùng Đông - Nam Á, đế quốc Mỹ đang gây ra tình hình hết sức căng thẳng. Ngoài việc vũ trang xâm lược miền Nam Việt Nam, Mỹ đang ra sức phá hoại Chính phủ liên hợp và nền hoà bình trung lập của nước Lào.

Một lần nữa, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tuyên bố luôn luôn nghiêm chỉnh thi hành Hiệp định Giơnevơ về Lào, kiên quyết ủng hộ Chính phủ liên hợp ba phái do Hoàng thân Xuvana Phuma làm Thủ tướng, trong việc thực hiện chính sách hoà bình, trung lập, độc lập, thống nhất và phồn vinh.

Nhân dân Việt Nam nguyện sát cánh cùng nhân dân Liên Xô, Trung Quốc và các nước xã hội chủ nghĩa anh em khác, cùng nhân dân thế giới tiến bộ, kiên quyết đấu tranh cho sự nghiệp hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Nhân dân Việt Nam hiểu rõ rằng: đoàn kết là sức mạnh, đoàn kết là thắng lợi. Cho nên muốn giành được thắng lợi trong cuộc đấu tranh vĩ đại ấy, điều kiện quan trọng nhất là sự đoàn kết nhất trí giữa các lực lượng tiến bộ trên thế giới, trước hết là sự đoàn kết nhất trí trong phe xã hội chủ nghĩa và trong phong trào cộng sản quốc tế.

Đảng Lao động Việt Nam hoan nghênh mọi cố gắng của các đảng anh em, trước hết của Đảng Cộng sản Liên Xô và Đảng Cộng sản Trung Quốc là hai đảng lớn nhất, mạnh nhất, nhằm tăng cường sự đoàn kết nhất trí trong phe xã hội chủ nghĩa và trong phong trào cộng sản quốc tế, dựa trên cơ sở của chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản, trên cơ sở hai bản Tuyên bố Mátxcơva[7] năm 1957 và năm 1960. Đảng Lao động Việt Nam nguyện đem hết sức mình góp

phần củng cố và phát triển tình đoàn kết thiêng liêng ấy.

Thưa đồng chí Chủ tịch kính mến,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Chúng tôi chắc rằng cuộc đi thăm Việt Nam lần này của Lưu Chủ tịch và các đồng chí sẽ càng thắt chặt thêm nữa tình đoàn kết như môi với răng giữa hai nước và hai Đảng chúng ta, đồng thời sẽ góp phần tăng cường tình đoàn kết nhất trí trong phe xã hội chủ nghĩa và bảo vệ hoà bình ở Đông - Nam Á và thế giới.

Tôi đề nghị nâng cốc:

Chúc tình đoàn kết vĩ đại giữa các đảng cộng sản và công nhân và giữa các nước xã hội chủ nghĩa anh em muôn năm,

Chúc tình đoàn kết hữu nghị giữa nhân dân hai nước Việt - Trung đời đời bền vững,

Chúc nhân dân Trung Quốc và Đảng Cộng sản Trung Quốc thắng lợi trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội,

Chúc sức khoẻ đồng chí Mao Trạch Đông kính mến,

Chúc sức khoẻ đồng chí Chủ tịch Lưu Thiếu Kỳ,

Chúc sức khoẻ đồng chí Phó Thủ tướng Trần Nghị,

Chúc sức khoẻ tất cả các đồng chí và các bạn.

Nói ngày 10-5-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3331,

ngày 11-5-1963.

LỜI CẢM ƠN TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI DO CHỦ TỊCH LƯU THIẾU KỲ TỔ CHỨC

Thưa Lưu Chủ tịch thân mến,
Thưa đồng chí Trần Nghị thân mến,
Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,

Trước hết tôi xin chân thành cảm ơn những lời tốt đẹp và thân thiết của đồng chí Chủ tịch đối với nhân dân và Đảng chúng tôi.

Những ngày Lưu Chủ tịch và các đồng chí ở thăm Việt Nam, đâu đâu nhân dân chúng tôi cũng vui mừng sung sướng. Những cuộc tiếp xúc rộng rãi và thân mật của các đồng chí với nhân dân Việt Nam, những lời nói đầy nhiệt tình của các đồng chí đã làm cho nhân dân chúng tôi càng tăng thêm tình thân yêu và khâm phục nhân dân và Đảng Cộng sản Trung Quốc anh em. Đâu đâu nhân dân chúng tôi cũng cảm thấy các đồng chí là những người bạn chiến đấu kiên cường, những người như anh em ruột thịt. Đó là tình đồng chí sâu sắc của những người bạn đồng cam cộng khổ cùng chung một chủ nghĩa cao quý là chủ nghĩa Mác - Lênin, cùng chung một mục đích vĩ đại là xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản.

Trong cách mạng và kháng chiến trước kia, trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và trong sự nghiệp đấu tranh hoà bình thống nhất nước nhà ngày nay, chúng tôi luôn luôn được sự giúp đỡ tận tình của Đảng Cộng sản và nhân dân Trung Quốc. Một điều rất đáng quý nữa là sự giúp đỡ rất tận tụy của các đồng chí chuyên gia Trung Quốc. Một lần nữa, chúng tôi tỏ lòng biết ơn sâu sắc Đảng Cộng sản và nhân dân Trung Quốc anh em.

Ngày nay, phe xã hội chủ nghĩa càng thêm hùng mạnh, phong trào dân tộc giải phóng sôi nổi khắp nơi, phong trào đấu tranh của nhân dân lao động ngày càng lan rộng ở các nước tư bản chủ nghĩa. Những lực lượng cách mạng to lớn ấy đoàn kết chặt chẽ với nhau thành một mặt trận thống nhất mạnh mẽ, kiên quyết đấu tranh thì nhất định chủ nghĩa đế quốc thực dân sẽ bị tiêu diệt, hoà bình thế giới sẽ được giữ vững, các dân tộc thuộc địa đều được độc lập tự do, chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản sẽ hoàn toàn thắng lợi.

Ngày nay trên thế giới hàng ngũ những người cộng sản đã lớn mạnh hơn bao giờ hết, có hơn 40 triệu đảng viên. Đó là lực lượng lãnh đạo cách mạng vô cùng to lớn. Vì hạnh phúc của loài người hiện tại, vì tương lai tốt đẹp của con cháu muôn đời, tất cả các đảng anh em chúng ta, trước hết là Đảng Cộng sản Liên Xô và Đảng Cộng sản Trung Quốc, đoàn kết một lòng, dưới ngọn cờ của chủ nghĩa Mác-Lênin và trên cơ sở hai bản Tuyên bố Mátxcơva năm 1957 và năm 1960. Chúng ta quyết cùng nhau chiến đấu chống kẻ thù chung là chủ nghĩa đế quốc, thì nhất định giành được thắng lợi cuối cùng.

Chúng tôi rất vui mừng nhận thấy rằng những cuộc trao đổi ý kiến thân mật giữa hai Đảng và hai Chính phủ chúng ta đã kết quả vô cùng tốt đẹp.

Thưa Lưu Chủ tịch thân mến,
Thưa đồng chí Trần Nghị thân mến,
Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,

Tôi xin mời các đồng chí và các bạn nâng cốc chúc:

Tình đoàn kết hữu nghị giữa nhân dân hai nước Việt - Trung muôn năm!

Tình đoàn kết nhất trí giữa các nước xã hội chủ nghĩa và các đảng cộng sản anh em muôn năm!
Chủ nghĩa Mác - Lênin thắng lợi muôn năm!
Chúc sức khoẻ đồng chí Mao Trạch Đông.
Chúc sức khoẻ Chủ tịch Lưu Thiếu Kỳ.
Chúc sức khoẻ đồng chí Trần Nghị và các bạn.

Nói ngày 15-5-1963.
Báo *Nhân dân,* số 3336,
ngày 16-5-1963.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG BUỔI TIỄN CHỦ TỊCH LƯU THIẾU KỲ

Thưa đồng chí Lưu Chủ tịch thân mến,
Thưa đồng chí Trần Nghị thân mến,
Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,
Hôm nay, tiễn đưa Lưu Chủ tịch và các đồng chí lên đường về nước, lòng chúng tôi lưu luyến vô cùng. Lưu Chủ tịch và các đồng chí ở thăm Việt Nam thời gian tuy ngắn ngủi nhưng đã để lại trong lòng nhân dân chúng tôi rất nhiều tình cảm nồng nàn. Nhân dân chúng tôi càng cảm thấy thấm thía tình đoàn kết thân yêu giữa hai nước và hai Đảng chúng ta.
Đúng như Lưu Chủ tịch đã nói: "Tình hữu nghị giữa chúng ta có một lịch sử lâu đời. Tình hữu nghị ấy là tình hữu nghị chiến đấu được hình thành trong cơn bão táp cách mạng, là tình hữu nghị giai cấp của chủ nghĩa quốc tế vô sản vĩ đại, là tình hữu nghị bền vững không gì lay chuyển nổi".
Thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, tôi chân thành cảm ơn các đồng chí đã mang đến cho nhân dân chúng tôi tình hữu nghị vĩ đại ấy.
Tình hữu nghị giữa hai nước và hai Đảng chúng ta, cũng như tình đoàn kết nhất trí giữa tất cả các nước trong phe xã hội chủ nghĩa và các đảng cộng sản anh em, là của quý vô giá của chúng ta, nó bảo đảm chắc chắn nhất cho mọi thắng lợi của cách mạng.
Chúng tôi nhờ các đồng chí chuyển đến nhân dân Trung Quốc anh em, Đảng Cộng sản, Chính phủ Trung Quốc và đồng chí Mao Trạch Đông kính mến, lời chào nhiệt liệt nhất,

thân thiết nhất của chúng tôi.

Xin chúc Lưu Chủ tịch, đồng chí Trần Nghị và các đồng chí lên đường mạnh khoẻ.

Tiễn đưa, chẳng muốn chia tay,
Bạn về cố quốc nước mây nghìn trùng.
Cầm tay, lòng lại dặn lòng:
Cùng nhau giương ngọn cờ hồng Mác - Lê.

Đọc ngày 16-5-1963.
Báo *Nhân dân,* số 3337,
ngày 17-5-1963.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC LẦN THỨ I CỦA HỘI PHỔ BIẾN KHOA HỌC, KỸ THUẬT VIỆT NAM[8]

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái chào mừng Đại hội.

Nhân dịp này, Bác phát biểu vài ý kiến như sau:

Trước hết, chúng ta hãy nhắc lại Nghị quyết Đại hội lần thứ III của Đảng, phần nói về khoa học, kỹ thuật. Nghị quyết nói: "Đẩy mạnh công tác nghiên cứu và phổ biến khoa học và kỹ thuật một cách có trọng điểm, có từng bước vững chắc, nhằm *phục vụ sản xuất, phục vụ dân sinh,* phục vụ quốc phòng. Ra sức đào tạo cán bộ khoa học và xây dựng các cơ sở nghiên cứu khoa học cần thiết, kết hợp với việc phổ biến rộng rãi những hiểu biết khoa học và kỹ thuật trong đông đảo quần chúng, thúc đẩy phong trào thi đua cải tiến kỹ thuật, sáng chế phát minh. Mở rộng sự hợp tác với các nước anh em trong việc nghiên cứu khoa học, kỹ thuật".

Chúng ta đều biết rằng trình độ khoa học, kỹ thuật của ta hiện nay còn thấp kém. Lề lối sản xuất chưa cải tiến được nhiều. Cách thức làm việc còn nặng nhọc. Năng suất lao động còn thấp kém. Phong tục tập quán lạc hậu còn nhiều.

Nhiệm vụ của khoa học là ra sức cải biến những cái đó. Khoa học là tổng kết những kinh nghiệm đấu tranh giữa giai cấp bị bóc lột và giai cấp bóc lột và đấu tranh giữa con người với thiên nhiên. Ở đây chỉ nói riêng về khoa học tự nhiên và kỹ thuật.

Khoa học phải từ sản xuất mà ra và phải trở lại phục vụ sản xuất, phục vụ quần chúng, nhằm *nâng cao năng suất lao động và không ngừng cải thiện đời sống của nhân dân,* bảo

đảm cho chủ nghĩa xã hội thắng lợi. Như vậy, nhiệm vụ của khoa học, kỹ thuật là cực kỳ quan trọng, cho nên mọi ngành, mọi người đều phải tham gia công tác khoa học, kỹ thuật, để nâng cao năng suất lao động, sản xuất ra nhiều của cải vật chất, để xây dựng chủ nghĩa xã hội thắng lợi.

Mấy năm nay, Ban vận động Trung ương Hội phổ biến khoa học và kỹ thuật hoạt động đã góp phần đẩy mạnh sản xuất, do đó đã được quần chúng tin cậy. Như thế là rất tốt.

Chúng ta đều biết rằng: Dưới chế độ xã hội chủ nghĩa, khoa học là tài sản chung của toàn dân chứ không phải tài sản riêng của một nhóm người nào. Bởi vậy các cô, các chú phải ra sức đem hiểu biết khoa học, kỹ thuật của mình truyền bá rộng rãi trong nhân dân lao động, để nhân dân đẩy mạnh thi đua sản xuất nhiều, nhanh, tốt, rẻ. Có như vậy nước mới giàu, dân mới mạnh và đời sống của nhân dân mới được cải thiện về mọi mặt. Đó là nhiệm vụ vẻ vang của các cô, các chú.

Những điều đem phổ biến phải thiết thực, phải chính xác, phải làm sao cho quần chúng có thể hiểu được và làm được. Sau khi đã phổ biến, ta phải theo dõi, giúp đỡ quần chúng học tập và áp dụng cho tốt. Nếu chỉ phổ biến rồi bỏ mặc quần chúng, không quan tâm theo dõi họ thực hiện được hay là không, kết quả tốt hay là xấu, như vậy là thiếu tinh thần trách nhiệm.

Các đồng chí phải đi xuống tận các xí nghiệp, các hợp tác xã, hỏi han công nhân, nông dân yêu cầu gì, họ làm ăn và sinh sống như thế nào và phổ biến những điều cần thiết giúp đỡ họ cải tiến kỹ thuật, phát triển sản xuất, cải thiện đời sống. Các đồng chí phải là những chiến sĩ trên mặt trận tư tưởng, văn hoá và khoa học, kỹ thuật; phải góp tài góp sức để cải biến bộ mặt xã hội của nước ta, làm cho nhân dân ta sản xuất và công tác theo khoa học và đời sống của nhân dân ta văn minh, tức là khoa học, lành mạnh và vui tươi. Đó là nhiệm vụ rất nặng nề mà cũng rất vẻ vang.

Nhân dân ta rất cần cù, thông minh và khéo léo. Trong sản

xuất và sinh hoạt, họ có rất nhiều kinh nghiệm quý báu. Cán bộ ta cần tham gia tổng kết những kinh nghiệm quý báu ấy. Việc này, các cô, các chú làm được còn ít, cần phải làm tốt hơn nữa. Cán bộ ta lại phải học tập những đức tính cần cù, giản dị và thiết thực của công nhân, nông dân để trau dồi thêm tư tưởng và tác phong của mình.

Các hội viên là công nhân, nông dân phải nêu cao vai trò xung phong gương mẫu trong việc học tập và áp dụng khoa học, kỹ thuật. Những kinh nghiệm và sáng kiến mình có thì phải phổ biến cho người khác cùng áp dụng; đồng thời phải bền bỉ, cố gắng học tập khoa học và kỹ thuật.

Hội phổ biến khoa học và kỹ thuật có nhiệm vụ rất lớn trong việc thực hiện chính sách của Đảng và Nhà nước về công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Hội cần được củng cố và phát triển tốt xuống tận các cơ sở sản xuất công nghiệp, nông nghiệp và các cơ sở khác. Trước mắt, Hội phải phục vụ tốt ba cuộc vận động sau đây:

1- Cuộc vận động "cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

2 - Cuộc vận động “nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu”.

3 - Cuộc "vận động đồng bào miền xuôi đi tham gia phát triển kinh tế và văn hoá ở miền núi ”.

Phải kết hợp đẩy mạnh phong trào thi đua yêu nước trong ba cuộc vận động đó.

Muốn cho công tác phổ biến khoa học, kỹ thuật thành phong trào mạnh mẽ, Hội phải dựa vào lực lượng to lớn của các tổ chức quần chúng như thanh niên, phụ nữ, công đoàn..., đồng thời phải phối hợp chặt chẽ với các ngành chuyên môn và các tổ chức khoa học khác. Hội phải giúp đỡ các ngành, các đoàn thể hoàn thành thắng lợi kế hoạch của Nhà nước.

Hội còn có nhiệm vụ dạy bảo các cháu thiếu niên về khoa học

, kỹ thuật, làm cho các cháu ngay từ thuở nhỏ đã biết yêu khoa học, để mai sau các cháu trở thành những người có thói quen sinh hoạt và làm việc theo khoa học.
Đảng, Chính phủ và nhân dân ta đặt nhiều hy vọng vào Hội phổ biến khoa học và kỹ thuật và mong Đại hội này có những quyết nghị thiết thực. Mong các cô, các chú cố gắng thi đua làm trọn nhiệm vụ, cố gắng rèn luyện mình thành những chiến sĩ xuất sắc trong công việc phổ biến khoa học, kỹ thuật. Như thế là các cô, các chú góp phần xứng đáng vào sự nghiệp xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

Nói ngày 18-5-1963.
Báo *Nhân dân, số* 3339,
ngày 19-5-1963.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ TỈNH NAM ĐỊNH

Bác và đồng chí Thọ, đồng chí Lương, thay mặt Trung ương Đảng, thân ái hỏi thăm các đồng chí đại biểu.
Mấy hôm nay, các đồng chí đã thảo luận kỹ các vấn đề. Đồng chí Thọ thay mặt Trung ương cũng đã góp nhiều ý kiến với Đại hội.
Sau khi Hội nghị Trung ương lần thứ tám[9] đã thông qua phương hướng kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, Đại hội Đảng bộ Nam Định lần này dựa vào đó, đã bàn bạc các vấn đề một cách thuận lợi.
Hôm nay, Bác chỉ nêu vài ý kiến để các đồng chí tham khảo.
Về tình hình Nam Định, trong mấy năm qua đảng bộ và nhân dân tỉnh nhà đã cố gắng vươn lên và thu được một số thành tích về các mặt.
Về nông nghiệp:
Các *hợp tác xã* nói chung đã được củng cố hơn trước, các cấp uỷ đã biết vận động đồng bào lương và giáo xây dựng được những hợp tác xã tốt, như: hợp tác xã Đồng Quỹ, Đài Môn, Tân Khang, Đại Đồng, Thượng Lỗi, v.v.. Nhờ các hợp tác xã được củng cố, cho nên trong hai năm qua, tuy bị thiên tai ba vụ, nhưng sản xuất nông nghiệp vẫn phát triển cả về năng suất, diện tích và sản lượng. Năng suất lúa bình quân trong hai năm (1961 - 1962) đạt 19 tạ 70 cân (so với năng suất ba năm trước có tăng mỗi mẫu tây 37 cân, nhưng tăng còn ít).
So với hồi năm 1958, Bác về thăm tỉnh nhà thì đến nay, ba huyện miền đồng chiêm có phong trào đắp bờ, khoanh vùng, cấy cưỡng, đã biến hơn 12.000 mẫu tây một vụ thành hai vụ.
Việc *trồng màu* gần đây có được chú ý hơn, nhờ đó mà lương thực hai năm qua có tăng, đời sống của nhân dân tuy có nơi còn khó khăn, nhưng nói chung đã được ổn định hơn trước.

Nhiệm vụ đối với Nhà nước như *nộp thuế, trả nợ* và *thu mua* trong năm 1962, các cấp uỷ đã hoàn thành khá nhanh và gọn.

Nhưng về *hoa màu,* đồng bào Nam Định trồng còn quá ít. Các cấp uỷ phải vận động nhân dân trồng nhiều hoa màu hơn nữa, nhất là khoai nước và dong riềng, để có thêm lương thực cho người và thức ăn cho gia súc. Một ví dụ tốt: xã Trực Bình (huyện Trực Ninh) bình quân diện tích chỉ non hai sào. Nhưng nhờ đồng bào xã ấy đã ra sức trồng nhiều khoai nước mà đàn lợn đã tăng gần gấp đôi. Nhờ có nhiều lợn mà có nhiều phân. Nhờ có nhiều phân mà năng suất một sào lúa từ 630 cân tăng lên 784 cân. Nhờ năng suất lúa tăng mà lương thực cũng tăng (tính theo đầu người, năm 1960 chỉ có 323 cân, năm 1962 tăng lên 462 cân). Đó là một kinh nghiệm tốt.

Phải vận động đồng bào *trồng nhiều cây công nghiệp* ở những nơi có điều kiện như trồng cói, trồng dừa... Ở Nam Định trước đây có tập quán trồng dâu nuôi tằm, nhưng đến nay mới khôi phục được một phần năm so với trước. Đó là một thiếu sót lớn cần phải khắc phục.

Phải chú ý vận động đồng bào *trồng cây ăn quả* như: cam, chanh, chuối... và *trồng cây lấy gỗ* như: xoan, tre, v.v..

Phải ra sức phát triển chăn nuôi để thêm sức kéo, thêm phân bón, đồng thời tăng thu nhập cho nông dân và có thêm thịt để cung cấp cho nhân dân.

Việc *cải tiến kỹ thuật,* là một điều rất quan trọng để phát triển nông nghiệp, Nam Định phải đẩy mạnh hơn nữa.

Về *thuỷ lợi* to và vừa vẫn phải coi trọng. Đồng thời phải làm nhiều thuỷ lợi nhỏ, khoanh vùng, đắp bờ, chống úng ở miền bắc tỉnh và chống chua mặn ở các huyện miền ven biển.

Về *phân bón* thì hợp tác xã Tân Khang đã có thành tích khá. Nhưng chưa thành phong trào mạnh mẽ. Hiện nay trong tỉnh còn tới 30% ruộng cấy chay. Cần vận động đồng bào chấm dứt tệ hại ấy "Một vốc phân là một cân thóc", muốn có nhiều lúa, nhiều khoai thì nhất định phải dùng nhiều phân bón.

Về *cải tiến công cụ* cũng có những kinh nghiệm tốt như huyện Nghĩa Hưng trước kia phải tốn một triệu ngày công để chuyển hơn 220.000 tấn phân ra đồng, nay nhờ dùng thuyền và dùng xe mà đã bớt được hơn 110.000 ngày công - *Xã Giao Hải* (huyện Giao Thuỷ) nhờ phát triển thuyền mà vụ chiêm năm 1962 gặt nhanh hơn vụ chiêm năm 1961, lại dôi được hơn 4.000 ngày công. Như thế vừa đỡ tốn sức lao động, vừa dành được nhiều ngày công để làm các việc khác.

Tại sao những việc Trực Bình, Nghĩa Hưng, Giao Hải làm được, các nơi khác lại không làm được? Đó là vì cán bộ các nơi khác không biết học tập những kinh nghiệm tốt.

Ở Nam Định người đông ruộng ít. Trong Đại hội này, các đồng chí đã bàn đến cuộc vận động đồng bào đi xây dựng kinh tế miền núi, miền biển, như thế là đúng. Nhưng cần phải có kế hoạch thật đầy đủ để thực hiện cho thật tốt.

Hiện nay, tỉnh ta đang tiến hành *cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc,* các cô, các chú cần phải thực hiện đúng và tốt nghị quyết của Bộ Chính trị về vấn đề này. Tỉnh uỷ, huyện uỷ, đảng uỷ xã phải trực tiếp lãnh đạo. Cán bộ tỉnh và huyện phải phân công đến tận hợp tác xã, thực tế cùng cán bộ cơ sở làm việc. Đi bước nào phải thật vững chắc bước ấy. Làm nơi nào phải thật tốt nơi ấy. Không lề mề, nhưng không nóng vội.

Nam Định có 18 vạn đồng bào công giáo, các cấp uỷ phải thật quan tâm đến phần đời và phần đạo của đồng bào công giáo. Hiện nay trong tỉnh đã có 62% hộ giáo dân vào hợp tác xã. Có những hợp tác xã khá tốt như Đài Môn, Đồng Quỹ, Úy Như

Nam... Đồng bào công giáo càng hiểu rõ chính sách của Đảng thì càng gắn bó với hợp tác xã. Cho nên phải ra sức giúp đỡ củng cố và phát triển tốt các hợp tác xã của đồng bào công giáo nhằm làm cho hợp tác xã ngày càng vững chắc. Xã viên thu nhập ngày càng tăng, đời sống ngày càng no ấm hơn.

Về *công nghiệp:*

Trong hai năm qua sản xuất có phát triển tiến bộ hơn trước. Năm 1962 Nhà máy dệt đã hoàn thành các chỉ tiêu kế hoạch của Nhà nước. Bác gửi lời khen ngợi công nhân và cán bộ Nhà máy dệt. Năm nay càng phải cố gắng hơn, ra sức thi đua với Nhà máy dệt Bình Nhưỡng (Triều Tiên) để hoàn thành vượt mức kế hoạch năm 1963 và kế hoạch 5 năm.

Công nghiệp địa phương và thủ công nghiệp, Tỉnh uỷ chưa lãnh đạo tốt, nhưng gần đây cũng đã bước đầu cố gắng phục vụ nông nghiệp như sản xuất vôi, phân bón, chế biến dong riềng và khoai nước, sản xuất hàng tiêu dùng cho nông dân.

Thủ công nghiệp, tỉnh ta có gần 6 vạn người thủ công nghiệp đã vào hơn 270 hợp tác xã. Về mặt tổ chức như thế là tốt. Nhưng về mặt quản lý thì còn nhiều khuyết điểm. Cuộc điều tra 83 hợp tác xã cho thấy rằng: khuyết điểm phổ biến là quản lý không tốt, sổ sách luộm thuộm, chất lượng thấp kém. Nội bộ không dân chủ. Thường có tệ tham ô, lãng phí, quan liêu. Ví dụ hợp tác xã Quang Trung, Rạng Đông, Thép Mới, Thắng Lợi, Đồng Tâm... Các cấp uỷ cần phải giúp các hợp tác xã thủ công chấn chỉnh lại cho tốt, vì thủ công nghiệp cũng là một bộ phận quan trọng trong kinh tế Nhà nước và quan hệ đến đời sống của hàng vạn đồng bào.

Bác mong rằng, từ nay cán bộ và công nhân đều ra sức thi đua phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật hơn nữa để nâng cao năng suất lao động, sản xuất được nhiều, nhanh, tốt, rẻ, phục vụ cho nhân dân.

Để thiết thực đẩy mạnh phát triển kinh tế hơn nữa thì tỉnh uỷ, các đảng uỷ và cán bộ phụ trách các cơ quan, các xí nghiệp, công trường và mậu dịch cần phải thực hiện cho có kết quả tốt cuộc *vận động* "nâng cao tinh thần trách

nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu". Phải biết kết hợp chặt chẽ các cuộc vận động này với phong trào thi đua thực hiện thắng lợi kế hoạch Nhà nước năm 1963 và kế hoạch 5 năm.

Về *các ngành kinh tế, văn hoá khác:*

Về các ngành kinh tế, văn hoá khác, Nam Định cũng đã đạt những thành tích khá như:

Giao thông vận tải, đã cố gắng phát triển giao thông ở nông thôn, nhưng vận tải đường sông thì còn kém.

Giáo dục, phát triển khá về số lượng, nhưng kém về chất lượng, vì thiếu giáo dục chính trị và đạo đức cách mạng cho học sinh.

Phong trào vệ sinh phòng bệnh, cũng đã có những nơi tốt, như xã Nghĩa Phú (Nghĩa Hưng).

Phong trào bảo vệ trị an, cũng đạt kết quả khá, dân quân tự vệ có tiến bộ, nhưng còn phải cố gắng nhiều.

Về *lãnh đạo* :

Nam Định có hơn một triệu nhân dân, có gần 2 vạn 5 nghìn đảng viên và hơn 3 vạn 6 nghìn đoàn viên thanh niên lao động. Tức là cứ 100 người thì có 2 đảng viên và 3 đoàn viên. Thế là ít. Đảng viên gái (2.554 đồng chí) cũng quá ít. Cần phải có kế hoạch chu đáo để phát triển Đảng và Đoàn hơn nữa, cần phải rất chú trọng củng cố chi bộ. Đồng bào Nam Định rất chất phác, cần cù, lại có truyền thống anh dũng trong thời kỳ cách mạng và kháng chiến. Cán bộ nói chung đều tận tụy. Cho nên tỉnh ta đã có thành tích về các mặt công tác.

Nhưng chúng ta phải thật thà nhận rằng: thành tích còn ít và tiến bộ còn chậm. Vì lãnh đạo còn yếu. Các cấp, từ chi bộ đến Tỉnh uỷ, phải vì lợi ích chung của Đảng và của nhân dân mà tự phê bình một cách thành khẩn và thẳng thắn. Mỗi đảng viên, mỗi chi bộ phải luôn luôn tự hỏi: mình đã xứng đáng với vai trò lãnh đạo của Đảng hay là chưa? Sự thật là sinh hoạt nhiều chi bộ còn chưa tốt, việc giáo dục đảng viên

chưa được chặt chẽ và kịp thời. Có cán bộ, đảng viên còn lãng phí nhiều trong việc cưới xin, ma chay trong gia đình mình. Thậm chí có đảng viên còn nấu rượu lậu. Họ phạm kỷ luật của Đảng, phạm pháp luật của Nhà nước, họ mất đạo đức cách mạng của người đảng viên, làm gương xấu cho quần chúng.

Trong Tỉnh uỷ thì kém đoàn kết, nội bộ thiếu dân chủ. Tỉnh uỷ mà thiếu đoàn kết thì đoàn kết sao được đảng viên và nhân dân. Kết quả là ảnh hưởng không tốt đến các ngành, các cấp trong tỉnh, đến việc thực hiện các chủ trương công tác chung của địa phương. Do đó mà Tỉnh uỷ lãnh đạo yếu, lãnh đạo còn chung chung, chưa đi sâu đi sát, chưa chú ý việc lãnh đạo điển hình, thiếu tập trung thường xuyên vào công tác trung tâm.

Ngay trên tỉnh cũng còn hiện tượng hình thức, tốn kém tiền bạc của Nhà nước, lãng phí công sức của nhân dân, như việc làm cổng của nhà triển lãm, việc phá đi xây lại nền nhà của Tỉnh ủy... Trung ương và Bác rất phiền lòng về những khuyết điểm ấy. Chúng ta phải luôn luôn thật thà tự phê bình và nghiêm chỉnh phê bình để cùng nhau tiến bộ.

Bác mong rằng sau Đại hội này, toàn Đảng bộ Nam Định sẽ ra sức khắc phục khuyết điểm; phát triển ưu điểm, đoàn kết một lòng, thực hiện đầy đủ nghị quyết của Đại hội, biến nghị quyết đó thành quyết tâm của đảng viên, đoàn viên và đồng bào cả tỉnh, để xây dựng tỉnh Nam Định thành một tỉnh giàu mạnh, làm kiểu mẫu cho toàn miền Bắc, thiết thực góp phần xứng đáng vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

Chúc các đại biểu mạnh khoẻ, chúc Đại hội thành công.

Nói ngày 21-5-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3345,

Ngày 25-5-1963.

BÀI NÓI VỚI NHÂN DÂN VÀ CÁN BỘ TỈNH NAM ĐỊNH

Thưa đồng bào,

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm đồng bào, cán bộ và bộ đội, công an và dân quân tự vệ, các anh hùng lao động và chiến sĩ thi đua, kiều bào mới về nước, bà con Hoa kiều, các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng.

So với năm 1958, Bác về thăm lần trước, thì lần này Bác vui lòng thấy đồng bào tỉnh ta đã cố gắng và có tiến bộ về các mặt.

Về nông nghiệp thì trong toàn tỉnh hiện nay đã có 90% đồng bào nông dân vào hợp tác xã. Ở vùng đồng bào công giáo cũng đã có 62% số hộ vào hợp tác xã. Nhờ làm ăn tập thể mà đã tăng được vụ, vỡ hoang thêm, chăn nuôi và làm nghề phụ mỗi năm một tiến bộ. Cho nên sản xuất nông nghiệp trong hai năm vừa qua, nhất là năm 1962, tuy gặp thiên tai liên tiếp, nhưng nhờ đồng bào và cán bộ ra sức chống hạn, làm thuỷ lợi và phân bón cho nên năng suất bình quân cả năm vẫn giữ được gần 20 tạ một héc ta.

Các ngành khác trong tỉnh như công nghiệp, thủ công nghiệp, thương nghiệp, văn hoá, giáo dục, y tế, thể dục, vệ sinh, trật tự an ninh cũng đều tiến bộ hơn.

Có kết quả như vậy là do đồng bào cả tỉnh, lương cũng như giáo, biết đoàn kết giúp đỡ nhau, hăng hái thi đua tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Cán bộ thì chịu khó, tận tuỵ.

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ vui lòng khen ngợi đồng bào về những cố gắng đó.

Nhân dịp này, Bác nhắc nhở thêm đồng bào và cán bộ mấy công việc sau đây:

Về nông nghiệp:

Các hợp tác xã trong tỉnh tuy được củng cố nhưng còn yếu. Vì vậy cần ra sức làm tốt cuộc vận động "cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển nông nghiệp một cách toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

22 hợp tác xã đã làm xong cải tiến quản lý trong đợt thí điểm phải ra sức làm tốt các việc đã đề ra, để tăng năng suất lao động, làm cho thu nhập của hợp tác xã và của xã viên được tăng thêm.

Hiện nay đang làm đợt 1 cuộc vận động này ở 88 hợp tác xã. Cần phát động tốt tư tưởng xã viên, trai cũng như gái, làm cho mọi người thật thấm nhuần tinh thần làm chủ tập thể, cùng nhau bàn bạc cách làm ăn, thực hiện quản lý dân chủ và tài chính công khai, chống tham ô, lãng phí.

Những nơi chưa tiến hành cuộc vận động thì phải củng cố hợp tác xã, chuẩn bị tốt để khi làm được thuận lợi.

Lúa chiêm sắp được gặt rộ. Hiện nay có nơi lúa trỗ đang bị hạn. Vùng ven biển vì hạn lại cho nên bị mặn và có sâu. Bà con nông dân cần kịp thời tát nước trừ mặn, trừ sâu để thu hoạch vụ chiêm này cho tốt. Phải chuẩn bị đầy đủ để thu hoạch được nhanh, gọn, tốt vụ chiêm và kịp thời làm tốt vụ thu và vụ mùa. Khi bộ đội và học sinh về gặt giúp, đồng bào cần chú ý hướng dẫn họ gặt, bó, gánh cho khéo để thóc khỏi rơi vãi lãng phí.

Tỉnh ta phải cố gắng trồng hoa màu nhiều hơn nữa, nhất là khoai nước và dong riềng là những thứ có năng suất cao, để có thêm lương thực cho người và thức ăn cho gia súc.

Về chăn nuôi, thì Nam Định có giống lợn tốt và có nhiều bãi cỏ ở ven sông, ven biển. Như thế là rất thuận lợi cho việc phát triển nuôi lợn và trâu bò.

Phải chăm sóc trâu bò, bê nghé cho tốt. Hợp tác xã Nam Hải ở Hải Hậu là một kiểu mẫu nuôi trâu tốt. Các hợp tác xã khác nên học tập làm theo. Đồng thời phải tránh kinh nghiệm xấu của hợp tác xã Thành Công (Trực Ninh) trong

một tháng để chết 5 con trâu, 46 con còn lại thì 37 con gầy còm, 3 con hấp hối.

Việc nuôi cá, cũng phải chú ý phát triển. Các hợp tác xã Thượng Lỗi, Đại Đồng có kinh nghiệm tốt nuôi cá ở ruộng, hồ, ao. Nên phổ biến rộng rãi cho các nơi khác cùng làm.

Về trồng cây, Nam Định làm chưa tốt. Từ Tết đến nay tuy đã trồng được 16 vạn cây, vì chăm sóc kém mà cây chết rất nhiều. Cần trồng cây nào tốt cây ấy. 5,6 năm sau sẽ có lợi to.

Tỉnh ta, người đông, ruộng tốt nhưng ít. Cho nên một mặt phải chú trọng thâm canh tăng năng suất, một mặt phải vận động và tổ chức cho đồng bào đi phát triển kinh tế miền núi và miền biển.

Nam Định có miền biển giàu có, nhưng việc khai thác nguồn lợi này còn yếu. Phải mở rộng diện tích làm muối, phát triển nghề đánh cá, trồng nhiều cói, nhiều dừa...

Công tác đắp đê phòng lụt, năm vừa qua Nam Định làm khá. Năm nay hạn nhiều. Sau hạn thường có mưa to, phải chú ý phòng lụt, không được chủ quan. Đầu năm nay, công tác đắp đê của tỉnh nhà còn chậm. Phải cố gắng làm nhanh, làm tốt để hoàn thành nhiệm vụ trước mùa mưa.

Trước khi kết thúc câu chuyện nông nghiệp, Bác muốn hỏi: Phải chăng thanh niên nông dân cho rằng làm ruộng chân bùn tay lấm không xinh trai đẹp gái, cho nên tư tưởng thoát ly nông thôn khá phổ biến? Bác chắc rằng các cháu thanh niên không sai lầm đến thế. Để phát triển tốt, nông thôn ta cần nhiều thanh niên học hay cày giỏi.

Tỉnh Nam Định có công nghiệp và thủ công nghiệp quan trọng. Năm 1962, Nhà máy dệt đã hoàn thành toàn bộ chỉ tiêu kế hoạch Nhà nước. Như thế là tốt.

Nhưng công nghiệp địa phương và thủ công nghiệp còn kém cả chất và lượng. Phải cố gắng làm nhiều hàng hoá tốt để phục vụ nông nghiệp và đời sống của nhân dân.

Cán bộ và công nhân Nam Định cần làm tốt cuộc vận động "nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế

tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu" để phát triển kinh tế hơn nữa.

Về văn hoá giáo dục, Nam Định có thành tích trong công tác bổ túc văn hoá. Tuy vậy còn phải cố gắng hơn nữa. Chú trọng nâng chất lượng giảng dạy và học tập.

Công tác vệ sinh phòng bệnh có nơi đã làm tốt, như xã Nghĩa Phú (Nghĩa Hưng) đã xây được 554 giếng nước, làm trên 400 hố xí hợp vệ sinh, hầu hết nhân dân trong xã tham gia tập thể dục thể thao. Các xã trong tỉnh cần làm như vậy.

Tăng gia sản xuất phải đi đôi với thực hành tiết kiệm. Ở tỉnh ta có một số nơi còn chi tiêu lãng phí trong việc ma chay, cưới xin. Hoặc có những cuộc liên hoan giết lợn, giết bò lu bù. Cần phải chấm dứt những thói xấu ấy.

Bộ đội, công an, dân quân tự vệ, phải luôn luôn nâng cao tinh thần cảnh giác, sẵn sàng đập tan mọi âm mưu phá hoại của địch, giữ gìn trật tự an ninh thật tốt.

Tỉnh nhà có những hợp tác xã sản xuất khá như Ngô Xá, Đại Đồng, Phong Lộc, Đài Môn, Đồng Quỹ, Thượng Lỗi... Có những anh hùng lao động công nghiệp, nông nghiệp. Có hơn 600 chiến sĩ thi đua, hàng vạn lao động tiên tiến và kiện tướng sản xuất, có các tổ lao động xã hội chủ nghĩa. Cần phát huy tác dụng của những gương mẫu tốt ấy để đẩy mạnh phong trào tiến lên.

Nam Định là một tỉnh ruộng đất phì nhiêu, tài nguyên phong phú, nhân dân cần cù, có nhiều khả năng trở thành một tỉnh thật giàu có. Đồng bào tỉnh Nam Định có truyền thống đoàn kết và đấu tranh anh dũng. Trong thời kỳ kháng chiến, tỉnh Nam Định đã lập nhiều chiến công vẻ vang. Ngày nay, Nam Định lại kết nghĩa với Mỹ Tho anh hùng. Bác tin rằng dưới sự lãnh đạo của đảng bộ tỉnh, nhân dân và cán bộ Nam Định sẽ thu được nhiều thắng lợi rực rỡ.

Đại hội đảng bộ của tỉnh vừa kết thúc thắng lợi. Cán bộ và nhân dân phải làm tốt mọi nghị quyết của Đại hội, ra sức thi đua tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, hoàn thành thắng lợi kế hoạch năm 1963 và kế hoạch 5 năm lần thứ

nhất, làm cho Nam Định trở thành một tỉnh tiên tiến.

Cán bộ từ trung ương đến xã đều phải là người đày tớ trung thành của nhân dân.

Cán bộ, đảng viên, đoàn viên cần phải xung phong gương mẫu trong mọi công việc, hết lòng hết sức phục vụ nhân dân. Đồng bào cần phải luôn luôn giúp đỡ và phê bình cán bộ để họ làm trọn nhiệm vụ.

Địa phương nào, hợp tác xã nào, đơn vị nào, cá nhân nào đạt được những thành tích xuất sắc nhất, Bác sẽ đề nghị Chính phủ khen thưởng.

Cuối cùng Bác nhờ các đại biểu có mặt ở đây chuyển lời chào thân ái của Trung ương Đảng, của Chính phủ và của Bác đến đồng bào và cán bộ các địa phương.

Nói ngày 22-5-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3347,
ngày 27-5-1963.

ĐIỆN MỪNG HỘI NGHỊ CÁC VỊ ĐỨNG ĐẦU CÁC NƯỚC CHÂU PHI ĐỘC LẬP

Kính gửi Hội nghị các vị đứng đầu các nước châu Phi độc lập họp ở Ađi Abêba, Êtiôpi,

Thưa các vị,

Nhân dịp Hội nghị các vị đứng đầu các nước châu Phi độc lập họp ở Ađi Abêba, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi kính gửi tới Hội nghị lời chào mừng nhiệt liệt.

Tôi thành tâm chúc Hội nghị thu được nhiều thắng lợi trong việc đoàn kết các nước châu Phi, đẩy mạnh phong trào đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, giữ gìn chủ quyền dân tộc và giúp đỡ các phong trào giải phóng dân tộc, bảo vệ hoà bình ở châu Phi và trên thế giới.

Hà Nội, ngày 22 tháng 5 năm 1963

Chủ tịch

nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3343,
ngày 23-5-1963.

MỘT CUỘC HỘI NGHỊ RẤT QUAN TRỌNG

Đó là cuộc Hội nghị những vị đứng đầu các nước độc lập châu Phi.

Châu Phi - *Dân đông:* 230 triệu người tức là 12% số người trên thế giới. *Đất rộng:* 30 triệu cây số vuông, tức là to gấp 3 châu Âu. *Của nhiều*: có những mỏ vàng, mỏ ngọc, mỏ đồng, mỏ dầu; và sản xuất nhiều bông, cà phê, cao su, ngũ cốc...

Nhưng trước đây không lâu, tuy có vài nước gọi là độc lập, sự thật thì toàn châu Phi là thuộc địa của bọn thực dân. Người châu Phi đều bị chà đạp dưới ách nô lệ của bọn đế quốc.

Sau cuộc Chiến tranh thế giới lần thứ hai[10], nhất là trong vòng mười năm nay, nhân dân châu Phi lần lượt nổi lên chống bọn đế quốc xâm lược, giành lại chủ quyền độc lập. Mấy thời gian lịch sử sau đây chứng tỏ cuộc biến đổi long trời lở đất ấy:

Năm 1955, Hội nghị Á - Phi ở Băngđung, châu Phi chỉ có 4 nước độc lập tham gia.

Năm 1958, Hội nghị Acra (Thủ đô nước Gana), châu Phi mới có 8 nước độc lập tham dự.

Năm 1963, Hội nghị vừa rồi ở Ađi Abêba (Thủ đô nước Êtiôpi), châu Phi có 32 nước độc lập (gần 90% số người, gần 80% diện tích toàn châu Phi).

Nghị quyết của Hội nghị này gồm có mấy điểm rất quan trọng:

- Đoàn kết nhân dân châu Phi. Đoàn kết nhân dân Á - Phi.
- Ra sức giúp đỡ những dân tộc châu Phi đang đấu tranh giành độc lập.
- Đấu tranh tiêu diệt chủ nghĩa thực dân, giải phóng tất cả các dân tộc châu Phi.
- Chống phân biệt chủng tộc. Chống chạy đua binh bị. Chống vũ khí nguyên tử. Đấu tranh cho hoà bình.

Hội nghị này đã làm nổi bật sự thất bại nhục nhã và bước đường cuối cùng của chủ nghĩa thực dân. Nó làm nổi bật thắng lợi to lớn của cuộc cách mạng giải phóng dân tộc.

Trong cuộc chiến đấu gian khổ và anh dũng chống Mỹ - Diệm, đồng bào miền Nam ta chắc rất phấn khởi về kết quả tốt đẹp của cuộc Hội nghị ấy và coi thành công của nhân dân châu Phi anh em cũng như thành công của mình.

T.L.

Báo *Nhân dân,* số 3347,
ngày 26-5-1963.

MỘT SỐ Ý KIẾN VỚI ĐẢNG ĐOÀN BỘ CÔNG AN VỀ CHỐNG BIỆT KÍCH

1- Qua báo cáo của công an thì từ đầu tháng 6 đến nay, địch tung gián điệp biệt kích với quy mô ráo riết; phần lớn là người địa phương cũ. Vì vậy ta phải có một kế hoạch toàn diện để đối phó kịp thời. Trong kế hoạch phải chú ý bọn tề ngụy cũ và những gia đình có người theo địch vào Nam.

Việc đối phó không chỉ đối với bọn nhảy dù mà cả bọn đi đường bộ, đường biển và phải có kế hoạch cho từng địa phương.

Mỗi địa phương cần phải động viên được lực lượng công an, bộ đội, dân quân và lực lượng quần chúng tham gia một cách chặt chẽ.

2- Việc tuyên truyền vụ xử án ở Hà Tĩnh vừa rồi đối với bọn biệt kích là có khuyết điểm, rất sơ hở, vừa lộ bí mật, vừa có hại về chính trị, từ nay về sau công an phải duyệt các vấn đề đưa ra.

3- Chưa đồng ý với chủ trương đặt vấn đề mở công khai thành một đợt lớn. Vì rằng, nếu xử nhiều quá cùng một lúc thì ầm lên, làm cho quần chúng hoang mang, vì thấy biệt kích được tung ra miền Bắc nhiều quá. Bọn phản động lợi dụng cơ hội để xuyên tạc ta và kích động nhau; cho nên chúng ta không nên làm ồn. Muốn nâng cao cảnh giác, thì lâu lâu ta lại xử một vụ. Vấn đề quan trọng là cần giáo dục cho sâu sắc. Cũng có thể xử ở địa phương mà không cần đăng ồn ào trên báo chí. Cũng có bọn không xử cũng được.

4- Cần phải triệu tập họp bí thư tỉnh để phổ biến tình hình sớm hơn, không nên chờ sau gặt hay cuối tháng. Nên họp theo từng khu vực để cho nhanh chóng. Triệu tập cả các đồng chí phụ trách công an, quân đội, uỷ ban, thanh niên.

Nói ngày 13-6-1963.
Sách *Chủ tịch Hồ Chí Minh với ngành công an nhân dân Việt Nam,* Viện nghiên cứu khoa học công an, 1980, tr.49-50.

ĐIỆN MỪNG NHÂN DỊP LIÊN XÔ PHÓNG THÀNH CÔNG HAI CON TÀU VŨ TRỤ

Kính gửi đồng chí N.X. Khơrútsốp,
Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô, *Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng*
Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa xôviết,
Thưa đồng chí thân mến,

Nhân dịp thắng lợi tuyệt vời của chuyến bay sóng đôi hai con tàu vũ trụ *Phương Đông 5* và *Phương Đông 6*, tôi rất sung sướng thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, gửi đến đồng chí và nhờ đồng chí chuyển đến nhân dân Liên Xô, Đảng Cộng sản và Chính phủ Liên Xô, lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Hồi tháng 4 năm 1961, trong lịch sử loài người, một đảng viên Đảng Cộng sản Liên Xô, đồng chí Gagarin là người đầu tiên đã thành công rực rỡ trong việc mở đường chinh phục vũ trụ.

Đến nay, tháng 6 năm 1963, cũng là lần đầu tiên trong lịch sử loài người mà một cô con gái đã thành công vẻ vang trong việc tiếp tục chinh phục vũ trụ. Cô gái ấy là đồng chí Valentina Sêrếchcôva cũng là một đảng viên Đảng Cộng sản Liên Xô,

Rõ ràng là dưới chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản, người phụ nữ dũng cảm có thể hoàn thành mọi nhiệm vụ mà người

đàn ông dũng cảm có thể làm, dù nhiệm vụ ấy đòi hỏi rất nhiều tài năng và nghị lực như việc lái các con tàu vũ trụ Phương Đông.
Vĩ đại thay Đảng Cộng sản của Lênin!
Vẻ vang thay nhân dân Liên Xô!
Tôi xin gửi đến hai vị anh hùng mới là đồng chí Sêrếchcôva và đồng chí Bicốpxki lời chúc mừng nhiệt liệt và nhiều cái hôn thân ái.
Kính gửi đồng chí lời chào cộng sản anh em.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3371,
ngày 20-6-1963.

THƯ GỬI ĐẠI HỘI TỔ VÀ ĐỘI LAO ĐỘNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA TOÀN MIỀN BẮC[11]

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái gửi lời chào mừng Đại hội.
Đại hội họp hôm nay có ý nghĩa rất lớn. Vừa đúng 15 năm trước đây (19-6-1948), trong những ngày kháng chiến rất gian khổ nhưng rất anh hùng, Đảng ta phát động phong trào thi đua yêu nước. Từ Bắc đến Nam, quân và dân ta đã hưởng ứng rất hăng hái.
Phong trào đó đã đưa lại cho chúng ta thắng lợi trong kháng chiến và thành công trong sự nghiệp xây dựng về sau.
Hiện nay, phong trào thi đua yêu nước đã tiến lên những bước mới. Từ chỗ thi đua từng người, nay dần dần tiến lên thi đua tập thể, ấy là tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa. Đó là bước tiến rất đáng mừng.
Cho đến nay đã có trên 6.000 tổ và đội ghi tên thi đua để giành lấy danh hiệu vẻ vang là tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa. 389 tổ và đội đã được công nhận. Trong đó có 1.400 chị em phụ nữ, 1.400 công nhân đàn ông và 3.800 là thanh niên. Thế là thanh niên đã chiếm số đông hơn. Bác có lời khen ngợi thanh niên và khuyên các cháu cố gắng thêm nữa.
Nhưng so với các nước anh em thì phong trào lao động xã hội chủ nghĩa của ta còn quá chậm. Ví dụ, trước đây vài năm, nước Triều Tiên anh em đã có 9.600 đội *Thiên lý mã,* gồm có 197.200 công nhân. Nhờ lực lượng hùng mạnh đó mà kế hoạch 5 năm lần thứ nhất (1957-1961) đã hoàn thành trước thời hạn 2 năm rưỡi.

Ở nước ta thì phong trào lao động xã hội chủ nghĩa nay mới bắt đầu. Có những nhà máy đang tiến lên khá, như:
- Ximăng Hải Phòng có 56 tổ đã ghi tên, 17 tổ đã được công nhận.
- Dệt Nam Định có 55 tổ đã ghi tên, 16 tổ đã được công nhận.
- Gang thép Thái Nguyên có 206 tổ đã ghi tên, 14 tổ đã được công nhận.
- Cơ khí Hà Nội có 21 tổ đã ghi tên, 9 tổ đã được công nhận.

Song những xí nghiệp khác thì còn chậm chạp lắm, như:
- Nhà máy xe lửa Gia Lâm hơn 1.800 công nhân, mà mới có 5 tổ ghi tên, 1 tổ được công nhận.
- Mỏ than Hà Lầm gần 1.500 công nhân, mà mới có 11 tổ ghi tên, 1 tổ được công nhận.

Nông trường Đồng Giao 2.300 công nhân, mà mới có 13 đội ghi tên, 1 đội được công nhận, v.v..

Các cô các chú phải cố gắng nhiều, cố gắng nhiều hơn nữa!

Lúc này, chúng ta đang vui mừng đón tiếp Đoàn đại biểu Quốc hội Triều Tiên anh em. Bác mong công nhân ta có thể nhờ Đoàn đại biểu chuyển đến anh chị em công nhân Triều Tiên lời quyết tâm rằng: "Chúng tôi nhất định cố gắng theo kịp các bạn!".

Bây giờ, Bác nêu vài ý kiến về tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa. Như trên đã nói, đây là phong trào thi đua yêu nước tiến lên những bước mới hơn và cao hơn. Cho nên các tổ viên, đội viên cần trau dồi đạo đức cách mạng và tư tưởng giai cấp vô sản, làm đúng 3 tiêu chuẩn đã nêu ra. Phải luôn luôn nâng cao tinh thần yêu nước và yêu chủ nghĩa xã hội; ý thức làm chủ tập thể, tự lực cánh sinh, cần kiệm xây dựng đất nước; chịu đựng mọi gian khổ, khắc phục mọi khó khăn, hoàn thành mọi nhiệm vụ. Nhiệm vụ của chúng ta là ra sức sản xuất nhiều, nhanh, tốt, rẻ để cải thiện dần dần đời sống của nhân dân, để hoàn thành thắng lợi kế hoạch hằng năm và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, để chuẩn bị điều kiện tốt cho những kế hoạch sau.

Bác chắc rằng nhân dân lao động ta sẽ làm được như vậy.

Nhưng việc *lãnh đạo* phải làm tốt hơn hiện nay. Phải có kế hoạch chỉ đạo cụ thể, toàn diện và chu đáo. Phải quan tâm bồi dưỡng và giúp đỡ những người, những tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa để họ thực hiện tốt nhiệm vụ làm gương mẫu, làm đầu tàu. Phải hết sức tránh xáo trộn các tổ và đội đã thành lập.

Trong việc lãnh đạo, các cấp uỷ đảng, công đoàn và Đoàn thanh niên cần phải giải thích cặn kẽ cho mọi người lao động hiểu thấu *Nghị quyết* Đại hội lần thứ III của Đảng, cùng những *Nghị quyết* Hội nghị lần thứ năm, thứ bảy và thứ tám của Trung ương Đảng. Công việc này phải làm một cách sâu rộng và liên tục, nhưng vui vẻ và nhẹ nhàng, sao cho mọi người phấn khởi. Lãnh đạo cần phải kết hợp chặt chẽ phong trào lao động xã hội chủ nghĩa trong phong trào chung thi đua yêu nước và hai cuộc vận động lớn là:
- Cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc.
- Cuộc vận động nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu.

Công việc tuy nhiều và khó khăn không ít, nhưng với quyết tâm của toàn Đảng, toàn dân, chúng ta nhất định thắng lợi. Chúng ta phải thắng lợi vì đó là sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, làm cơ sở vững mạnh để thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

Nhân dịp này, chúng ta nhiệt liệt hoan hô hai vị anh hùng lao động mới là đồng chí Sêrêchcôva và đồng chí Bicốpxki đã thắng lợi trong cuộc bay chinh phục vũ trụ.

Chúc Đại hội thành công tốt đẹp.

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 3372,
ngày 21-6-1963.

ĐIỆN MỪNG

Kính gửi Đồng chí Vante Unbrích,
Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Xã hội thống nhất Đức, Chủ tịch Hội đồng
Nhà nước nước Cộng hoà Dân chủ Đức,
Béclin

Đồng chí Vante Unbrích,

Nhân dịp lễ mừng lần thứ 70 ngày sinh của đồng chí, thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến đồng chí lời chúc mừng thân ái và nhiệt liệt nhất.

Tôi chân thành chúc đồng chí mạnh khoẻ sống lâu để cùng Đảng Xã hội thống nhất Đức và Hội đồng Nhà nước nước Cộng hoà Dân chủ Đức lãnh đạo nhân dân Đức anh em thu nhiều thắng lợi mới trong việc xây dựng chủ nghĩa xã hội và góp phần bảo vệ hoà bình ở châu Âu và thế giới.

Chúc tình hữu nghị và đoàn kết anh em giữa nhân dân hai nước chúng ta ngày càng củng cố và phát triển.

Hà Nội, ngày 27 tháng 6 năm 1963
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3381,
ngày 30-6-1963.

HOÀ BÌNH KIỂU MỸ TỨC LÀ BINH HOẠ

Ngày 10-6-1963, tổng Ken nói chuyện ở một trường đại học Mỹ. Đề mục bài nói chuyện là "chiến lược hoà bình".
Bài nói chuyện dài khoảng 6.000 chữ, mà y đã lặp đi lặp lại chữ "hoà bình" 92 lần.
Tổng Ken nói những lời ngon ngọt như "mật rót vào tai". Ví dụ:
"Mỹ kiên trì phấn đấu cho hoà bình...
"Mỹ sẵn sàng cùng bất kỳ chế độ nào trên quả đất thi đua hoà bình...
"Mỹ làm hết trách nhiệm của mình nhằm xây dựng một thế giới hoà bình...
"Muốn giữ gìn hoà bình, thì phải để cho nhân dân các nước tự chọn lấy tiền đồ của họ...
"Vũ khí của Mỹ không có tính chất khiêu hấn..., bộ đội của Mỹ là để ra sức công tác cho hoà bình...
"Nếu tất cả các nước đều không can thiệp đến quyền tự quyết của nước khác, thì hoà bình sẽ được bảo đảm.
"Mỹ không muốn có chiến tranh... nhưng Mỹ cũng phải làm hết trách nhiệm của mình để xây dựng một thế giới hoà bình...".
Vân vân và vân vân...tổng Ken nói thì hay đấy, nhưng "ngôn bất cố hành".
Xin hỏi ngài Ken:
Hơn một triệu binh sĩ Mỹ đóng ở nước ngoài, hơn 100 căn cứ

quân sự và tên lửa Hoa Kỳ ở các nước chư hầu Mỹ. Phải chăng để xây dựng một thế giới hoà bình?
Quân đội Mỹ chiếm đóng Ôkinaoa, Đài Loan, Nam Triều Tiên, Nam Việt Nam, Thái Lan, Goantanamô (Cuba) và những nơi khác... Phải chăng đó là để đấu tranh cho hoà bình?
Mỗi năm, Mỹ tốn hàng chục tỉ đôla để chế tạo hàng loạt bom hạt nhân (chính ông đã thú nhận rằng sức phá hoại của một quả bom này cũng to bằng tất cả số bom cộng lại của các nước Đồng minh đã thả trong cuộc Chiến tranh thế giới lần thứ hai). Phải chăng đó là để chuẩn bị một cuộc "hoà bình lâu dài, đời đời kiếp kiếp"?
Một vạn rưỡi "cố vấn" Mỹ, hàng trăm chó ngao Mỹ, hàng chục tướng tá Mỹ ở miền Nam Việt Nam. Phải chăng đó không phải là can thiệp đến nước khác? Tàu bay Mỹ dội napan và thuốc độc đốt cháy làng mạc, phá hoại mùa màng, giết hại nhân dân miền Nam Việt Nam. Phải chăng đó là để cho nhân dân miền Nam "tự chọn lấy tiền đồ của họ"?
Những rừng cây trơ trụi và cột nhà cháy sém bởi bom napan, hàng nghìn cái thây còng queo của đàn bà và trẻ con chết bởi thuốc độc Mỹ - đang giơ lên như những cánh tay thù hằn chỉ vào mặt nạ ông, nghiêm khắc tố cáo tội ác của ông và thét lên: Kennơđi, chàng nói láo?
"Chó sói học nói giọng cừu". Lời đường mật của tổng Ken chẳng những không lừa bịp được nhân dân nước ngoài, mà cũng không lừa bịp được đồng bào Mỹ của y. Ví dụ:
Ngày 1-3-1963, hơn 60 nhân sĩ dân chủ Mỹ đã gửi thư cho tổng Ken đòi chấm dứt cuộc chiến tranh bẩn thỉu ở miền Nam Việt Nam.
10-4, "Hội thanh niên chống phát xít và chống chiến tranh" Mỹ đã rải truyền đơn chống Chính phủ Mỹ gây chết chóc và tàn phá ở miền Nam.
14-4, tờ báo Mỹ *Người chiến sĩ* viết: "do cuộc chiến tranh phi nghĩa ở miền Nam Việt Nam, Chính phủ Ken đang bôi nhọ danh dự của nước Mỹ...".

5-5, ADA (một tổ chức của những người Mỹ dân chủ) đã ra nghị quyết đòi rút nhân viên quân sự Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam.
23-5, nhân dân thành phố Nữu Ước đã biểu tình bao vây tổng Ken và hô những khẩu hiệu: "Không được can thiệp vào Cuba! Rút quân đội Mỹ khỏi miền Nam Việt Nam!". Mặc dù có 50 chiếc xe quân sự bảo vệ, để đi vào khách sạn, tổng Ken buộc phải chui theo cửa sau!
Nhân dân Việt Nam cũng như nhân dân lương thiện trên thế giới ai cũng muốn hoà bình. Nhưng phải đoàn kết đấu tranh chống đế quốc thực dân thì mới giành được hoà bình thật sự. Còn bọn trùm đế quốc như tổng Ken đều là: "Khẩu Phật tâm xà; miệng là Bồ tát, bụng là Xatăng! ".

Báo *Nhân dân,* số 3380,
ngày 29-6-1963.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ TỈNH VĨNH PHÚC

Bác đến thăm Đại hội, còn tham gia Đại hội tỉnh thì Trung ương Đảng đã chỉ định đồng chí Hà Kế Tấn. Bác muốn nêu một vài ý kiến rất vắn tắt.

Một là phải làm sao cho toàn đảng bộ, toàn thể nhân dân trong tỉnh thấm nhuần Nghị quyết Hội nghị lần thứ tám của Trung ương.

Hai là phải làm sao cho tốt 3 cuộc vận động mà các cô, các chú đã biết, Bác không nhắc lại. Nhất là phải làm tốt cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật vì Vĩnh Phúc là tỉnh nông nghiệp nhiều. Phải làm thật tốt việc này, còn làm thế nào cho tốt thì các đồng chí bàn với nhau. Lần này phải làm thế nào cho tất cả các đảng viên trong tỉnh đều thấm nhuần chính sách, đường lối của Đảng. Mỗi một đảng viên đều phải gương mẫu. Người nào chưa gương mẫu thì cố gắng trở thành gương mẫu cho xứng đáng là đảng viên. Tất cả các đảng viên trong tỉnh đều gương mẫu... để làm cho 56 vạn dân trong tỉnh thấm nhuần tinh thần làm chủ, cần kiệm xây dựng nước nhà, xây dựng chủ nghĩa xã hội. Đồng thời phải luôn luôn nhớ rằng làm việc đây cũng là để ủng hộ cuộc đấu tranh của đồng bào miền Nam. Cả miền Nam, cả miền Bắc cùng đấu tranh để hoà bình thống nhất nước nhà.

Thế là đảng viên gương mẫu, nhân dân làm chủ để cố gắng làm cho tốt, trước mắt là làm vụ mùa thắng lợi. Vụ chiêm

trước gặp hạn hán nên tương đối có khó khăn. Cho nên cần tranh thủ được một vụ mùa thắng lợi để chuẩn bị điều kiện tốt cho những năm sau.

Đại hội cần bàn bạc nêu những vấn đề thiết thực, nêu những biện pháp thiết thực. Làm được những việc ấy là Đại hội đã thành công. Không phải nghị quyết cho nhiều, khẩu hiệu cho dài là tốt. Phải làm được những điều mà Trung ương Đảng đã nêu. Làm được bao nhiêu thành công bấy nhiêu. Làm được nhiều thành công nhiều, làm được vừa thành công vừa, làm được ít thành công ít.

Bác chúc các cô, các chú làm được nhiều để làm cho đảng bộ Vĩnh Phúc trở thành một trong những đảng bộ khá nhất miền Bắc.

Nói ngày 16-7-1963.

Báo *Vĩnh Phúc,* số đặc biệt,
ngày 20-7-1963.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ PHỔ BIẾN NGHỊ QUYẾT CỦA BỘ CHÍNH TRỊ VỀ CUỘC VẬN ĐỘNG NÂNG CAO TINH THẦN TRÁCH NHIỆM, TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ KINH TẾ TÀI CHÍNH, CẢI TIẾN KỸ THUẬT, CHỐNG THAM Ô, LÃNG PHÍ, QUAN LIÊU

Các đồng chí,

Để hoàn thành thắng lợi kế hoạch 5 năm lần thứ nhất và chuẩn bị điều kiện tốt cho những kế hoạch sau, để đẩy mạnh công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội và không ngừng nâng cao đời sống vật chất và văn hoá của nhân dân, Đảng và Chính phủ đã quyết định bắt đầu tiến hành hai cuộc vận động lớn:

Một là cuộc vận động Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu. Gọi tắt là "3 xây, 3 chống".

Hai là cuộc vận động "cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

Hai cuộc vận động này liên quan với nhau, ảnh hưởng lẫn nhau. Có thể ví hai cuộc vận động như hai bánh xe vững chắc, nó góp phần rất đắc lực vào việc tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc lên chủ nghĩa xã hội.

Hôm nay, chúng ta chỉ nói chuyện về cuộc vận động "3 xây, 3 chống".

Mục đích và yêu cầu của cuộc vận động này là gì? Tổ chức

thế nào, chỉ đạo thế nào, tiến hành thế nào cho có kết quả tốt? Những điều đó đã ghi rõ trong *Nghị quyết* của Bộ Chính trị. Ở đây, tôi chỉ tóm tắt nhấn mạnh mấy điểm.

Từ ngày hoà bình lập lại, miền Bắc hoàn toàn giải phóng, với sự lãnh đạo của Đảng, sự cố gắng của nhân dân và sự giúp đỡ tận tình của các nước anh em, chúng ta đã thu được nhiều thắng lợi trong công cuộc xây dựng kinh tế xã hội chủ nghĩa. Chúng ta phải nhận rõ những thắng lợi đó.

Chắc rằng thắng lợi còn nhiều hơn nữa và to hơn nữa, nếu mỗi người cán bộ, đảng viên, đoàn viên, công nhân, viên chức ta có ý thức trách nhiệm cao hơn; nếu chúng ta quản lý kinh tế tài chính khéo hơn; nếu chúng ta biết cải tiến kỹ thuật tốt hơn.

Nhưng chúng ta phải thật thà nhận rõ những khuyết điểm và nhược điểm, để kiên quyết sửa chữa: như ý thức làm chủ nước nhà và tinh thần trách nhiệm còn kém. Chế độ và phương pháp quản lý kinh tế tài chính của chúng ta còn nhiều thiếu sót và lỏng lẻo. Kỷ luật lao động chưa được thật nghiêm túc, sử dụng lao động chưa được hợp lý. Khả năng thiết bị máy móc tuy có khá nhiều nhưng chưa được sử dụng đầy đủ.

Bởi những khuyết điểm đó, mà năng suất lao động bình quân tăng rất chậm, sản xuất phát triển chưa được mạnh mẽ, vững chắc và cân đối. Do đó mà đời sống vật chất của nhân dân chưa được cải thiện nhiều.

Mọi người biết rằng mức sống với sản xuất là như thuyền với nước. Nước cao thì thuyền mới lên cao. Sản xuất nhiều, nhanh, tốt, rẻ thì đời sống mới được cải thiện, không có cách nào khác.

- Trong cuộc vận động này điểm 1 là: *nâng cao tinh thần trách nhiệm* là làm cho mọi người hiểu rõ mình có trách nhiệm cần kiệm xây dựng nước nhà. Mọi người có trách nhiệm tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, để Nhà nước có thể vừa tích lũy thêm tiền vốn xây dựng, vừa cải thiện dần đời sống của nhân dân. Mọi người còn có trách nhiệm lao

động sản xuất sao cho xứng đáng với đồng bào miền Nam đang hy sinh xương máu, anh dũng chiến đấu chống chế độ phát xít Mỹ - Diệm.

- Trong công cuộc xây dựng nước nhà, việc *quản lý kinh tế tài chính* là cực kỳ quan trọng. Nếu quản lý không chặt chẽ, thì cái gì thiếu không biết, cái gì thừa không hay, công việc sẽ bị bế tắc.

Cho nên điểm 2 của cuộc vận động là: tăng cường và củng cố các việc quản lý: quản lý sản xuất, quản lý vật tư, quản lý lao động, quản lý kỹ thuật, quản lý tiền bạc, v.v.. Phải tăng cường việc quản lý từ trung ương đến địa phương. Các xí nghiệp, công trường, nông trường... đều phải thực hiện việc quản lý một cách nghiêm chỉnh.

- Muốn phát triển sản xuất thì phải cải tiến kỹ thuật, nghĩa là: Phải biết học tập để nắm vững kỹ thuật, sử dụng đầy đủ công suất máy móc. Phải tìm tòi sáng kiến để tổ chức lao động cho hợp lý. Phải cải tiến phương tiện, máy móc làm việc để đạt năng suất cao, chất lượng tốt.

Muốn xây dựng một xã hội mới và tốt đẹp, thì cần phải tiêu diệt những thói hư, tật xấu của xã hội cũ còn sót lại. Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội thì phải bồi dưỡng con người xã hội chủ nghĩa. Con người xã hội chủ nghĩa là con người có đạo đức *cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư,* một lòng một dạ phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng.

Số đông cán bộ, đảng viên, đoàn viên, công nhân, viên chức ta đều tận tuỵ và trong sạch. Cho nên chúng ta đã thu được những thành tích trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Nhưng trong hàng ngũ ta vẫn còn một số người không tốt. Họ tham ô và lãng phí của Nhà nước và của nhân dân.

Vì vậy, cuộc vận động này gồm có "3 xây", là xây những cái tốt nói trên và "3 chống" là chống tham ô, lãng phí, quan liêu.

- *Tham ô* là hành động xấu xa nhất, tội lỗi đê tiện nhất trong xã hội. Tham ô là trộm cắp của công, chiếm của công làm của tư. Nó làm hại đến sự nghiệp xây dựng nước nhà; hại đến công việc cải thiện đời sống của nhân dân; hại đến đạo đức

cách mạng của người cán bộ và công nhân.

- *Lãng phí* tuy khác với tham ô ở chỗ người gây ra lãng phí không trực tiếp trộm cắp của công làm của riêng. Nhưng kết quả thì làm tổn hại rất nghiêm trọng cho Nhà nước, cho nhân dân. Lãng phí có nhiều nguyên nhân. Hoặc vì lập kế hoạch không chu đáo. Hoặc vì trong khi thực hiện kế hoạch tính toán không cẩn thận. Hoặc vì bệnh hình thức xa xỉ, phô trương. Hoặc vì thiếu tinh thần bảo vệ của công. Nói tóm lại là vì thiếu ý thức trách nhiệm, thiếu ý thức quý trọng sức của, sức người của Nhà nước và của nhân dân.

- *Quan liêu* là người cán bộ phụ trách nhưng xa rời thực tế, xa rời quần chúng. Đối với công việc thì không điều tra nghiên cứu kỹ lưỡng. Chỉ đạo thì đại khái, chung chung. Không lắng nghe ý kiến của quần chúng, tác phong không dân chủ. Sợ phê bình và tự phê bình. Không giữ đúng nguyên tắc lãnh đạo tập thể, phân công phụ trách... Vì vậy, ở đâu có bệnh quan liêu thì ở đó có nạn tham ô, lãng phí.

"3 xây" và "3 chống" quan hệ chặt chẽ với nhau. Làm "3 chống" triệt để nhằm bảo đảm cho công việc "3 xây" thành công. "3 xây" phát triển mạnh mẽ thì đối tượng "3 chống" sẽ được xoá bỏ tận gốc.

Cuộc vận động này lấy *giáo dục làm chính:* khen ngợi những người tốt, việc tốt; khuyến khích những người có khuyết điểm tự giác tự động cố gắng sửa chữa để trở nên người tốt. Phải tiến hành khẩn trương, nhưng không nóng vội... Làm nơi nào phải thật tốt nơi ấy, để rút kinh nghiệm phổ biến cho nơi khác.

Để thực hiện tốt cuộc vận động, cần chú ý mấy điểm sau đây:

- Phải kết hợp chặt chẽ cuộc vận động với phong trào thi đua yêu nước.
- Phải liên hệ chặt chẽ giữa cấp trên với cấp dưới, giữa cán bộ, đảng viên và quần chúng.
- Cán bộ (trước hết là cán bộ phụ trách), đảng viên, đoàn viên phải gương mẫu, xung phong, thật thà tự phê bình và thành

khẩn phê bình, có khuyết điểm thì quyết tâm sửa chữa.
- Phải mạnh dạn phát động quần chúng, lắng nghe ý kiến của quần chúng.
- Đảng uỷ các cấp phải lãnh đạo chặt chẽ cuộc vận động. Thủ trưởng các ngành phải thật sự phụ trách cuộc vận động.
- Toàn thể cán bộ, đảng viên, đoàn viên, công nhân, viên chức phải hăng hái tham gia cuộc vận động với tinh thần phấn khởi và chí khí quyết thắng.

Đây là một cuộc vận động to lớn, một cuộc vận động cách mạng. Nó sẽ đưa lại sự chuyển biến mạnh mẽ và sâu sắc về tư tưởng và tổ chức, về chính trị và kinh tế. Cuộc vận động này kết quả tốt sẽ góp phần rất to lớn vào sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc thành công và đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà thắng lợi. Vì vậy, Đảng đòi hỏi đảng uỷ các cấp, thủ trưởng các ngành và toàn thể anh chị em lao động chân tay cùng lao động trí óc phải có quyết tâm và nghị lực thực hiện cuộc vận động này thắng lợi hoàn toàn.

Nói ngày 27-7-1963.
Báo *Nhân dân,* số 3416,
ngày 4-8-1963.

TRẢ LỜI ÔNG W.BỚCSÉT, PHÓNG VIÊN CỦA TUẦN BÁO MỸ *NGƯỜI BẢO VỆ DÂN TỘC* VÀ TUẦN BÁO ANGIÊRI *CÁCH MẠNG CHÂU PHI*

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến nhận xét về *tình hình miền Nam Việt Nam hiện nay* ?

Trả lời: Chế độ Ngô Đình Diệm và bọn can thiệp Mỹ, đang tiến hành một cuộc chiến tranh man rợ để giết hại đồng bào chúng tôi ở miền Nam Việt Nam. Một quân đội mấy chục vạn người đang đàn áp dã man nhân dân miền Nam. Hơn 12 nghìn sĩ quan và binh lính Mỹ đang tham gia cuộc chiến tranh này, hàng trăm máy bay và máy bay lên thẳng của Mỹ do phi công Mỹ lái đang hằng ngày dội bom đốt phá các làng xóm yên lành, rải chất độc hoá học phá hoại mùa màng, vườn tược. Bộ chỉ huy quân sự Mỹ ở Sài Gòn đã nắm quyền chỉ huy về mọi mặt cuộc chiến tranh chống lại nhân dân miền Nam. Tướng tá Mỹ vạch kế hoạch tác chiến; sĩ quan Mỹ điều khiển các cuộc chiến đấu; sĩ quan và binh lính Mỹ trực tiếp tham gia các cuộc càn quét. Danh từ "cố vấn" dùng để nguỵ trang số binh sĩ Mỹ này không lừa bịp được ai cả. Chính là phi công Mỹ đã chọn mục tiêu ném bom và bắn đạn lõm, lính Mỹ đã chỉ huy và bắn đại bác và nhiều khi đã dùng súng thúc ép binh lính Diệm đi giết hại đồng bào họ.

Hiện nay, về mặt quân sự và chính trị, âm mưu của Mỹ là dồn toàn thể nhân dân vùng nông thôn miền Nam Việt Nam vào các trại tập trung - các làng xóm có công sự chiến đấu, chung quanh có hàng rào dây thép gai và hào sâu và người nông dân chỉ được đi ra khỏi làng lúc ban ngày, dưới mũi súng của quân đội Mỹ - Diệm. Những cuộc càn quét lớn được tổ chức để dồn nông dân vào những cái gọi là "ấp chiến lược",

thực tế là những trại tập trung. Nhân dân miền Nam Việt Nam chống lại việc tập trung đó và không chịu sống cuộc đời nô lệ. Với những vũ khí thô sơ tự mình chế tạo ra và vũ khí lấy được từ tay bọn đi áp bức, nhân dân miền Nam đã chiến đấu chống lại Mỹ - Diệm. Để tăng sức ép đối với nhân dân, gần đây, máy bay Mỹ đã đẩy mạnh chiến dịch man rợ rải chất độc hoá học để phá hoại lúa má và hoa màu, hòng làm cho nông dân bị đói và chịu khuất phục chúng.

Nhân dân đã buộc phải đứng lên đấu tranh vũ trang. Đại biểu của tất cả các tầng lớp nhân dân đã cùng nhau đoàn kết chặt chẽ trong Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam và Mặt trận hiện đang phối hợp và lãnh đạo những hoạt động kháng chiến. Phần lớn vùng nông thôn đã được giải phóng khỏi chế độ bù nhìn Mỹ - Diệm và đặt dưới quyền quản lý của Uỷ ban Mặt trận dân tộc giải phóng do nhân dân bầu ra. Hiện nay Mỹ - Diệm chỉ kiểm soát được chủ yếu là các thành phố và một số đường chiến lược.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết những nguyên nhân chính đưa đến tình hình hiện nay ở miền Nam Việt Nam?

Trả lời: Bất cứ ai xem xét sự việc một cách khách quan đều thấy rõ nguyên nhân tình hình hiện nay ở miền Nam Việt Nam. Chế độ Diệm là một sản phẩm do Chính phủ Mỹ tạo nên. Nó không hề được nhân dân miền Nam Việt Nam ủng hộ. Đó là một chế độ phong kiến, độc tài, gia đình trị, tất cả quyền bính và tài nguyên trong nước đều nằm trong tay gia đình họ Ngô. Chế độ Diệm sở dĩ tồn tại được là nhờ có súng đạn và đôla Mỹ.

Hiệp định Giơnevơ năm 1954 quy định phải bảo đảm các quyền dân chủ cho nhân dân miền Nam Việt Nam, không được khủng bố trả thù những người yêu nước trước đây đã chiến đấu để giải phóng đất nước khỏi ách thực dân Pháp. Sau hai năm, phải tổ chức tổng tuyển cử dân chủ để hoà bình thống nhất đất nước. Nhưng do Mỹ trực tiếp xui giục và ủng

hộ về tài chính, chính trị và quân sự, những điều khoản trên đây và nhiều điều khoản khác của Hiệp định Giơnevơ đã bị chế độ Ngô Đình Diệm chà đạp một cách thô bạo.

Từ năm 1955 trở đi chúng đã tiến hành một chiến dịch nhằm tiêu diệt tất cả những người yêu nước trước kia đã tham gia kháng chiến. Lúc đầu đồng bào chúng tôi đã cố gắng dùng phương pháp hoà bình để tự bảo vệ bằng cách đòi được hưởng những quyền hợp pháp do Hiệp định Giơnevơ bảo đảm.

Uỷ ban Quốc tế giám sát và kiểm soát đã tiến hành nhiều cuộc điều tra tại chỗ về những vụ thảm sát hàng loạt và những vụ tra tấn dã man hàng nghìn người chỉ vì họ có mỗi một "tội" là đã ủng hộ cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp. Tuy nhiên, Uỷ ban Quốc tế đã tỏ ra bất lực, không chấm dứt được các cuộc thảm sát, cũng như không bảo đảm được việc thi hành những điều khoản về việc tổ chức tổng tuyển cử để thống nhất nước Việt Nam, đáng lẽ phải tiến hành vào năm 1956.

Cho tới khi hàng vạn người đã bị giết hại một cách tàn nhẫn và hàng chục vạn người khác bị giam cầm chết dần chết mòn trong các nhà tù và trại tập trung của bọn Ngô Đình Diệm, đồng bào chúng tôi ở miền Nam mới thấy không có con đường nào khác, ngoài con đường chiến đấu để bảo vệ đời sống của mình và gia đình mình. Họ đau đớn phải lựa chọn giữa hai con đường, hoặc là cầm vũ khí chiến đấu hoặc là bị tiêu diệt.

Sự can thiệp quân sự trực tiếp của Mỹ từ cuối năm 1961 đến nay đã làm cho nhân dân chúng tôi ở miền Nam vĩ tuyến 17 phải chịu thêm nhiều nỗi đau khổ, đồng thời nó cũng làm cho nhân dân miền Nam Việt Nam càng thêm quyết tâm tiến hành, nếu cần, một cuộc kháng chiến lâu dài nhằm đánh đuổi bọn can thiệp Mỹ và thủ tiêu chế độ phong kiến phát xít Ngô Đình Diệm.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết có đúng là cuộc kháng chiến vũ trang ở miền Nam được miền Bắc ủng hộ hay không?

Trả lời: Về mọi mặt địa lý, lịch sử, văn hoá và chủng tộc, dân tộc Việt Nam là một. Chúng tôi đã đoàn kết một lòng chiến

đấu chống thực dân Pháp và xâm lược Nhật. Đó là một điều mà đường ranh giới tạm thời vạch theo vĩ tuyến 17, nhằm làm dễ dàng hơn việc ký kết Hiệp định đình chiến năm 1954, không thể nào thay đổi được. Sự thống nhất của nước Việt Nam và của dân tộc Việt Nam đã được thừa nhận và ghi rõ trong các Hiệp định Giơnevơ. Cũng vì vậy mà cuộc đấu tranh của đồng bào chúng tôi ở miền Nam được toàn thể nhân dân Việt Nam, cả phía Bắc và phía Nam vĩ tuyến 17, hoàn toàn đồng tình và ủng hộ. Về mặt ủng hộ vật chất: Chính phủ và nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà triệt để theo đúng Hiệp định Giơnevơ. Ai cũng biết và ngay báo chí Mỹ cũng thừa nhận rằng cuộc đấu tranh hiện nay ở miền Nam Việt Nam là do nhân dân miền Nam Việt Nam tiến hành, do chính những nông dân mà chế độ Mỹ - Diệm đang ra sức dồn vào các trại tập trung tiến hành. Và vũ khí của họ chính là những vũ khí mà họ lấy được trong tay bọn can thiệp Mỹ và bù nhìn của chúng.

Hỏi: Theo ý kiến của Chủ tịch thì cần phải có những biện pháp chủ yếu nào để chấm dứt đổ máu và lập lại hoà bình ở miền Nam Việt Nam?

Trả lời: Phải chấm dứt sự can thiệp của nước ngoài, phải rút khỏi miền Nam Việt Nam các lực lượng quân sự và vũ khí của bọn can thiệp. Hiệp định Giơnevơ năm 1954 phải được tôn trọng và Mỹ cũng phải tôn trọng lời cam kết của mình là không dùng vũ lực hoặc đe doạ dùng vũ lực để vi phạm Hiệp định. Phải chấm dứt chính sách man rợ, dồn dân và bắt nhân dân miền Nam vào sống trong các trại tập trung. Có thể thu xếp một cuộc ngừng bắn giữa quân đội Ngô Đình Diệm và các lực lượng vũ trang của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam. Phải tạo điều kiện cho nhân dân miền Nam Việt Nam có thể bầu cử một cách tự do và dân chủ để lập ra một chính phủ theo đúng ý nguyện của mình. Chính phủ đó và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà có thể thương lượng để đi đến những hiệp định nhằm thủ tiêu một phần tình trạng bất bình thường, nguy hiểm hiện nay và huỷ bỏ những

hàng rào ngăn cách hai miền Bắc - Nam, trong các lĩnh vực buôn bán, giao thông đi lại và văn hoá. Nhưng bất cứ một chính phủ nào ở miền Nam sau này cũng phải cam kết triệt để tôn trọng Hiệp định Giơnevơ, như nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã làm, cam kết không tham gia bất cứ khối quân sự nào và không cho phép nước ngoài lập căn cứ quân sự trên lãnh thổ của mình.

Hỏi: Theo ý kiến Chủ tịch thì nhân dân Mỹ có thể và cần phải làm gì để góp phần chấm dứt cuộc "chiến tranh không tuyên bố" ở miền Nam Việt Nam?

Trả lời: Nhân dân Mỹ cần tìm mọi cách đòi Chính phủ Mỹ chấm dứt can thiệp, tôn trọng lời cam kết "không dùng vũ lực hoặc đe doạ dùng vũ lực" để vi phạm Hiệp định Giơnevơ. Nhân dân Mỹ cần tự mình nhận rõ những hậu quả thực sự và tai hại của cuộc "chiến tranh không tuyên bố" mà Chính phủ Mỹ đang tiến hành bằng bom đạn, bom napan và các chất độc hoá học, chống lại một dân tộc chỉ mong muốn được làm ăn sinh sống hoà bình. Các tổ chức hoà bình cần động viên lực lượng tiến hành đấu tranh quần chúng rộng rãi để chấm dứt cuộc chiến tranh can thiệp xấu xa đó.

Hỏi: Thông qua tờ tuần báo Người bảo vệ dân tộc, *Chủ tịch có muốn nói điều gì với nhân dân Mỹ không?*

Trả lời: Chúng tôi không có xích mích gì với nhân dân Mỹ. Chúng tôi muốn sống hoà bình và hữu nghị với nhân dân Mỹ. Nhân dân chúng tôi được giáo dục theo tinh thần quốc tế chân chính. Trước đây, chúng tôi đã chú ý phân biệt thực dân Pháp và nhân dân Pháp yêu chuộng hoà bình, thì ngày nay chúng tôi cũng chú ý phân biệt nhân dân Mỹ vĩ đại có truyền thống tự do, với bọn can thiệp Mỹ và bọn quân phiệt ở Hoa Thịnh Đốn đang nâng đỡ chúng.

Chúng tôi đánh giá rất cao những hành động như lời tuyên bố mới đây của hơn 62 nhân sĩ trí thức Mỹ phản đối cuộc chiến tranh can thiệp, như cuộc biểu tình của thanh niên Mỹ chống cuộc "chiến tranh không tuyên bố". Nhân dân chúng tôi biết rõ

và rất cảm động trước những hành động đó. Tôi xin chân thành chúc nhân dân Mỹ thu được nhiều thắng lợi trong cuộc đấu tranh cho hoà bình và tiến bộ.

Hỏi: Thông qua tờ Tuần báo Angiêri Cách mạng châu Phi, *Chủ tịch muốn nhắn gửi điều gì đến nhân dân Angiêri và nhân dân các nước châu Phi, hiện đang đấu tranh để giải phóng dân tộc?*

Trả lời: Trước đây nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã theo dõi với mối cảm tình rất sâu sắc cuộc đấu tranh anh dũng và thắng lợi của nhân dân Angiêri chống chủ nghĩa thực dân Pháp. Chúng tôi đã vui mừng trước những thắng lợi của các bạn và đau xót trước những nỗi thống khổ của các bạn. Chúng tôi chúc các bạn thu được nhiều thắng lợi trong công cuộc hoà bình xây dựng đất nước cũng như trong việc đập tan những âm mưu của bọn thực dân mới.

Chúng tôi đồng tình và ủng hộ nhân dân các nước khác ở châu Phi, như nhân dân Ănggôla, nhân dân Ghinê thuộc Bồ Đào Nha và nhân dân các nước khác đã đứng lên đấu tranh vũ trang chống bọn thực dân áp bức. Một khi các cuộc đấu tranh đó dựa vào nhân dân, một khi nhân dân và lực lượng vũ trang của nhân dân đoàn kết thành một khối thì cuộc đấu tranh nhất định sẽ thắng lợi.

Báo *Nhân dân,* số 3420,
ngày 8-8-1963.

KINH NGHIỆM "3 XÂY, 3 CHỐNG"

Ra sức tự lực cánh sinh để xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Sản xuất nhiều, nhanh, tốt, rẻ để nâng cao đời sống của nhân dân. Cuộc vận động "3 xây, 3 chống" sẽ giúp chúng ta thuận lợi tiến đến mục đích tốt đẹp đó.

Muốn xây dựng một lâu đài mới thì phải phá cái lều cũ ọp ẹp đi. Muốn xây dựng những tiến bộ mới trong nền kinh tế ta thì phải chống những cái cũ kỹ và lạc hậu. Ví dụ:

- *Chống lãng phí sức người.* Như ở công trường "8-3" trước đây trong số 2.700 người mà có đến 603 người ở bộ máy quản lý không trực tiếp sản xuất. Thế là cứ độ 4 người sản xuất thì có 1 người quản lý.

- *Chống lãng phí thời giờ.* Như ở Nhà máy cơ khí xe lửa Gia Lâm trước đây bình quân mỗi năm một công nhân chỉ làm việc ở nhà máy 222 ngày. Thế là mỗi năm nghỉ việc đến 4 tháng và 3 tuần (kể cả chủ nhật và ngày lễ), mà Nhà nước vẫn phải trả lương. Mỗi ngày đáng lẽ phải làm 8 giờ. Nhưng thật sự lao động ở công trường chỉ 5 - 6 giờ, ở nhà máy chỉ 6 - 7 giờ. Thế là mỗi ngày các công trường và nhà máy có hàng vạn giờ chết.

Chống lãng phí máy móc. Năng suất của thiết bị và máy móc chỉ được sử dụng rất thấp: *Ở công nghiệp nặng* chỉ độ 60-65%. *Công nghiệp nhẹ* 50%. *Xây dựng cơ bản* chỉ 35%. Thế là bình quân cứ 2 nhà máy thực tế chỉ 1 nhà máy làm việc! Đây là chưa nói đến lãng phí nguyên liệu, vật liệu.

Biết rõ những khuyết điểm đó, chắc rằng cán bộ và công nhân ta sẽ rất đau lòng. Họ sẽ ra sức thực hiện tốt cuộc "3 xây, 3 chống" để sửa chữa những khuyết điểm tai hại ấy và để sản xuất tốt hơn.

Những nơi thí điểm "3 xây, 3 chống" đã *bước đầu* thu được những kết quả tốt và kinh nghiệm tốt. Ví dụ *Nhà máy xe lửa Gia Lâm:*

- Do xây dựng lại cách phát lương cho công nhân, mỗi tháng đã tiết kiệm được 900 công.
- Do xây dựng tinh thần quý trọng của công, chỉ trong quý III năm ngoái đã thu nhặt được 24 tấn kim loại màu và 288 tấn sắt cũ.
- Do xây dựng lại bộ máy quản lý, giảm số người không trực tiếp sản xuất từ 13% xuống 6%.
- Do nâng cao tinh thần trách nhiệm, mà máy móc được bảo quản tốt hơn và hoạt động nhiều giờ hơn.
- Nhờ những cải tiến bước đầu mà việc hoàn thành kế hoạch tiến lên rõ rệt. 6 tháng đầu năm ngoái (chưa làm "3 xây, 3 chống") chỉ chữa được 9 *đầu máy,* 6 tháng cuối năm ngoái (bước đầu "3 xây, 3 chống") đã sửa được 23 *đầu máy* mà kỹ thuật lại tốt hơn trước.

Trong thành tích chung đó, *công nhân thanh niên* đã góp phần đáng kể. Ở nhà máy này gồm một nửa số công nhân là thanh niên. Trước kia vì giáo dục chưa được tốt, một số công nhân phạm nhiều khuyết điểm, sai lầm. Như không tôn trọng kỷ luật lao động. Tham ô, lãng phí lặt vặt khá phổ biến. Thiếu ý thức làm chủ và mang nặng tinh thần làm thuê, v.v..

Từ ngày phát động cuộc "3 xây, 3 chống", công nhân thanh niên đã tiến bộ nhiều: Đoàn kết chặt chẽ hơn trước.Thực hiện tốt tự phê bình và phê bình. Tệ đi muộn về sớm đã giảm nhiều và đã thực hiện khẩu hiệu "8 giờ vàng ngọc". Có sáng kiến đặt "thùng tiết kiệm" và đã thu được 13 tấn gang thép, 12 tấn gỗ, than... Chất lượng sản phẩm đã tăng, hàng hỏng đã từ 30% giảm xuống 10%. Do tiến bộ mà có 27 đoàn viên thanh niên đã được vinh dự vào Đảng.

Những thành tích *bước đầu* đang khuyến khích anh em Nhà máy xe lửa Gia Lâm và các thí điểm khác phải tiến lên nữa,

tiến lên mãi. Đồng thời nó chứng tỏ rằng làm tốt cuộc "3 xây, 3 chống" sẽ đưa lại cho chúng ta những kết quả rất to.

Bất kỳ việc gì bước đầu cũng khó khăn. Phải biết gỡ cái *nút khó chính* thì những khó khăn khác sẽ được giải quyết dễ dàng hơn. Kinh nghiệm cho biết rằng:

- Cuộc vận động này phải lãnh đạo thật chặt chẽ, kiểm tra đôn đốc phải thường xuyên.
- *Các cán bộ phụ trách phải xung phong gương mẫu,* thật thà tự phê bình và thành khẩn phê bình anh em khác. Phải lắng nghe ý kiến của quần chúng và quyết tâm sửa chữa sai lầm. Phải thật sự mở rộng dân chủ. Như thế thì quần chúng sẽ cởi mở, tinh thần đoàn kết và ý thức làm chủ của quần chúng sẽ được nâng cao. Cán bộ và quần chúng mọi người đều phấn khởi và đồng tâm hiệp lực để sửa chữa khuyết điểm, phát huy ưu điểm. Và "3 chống" sẽ triệt để, "3 xây" sẽ thành công.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3427,
ngày 15-8-1963.

CÁCH MẠNG THỨ HAI Ở MỸ

- Các báo Mỹ (11-8-1963) đăng tin: Em gái Mỹ da đen tên là Sirina Taylơ, 14 tuổi ở thành phố Giócxây gần Nữu Ước đã chết một cách oan uổng. Em đang ngồi chơi ở thềm nhà mình. Bỗng có 3 thanh niên Mỹ da trắng đi xe hơi qua đó. Chúng cho xe đi chậm lại và một đứa đã bắn một phát súng vào đầu em. Sirina bị vỡ sọ chết.
- Các báo Mỹ (13-8-1963) đăng tin: Bà Sécút người Mỹ da trắng là một nghệ sĩ tiến bộ. Bà vừa bị toà án Alabama xử sáu tháng khổ sai. Nguyên nhân: vì bà đã tham gia cuộc biểu tình của người Mỹ da đen chống phân biệt chủng tộc.
- Các báo Mỹ (15-8-1963) đăng tin: bà Hác Oen người Mỹ da trắng ở Lốt Angiơlét. Trong lúc bà đang thu xếp công việc trong nhà, bỗng có 3 tên Mỹ da trắng sừng sộ bước vào. Sau khi chửi mắng bà đi lại với người Mỹ da đen, chúng lột hết quần áo bà, trói bà lại, rẩy nhựa thông sôi đầy mình mẩy bà, rồi chúng châm lửa đốt nhà bà.

Tin tức như vậy ngày nào cũng có.

Hơn 100 năm nay, người Mỹ da đen không ngừng đấu tranh đòi bình đẳng tự do và chống phân biệt chủng tộc. Nhưng các cuộc đấu tranh đều có tính bị động, "hoà bình". Do ảnh hưởng cách mạng Cuba và châu Phi, gần đây cuộc đấu tranh đã ăn sâu, lan rộng khắp nước Mỹ. Có những cuộc biểu tình rất to như ở Cựu Kim Sơn (26-5-1963) có đến 35.000 người, ở Sicagô (4-7-1963) có đến 45.000 người...

Bộ Tư pháp Mỹ đã phải nhận rằng chỉ từ hạ tuần tháng 5

đến hạ tuần tháng 7, người Mỹ da đen đã tổ chức 559 cuộc biểu tình ở 169 thành phố.

Hôm 12-6-1963, tổng Ken cũng phải thú nhận rằng: "Hơn 100 năm trước đây, Mỹ đã định xoá bỏ chế độ nô lệ. Nhưng ngày nay người Mỹ da đen vẫn chưa được tự do. Vì vậy ngọn lửa thất vọng và bất hoà đang cháy ở các thành phố Mỹ, từ Bắc đến Nam...".

Đầu tháng 7 năm nay, "Liên minh khuyến khích tiến bộ của người Mỹ da đen" đã họp đại hội. 2.000 đại biểu thay mặt cho 40 vạn hội viên. Đại hội đã thông qua nghị quyết nội dung là: Từ nay phải hành động tích cực hơn nữa bằng những cuộc tuần hành thị uy, vận động quần chúng đưa yêu sách, v.v.. Đại hội đã phái những thanh niên hăng hái đi làm cốt cán cho các cuộc hoạt động... Mục đích trước mắt là đòi Quốc hội Mỹ thông qua đạo luật nhận quyền công dân của người Mỹ da đen.

Người bí thư của Liên minh đã tuyên bố: "Nếu Quốc hội Mỹ không thông qua đạo luật đó, thì nước Mỹ chẳng khác gì một cái vỏ trống, không có linh hồn, không có ruột gan".

Các đoàn thể người Mỹ da đen quyết định hôm nay, 28-8 sẽ tổ chức một cuộc tuần hành thị uy khổng lồ, gồm 25 vạn người (nhiều người Mỹ da trắng tiến bộ cũng tham gia) kéo đến Thủ đô Mỹ để đòi quyền công dân của họ.

Trước những cuộc đấu tranh kiên quyết và bền bỉ của 19 triệu người Mỹ da đen, bọn thống trị Mỹ da trắng đều hoang mang lo sợ.

Báo chí tư sản Mỹ như tờ *Diễn đàn Nữu Ước* đã viết: "Đây là cuộc cách mạng thứ hai ở Mỹ".

Nhân dân Việt Nam ta nhiệt liệt ủng hộ anh em Mỹ da đen và tin chắc rằng cuộc đấu tranh chính nghĩa của họ sẽ thu được thắng lợi.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân, số* 3440,
ngày 28-8-1963.

TUYÊN BỐ NGÀY 29 THÁNG 8 NĂM 1963

Gần đây, ở miền Nam Việt Nam lại xảy thêm một tình trạng cực kỳ nghiêm trọng và đau thương. Bọn Ngô Đình Diệm đốt phá chùa chiền, khủng bố sư sãi và đồng bào theo đạo Phật. Chúng đóng cửa các nhà trường, bắt bớ hàng loạt giáo sư và sinh viên, học sinh. Tội ác dã man của chúng, trời đất không thể dung. Hành động hung tàn của chúng, nhân dân ta đều căm giận. Cả thế giới đều lên tiếng phản đối, nhân đân tiến bộ Mỹ cũng tỏ lòng bất bình.

Bè lũ Ngô Đình Diệm đã gây những tội ác tày trời, là vì có quan thầy Mỹ ủng hộ chúng. Đế quốc Mỹ là kẻ đã phá hoại Hiệp định Giơnevơ; là kẻ đã vũ trang xâm lược miền Nam Việt Nam; là kẻ đã nuôi dưỡng bọn Ngô Đình Diệm buôn dân, bán nước.

Chính do tội ác của Mỹ - Diệm mà đồng bào miền Nam ta suốt 9 năm nay bị cảnh lửa bỏng nước sôi, mà Tổ quốc ta bị tạm thời chia cắt.

Trước tình hình ấy, đồng bào miền Nam ta đoàn kết nhất trí, không phân biệt sĩ, nông, công, thương, không phân biệt chính kiến, tôn giáo, kiên quyết đấu tranh để giành lại tự do dân chủ, tự do tín ngưỡng.

Dưới ngọn cờ của Mặt trận dân tộc giải phóng, cuộc đấu tranh chính nghĩa của đồng bào miền Nam được sự ủng hộ của nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới, nhất định giành được thắng lợi cuối cùng.

Nhân dân Việt Nam kiên quyết đòi đế quốc Mỹ rút khỏi miền

Nam Việt Nam. Vấn đề miền Nam phải do nhân dân miền Nam tự giải quyết.

Thay mặt nhân dân Việt Nam, tôi chân thành cảm ơn nhân dân và Chính phủ các nước Phật giáo, các nước xã hội chủ nghĩa anh em, cảm ơn nhân dân yêu chuộng hoà bình và chính nghĩa trên thế giới, cảm ơn nhân dân và nhân sĩ tiến bộ nước Mỹ đã nghiêm khắc lên án Mỹ - Diệm và nhiệt tình ủng hộ nhân dân miền Nam Việt Nam.

Tôi thiết tha kêu gọi các bạn hãy vì hoà bình, công lý, vì nhân đạo, tự do, chặn bàn tay đẫm máu của bọn Mỹ - Diệm và ủng hộ mạnh mẽ hơn nữa cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân miền Nam Việt Nam, đến thắng lợi hoàn toàn.

Thay mặt toàn thể đồng bào miền Bắc, tôi thân ái chúc đồng bào miền Nam: đoàn kết, đấu tranh, thắng lợi.

Báo *Nhân dân,* số 3441,
ngày 29-8-1963.

ĐIỆN CHIA BUỒN BÁC SĨ ĐUYBOA QUA ĐỜI

Kính gửi bà Sớclây Graham Đuyboa,

Acra, Gana

Được tin lão đồng chí bác sĩ Đuyboa vừa qua đời, tôi rất cảm động và thương tiếc. Suốt đời bác sĩ Đuyboa đã nêu tấm gương sáng của một nhà khoa học tiến bộ, một người chiến sĩ đấu tranh bền bỉ chống chủ nghĩa đế quốc, chống chính sách phân biệt chủng tộc, vì lý tưởng cao cả, hoà bình, tự do, bình đẳng và tiến bộ của loài người.

Tôi kính gửi đến bà lời chia buồn chân thành và thắm thiết.

Ngày 30 tháng 8 năm 1963

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân, số* 3443,
ngày 31-8-1963.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ TUYÊN GIÁO MIỀN NÚI

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ đến thăm các cô, các chú về dự Hội nghị tuyên giáo miền núi.

Cả Hội nghị có hơn 200 đại biểu, thế mà chỉ có 5 phụ nữ, trong 5 phụ nữ lại không có một phụ nữ dân tộc thiểu số nào. Trong lúc còn công tác bí mật, trước Cách mạng Tháng Tám, trong kháng chiến, các chị em phụ nữ miền núi rất anh dũng bảo vệ cán bộ, giúp đỡ cách mạng. Hồi đó báo của Mặt trận Việt Minh, nếu không có phụ nữ thì không ra được đâu. Trong việc đề phòng bọn mật thám, phụ nữ có công rất lớn. Ở vùng đồng bào Mán, mật thám Pháp, mật thám Nhật, mật thám Bảo Đại như rươi. Đầu làng đi vào, cuối làng đi ra, cứ chiều đến bọn chúng rải tro khắp lối đi, vì chúng biết cán bộ mình hoạt động ban đêm. Sáng sớm dậy, nó đi dò dấu chân, dấu giày, dấu dép. Chị em phụ nữ đêm khuya lo cơm nước, sáng tinh mơ lại đi xoá hết dấu chân của cán bộ đã đi qua. Nhiệt tình cách mạng của chị em phụ nữ các dân tộc thiểu số cao như vậy đấy. Trong mọi mặt hoạt động cách mạng, phụ nữ các dân tộc thiểu số đều có đóng góp lớn lao. Một cuộc họp như thế này, mà quên mất vai trò phụ nữ, thì chắc ở các địa phương, các chú cũng quên mất vai trò phụ nữ.

Trong cuộc Hội nghị này có 12 dân tộc, như thế là tốt. Nhưng chưa đủ. Có 26 cán bộ xã và hợp tác xã, như thế cũng ít. Điều này chứng tỏ cái gì? Nó chứng tỏ rằng trong công tác tuyên giáo, đối với phụ nữ các chú chưa xem trọng; đối với hợp tác xã cũng chưa xem trọng. Nếu hiện nay các cô các chú không hướng vào xây dựng hợp tác xã cho tốt, thì tuyên truyền cái gì? Huấn luyện cái gì? Bác nói thế có đúng không?

Ở đây có 85 cán bộ các cơ quan trung ương. Những cán bộ ở trung ương đến đây, không phải chỉ là để nghe, mà phải

nhận trách nhiệm của mình, góp phần vào công tác tuyên truyền huấn luyện đồng bào miền núi. Y tế nhận trách nhiệm gì? Mậu dịch nhận trách nhiệm gì? Giao thông, thuỷ lợi nhận trách nhiệm gì?... chứ không phải đến dự cho có mặt đông đủ rồi về.

Nói chung, công tác tuyên truyền huấn luyện ở miền núi, các cô các chú có cố gắng, có tiến bộ. Nhưng chưa đủ, có thể nói còn phải cố gắng nhiều hơn nữa.

Công tác tuyên truyền phải *cụ thể, thiết thực*. Tuyên truyền cái gì? Tuyên truyền cho ai? Tuyên truyền để làm gì? Tuyên truyền cách thế nào? Đó là những vấn đề các chú phải tự hỏi, tự trả lời. Chứ không phải chờ trên gửi tài liệu xuống, rồi theo một, hai, ba, bốn mà làm. Ví dụ: Một tỉnh có đồng bào Thái, đồng bào Mèo, thì tuyên truyền huấn luyện đối với đồng bào Thái khác, đồng bào Mèo khác, phải có sự thay đổi cho thích hợp. Bởi vì đời sống, trình độ đồng bào Mèo và Thái khác nhau cho nên tuyên truyền huấn luyện phải khác. Tuyên truyền huấn luyện phải xuất phát từ chỗ nào? Xuất phát từ *nhiệt tình cách mạng, tình thương yêu chân thành đồng bào các dân tộc, từ tinh thần hết lòng phục vụ đồng bào các dân tộc*. Có như thế, mới tìm ra cái đúng cái hay mà làm. Chứ không phải trung ương bảo làm, tỉnh bảo làm, thì tôi làm. Tuyên truyền cũng thế, huấn luyện cũng thế. Phải làm sao dễ hiểu, nói sao để người ta hiểu được, hiểu để làm. Vì thế nên tuyên truyền phải thiết thực. Không phải tuyên truyền để mà tuyên truyền, huấn luyện để mà huấn luyện.

Bác nói mấy kinh nghiệm. Ở Tân Trào, lúc đó[2)] mới làm xong cái nhà văn hoá. Hôm khánh thành, có hai đồng chí cán bộ, một

1) Đầu năm 1945.

nam một nữ, đến nói chuyện. Mỗi đồng chí diễn thuyết mất một giờ. Diễn thuyết xong, đồng bào vỗ tay hoan hô. Lúc đó Bác ở trong quần chúng. Bác mới hỏi một cô: Có hiểu gì không? Cô ta trả lời: Không. Bác lại hỏi một cụ. Cụ ấy trả lời: Các đồng chí nói rất hay, nhưng tôi không hiểu gì cả. Đó là kinh nghiệm tuyên truyền. Còn huấn luyện thì thế nào? Một hôm đi qua xã Hồng Thái. Bác thấy có một số thanh niên, cả nam và cả nữ ngồi nghỉ ở dưới gốc cây đa. Bác cũng lại đấy ngồi nghỉ. Bác hỏi:

- Các anh các chị đi đâu về đấy?
- Chúng em đi học về.
- Học gì đấy?
- Học Các Mác.
- Có hay không?
- Hay lắm.
- Thế có hiểu không?
- Không hiểu gì hết.

Lớp ấy là lớp huấn luyện của Mặt trận lúc bấy giờ. Mỗi xã cử mấy người đem cơm gạo đi ăn để học. Học cái gì? Học Các Mác. Hay thì có hay, nhưng không hiểu gì hết.

Đấy là những kinh nghiệm làm không tốt. Bây giờ nói kinh nghiệm làm tốt. Ở một lớp huấn luyện khác có đồng chí Giáp, đồng chí Đồng phụ trách. Mỗi người được chọn đi học như thế, mang theo gạo, ngô để ăn và bớt một ít để góp nuôi thầy giáo. Mỗi lớp huấn luyện như thế, học một số việc cụ thể, thiết thực. Một là gì, hai là gì, rồi ba, bốn, năm là gì. Làm như thế nào. Học mười ngày rồi về, đi làm. Họ làm rất tốt. Phong trào Việt Minh ở Cao Bằng hồi đó phát triển rất nhanh. Họ làm khoảng sáu tháng, hết "tủ", họ lại về học lần nữa. Tuyên truyền huấn luyện không nên nói trên trời dưới đất, nào là khách quan, chủ quan, nào là tích cực, tiêu cực, không đâu vào đâu cả.

Các chú so sánh hai kinh nghiệm đó, mà tuyên truyền huấn

luyện. Một bên nói "hay" mà không hiểu, một bên nói dễ hiểu, thiết thực, người ta hiểu được và làm được.

Bây giờ Bác nói đến nhiệm vụ tuyên huấn hiện nay. Trước Cách mạng Tháng Tám và trong kháng chiến, thì nhiệm vụ tuyên huấn là làm cho đồng bào các dân tộc hiểu được mấy việc: *Một là* đoàn kết. *Hai là* làm cách mạng hay kháng chiến để đòi độc lập. Chỉ đơn giản thế thôi: Bây giờ mục đích tuyên truyền huấn luyện là: *Một là* đoàn kết. *Hai là* xây dựng chủ nghĩa xã hội. *Ba là* đấu tranh thống nhất nước nhà.

Nhưng nếu cứ nói nào là làm "cách mạng xã hội chủ nghĩa", nào là "tiến lên chủ nghĩa xã hội", nào là "xây dựng chủ nghĩa xã hội", đồng bào các dân tộc thiểu số khó hiểu, ít người hiểu. Phải nói rõ xây dựng chủ nghĩa xã hội là *làm cái gì?* Nói nôm na để cho người ta dễ hiểu, hiểu để người ta làm được. Không nên lúc nào cũng trích Các Mác, cũng trích Lênin, làm cho đồng bào khó hiểu. Nói thế nào cho đồng bào hiểu được, đồng bào làm được, đó là nói được chủ nghĩa Mác - Lênin. Nói thiết thực, nói đúng lúc, đúng chỗ, mới là hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin. Nếu nói không đúng chỗ không phải là chủ nghĩa Mác-Lênin. Bác còn nhớ trong Đại hội Quốc tế Cộng sản lần thứ VII[12], đồng chí Đimitơrốp có kể chuyện này: Hồi đó ở Đức mới có một cuộc bãi công rất to. Đảng cử một đồng chí đến để tuyên truyền. Đáng lẽ người ta đang bãi công, thì phải nói bãi công nên làm thế nào. Nhưng đồng chí này lại nói chủ nghĩa Mác là gì, thặng dư giá trị là gì... Như thế là nói không đúng chỗ, không thiết thực. May mà đồng chí đó không bị quần chúng ném đá. Tuyên truyền như thế không ăn thua gì cả.

Nhiệm vụ công tác tuyên huấn có thể chia ra hai mặt: một mặt là làm sao *mưu lợi ích cho đồng bào.* Một mặt nữa là làm sao *tránh được tệ hại cho đồng bào.* Bây giờ, muốn mang lại lợi ích cho đồng bào các dân tộc, thì phải nâng cao đời sống của đồng bào. Muốn nâng cao đời sống của đồng bào, không

phải cứ nói mà ra cơm gạo. Cơm gạo không phải trên trời rơi xuống. Muốn có cơm gạo thì mỗi người phải làm cái gì? Muốn no ấm thì phải làm cái gì? Phải làm thế nào? - Phải *tăng gia sản xuất*. Nhưng tăng gia sản xuất được bao nhiêu, chén hết bấy nhiêu, cúng bái hết bấy nhiêu, thì có được không? - Phải *tiết kiệm,* để phát triển sản xuất hơn nữa mới bảo đảm no ấm lâu dài, chắc chắn. Muốn tăng gia sản xuất, muốn tiết kiệm, thì đồng bào phải làm gì? Từng người một, từng gia đình một thì không làm được mấy. Ví dụ: bây giờ chống hạn, riêng một gia đình có chống hạn được không? Không được. Diệt sâu, một gia đình có làm được không? Một nhà làm không được thì phải nhiều nhà. Nhiều nhà thì phải thế nào? - Phải *tổ chức hợp tác xã.* Hợp tác xã tổ chức được rồi, nếu quản lý không tốt, quan liêu, tham ô, lãng phí thì có được gì không? Không được. Vì vậy, tổ chức hợp tác xã rồi, thì phải *quản lý hợp tác xã cho tốt.* Không phải nói gì cao xa, mà nói giản dị, thiết thực như thế thì đồng bào dễ hiểu. Bây giờ, ở miền núi đã có những hợp tác xã tốt. Vừa rồi, trong Đại hội liên hoan anh hùng chiến sĩ thi đua toàn miền Bắc, có 67 hợp tác xã được khen thưởng. Trong đó có 20 hợp tác xã của đồng bào miền ngược. Cái gì miền xuôi làm được, thì miền ngược cũng làm được. 20 hợp tác xã đó, vì sao làm được tốt? Vì cán bộ tốt, không quan liêu, tham ô, lãng phí. Chi bộ tốt, chi đoàn tốt, đảng viên tốt, đoàn viên tốt, cho nên 20 hợp tác xã này làm được tốt. 20 hợp tác xã này làm được thế, vì sao các chỗ khác không làm được? Trong phong trào hợp tác hoá nói chung cả miền Bắc và nói riêng miền núi, thì có hai tỉnh kém nhất. Đó là hai tỉnh Lạng Sơn và Cao Bằng. Lạng Sơn, Cao Bằng trong lúc bí mật, trong kháng chiến, phong trào rất tốt. Cán bộ Cao Bằng đi hoạt động khắp nơi, khắp các ngành. Vì sao hiện nay Cao Bằng, Lạng Sơn chỉ còn có được khoảng 50% số hộ vào hợp tác xã? Có phải vì đồng bào nông dân không thích hợp tác xã không?- Không phải. Thế thì vì ai?

- Các chú phải trả lời: là vì tôi. Mỗi người phải nhận lấy phần trách nhiệm của mình, mà không nên nói lãnh đạo chung chung. Trung ương cũng lãnh đạo, Tỉnh uỷ cũng lãnh đạo. Cao Bằng, Lạng Sơn là hai tỉnh miền núi tương đối lớn. Vậy trước Hội nghị này, cán bộ Cao Bằng, Lạng Sơn có dám hứa trước Đảng, trước Hội nghị là về sau cố hết sức làm cho phong trào hợp tác hoá tỉnh mình được tốt hay không?

Hiện nay, đời sống đồng bào các dân tộc miền núi đã có nhiều tiến bộ, về cả hai mặt vật chất và tinh thần.

Tuy không được đều nhau giữa các dân tộc, nhưng nói chung đều có tiến bộ. Về lương thực, bình quân ở miền núi là hơn 400 cân, như ở Hoà Bình là 500 cân. Còn về mặc, đồng bào miền núi mặc cũng khá hơn trước. Khi Bác lên thăm Cao Bằng năm ngoái, so sánh bây giờ với lúc Bác hoạt động bí mật, thì khác hẳn. Đồng bào các dân tộc đều ăn mặc lành lặn. Thanh niên trai gái rất diện. Bệnh tật ốm đau đã giảm nhiều. Như thế tức là đời sống tiến bộ. Tiến bộ khá, nhưng không đều, chỗ nhiều, chỗ ít. Đồng bào rẻo cao, so với trước thì có hơn, nhưng có nơi còn khó khăn. Phải *săn sóc, giúp đỡ nhiều hơn nữa đối với đồng bào rẻo cao về mọi mặt.*

Về *văn hoá* ở miền núi đã tiến bộ nhiều. Đồng bào Thái, đồng bào Mèo, đồng bào Tày, đồng bào Nùng đã có chữ của mình. Như thế là tốt. Nạn mù chữ đã xoá bỏ được nhiều, nhưng còn chậm, cần phải đẩy mạnh việc học văn hoá hơn nữa. Nhân dịp này Bác gửi lời khen anh chị em giáo viên miền xuôi xung phong lên miền núi làm công tác giáo dục. Số học sinh con em các dân tộc ở các trường phổ thông đã tăng rất nhiều, bây giờ bằng một phần ba số học sinh toàn Đông Dương trước kia. Các cô, các chú có thể tự hào, nhưng không được tự mãn. Trước kia, số người có trình độ đại học cả miền núi chỉ có 2 người. Bây giờ đã có hơn 700 người của 20 dân tộc đã tốt nghiệp hoặc đang học đại học (500 người đang học ở các trường đại học trong nước, ngót 100 thanh niên miền núi đi học ở các nước bạn và hơn 100 người đã tốt nghiệp). Bây giờ

tỉnh nào cũng có trường cấp III, huyện nào cũng có trường cấp II, xã nào cũng có trường cấp I. Tuy có trường tốt, có trường còn kém, nhưng như thế là một tiến bộ lớn. Hiện nay lại có hơn 30 trường thanh niên dân tộc vừa học vừa làm, để đào tạo cán bộ địa phương, vừa có văn hoá, vừa có kỹ thuật, vừa giỏi lao động. Loại trường đó rất tốt, cần giúp cho những trường đó phát triển đúng phương hướng, là vì có chỗ chưa đúng. Như ở Hoà Bình, Trường thanh niên lao động xã hội chủ nghĩa có nhiều kinh nghiệm, kết quả tốt, nhưng phát triển đến lúc có nhiều trâu bò, nhiều ruộng đất, có máy móc cải tiến, rồi biến nó thành nông trường. Làm như thế là không đúng. Đây là *trường học để đào tạo cán bộ*, chứ không phải là nông trường để kinh doanh có lãi. Cố nhiên là phải làm để cho có đủ ăn, đủ mặc, nhưng phải nhớ rằng đây không phải là nông trường để kinh doanh lấy lãi. Các chú cần phải *chú ý phát triển loại trường thanh niên dân tộc vừa học vừa làm đó.* Bây giờ nhiều tỉnh đã có. Những tỉnh chưa có phải cố gắng mở những trường như thế. Giai cấp công nhân phát triển trong các dân tộc thiểu số khá nhiều. Ở các mỏ apatít Lào Cai, mỏ thiếc Cao Bằng, khu gang thép Thái Nguyên, công nhân người các dân tộc rất đông. Hồi trước, mấy cô bé dân tộc còn hay xấu hổ. Bây giờ đã lái được xe, lái được máy xúc, không kém gì công nhân nam giới. Đó là một tiến bộ rất lớn.

Nhưng còn có mặt chưa tốt như: *Vệ sinh còn kém, lấy vợ lấy chồng quá sớm.* Bác còn nhớ lúc Bác ở trên đó, con đồng chí A lấy con gái đồng chí B, đến khi về nhà chồng, cô dâu còn bé khóc lóc và đòi trả về nhà mẹ. Bây giờ cũng đang còn như thế. Những hủ tục khác như cúng bái ma chay còn nhiều. Có nơi nuôi gà, nuôi lợn được bao nhiêu giết để cúng gần hết. Trong kháng chiến, ở những vùng có bộ đội, có cơ quan của ta ở thì ta giúp đỡ nhân dân chữa bệnh để họ đỡ cúng bái. Bây giờ có nhiều bệnh viện, bệnh xá, ở biên giới có các đồng chí công an vũ trang cũng giúp dân chữa bệnh rất tốt. Nhưng

chưa phải là đã hết cúng bái mê tín. Vì đó là phong tục tập quán đã lâu đời. Muốn cải tạo phong tục tập quán được tốt, thì tuyên huấn phải làm, mà phải làm bền bỉ liên tục, làm dần dần, chứ không thể chủ quan nóng vội, muốn làm hết ngay một lúc.

Về mặt *kinh tế*, đồng bào miền núi nhiều nơi còn *chưa biết tiết kiệm*. Có bao nhiêu ăn hết bấy nhiêu. Ăn, cúng, cưới xin đều chưa biết tiết kiệm. Nhiều nơi còn *cấy chay* chưa biết dùng phân. Không bỏ phân thì năng suất kém. *Thuỷ lợi cũng còn kém*. Bác có đi mấy chỗ, thì thấy rằng thuỷ lợi mà làm to như dưới xuôi thì khó. Nhưng làm thuỷ lợi nhỏ thì không khó lắm đâu. Những nơi khe núi, nếu mình biết đắp đập, cũng chứa được nước để lúc cần mở ra. Những chỗ như thế không phải là ít. Ở Lạng Sơn, Cao Bằng, Hà Giang, v.v. đều có, nhưng cán bộ ta chưa chú ý. Thuỷ lợi kém thì mùa màng bấp bênh.

Các cô, các chú cần hết sức chú ý vấn đề *bảo vệ rừng*. Nếu cứ để tình trạng đồng bào phá một ít, nông trường phá một ít, công trường phá một ít, thậm chí đoàn thăm dò địa chất cũng phá một ít, thì rất tai hại. Phá rừng thì dễ, nhưng gây lại rừng thì phải mất hàng chục năm. Phá rừng nhiều như vậy sẽ ảnh hưởng đến khí hậu, ảnh hưởng đến sản xuất, đời sống rất nhiều. Ta thường nói: "rừng vàng biển bạc". Rừng là vàng nếu mình biết bảo vệ, xây dựng thì rừng rất quý.

Về *giao thông ở miền núi, đường sá còn rất kém*. Cố nhiên đắp đường lớn là do trung ương phụ trách, Bộ Giao thông chịu trách nhiệm. Nhưng địa phương có thể làm những *đường nhỏ*. Làng này qua làng khác, thì *xã tự động làm*. Nhiều xã đã làm tốt. Nên làm cho đồng bào thấy rõ lợi ích của việc làm thêm đường sá, tuyên truyền giải thích cho khéo, thì đồng bào tự làm và làm tốt.

Nói tóm lại, *cái gì phải làm* ?

Đoàn kết dân tộc, củng cố hợp tác xã, phát triển thuỷ lợi, mở mang đường sá, đẩy mạnh sản xuất.

Cái gì *phải xoá* ?

- Mê tín hủ tục.

Cái gì cần *phát triển ?*

- Văn hoá giáo dục, vệ sinh phòng bệnh.

Các chú đều biết là *miền núi nước ta chiếm một vị trí quan trọng đối với quốc phòng, đối với kinh tế*. Vì vậy, Trung ương Đảng và Chính phủ, mà trực tiếp là các cấp uỷ đảng, các uỷ ban địa phương, các cô, các chú, phải làm sao nâng cao đời sống vật chất và văn hoá của đồng bào các dân tộc. Muốn như thế phải *tổ chức hợp tác xã. Tổ chức, củng cố, phát triển hợp tác xã nông nghiệp cho thật tốt, tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm cho thật tốt*. Làm được như vậy thì *vừa nâng cao đời sống đồng bào các dân tộc, vừa góp phần cung cấp những thứ cần thiết cho Nhà nước*. Nếu hợp tác xã tổ chức được tốt, được vững, thì đồng bào làm được nhiều việc, đẩy mạnh *sản xuất lương thực, trồng cây công nghiệp, phát triển chăn nuôi, khai thác các thứ lâm sản quý, làm thêm các ngành nghề,* để tăng thu nhập cho hợp tác xã, cải thiện đời sống cho xã viên, góp sức với Nhà nước để xây dựng chủ nghĩa xã hội và đấu tranh thống nhất nước nhà. Muốn làm được như thế phải tuyên truyền huấn luyện cho tốt, phải nói thiết thực rõ ràng để đồng bào dễ nghe, dễ hiểu và làm được tốt. *Vấn đề quan trọng nhất ở miền núi hiện nay là xây dựng hợp tác xã cho tốt, củng cố cho tốt, quản lý cho tốt, làm thuỷ lợi tốt, phát triển giao thông giữa huyện này và huyện khác, giữa tỉnh này và tỉnh khác cho tốt.*

Hiện nay có hàng chục vạn *đồng bào miền xuôi lên tham gia phát triển kinh tế miền núi*. Đồng bào miền núi phải đoàn kết giúp đỡ đồng bào miền xuôi. Và đồng bào miền xuôi phải đoàn kết giúp đỡ đồng bào miền núi. Đó là hai phía, đó là chính sách dân tộc của Đảng. Bác có nghe báo cáo thế này: đồng bào miền xuôi lên, được đồng bào miền núi giúp đỡ có nhiều cố gắng, sản xuất tốt, ăn ở tốt với đồng bào địa phương. Nhưng có một số rất ít đồng bào miền xuôi còn có những

hành động không đúng, cho nên ảnh hưởng đến tình đoàn kết anh em. Cái đó không phổ biến lắm đâu, nhưng cũng có. Như thế là không tốt. *Phải đoàn kết các dân tộc, phải đoàn kết thương yêu giúp đỡ lẫn nhau về mọi mặt.*

Miền núi đối với *quốc phòng* rất quan trọng. Vì vậy, phải chăm lo đến việc củng cố quốc phòng, duy trì trật tự trị an, để chủ động tiêu diệt nhanh chóng bọn biệt kích, đập tan âm mưu của bọn phản động. Cố nhiên đây là trách nhiệm chính của bộ đội, của công an biên phòng, của dân quân. Nhưng toàn Đảng, toàn dân đều có trách nhiệm giúp sức vào việc đó. Điểm này ở miền núi làm cũng khá. Bác khen công an vũ trang, dân quân du kích, đồng bào miền núi ở những nơi đã làm việc này tương đối tốt. Nhưng phải cố gắng hơn nữa.

Muốn làm được tốt những việc trên thì *cán bộ, đảng viên, đoàn viên, bộ đội, công an vũ trang* phải *gương mẫu.* Trước hết là cán bộ, đảng viên phải gương mẫu, phải *tránh thói công thần.* Trong các đồng chí cũ, có một số đồng chí cũ công thần rất nặng. Có bệnh công thần thì không chịu lắng nghe ý kiến quần chúng, không chăm lo đời sống của nhân dân. Công lao của một người dù to thế nào, so với công lao của nhân dân, so với công lao của bộ đội, v.v. thì cũng nhỏ bé như hạt bụi, chẳng thấm vào đâu. Đã mắc phải bệnh công thần, thì không tiến bộ mà thoái bộ, sinh ra quan liêu, bảo thủ, tự cao tự đại. Cũng phải *khắc phục những tư tưởng dân tộc lớn, dân tộc hẹp hòi, tự ti dân tộc.* Người dân tộc lớn dễ mắc bệnh kiêu ngạo. Cán bộ địa phương, nhân dân địa phương lại dễ cho mình là dân tộc bé nhỏ, tự ti, cái gì cũng cho là mình không làm được, rồi không cố gắng. Đó là những điểm phải tránh. Từng cán bộ, từng đảng viên, đoàn viên, bộ đội, công an vũ trang, đều phải chú ý điểm này. *Phải củng cố vững chắc, phát triển tốt Đảng và Đoàn thanh niên.* Muốn củng cố phát triển tốt Đảng, Đoàn, trước hết nội bộ phải đoàn kết chặt chẽ từ tỉnh, huyện đến xã. Nếu người ý kiến này kẻ ý

kiến khác, trống đánh xuôi, kèn thổi ngược, chẳng những hại đến nội bộ mà còn hại đến nhân dân nữa. Những nơi làm được tốt, như 20 hợp tác xã được nêu ở trên, là do chi bộ đảng, chi đoàn tốt, đoàn kết tốt. Cán bộ, đảng viên, đoàn viên phải gương mẫu, phải thiết thực, miệng nói tay làm để làm gương cho nhân dân. Nói hay mà không làm thì vô ích. Đó là một tật xấu. Trong kháng chiến, nếu có cán bộ chỉ huy du kích miệng hô "tiến lên" mà bản thân mình lại thụt lùi, thì các chú thấy thế nào ? Làm sao mà anh em tiến lên được.

Bây giờ đây cũng thế. Bây giờ mình cũng *phải đánh thắng giặc nghèo khổ lạc hậu;* chống lụt, chống hạn, cũng đều là đánh giặc, cũng khó khăn gian khổ. *Cán bộ, đảng viên, đoàn viên phải miệng nói tay làm, phải xung phong gương mẫu.*

Nước ta có nhiều dân tộc, đấy là điểm tốt. Mỗi dân tộc có một tiếng nói riêng, có khi hai dân tộc một tiếng nói. Cán bộ đi làm việc chỗ nào, *phải học tiếng ở đấy.* Ví dụ các chú đi tuyên truyền ở nơi đồng bào Mèo, mà phải có một người phiên dịch thì không ăn thua. Bởi vì người phiên dịch ấy chưa chắc đã phiên dịch hết ý của chú, có khi phiên dịch lại sai đi nữa là khác. Cứ làm như thế cũng không gây được tình cảm thân thiết giữa cán bộ với quần chúng. Bác cho rằng học tiếng của các dân tộc không khó lắm đâu. Học làm thơ, làm ca mới khó, chứ học tiếng dân tộc để nói chuyện cho đồng bào hiểu, để hoà mình với đồng bào thì không khó đâu. Điểm đó các cô, các chú vẫn kém.

Trên kia Bác nói là *cán bộ các ngành trung ương phải nhận trách nhiệm* ở Hội nghị này, *phải có kế hoạch giúp đỡ thiết thực đồng bào miền núi.* Bây giờ Bác nói thêm. Bộ đội, công an, công nhân trong nông trường, lâm trường, công trường, xí nghiệp, cán bộ thương nghiệp, y tế, các giáo viên và tất cả cán bộ các ngành phải thấy rằng *mỗi người đều phải là người tuyên truyền chính sách của Đảng, của Nhà* nước. Và mỗi người cần phải là người *tuyên truyền cách cải tiến đời sống của đồng bào như thế nào.* Muốn như vậy, các cơ quan Nhà

nước, các cấp uỷ đảng phải nhận rõ trách nhiệm của mình, phải có tinh thần phụ trách, phải lãnh đạo, theo dõi, kiểm tra, đôn đốc, giúp đỡ cán bộ. Cái đó đến bây giờ nhiều nơi làm kém. Các đồng chí lãnh đạo các ngành, các tỉnh, các huyện còn có thiếu sót về mặt này. Bác nhắc lại là *các cơ quan trung ương phải có kế hoạch đẩy mạnh phong trào miền núi lên, về kinh tế cũng như về văn hoá, tất cả các mặt.*

Tóm tắt lại là: Ra sức giúp đỡ đồng bào phát triển những việc có lợi ích cho đời sống vật chất và văn hoá của các dân tộc. Ra sức làm cho tốt, cho khéo để xoá bỏ những cái có hại như hủ tục, mê tín dị đoan, thiếu vệ sinh, tảo hôn, v.v.. Tuyên truyền không cần phải nói tràng giang đại hải. Mà nói ngắn gọn, nói những vấn đề thiết thực, chắc chắn làm được, để cho mọi người hiểu rõ và quyết tâm làm bằng được. Cố nhiên không phải làm một ngày, một buổi mà phải làm từng bước, làm bước nào chắc chắn bước ấy. Bây giờ đang có *ba cuộc vận động lớn.* Công việc tuyên truyền, huấn luyện, văn hoá, giáo dục của các cô, các chú phải *kết hợp chặt chẽ với ba cuộc vận động đó.* Công việc của các cô, các chú không phải đơn giản. Nhưng Bác nhắc lại là *nếu xuất phát từ nhiệt tình cách mạng, thương yêu đồng bào thì nhất định sẽ làm tốt.* Đồng bào các dân tộc rất thật thà và rất tốt. Nếu nói đúng thì đồng bào nghe, đồng bào làm và làm được.

Bác chúc Hội nghị thành công thiết thực.

Nhờ các cô, các chú về địa phương nói Trung ương Đảng, Chính phủ, Bác gửi lời thăm đồng bào, cán bộ, bộ đội, các cháu thanh niên, thiếu niên, nhi đồng.

Nói ngày 31-8-1963.
Báo *Nhân dân,* số 3453,
ngày 11-9-1963.

THƯ GỬI CÁC THẦY GIÁO VÀ HỌC SINH

Năm học 1963-1964 bắt đầu, Bác thân ái chúc các thầy dạy tốt, các cháu học tốt.

Khi năm 1962-1963 kết thúc, các trường ở 17 tỉnh và thành phố (các nơi khác chưa báo cáo) đã cho Bác biết có:

117 cháu học cấp I các môn học đều đạt 10 điểm,

130 cháu học cấp II các môn học đều đạt 5 điểm,

20 cháu học cấp III các môn học đều đạt 5 điểm (trong số đó có 93 cháu gái, 174 cháu trai).

Bác rất vui lòng gửi giải thưởng tặng các cháu đó. Và Bác mong rằng trong năm học mới, nhà trường sẽ đẩy mạnh thi đua "hai tốt" để số cháu học giỏi sẽ nhiều hơn thế nữa.

Bác hôn các cháu.

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 3447,
ngày 5-9-1963.

MỸ - DIỆM SẼ THUA, NHÂN DÂN SẼ THẮNG!

Trong thời kỳ kháng chiến năm 1946-1954, với kế hoạch Nava, giặc Pháp định "trong 18 tháng sẽ bình định xong" nước Việt Nam. Kết quả giặc Pháp đã thất bại nhục nhã. Cách đây 2 năm, với kế hoạch Xtalây - Taylo[13] đế quốc Mỹ cũng huênh hoang rằng trong 18 tháng sẽ bình định xong miền Nam Việt Nam. Kế hoạch Mỹ cũng đã căn bản thất bại. Sau đây là ý kiến của những chính khách đầu sỏ và báo chí uy quyền ở Mỹ thú nhận sự thất bại đó.

Bộ trưởng Ngoại giao Mỹ nói: Chiến tranh ở Nam Việt là một cuộc chiến tranh bẩn thỉu, lôi thôi, khó chịu... Vì du kích là kẻ địch đi không tiếng, đến không tăm (8-7-1962).

Tham mưu trưởng Mỹ là Uylơ nói: Phải chiến tranh mười năm nữa mới có thể thanh toán được Việt cộng (18-4-1963).

Tổng Ken nói: Chiến tranh chống du kích là một việc hết sức khó khăn... Chúng ta đang ở trong một đường hầm, chưa thấy lối thoát... (12-2-1962).

Báo *Người Mỹ ở Viễn Đông* (1-1963) viết: Cuộc chiến tranh đẫm máu này chưa chắc kết thúc trong một năm, hoặc năm năm, thậm chí mười năm nữa.

Tuần báo Mỹ (20-8-1962) viết: Về mặt chính trị, chiến tranh ở Nam Việt là một sự thất bại.

Hãng thông tin Mỹ *UPI* (22-12-1962) viết: Cuộc chiến tranh phải kéo dài mấy năm nữa mà kết quả thế nào thì chưa biết... Nhân dân miền Nam chống Mỹ - Diệm, đã dùng những vũ khí

Mỹ mà họ cướp được để tăng sức chiến đấu của họ.

UPI (29-7-1963) sau khi nêu những thất bại của Mỹ - Diệm giống hệt với những thất bại của Pháp trước đây đã viết: Đây là một cuộc chiến tranh đáng chán, tàn bạo và sẽ thất bại. Nguồn tiếp tế của Việt cộng là những trang bị Mỹ họ cướp được. Những thất bại của quân đội Mỹ - Diệm thậm chí nặng hơn thất bại của Pháp cách đây 12 năm... Những đơn vị du kích "bị tiêu diệt" hôm trước thì vài hôm sau lại tuôn ra mạnh mẽ cách đó không xa.

Những đơn vị "bị bao vây và sắp bị tiêu diệt" thì ban đêm lại chuồn mất và sau đó ít ngày lại xảy ra đánh nhau ở một nơi khác.

Tờ *Thời báo Nữu Ước* (15-8-1963) phân tích cuộc chiến tranh ở miền Nam, đã nêu mấy điểm sau đây:

"Trong năm qua, tình hình quân sự ở vùng sông Cửu Long đã xấu đi kể từ ngày Mỹ tăng cường lực lượng trước đây 20 tháng...Cách đây một năm, quân du kích chỉ tập hợp những đơn vị nhỏ. Nay họ tập hợp những đơn vị to từ 600 đến 1.000 người... Việt cộng đã cải thiện rõ rệt kho vũ khí của họ với những vũ khí cướp được của Mỹ.

Số tiểu đoàn Việt cộng đã tăng gấp đôi. Trước đây một tiểu đoàn chỉ 150-200 người, nay tăng đến 400 người.

So với sáu tháng đầu năm ngoái thì sáu tháng đầu năm nay, số tổn thất của quân đội Mỹ - Diệm tăng 33%. Số vũ khí mất tăng 30%. Số vũ khí hạng nặng mất tăng 30 đến 80%.

Trong thời gian đó, thì số tổn thất của Việt cộng *giảm* 30%. Số vũ khí mất giảm 25%. Số vũ khí hạng nặng mất giảm từ 10 đến 15%.

Trong cả năm, mỗi tuần Việt cộng thu được ít nhất cũng đến 50 vũ khí.

Kế hoạch *ấp chiến lược* nhằm cô lập Việt cộng nhưng nó đang bị họ phá. Một quan chức cao cấp nói: "Việt cộng chống cực kỳ mạnh ấp chiến lược. Phía Nam vùng sông Cửu Long, ảnh hưởng của Việt cộng rất lớn. Phía Bắc, Việt cộng bắt đầu

tăng cường lực lượng của họ. Ví dụ, ở tỉnh Vĩnh Long, họ đã lập được hơn 30 *thôn chiến đấu.* Ấp chiến lược không ngăn được sự di chuyển của họ mà còn làm cho cuộc di chuyển của họ ở bên ngoài ấp dễ dàng hơn"...".

Hơn 60 nhân sĩ tiến bộ Mỹ, 15.000 đại biểu các tôn giáo ở Mỹ và nhiều đoàn thể nhân dân Mỹ đã lên tiếng đòi Chính phủ Mỹ phải chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược dã man ở miền Nam Việt Nam. Dư luận Mỹ như tờ báo *Người chiến sĩ* (4-3-1963) viết:

"Việc tham gia chiến tranh là bôi nhọ danh dự của nước Mỹ, là tội ác của Chính phủ Kennơđi đối với nhân dân Mỹ". Và tờ báo *Nhà nước (*19-1-1963) viết: "Nhân dân miền Nam đều chống Diệm... Dù chúng ta (tức là Mỹ) có nhiều kho vũ khí, cũng không thể thắng được".

Cuộc chiến tranh yêu nước của nhân dân miền Nam là chính nghĩa. Nó được nhân dân yêu chuộng hoà bình trên khắp thế giới ủng hộ. Vậy có thể đoán chắc rằng: Mỹ - Diệm nhất định sẽ thua, nhân dân miền Nam nhất định sẽ thắng.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3453,
ngày 11-9-1963.

ĐIỆN MỪNG

Kính gửi Ngài Xêcu Turê,
Tổng thống nước Cộng hoà Ghinê,
Cônacri

Nhân ngày Quốc khánh lần thứ 5 của nước Cộng hoà Ghinê, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Ngài và nhờ Ngài chuyển đến Chính phủ và nhân dân Ghinê lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Tôi thành tâm chúc nhân dân Ghinê, dưới sự lãnh đạo của Ngài và của Chính phủ Ghinê ngày càng thu được nhiều thành tựu mới trong việc xây dựng đất nước Ghinê phồn vinh, trong việc phấn đấu chống chủ nghĩa thực dân đế quốc, phát triển tình đoàn kết hữu nghị giữa các nước Á - Phi và gìn giữ hoà bình trên thế giới.

Chúc tình hữu nghị thắm thiết giữa nhân dân Việt Nam và Ghinê ngày càng củng cố và phát triển.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3474,
ngày 2-10-1963.

LIÊN HỢP QUỐC CÒN PHẢI ĐIỀU TRA GÌ NỮA?

Ngày 7 tháng 10 vừa qua, các đại biểu Xâ [1] và 15 nước Á - Phi khác đòi Đại hội đồng Liên hợp quốc lên án chính quyền Ngô Đình Diệm *đàn áp nhân quyền ở miền Nam Việt Nam*, *đặc biệt là khủng bố những người theo đạo Phật.*

Đề nghị đó của các nước Á - Phi là một việc làm chính nghĩa. Nhân dân Việt Nam rất cảm ơn.

Nếu Liên hợp quốc bàn việc đó, thì tội ác của tớ Diệm cũng như của thầy Mỹ lại bị phơi ra trước thiên hạ. Vì vậy đế quốc Mỹ giật dây Liên hợp quốc gửi một đoàn sang miền Nam Việt Nam để "điều tra". Liên hợp quốc làm như thế là trái với Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương, là một việc vô lối.

Về dân quyền – Gần 10 năm nay, Mỹ - Diệm đang tiến hành một cuộc chiến tranh tàn khốc chống lại nhân dân miền Nam Việt Nam. Không một ngày nào nhân dân được an cư lạc nghiệp. Không một ngày nào không có máu chảy đầu rơi. Hơn 1 triệu người vừa bị giết chết, bị tra tấn, bị giam cầm. Trong số đó có nhiều phụ nữ và con trẻ. Hàng triệu nhân dân bị nhốt trong các trại tập trung mà Mỹ - Diệm gọi là "ấp chiến lược". Tội ác của Mỹ - Diệm đã rõ ràng. Nhân dân thế giới và cả nhân dân Mỹ đều đã lên án, Liên hợp quốc còn phải điều tra gì nữa?

1) Xri Lanca.

Về việc khủng bố tầng lớp trí thức - Hàng nghìn người trí thức, gồm có thầy giáo, sinh viên và học sinh đã bị bắt bớ, giam cầm, ngược đãi. Hàng chục sinh viên và học sinh đã bị giết chết. Nhiều trường học bị đóng cửa.

Hôm 10 tháng 10, sinh viên Sài Gòn và nhiều nơi khác đã rải truyền đơn tố cáo bọn Diệm đang giam giữ nhiều sinh viên và học sinh bị bắt từ hôm 21 tháng 8 năm 1963 và hằng ngày vẫn có nhiều người bị bắt thêm. Những sinh viên, học sinh ở tù bị đánh đập dã man. Có người bị đánh chết. Nhiều người đau ốm hoặc phát điên. Dã man hơn nữa là nhiều sinh viên và học sinh gái bị hãm hiếp. Những tội ác đó của Mỹ – Diệm đã rõ ràng, mọi người đều biết. Liên hợp quốc còn phải điều tra gì nữa?

Về việc khủng bố Phật giáo - Các chùa chiền bị đốt phá. Hàng nghìn sư sãi và tín đồ bị đánh đập, bắt bớ, giam cầm. Ngoài số tín đồ bị giết chết, 6 vị hoà thượng đã tự đốt mình để chống lại chế độ Mỹ – Diệm. Bọn Diệm ba hoa tuyên bố: "sự khác biệt giữa chính phủ và Phật giáo đã được giải quyết và mọi bên đã được hài lòng". Hòng lừa bịp dư luận, tổng Ken đã tuyên bố: "Mỹ chống tất cả mọi sự áp bức ở miền Nam Việt Nam".

Ngay trong lúc thầy trò Mỹ - Diệm ba hoa tuyên bố như thế, thì hoà thượng Thích Quảng Hương [1] đã tự thiêu mình. Trước khi hy sinh, hoà thượng Quảng Hương đã viết thư cho Diệm, nói rằng: "Chúng tôi sẽ tiếp tục đấu tranh để đòi giải quyết những yêu cầu chính đáng của chúng tôi". Và viết thư cho ông Tổng thư ký Liên hợp quốc U Than, nói rằng: "Tôi chết để phản đối chính quyền bạo ngược của Ngô Đình Diệm".

Ông Trần Văn Chương (cha của Lệ Xuân và suốt 9 năm là đại sứ trung thành của Diệm ở Mỹ, mới từ chức vừa rồi) cũng nói: "chính thể Diệm tàn bạo hơn cả bọn phát xít Hítle... Vấn đề Phật giáo chưa được giải quyết" (các báo Mỹ, 7-10-1963).

1) Hoà thượng Thích Quảng Đức.

Hôm 8 tháng 10, hoà thượng Nguyễn Xuân Bảo (đại biểu Tổng hội Phật giáo, hiện đang ở Mỹ) đã kêu gọi Liên hợp quốc lên án chính quyền Diệm và cảnh cáo rằng : "Bọn Diệm sẽ lừa bịp một cách xảo quyệt bất kỳ một phái đoàn nào của Liên hợp quốc".

Đối với Phật giáo, tội ác của Mỹ - Diệm đã rõ ràng. Liên hợp quốc còn phải điều tra gì nữa?

Thật vậy, một em bé cũng đoán được rằng đoàn "quan sát" của Liên hợp quốc sẽ bị Mỹ - Diệm lừa bịp, sẽ gặp bọn "Phật giáo thuần tuý" của Diệm và sẽ báo cáo với Liên hợp quốc "muôn sự đều tốt" ở miền Nam Việt Nam.

Hôm mồng 2 tháng 10, cụ Rútxen nói: "... Mỹ phải gánh lấy trách nhiệm chính, vì nếu Mỹ không tiến hành cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam thì chế độ Diệm đã bị quét sạch mau chóng".

Nhân dân miền Nam Việt Nam có cách giải quyết vấn đề, là đoàn kết chặt chẽ, chiến đấu anh dũng làm cho đế quốc Mỹ phải rút hết quân đội khỏi miền Nam Việt Nam và mang cả gia đình Diệm đi với chúng.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân, số* 3487,
ngày 15-10-1963.

BÀI NÓI VỚI NHÂN DÂN VÀ CÁN BỘ TỈNH HÀ BẮC

Đồng bào thân mến,

Nhân dịp về dự Đại hội Đảng tỉnh ta, Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm đồng bào và cán bộ, đồng bào các dân tộc miền núi, các đồng chí bộ đội, công an và dân quân, các chiến sĩ thi đua và công nhân các xí nghiệp, các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng, các cô giáo, thầy giáo và các cháu học sinh.

Trước đây hai năm rưỡi (6-4-1961), Bác đã về thăm và nói chuyện với đồng bào ở đây. Lần này Bác về thăm, tỉnh nhà có một sự biến đổi rất quan trọng và rất tốt đẹp. Đó là việc hai tỉnh Bắc Giang và Bắc Ninh hợp thành một tỉnh lớn hơn, người đông hơn, sức mạnh hơn, của nhiều hơn. Hà Bắc đã thành một trong những tỉnh to nhất của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Đó là một vinh dự cho đồng bào tỉnh ta. Để xứng đáng với vinh dự đó, đồng bào và cán bộ phải ra sức thi đua sửa chữa khuyết điểm và phát huy ưu điểm.

Về ưu điểm. Từ ngày hai tỉnh hợp thành một tỉnh lớn, đồng bào và cán bộ đã cố gắng trong việc *sản xuất vụ mùa,* đã ra sức chống hạn, đã chống úng cứu được 7.000 mẫu tây lúa, đã trừ sâu bệnh cho 4.000 mẫu tây. Việc làm cỏ, bón phân cũng khá hơn trước. Trong một tháng qua đã làm được 45 vạn thước khối thuỷ lợi.

Về việc cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật. Đã làm đợt 1 với 114 hợp tác xã và đang bắt đầu đợt 2 với 224 hợp tác xã. Vì sao Bác không nói "làm xong" đợt 1? Bởi vì trong đợt 1 có 60 hợp tác xã làm khá, 40 hợp tác xã vừa, phải cố gắng tiến lên nữa. Còn 14 hợp tác xã làm kém, thì phải tiếp tục làm cho tốt.

Cải tiến hợp tác xã cũng như tu bổ một ngôi nhà. Phải cố gắng tu bổ cho thật tốt thì ngôi nhà mới đẹp đẽ, chắc chắn, vững bền. Nếu làm qua loa, thì ngôi nhà sẽ xấu xí, ọp ẹp mãi. Đồng bào và cán bộ cần phải rút kinh nghiệm trong đợt 1 và đợt 2 và cải tiến hợp tác xã cái nào phải làm cho thật tốt cái ấy.

Về văn hoá giáo dục. Tỉnh ta có: Các trường phổ thông nông nghiệp với 5.000 học sinh, Trường thanh niên các dân tộc với 200 học sinh vừa học tập vừa lao động sản xuất để tự túc. Đó là một cách giáo dục rất tốt, nên phát triển thêm. Học sinh các trường khác cũng có tham gia lao động. Có 8 vạn người học bổ túc văn hoá. Nạn mù chữ đã xoá xong. Năm học này, các cô giáo, thầy giáo và các cháu học sinh đang thi đua dạy tốt và học tốt. Thế là tốt và đáng khen. Bác khuyên các trường chú ý dạy cho học sinh nhiều hơn nữa về *đạo đức cách mạng*. Bác khuyên các cháu thanh niên và nhi đồng thi đua thực hiện "5 tốt" (đoàn kết tốt, học tập tốt, lao động tốt, kỷ luật tốt, vệ sinh tốt).

Về trật tự trị an. Các đồng chí bộ đội, công an và dân quân biết dựa vào lực lượng nhân dân và ra sức giữ gìn trật tự trị an. Đồng thời cố gắng học tập và tham gia lao động sản xuất. Bác có lời khen và khuyên các đồng chí phải luôn luôn nâng cao cảnh giác và sẵn sàng chiến đấu, đập tan mọi âm mưu của địch.

Trên đây là tóm tắt một số ưu điểm của đồng bào và cán bộ tỉnh ta.

Để làm cho tỉnh ta ngày càng giàu có, nhân dân ngày thêm ấm no, đồng bào và cán bộ phải ra sức phát triển những *ưu điểm* nói trên và càng phải ra sức sửa chữa những *khuyết điểm* dưới đây:

Mấy năm qua, năng suất *lúa* sụt dần và kém thua năng suất trung bình cả miền Bắc. Mỗi mẫu tây năm 1960 là hơn 18 tạ 36; năm 1961 là hơn 16 tạ 50; năm 1962 là hơn 17 tạ 53.

Ở miền Bắc, bình quân diện tích trồng hoa màu là 22%, trồng cây công nghiệp là 12%, mà ở tỉnh nhà thì hoa màu chỉ đạt hơn 16% và cây công nghiệp 5%.

Về chăn nuôi. Phát triển chậm và có thứ còn giảm sút:

So với 1960, trâu có tăng 2,8%; lợn chỉ tăng 5,8%; bò chỉ đạt độ 76%.

Vì phát triển hoa màu ít mà ảnh hưởng đến chăn nuôi. Vì chăn nuôi kém mà phân bón ít, lại vì phân bón ít mà sản lượng lúa và hoa màu giảm sút.

Thuỷ lợi trước kia làm kém. Gần đây có tiến bộ, nhưng vẫn lãng phí nhiều. Muốn làm thuỷ lợi tốt thì phải tổ chức những *đội thuỷ lợi chuyên nghiệp* của hợp tác xã. Các tỉnh khác đã làm như vậy và kết quả rất tốt. Hiện nay tỉnh ta mới vẻn vẹn có 33 đội. Vì sao mà tỉnh ta chậm chạp như vậy? Vì sao thấy kinh nghiệm tốt mà không học, thấy việc có lợi mà không làm?

Việc trồng cây, gây rừng. Cây và rừng là nguồn lợi lớn. Nhưng trồng cây nào phải chăm nom cho tốt cây ấy. Nếu để cây khô héo thì trồng nhiều mấy cũng như không. Tục ngữ ta có câu "Rừng vàng biển bạc". Gây rừng và bảo vệ rừng là rất cần thiết. Hiện nay tỉnh ta còn có cái tệ phá rừng, thế thì khác nào đem vàng đổ xuống biển? Đồng bào và chính quyền phải nghiêm khắc ngăn ngừa tệ hại ấy.

Tỉnh ta có hơn 13 vạn rưỡi mẫu tây đồi. Nếu đồng bào có biện pháp và có quyết tâm trồng cây cho tốt thì trong 5-7 năm sau, những quả đồi ấy sẽ là những đống tiền bạc vô tận.

Sẵn đây Bác kể vài chuyện gương mẫu về trồng cây gây rừng cho đồng bào nghe:

Cụ Nông Văn Mun, 83 tuổi, ở Nghệ An, đã trồng được hơn 500 cây. Cụ Nguyễn Chung, 65 tuổi, ở Phú Thọ, đã trồng ngót 1 vạn cây các loại trên đồi. Đoàn viên thanh niên Cao Xuân Nhị, 22 tuổi, ở Vĩnh Phúc, tuy mù hai mắt, năm ngoái đã trồng được hàng nghìn cây, năm nay đã trồng thêm được 4.000 cây.

Nếu ở Hà Bắc các cụ phụ lão cũng làm được như các cụ Mun,

cụ Chung; và thanh niên dám thi đua với đồng chí Nhị, thì hơn 13 vạn mẫu tây đồi của Hà Bắc sẽ thành những rừng cây xanh tươi, tốt đẹp.

Củng cố hợp tác xã nông nghiệp. Như đã nói trên, cuộc vận động "cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật" phải làm cho thật tốt. Đó là lợi ích thiết thân của đồng bào nông dân nói riêng và của toàn dân nói chung. Trong kế hoạch vận động đã nói rõ ràng, đầy đủ. Đây Bác chỉ nhấn mạnh vài điểm: Ở các hợp tác xã, lãnh đạo phải thật sự *dân chủ,* tài chính phải thật sự *công khai.* Phải tẩy sạch tệ tự tư tự lợi, lãng phí, tham ô. Phải nâng cao ý thức của các xã viên "hợp tác xã là nhà, xã viên là chủ". Phải làm cho cán bộ và xã viên phấn khởi và vui vẻ thực hiện khẩu hiệu "cần kiệm xây dựng hợp tác xã". Phải tiếp tục chăm sóc lúa mùa, ra sức chống nạn sâu, chuột, phòng hạn những ruộng cấy muộn. Chuẩn bị đầy đủ để gặt lúa mùa cho nhanh, gọn, tốt. Chuẩn bị cho tốt vụ Đông - Xuân. Làm mọi biện pháp để giành vụ mùa này và vụ Đông - Xuân tới đạt được thắng lợi.

Đồng bào nông dân cần biết rằng: mỗi năm Nhà nước phải tiêu hàng chục triệu đồng để xây dựng thuỷ lợi, làm phân hoá học, làm thuốc trừ sâu, v.v. để phục vụ nông nghiệp. Vì vậy, đồng bào nông dân phải hăng hái làm trọn, *làm tốt nghĩa vụ đối với Nhà nước,* như trả nợ cho ngân hàng, bán lương thực và lâm thổ sản, v.v. cho Nhà nước.

Công nghiệp. Ở tỉnh ta có xí nghiệp địa phương. Nhà nước thì đang xây dựng nhà máy phân đạm. Công nghiệp của tỉnh cần có phương hướng sản xuất rõ ràng đúng đắn, đặc biệt là phải chú trọng phục vụ nông nghiệp; phải nâng cao chất lượng sản phẩm và hạ giá thành. Nhà máy phân đạm phải làm đúng kế hoạch Nhà nước. Công nhân và cán bộ phải nâng cao tinh thần làm chủ.

Thủ công nghiệp. Tỉnh ta có 2 vạn đồng bào làm nghề thủ công, 80% đã vào hợp tác xã. Về tổ chức như thế là khá. Nhưng về mặt sản xuất thì còn kém, nhiều hàng hoá phẩm

chất xấu, giá thành cao. Vì vậy mà hàng ế, xã viên thu nhập bấp bênh. Đó là vì quản lý chưa tốt. Cán bộ lãnh đạo cần phải giúp chỉnh đốn các hợp tác xã đó cho tốt.

Thuần phong mỹ tục. Nước ta là một nước xã hội chủ nghĩa. Trong nước xã hội chủ nghĩa thì mọi người công dân phải có *đạo đức xã hội chủ nghĩa,* tức là đoàn kết chặt chẽ, tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm; ra sức góp phần làm cho nước mạnh dân giàu, phát triển thuần phong mỹ tục. Vì vậy, phải chấm dứt những *tệ nạn xấu xa* do xã hội cũ để lại, như lười biếng, cờ bạc, tệ nấu rượu lậu, buôn gian bán lận, tiêu xài xa xỉ, gả bán cưỡng ép, v.v.. Chúng ta phải thực hiện *nếp sống mới*, lành mạnh, vui tươi, một nếp sống xã hội chủ nghĩa.

Ba cuộc vận động lớn. Đảng và Chính phủ đã đề ra ba cuộc vận động lớn là:

- Cuộc vận động "cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc",

- Cuộc vận động "3 xây, 3 chống" tức là "nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật; chống tham ô, lãng phí, quan liêu".

- Cuộc vận động "đồng bào miền xuôi đi tham gia phát triển kinh tế và văn hoá ở miền núi".

Đồng bào và cán bộ Hà Bắc phải cố gắng làm tốt ba cuộc vận động ấy.

Để sửa chữa khuyết điểm, phát huy ưu điểm, đồng bào các dân tộc phải nâng cao ý thức làm chủ và tinh thần cần kiệm xây dựng nước nhà. *Cán bộ phụ trách* các ngành từ tỉnh đến xã phải đi sâu, đi sát đến cơ sở, phải thật sự quan tâm đến đời sống của nhân dân, đặc biệt là quan tâm đến đồng bào dân tộc ít người. Phải một lòng một dạ phục vụ nhân dân.

Tỉnh ta hiện nay có hơn 23.000 đảng viên và 34.000 đoàn viên thanh niên lao động. Đó là một đội quân chủ lực hùng mạnh để đẩy mạnh mọi công tác. Mỗi đảng viên và đoàn viên

phải ra sức làm trọn nhiệm vụ Đảng và Chính phủ giao cho, phải xung phong gương mẫu trong lao động, trong học tập, trong sản xuất và tiết kiệm. Phải ra sức giúp đỡ đồng bào cùng tiến bộ.

Đảng viên và đoàn viên nào còn lười biếng lao động, trốn tránh nghĩa vụ, thiếu đạo đức cách mạng, nêu gương xấu trong nhân dân, thì phải quyết tâm sửa đổi để trở thành đảng viên và đoàn viên tốt.

Nếu không thì sẽ bị loại ra ngoài phong trào cách mạng.

Đồng bào Hà Bắc sẵn có truyền thống anh dũng trong thời kỳ cách mạng và kháng chiến. Như tiểu đoàn Thiên Đức, đội du kích Tân An, nhân dân Yên Dũng, Gia Lương và nhiều nơi khác, đã đánh nhiều trận diệt giặc lập công cực kỳ oanh liệt.

Hiện nay chúng ta cũng đang kháng chiến chống lại nghèo nàn, lạc hậu, bão lụt, thiên tai. Trong cuộc kháng chiến này, tỉnh ta cũng có những nơi giữ vững truyền thống anh dũng đó và thành những gương mẫu tốt. Ví dụ: hợp tác xã Tân An, hợp tác xã Thanh Phương, hợp tác xã Nhân Định có nhiều ưu điểm về sản xuất, văn hoá, vệ sinh; đời sống xã viên được nâng cao, làm tốt nghĩa vụ đối với Nhà nước; hợp tác xã Trung Hoà thì làm tốt việc cải tạo đất bạc màu, thực hiện luân canh, tăng vụ, v.v..

Cán bộ cần phải phổ biến và các hợp tác xã khác cần phải học tập những kinh nghiệm tốt ấy và thi đua với Tân An, Thanh Phương, Nhân Định và Trung Hoà, để ngày càng tiến bộ.

Toàn thể đồng bào và cán bộ quyết tâm thi đua làm tốt những điều Bác nói trên thì Hà Bắc sẽ có thể là một trong mấy tỉnh vừa to nhất, vừa tốt nhất ở miền Bắc nước ta. Làm được như vậy là đồng bào Hà Bắc thiết thực đóng góp vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và sự nghiệp hoà bình thống nhất nước nhà.

Cuối cùng, Bác gửi lời hỏi thăm tất cả đồng bào, bộ đội và cán bộ ở các địa phương và chúc nhân dân tỉnh ta đoàn kết, thi đua, thắng lợi.

Nói ngày 17-10-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3491,
ngày 19-10-1963.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ TỈNH HÀ BẮC

Các đồng chí,

Bác thay mặt Trung ương thân ái chào mừng Đại hội và cảm ơn các đồng chí chuyên gia Trung Quốc đang hết lòng giúp chúng ta xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Một số vấn đề, Bác đã nói trong cuộc mít tinh. Ở đây, Bác chỉ góp thêm mấy ý kiến để các đồng chí thảo luận.

Tỉnh ta có một vị trí quan trọng về kinh tế, chính trị và quân sự Đồng thời tỉnh ta có hơn 1 triệu dân. Có 153.000 mẫu tây ruộng. Có nhiều của cải thiên nhiên như gỗ, mỏ than, mỏ đồng, v.v.. Đồng bào tỉnh ta lao động cần cù và có truyền thống anh dũng trong những năm cách mạng và kháng chiến.

Thế là Hà Bắc người đông, đất rộng, của nhiều, có điều kiện để trở thành một tỉnh giàu mạnh.

Các đồng chí đều biết rằng: Năm 1945, Đảng ta chỉ có non 5.000 đảng viên mà đã lãnh đạo cả nước làm Cách mạng Tháng Tám thành công. Năm 1946, lúc đầu Đảng ta chỉ có gần 2 vạn đồng chí mà đã lãnh đạo toàn dân kháng chiến thắng lợi. Có thành tích vĩ đại đó là vì Đảng ta đoàn kết nhất trí, nhân dân ta đoàn kết nhất trí.

Hiện nay tỉnh ta có hơn 23.000 đảng viên và 34.000 đoàn viên thanh niên lao động. Đó là một lực lượng khá to và khá mạnh, một lực lượng nhiều gấp mấy lực lượng của Đảng trong thời kỳ trước Cách mạng Tháng Tám và bắt đầu kháng chiến.

Trong thời kỳ vừa qua, đảng bộ và Đoàn thanh niên Hà Bắc đã có cố gắng và có thành tích. Những thành tích ấy đã nêu rõ trong báo cáo chính trị trước Đại hội, Bác không kể lại nữa mà chỉ nói rằng thành tích đáng lẽ nhiều hơn và to hơn nếu đảng viên và cán bộ thực hiện được những điều sau đây:

Đoàn kết nhất trí: đoàn kết là sức mạnh, là then chốt của thành công. Đảng ta là một Đảng cách mạng theo chủ nghĩa Mác - Lênin. Tất cả cán bộ và đảng viên phải đặt quyền lợi của Đảng, của giai cấp và của nhân dân lên trên hết, cao hơn hết.

Đảng ta là một Đảng lãnh đạo. Tất cả cán bộ và đảng viên dù ở cương vị khác nhau, làm công tác khác nhau, cũng đều phải đoàn kết nhất trí để làm tròn nhiệm vụ của Đảng giao cho. Ví dụ: trong cái đồng hồ có nhiều máy móc khác nhau, nhưng tất cả các bộ phận đều phải ăn khớp với nhau, thì đồng hồ mới chạy tốt. Muốn thật sự đoàn kết thì phải có dân chủ thật sự trong Đảng. Phải thường xuyên *nghiêm chỉnh phê bình và thật thà tự phê bình* để giúp nhau sửa chữa khuyết điểm, phát huy ưu điểm, để cùng nhau tiến bộ. Làm cách mạng thì có đúng có sai. Cố nhiên đúng phải là chính, sai là phụ. Có sai thì chúng ta giúp nhau kiên quyết sửa chữa và cùng nhau hăng hái tiến lên.

Giữa đảng viên và cán bộ với nhau, phải kiên quyết bỏ hết thành kiến. Thành kiến là một thói xấu, có hại. Do thành kiến mà sinh ra dè dặt với nhau, đối phó với nhau, kèn cựa lẫn nhau. Nó làm cho trống đánh xuôi kèn thổi ngược, nó làm cho công tác bị tê liệt, hư hỏng.

Ngày nay, hai tỉnh mới nhập thành một. Đảng viên và cán bộ hai tỉnh cũ phải tuyệt đối tránh *địa phương chủ nghĩa*. Không nên nghĩ rằng tỉnh này *bị nhập* vào tỉnh kia. Sự thật là hai tỉnh sáp nhập với nhau thành một tỉnh lớn của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Đó là một sự mở rộng tốt đẹp. Sáp nhập tổ chức là về hình thức. Cần phải nhất trí về tư tưởng, về hành động, về tình cảm. Đồng thời do nhận thức nhất trí về tình

hình và nhiệm vụ, nâng cao tinh thần trách nhiệm trước Đảng và trước nhân dân mà tăng cường đoàn kết nhất trí - đó là điều chính.

Phải khắc phục bệnh cá nhân chủ nghĩa, bệnh công thần, óc địa vị. Nó đẻ ra nhiều cái xấu như xích mích, kèn cựa giữa cán bộ và giữa đảng viên, không ai phục ai, không giúp đỡ nhau, không cộng tác chặt chẽ với nhau. Bệnh *cá nhân* còn dẫn đến tệ bảo thủ, quan liêu, tham ô, lãng phí, sợ khó, sợ khổ, thấy khó khăn thì đâm ra tiêu cực bi quan.

Phải khắc phục những khuyết điểm, sai lầm như cảnh giác cách mạng kém, không tích cực thực hiện đường lối giai cấp của Đảng ở nông thôn, không ra sức bồi dưỡng lực lượng bần nông và trung nông lớp dưới, không chấp hành thật đúng các chính sách của Đảng, v.v..

Công việc ngày càng nhiều và càng phức tạp. Xã hội ngày càng tiến lên. Vì vậy, trình độ của đảng viên và cán bộ cũng phải tiến lên mới làm trọn được nhiệm vụ. Cho nên đảng viên và cán bộ phải cố gắng học tập chính trị, văn hóa và chuyên môn.

Tỉnh uỷ cũng phải ra sức chăm sóc đến cơ sở đảng, phải củng cố chi bộ cho thật tốt. Chi bộ tốt thì mọi việc sẽ tốt. Hiện nay có 40 chi bộ đạt tiêu chuẩn "4 tốt". Bác thay mặt Trung ương khen 40 chi bộ ấy và khuyên tất cả các chi bộ khác phải học tập những chi bộ tốt ấy.

Ở Hà Bắc trong 100 người dân mới chỉ có độ hơn 2 đảng viên. Như thế là ít. Cần phải xem công tác củng cố và phát triển đảng là một công tác quan trọng và thường xuyên. Và phải nắm vững phương châm phát triển đảng là trọng chất hơn lượng.

Trong số 23.000 đảng viên chỉ có 1.780 đồng chí gái. Như vậy là quá ít. Cần phải lựa chọn và kết nạp thêm đảng viên phụ nữ và đảng viên các dân tộc miền núi.

Đoàn Thanh niên Lao động công tác khá. Các cấp đảng uỷ cần phải lãnh đạo chặt chẽ và ra sức giúp đỡ Đoàn phát triển

cho tốt.
Đảng uỷ từ tỉnh đến xã phải thật sự phụ trách làm *ba cuộc vận động* cho tốt.
Nói tóm lại: Từ nay phải có một sự chuyển biến mạnh dạn, mới mẻ và vững chắc trong mọi công tác để giành lấy những thắng lợi ngày càng to lớn hơn.
Chúc Đại hội thành công tốt đẹp.

Nói ngày 17-10-1963.
Báo *Nhân dân,* số 3491,
ngày 19-10-1963.

ĐIỆN MỪNG

Kính gửi ông Apđunlát An Xalan
Tổng thống nước Cộng hoà A Rập Yêmen,
Xana

Nhân dịp nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nước Cộng hoà A Rập Yêmen chính thức đặt quan hệ ngoại giao và trao đổi đại sứ, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi vui mừng gửi tới Ngài, Chính phủ và nhân dân nước Cộng hoà A Rập Yêmen lời chào mừng nhiệt liệt.
Nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà thành tâm chúc nhân dân Yêmen dưới sự lãnh đạo của Ngài ngày càng thu được nhiều thắng lợi trong công cuộc xây dựng đất nước phồn vinh, góp phần giữ gìn hoà bình ở châu Á và thế giới.
Chúc mối quan hệ hữu nghị giữa nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nước Cộng hoà A Rập Yêmen ngày càng củng cố và phát triển tốt đẹp.
Chúc Ngài sức khoẻ và hạnh phúc.

Hà Nội, ngày 19 tháng 10 năm 1963
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân Chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3501,
ngày 29-10-1963,

LỜI CHÀO MỪNG CÁC ĐOÀN ĐẠI BIỂU CÔNG ĐOÀN QUỐC TẾ

Thưa đồng chí Chủ tịch Bitốtxi thân mến,
Thưa các đồng chí đại biểu thân mến,

Cuộc Hội nghị của ủy ban công đoàn quốc tế đoàn kết với lao động và nhân dân miền Nam Việt Nam đã thành công tốt đẹp.

Hội nghị đã thông qua những nghị quyết thiết thực ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân miền Nam Việt Nam cả về tinh thần và vật chất. Hội nghị cũng quyết định lấy 20-12 là ngày thành lập Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam làm "Ngày lao động và nhân dân thế giới đoàn kết với lao động và nhân dân miền Nam Việt Nam". Đó là một sự cổ vũ vô cùng to lớn đối với đồng bào miền Nam chúng tôi nói riêng và đối với toàn thể nhân dân Việt Nam nói chung. Tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam nhiệt liệt cảm ơn Hội nghị, cảm ơn giai cấp công nhân và nhân dân lao động toàn thế giới.

Nhân đây, tôi xin phép nói với Đoàn đại biểu Hội lao động giải phóng miền Nam Việt Nam rằng:

~~Trái tim của tôi và 17 triệu đồng bào miền Bắc luôn luôn đập~~ một nhịp với trái tim của đồng bào miền Nam.

Giai cấp công nhân và đồng bào miền Bắc đang phấn đấu để xây dựng chủ nghĩa xã hội, xây dựng đời sống ấm no hạnh phúc, không một giờ một phút nào không nhớ đến đồng bào ruột thịt ở miền Nam đang chiến đấu anh dũng chống bọn

Mỹ - Diệm để cứu nước cứu nhà.

Tôi chắc rằng dưới ngọn cờ của Mặt trận dân tộc giải phóng, đồng bào miền Nam ta đoàn kết ngày càng chặt chẽ và rộng rãi, chiến đấu ngày càng kiên quyết và bền bỉ, lại được giai cấp công nhân và nhân dân thế giới ủng hộ ngày càng tích cực, thì nhân dân miền Nam anh dũng nhất định sẽ thắng lợi vẻ vang.

Trong bài khai mạc Hội nghị, đồng chí Chủ tịch Bitốtxi đã nói rằng: "Giai cấp công nhân thế giới ôm vào lòng giai cấp công nhân và nhân dân miền Nam và bảo đảm với họ rằng: giai cấp công nhân thế giới và những người yêu chuộng tự do, công lý đều đoàn kết và gần gũi với họ trong cuộc đấu tranh để giúp họ giành lấy thắng lợi cuối cùng, vì thắng lợi đó cũng là thắng lợi bảo đảm cho hoà bình, hạnh phúc cho toàn thể giai cấp công nhân trên thế giới".

Đúng như vậy, chính đế quốc Mỹ cũng thú nhận rằng cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam là một cuộc chiến tranh thí nghiệm. Chúng sẽ mở rộng những cuộc chiến tranh xâm lược như thế đối với những dân tộc khác đang đấu tranh cho độc lập, tự do. Bởi vậy, ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân miền Nam Việt Nam đánh bại đế quốc Mỹ tức là ngăn chặn âm mưu xâm lược của chúng, tức là bảo vệ hoà bình, độc lập tự do của các dân tộc trên thế giới.

Như để hoan nghênh Hội nghị Uỷ ban công đoàn quốc tế đoàn kết với lao động và nhân dân miền Nam Việt Nam họp ở Thủ đô Hà Nội, mà hôm 19 vừa rồi Quân giải phóng và nhân dân miền Nam đánh thắng một trận lớn ở Lộc Ninh phía Tây Nam Sài Gòn.

Và như để hưởng ứng Hội nghị này mà 14 tổ chức quần chúng ở Mỹ đã đứng lên đấu tranh với những khẩu hiệu: "Chúng tôi phản đối cuộc chiến tranh bẩn thỉu ở miền Nam Việt Nam", "Vai trò của Mỹ ở miền Nam Việt Nam là xấu xa", "Chúng tôi đòi phải rút hết quân lính Mỹ và viện trợ quân sự Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam!".

Nhân đây, tôi tỏ lời cảm ơn các đoàn thể nhân dân tiến bộ, các nhân sĩ trí thức và các nhà tôn giáo Mỹ yêu chuộng công lý và hoà bình đã lên án Chính phủ Mỹ và ủng hộ chính nghĩa của nhân dân miền Nam chúng tôi.

Mặc dù đế quốc Mỹ có nhiều tiền, nhiều lính, nhiều vũ khí, nhưng chúng đã nhiều lần thất bại nhục nhã ở Trung Quốc, Triều Tiên, Cuba... thì chúng nhất định cũng sẽ thất bại ở miền Nam Việt Nam. Nhân dân miền Nam nhất định sẽ thắng lợi!

Để hoà bình giải quyết vấn đề miền Nam Việt Nam hiện nay, chỉ có một cách là: đế quốc Mỹ phải rút khỏi miền Nam Việt Nam, vấn đề miền Nam Việt Nam phải do nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy, như Hiệp định Giơnevơ 1954 đã quy định.

Một lần nữa, xin cảm ơn các đồng chí, cảm ơn 120 triệu đoàn viên của Liên hiệp công đoàn thế giới, cảm ơn tất cả anh chị em công nhân trên thế giới đã nhiệt tình ủng hộ cuộc đấu tranh giải phóng của giai cấp công nhân và đồng bào miền Nam chúng tôi.

Hội nghị này đủ mặt đại biểu của giai cấp công nhân khắp năm châu, đã nêu cao tình đoàn kết chặt chẽ của giai cấp công nhân quốc tế như lời dạy của Mác: "Vô sản tất cả các nước đoàn kết lại!". Thật là:

"Nhiễu điều phủ lấy giá gương
Người chung giai cấp phải thương nhau cùng!".

Nói ngày 23-10-1963.

Báo *Nhân dân,* số 3496,
ngày 24-10-1963.

NHỮNG CHI BỘ TỐT

Chi bộ là gốc rễ của Đảng ở trong quần chúng. Chi bộ tốt thì mọi chính sách của Đảng đều được thi hành tốt, mọi công việc đều tiến bộ không ngừng. Trái lại, nếu chi bộ kém thì công việc không trôi chảy. Ví dụ: *Nấu rượu lậu* là một tệ nạn do xã hội cũ để lại; nó gây ra nhiều tai hại. Có người tưởng lầm rằng rất khó mà tiêu diệt nó. Sự thật thì nhiều nơi do chi bộ tốt mà đã tiêu diệt hoàn toàn nạn nấu rượu lậu.

Vài ví dụ:

Xã Cần Lộc (Thanh Hoá) có 840 hộ, thì trước kia hơn 400 hộ nấu rượu lậu. Nhưng nay thì cả xã xoá bỏ hẳn cái "nghề" phạm pháp ấy.

Ở Làng Lã (Hà Bắc), nạn nấu rượu lậu có đã lâu đời. Cộng với tệ làm *bún bánh bừa bãi,* mỗi tháng lãng phí gần 30 tấn gạo (trích báo *Tiền Phong,* 27-10-1963).

Do chi bộ và chi đoàn một mặt bền bỉ tuyên truyền và giáo dục từng người, từng nhà; mặt khác tổ chức cho mọi người công ăn việc làm bằng cách xây dựng những nghề phụ mới và những đội vỡ dất hoang (Làng Lã ruộng ít, người nhiều, bình quân mỗi người chỉ được 1 sào 7 thước). Trong 50 người đi vỡ hoang đợt đầu thì có 40 đoàn viên và thanh niên xung phong đi trước. Chi bộ đã giúp hợp tác xã nông nghiệp chỉnh đốn lại tốt hơn. Trước kia ruộng chỉ cấy một vụ, mỗi mẫu Bắc Bộ chỉ thu được 362 cân. Nay nhiều ruộng đã cấy hai, ba vụ, năng suất đạt 564 cân. Trước kia vì rượu chè lu bù mà đời sống bấp bênh, trong làng xóm và trong gia đình thường có chuyện

bất hoà. Nay bỏ được nạn nấu rượu lậu, thì bà con đoàn kết thuận hoà, giúp đỡ nhau tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Năm 1962, bình quân mỗi người đã gửi hơn 11 đồng vào quỹ tiết kiệm... Nói tóm lại: "Lã rượu" từ một làng kém cỏi nay đã trở thành một làng tốt tươi.

Có kết quả tốt đẹp đó là do chi bộ tốt, chi đoàn tốt; do cán bộ, đảng viên và đoàn viên đều làm gương mẫu tốt, lôi cuốn đồng bào cả làng làm theo.

NHỮNG CHI BỘ CHƯA TỐT

Văn Hải (Thái Bình) là một thôn ruộng nhiều, đất tốt, dân làng cần cù (trích báo *Nhân dân,* 27-10-1963). Chi bộ lãnh đạo khá tốt hợp tác xã nông nghiệp. Năm nào sản lượng cũng có tăng. Đời sống xã viên được cải thiện. Công việc văn hoá, dân quân, v.v. đều khá. Đó là *ưu điểm.*

Nhưng chi bộ đã phạm *khuyết điểm* lớn: Mấy năm qua, vì chi bộ lãnh đạo kém mà Văn Hải *đã không thực hiện đầy đủ nghĩa vụ lương thực* đối với Nhà nước. Năm 1961, chỉ thực hiện được 40%, năm 1962: 70%, năm 1963, Văn Hải nhận bán cho Nhà nước 250 lợn, đến nay mới bán được 30 con.

Chi bộ chẳng những không ra sức lãnh đạo quần chúng làm trọn nghĩa vụ, mà còn tệ hơn nữa, là giấu giếm sản lượng để hạ thấp mức lương thực bán cho Nhà nước. Như vụ mùa 1962, hợp tác xã Văn Hải (do bí thư chi bộ kiêm chủ nhiệm) đã giấu bớt 39 tấn thóc.

Vì cán bộ và đảng viên không nêu gương mẫu tốt, mà lại nêu gương xấu, cho nên trong thôn đã sinh ra nhiều *lãng phí, tham ô*: Nhiều đội sản xuất đã lén lút lập quỹ riêng. Bà con dân làng dùng thóc gạo rất phung phí. Hễ có giỗ tết, cưới xin, là mổ lợn. Động một chút là "liên hoan" và mổ lợn. Chi hội phụ nữ chỉ họp trong 2 giờ (để sơ kết đợt 1 cải tiến quản lý hợp tác xã...!) cũng mổ 3 lợn! Thiếu nhi họp xóm, cũng mổ lợn!

Có tình trạng như thế là vì nhiều đồng chí cán bộ và đảng

viên còn mang nặng chủ nghĩa cá nhân, tự tư tự lợi và chủ nghĩa địa phương, chỉ thấy lợi ích riêng mà không thấy lợi ích chung của Nhà nước.

Phải nhận một cách dứt khoát rằng nhân dân ta rất tốt, đồng bào Văn Hải cũng vậy. Cán bộ, đảng viên và đoàn viên xung phong gương mẫu tốt, thì nhất định nhân dân sẽ hăng hái làm theo.

Mong rằng chi bộ Văn Hải sẽ quyết tâm sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm, để trở nên một chi bộ tốt về mọi mặt.

T.L.

Báo *Nhân dân,* số 3503,
ngày 31-10-1963.

NHIỆT LIỆT CHÚC MỪNG VÀ RA SỨC ỦNG HỘ ANGIÊRI ANH EM

Suốt 130 năm, Angiêri bị thực dân Pháp áp bức, bóc lột một cách tàn tệ. Sau 7 năm kháng chiến vô cùng gian khổ và anh dũng, Angiêri đã thắng lợi vẻ vang, đã giành lại tự do, độc lập.

Trước khi phải cút khỏi Angiêri, thực dân Pháp đã để lại cho nước này một cái "gia tài" dốt nát, bần cùng, đau thương tang tóc (hơn 10 triệu dân mà 1 triệu rưỡi đã bị hy sinh). Ngày nay, nhân dân Angiêri đang thắt lưng buộc bụng và thi hành những cải cách mạnh bạo để xây dựng Nhà nước mới của mình.

Trước ngày Angiêri độc lập, hơn 6.380 chủ đồn điền Pháp đã chiếm hết hơn 2.727.000 mẫu tây ruộng tốt nhất, bọn đại địa chủ bản xứ chiếm hết 5.450.000 mẫu. Dân cày thì không có hoặc có rất ít ruộng đất.

Chính phủ cách mạng Angiêri do Tổng thống Ben Benla lãnh đạo đã tịch thu ruộng đất để chia cho nông dân và quốc hữu hoá 500 xí nghiệp hạng vừa và hạng lớn của bọn tư bản Pháp và Angiêri.

Hôm 27-10-1963, Tổng thống Ben Benla tuyên bố:

"Kết quả cuộc chiến tranh giải phóng dân tộc của chúng ta là chúng ta đã đánh bại chủ nghĩa thực dân và giành được độc lập. Nhưng chúng ta còn phải thủ tiêu mọi cơ sở của chủ nghĩa thực dân, mọi tổ chức trước đây chỉ phục vụ cho chế độ thực dân và thay thế bằng một chế độ trong đó sản xuất

ruộng đồng và nhà máy phải nằm trong tay nhân dân lao động; của cải sản xuất ra đều nhằm nâng cao đời sống của toàn dân chứ không phải để phục vụ cho một số ít người".

Đó là một nguyên nhân làm cho bọn phong kiến trong nước và bọn đế quốc bên ngoài thù ghét Chính phủ và nhân dân Angiêri. Một nguyên nhân khác nữa là trong vùng đất Angiêri giáp giới với Marốc có những hầm mỏ rất giàu về đồng, dầu, v.v. nhất là mỏ sắt. Vùng mỏ Giebilét chiếm đến 3 tỉ tấn sắt và hàng trăm triệu tấn nằm trên mặt đất, rất dễ khai thác. Các nước đế quốc Anh, Pháp, Mỹ đều thèm muốn những tài nguyên phong phú đó. Vì vậy chúng đã xúi giục Chính phủ quân chủ độc tài Marốc gây chiến tranh với Angiêri nhằm xâm chiếm vùng mỏ ấy.

Nhân dân Angiêri đã đoàn kết chặt chẽ, anh dũng đấu tranh đã thắng thực dân Pháp, thì chắc chắn rằng họ sẽ đánh bại mọi kẻ thù trong và địch ngoài.

Nhân dân Việt Nam và nhân dân Angiêri đã là anh em trong cuộc chiến đấu chống chủ nghĩa thực dân, ngày nay là anh em trong cuộc đấu tranh xây dựng đất nước. Với tình sâu nghĩa nặng đó, nhân dân Việt Nam ta nhiệt liệt chúc mừng ngày Quốc khánh vẻ vang của nhân dân Angiêri anh em và hứa sẽ hết lòng ủng hộ mọi cuộc đấu tranh chính nghĩa của họ.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3505,
ngày 2-11-1963.

NHÂN NGÀY KỶ NIỆM CÁCH MẠNG THÁNG MƯỜI VĨ ĐẠI

Cùng với nhân dân Liên Xô anh em và nhân dân lao động thế giới, nhân dân ta kỷ niệm lần thứ 46 Cách mạng Tháng Mười[14] vĩ đại một cách:

Đường hoàng, nhiệt liệt, vui vầy,
Nhân đây kể lại chuyện ngày xưa kia.

Ngày xưa đã cách đây khoảng 20, 30 năm. Từ khi Đảng Cộng sản Đông Dương thành lập, nhân dân Việt Nam ta luôn luôn hướng về Liên Xô, đất nước của Lênin vĩ đại và coi Liên Xô là Tổ quốc của cách mạng, Tổ quốc thứ hai của mình.

Đảng ta mới ra đời, tuy giặc Pháp khủng bố ghê gớm, nhưng phong trào cách mạng vẫn không ngừng tiến lên. Cuộc khởi nghĩa ở Nghệ An và Hà Tĩnh đã lấy tên là Xôviết Nghệ - Tĩnh[15]. Điều đó đã chứng tỏ tình sâu nghĩa nặng giữa nhân dân ta và nhân dân Liên Xô anh em.

Từ đấy trở đi, mặc dù trong hoàn cảnh cực kỳ bí mật, khó khăn, nguy hiểm, năm nào nhân dân ta cũng tổ chức kỷ niệm Cách mạng Tháng Mười.

Mỗi năm, gần đến ngày kỷ niệm là thực dân Pháp huy động quân đội, cảnh sát, ma tà, mật thám, tổ chức những mạng lưới canh phòng rất chặt chẽ ở khắp mọi nơi. Về phía ta, những nhóm cộng sản tuy còn bé nhỏ, ít người, nhưng cũng bí mật hoạt động rất sôi nổi.

Vài hôm trước và sau ngày kỷ niệm, những bàn tay bí mật đã rải truyền đơn, bươm bướm với những khẩu hiệu:

Ủng hộ Liên Xô vĩ đại!
Chủ nghĩa cộng sản muôn năm!

Và người ta thường thấy những lá cờ đỏ búa liềm phấp phới trên những đồi núi và trên những ngọn cây rất cao, hoặc vắt ngang trên các đường dây thép. Những nơi có sông ngòi thì thường thấy bè chuối hoặc bè tre trên cắm cờ đỏ búa liềm, đủng đỉnh trôi theo dòng nước.

Hơn nữa, nhiều khi trên nóc trại giam, nhà tù, đồn lính cũng có cờ đỏ búa liềm phấp phới bay.

Cách kỷ niệm như vậy đã làm cho bọn thực dân Pháp căm tức điếng người. Đồng thời làm cho nhân dân ta mừng thầm và khâm phục những người cộng sản to gan và khéo léo.

Cũng nên nhắc thêm rằng lần kỷ niệm nào cũng có một số đồng chí bị bắt bớ, giam cầm, chém giết do bọn thực dân Pháp trả thù.

Trước toà án của Pháp cũng như trên đoạn đầu đài, các đồng chí đó đã tỏ thái độ anh hùng bất khuất, đã ngang nhiên hô những khẩu hiệu như:

Đánh đổ thực dân Pháp!
Liên Xô vĩ đại muôn năm!
Cách mạng Việt Nam nhất định thắng lợi!

Trong thời kỳ nói trên, cả thế giới chỉ có Liên Xô vĩ đại là nước xã hội chủ nghĩa đầu tiên. Ngày nay, trong phe ta đã có 13 nước xã hội chủ nghĩa hùng mạnh, chủ nghĩa Mác -Lênin đã soi sáng rực rỡ khắp năm châu. Nhân dịp mừng ngày kỷ niệm này, chúng ta càng biết ơn Lênin và Đảng của Lênin, càng tưởng nhớ những đồng chí đã oanh liệt hy sinh vì chủ nghĩa cộng sản và chúng ta càng tin chắc rằng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản nhất định sẽ thắng lợi trên khắp quả địa cầu.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3511,
ngày 8-11-1963.

ĐIỆN MỪNG TỔNG THỐNG XUCÁCNÔ NHÂN DỊP ĐẠI HỘI GANEFO

Kính gửi Bác sĩ A.Xucácnô,
Tổng thống nước Cộng hoà Inđônêxia,
Giacácta

Thưa tổng thống thân mến,

Đại hội thể dục thể thao các lực lượng mới trỗi dậy (GANEFO) lấy tinh thần chống chủ nghĩa đế quốc thực dân và tinh thần Băngđung làm nguyên tắc chỉ đạo, được đông đảo các nước tham gia, là một thắng lợi to lớn mới của tình đoàn kết hữu nghị giữa các nước và các dân tộc đang đấu tranh cho độc lập dân tộc, tự do dân chủ, tiến bộ xã hội và hoà bình thế giới.

Những sáng kiến và cố gắng của Ngài trong việc triệu tập Đại hội GANEFO đã thu được kết quả tốt đẹp.

Nhân dịp này, tôi xin gửi tới Ngài lời chào mừng nhiệt liệt nhất.

Tôi xin chúc Đại hội thành công rực rỡ.

Kính chúc Ngài sức khoẻ và hạnh phúc.

Hà Nội, ngày 8 tháng 11 năm 1963

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3512,
ngày 9-11-1963.

ĐIỆN MỪNG QUỐC KHÁNH VƯƠNG QUỐC CAMPUCHIA

Kính gửi Thái tử Quốc trưởng Nôrôđôm Xihanúc,
Vương quốc Campuchia,
Phnôm Pênh

Nhân dịp chúc mừng Quốc khánh lần thứ 10 của Vương quốc Campuchia, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi kính gửi đến Thái tử Quốc trưởng và nhân dân Campuchia lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Tôi chân thành chúc nhân dân Campuchia dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Thái tử Quốc trưởng ngày càng thu được nhiều thắng lợi trong sự nghiệp giữ gìn nền hoà bình trung lập của Vương quốc Campuchia và xây dựng đất nước Campuchia phồn vinh.

Chúc tình hữu nghị giữa hai dân tộc Việt Nam và Khơme ngày càng củng cố và phát triển, góp phần tăng cường sự đoàn kết của nhân dân châu Á và bảo vệ hoà bình ở Đông Dương, Đông - Nam Á và thế giới.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3512,
ngày 9-11-1963.

CHI BỘ TỐT

Ngân Hà (Nam Định) là một trong những chi bộ tốt. Chi bộ Ngân Hà đã làm tốt những việc sau đây:

- Lãnh đạo tốt hợp tác xã nông nghiệp - sản lượng lúa mỗi năm một tăng:

Mỗi mẫu, năm 1960 được 776 cân,
1961 được 822 cân,
1962 được 823 cân,
vụ chiêm năm 1963 được 889 cân,
vụ mùa có thể được 900 cân.

Nhờ vậy mà mức sống của các xã viên được cải thiện dần dần.

- Chấp hành tốt chính sách lương thực - 3 năm nay, năm nào cũng hoàn thành tốt nghĩa vụ bán lương thực cho Nhà nước. Năm 1961 bán 28 tấn. Năm 1962 bán 30 tấn. Năm 1963 có thể bán nhiều hơn nữa.

- Các công tác khác cũng làm tốt, như thuỷ lợi, văn hoá, dân công, vệ sinh phòng bệnh, v.v..

- Củng cố và phát triển đảng tốt - từ năm 1961 đến nay đã phát triển thêm 14 đảng viên, và 10 người nữa sắp được kết nạp vào Đảng. Sinh hoạt chi bộ đều đặn. Thường xuyên căn cứ vào công việc mà phê bình và tự phê bình để giúp đảng viên tiến bộ. Ví dụ: việc đi tham gia xây dựng kinh tế miền núi lúc đầu tư tưởng chưa thông, không ai muốn đi. Sau khi chi bộ họp, thẳng thắn đấu tranh tư tưởng, thì liền có 6 đảng viên

xung phong đi và tuyên truyền được 40 người nữa cùng đi.

Có kết quả đó là do nội bộ đoàn kết chặt chẽ. Nghiên cứu kỹ lưỡng và luôn luôn cố gắng thực hiện những nghị quyết của Trung ương và của Đại hội Đảng toàn tỉnh. Trong mọi công việc, đảng viên đều xung phong gương mẫu, thực hiện khẩu hiệu "đảng viên đi trước, làng nước đi sau". Do đó mà đảng viên và cán bộ được nhân dân tin cậy và được hợp tác xã bầu làm lao động tiên tiến.

Những điều chi bộ Ngân Hà đã làm được thì các chi bộ khác cần phải học tập và thi đua với Ngân Hà để làm cho kỳ được. Chi bộ Ngân Hà thì chớ tự mãn, trái lại cần phải cố gắng hơn nữa, phát triển những ưu điểm sẵn có và giải quyết những nhược điểm còn lại như tư tưởng bảo thủ, như hoa màu và chăn nuôi còn kém, hợp tác xã bán lợn cho Nhà nước còn ít, v.v..

CHI BỘ KÉM

Chi bộ kém là vì đảng viên và cán bộ không một lòng một dạ phục vụ nhân dân; không lãnh đạo nhân dân tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Một số đảng viên và cán bộ còn mang nặng những thói xấu như tham ô, ích kỷ... họ đã không làm kiểu mẫu tốt, mà lại nêu gương xấu.

Ví dụ: đồng chí Hợi, bí thư đảng ủy xã Nam Lợi (Nam Định) đã tích trữ tiền xây một ngôi nhà ngói 5 gian. Hôm dựng nhà (25-10-1963), đồng chí đảng ủy ta đã giết 3 con lợn, *mua 30 chai rượu lậu, 140 cân gạo để làm cỗ.* Chủ nhà đã mời nhân dân trong thôn, các cán bộ xã, các giáo viên, tất cả hơn 300 người ăn uống trong hai ngày. Mỗi người đưa lễ từ 2 đến 5 đồng. Tổng cộng *thu nhập hơn 600 đồng.*

Đồng chí bí thư đảng ủy Hợi đã nêu gương cho nên một số cán bộ khác cũng bắt chước. Ví dụ: chủ nhiệm Luyện, kế toán Thông, thủ quỹ Tác... khi làm nhà cũng giết lợn ăn uống lu

bù.

Mong rằng đảng uỷ tỉnh và huyện nghiêm khắc phê bình, thiết thực giáo dục những đảng viên kém như ở chi bộ Nam Lợi, để giúp họ trở nên những đảng viên tốt, xứng đáng là đảng viên của Đảng ta.

T.L.

Báo *Nhân dân, số* 3523,
ngày 20-11-1963.

TRẢ LỜI PHÓNG VIÊN BÁO *CỜ ĐỎ*[1]

Hỏi: Hiện nay ở miền Bắc Việt Nam, kế hoạch 5 năm lần thứ nhất hùng vĩ đang bước vào năm thứ 3, công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội đang giành được những thành tựu lớn lao, cơ sở vững mạnh cho công cuộc hoà bình thống nhất đất nước Việt Nam đang được xây dựng. Mặt khác, như mọi người đã thấy qua sự sụp đổ của chính quyền Diệm gần đây, ở miền Nam Việt Nam sức kháng chiến mãnh liệt của nhân dân đang làm cho sự thống trị của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng lâm vào cuộc khủng hoảng sâu sắc.

Tôi nghĩ rằng những sự thật đó chứng tỏ cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam đang tiến những bước lớn lao. Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về đặc điểm và triển vọng của tình hình đó ở Việt Nam hiện nay?

Trả lời: Từ chiến thắng vĩ đại Điện Biên Phủ đến nay đã hơn 9 năm, nhân dân Việt Nam chúng tôi đã trải qua một thời kỳ đấu tranh có nhiều khó khăn, song cũng có nhiều thắng lợi. Ở *miền Bắc* tự do, chỉ trong 3 năm (1955-1957), dưới sự lãnh đạo của Đảng Lao động Việt Nam, nhân dân chúng tôi đã hàn gắn xong những vết thương chiến tranh và chia ruộng đất cho dân cày. Trong 3 năm sau (1958-1960), chúng tôi đã căn bản hoàn thành thắng lợi công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa, xoá bỏ chế độ người bóc lột người. Từ 3 năm nay, chúng tôi đã bắt tay vào thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, bước đầu xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội. Hiện nay, với quyết tâm chiến thắng nghèo nàn và lạc hậu, nhân dân miền Bắc chúng tôi đang ra sức tiến mạnh trên con đường công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa. Toàn dân đang sôi nổi thi đua yêu nước trên các mặt trận

1) Báo *Cờ đỏ:* Cơ quan Trung ương của Đảng Cộng sản Nhật Bản.

nông nghiệp, công nghiệp và văn hoá, kỹ thuật. Về kinh tế cũng như về văn hoá, chúng tôi đã giành được nhiều thắng lợi. Chúng tôi đã xây dựng một đời sống ấm no, tiến bộ. Mọi người lao động đã thật sự làm chủ đất nước, làm chủ cuộc đời của mình. Mặc dù còn nhiều khó khăn, miền Bắc chúng tôi nhất định sẽ xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, làm cơ sở vững mạnh cho công cuộc đấu tranh hoà bình thống nhất nước nhà.

Trong lúc đó, 14 triệu đồng bào chúng tôi ở *miền Nam* đang phải chịu muôn ngàn đau khổ dưới chế độ tàn khốc của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai, không một ngày nào không bị bắn giết, khủng bố. Hàng chục vạn người đã chết dưới bom đạn, trong các nhà tù, trại giam của Mỹ - Diệm. Nhưng đồng bào miền Nam chúng tôi không bao giờ chịu khuất phục, luôn luôn đoàn kết chặt chẽ, chiến đấu anh dũng để tự giải phóng mình. *Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam* đang đoàn kết và lãnh đạo mọi lực lượng yêu nước, kiên quyết chiến đấu chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng. Cuộc chiến tranh giải phóng của nhân dân miền Nam chúng tôi đã thu được những thắng lợi to lớn. Kẻ địch đang bị đẩy vào "con đường hầm không có lối thoát", như Tổng thống Kennơđi đã thú nhận. Chính vì những thất bại của chúng mà đế quốc Mỹ đã buộc phải "thay ngựa giữa dòng", gây ra cuộc đảo chính quân sự đầu tháng 11 vừa qua ở Sài Gòn[16]. Nhưng dù thay ngựa mới, cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ nhất định sẽ thất bại. Đồng bào miền Nam chúng tôi nhất định sẽ thắng lợi. Cuộc chiến tranh yêu nước của đồng bào miền Nam chúng tôi dù còn khó khăn gian khổ, nhưng với sự ủng hộ của đồng bào cả nước, của nhân dân tiến bộ toàn thế giới (kể cả nhân dân Mỹ yêu chuộng hoà bình và công lý), cuối cùng đồng bào miền Nam chúng tôi sẽ là người chiến thắng, miền Nam Việt Nam sẽ được giải phóng hoàn toàn.

Vấn đề miền Nam chỉ có một cách giải quyết là: đế quốc Mỹ phải rút khỏi miền Nam để nhân dân Việt Nam tự giải quyết

lấy công việc của mình, theo tinh thần của Hiệp định Giơnevơ.

Hỏi: Từ ngày 20 đến 23-10 vừa rồi các đại biểu công đoàn của 33 nước và các tổ chức quốc tế, trong đó có đại biểu Nhật Bản, đã họp hội nghị tại Hà Nội và đã quyết định thành lập "Uỷ ban công đoàn quốc tế đoàn kết với lao động và nhân dân miền Nam Việt Nam".

Tôi nghĩ rằng đó là một sự kiện có ý nghĩa rất trọng đại, là hành động đoàn kết quốc tế của công nhân toàn thế giới chống đế quốc Mỹ. Về điểm này, xin Chủ tịch cho biết nhận định của Chủ tịch như thế nào?

Trả lời: Hội nghị đại biểu công đoàn của 33 nước họp tại Hà Nội tháng 10 vừa qua đã quyết định thành lập "Uỷ ban công đoàn quốc tế đoàn kết với lao động và nhân dân miền Nam Việt Nam" và quyết định lấy ngày 20-12 làm Ngày quốc tế đấu tranh ủng hộ miền Nam Việt Nam. Đó là một sự kiện có ý nghĩa to lớn, nó nêu cao tinh thần đoàn kết quốc tế của giai cấp công nhân toàn thế giới đối với lao động và nhân dân miền Nam Việt Nam trong cuộc chiến tranh giải phóng chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai. Chắc chắn rằng sự ủng hộ nhiệt tình của công nhân toàn thế giới sẽ tăng thêm nhiều sức mạnh cho đồng bào miền Nam chúng tôi tiến lên giành thắng lợi trong cuộc đấu tranh chính nghĩa của mình. Tôi mong rằng, với tinh thần đoàn kết quốc tế ấy, giai cấp công nhân toàn thế giới luôn luôn đi tiên phong trên mặt trận chống chủ nghĩa đế quốc, sẽ đánh bại đế quốc Mỹ, kẻ thù hung ác nhất của nhân dân toàn thế giới ngày nay.

Hỏi: Nhân dân Nhật Bản đang tiếp tục đấu tranh bất khuất chống đế quốc Mỹ và bọn phản động Nhật Bản mưu mô vũ trang vũ khí hạt nhân cho Nhật Bản và biến Nhật Bản thành căn cứ chiến tranh hạt nhân ở châu Á. Trong cuộc đấu tranh chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ, nhân dân Nhật Bản và nhân dân Việt Nam đang cổ vũ lẫn nhau và cùng đang đấu

tranh ở tuyến đầu.

Xin Chủ tịch gửi cho nhân dân Nhật Bản chiến đấu những lời thăm hỏi của Chủ tịch?

Trả lời: Việt Nam và Nhật Bản là hai nước láng giềng. Nhân dân Việt Nam và nhân dân Nhật Bản là anh em. Vì vậy nhân dân hai nước chúng ta cần đoàn kết và ủng hộ lẫn nhau để đấu tranh chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ và bọn phản động.

Tôi tin rằng giai cấp công nhân, nhân dân lao động và mọi người Nhật Bản yêu chuộng hoà bình, chính nghĩa và tiến bộ xã hội sẽ giành được thắng lợi trong cuộc đấu tranh vĩ đại chống chính sách đô hộ của đế quốc Mỹ, thực hiện một nước Nhật Bản độc lập, dân chủ, hoà bình và hạnh phúc.

Kính chúc tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước ngày càng củng cố và phát triển.

Kính chúc Đảng Cộng sản Nhật Bản đứng đầu là đồng chí Nôxaca và các đảng tiến bộ ở Nhật Bản giành được thắng lợi to lớn trong cuộc tuyển cử ngày 21-11 sắp tới.

Tôi gửi đến các đồng chí phụ trách báo *Cờ đỏ* và các bạn đọc của báo, cùng anh em chị em lao động Nhật Bản lời chào thân ái.

Báo *Nhân dân,* số 3524,
ngày 21-11-1963.

CẦN PHẢI TỔ CHỨC NGAY ĐỘI THUỶ LỢI

Muốn cho nhân dân ăn no, thì phải đẩy mạnh phát triển nông nghiệp. Muốn phát triển tốt nông nghiệp thì phải làm tốt thuỷ lợi.

Mỗi năm, Nhà nước tiêu hàng chục triệu đồng bạc và nhân dân làm hàng chục triệu ngày công để mở mang thuỷ lợi. Trước đây, vì chúng ta tổ chức không khéo, cho nên đã lãng phí khá nhiều tiền bạc, công phu và ngày giờ.

Từ vài năm nay, do sáng kiến của quần chúng, nhiều hợp tác xã đã tổ chức những đội chuyên làm thuỷ lợi. Những đội ấy đã thu được kết quả rất tốt. Vài ví dụ:

- *Đội thuỷ lợi của hợp tác xã Hồng Thái.* Khi làm thuỷ lợi hạng to và hạng vừa, mỗi ngày mỗi dân công thường chỉ làm được hơn 1 thước khối, thì bình quân mỗi đội viên làm được hơn 6 thước. Khi làm thuỷ lợi nhỏ ở trong xã, năng suất của đội viên cũng nhiều gấp 3 của xã viên thường. Năm ngoái đội thuỷ lợi đã tiết kiệm cho hợp tác xã hơn 9.000 ngày công.

Trước kia vì thường bị hạn hán, nếu được mùa, hợp tác xã Hồng Thái cũng chỉ thu được 800 tấn thóc. Vì vậy không năm nào làm nổi nghĩa vụ bán thóc cho Nhà nước.

Từ ngày có đội thuỷ lợi chuyên việc chống hạn, năm 1962 diện tích trồng trọt đã tăng lên và đã thu được hơn 1.370 tấn lương thực. Ngoài ra còn mở thêm nghề phụ như nuôi cá (đã bán được 34.000 đồng), trồng được 55.000 cây xoan trên bờ mương, v.v..

- *Đội thuỷ lợi của hợp tác xã Song Động*. Đợt đi làm ở công trường Bắc - Hưng - Hải đáng lẽ phải điều động 40 người, nhưng chỉ 24 đội viên đã làm xong nhiệm vụ trước thời hạn. 35 đội viên đã hoàn thành nhiệm vụ làm thuỷ lợi thay cho 187 xã viên ở nhà để tăng gia sản xuất cho hợp tác xã.

Khi làm xong nhiệm vụ thuỷ lợi, các đội viên lại tham gia sản xuất. Có những đội viên đã làm được 145 ngày công.

Như thế là có đội chuyên trách, thì thuỷ lợi làm được nhiều, nhanh, tốt, rẻ. Rõ ràng là vừa lợi cho Nhà nước, vừa lợi cho hợp tác xã, lợi cho các xã viên và lợi cho các đội viên.

Tính đến giữa tháng 11 năm nay, miền Bắc đã có hơn 3.000 đội thuỷ lợi. Có những tỉnh *khá* như: Hải Dương, Nam Định, Hà Đông, v.v.. Những tỉnh đang còn *kém* là: Ninh Bình, Thanh Hoá, Hà Bắc, v.v.. Trong mọi việc khác, Quảng Bình đều khá, nhưng việc tổ chức đội thuỷ lợi thì hiện nay Quảng Bình lại kém nhất.

Trong những tỉnh khá vẫn còn những huyện kém như huyện Nam Sách ở Hải Dương, huyện Mỹ Đức ở Hà Đông, mỗi huyện mới có 2 đội thuỷ lợi.

Toàn miền Bắc có 3 vạn hợp tác xã nông nghiệp mà hiện nay mới có 3.000 hợp tác xã có đội thuỷ lợi. Vì lẽ gì mà các hợp tác xã kia chưa tổ chức đội thuỷ lợi? Các cấp uỷ đảng phải trả lời câu hỏi đó.

Để thực hiện tốt phong trào làm thuỷ lợi trong 2 *năm tới,* các hợp tác xã cần thi đua với Hồng Thái và Song Động. Các cấp uỷ đảng phải phụ trách tổ chức và đẩy mạnh cuộc thi đua ấy. Các chi đoàn thanh niên phải xung phong làm đầu tàu trong cuộc thi đua.

Đêm trăng đưa nước tưới đồng,
Một tấc nước bạc là trăm bông lúa vàng.
Đội thuỷ lợi phải sẵn sàng,
Thuỷ lợi càng tốt, dân càng ấm no.

T.L.

Báo *Nhân dân,* số 3529,
ngày 26-11-1963.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA CÁC NHÀ BÁO LIÊN XÔ NHÂN DỊP KỶ NIỆM 20-12

Hôm nay, 20-12 là ngày kỷ niệm ba năm ngày thành lập Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, chẳng những nhân dân cả nước Việt Nam tưng bừng kỷ niệm bằng đấu tranh và lao động, mà thực hiện Nghị quyết của Hội nghị công đoàn quốc tế, nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em và nhiều nước trên thế giới cũng tổ chức tuần lễ ủng hộ đồng bào miền Nam chúng tôi.

Do sự đoàn kết chặt chẽ và chiến đấu anh dũng của mình và sự nhiệt tình ủng hộ của nhân dân yêu chuộng chính nghĩa và hoà bình trên thế giới, nhân dân miền Nam Việt Nam nhất định sẽ thắng lợi, đế quốc Mỹ và bọn tay sai nhất định sẽ thất bại.

Để giải quyết vấn đề miền Nam Việt Nam, đế quốc Mỹ phải rút khỏi xứ đó và để nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy công việc nội bộ của mình theo Hiệp định Giơnevơ năm 1954.

Nhân dịp này, tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam gửi lời cảm ơn nhân dân Liên Xô và nhân dân các nước anh em, cùng nhân dân thế giới đang nhiệt liệt ủng hộ đồng bào miền Nam chúng tôi.

Báo *Nhân dân,* số 3562,
ngày 29-12-1963.

MIỀN NAM TẤT THẮNG

Cháu Thu Oanh yêu quý,

Cháu phân tích rất đúng *cuộc đảo chính ở Sài Gòn* (1-11-1963). Trong thư này, chú chỉ thêm vài ý kiến.

Đế quốc Mỹ - Thiên hạ ai cũng biết Mỹ là kẻ chủ mưu trong vụ đảo chính. Nhưng Mỹ cứ chối đây đẩy. Đó là vì:

- "Ném đá giấu tay" là thói quen của đế quốc Mỹ. Chúng hòng lừa bịp dư luận thế giới, làm ra vẻ chúng không bao giờ can thiệp vào nội bộ của nước ngoài.
- Gần 10 năm qua, để giúp bọn Diệm, Mỹ đã tốn 3.000 triệu đôla; đã phái hàng chục tướng tá, hàng trăm chó ngao, hàng vạn binh sĩ. Mỹ đã tâng bốc Diệm đến tận mây xanh - Nào là "đại chí sĩ yêu nước", nào là "bạn thân của thế giới tự do", v.v..

Nhưng rốt cuộc là Diệm đã thất bại nhục nhã tức là Mỹ đã thất bại nhục nhã.

Cho nên Mỹ đã mượn tay bọn đảo chính thủ tiêu anh em Diệm.

- Thấy Diệm và Nhu chết thê thảm như vậy, những bù nhìn khác như Tưởng Giới Thạch, Pắc Chung Hy... và ngay cả bọn đảo chính Sài Gòn, không khỏi "trông người mà ngẫm đến ta"; chúng không tin vào "độ lượng" của Mỹ nữa. Mỹ chối không phụ trách vụ đảo chính là hòng làm cho yên tâm bọn bù nhìn "tại chức". Nhưng cũng vô ích. Báo chí Mỹ đã nhận rằng: "Mỹ đang gặp nhiều khó khăn... Vì bọn đảo chính không phải là những công cụ thật tốt đối với Mỹ" *(Nữu Ước thời báo,* 10-11-1963).

Thật ra, nhân dân miền Nam là người đã đánh đổ Ngô Đình Diệm.

Bọn đảo chính - Là một lũ "thân lươn bao quản lấm đầu", chúng đã từng làm tay sai trung thành cho thực dân Pháp, cho phát xít Nhật và nay cho đế quốc Mỹ. Chúng đều thạo nghề bán nước, buôn dân. Trong 10 năm qua, chúng là tay chân đắc lực của Ngô Đình Diệm, đều có nhiều nợ máu với nhân dân.

Chúng đã giết Diệm, nhưng vẫn tiếp tục những tội ác dã man của Diệm: càn quét, khủng bố, rải thuốc độc, "ấp chiến lược", đốt phá làng mạc, giết hại đồng bào...

Tương lai của chúng ra sao? Là "lũ chó tranh xương", hiện nay nội bộ chúng đã lục đục dữ và sẽ lục đục mãi.

Dư luận nước ngoài đều nói rõ sự lục đục đó. Ví dụ:

Hãng thông tấn Mỹ *AP* (7-11-1963) viết: "Tướng Đôn nhận rằng hội đồng quân nhân đang vấp phải vấn đề tranh giành quyền lực cá nhân...".

Hãng thông tấn Anh *Roitơ* (8-11-1963) viết: "Viên tướng chủ chốt trong vụ đảo chính là Tôn Thất Đính đang xông vào một cuộc đấu tranh sống còn để giữ lấy địa vị có thần thế trong nhóm cầm quyền... Người ta đang âm mưu gạt ông ta ra...".

Hãng thông tấn Mỹ *UPI* (10-11-1963) viết: "Các tướng tá trong vụ đảo chính đã trở nên một liên minh không chắc chắn. Họ ngờ vực ghen ghét lẫn nhau".

Hãng *Roitơ* (3-12-1963) viết: "Hiện đang có sự căng thẳng gay go trong Hội đồng quân nhân... Hội đồng này do tướng Minh đứng đầu ngày càng trở nên bất lực vì sự tranh chấp nội bộ...".

Nói tóm lại, rồi đây chúng *sẽ đảo lẫn nhau* và cuối cùng *nhân dân sẽ đảo cả lũ chúng.*

Ai thắng ai? - Mồ ma tổng Ken, hiện nay thì tổng Giôn (Giônxơn) và bọn cầm quyền Mỹ đều nói "Mỹ sẽ thắng". Miệng họ nói vậy nhưng lòng họ thì không tin. Trước ngày kết thúc chiến dịch Điện Biên Phủ vài tuần, thực dân Pháp cũng vẫn ba hoa rằng chúng "sẽ thắng"! Một số báo chí Mỹ "mắt thấy tai nghe", nói thật thà hơn. Ví dụ:

"Cảm tưởng ở nước Mỹ là Mỹ đang sa lầy tại miền Nam Việt Nam" (*Nữu Ước thời báo,* 7-10-1963).

"Trong cuộc chiến tranh này, Mỹ sẽ không thắng được trong một năm, hai năm, thậm chí trong năm năm" *(UPI,* 22-10-1963).

"Hòng nhờ 2 vạn rưỡi binh sĩ Mỹ để dùng lực lượng quân sự chinh phục miền Nam Việt Nam, là một điều không làm được. Trước đây người Pháp đã dùng 38 vạn binh sĩ mà cũng không làm được điều đó nữa là..." (*Nữu Ước thời báo,* 6-11-1963).

Đi vào chi tiết báo *Tin tức Mỹ và thế giới,* 25-11-1963 viết: "Sư đoàn 7 đóng ở vùng Tân An, Chợ Lớn, Mỹ Tho, Đồng Tháp. Tất cả có 33.376 binh sĩ các loại... Tuy vậy, đêm nào cũng có những đồn bốt bị du kích đánh phá. Đường sá đều bị phá hoại. Một phần tư vùng này do du kích kiểm soát. Chỉ ở tỉnh Mỹ Tho đã có hơn 2.500 trai tráng bỏ "ấp chiến lược" đi theo du kích... Tình hình ở đây rất căng thẳng...".

"Tỉnh Long An chỉ cách Sài Gòn 14 dặm. Trong tỉnh có 257 "ấp chiến lược" thì 169 ấp đã bị phá. Trong các ấp khác, du kích tha hồ hoạt động. Suốt cả tháng 11-1963, du kích tiến công gắt gao và giành được chủ động... Quân "chính phủ" thất bại nặng nề. Du kích lấy được hơn l.600 vũ khí, đủ trang bị cho 5 tiểu đoàn của họ. Số vũ khí đó chẳng những giúp cho du kích hoạt động toàn diện, mà còn rất nguy hiểm cho các máy bay, nhất là cho máy bay lên thẳng..." *(UPI,* 14-12-1963).

Báo *Bưu điện Hoa Thịnh Đốn* (18-12-1963) viết: "Không thể tin rằng dùng chiến tranh mà giải quyết được vấn đề miền Nam Việt Nam".

Nhân dân miền Nam nhất định thắng - Chỉ trong tháng 11-1963, quân và dân miền Nam đã diệt hơn 4.800 tên địch (31 tên Mỹ),

làm bị thương hơn 2.300 tên,

bắt sống 900 tên,

giác ngộ hơn 3.000 lính địch đào ngũ,
thu được hơn 2.100 súng các loại,
bức địch rút 345 đồn bốt,
phá gần 1.000 "ấp chiến lược".

Nếu tính trong ba năm nay, từ ngày *Mặt trận giải phóng miền Nam* thành lập, thì đã có 25 vạn tên địch bị giết và bị thương, trong đó có hơn l.500 tên Mỹ (Chính phủ Mỹ chỉ công khai nhận có hơn 150 tên Mỹ tử thương!), 865 máy bay bị bắn rơi và bắn hỏng, hơn ba vạn khẩu súng bị du kích lấy được, 80% "ấp chiến lược" bị phá.

Hiện nay, hai phần ba đất đai đã được giải phóng, hơn 50% nhân dân sống trong vùng tự do. Có những thắng lợi vẻ vang đó là do đồng bào miền Nam đoàn kết chặt chẽ, chiến đấu anh dũng, do nhân dân ta có *chính nghĩa;* do sự nhiệt tình ủng hộ của nhân dân các nước trong phe xã hội chủ nghĩa, của nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ.

Đế quốc Mỹ bị kẹt trong "đường hầm" và trong vòng luẩn quẩn: Rút lui, thì sợ mất thể diện; cứ đeo đuổi chiến tranh thì sẽ thua to, vì cuộc kháng chiến của nhân dân miền Nam tuy trường kỳ và gian khổ, song nhất định thắng lợi.

Cách giải quyết "lịch sự" nhất là thực hiện 6 yêu sách mà *Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam* đề ra ngày 8-11-1963. Tóm tắt là Mỹ phải rút khỏi miền Nam, việc nội bộ của miền Nam do nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy.

Mong cháu học tập tốt, lao động tốt, để xứng đáng với đồng bào miền Nam anh hùng.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3556,
ngày 23-12-1963.

NÓI CHUYỆN TẠI PHIÊN HỌP HỘI ĐỒNG CHÍNH PHỦ CUỐI NĂM 1963

Hôm nay, Hội đồng Chính phủ họp phiên cuối năm. Đồng chí Tôn Đức Thắng và tôi, đến thăm và chúc Tết các đồng chí.

Sắp sang năm mới, xin chúc các đồng chí hoàn thành và hoàn thành vượt mức kế hoạch Nhà nước năm 1964 và ngân sách Nhà nước năm 1964.

Muốn như vậy, phải làm tốt ba cuộc vận động:

+ Cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc.

+ Cuộc vận động nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu (gọi tắt là cuộc vận động 3 xây, 3 chống).

+ Cuộc vận động đồng bào miền xuôi đi tham gia phát triển kinh tế và văn hoá ở miền núi.

Hiện nay, chúng ta làm 3 xây, 3 chống còn kém. Anh chị em công nhân và nhân viên ở cơ sở thì rất hăng hái, nhưng từ cấp giám đốc lên đến bộ trưởng, thứ trưởng thì còn nhiều người chưa chuyển, cho nên có chỗ cuộc vận động bị tắc lại. Bây giờ phải làm 3 xây, 3 chống cả hai chiều, từ dưới lên và từ trên xuống. Bản thân các đồng chí bộ trưởng, thứ trưởng, các cán bộ lãnh đạo phải 3 xây, 3 chống. Hơn ai hết, người lãnh đạo phải nhận rõ cuộc vận động 3 xây, 3 chống này rất quan trọng để làm cho tốt.

Phải kiên quyết chống lãng phí, đặc biệt là phải chống lãng phí lương thực.

Phải quyết tâm trừ sạch tệ nấu rượu lậu. Muốn như vậy, ở những xã đang còn nấu rượu lậu, đảng viên phải làm gương

mẫu cho nhân dân; đảng viên không ai nấu rượu lậu và kiên trì vận động giải thích cho nhân dân thì nhân dân cũng sẽ không nấu rượu lậu nữa. Một mặt khác, ngành công nghiệp nhẹ phải cố gắng nâng cao chất lượng rượu quốc doanh.

Trong các ngành: công nghiệp, xây dựng cơ bản, lâm nghiệp, thuỷ sản, nội thương, ngoại thương, giáo dục, văn hoá, y tế, v.v. cũng như ở các địa phương còn nhiều hiện tượng lãng phí, phô trương hình thức. Qua cuộc vận động 3 xây, 3 chống, phải kiên quyết xoá bỏ tệ nạn ấy.

Một điều rất quan trọng nữa là các đồng chí bộ trưởng, thứ trưởng và cán bộ lãnh đạo phải luôn luôn gương mẫu về mọi mặt, phải nêu gương sáng về đạo đức cách mạng: cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, phải giữ gìn tác phong gian khổ phấn đấu, phải không ngừng nâng cao chí khí cách mạng trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Có như thế mới xứng đáng với đồng bào miền Nam đang chiến đấu vô cùng anh dũng chống đế quốc Mỹ và tay sai của chúng để giải phóng miền Nam và hoà bình thống nhất nước nhà.

Nhân dân ta rất tốt. Nếu chúng ta làm gương mẫu và biết lãnh đạo thì bất cứ công việc gì khó khăn đến đâu cũng nhất định làm được.

Một lần nữa, chúc tất cả các đồng chí sang năm mới thực hiện thắng lợi kế hoạch Nhà nước năm 1964 và ngân sách Nhà nước năm 1964 và muốn thế thì phải làm tốt 3 cuộc vận động lớn, cán bộ lãnh đạo các ngành, các địa phương phải đi sâu, đi sát xuống cơ sở và phải làm gương mẫu.

Nói ngày 26-12-1963.

Bản gốc lưu tại

Trung tâm lưu trữ Quốc gia I.

THƯ CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Đồng bào thân mến,

1964 là năm thứ tư của kế hoạch Nhà nước 5 năm lần thứ nhất. Để hoàn thành thắng lợi kế hoạch, đồng bào miền Bắc hãy hăng hái thi đua yêu nước, đẩy mạnh hai phong trào trong công nghiệp, nông nghiệp và cuộc vận động đồng bào miền xuôi đi tham gia xây dựng miền núi.

Đồng bào miền Nam đang anh dũng chiến đấu cho tự do độc lập và đang giành được nhiều thắng lợi vẻ vang. Đồng bào miền Bắc phải hết lòng ủng hộ đồng bào miền Nam. Phải ra sức xây dựng chủ nghĩa xã hội thắng lợi làm cơ sở vững mạnh cho công cuộc đấu tranh hoà bình thống nhất nước nhà.

Bắc Nam như cội với cành,
Anh em ruột thịt, đấu tranh một lòng.
Rồi đây thống nhất thành công,
Bắc Nam ta lại vui chung một nhà.
Mấy lời thân ái nôm na,
Vừa là kêu gọi, vừa là mừng xuân.

Xuân 1964
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3565,
ngày 1-1-1964.

BÀI NÓI
VỚI ĐỒNG BÀO TỈNH THÁI NGUYÊN VÀ CÔNG NHÂN KHU GANG THÉP

Bác và đồng chí Nguyễn Chí Thanh thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái chúc mừng năm mới:
Các đồng chí chuyên gia Trung Quốc,
Đồng bào các dân tộc,
Cán bộ và công nhân,
Bộ đội, công an, dân quân,
Các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng.
Gần bốn năm trước, Bác đã về thăm Thái Nguyên. Lần này về thăm, Bác rất vui lòng thấy tỉnh ta có nhiều tiến bộ mới: có nông nghiệp tiến bộ và công nghiệp gang thép.
Nông nghiệp - Nhờ hợp tác hoá mà năm ngoái và năm nay khá được mùa. Nhân dân no ấm hơn. Nghĩa vụ "ba thu" đối với Nhà nước cũng làm được tốt. Nhưng đồng bào vẫn phải ra sức tăng gia sản xuất, tiết kiệm lương thực để góp phần xây dựng nước nhà.
Thuỷ lợi làm khá. Nhưng tổ chức đội thuỷ lợi ở các hợp tác xã làm còn chậm, cần phải đẩy mạnh hơn nữa.
Phân bón có khá hơn. Nhưng bình quân mỗi mẫu tây mới được 5 tấn phân, như thế là còn ít. Đồng bào miền núi nên dùng phân trâu, phân bò bón ruộng nương cho quen. Phân và

nước là cái ăn, cái uống cho ruộng đất. Muốn ruộng đất sản xuất tốt, thì phải cho ruộng đất uống đủ nước, ăn đủ phân.
Hoa màu trồng khá. Nhưng *cây công nghiệp* mới trồng được 5% diện tích, thế là quá ít.
Chăn nuôi có tiến bộ, cần phải nhân đà đó mà đẩy mạnh chăn nuôi hơn nữa.
Trồng cây gây rừng - Theo báo cáo thì tỉnh ta đã trồng được hơn 5 triệu cây. Cần nhớ trồng cây nào phải tốt cây ấy. Các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng đã góp phần khá vào công việc này. Đồng bào phải cố gắng để đến năm 1965, tỉnh ta sẽ có 4 triệu cây trẩu trên các đồi trọc. Làm được như thế, tỉnh ta sẽ có một nguồn lợi rất to.
Việc bảo vệ rừng tỉnh ta làm còn kém. Nhiều nơi đồng bào và nông trường còn phá rừng bừa bãi. Đảng uỷ và chính quyền cần phải có biện pháp thiết thực để chấm dứt tệ hại phá rừng.
Công tác vỡ hoang - Tỉnh ta đã giúp đỡ 2 vạn đồng bào miền xuôi lên phát triển kinh tế miền núi. Đồng bào mới lên cũng giúp đỡ đồng bào địa phương về kinh nghiệm làm thêm ngành, nghề. Đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau như thế là tốt, như thế là làm đúng chính sách đoàn kết dân tộc của Đảng. Tỉnh ta còn phải cố gắng nhiều để hoàn thành kế hoạch, nghĩa là đón thêm 3 vạn đồng bào nữa cho đủ số đã định.
Tỉnh ta cũng đã đón nhiều *kiều bào* từ Thái Lan và Tân Đảo về. Trước kia kiều bào ta rất ái ngại vì không được trực tiếp tham gia cách mạng và kháng chiến. Nay được về nước để cùng toàn dân xây dựng Tổ quốc, thế là nguyện vọng thiết tha nhất của kiều bào đã được thoả mãn. Bác mong rằng kiều bào sẽ vượt mọi khó khăn, ra sức lao động để góp phần xứng đáng vào công việc xây dựng miền Bắc và ủng hộ miền Nam.
Về *phong trào hợp tác hoá,* Bác nói tóm tắt mấy điểm:
a) Hiện nay cả tỉnh có 72% nông hộ vào hợp tác xã. Tức là so với trước không tăng mà lại giảm. Thế là chưa tốt.

b) Có những hợp tác xã như Tân Tiến (vụ mùa đạt hơn 35 tạ 1 mẫu tây), Hồng Kỳ, Thành Công, v.v. phát triển khá tốt, đời sống xã viên được nâng cao. Đó là do cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên công tác tốt, gương mẫu tốt.

c) Nhưng có những nơi như huyện Võ Nhai trước kia 80% nông hộ vào hợp tác xã, nay tụt xuống. Như thế là không tốt. Đó là vì một số cán bộ, đảng viên và đoàn viên còn tự tư tự lợi, còn lãng phí, tham ô. Các cấp đảng uỷ từ khu, tỉnh đến huyện, xã cần phải thật sự phụ trách chỉnh đốn lại những chi bộ như ở Võ Nhai, để củng cố và phát triển các hợp tác xã những nơi đó cho tốt.

Công nghiệp địa phương - Xưởng phốt phát núi Văn, xưởng phân mêtan, các lò nung vôi, công nghiệp chế biến nông sản, v.v. đều có cố gắng phục vụ nông nghiệp và có thành tích. Mỏ than Quán Triều trước kia kém, nay có tiến bộ. Nhà máy giấy Hoàng Văn Thụ có nhiều sáng kiến và đã hoàn thành kế hoạch năm 1963 trước thời hạn, như thế là tốt.

Nhưng cũng có những xí nghiệp vì quản lý kém, để lãng phí sức của, sức người, như xưởng gỗ Tháng Tám. Những xưởng khá phải cố gắng thêm. Những xưởng kém phải có quyết tâm sửa chữa để trở nên tốt. Tất cả các xí nghiệp cần phải chuẩn bị tốt để đến lượt thì làm tốt cuộc "3 xây, 3 chống".

Văn hoá giáo dục - Tỉnh ta đã có nhiều trường cấp II, cấp III. Lại có những trường vừa học vừa làm như ở Tân Cương, Dương Thành, v.v.. Và những trường thanh niên lao động xã hội chủ nghĩa ở Phú Lương, Đại Từ, Định Hoá, v.v.. Những trường đó học kết hợp với hành. Như thế là rất tốt. Nên củng cố tốt và phát triển tốt những trường như thế để đào tạo cán bộ cho nông thôn.

Củng cố quốc phòng và giữ gìn trị an - Bộ đội, công an và dân quân tự vệ đều cố gắng làm trọn nhiệm vụ. Đảng viên, đoàn viên thanh niên và các đồng chí bộ đội phục viên đều biết làm kiểu mẫu. Bác gửi lời khen tất cả.

Toàn thể đồng bào đều phải luôn luôn nâng cao cảnh giác để

đập tan mọi âm mưu của đế quốc Mỹ và bọn tay sai hòng phá hoại miền Bắc ta. Mọi người đều phải góp phần vào việc củng cố quốc phòng và giữ gìn trị an để nhân dân được yên vui sản xuất, xây dựng nước nhà.

Đảng và Đoàn - Tỉnh ta có hơn 11.850 đảng viên và 15.000 đoàn viên, cộng thành một đội quân hùng mạnh với 26.850 chiến sĩ dẫn đầu lao động. Cần phải củng cố tốt và phát triển tốt Đảng và Đoàn hơn nữa. Mỗi đảng viên và mỗi đoàn viên cần phải xung phong trong mọi công tác, cần làm gương mẫu tốt cho đồng bào noi theo.

Trong kháng chiến, Đảng lấy việc giết giặc lập công mà đánh giá *chi bộ*. Ngày nay, Đảng lấy thành tích ở các hợp tác xã và các xí nghiệp mà đánh giá các chi bộ. Ví dụ: Hiện nay tỉnh ta có 24 chi bộ "4 tốt" vì các hợp tác xã ở những nơi ấy sản xuất tốt, đoàn kết tốt. Một ví dụ khác: Trong kháng chiến, Võ Nhai là một huyện chiến đấu anh dũng, có thành tích to. Nhưng hiện nay trong công việc hợp tác hoá thì Võ Nhai lại tụt lại sau. Đó là vì các chi bộ ở Võ Nhai bây giờ kém. Từ nay các đảng viên và đoàn viên Võ Nhai phải cố gắng vươn lên.

Hiện nay toàn Đảng, toàn dân ta đang làm mấy cuộc *vận động lớn:*

- Ở nông thôn là vận động cải tiến quản lý hợp tác xã.
- Ở các xí nghiệp là vận động "3 xây, 3 chống".
- Cuộc vận động đồng bào miền xuôi đi xây dựng kinh tế miền núi.
- Cuộc vận động làm thuỷ lợi.

Trước mắt, ở nông thôn phải hoàn thành tốt "ba thu" trong vụ Đông này và phấn đấu cho vụ Đông - Xuân thắng lợi.

Bây giờ Bác nói về *khu gang thép.*

Trước đây mấy năm, nơi đó là những đồi núi hoang vu. Hiện nay đồi núi đó đã biến thành khu gang thép đồ sộ. Thành tích đó, một mặt là do sự cố gắng của Đảng ta và dân ta. Và mặt khác, chúng ta vô cùng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của Đảng Cộng sản Trung Quốc, Chính phủ và nhân dân Trung

Quốc anh em, đã cung cấp cho chúng ta các thứ máy móc, đã phái các đồng chí chuyên gia sang vừa giúp chúng ta xây dựng, vừa giúp đào tạo cán bộ và công nhân ta.

Chính sách của Đảng ta là làm cho miền núi tiến kịp miền xuôi. Ngày nay chính sách đó đã bước đầu thực hiện. Với khu gang thép, đồng bào Thái Nguyên có thể tự hào rằng về công nghiệp nặng thì miền xuôi cần thi đua với miền núi!

Cán bộ và công nhân có thể tự hào rằng sau hơn ba năm lao động cần cù, tự tay mình đã ngăn sông xẻ núi, xây dựng một khu gang thép to lớn đầu tiên của nước ta.

Khu gang thép là một đại gia đình với gần 2 vạn 2 nghìn anh em, chị em công nhân và cán bộ, trong số đó người Trung - Nam - Bắc và các dân tộc đều có. Mọi người đã đóng góp phần mình vào việc công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa; mọi người đã trưởng thành với khu gang thép.

Công nhân và cán bộ đã có nhiều thành tích khá, như:

Mỗi năm đã hoàn thành kế hoạch,

Năng suất lao động có tăng,

Số sáng kiến, số chiến sĩ thi đua, lao động tiên tiến và tổ lao động xã hội chủ nghĩa mỗi năm một tăng, v.v..

Nhân dịp này, Bác dặn *10 điều* mà cán bộ và công nhân phải cố gắng thi đua thực hiện cho tốt:

1. Phải tăng cường *quản lý kỹ thuật* để đảm bảo chất lượng. Phải chống làm ẩu, làm bừa. Chống lãng phí nguyên liệu, vật liệu.

2. Phải giữ gìn tốt máy móc, làm việc phải đúng nội quy.

3. Quản lý sức người, sức của phải chặt chẽ; phải theo đúng các chế độ Nhà nước đã ban hành; trách nhiệm mỗi người, mỗi cấp phải rõ ràng; việc cấp phát phải rất cẩn thận.

4. Phải thực hiện tốt *kế hoạch xây dựng* năm 1964 để sớm hoàn thành tốt khu gang thép. Phải phấn đấu hoàn thành *kế hoạch sản xuất* năm 1964, phải tăng chất lượng và hạ giá

thành...

5. Phải nâng cao cảnh giác, giữ gìn nhà máy, bảo vệ sản xuất.

6. Phải thực hiện tốt bảo hộ lao động. *Kỷ luật lao động phải thật chặt chẽ.*

7. Phải ra sức học tập các đồng chí chuyên gia; học chính trị, văn hoá, kỹ thuật để tiến bộ không ngừng.

8. Phải đẩy mạnh phong trào tăng gia để tự túc, tăng cường việc cải thiện đời sống vật chất và tinh thần cho cán bộ và công nhân. Phải chú ý chăm sóc các cháu bé ở nhà trẻ, mẫu giáo. Phải bảo đảm sức khoẻ cho công nhân và cán bộ gái.

9. Phải chuẩn bị tốt để làm tốt cuộc vận động "3 xây, 3 chống".

10. Phải đoàn kết chặt chẽ, đoàn kết nội bộ, đoàn kết trên dưới, đoàn kết giữa công nhân và đồng bào địa phương. Phải đẩy mạnh phong trào thi đua yêu nước.

Trong số 2 vạn 2 nghìn công nhân và cán bộ có hơn 13.600 đảng viên và đoàn viên. Mỗi đảng viên và đoàn viên phải gương mẫu trong mọi công tác, phải giúp đỡ anh chị em ngoài Đảng, ngoài Đoàn cùng tiến bộ, phải làm được như thế mới xứng đáng là người đảng viên tốt, đoàn viên tốt.

Sẵn đây Bác đặt một câu hỏi, các chi bộ và chi đoàn sẽ trả lời sau: Theo báo cáo thì cả khu gang thép có non *1 vạn chiến sĩ thi đua và lao động tiên tiến,* trong số đó đảng viên và đoàn viên có non 8.000 người. Còn hơn 5.000 đảng viên và đoàn viên chưa phải là chiến sĩ thi đua, cũng không phải là lao động tiên tiến. Thế thì các đồng chí đó làm gì?

Để làm ra gang thép tốt thì người công nhân và cán bộ phải tôi luyện tinh thần cách mạng, lập trường giai cấp và ý thức làm chủ cho cứng rắn như thép, như gang. Nhất là cán bộ, đảng viên và đoàn viên phải làm như vậy.

Tỉnh ta sẵn có truyền thống cách mạng vẻ vang, có tài nguyên phong phú, có nông nghiệp hợp tác hoá, có thủ công

nghiệp, công nghiệp nhẹ và công nghiệp nặng. Đồng bào các dân tộc sẵn có đức tính cần cù. Nói tóm lại, tỉnh ta có nhiều điều kiện rất thuận lợi, toàn thể đồng bào và cán bộ phải ra sức làm cho Thái Nguyên trở nên một trong những tỉnh giàu có, phồn thịnh nhất ở miền Bắc nước ta.

Nhân đây, Bác có vài ý kiến về *Khu tự trị Việt Bắc.* Toàn Khu đã có nhiều thành tích, các dân tộc có nhiều tiến bộ: đoàn kết khá, sản xuất và tiết kiệm khá hơn trước, văn hoá giáo dục, y tế vệ sinh đều có tiến bộ.

Để xứng đáng với truyền thống của căn cứ địa cách mạng vẻ vang, Khu tự trị Việt Bắc phải cố gắng thực hiện những điều sau đây:

1. Các dân tộc phải đoàn kết chặt chẽ, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau.
2. Phải tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm hơn nữa.
3. Phải thanh toán xong nạn mù chữ. Phải xây dựng nếp sống mới từ bản làng đến thành phố.
4. Phải nâng cao cảnh giác, giữ gìn tốt trật tự trị an.
5. Cán bộ phải gần gũi nhân dân, nắm vững chính sách, cùng với nhân dân hoàn thành mọi nhiệm vụ Đảng và Nhà nước giao cho.
6. Phụ nữ là một lực lượng lao động rất quan trọng. Các cấp lãnh đạo phải quan tâm hơn nữa về công tác phụ nữ và chú ý hơn nữa đào tạo cán bộ, phát triển đảng viên và đoàn viên phụ nữ.

Bác mong rằng: Năm mới đồng bào Khu tự trị Việt Bắc, công nhân và cán bộ khu gang thép vui vẻ, phấn khởi, cố gắng nhiều và đạt nhiều thắng lợi mới để góp phần nhiều vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc làm cơ sở vững mạnh cho cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà. Bác thân ái gửi lời chúc năm mới đến tất cả đồng bào và cán bộ các địa phương.

Nói ngày 1-1-1964.

Báo *Nhân dân,* số 3567,
ngày 3-1-1964.

TRẢ LỜI PHÓNG VIÊN BÁO *SỰ THẬT* [17] VÀ *ĐÀI PHÁT THANH MÁTXCƠ*[1]

- Sự kiện nổi bật nhất trong năm qua là: đế quốc Mỹ càng thất bại trong âm mưu gây chiến. Phong trào giải phóng dân tộc càng thêm nhiều thắng lợi, thêm nhiều nước thoát khỏi ách thống trị của chủ nghĩa thực dân. Về khoa học kỹ thuật lại thêm nhiều thành công vẻ vang bởi chuyến bay sóng đôi hai con tàu vũ trụ *Phương Đông* 5 và 6 của Liên Xô.

Năm mới, tôi chúc phe xã hội chủ nghĩa, phong trào cộng sản và công nhân quốc tế và nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới đoàn kết chặt chẽ để đấu tranh thắng lợi chống chủ nghĩa đế quốc thực dân, vì hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

- Tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam chúc nhân dân Liên Xô anh em, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản vĩ đại, trong năm mới thu được nhiều thắng lợi to lớn trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa cộng sản.

Báo *Nhân dân,* số 3567,
ngày 3-1-1964.

1) Nhân dịp năm mới 1964, phóng viên báo *Sự thật* (Liên Xô) và *Đài phát thanh Mátxcơva* đã phỏng vấn Chủ tịch Hồ Chí Minh. Đây là những câu trả lời của Người.

THƯ GỬI ĐẠI HỘI HỢP TÁC XÃ VÀ ĐỘI SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP TIÊN TIẾN VÙNG ĐỒNG BẰNG MIỀN BẮC

Trong mấy năm qua công tác hợp tác hoá cả miền xuôi và miền núi đều có tiến bộ khá.

Hiện nay có gần 30% hợp tác xã tiên tiến. Thế là tốt. Các hợp tác xã và đội sản xuất tiên tiến đang làm đầu tàu thúc đẩy phong trào tăng gia sản xuất.

Nhưng vẫn còn độ 55% hợp tác xã vào loại trung bình. Và đáng hết sức chú ý là còn 15% hợp *tác xã vào loại kém.*

Vì vậy, trong Đại hội hợp tác xã là đội sản xuất tiên tiến này, chúng ta cần rút cho được kinh nghiệm để làm cho các hợp tác xã và các đội sản xuất tiên tiến hơn nữa; các hợp tác xã và đội sản xuất trung bình trở nên tiên tiến; các hợp tác xã và đội sản xuất kém phải có quyết tâm trở thành khá.

Một hợp tác xã, một đội sản xuất tiên tiến cần có mấy điều kiện sau đây:

1. Xã viên giác ngộ sâu sắc về giai cấp, có tinh thần làm chủ, có tư tưởng xã hội chủ nghĩa dứt khoát, rõ ràng. Nội bộ phải đoàn kết chặt chẽ, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau. Mỗi cán bộ và xã viên phải thi đua thực hiện khẩu hiệu "Cần kiệm xây dựng hợp tác xã".
2. Mỗi hợp tác xã cần có một phương hướng sản xuất đúng đắn phù hợp với tình hình kinh tế trong hợp tác xã và phù hợp với tình hình và yêu cầu chung của nền kinh tế quốc dân.
3. Xã viên đem hết năng lực và nhiệt tình tham gia lao động

trong hợp tác xã. Hợp tác xã cần quản lý tốt lao động để mở rộng sản xuất, cả trồng trọt, chăn nuôi và nghề phụ.
4. Làm tốt việc cải tiến kỹ thuật và xây dựng bước đầu cơ sở vật chất, kỹ thuật, đặc biệt trước mắt cần chú ý bốn khâu: nước, phân, cần, giống.
5. Tài chính của hợp tác xã phải minh bạch, công khai. Phải hết sức tiết kiệm, kiên quyết chống tham ô, lãng phí. Làm đúng nguyên tắc phân phối theo lao động.
6. Làm tốt nghĩa vụ đối với Nhà nước, góp phần đắc lực vào việc công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa nước nhà.
7. Chi bộ phải được tăng cường và củng cố, vì chi bộ là hạt nhân lãnh đạo hợp tác xã. Chi bộ tốt thì hợp tác xã tốt, nếu chi bộ kém thì hợp tác xã kém.

Đồng thời phải ra sức củng cố chi đoàn cho thật mạnh. Phụ nữ là một lực lượng rất quan trọng trong hợp tác xã, cần làm tốt việc động viên, tổ chức, giáo dục, giúp đỡ phụ nữ.
8. Cán bộ phải gương mẫu, chí công vô tư, cần kiệm liêm chính, hết lòng vì dân, thực hành dân chủ, làm trọn công việc, tham gia lao động, luôn luôn rèn luyện lập trường, tư tưởng và đạo đức cách mạng, đi sâu vào nghiệp vụ, kỹ thuật.

Cuối cùng, các cấp uỷ đảng cần phải động viên nhân dân làm tốt việc sản xuất Đông - Xuân, nhất là cấy lúa, trồng hoa màu, làm cây công nghiệp kịp thời vụ và đúng kỹ thuật, đồng thời làm tốt cuộc vận động cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật đợt này.

Bác thân ái chúc Đại hội thành công tốt đẹp.

Hà Nội, ngày 13 tháng 1 năm 1964
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3579,
ngày 15-1-1964.

THƯ GỬI BINH SĨ THUỘC CHÍNH QUYỀN MIỀN NAM

Anh em ơi!

Bước sang năm 1964, nên chúc anh em cái gì đây? Có lẽ điều tốt nhất là chúc anh em có đầu óc sáng suốt để phân biệt điều gì phải, điều gì trái, ai là bạn, ai là thù. Do đó mà đi vào con đường chính nghĩa, để xây dựng hạnh phúc cho bản thân và cho cha, mẹ, vợ, con của anh em.

Vì vậy, chúng tôi nêu ra vài điểm sau dây: để anh em suy nghĩ:

- Mỹ tự xưng là bình đẳng và văn minh nhất thế giới. Nhưng hơn 18 triệu người Mỹ vì da họ đen mà bị hành hạ như nô lệ. Cứ 100 người Mỹ thì có 2 người phạm tội nặng. Bộ trưởng Tư pháp Mỹ đã nói: "Ở Mỹ, các thành phố to đều là truỵ lạc... Lũ ăn cướp giết người câu kết với bọn tư bản lũng đoạn, với đại biểu Quốc hội, với quan toà án... Hiện nay Bộ Tư pháp có hàng vạn hồ sơ về các vụ giết người cướp của" (5-1963).

Mồ ma tổng Ken cũng nói: "Nhiều thành phố Mỹ không bảo đảm hoà bình và an ninh, vì người ta không được tự do đầy đủ" (6-1963). Không ngờ sau đó năm tháng (11-1963), ông ta cũng bị ám sát?

- Mỹ tự xưng là giàu có nhất thế giới. Nhưng ở Mỹ có 2 triệu người muốn tự tử vì đời sống quá khó khăn. 5 triệu thợ thuyền thất nghiệp hoàn toàn và 2 triệu rưỡi người thất nghiệp từng lúc. Hàng chục triệu người bị buộc "về hưu". Ngày 9-1-1964, tổng Giônxơn cũng nhận rằng: 20% (độ 40

triệu) người Mỹ sống rất cực khổ.

Tình hình dân Mỹ như vậy đó. Nhưng để xâm lược miền Nam nước ta, trong 10 năm qua, đế quốc Mỹ đã cho tên độc tài khát máu Ngô Đình Diệm, gia đình hắn và tay sai hắn (bọn Thơ, Minh, Đính, v.v..) hơn 3.300 triệu đô la để chúng giết hại hơn 150.000 đồng bào miền Nam (gần 3.000 người bị mổ bụng, moi gan, ăn thịt).

Hãm hiếp hơn 4.000 phụ nữ (có cả em bé và cụ già),

Ném bom làm 200.000 người bị thương,

Giam cầm hơn 400.000 người vô tội,

Tra tấn 1.000.000 người thành tàn tật, v.v..

Thêm vào đó, có hàng trăm làng bị đốt phá và bị thuốc độc, hàng chục vạn binh sĩ chết và bị thương ở chiến trường.

Trong lúc miền Nam bị tang tóc thê thảm như vậy, thì bè lũ Diệm làm giàu trên xương máu của đồng bào. Chắc anh em đã xem các báo Sài Gòn và thấy rằng: gia đình Diệm chiếm độc quyền hầu hết các ngành kinh tế của nhân dân miền Nam. Khắp các tỉnh miền Nam chúng đều có rất nhiều tài sản. Chúng gửi hơn 1.000 triệu đôla ở nhà băng các nước ngoài. Ở Trung Bộ, riêng tên Ngô Đình Cẩn đã có hơn 20 toà biệt thự, 50 sở đồn điền, hàng dãy nhà cho thuê, 1 xưởng đóng tàu thuỷ, 1 công ty xe hơi, v.v. đáng giá hàng ngàn triệu đồng. Nó còn xây sẵn cho nó 1 ngôi lăng ở núi Ngự tốn hơn 10 triệu đồng.

Lũ tay chân khác của Mỹ - Diệm bóc lột cũng gắt. Ví dụ: Khi bị bắt, tên tỉnh trưởng Quảng Ngãi có 22 triệu đồng bạc và 8 kilô vàng, tên quận trưởng Đức Phổ có 17 triệu đồng bạc và 3 kilô vàng, tên giám đốc cảnh sát Sài Gòn có 5 cái biệt thự và 96 triệu đồng, v.v.. "Cháy nhà sẽ ra mặt chuột", chắc là bọn đảo chính (Thơ, Minh, Đính, v.v..) cũng chẳng trong sạch gì hơn lũ kia.

Trong khi chúng thăng quan phát tài, thì chúng đẩy anh em binh sĩ đi càn quét giết hại đồng bào và nhiều anh em bỏ mình ở trận địa!

- Trước kia thực dân Pháp câu kết với bọn Việt gian để cướp nước ta, Pháp đã thất bại. Ngày nay đế quốc Mỹ cũng câu kết với bọn Việt gian hòng cướp miền Nam, Mỹ cũng nhất định sẽ thất bại. Kế hoạch "18 tháng" của Taylo đã phá sản rồi. Kế hoạch "Mỹ rút năm 1965"cũng bị xoá bỏ. "Quốc sách ấp chiến lược" cũng bị tung toé... Diệm đã thất bại và bị Mỹ thủ tiêu. Diệm chết rồi nhưng chính sách tội ác của Diệm vẫn tiếp tục như cũ, cho nên bọn đảo chính rồi cũng trượt theo vết xe xuống hố của Diệm. Chính người Mỹ cũng đã thấy sự thất bại.

Năm 1954, nghị sĩ Ken đã nói: "chính sách xâm lược của Mỹ ở Việt Nam là một chính sách tự sát". Tháng 12-1962, Tổng thống Ken lại nói: "Chiến tranh chống du kích là một việc hết sức khó khăn... Chúng ta đang ở trong một đường hầm, chưa có lối thoát!".

Tuần báo Mỹ (20-8-1962) viết: "Về chính trị, chiến tranh ở Việt Nam là một sự thất bại (cho Mỹ)". 15-8-1963 báo ấy lại viết: "So với 6 tháng đầu năm, số thất bại của Mỹ - Diệm tăng 33%, mà số thất bại của quân du kích thì giảm 30%".

Hãng Mỹ *AP* (3-1-1963) viết: "Tinh thần binh sĩ Mỹ rất xoàng, họ chán nản đến cực độ". Báo Mỹ *Người chiến sĩ* (4-3-1963) viết: "Dù Mỹ có nhiều vũ khí mấy, cũng không thắng được".

Hãng Mỹ *UPI* (29-7-1963) đã viết một cách rất dứt khoát: "Đây là một cuộc chiến tranh rất tàn bạo và (Mỹ) sẽ thất bại".

Tình thế đã rõ ràng! Anh em nên suy nghĩ !

- Dù phải chiến đấu rất gay go gian khổ, đồng bào miền Nam nhất định sẽ thắng. Tuy không có máy bay, xe tăng, tàu chiến, nhưng đồng bào miền Nam đã đánh thắng những thứ vũ khí mới nhất của Mỹ, đã giải phóng hai phần ba đất đai, đã phá hơn một nửa số "ấp chiến lược", hơn 7 triệu người được sống tự do... Đồng bào miền Nam càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng.

Tờ báo *Phigarô* của đại tư bản Pháp (18-12-1963) viết: "Lực lượng Việt cộng mỗi tháng một tăng, đại đa số nhân dân theo họ và ra sức giúp họ".

Hãng Anh *Roitơ* (4-1-1964) viết: "Người phát ngôn quân sự Mỹ nói: So với năm ngoái, thì hiện nay Việt cộng lực lượng mạnh hơn, trang bị nhiều hơn, tổ chức tốt hơn...".

Đồng bào miền Nam thắng vì đoàn kết chặt chẽ, chiến đấu

anh dũng và có chính nghĩa, cho nên được nhân dân tiến bộ các nước kể cả nhân dân Mỹ đồng tình và ủng hộ.

Vậy anh em binh sĩ nên làm sao đây?

Đế quốc Mỹ và lũ tay sai đang dùng người miền Nam đánh người miền Nam. Chúng đẩy binh sĩ tỉnh này đi giết hại nhân dân tỉnh kia. Chúng đẩy anh em vào tội lỗi "nồi da nấu thịt". Và bản thân anh em cũng bị bọn Mỹ ngược đãi, xem khinh: lương của chó ngao Mỹ nhiều gấp bội lương của người lính miền Nam! Bọn "cố vấn" Mỹ thường nói: "Phải đá vào đít thì binh sĩ miền Nam mới chịu tiến lên!" (Báo *Diễn đàn Nữu Ước*, 10-12-1963). Nhục nhã vậy thay!

Chắc anh em đều có lương tâm đối với Tổ quốc. Vì bị đế quốc Mỹ và lũ tay sai lừa bịp và bắt ép mà anh em cầm súng chống lại đồng bào. Nếu từ nay giác ngộ, quay về với nhân dân, thì anh em cũng xứng đáng với Tổ quốc. Trong bốn năm qua đã có hơn 87.000 binh sĩ làm như vậy, họ đã bỏ hàng ngũ địch về với đồng bào. Vài ví dụ gần đây nhất: Trong tháng 12-1963, chỉ ở Tân An - Chợ Lớn đã có hơn 620 binh sĩ và ở Bà Rịa có hơn 700 binh sĩ trở về với nhân dân. Ngày 24-11-1963, anh em binh sĩ ở Hiệp Hoà đã giúp quân du kích phá tan trại huấn luyện của Mỹ. Ngày 3-1-1964, một trung đội lính miền Nam đã giúp du kích diệt một "ấp chiến lược" ở Công Tum, rồi cả trung đội tham gia quân du kích. Ngày 7-1-1964, ở Vĩnh Long, anh em lính đã tự tay đốt hơn 1 triệu lít xăng của địch, rồi mang súng về với Giải phóng quân.

Những việc dũng cảm mà binh sĩ khác đã làm được, thì anh em chắc cũng làm được. Như thế là:

Trên vì nước, dưới vì nhà,
Một là đắc hiếu, hai là đắc trung.

Chúc anh em trở thành những binh sĩ yêu nước!

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3578,
ngày 14-1-1964.

MỪNG ĐẢNG TA 34 TUỔI

Công đức Đảng ta như biển rộng núi cao,
Băm tư năm ấy biết bao nhiêu tình!

Trong những năm qua, Đảng ta đã phấn đấu rất anh dũng, thắng lợi rất vẻ vang. Đó là do Đảng ta có chủ nghĩa Mác - Lênin tất thắng soi đường, do Đảng ta đoàn kết nhất trí. Nhờ vậy mà Đảng ta đã đoàn kết và lãnh đạo dân ta vượt mọi gian khổ, khó khăn, tiến từ thắng lợi này đến thắng lợi khác.

Hiện nay Đảng ta và nhân dân ta đang phải phấn đấu để xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc làm cơ sở vững mạnh cho cuộc đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà; và góp phần vào sự nghiệp cách mạng thế giới.

Để hoàn thành tốt những nhiệm vụ rất nặng nề và rất vẻ vang ấy Đảng ta đã đoàn kết phải càng thêm đoàn kết, đã mạnh mẽ phải càng mạnh mẽ thêm.

Đảng mạnh là do mỗi một chi bộ mạnh. Chi bộ mạnh là do mỗi một đảng viên ra sức làm trọn 10 nhiệm vụ đã ghi trong Điều lệ của Đảng do Đại hội lần thứ III của Đảng đã định ra, tức là:

1. Tích cực phấn đấu để thực hiện mọi nghị quyết và chỉ thị của Đảng, tham gia sinh hoạt đảng đều đặn, luôn luôn tìm cách hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ Đảng giao cho.
2. Giữ gìn và củng cố sự đoàn kết thống nhất của Đảng.
3. Phục tùng nghiêm chỉnh kỷ luật của Đảng. Gương mẫu chấp hành pháp luật của Nhà nước và kỷ luật của các đoàn thể cách mạng của quần chúng mà mình tham gia.
4. Ra sức học tập chủ nghĩa Mác - Lênin và đường lối, chính

sách của Đảng, học tập văn hoá, kỹ thuật và nghiệp vụ; không ngừng nâng cao trình độ chính trị, tư tưởng và năng lực công tác của mình.
5. Hết lòng hết sức phục vụ Đảng, phục vụ nhân dân. Đặt lợi ích của Đảng và lợi ích của nhân dân lên trên lợi ích cá nhân.
6. Luôn luôn thắt chặt quan hệ với quần chúng, học tập quần chúng, tìm hiểu, lắng nghe nguyện vọng và ý kiến của quần chúng để phản ánh cho Đảng và kịp thời giải quyết một cách thích đáng. Ra sức tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin và đường lối, chính sách của Đảng trong quần chúng, tổ chức quần chúng thực hiện các chủ trương, chính sách và nghị quyết của Đảng; phát triển ảnh hưởng của Đảng trong quần chúng.
7. Gương mẫu trong lao động sản xuất, trong công tác, trong việc chấp hành chính sách của Đảng và Chính phủ, trong việc bảo vệ tài sản của Nhà nước và của tập thể; thực hành tiết kiệm, tích cực đấu tranh chống lãng phí, tham ô.
8. Thực hành tự phê và phê bình; kiên quyết đấu tranh với mọi tư tưởng và hành động ở trong Đảng và ngoài Đảng có hại đến lợi ích chung của Đảng, của cách mạng.
9. Tuyệt đối trung thành và thật thà với Đảng, không giấu giếm, xuyên tạc sự thật và cũng không dung túng cho ai giấu giếm, xuyên tạc sự thật với Đảng.
10. Giữ gìn bí mật của Đảng, của Nhà nước và luôn luôn cảnh giác với âm mưu phá hoại của kẻ địch.

Từ nay, mỗi một chi bộ cần phải luôn luôn lấy 10 điều đó mà giáo dục đảng viên; mỗi một đảng viên cần phải luôn luôn ghi nhớ lấy 10 điều đó mà tự kiểm điểm. Phải như thế mới xứng đáng là một chi bộ tốt, một đảng viên tốt của Đảng ta - một Đảng cách mạng vĩ đại.

T.L.

Báo *Nhân dân,* số 3598,
ngày 3-2-1964.

LỜI VIẾT CHO BẢO TÀNG XÔVIẾT NGHỆ - TĨNH

Năm 1930-1931, khi Đảng ta ra đời, một phong trào lớn mạnh đã dâng lên trong cả nước, mà đỉnh cao nhất là Xôviết Nghệ - Tĩnh.

Xôviết Nghệ - Tĩnh là chính quyền cách mạng đầu tiên của công nông, đã lật đổ chính quyền phản động của đế quốc và phong kiến ở mấy nơi trong hai tỉnh Nghệ - Tĩnh.

Dù đế quốc Pháp và bọn phong kiến đã tạm thời nhận chìm phong trào cách mạng trong biển máu, nhưng truyền thống oanh liệt của Xôviết Nghệ - Tĩnh đã thúc đẩy phong trào cách mạng trong cả nước tiến lên và đưa đến Cách mạng Tháng Tám thành công rực rỡ.

Ngày nay, nhân dân cả nước ta đương hăng hái xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đấu tranh giải phóng miền Nam và hoà bình thống nhất nước nhà. Toàn Đảng, toàn dân ta cần phải phát huy truyền thống anh dũng của Xôviết Nghệ - Tĩnh, nâng cao chí khí cách mạng, vượt mọi khó khăn, đưa cách mạng Việt Nam tiến lên thắng lợi mới.

Cán bộ, đảng viên, đoàn viên thanh niên và toàn thể đồng bào Nghệ - Tĩnh cần đoàn kết chặt chẽ, phấn khởi thi đua xây dựng Nghệ An và Hà Tĩnh thành hai tỉnh gương mẫu, xứng đáng là quê hương của Xôviết Nghệ - Tĩnh anh hùng.

Ngày 3 tháng 2 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Sách *Bác Hồ với quê hương Nghệ - Tĩnh,*
Ban nghiên cứu Lịch sử Đảng
Tỉnh ủy Nghệ - Tĩnh, 1977, tr.135-136

TRẢ LỜI CHỦ NHIỆM BÁO *TIN TỨC HÔM NAY* (CUBA) [1]

Hỏi: Đảng Lao động Việt Nam thành lập từ bao giờ và trong những điều kiện nào?

Trả lời: Bị đế quốc và phong kiến áp bức, bóc lột tàn tệ. Được Cách mạng Tháng Mười Nga vĩ đại chỉ cho con đường giải phóng. Nhân dân Việt Nam vốn có truyền thống đấu tranh yêu nước. Giai cấp công nhân Việt Nam đã hình thành. Được Quốc tế Cộng sản giúp đỡ. Trong hoàn cảnh ấy, Đảng mácxít - lêninnít chúng tôi đã thành lập ngày 3-2-1930. Mặc dù bọn thống trị thẳng tay khủng bố, Đảng vẫn hoạt động bí mật, kiên trì phấn đấu và ngày càng phát triển.

Hỏi: Những giai đoạn chính của quá trình phát triển và sự đấu tranh của Đảng?

Trả lời: Đảng ra đời liền phát động phong trào công nông đấu tranh khắp cả nước. Phong trào cao nhất là việc thành lập chính quyền xôviết ở hai tỉnh Nghệ An và Hà Tĩnh vào mùa thu năm 1930. Phong trào cách mạng bị bọn thống trị khủng bố gắt gao.

Do sự hoạt động kiên trì của Đảng 1935-1939, phong trào cách mạng lại khôi phục và phát triển rộng rãi.

Chiến tranh thế giới lần thứ hai, cách mạng lại bị khủng bố dữ. Đảng lại hoạt động bí mật hoàn toàn.

Năm 1941, Đảng tổ chức Mặt trận Việt Nam độc lập đồng minh (Việt Minh) thu hút các tầng lớp nhân dân yêu nước. Mặt trận đã phát triển rất nhanh chóng.

1) Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 34 ngày thành lập Đảng ta, chủ nhiệm báo *Tin tức hôm nay* (NOTICIA DE HOY) đã phỏng vấn Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Năm 1942, Đảng bắt đầu lập các căn cứ địa, tổ chức những nhóm du kích nhằm đánh đuổi đế quốc Pháp, Nhật.

Năm 1945, Hồng quân Liên Xô anh dũng đánh thắng phát xít Đức, Nhật[18], tạo thêm điều kiện thuận lợi cho cách mạng Việt Nam. Đảng lãnh đạo nhân dân làm Cách mạng Tháng Tám thắng lợi, thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

Thực dân Pháp phản bội những điều ước mà họ đã ký, trở lại xâm lược Việt Nam lần thứ hai. Đảng lãnh đạo toàn dân kháng chiến suốt chín năm và đã thắng lợi. Hiệp định Giơnevơ năm 1954 công nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam.

Hỏi: Nhiệm vụ trung tâm của Đảng trong việc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đấu tranh thống nhất nước nhà và hoàn thành cuộc cách mạng dân chủ nhân dân trong cả nước?

Trả lời: Từ ngày hoà bình được lập lại, miền Bắc hoàn toàn giải phóng. Chúng tôi đã hoàn thành cải cách ruộng đất và hợp tác hoá nông nghiệp, cải tạo công thương nghiệp tư nhân. Hiện nay chúng tôi đang ra sức công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa và đang tiến hành kế hoạch 5 năm lần thứ nhất (1961-1965). Trong công cuộc xây dựng này bản thân chúng tôi cố gắng tự lực cánh sinh, đồng thời được sự giúp đỡ nhiệt tình của các nước xã hội chủ nghĩa anh em, nhất là Liên Xô và Trung Quốc.

Trong khi đó miền Nam Việt Nam bị đế quốc Mỹ gây cuộc chiến tranh xâm lược. Đồng bào miền Nam chúng tôi đoàn kết chặt chẽ trong Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đấu tranh anh dũng, lại được các nước xã hội chủ nghĩa anh em và nhân dân thế giới đồng tình và ủng hộ. Nhân dân miền Nam Việt Nam nhất

định sẽ thắng lợi. Tổ quốc Việt Nam nhất định sẽ thống nhất. Nhân đây, tôi thân ái chúc Đảng, Chính phủ và nhân dân Cuba anh em thu nhiều thắng lợi mới trong công cuộc giữ gìn độc lập, chủ quyền và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Báo *Nhân dân,* số 3599,
ngày 4-2-1964.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA ĐỒNG CHÍ B.A.[1]

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đối với các đề nghị của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam ngày 8 tháng 11 năm 1963?

Trả lời: Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đã đưa ra 6 điểm[19] mà tinh thần cơ bản là: Mỹ phải chấm dứt xâm lược vũ trang, rút quân đội ra khỏi miền Nam Việt Nam, để nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết lấy công việc nội bộ của mình. Chính quyền miền Nam Việt Nam phải chấm dứt cuộc chiến tranh "nồi da nấu thịt", phải tạo điều kiện cho nhân dân có thể bầu cử một cách tự do và dân chủ để lập ra một chính phủ theo đúng ý nguyện của mình, tiến tới hoà bình thống nhất nước Việt Nam theo đúng tinh thần Hiệp định Giơnevơ năm 1954.

Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà hoàn toàn ủng hộ 6 yêu sách chính đáng ấy vì đó là nguyện vọng cấp bách của nhân dân miền Nam Việt Nam.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết những thành tựu quan trọng nhất mà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã thu được trong việc thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất (1961-1965)?

Trả lời: Về nông nghiệp, đã có hơn 87% số hộ nông dân vào

1) Đồng chí Banđomerô Anvarê Riốt là Uỷ viên Ban chấp hành Hội nhà báo Cuba.

hợp tác xã. Mấy năm qua, tuy thường có hạn hán, bão lụt, nhưng sản xuất nông nghiệp vẫn phát triển khá đều. Mà mặc dù số dân tăng nhanh, đời sống của nhân dân vẫn tạm đủ no ấm.

Về công nghiệp, khi mới giải phóng (1955), miền Bắc chúng tôi chỉ có 81 xí nghiệp cũ kỹ, mà nay đã có 1.100 nhà máy mới, 4.300 hợp tác xã thủ công nghiệp sản xuất được nhiều thứ hàng tiêu dùng trong nước và đang tiến lên dần dần trang bị kỹ thuật mới cho các ngành kinh tế quốc dân.

Có kết quả đẹp đẽ ấy, một phần là do sức phấn đấu dũng cảm của nhân dân chúng tôi, một phần do sự giúp đỡ nhiệt tình của Liên Xô, Trung Quốc và các nước anh em khác.

Về văn hoá, hồi thuộc Pháp, 95% nhân dân Việt Nam còn mù chữ. Ngày nay, 95% nhân dân đã biết đọc, biết viết. Số học sinh các trường phổ thông có hơn 2 triệu 50 vạn (so với toàn Đông Dương trước kia chỉ có 80 vạn học sinh). Số học sinh đại học và chuyên nghiệp trung cấp có 9 vạn (so với trước kia chỉ có khoảng 600).

Nhiều tệ nạn xã hội cũ như cờ bạc, đĩ điếm, thuốc phiện... đã được xoá bỏ. Y tế vệ sinh có tiến bộ nhiều, các bệnh dịch nguy hiểm trước đã được ngăn chặn. Khắp nơi sôi nổi phong trào *thi đua* cần kiệm xây dựng nước nhà.

Tuy đã có những thành tích khá, song trước mắt chúng tôi còn nhiều khó khăn, nhất là vì đế quốc Mỹ xâm lược mà đất nước còn tạm thời bị chia cắt làm hai miền.

Nhưng nhân dân Việt Nam vẫn có truyền thống đấu tranh anh dũng, lao động cần cù, lại có các nước anh em giúp đỡ, nhất định sẽ vượt mọi khó khăn, hoàn thành thắng lợi kế hoạch Nhà nước 5 năm lần thứ nhất.

Hỏi: Việc tăng cường các lực lượng Mỹ tại miền Nam Việt Nam trong tương lai có thể xoay đổi chiều hướng của cuộc đấu tranh giải phóng của nhân dân miền Nam Việt Nam được không?

Trả lời: Hơn 9 năm qua, đế quốc Mỹ đã tốn hơn 3.000 triệu

đôla, đã ném sang 25.000 "cố vấn" quân sự và bao nhiêu là máy bay, đại bác, thuốc độc... vào cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam mà chúng vẫn rúc trong đường hầm không lối thoát như Kennơđi trước đây đã thú nhận.

Thì từ nay về sau, dù đế quốc Mỹ có ném thêm bao nhiêu đôla, vũ khí và quân lính cũng chẳng ăn thua gì. Vì sao?

Một là, vì nhân dân miền Nam Việt Nam trước đây đã không chịu thua thực dân Pháp, thì ngày nay nhất định cũng không chịu thua đế quốc Mỹ. Nhân dân miền Nam Việt Nam càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng.

Hai là, vì đế quốc Mỹ là kẻ thù chung của nhân dân thế giới, cho nên khắp năm châu, nhất là ở châu Á, châu Phi và châu Mỹ latinh, phong trào chống Mỹ đều sôi nổi; đó là thuận lợi lớn cho cuộc đấu tranh yêu nước của nhân dân miền Nam Việt Nam.

Ba là, vì cuộc chiến đấu chính nghĩa của nhân dân miền Nam Việt Nam được sự đồng tình và ủng hộ của nhân dân thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ. Vì vậy dù phải chiến đấu lâu dài và gian khổ nhân dân miền Nam Việt Nam, dưới sự lãnh đạo của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, cuối cùng sẽ nhất định thắng lợi.

Hỏi: Ảnh hưởng của cuộc cách mạng Cuba tại châu Á?

Trả lời: Cuba chỉ có 7 triệu dân, ở cách nước Mỹ 190 triệu dân chỉ độ 180 cây số mà đã anh dũng chống lại đế quốc Mỹ và đã thắng lợi.

Nhân dân Cuba anh em, dưới sự lãnh đạo của Đảng đứng đầu là đồng chí Phiđen Caxtơrô, vừa đấu tranh để bảo vệ độc lập tự do, vừa lao động để xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Đó là tấm gương cách mạng sáng ngời cho nhân dân châu Á, châu Phi và châu Mỹ latinh.

Nhân dân Việt Nam và nhân dân Cuba anh em cùng có một kẻ thù chung là đế quốc Mỹ, cùng có một mục đích chung là bảo vệ độc lập tự do và xây dựng chủ nghĩa xã hội, cùng phấn đấu dưới ngọn cờ chung là chủ nghĩa Mác-Lênin. Cho nên,

tuy cách nhau hàng vạn dặm, nhưng vẫn gần nhau như anh em một nhà.

Chúng tôi coi mọi thắng lợi của Cuba anh em cũng như của mình vậy

Hỏi: Chủ tịch thấy tình hình thế giới và triển vọng hoà bình trên thế giới như thế nào?

Trả lời: Tình hình thế giới ngày nay rất đáng phấn khởi. Phe xã hội chủ nghĩa ngày càng mạnh, phong trào giải phóng dân tộc ngày càng cao, lực lượng của công nhân và nhân dân lao động ở các nước tư bản ngày càng lớn. Thế lực đế quốc thực dân ngày càng tan rã.

Các lực lượng cách mạng đoàn kết chặt chẽ, kiên quyết đấu tranh thì nhất định giữ gìn được hoà bình thế giới.

Hỏi: Chủ tịch đã nghiên cứu rất sâu về *nguồn gốc và nguyên nhân của chủ nghĩa thực dân, vậy Chủ tịch có nhận xét gì đối với cuộc đấu tranh mà các dân* tộc *châu Mỹ latinh đang tiến hành?*

Trả lời: Nhân dân Việt Nam rất quan tâm đến cuộc đấu tranh anh dũng của các dân tộc châu Mỹ latinh chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai. Theo gương sáng của cách mạng Cuba, nhân dân các nước châu Mỹ latinh đang đoàn kết đấu tranh, tiến mạnh trên con đường độc lập, dân chủ. Cuộc đấu tranh ấy tuy khó khăn phức tạp, nhưng cuối cùng nhân dân nhất định sẽ thắng lợi.

Nhân dịp này, thay mặt nhân dân Việt Nam, tôi thân ái gửi lời thăm đồng chí Phiđen Caxtơrô và các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước Cuba. Chúc nhân dân Cuba anh em giành được nhiều thắng lợi mới. Gửi các cháu thanh niên và nhi đồng nhiều cái hôn.

Báo *Nhân dân,* số 3624,
ngày 1-3-1964.

GỬI CHỊ EM PHỤ NỮ HOA KỲ

Thưa chị em,

Nhân ngày Phụ nữ quốc tế 8-3, chúng tôi xin gửi đến chị em lời chào hữu nghị.

Chắc chị em đều biết rằng suốt mười năm nay, Chính phủ Mỹ đang tiến hành một cuộc chiến tranh tàn khốc ở miền Nam nước chúng tôi. Trong thời gian đó, vì chính sách xâm lược của Chính phủ Mỹ mà đồng bào miền Nam chúng tôi đã bị những tai nạn như sau:

- Hơn 4.000 phụ nữ bị hãm hiếp, có cả em bé và cụ già.
- Hơn 200.000 người bị thương vì tàu bay Mỹ ném bom.
- Hơn 400.000 người vô tội bị giam cầm.
- Hơn 1 triệu người thành tàn tật vì bị tra tấn.
- Hơn 150.000 người bị giết hại (3.000 người bị mổ bụng, moi gan, ăn thịt).

Hàng trăm làng mạc bị đốt phá và bị thuốc độc, hàng chục vạn binh sĩ chết và bị thương ở chiến trường.

Thảm hoạ đó là do Chính phủ Mỹ gây nên. Vì tàu bay, xe tăng, súng đạn, thuốc độc, v.v. đều do Mỹ cung cấp cho bọn Ngô Đình Diệm, Dương Văn Minh và hiện nay là bọn Nguyễn Khánh.

Trong lúc đồng bào miền Nam chúng tôi bị chết người, hại của, thì nhân dân Mỹ cũng bị một thứ tai hại khác: Người Mỹ (kể cả chị em phụ nữ Mỹ) mỗi ngày buộc phải cung cấp

cho cuộc chiến tranh bẩn thỉu và phi nghĩa ấy một triệu rưỡi đôla. Hơn nữa, trong số 25.000 binh sĩ Mỹ bị Chính phủ Mỹ đưa sang tham gia chiến tranh ở miền Nam, đã có hàng trăm người chết, hàng nghìn người bị thương. Tức là hàng trăm nghìn chị em phụ nữ Mỹ đã bị mất chồng, mất cha, mất con, hoặc mất người yêu?

Nhân dân hai nước chúng ta không hề có thù oán gì nhau. Chúng ta, nhất là chị em phụ nữ chúng ta, đều muốn chung sống trong hoà bình và hữu nghị.

Chỉ vì chính sách xâm lăng của Chính phủ Mỹ đã gây nên tội ác tày trời. Gần đây, Chính phủ Mỹ còn hò hét mở rộng chiến tranh ra Bắc Việt. Thật là điên rồ.

Thưa các chị em, chắc các chị em cũng nhớ rằng nhân dân Việt Nam đã đánh đuổi thực dân Pháp, thì nhân dân Việt Nam sẽ đánh đuổi được thực dân Mỹ. Song nếu không chấm dứt ngay chiến tranh, thì nhân dân Mỹ, trước hết là chị em phụ nữ Mỹ, cũng sẽ bị thêm gánh nặng đau thương vì mất chồng, mất con!

Vậy chị em phụ nữ Mỹ cũng cần phải đấu tranh kiên quyết để chặn tay Chính phủ hiếu chiến Mỹ.

Nhân dịp này, chúng tôi tỏ lời biết ơn những đoàn thể và những nhân sĩ tiến bộ Mỹ đã hoạt động chống chiến tranh ở miền Nam nước Việt Nam. Chúng tôi gửi lời chào thân ái đến 400 chị em ở các bang Nữu Ước, Mơrilen, Vớcginia, Connếchticớt... vừa rồi đã biểu tình trước Phủ Tổng thống Mỹ để đòi giải quyết hoà bình vấn đề miền Nam Việt Nam?

Chào hữu nghị và thắng lợi!

Thay mặt phụ nữ Việt Nam

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3631,
ngày 8-3-1964.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ CÁN BỘ PHỤ NỮ MIỀN NÚI

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hoan nghênh các đại biểu của Hội nghị cán bộ phụ nữ miền núi.

Ngày trước, hồi còn có Tây, Nhật và vua, quan, đàn bà con gái các dân tộc bị chúng áp bức bóc lột tàn tệ. Mặt khác, chúng xúi giục dân tộc này khinh rẻ, oán ghét dân tộc khác.

Từ ngày cách mạng thành công, kháng chiến thắng lợi, Đảng và Chính phủ đã làm cho gái và trai bình quyền, các dân tộc bình đẳng.

Nhân dịp này, Bác muốn nhắc lại rằng: phụ nữ các dân tộc miền núi đã có công ủng hộ cách mạng và đóng góp cho kháng chiến rất nhiều. Hôm nay, Bác muốn dặn dò chị em miền núi mấy điều sau đây:

1. Pháp luật của Nhà nước ta đã quy định đàn bà cũng có mọi quyền lợi như đàn ông. Để thực hiện *thật sự bình quyền,* phụ nữ phải ra sức phấn đấu. Hiện nay, chị em miền núi đã tiến bộ nhiều, như:

- Cô Nguyễn Thị Khương ở Hoà Bình là anh hùng lao động.
- Cô Nguyễn Thị Khoa cũng ở Hoà Bình là uỷ viên tỉnh.
- Cô Vi Thị Hoá ở Nghĩa Lộ là uỷ viên tỉnh.
- Cô Bùi Thị Na, dân tộc Mường ở Thanh Hoá và cô Hoàng Thị Viện, dân tộc Dao ở Bắc Cạn, là chủ nhiệm hợp tác xã giỏi.
- Cô Hồ Thềnh Sùi, dân tộc Hán ở Quảng Ninh, là Chủ tịch Uỷ ban hành chính xã kiêm phó bí thư chi bộ.

Còn nhiều phụ nữ giỏi nữa, Bác chỉ nêu vài ví dụ thôi. Một tiến bộ lớn nữa là nhiều phụ nữ miền núi, nhất là các cháu thanh niên gái đã trở thành công nhân, tổ trưởng và chiến sĩ thi đua ở các xí nghiệp như mỏ thiếc Cao Bằng, khu gang thép Thái Nguyên, v.v..

2. Phụ nữ cũng là *người chủ nước nhà.* Để xứng đáng là người chủ thì chị em phải ra sức tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Tổ chức và phát triển hợp tác xã cho tốt. Làm cho gia đình ngày càng no ấm, làm tốt nghĩa vụ đối với Nhà nước.

3. Phụ nữ cần phải xung phong trong việc xây dựng *đời sống mới.* Ở miền núi đang còn những phong tục không tốt do bọn phong kiến để lại, như: ma chay, cúng bái rất tốn kém. Cưới vợ, gả chồng quá sớm. Vệ sinh phòng bệnh, v.v. còn kém. Đó là những mê tín và hủ tục nên xoá bỏ, để xây dựng mỹ tục thuần phong.

4. *Đoàn kết* là sức mạnh. Đồng bào miền núi, trước hết là chị em phụ nữ, cần phải đoàn kết chặt chẽ, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau. Đoàn kết giữa dân tộc mình, đoàn kết giữa các dân tộc. Đoàn kết với đồng bào miền xuôi lên phát triển kinh tế miền núi. Tất cả các dân tộc miền núi và miền xuôi phải đoàn kết như anh em, chị em trong một nhà, cùng nhau ra sức xây dựng miền Bắc giàu mạnh và ủng hộ đồng bào miền Nam ruột thịt đánh thắng đế quốc Mỹ xâm lược và bè lũ Việt gian.

Một việc rất quan trọng nữa là: toàn thể đồng bào miền núi phải nâng cao tinh thần cảnh giác, giữ gìn trật tự trị an, luôn luôn sẵn sàng tiêu diệt bọn biệt kích, ngăn chặn bọn phản cách mạng âm mưu phá hoại.

5. Để làm tốt những việc nói trên, chị em phải cố gắng *học tập*. Học văn hoá, học chính trị, học nghề nghiệp. Nếu không học thì không tiến bộ. Có quyết tâm thì nhất định học được. Hiện nay đã có phụ nữ miền núi làm thày giáo, làm bác sĩ, làm cán bộ kỹ thuật, đội trưởng dân quân, v.v.. Tất cả phụ nữ trong huyện Đà Bắc ở tỉnh Hoà Bình đã xoá xong nạn mù

chữ. Đó là những gương mẫu có quyết tâm thì thành công. Bác chờ để khen thưởng những chị em có thành tích xuất sắc nhất.

6. Đảng uỷ các cấp ở miền núi cần phải ra sức phát triển đảng viên và đoàn viên phụ nữ, cần phải đào tạo và giúp đỡ cán bộ phụ nữ các dân tộc. Đó là nhiệm vụ mà Trung ương và Bác giao cho các đồng chí phải làm cho tốt.

Cuối cùng, Bác nhờ các cô chuyển lời hỏi thăm thân ái của Trung ương của Chính phủ và của Bác đến toàn thể đồng bào miền núi. Chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

Nói ngày 19-3-1964.

Báo *Nhân dân, s*ố 3643,

ngày 20-3-1964.

THANH NIÊN ANH HÙNG LÝ TỰ TRỌNG

Năm 1925, "Hội Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí"[20] thành lập ở Quảng Châu. Mục đích của Hội là chuẩn bị điều kiện để tiến tới thành lập Đảng Cộng sản.

Hội đã quyết định bồi dưỡng một nhóm trẻ em làm hạt nhân cho phong trào nhi đồng cách mạng sau này. Lúc đó không thể đưa trẻ em trong nước ra. Hội bèn chọn lấy 10 em gái và trai, con Việt kiều ở Xiêm đưa đến Quảng Châu, trong số đó có em Trọng 11 tuổi.

Em tên thật là Lê Văn Trọng. Để giới thiệu các em vào trường tiểu học (thuộc Trường đại học Tôn Trung Sơn), đồng chí Lý Thuỵ nhận các em là họ hàng thân thích. Vì vậy em Trọng cũng như các em khác đều đổi thành họ Lý.

Để nuôi các em ăn học, một phần do đồng chí Lý Thuỵ phụ trách, một phần do các đồng chí Trung Quốc giúp đỡ. Các em không phải đi bán báo để lấy tiền nuôi mình, như có người đã nói [*].

Em Trọng thông minh, vui tính, siêng học, siêng làm; vóc người thấp nhỏ nhưng cứng cáp. Cho nên anh em quen gọi là "Trọng con".

Năm 1927, bọn Quốc dân đảng phản lại cách mạng, khủng bố những người cộng sản một cách rất dã man. Trường Tôn Trung Sơn bị đóng cửa. Nhiều sinh viên gái và trai bị bắt, bị giết. Các đồng chí Việt Nam người thì phải trốn khỏi Quảng Châu, người thì rút vào bí mật, người thì bị bắt bỏ tù. Kỷ luật trại giam rất ngặt. Chúng cấm không cho bà con các chính trị phạm vào thăm.

1* Trong sách *Những người sống mãi* chép sai.

"Trọng con" lân la làm quen với những người gác ngục, rồi tìm cách vào thăm các đồng chí Việt Nam và đặt được mối liên lạc bí mật. Thế là em Trọng bắt đầu hoạt động cách mạng.

Em không hề bị bắt ở Quảng Châ*

Ba năm sau, "Hội Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí" bí mật rời đến Hương Cảng, Lý Tự Trọng làm việc liên lạc bí mật với anh em thuỷ thủ trên các tàu từ Hương Cảng đi Thượng Hải, Sài Gòn và đi Pháp.

Ít lâu sau, Trọng được phái về Sài Gòn, vẫn làm việc liên lạc bí mật. Lúc đó đoàn thể nghèo túng, thường thường Trọng phải làm công ở bến tàu để tự nuôi mình.

Năm 1930, Hội nghị Trung ương lần thứ nhất của Đảng ta quyết định tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản. Lúc đó đồng chí Trọng 16 tuổi là người vào Đoàn đầu tiên mà cũng là người đầu tiên được giao nhiệm vụ tuyên truyền và tổ chức cho Đoàn.

Trong hoàn cảnh bí mật mà vừa phụ trách việc giao thông liên lạc của Đảng, vừa tuyên truyền tổ chức cho Đoàn, vừa lao động để tự nuôi mình - thật là gian nan! Nhưng đồng chí Trọng luôn luôn vui vẻ và làm tốt mọi việc.

Năm 1931, nhân ngày kỷ niệm Yên Bái khởi nghĩa[21], Đảng cử một số cán bộ đi tuyên truyền chớp nhoáng. Một đồng chí cán bộ đến diễn thuyết ở sân đá bóng Sài Gòn. Đồng chí Trọng thì phụ trách bảo vệ đồng chí cán bộ ấy. Khi đồng chí cán bộ bắt đầu nói chuyện với quần chúng thì bọn ma tà ập đến, dẫn đầu chúng là một tên mật thám Tây. Để cho người cán bộ chạy thoát, đồng chí Trọng bắn chết tên chó săn Tây. Nhưng đồng chí Trọng lại bị bắt. Hôm đó là mồng 8 tháng 2 năm 1931.

Sau mấy trận bị bọn Pháp tra tấn cực kỳ dã man, đồng chí Trọng chết đi sống lại nhưng không khai một lời mà chỉ hô những khẩu hiệu cách mạng.

1* Trong sách *Những người sống mãi* chép sai.

Để chúng khỏi tra tấn mãi, đồng chí Trọng cắn cho lưỡi sưng phù lên.

Trong quyển *Đông Dương kêu cứu* nêu những tội ác của thực dân Pháp, bà Viôlít (một ký giả Pháp nổi tiếng) đã viết chuyện về đồng chí Trọng đại ý như sau:

Khi dẫn bà đến thăm đồng chí Trọng ở xà lim những người bị án tử hình, người Pháp gác ngục ngậm ngùi nói với bà rằng: y không khỏi kính trọng dân tộc Việt Nam vì đã có những người con oanh liệt như Trọng. Y không khỏi xấu hổ cho người Pháp tự xưng là văn minh mà đã tra tấn dã man một thanh niên như Trọng. Làm một người cha, y không nén nổi lòng thương xót một người bằng lứa con mình như Trọng...

Sau gần 10 tháng vô cùng đau khổ, ngày 21 tháng 11 năm 1931, Lý Tự Trọng, người thanh niên anh hùng 17 tuổi, bị lũ thực dân Pháp đưa lên máy chém! Để tỏ lòng thương tiếc đồng chí Trọng, luôn mấy hôm, anh em trong ngục đã tuyệt thực và hô vang khẩu hiệu chống thực dân Pháp.

Đồng chí Lý Tự Trọng đã nêu gương chân chính cách mạng cho chúng ta noi theo. Ngày nay, được Đảng giáo dục, có Đoàn dắt dìu, thanh niên chúng ta phải xung phong gương mẫu trong đạo đức, trong sinh hoạt, trong học tập, trong lao động; phải thực hiện khẩu hiệu "Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên". Như thế, chúng ta mới xứng đáng là thế hệ thanh niên xã hội chủ nghĩa và cộng sản chủ nghĩa vẻ vang.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3649,
ngày 26-3-1964.

BÁO CÁO TẠI HỘI NGHỊ CHÍNH TRỊ ĐẶC BIỆT[22]

Thưa các cụ và các đồng chí thân mến,

Từ ngày hoà bình lập lại đến nay vừa đúng 10 năm. Trong thời gian ấy, ở trong nước và trên thế giới có nhiều biến đổi to lớn. Cuộc Hội nghị chính trị đặc biệt này là cơ hội tốt để chúng ta xem lại những sự kiện đã qua và bàn bạc về những vấn đề sắp tới.

10 năm qua là 10 năm đấu tranh và xây dựng, nhân dân ta đã vượt qua nhiều khó khăn và tranh được nhiều thắng lợi.

Trước đây 10 năm, chiến thắng Điện Biên Phủ đã kết thúc vẻ vang cuộc kháng chiến lâu dài gian khổ và anh dũng của nhân dân cả nước ta, chống thực dân Pháp xâm lược và sự can thiệp của đế quốc Mỹ. Đó là thắng lợi vĩ đại của nhân dân ta, mà cũng là thắng lợi chung của tất cả các dân tộc bị áp bức trên thế giới. Chiến thắng Điện Biên Phủ càng làm sáng ngời chân lý của chủ nghĩa Mác - Lênin trong thời đại ngày nay: chiến tranh xâm lược của bọn đế quốc nhất định thất bại, cách mạng giải phóng của các dân tộc nhất định thành công.

Chiến thắng Điện Biên Phủ đã đưa đến thắng lợi của Hội nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương. Hiệp định Giơnevơ đã trịnh trọng công nhận chủ quyền, độc lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nhân dân Việt Nam cũng như của nhân dân anh em Lào và Campuchia. Các nước phương Tây, Mỹ, Anh, Pháp tham gia Hội nghị ấy đều cam kết tôn trọng những quyền dân

tộc bất khả xâm phạm đó.

Nhưng ngay sau Hội nghị Giơnevơ, các nước đế quốc do Mỹ giật dây đã lập ra cái gọi là "Khối phòng thủ Đông - Nam Á" kỳ thật là khối xâm lược Đông - Nam Á. Từ đó, đế quốc Mỹ ngày càng trắng trợn can thiệp vào miền Nam nước ta và nước Lào, gây ra cuộc chiến tranh nồi da nấu thịt ở hai nơi ấy. Chúng dùng mọi thủ đoạn thâm độc để uy hiếp nền hoà bình và trung lập của Campuchia. Chúng dùng Thái Lan làm bàn đạp để xâm lược các nước kể trên. Gần đây bọn đế quốc Mỹ - Anh lại nặn ra cái "Đại Mã Lai" nhằm đe doạ nước Cộng hoà Inđônêxia.

Chúng lầm tưởng có thể đè bẹp được các dân tộc mới trỗi dậy và biến một số nước ở Đông - Nam Á thành những căn cứ quân sự, để tiến công các nước xã hội chủ nghĩa. Nhưng âm mưu thâm độc ấy đang bị nhân dân Việt Nam, Lào, Campuchia, Inđônêxia kiên quyết đánh bại và sẽ đánh bại hoàn toàn.

Đáng lẽ thì sau Hội nghị Giơnevơ, nhân dân cả nước ta có thể yên cư lạc nghiệp, xây dựng nước nhà. Nhưng bọn đế quốc Mỹ và bè lũ tay đã phá hoại Hiệp định đó, chia cắt nước ta, gây ra cuộc chiến tranh tàn khốc ở miền Nam. Chúng đốt phá làng mạc, giết hại nhân dân, giam cầm, hãm hiếp, mổ bụng, chặt đầu, trẻ không tha, già không nể.

Tội ác tầy trời của chúng làm cho cả loài người văn minh sục sôi căm giận. Chính vì vậy mà 14 triệu đồng bào miền Nam ta kiên quyết đứng dậy kháng chiến đến cùng. Đồng bào miền Bắc ta vì máu chảy ruột mềm mà không một giờ phút nào không nhớ đến miền Nam anh dũng và sự nghiệp đấu tranh thống nhất nước nhà.

Thưa các cụ và các đồng chí,

10 năm qua, dưới chính quyền của nhân dân, 17 triệu đồng bào ta ở *miền Bắc* đều đoàn kết một lòng, ra sức xây dựng đất nước, xây dựng một đời sống mới, tăng cường lực lượng về

mọi mặt. Những thành tích to lớn của miền Bắc ngày càng tỏ rõ chế độ xã hội chủ nghĩa là rất tốt đẹp và đang cổ vũ mạnh mẽ cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam.

Cảnh tượng miền Bắc ngày càng đổi mới, càng lớn mạnh là một việc đáng tự hào, phấn khởi của cả dân tộc ta, từ Bắc đến Nam. Đó cũng là điều vui mừng chung của anh em bầu bạn ta khắp thế giới.

Có nhớ lại tình cảnh của miền Bắc ta khi hoà bình mới lập lại, thì mới thấy rõ những tiến bộ của nhân dân ta hiện nay.

Chiến tranh xâm lược của bọn thực dân đã làm cho nền kinh tế của ta kiệt quệ.

1/7 ruộng đất bị bỏ hoang, 1/3 ruộng đất không có nước tưới để cày cấy, các công trình thuỷ lợi đều bị phá huỷ, 1/4 số trâu bò bị giặc bắn giết. Hàng chục vạn nóc nhà, hàng trăm thị trấn lớn nhỏ bị đốt trụi. Số nhà máy đã ít ỏi lại đều bị giặc tàn phá, máy móc bị tháo dỡ mang đi, sản xuất bị bế tắc. Đường sá, cầu cống, xe cộ phần lớn bị phá hoại. Ở thành phố, hàng chục vạn công nhân thất nghiệp. Nạn đói đe doạ khắp nơi.

Tóm lại là một cảnh tượng hoang tàn, xơ xác. Nhưng nhân dân ta đã anh dũng trong kháng chiến chống địch, thì nay cũng anh dũng trong cuộc đấu tranh gian khổ, vượt mọi khó khăn, để xây dựng lại đời sống của mình.

Trong vòng 3 năm, chúng ta đã hàn gắn xong những vết thương chiến tranh, khôi phục hầu hết các cơ sở nông nghiệp và công nghiệp. Sản xuất nông nghiệp đã mau chóng vượt xa mức cao nhất trước chiến tranh; sản xuất công nghiệp xấp xỉ thời thực dân Pháp thống trị. Trong thời gian ấy, chúng ta đã hoàn thành *cải cách ruộng đất,* chia ruộng đất và trâu bò cho hơn 10 triệu đồng bào nông dân lao động. Thế là nông dân ta đã thật sự làm chủ nông thôn, làm chủ cuộc đời của mình.

Trong 3 năm sau, chúng ta lại giành thêm thắng lợi lớn trong công cuộc *cải tạo xã hội chủ nghĩa.* 11 triệu đồng bào nông

dân lao động đã tự nguyện vào các hợp tác xã, vững bước tiến trên con đường làm ăn tập thể. Hầu hết thợ thủ công đều được tổ chức lại.

Toàn bộ công thương nghiệp tư bản đã được hoà bình cải tạo. Kinh tế quốc doanh xã hội chủ nghĩa không ngừng lớn mạnh, chiếm ưu thế tuyệt đối trong các ngành kinh tế quốc dân.

Chế độ người bóc lột người căn bản bị xoá bỏ. Quan hệ sản xuất xã hội chủ nghĩa được xây dựng, mọi người lao động đều là anh em, đoàn kết thành một lực lượng vĩ đại xây dựng nước nhà.

Từ 3 năm nay, dưới ánh sáng của Đại hội lần thứ III của Đảng ta, nhân dân ta đang phấn khởi thi đua thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, thực hiện một bước công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa, xây dựng bước đầu cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội.

Đến nay,

Về NÔNG NGHIỆP, chúng ta đã làm nhiều công trình thuỷ lợi lớn nhỏ, tưới cho hơn nửa triệu mẫu tây ruộng đất. Đã vỡ hoang trên 30 vạn mẫu tây, đã đẩy mạnh sản xuất các loại phân bón và nông cụ cải tiến. Nhà nước đã tăng cường sự giúp đỡ đồng bào nông dân và ra sức phát triển nguồn vốn của hợp tác xã để xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật cho nông nghiệp, thực hiện thâm canh để tăng năng suất. Mặc dù 3 năm qua thường bị hạn hán, bão lụt, sản xuất nông nghiệp vẫn phát triển toàn diện và vững chắc.

So với năm 1939, sản lượng lương thực tăng hơn 2 lần, chăn nuôi tăng gần gấp đôi, giá trị cây công nghiệp tăng gấp 7. Nền nông nghiệp của ta đang ngày càng vươn lên mạnh mẽ, làm cơ sở vững chắc cho sự nghiệp công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa.

Về CÔNG NGHIỆP, chúng ta đã xây dựng thêm nhiều xí nghiệp mới. Từ 41 nhà máy (trong đó chỉ có 20 nhà máy lớn) năm 1954, đến nay chúng ta đã có 1.000 nhà máy (trong đó có 217 nhà máy lớn). Những cơ sở quan trọng của các ngành

công nghiệp nặng: chế tạo máy móc, sức điện, luyện kim, hoá chất, khai mỏ, v.v. dần dần được xây dựng. Công nghiệp nhẹ và thủ công nghiệp đã sản xuất được phần lớn hàng tiêu dùng trong nước.

Nền kinh tế nước ta hiện nay về căn bản đã trở thành một nền kinh tế tự chủ đang vững bước tiến lên.

Về VĂN HOÁ XÃ HỘI, dưới thời thực dân Pháp thống trị, 95% dân ta mù chữ, ngày nay 95% dân ta đều biết đọc, biết viết. So với ngày hoà bình mới lập lại, số học sinh phổ thông tăng gấp 3 lần rưỡi; số học sinh đại học và chuyên nghiệp trung cấp tăng gấp 25 lần. Có mấy dân tộc thiểu số đã có chữ viết của mình; nhiều con em các dân tộc đã tốt nghiệp đại học. Công tác y tế đã có nhiều thành tích, đã ngăn chặn được nhiều bệnh dịch và bệnh xã hội cũ, sức khoẻ của nhân dân được nâng cao. Trẻ em ngày càng được săn sóc chu đáo hơn.

Đời sống văn hoá của quần chúng ngày thêm tiến bộ, nền văn học nghệ thuật với nội dung xã hội chủ nghĩa và tính chất dân tộc, ngày càng phát triển mạnh mẽ.

Trong 10 năm qua, miền Bắc nước ta đã tiến những bước dài chưa từng thấy trong lịch sử dân tộc. Đất nước, xã hội và con người đều đổi mới. Nhiều khu công nghiệp lớn đã mọc lên. Những thành phố trước kia là nơi ăn chơi nay đã trở thành những trung tâm sản xuất. Nhiều nơi ở nông thôn trước kia chỉ cày cấy một mùa nay đã làm đôi ba vụ, nông nghiệp phát triển toàn diện. Những miền trung du và thượng du ngày xưa là xa xôi hẻo lánh, nay đang đón tiếp hàng chục vạn đồng bào miền xuôi lên cùng đồng bào miền núi khai thác tài nguyên phong phú của đất nước.

Xã hội miền Bắc ngày nay là xã hội của những người lao động làm chủ tập thể, nêu cao tinh thần tự lực cánh sinh, cần kiệm xây dựng chủ nghĩa xã hội, xây dựng đời sống mới cho mình và cho con cháu muôn đời mai sau. Xã hội miền Bắc ngày nay là một đại gia đình gồm mọi tầng lớp nhân

dân, mọi dân tộc anh em thân ái đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau, đồng cam cộng khổ, phấn đấu cho lợi ích chung của Tổ quốc. Chế độ ta là chế độ mới, nhân dân ta đang trau dồi đạo đức mới, đạo đức xã hội chủ nghĩa của những người lao động "ta vì mọi người, mọi người vì ta". Trong khi xây dựng cái mới, chúng ta phát triển những đức tính tốt đẹp của tổ tiên ta và học tập những gương tốt của nhân dân các nước anh em.

Chúng ta tự hào có nhiều *cụ ông cụ bà* ngoài 70, 80 tuổi vẫn hăng hái học tập và lao động, lập ra những đội "bạch đầu quân" trồng cây gây rừng, đôn đốc phong trào bình dân học vụ và vận động vệ sinh phòng bệnh.

Phụ nữ ta có thành tích lớn trong sản xuất nông nghiệp và công nghiệp; có nhiều anh hùng chiến sĩ thi đua, đội trưởng sản xuất trong các nhà máy, chủ nhiệm hợp tác xã, đội trưởng dân quân, bác sĩ, giáo viên...rất giỏi.

Thanh niên ta tích cực xung phong cố gắng làm tròn nhiệm vụ đầu tàu trong mọi hoạt động kinh tế, văn hoá, quốc phòng, thực hiện khẩu hiệu "Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên".

Các cháu nhi đồng ta rất ngoan, chăm học chăm làm; nhiều cháu đã dũng cảm cứu bạn trong cơn nguy hiểm, nhiều cháu thật thà đem trả của rơi, thương yêu giúp đỡ nhau và thi đua làm "nghìn việc tốt".

Làng xóm ta xưa kia lam lũ quanh năm mà vẫn quanh năm đói rách. Làng xóm ta ngày nay bốn mùa nhộn nhịp cảnh làm ăn tập thể. Đâu đâu cũng có trường học, nhà gửi trẻ, nhà hộ sinh, câu lạc bộ, sân và kho của hợp tác xã, nhà mới của xã viên. Đời sống vật chất ngày càng ấm no, đời sống tinh thần ngày càng tiến bộ.

Hiện nay *cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật* đang lôi cuốn hàng triệu nông dân sôi nổi tham gia bàn định phương hướng và kế hoạch sản xuất, cải tiến kỹ thuật, tạo ra một chuyển biến mới trong nông nghiệp, một khí thế mới trong nông thôn ta.

Trong các *xí nghiệp, công trường và các cơ sở kinh tế khác,* công nhân và cán bộ ta với ý thức làm chủ tập thể đang hăng hái thi đua lao động, phát huy sáng kiến, ra sức thực hiện từng bước cuộc cách mạng kỹ thuật, nhằm tăng năng suất lao động, đẩy mạnh sản xuất, nâng cao chất lượng và hạ giá thành sản phẩm. Hiện nay, khắp nơi sôi nổi chuẩn bị tiến hành *cuộc vận động "3 xây, 3 chống",* ra sức nâng cao ý thức trách nhiệm, cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật, tẩy trừ nạn tham ô, lãng phí, quan liêu. Các cuộc vận động có ý nghĩa cách mạng ấy nhằm sản xuất nhiều nhanh tốt rẻ, hoàn thành tốt kế hoạch của Nhà nước, nhất định sẽ tạo ra một sự chuyển biến mạnh mẽ trong nền kinh tế quốc dân, góp phần quan trọng vào việc tiến hành từng bước công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa và nâng cao hơn nữa đời sống của nhân dân ta.

Anh chị em *lao động trí óc* thì đang cố gắng nghiên cứu, sáng tác, phát minh, đẩy mạnh công tác khoa học kỹ thuật, công tác giáo dục, văn nghệ, đã có nhiều cống hiến cho sự nghiệp phát triển kinh tế và văn hoá, xây dựng Tổ quốc giàu mạnh, đào tạo cán bộ cho tương lai.

Quân đội và các lực lượng *vũ trang nhân dân* đang phấn khởi tiến lên chính quy và hiện đại, rèn luyện tinh thần cách mạng, nâng cao giác ngộ xã hội chủ nghĩa, trình độ chiến thuật và kỹ thuật, luôn luôn sẵn sàng chiến đấu, bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn trật tự trị an, kiên quyết đập tan mọi hành động phá hoại của đế quốc Mỹ và tay sai của chúng.

Kiều bào ta tuy mình ở đất khách quê người, nhưng lòng thì luôn luôn hướng về Tổ quốc. Khi về nước, kiều bào ta đã hăng hái góp tài góp sức vào công cuộc xây dựng nước nhà.

Trên mọi lĩnh vực hoạt động ở miền Bắc, phong trào *Thi đua yêu nước* đang động viên nhân dân ta phát huy nhiệt tình cách mạng và sức lao động sáng tạo, xây dựng hàng nghìn tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa, lập những thành tích xuất sắc trong mọi ngành, ra sức thực hiện thắng lợi kế hoạch Nhà nước năm 1964 và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất.

Thưa các cụ và các đồng chí,

10 năm qua là 10 năm đấu tranh gian khổ và thắng lợi vẻ vang. Có kết quả tốt đẹp đó là do sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng và Chính phủ và do sức phấn đấu dũng cảm của đồng bào ta; đồng thời nhờ có sự giúp đỡ nhiệt tình của các nước anh em, nhất là của Liên Xô và Trung Quốc. Nhân dịp này, tôi thay mặt nhân dân, Đảng và Chính phủ ta chân thành cảm ơn các nước xã hội chủ nghĩa anh em.

Chúng ta phấn khởi trước những thành tích lớn đã đạt được. Song chúng ta cũng phải thấy rõ những *khó khăn lớn* trên bước đường phát triển của cách mạng và những *khuyết điểm, nhược điểm* mà chúng ta cần phải ra sức khắc phục. Ví dụ: trình độ quản lý kinh tế còn kém, tinh thần trách nhiệm chưa thật cao, chất lượng sản phẩm chưa thật tốt, tệ quan liêu, lãng phí, tham ô còn nhiều, v.v..

Nhưng với sự cố gắng của toàn Đảng, toàn dân, phát huy tinh thần tự phê bình và phê bình mạnh mẽ, đồng tâm hiệp lực, hăng hái tiến lên, thì chúng ta nhất định sẽ vượt qua được mọi khó khăn và nhất định sẽ giành được những thắng lợi to lớn hơn nữa.

Toàn thể đồng bào miền Bắc phải luôn luôn nhớ rằng: trong lúc chúng ta đang sinh hoạt và xây dựng trong hoà bình, thì đồng bào miền Nam ta đang hy sinh, anh dũng chiến đấu chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai. Vì vậy, mỗi người chúng ta phải làm việc bằng hai để đền đáp lại cho đồng bào miền Nam ruột thịt.

Thưa các cụ và các đồng chí,

Chúng ta vô cùng tự hào với *miền Nam* anh hùng của dân tộc ta, 10 năm qua ở miền Nam là 10 năm đấu tranh oanh liệt, 10 năm thắng lợi vẻ vang. Suốt 20 năm trời, đồng bào miền Nam ta đã không ngừng đấu tranh để bảo vệ Tổ quốc. Hết chống thực dân Pháp lại chống đế quốc Mỹ, lực lượng yêu nước miền Nam đã vượt mọi gian khổ khó khăn, càng đánh

càng mạnh, càng mạnh càng thắng. Thật xứng đáng với danh hiệu "Thành đồng của Tổ quốc".

Hiện nay, nhân dân thế giới và cả dư luận nước Mỹ, đều thấy rõ cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ ở miền Nam Việt Nam nhất định sẽ thất bại. Thậm chí trong bọn cầm quyền ở Mỹ cũng có những người bắt đầu nhìn thấy sự thật là Mỹ và tay sai đã đến bước đường cùng! Đế quốc Mỹ đã trút vào miền Nam hàng nghìn triệu đôla, hàng vạn tấn vũ khí, đã phái đến hơn 20 nghìn cố vấn quân sự chỉ huy hơn nửa triệu quân của chính quyền miền Nam để tiến hành một cuộc chiến tranh vô cùng tàn khốc chống đồng bào miền Nam ta. Kết quả là chúng càng đánh càng thua, càng thua càng bí.

Vì sao đế quốc Mỹ thất bại? Chúng cho là vì bọn tay sai của chúng bất lực. Chúng tưởng thay đổi bù nhìn thì tình hình sẽ chuyển tốt. Nhưng càng thay đổi bù nhìn thì tình hình của chúng lại càng nguy khốn thêm.

Chúng đổ lỗi cho quân đội miền Nam không muốn chiến đấu. Đúng như vậy. Quân đội miền Nam cũng là nòi giống Việt Nam, lẽ nào lại theo lệnh giặc Mỹ mà bắn giết đồng bào của mình! Càng ngày họ càng giác ngộ và tìm cơ hội quay súng lại chống bọn cướp nước và bán nước.

Bọn xâm lược Mỹ và tay sai còn vu khống miền Bắc cung cấp vũ khí cho lực lượng yêu nước ở miền Nam. Nhưng mọi người đều biết rằng vũ khí của các chiến sĩ yêu nước miền Nam chính là vũ khí của Mỹ làm ra mà chính quân đội miền Nam là người tiếp tế cho họ. Báo chí Mỹ cũng đã thú nhận rằng trong một năm qua, du kích miền Nam đã cướp được hơn 8.000 súng Mỹ để tự trang bị cho mình. Hiện nay, bọn hiếu chiến Mỹ và bè lũ tay sai mới của chúng lại ba hoa hô hào "Bắc tiến"! Nhưng chúng phải hiểu rằng: Nếu chúng liều lĩnh động đến miền Bắc thì nhất định chúng sẽ thất bại thảm hại. Vì nhân dân cả nước ta sẽ kiên quyết đánh lại chúng, vì các nước xã hội chủ nghĩa và nhân dân tiến bộ toàn thế giới sẽ hết sức ủng hộ ta; vì nhân dân Mỹ và các nước đồng minh

của Mỹ cũng sẽ phản đối chúng.

Tình hình ở miền Nam hiện nay chứng tỏ một cách rõ rệt sự thất bại không thể tránh khỏi của đế quốc Mỹ trong cuộc "chiến tranh đặc biệt"[23] này. Cuộc "chiến tranh đặc biệt" mà chúng đang thí nghiệm ở miền Nam Việt Nam đã thất bại, thì chúng cũng sẽ thất bại ở bất kỳ nơi nào khác. Đó là ý nghĩa quốc tế của cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam ta đối với phong trào giải phóng dân tộc trên thế giới.

Trước tình hình đó, dư luận thế giới cũng như dư luận ở Mỹ đều quan tâm tìm cách giải quyết cuộc chiến tranh ở miền Nam Việt Nam.

Về phía chúng ta, từ trước đến nay, chúng ta luôn luôn chủ trương rằng: giải pháp duy nhất đúng đắn về vấn đề miền Nam là phải thực hiện nghiêm chỉnh những điều khoản cơ bản của Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương: các nước tham gia Hội nghị Giơnevơ, trong đó có nước Mỹ, phải làm đúng lời cam kết của mình: tôn trọng chủ quyền, độc lập, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam, không can thiệp vào nội trị của Việt Nam. Cũng như Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, chính quyền miền Nam phải thực hiện nghiêm chỉnh những điều khoản rất trọng yếu: không tham gia liên minh quân sự với nước ngoài; không cho phép nước ngoài lập căn cứ quân sự, không nhận nhân viên quân sự nước ngoài vào đất nước mình.

Chúng ta hoàn toàn ủng hộ những đòi hỏi rất đúng đắn của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam, đòi chấm dứt sự can thiệp của đế quốc Mỹ ở miền Nam, đòi quân đội và vũ khí của Mỹ phải rút khỏi miền Nam, để công việc nội bộ của miền Nam do nhân dân miền Nam tự giải quyết lấy theo tinh thần *Cương lĩnh* của Mặt trận.

Về vấn đề hoà bình thống nhất nước Việt Nam, Chính phủ ta đã nhiều lần tỏ rõ quan điểm và thái độ của mình theo tinh thần bản *Cương lĩnh* của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và bản *Chương trình* của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam.

Chúng ta hoàn toàn ủng hộ điểm 9 trong *Chương trình* của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam:

"Yêu cầu bức thiết của đồng bào trong toàn quốc là phải hoà bình thống nhất Tổ quốc. Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam chủ trương thống nhất nước nhà từng bước bằng phương pháp hoà bình, trên nguyên tắc hai miền cùng nhau thương lượng, cùng nhau bàn bạc mọi hình thức và biện pháp có lợi cho dân tộc, có lợi cho Tổ quốc Việt Nam.

Trong khi nước nhà chưa thống nhất, chính phủ hai miền cùng nhau thương lượng, cam kết không tuyên truyền chia rẽ dân tộc, không tuyên truyền chiến tranh, không dùng binh lực đối với nhau. Thực hiện trao đổi kinh tế, văn hoá giữa hai miền. Cho nhân dân hai miền được tự do đi lại, buôn bán, thăm viếng, tự do gửi thư từ cho nhau".

Nhân dân Việt Nam ta thành thật cảm ơn nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa và nhân dân thế giới đã kiên quyết ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của đồng bào miền Nam để tự giải phóng, của cả dân tộc ta để thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

Với nhân dân Mỹ, tôi muốn nói rằng cuộc chiến tranh phi nghĩa mà Chính phủ Mỹ đang tiến hành ở miền Nam nước chúng tôi, đã làm tốn nhiều của, chết nhiều người của nhân dân Mỹ, lại làm ô nhục thanh danh nước Mỹ. Bây giờ đã đến lúc nhân dân Mỹ phải kiên quyết đấu tranh hơn nữa để chấm dứt cuộc chiến tranh bẩn thỉu này, để cứu vãn danh dự của nước Mỹ và xây dựng tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta.

Thưa các cụ và các đồng chí,

10 năm qua *trên thế giới* đã diễn ra những biến đổi cách mạng vĩ đại có lợi cho sự nghiệp đấu tranh vì hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Cách đây một thế kỷ, Mác đã kêu gọi giai cấp vô sản toàn thế

giới đoàn kết lại để làm cách mạng. Nửa thế kỷ sau, Lênin lại kêu gọi giai cấp vô sản và các dân tộc bị áp bức đoàn kết lại để đánh đổ chủ nghĩa đế quốc. Dưới sự lãnh đạo của Lênin và Đảng Cộng sản Nga vĩ đại, Cách mạng Tháng Mười đã thành công rực rỡ, đã dựng nên nước Liên Xô hùng mạnh và mở một kỷ nguyên mới trong lịch sử loài người, kỷ nguyên thắng lợi của chủ nghĩa xã hội. Trong Đại chiến thế giới thứ hai, Liên Xô đã đánh tan quân phát xít, cứu loài người khỏi ách thống trị dã man của chúng, tạo cơ hội cho cách mạng thành công ở nhiều nước.

Cách mạng Trung Quốc thành công, nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa thành lập, đã làm nghiêng hẳn cán cân lực lượng trên thế giới về phía cách mạng, cổ vũ mạnh mẽ cuộc đấu tranh của các dân tộc bị áp bức và nhân dân lao động toàn thế [1]. Phe xã hội

chủ nghĩa hình thành, ngày càng lớn mạnh và trở nên nhân tố quyết định sự tiến hoá của xã hội loài người, là chỗ dựa mạnh mẽ của cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc ở châu Á, châu Phi và châu Mỹ latinh.

Chủ nghĩa đế quốc càng bị thất bại liên tiếp và nặng nề, càng đi vào con đường suy vong thì càng hung ác, liều lĩnh. Ngày nay, nhân dân thế giới đều nhìn thấy rõ chân tướng xấu xa

---

1) Lúc đó đánh giá ý nghĩa cách mạng Trung Quốc như vậy là phù hợp với thực tế khách quan, phù hợp với tinh thần của bản *Tuyên ngôn của Hội nghị đại biểu các đảng cộng sản và công nhân* tại Mátxcơva, tháng 1 năm 1960.

Cuộc cách mạng nhân dân ở Trung Quốc đã giáng một đòn trí mạng vào các vị trí của chủ nghĩa đế quốc ở châu Á, đã góp phần lớn lao làm cho so sánh lực lượng trên thế giới thay đổi có lợi cho chủ nghĩa xã hội. Cuộc cách mạng ấy là một sức thúc đẩy mạnh mẽ đối với phong trào giải phóng dân tộc, nó có ảnh hưởng to lớn đối với nhân dân thế giới, nhất là nhân dân các nước châu Á, châu Phi và châu Mỹ latinh...

của đế quốc Mỹ, xâm lược và hiếu chiến, đang điên cuồng tiến hành những âm mưu cực kỳ thâm độc chống các nước xã hội chủ nghĩa, chống độc lập và chủ quyền của các dân tộc, chống hoà bình và an ninh trên thế giới. Khắp mọi nơi, ở châu Á, châu Phi và châu Mỹ latinh, các dân tộc đều đứng lên đấu tranh quyết liệt chống lại bọn đế quốc do Mỹ cầm đầu và đã liên tiếp giành được những thắng lợi vẻ vang.

Chính sách đối ngoại của Đảng và Nhà nước ta là tăng cường đoàn kết với *các nước xã hội chủ nghĩa anh em* trên cơ sở chủ nghĩa Mác-Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản; kiên quyết đấu tranh chống chính sách xâm lược và gây chiến của chủ nghĩa đế quốc, đứng đầu là đế quốc Mỹ; thực hiện chung sống hoà bình giữa các nước có chế độ chính trị và xã hội khác nhau; kiên quyết ủng hộ phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc và bảo vệ độc lập dân tộc; ủng hộ phong trào đấu tranh của giai cấp công nhân và nhân dân thế giới vì hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội. Tình hình thực tế những năm qua chứng tỏ chính sách đó là hoàn toàn đúng đắn và đã thu được những thắng lợi to lớn. Địa vị quốc tế của nước ta không ngừng được nâng cao. Chúng ta tranh thủ được sự đồng tình và ủng hộ ngày càng rộng rãi và mạnh mẽ của các nước anh em và của nhân dân toàn thế giới đối với công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đối với sự nghiệp đấu tranh giải phóng của đồng bào miền Nam và cuộc đấu tranh của nhân dân cả nước ta để thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

Là một nước ở Đông - Nam Á, chúng ta hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của các dân tộc trong khu vực này chống lại sự xâm lược và nô dịch của chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Đối với *Vương quốc Lào,* là nước láng giềng, chúng ta luôn luôn mong muốn và sẵn sàng phát triển quan hệ hữu nghị về mọi mặt. Chúng ta hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Lào, chống lại sự xâm lược của đế quốc Mỹ, ủng hộ những cố gắng của Chính phủ liên hợp ở Lào do Hoàng thân Xuvana Phuma làm Thủ tướng, nhằm thực hiện Hiệp định Giơnevơ năm 1962 về Lào, bảo vệ nền hoà bình, trung lập của Lào. Chúng ta thành thật chúc Chính phủ liên hợp Lào sớm thực hiện được hoà hợp dân tộc, mau chóng ổn định tình hình để xây dựng một nước Lào phồn vinh.

Đối với *Vương quốc Campuchia,* chúng ta luôn luôn chủ trương xây dựng những mối quan hệ láng giềng hữu nghị. Chúng ta hoàn toàn ủng hộ thái độ kiên quyết của Chính phủ Campuchia chống lại sự khiêu khích và đe doạ xâm lược của đế quốc Mỹ và bọn tay sai. Chúng ta đã nhiều lần tuyên bố ủng hộ và sẵn sàng tham dự hội nghị quốc tế để bảo đảm nền trung lập và toàn vẹn lãnh thổ của Campuchia do Thái tử Quốc trưởng Xihanúc đề nghị.

Chúng ta tin chắc rằng, với sự ủng hộ mạnh mẽ của nhân dân thế giới, nhân dân Campuchia nhất định sẽ giữ vững độc lập và chủ quyền dân tộc, giữ vững trung lập và toàn vẹn lãnh thổ, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp bảo vệ hoà bình và an ninh ở khu vực này.

Chúng ta hoàn toàn ủng hộ nhân dân *Inđônêxia,* dưới sự lãnh đạo của Tổng thống Xucácnô, kiên quyết đấu tranh chống khối "Đại Mã Lai", do bọn đế quốc tạo ra, nhằm duy trì đặc quyền đặc lợi của chúng ở Đông - Nam Á, làm bàn đạp tấn công phong trào giải phóng dân tộc trong khu vực này. Nhưng chắc chắn âm mưu của bọn đế quốc sẽ thất bại, cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Inđônêxia nhất định sẽ

thắng lợi.

Vì lợi ích chung của phong trào cách mạng thế giới và sự nghiệp đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chúng ta luôn luôn ra sức góp phần vào việc bảo vệ và tăng cường tình đoàn kết trong phe xã hội chủ nghĩa và phong trào cộng sản quốc tế. Căn cứ vào *Nghị quyết* của Hội nghị lần thứ chín của Trung ương Đảng Lao động Việt Nam[24], chúng ta nguyện tiếp tục cùng các đảng mácxít - lêninnít anh em kiên trì phấn đấu để bảo vệ sự trong sáng của chủ nghĩa Mác-Lênin và những nguyên tắc cách mạng của hai bản *Tuyên bố* Mạc Tư Khoa. Chúng ta hoàn toàn tin tưởng rằng những sự bất đồng ý kiến trong phong trào cộng sản quốc tế sẽ được khắc phục. Chủ nghĩa Mác-Lênin nhất định sẽ thắng lợi, phe xã hội chủ nghĩa và phong trào cộng sản quốc tế sẽ càng đoàn kết và hùng mạnh hơn, phát huy tác dụng thúc đẩy mạnh mẽ sự nghiệp cách mạng của giai cấp công nhân và nhân dân toàn thế giới, giành thắng lợi ngày càng to lớn cho hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Thưa các cụ và các đồng chí,

Chúng ta đã cùng nhau điểm lại những sự kiện lớn trong 10 năm qua ở nước ta và trên thế giới. Nhân dân ta đã lớn lên, mạnh mẽ hơn, giàu kinh nghiệm hơn. Chúng ta càng vững bước tiến tới hoàn thành sự nghiệp cách mạng của dân tộc: xây dựng chủ nghĩa xã hội, xây dựng đời sống mới ở miền Bắc, ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam, thực hiện một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, góp phần giữ gìn hoà bình ở Đông - Nam Á và thế giới.

Để thực hiện mục đích to lớn ấy, *trước mắt chúng ta* phải làm những việc sau đây:

1. Toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đã đoàn kết cần đoàn kết hơn nữa. Mọi người hãy nêu cao chí khí phấn đấu, tinh thần cách mạng, không sợ gian khổ khó khăn, phát huy ý thức làm chủ tập thể, dám nghĩ, dám làm, hăng hái vươn lên làm tròn nhiệm vụ, hoàn thành thắng lợi kế hoạch Nhà nước năm nay và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất.

2. Phải làm tốt cuộc vận động "cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật, đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp"; cuộc vận động "3 xây, 3 chống" trong công nghiệp và các ngành kinh tế quốc dân.

Phải đẩy mạnh phong trào đồng bào miền xuôi lên tham gia phát triển kinh tế và văn hoá ở miền núi.

Phải ra sức thi đua yêu nước, phát triển tốt các tổ, đội lao động xã hội chủ nghĩa và các hợp tác xã nông nghiệp tiên tiến.

3. Tăng cường không ngừng chính quyền nhân dân. Nghiêm chỉnh thực hiện dân chủ với nhân dân, chuyên chính với kẻ địch. Triệt để chấp hành mọi chế độ và pháp luật của Nhà nước. Cần tiến hành tốt cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội khoá III sắp tới.

Phải củng cố lực lượng quốc phòng, giữ gìn trật tự trị an, luôn luôn cảnh giác, sẵn sàng dập tan mọi hoạt động khiêu khích và phá hoại của đế quốc Mỹ và bọn tay sai của chúng.

4. Phải hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam. Mỗi người phải hăng hái lao động và công tác, góp phần thiết thực vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và sự nghiệp đấu tranh thực hiện hoà bình

thống nhất nước nhà.

5. Phải nêu cao tinh thần quốc tế vô sản, giữ gìn và phát triển tình hữu nghị với các nước xã hội chủ nghĩa anh em; hết lòng ủng hộ phong trào giải phóng của các dân tộc; đoàn kết với giai cấp công nhân và nhân dân toàn thế giới trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc do Mỹ cầm đầu, đấu tranh cho hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Sự nghiệp cách mạng là một sự nghiệp lâu dài và gian khổ, song nhất định thắng lợi. Mọi người chúng ta, bất kỳ ai, làm việc gì, ở cương vị nào, đều phải là những chiến sĩ dũng cảm của sự nghiệp vẻ vang ấy.

Cán bộ của Đảng, của Nhà nước và của các đoàn thể nhân dân, đảng viên và đoàn viên thanh niên lao động cần phải xung phong gương mẫu trong sản xuất và công tác, hết lòng hết sức phục vụ nhân dân, luôn luôn trau dồi đạo đức cách mạng, cần kiệm liêm chính.

Chúng ta hãy phát huy truyền thống của dân tộc ta là một dân tộc anh hùng, luôn luôn sẵn sàng hy sinh phấn đấu vì quyền lợi tối cao của Tổ quốc, của nhân dân và sự nghiệp cách mạng toàn thế

giới. Những thắng lợi mới to lớn và vẻ vang đang chờ chúng ta!

Toàn Đảng, toàn dân ta hãy phấn khởi tiến lên!

Thưa các cụ và các đồng chí,

Trên đây là một vài thiển kiến. Mong các cụ và các đồng chí thảo luận và góp ý kiến thêm.

Báo cáo ngày 27-3-1964.

Báo *Nhân dân,* số 3651,

ngày 28-3-1964.

LỜI BẾ MẠC HỘI NGHỊ CHÍNH TRỊ ĐẶC BIỆT

Thưa các cụ và các đồng chí,

Sau hai ngày làm việc vô cùng phấn khởi, sôi nổi với tinh thần cách mạng, tinh thần đoàn kết, Hội nghị chính trị đặc biệt của chúng ta hôm nay kết thúc thắng lợi.

Trong hai ngày, đã có 40 cụ và đồng chí đã phát biểu ý kiến, mỗi người một vẻ, mười phân vẹn mười. Trong các lời phát biểu đều phản ánh sinh động những thắng lợi to lớn của cách mạng Việt Nam trong mười năm qua, từ Bắc đến Nam, mọi người đều nói lên lòng tin tưởng sâu sắc của mình ở bản chất tốt đẹp của chế độ ta là chế độ xã hội chủ nghĩa, ở sức mạnh đoàn kết vĩ đại của nhân dân ta trong cả nước, ở sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng và Nhà nước ta, ở những thành tích to lớn xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản của các nước anh em ta, ở sự nghiệp đấu tranh cách mạng của nhân dân toàn thế giới.

Đại biểu cho ý chí và nguyện vọng của toàn dân, tất cả các vị đại biểu đều nhất trí và quyết tâm cùng với toàn dân nâng cao hơn nữa chí khí cách mạng, ra sức thi đua yêu nước, đưa cách mạng Việt Nam tiến lên, vượt qua mọi gian khổ, khó khăn giành những thắng lợi rực rỡ hơn nữa.

Chủ nghĩa xã hội nhất định sẽ thành công ở miền Bắc.

Cuộc kháng chiến của đồng bào miền Nam ta nhất định sẽ thắng lợi vẻ vang.

Sự nghiệp đấu tranh để hoà bình thống nhất nước nhà nhất định sẽ thắng lợi.

Tôi đề nghị các cụ và các đồng chí sẽ đem tinh thần nhất trí, ý chí cách mạng và lòng tin tưởng quyết tâm của tất cả chúng ta ở Hội nghị này đến nhân dân cả nước ta, biến thành một sức mạnh vĩ đại một sức phấn khởi mới, hăng hái tiến lên.

Dưới ngọn cờ của chủ nghĩa Mác - Lênin vĩ đại, chúng ta nhất định thắng lợi.

Tôi nhờ các cụ và các đồng chí chuyển lời chào thân ái đến đồng bào, cán bộ, bộ đội, các cháu thanh niên và nhi đồng các địa phương.

Phát biểu ngày 28-3-1964.

Báo *Nhân dân,* số 3652,
ngày 29-3-1964.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI KỲ HỌP THỨ TÁM QUỐC HỘI KHOÁ II[25]

Thưa các cụ và các đồng chí,

Hiện nay nhân dân ta đang làm 3 cuộc vận động lớn: Một là ở nông thôn thì *cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật* đang phát triển khá mạnh. Đi đôi với cuộc vận động đó thì có phong trào thi đua "năng suất cao, hoa màu nhiều, chăn nuôi giỏi, cây công nghiệp tăng".

Trong tổng số 29.850 hợp tác xã, vụ mùa năm ngoái có hơn 11.600 hợp tác xã tham gia thi đua. Kết quả có hơn 1.000 hợp tác xã đã được thưởng, 320 hợp tác xã gặt được mỗi mẫu tây từ 25 tạ thóc trở lên và bảy hợp tác xã đã đạt được mỗi mẫu tây 35 tạ.

Vụ Đông - Xuân này có hơn 13.150 hợp tác xã tham gia thi đua.

Như thế là với sự cố gắng của toàn Đảng, toàn dân, nông nghiệp của ta đang trên đà phát triển vững chắc.

Hai là ở các xí nghiệp có *cuộc vận động "3 xây, 3 chống"* cùng với phong trào thi đua: "Năng suất cao, chất lượng tốt, tiết kiệm nhiều". Cuộc vận động này có ý nghĩa cách mạng to lớn về kinh tế, về chính trị và cả về văn hoá.

Những xí nghiệp được chọn làm thí điểm đã thu được kết quả tốt. Các xí nghiệp khác thì đang chuẩn bị kỹ càng để tiến mạnh vào cuộc vận động.

Cùng cuộc vận động "3 xây, 3 chống" thì có phong trào thi đua để trở thành tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa. Tính đến đầu năm nay, trong các xí nghiệp đã có 11.270 đơn vị tham gia thi đua. Điều đó chứng tỏ rằng giai cấp công nhân ta rất hăng hái.

Một điều tôi muốn nhấn mạnh ở đây là: trong cuộc vận động này, từ mỗi đồng chí bộ trưởng đến mỗi đồng chí công nhân và cán bộ đều có trách nhiệm "vận" thật mạnh và "động" thật mạnh, từ dưới lên và từ trên xuống; mỗi xí nghiệp phải làm cuộc vận động này cho thật sâu, thật tốt, thật bền bỉ. Như thế thì cuộc vận động này sẽ gây nên một khí thế cách mạng mới mẻ và sôi nổi, nó sẽ giúp chúng ta hoàn thành thắng lợi kế hoạch Nhà nước năm 1964 và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, làm đà tốt cho những kế hoạch dài hạn sau này.

Để chứng tỏ ý nghĩa văn hoá của cuộc vận động, tôi xin phép đọc vài bài thơ của anh em công nhân Hà Nội đã làm trong cuộc vận động này.

1. *Thưa rằng xây, chống ngang nhau*
   Bắc cân không thể nhẹ đầu, nặng đuôi
   Ví như cơ thể con *người*
   Hai chân đều vững, bước dài mới mong
   Một bên thẳng, một bên cong
   Dáng đi nghiêng ngả còn trông ra gì?
2. *Thấy cảnh ấy ai người không xót*
   Tấm tôn nằm vùi dập nắng mưa
   Trách ai sao nỡ hững hờ
   Cứ đem đất đá đổ bừa lên trên
   Khi cân thì mới bốc lên
   Chặt phăng một miếng để đem về dùng
   Của công thì mặc của công!
3. *Xem xong bích báo vừa rồi*
   Tổ tôi liên hệ thấy sai rất nhiều
   Họp ngay toàn tổ buổi chiều
   Quyết tâm sửa chữa những điều bạn phê.

- Ba là cuộc vận động đồng bào *miền xuôi lên tham gia phát triển kinh tế miền núi.*

Hiện nay đã có hơn 32 vạn đồng bào miền xuôi xung phong lên miền núi và đã vỡ được độ 20 vạn mẫu tây ruộng nương. Trong số những người xung phong phần lớn là đồng bào nông dân, một phần là bà con thủ công nghiệp và buôn bán nhỏ chuyển nghề sang sản xuất nông nghiệp và độ chín vạn cháu thanh niên và học sinh.

Đó là một thắng lợi to lớn bước đầu. Ngoài ý nghĩa quan trọng khác về kinh tế và chính trị, tôi xin nêu một điểm này: ngày xưa, đối với người miền xuôi phải đi lên miền núi là một việc rất gian nan, một việc cực chẳng đã. Vì vậy đã có câu ca dao:

Con cò lặn lội bờ sông,
Gánh gạo đưa chồng tiếng khóc nỉ non!
Em về thờ mẹ, nuôi con
Thương anh xa trẩy nước non Cao Bằng!

Nay thì khác hẳn. Theo lời kêu gọi của Đảng và Chính phủ, hiểu rõ lợi ích của mình, của đồng bào miền núi và lợi ích chung của nước nhà, đồng bào miền xuôi, nhất là các cháu thanh niên, đang hăng hái và vui vẻ lên miền núi để xây dựng cơ nghiệp mới, đời sống mới. Họ ra đi với một mục đích cao cả và một khí thế anh hùng.

Họ đã có những câu hát như sau:

Ta đi xây dựng bản làng,
Làm cho nước càng giàu mạnh, dân càng ấm no.

Nhân dịp này, tôi có mấy lời nhắn nhủ:

1. Đồng bào miền núi đã cố gắng nên cố gắng hơn nữa giúp đỡ đồng bào miền xuôi mới lên.
2. Đồng bào xung phong lên miền núi cần an tâm công tác, có quan hệ thật tốt đối với đồng bào nơi mình đến, phải tôn trọng phong tục tập quán và lợi ích của đồng bào địa phương.
3. Đồng bào miền núi và đồng bào miền xuôi phải đoàn kết chặt chẽ, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau như anh em một nhà.

Tôi xin đề nghị với Quốc hội hai điều sau đây:

Một là, giao cho Chính phủ Trung ương và chính quyền các tỉnh phải thiết thực theo dõi, đôn đốc và giúp đỡ cho ba cuộc

vận động này phát triển thật tốt.

Hai là, khen ngợi đồng bào và những cháu thanh niên đã xung phong lên tham gia phát triển kinh tế miền núi. Khen ngợi đồng bào và cán bộ miền núi đã nhiệt tình đón tiếp và giúp đỡ những bà con miền xuôi mới lên. Khen ngợi đồng bào và cán bộ các địa phương miền xuôi đã chuẩn bị chu đáo cho những người xung phong lên miền núi. Ví dụ: Anh em xích lô, bốc vác, ba gác khu Hoàn Kiếm đã không quản ngại khó nhọc, mang vác đồ đạc, hòm xiểng giúp đỡ bà con đi khai hoang. Mọi thứ đều được anh chị em bảo đảm hoàn toàn không mất mát. Qua hai đợt phục vụ, anh em đã đóng góp được 338 chuyến xích lô, 139 chuyến ba gác, 73 công bốc vác, trị giá 520 đồng không tính tiền công.

*Thưa các cụ và c*ác đồng *chí,*

Chúng ta quyết làm cho ba cuộc vận động này phát triển nhanh, mạnh và thật tốt, thì công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội của chúng ta sẽ có những bước tiến khổng lồ.

Phát biểu ngày 3-4-1964.
Báo *Nhân dân, s*ố 3658,
ngày 4-4-1964.

THƯ GỬI ĐẠI HỘI HỢP TÁC XÃ VÀ ĐỘI SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP TIÊN TIẾN MIỀN NÚI VÀ TRUNG DU

Từ khi hoà bình lập lại đến nay, miền núi và trung du đã có nhiều tiến bộ lớn.

Về chính trị thì các dân tộc đều bình đẳng, dân chủ, đoàn kết.

Về văn hoá, xã hội thì nhiều người đã biết chữ, nhiều trường tiểu học, trung học lần lượt mọc lên. Công việc vệ sinh, phòng bệnh, chữa bệnh càng ngày càng khá, các thói quen cũ lạc hậu đã được bỏ bớt dần.

Về kinh tế thì miền núi và trung du đã có hơn 70% nông hộ vào hợp tác xã nông nghiệp. Đồng bào đã được no ấm hơn, nhà ở nhiều nơi đã làm mới sạch sẽ, gọn gàng hơn, v.v..

Tục ngữ ta có câu "tiền rừng bạc bể". Miền núi và trung du là rừng tiền của miền Bắc nước ta.

Đất đai cấy lúa tính đầu người thì không ít hơn đồng bằng. Đất trồng màu có nhiều. Đất trồng cây công nghiệp ngắn ngày và dài ngày rất nhiều. Đất để trồng cây gây rừng lại còn nhiều hơn nữa. Đồng, bãi cỏ, núi đá để chăn nuôi trâu, bò, dê, lợn, v.v. đang còn nhiều lắm.

Miền núi và trung du của miền Bắc nước ta là một khu vực rất quan trọng cả về công nghiệp và nông nghiệp. Chúng ta phải làm cho miền núi và trung du thành một nơi giàu có về nông nghiệp để nâng cao hơn nữa đời sống của nhân dân, để

thực hiện công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa nước nhà.

Để thực hiện mục đích đó, căn cứ vào Nghị quyết của Đảng và căn cứ vào tình hình của miền núi và trung du, Bác nêu một số ý kiến sau đây:

1. Ra sức củng cố và phát triển hợp tác xã nông nghiệp. Hiện nay ở miền núi và trung du mới có gần 30% hợp tác xã khá. Chúng ta phải phấn đấu làm cho tất cả hợp tác xã đều khá.

2. Các khu, tỉnh, huyện, xã, hợp tác xã cần có phương hướng sản xuất đúng:

a) *Về lúa* : hết sức chú ý thâm canh ruộng lúa nước để có năng suất cao, đồng thời làm tốt *thuỷ lợi* để tăng vụ. Giảm dần lúa nương và lúa đồi vì năng suất quá thấp mà lại gây ra xói mòn.

b) *Về màu* : chú trọng tăng diện tích, nhưng cũng hết sức chú trọng thâm canh để tăng năng suất ngô, khoai, sắn, v.v.. Đồng thời chú trọng chế biến hoa màu và vận động nhân dân ăn độn để tiết kiệm gạo.

c) *Về cây công nghiệp* : khả năng trồng cây công nghiệp rất lớn.

Phải trồng thật nhiều gai, trẩu, sở, chè, hồi, cây màng tang, đỗ tương, lạc, mía, v.v.. Các thứ này dân ta cần nhiều và xuất khẩu cũng được tiền. Phải trồng thêm nhiều *cây ăn quả*.

d) *Về chăn nuôi:* phải đẩy mạnh chăn nuôi vì ở miền núi và trung du có nhiều điều kiện thuận lợi. Không những chú ý chăn nuôi lợn mà lại phải hết sức chú ý chăn nuôi trâu, bò, ngựa, dê, ong, v.v..

Một số nơi cần vắt sữa bò, sữa trâu để dùng như hợp tác xã Cao Đa đã làm.

đ) *Về bảo vệ rừng:* hợp tác xã nào cũng phải có kế hoạch trồng rừng và tích cực bảo vệ rừng. Nếu rừng kiệt thì không còn gỗ và mất nguồn nước thì ruộng nương mất màu, gây ra lụt lội và hạn hán. Vì vậy đồng bào miền núi và trung du cũng như đồng bào miền xuôi lên tham gia phát triển kinh tế ở đây phải bảo vệ rừng như bảo vệ nhà cửa của mình.

3. Các việc đó cần làm cho tốt và muốn làm tốt thì:

a) *Hợp tác xã* phải được củng cố, tức là làm cho xã viên có *tinh thần làm chủ,* làm cho ban quản trị được vững vàng và có năng lực, phải thực hành dân chủ, *chống tham ô*, *lãng phí, quan liêu,* phải *đoàn kết* chặt chẽ trong hợp tác xã, làm tốt công tác *cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật* và không ngừng nâng cao trình độ chính trị và văn hoá cho cán bộ và xã viên.
b) Các dân tộc phải *đoàn kết* chặt chẽ muôn người như một, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau. Chú trọng giúp đỡ đồng bào vùng cao và làm tốt công tác an ninh trật tự, củng cố quốc phòng.
c) Việc *đón tiếp đồng bào miền xuôi* lên tham gia phát triển kinh tế miền núi phải làm cho tốt: phải nêu cao tinh thần giúp đỡ lẫn nhau và học tập lẫn nhau.
Đồng bào miền xuôi lên phải đoàn kết chặt chẽ với đồng bào địa phương mình đến, phải gương mẫu trong mọi việc.
d) *Chi bộ* phải được củng cố và tăng cường, tức là làm cho mọi đảng viên có tư tưởng xã hội chủ nghĩa cao, có đạo đức cách mạng, có năng lực quản lý kinh tế. *Chi đoàn thanh niên lao động* phải hăng hái làm đầu tàu trong mọi công tác của hợp tác xã.
Cuối cùng, Bác chúc Đại hội thành công, Bác gửi lời thăm tất cả đồng bào ở miền núi và trung du.

Hà nội, ngày 11 tháng 4 năm 1964
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3668,
ngày 14-4-1964.

BÀI NÓI VỚI ĐẠI BIỂU NHÂN DÂN THỦ ĐÔ TRONG CUỘC RA MẮT CỦA CÁC VỊ ỨNG CỬ ĐẠI BIỂU QUỐC HỘI KHOÁ III Ở HÀ NỘI

Thưa đồng bào thân mến,
1. Trước hết, tôi cảm ơn Mặt trận, cảm ơn đồng bào và các cháu thanh niên Hà Nội đã mời tôi ra ứng cử ở Thủ đô.
Tôi được cử làm đại biểu Quốc hội đã gần 20 năm nay. Đáng lẽ tôi nhường chỗ cho lớp người trẻ hơn ra gánh vác công việc nước nhà. Nhưng hiện nay ở miền Nam ruột thịt, từ các cụ già, các bà mẹ, đến các cháu thanh niên và nhi đồng đều đang anh dũng hy sinh, ra sức chiến đấu chống đế quốc Mỹ cướp nước và bọn Việt gian bán nước, để giành lại quyền độc lập, tự do, thì tôi không thể:

Thảnh thơi vui thú thanh nhàn,
Sớm khuya tiếng hạc tiếng đàn tiêu dao.

Vì vậy tôi cứ phải cố gắng phấn đấu và phấn đấu mạnh. Phấn đấu cho công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Phấn đấu ủng hộ đồng bào miền Nam. Phấn đấu cho sự nghiệp hoà bình thống nhất nước nhà. Phấn đấu cho:

Bắc Nam sum họp một nhà.
Cho người thấy mặt thì ta vui lòng.

2. Mặt trận Hà Nội giới thiệu 45 vị ra ứng cử. Nhưng khoá này Thủ đô ta chỉ được cử 36 đại biểu vào Quốc hội. Như vậy là trong các vị ứng cử, có người sẽ được bầu, có người không được bầu. Tuy vậy tôi nghĩ rằng: người không được bầu cũng như người được bầu đều vinh hạnh, vì đã được đồng bào tin cậy và giới thiệu mình. Cho nên được bầu hoặc không được

bầu, chúng ta đều phải hết lòng hết sức phục vụ nhân dân, như những người đày tớ trung thành nhất của nhân dân.

3. Các nước tư bản tự xưng là họ văn minh hơn ta. Song nhân dân ta có thể tự hào rằng ta dân chủ hơn họ. Ví dụ một nước tư bản mà ta quen biết nhất là nước Pháp.

Nhân dân Pháp là một nhân dân anh hùng. Họ đã làm cách mạng tư sản cách đây 175 năm[26] . Kế đến Công xã Pari[27] cách đây 94 năm. Họ cũng có tổng tuyển cử. Nhưng chế độ tổng tuyển cử của họ đã diễn ra như thế nào?

Trong cuộc tổng tuyển cử năm 1962 ở Pháp, Đảng Cộng sản được hơn 4 triệu phiếu mà chỉ được 41 đại biểu vào Quốc hội.

Đảng của tướng Đờ Gôn được 5 triệu 80 vạn phiếu mà được 234 đại biểu vào Quốc hội.

Như vậy là Đảng Cộng sản phải có 97.000 phiếu mới được một đại biểu vào Quốc hội.

Đảng tư sản thì chỉ cần 25.000 phiếu đã được một đại biểu.

Nếu tổng tuyển cử Pháp mà thật sự dân chủ thì hoặc là đảng của tướng Đờ Gôn chỉ được 59 đại biểu, chứ không phải 234, hoặc là Đảng Cộng sản được 160 đại biểu chứ không phải chỉ có 41 đại biểu mà thôi.

Về thành phần thì trong 480 đại biểu Quốc hội Pháp chỉ có 8 phụ nữ, 21 công nhân, 41 người làm nghề nông.

Một điều đáng chú ý nữa là hơn 8 triệu 60 vạn người, tức là hơn 31% số cử tri đã không đi bỏ phiếu.

Còn ở ta thì trong khoá II Quốc hội có 91 vị đại biểu miền Nam và trong 362 đại biểu miền Bắc thì có:

49 đại biểu phụ nữ,

50 đại biểu công nhân và cán bộ công nghiệp,

47 đại biểu nông dân và cán bộ nông nghiệp,

56 đại biểu đồng bào miền núi,

42 đại biểu thanh niên,

21 đại biểu anh hùng lao động và quân đội.

Khắp miền Bắc nước ta hơn 95% cử tri đã đi bỏ phiếu. Có nơi đến 100%.

Với những con số trên đây, đồng bào ta có thể so sánh và tự trả lời: nước ta và các nước tư bản, ai dân chủ hơn ai?

4. Lá phiếu của người cử tri tuy khuôn khổ nó bé nhỏ, nhưng giá trị của nó thì vô cùng to lớn. Nhân dân ta đã trải qua biết bao gian khổ, hy sinh biết bao xương máu trong cuộc cách mạng đánh đổ thực dân và phong kiến mới giành được nó. Nó chứng tỏ chế độ dân chủ và tự do của Nhà nước ta và quyền làm chủ thật sự của mỗi người công dân ta. Vì vậy, đi bỏ phiếu trong cuộc tổng tuyển cử vừa là quyền lợi quý báu, vừa là nghĩa vụ thiêng liêng của mỗi người cử tri. Phải đi bỏ phiếu để tự mình lựa chọn những người xứng đáng thay mặt cho mình trong Quốc hội.

Hôm tuyển cử phải là một ngày rất long trọng và rất vui vẻ của nhân dân ta. Chúng ta phải tổ chức, giải thích, tuyên truyền và cổ động cho thật rộng khắp. Sao cho mọi người phấn khởi làm trọn nhiệm vụ công dân của mình trong cuộc tuyển cử này.

Các ban tổ chức phải nhắc nhủ l00% đồng bào cử tri đi bỏ phiếu. Đó cũng là một cách làm cho thế giới thấy nhân dân ta thật là đồng tâm nhất trí, thật là đoàn kết, thật là hùng mạnh. Với tinh thần đoàn kết và lực lượng hùng mạnh đó, nhân dân ta nhất định sẽ thắng lợi vẻ vang trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và trong sự nghiệp đấu tranh để thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

5. Tôi nghe nói rằng hiện nay, từ thành thị đến nông thôn, khắp miền Bắc đang có đợt thi đua tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm để chúc mừng cuộc tổng tuyển cử Quốc hội khoá III. Như thế là rất tốt. Đối với Hà Nội, tôi đề nghị thêm một điểm nữa trong cuộc thi đua, tức là thi đua làm tốt vệ sinh phòng bệnh. Trước đây, đồng bào Hà Nội đã có những

cuộc thi đua như thế, nhưng phong trào khi lên khi xuống, không được liên tục. Lần này phải làm cho phong trào thường xuyên và bền bỉ. Chúng ta ngày nào cũng rửa mặt đánh răng, thì thành phố của chúng ta ngày nào cũng phải quét dọn tươm tất. Chúng ta phải làm cho Thủ đô ta ngày càng sạch sẽ, vui tươi.

Toàn Đảng, toàn dân ta phấn khởi làm tốt cuộc tổng tuyển cử và hăng hái tiến lên xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Nói tối 14-4-1964.

Báo *Nhân dân, số* 3669,
ngày 15-4-1964.

ĐIỆN MỪNG ĐẠI HỘI MẶT TRẬN DÂN TỘC GIẢI PHÓNG ANGIÊRI (F.L.N) LẦN THỨ NHẤT

Kính gửi Đại hội đại biểu Mặt trận F.L.N,
Angiê

Nhân dịp Mặt trận F.L.N họp Đại hội, thay mặt nhân dân Việt Nam và Đảng Lao động Việt Nam, chúng tôi xin gửi đến Đại hội lời chúc mừng nhiệt liệt.

Dưới sự lãnh đạo của Mặt trận F.L.N, nhân dân Angiêri anh em đã hoàn toàn thắng lợi trong cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc cũng như trong công cuộc bảo vệ và củng cố chủ quyền độc lập đã giành được. Những thắng lợi đó đã góp phần quý báu vào phong trào cách mạng giải phóng dân tộc ở châu Phi và trên thế giới.

Nhân dân Việt Nam theo dõi với cảm tình sâu sắc từng thắng lợi của nhân dân Angiêri anh em trong công cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc trước kia và trong sự nghiệp xây dựng đất nước ngày nay. Nhân dân Việt Nam rất vui mừng trước những thắng lợi to lớn mà nhân dân Angiêri đã đạt được và coi những thắng lợi đó như của chính mình.

Đại hội F.L.N lần này là một sự kiện rất quan trọng trong lịch sử của nhân dân Angiêri anh em. Nó sẽ có ảnh hưởng to lớn đối với các dân tộc đang đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Chúng tôi chân thành chúc Đại hội, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Bộ Chính trị F.L.N, thu được kết quả rực rỡ trong sự nghiệp củng cố chủ quyền độc lập của nhân dân Angiêri

và đưa cách mạng Angiêri tiến lên những thắng lợi mới.
Chúc tình hữu nghị anh em giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Angiêri ngày càng củng cố và phát triển.

Thay mặt Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Lao động Việt Nam
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3673,
ngày 19-4-1964.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA NHÀ BÁO W.BỚCSÉT

Hỏi: Bộ trưởng Ngoại giao Mỹ Đin Raxcơ đã nhiều lần tuyên bố là cuộc chiến tranh ở miền Nam Việt Nam là do một "sự xâm lược" hoặc "can thiệp" của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Đin Raxcơ cũng nói rằng "mọi việc sẽ ổn thoả" nếu Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tôn trọng Hiệp định Giơnevơ năm 1954. Ý kiến của Chủ tịch về vấn đề này như thế nào ?
Trả lời: Tất cả những lời tuyên bố của giới cầm quyền Mỹ về cái gọi là "sự xâm lược" của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà vào miền Nam Việt Nam đều hoàn toàn là bịa đặt. Trái lại, toàn thế giới đều thấy rõ chính đế quốc Mỹ là kẻ xâm lược. Đế quốc Mỹ đã đưa vào miền Nam Việt Nam hàng vạn binh sĩ Mỹ, hàng chục vạn tấn vũ khí tối tân, hàng nghìn máy bay, xe tăng, hàng trăm tấn bom napan và thuốc độc để giết hại đồng bào miền Nam chúng tôi. Chính đế quốc Mỹ và tay sai đã nhiều lần phái bọn biệt kích gián điệp ra hòng phá hoại miền Bắc chúng tôi.
Còn về chuyện "Việt Nam Dân chủ Cộng hoà không tôn trọng Hiệp định Giơnevơ" thì thật là đổi trắng thay đen nếu không muốn nói là ông Đin Raxcơ đã bịa đặt. Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã nghiêm chỉnh thi hành Hiệp định Giơnevơ từ ngày ký kết cho đến nay. Trái lại, Mỹ đã không tôn trọng Hiệp định Giơnevơ và ngay từ lúc chữ ký chưa ráo mực đã tích cực hành động phá hoại Hiệp định ấy. Nguyên nhân chủ yếu của cuộc chiến tranh ở miền Nam Việt Nam ngày nay là

do Mỹ đã vi phạm Hiệp định Giơnevơ một cách có hệ thống, đã ngăn cản việc tiến hành cuộc tổng tuyển cử trong cả nước vào tháng 7 năm 1956, phá hoại công cuộc hoà bình thống nhất đất nước chúng tôi. Mỹ đã đem một lực lượng quân sự hùng mạnh và dùng bọn bù nhìn tiến công vào nhân dân miền Nam Việt Nam không có vũ trang. Đó là những sự việc rõ rệt mà ông Đin Raxcơ không thể chối cãi. Đó là những nguyên nhân thực sự của tình hình gay go hiện nay ở miền Nam Việt Nam. Nếu Chính phủ Mỹ đã tôn trọng điều cam kết của mình là sẽ không "dùng sức mạnh hay đe doạ dùng sức mạnh" thì đã không có chiến tranh ở miền Nam Việt Nam.

Hỏi: Người ta nên hiểu như thế nào về những lời đe dọa của Mỹ về chế độ Nguyễn Khánh ở Sài Gòn là sẽ "đưa chiến tranh ra miền Bắc"?

Trả lời: Một số người trong giới cầm quyền Mỹ và Sài Gòn đã nhiều lần nói đến những "lực lượng đặc biệt" được huấn luyện để tiến công nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Đó là một bộ phận trong kế hoạch của Mỹ nhằm "đưa chiến tranh ra miền Bắc". Nhưng đặt ra kế hoạch như vậy là một việc, còn thực hiện kế hoạch đó lại là việc khác. Đế quốc Mỹ và bọn Nguyễn Khánh cũng giống như con cáo đã bị mắc kẹt hai chân trong bẫy, mà còn muốn nhẩy vào một cái bẫy khác. Có lẽ Nguyễn Khánh và chủ Mỹ của hắn nên thận trọng hơn trong các kế hoạch phiêu lưu của chúng, vì Mỹ và bọn bù nhìn hiện nay đã không kiểm soát nổi ngay cả vùng đất đai ở sát Sài Gòn thì còn nói gì đến "Bắc tiến"? Năm 1961, kế hoạch Xtalây - Taylo định khuất phục nhân dân miền Nam Việt Nam trong 18 tháng đã thất bại. Mới đây, Mắc Namara - Nguyễn Khánh lại dự tính sẽ bình định một tỉnh trong 12 tháng, làm vết dầu loang[28]. Trong việc này, nhất định chúng cũng sẽ thất bại. Khi nói đến việc "đưa chiến tranh ra miền Bắc", Mỹ và bọn bù nhìn của Mỹ nên hiểu rằng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà có đủ sức mạnh và sẵn sàng chiến đấu, lại có những nước bạn hùng cường

sẵn sàng giúp đỡ và những lực lượng hoà bình trên thế giới nhiệt tình ủng hộ.

Hỏi: Trong những tháng gần đây, dư luận ở Mỹ đã nói nhiều đến biện pháp trung lập Việt Nam. Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về việc này?

Trả lời: Chiến tranh ở miền Nam Việt Nam là do đế quốc Mỹ và bọn tay sai gây ra chống nhân dân miền Nam. Biện pháp duy nhất để chấm dứt cuộc chiến tranh này là: tôn trọng ý nguyện của nhân dân miền Nam Việt Nam. Ý nguyện đó Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đã nêu ra rõ ràng là: vấn đề miền Nam Việt Nam phải do nhân dân miền Nam tự giải quyết trên cơ sở độc lập dân tộc, dân chủ, hoà bình và trung lập. Và điều kiện đầu tiên là đế quốc Mỹ phải rút hết quân đội và vũ khí ra khỏi miền Nam Việt Nam và phải tôn trọng Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam.

Tôi muốn nói thêm rằng: trong khi trả lời, tôi đã nói nhiều đến chủ nghĩa đế quốc Mỹ là kẻ đã gây ra và phải chịu trách nhiệm về cuộc chiến tranh đẫm máu ở miền Nam Việt Nam. Nhưng, chúng tôi phân biệt nhân dân Mỹ với đế quốc Mỹ. Chúng tôi muốn có những quan hệ hữu nghị và anh em với nhân dân Mỹ mà chúng tôi rất kính trọng vì nhân dân Mỹ là một dân tộc tài năng, đã có nhiều cống hiến cho khoa học và nhất là gần đây đã lên tiếng phản đối cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam.

Hỏi: Xin Chủ tịch bình luận về những gợi ý của Tổng thống Đờ Gôn, trong đó nói rằng khu vực này của Đông - Nam Á, bao gồm cả Nam Việt Nam, cần phải "trung lập hoá", kể cả việc thủ tiêu những căn cứ quân sự và can thiệp của nước ngoài.

Trả lời: Trong tình hình hiện nay, tôi nghĩ rằng những ý kiến của Tổng thống Đờ Gôn về việc trung lập hoá, bao gồm vấn đề thủ tiêu những căn cứ quân sự và mọi sự can thiệp của nước ngoài ở khu vực này của Đông - Nam Á, kể cả miền Nam Việt Nam, đáng được chú ý thích đáng. Nhân đây, tôi

muốn nhắc lại rằng: Chính phủ Pháp là một nước tham gia ký kết Hiệp định Giơnevơ về Việt Nam cần làm tốt trách nhiệm của mình, thực hiện đầy đủ Hiệp định ấy góp phần bảo đảm cho nước Việt Nam được thống nhất một cách hoà bình, như Hiệp định Giơnevơ đã quy định.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết lập trường của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà về vấn đề biên giới giữa Campuchia và Việt Nam?

Trả lời: Như đã nhiều lần tuyên bố, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà triệt để tôn trọng chủ quyền lãnh thổ toàn vẹn và nền trung lập của Vương quốc Campuchia và đường biên giới hiện thời giữa Việt Nam và Campuchia.

Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nhiệt liệt ủng hộ đề nghị của Thái tử Quốc trưởng Xihanúc họp một cuộc hội nghị quốc tế để bảo đảm nền trung lập và toàn vẹn lãnh thổ của nước Campuchia.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết tình hình hiện nay của mối quan hệ giữa nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nước Pháp. Mối quan hệ đó nên được cải thiện như thế nào?

Trả lời: Mối quan hệ giữa nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nước Pháp cho đến nay đã có những kết quả nhất định, nhưng chưa thật đáng hài lòng.

Vì lợi ích chung và để thắt chặt tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước Việt - Pháp, cần có sự cố gắng chung của hai bên để có những quan hệ tốt hơn nữa về ngoại giao, kinh tế và văn hoá trên cơ sở bình đẳng, tôn trọng chủ quyền của nhau và hai bên đều có lợi.

Tôi mong rằng Chính phủ Pháp sớm thực hiện nguyên tắc bình đẳng trong quan hệ ngoại giao giữa hai nước Việt Nam và Pháp hiện nay, tạo điều kiện thuận lợi cho việc phát triển những quan hệ về các mặt kinh tế và văn hoá, có lợi cho cả hai nước.

Báo *Nhân dân,* số 3679,
ngày 25-4-1964.

ĐIỆN GỬI TRƯỜNG PHỔ THÔNG CẤP III ĐỨC THỌ (NGHỆ TĨNH), NHÂN DỊP TRƯỜNG ĐƯỢC MANG TÊN TRẦN PHÚ

Bác biết tin nhà trường được đặt tên là trường Trần Phú. Đó là một vinh dự lớn cho nhà trường.

Đồng chí Trần Phú là một người con ưu tú của Đảng và của nhân dân, đã oanh liệt hy sinh cho cách mạng.

Để xứng đáng với vinh dự đó, Bác mong các cô giáo, thầy giáo thi đua dạy thật tốt, các cháu học sinh thi đua học thật tốt, làm gương mẫu tốt cho các trường khác.

Chào thân ái.

Ngày 27 tháng 4 năm 1964
BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 3683,
ngày 29-4-1964.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI LIÊN HOAN PHỤ NỮ "NĂM TỐT"

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, thân ái chào mừng Đại hội những người phụ nữ "năm tốt".
Dưới chế độ thực dân và phong kiến, nhân dân ta bị áp bức, bóc lột thì phụ nữ ta bị áp bức, bóc lột càng nặng nề hơn.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, phụ nữ ta đã góp phần khá lớn làm cho cách mạng thành công, kháng chiến thắng lợi vẻ vang.

Ngay từ lúc đầu, Đảng và Nhà nước ta đã thi hành chính sách đối với phụ nữ cũng được bình quyền, bình đẳng với đàn ông. Ví dụ: ở Quốc hội khoá II, trong 362 đại biểu miền Bắc thì có 49 đại biểu phụ nữ. Trong cuộc tổng tuyển cử Quốc hội khoá III, có 447 người được giới thiệu ra ứng cử thì 85 người là phụ nữ. Kết quả đầu tiên ở Hà Nội, 36 vị được bầu vào Quốc hội thì có 5 đại biểu phụ nữ.

Trong hàng ngũ vẻ vang những anh hùng quân đội, anh hùng lao động, chiến sĩ thi đua và lao động tiên tiến đều có phụ nữ.

Phụ nữ ta tham gia ngày càng đông và càng đắc lực trong các ngành kinh tế, chính trị, văn hoá, xã hội.

Thế là dưới chế độ tốt đẹp của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, phụ nữ đã thật sự làm chủ Nhà nước.
Trong lúc ở miền Bắc, chúng ta đang ra sức thi đua xây dựng chủ nghĩa xã hội, xây dựng đời sống mới thì phụ nữ ở bên kia sông Bến Hải đang cùng toàn thể đồng bào miền Nam anh

dũng, hy sinh chiến đấu chống đế quốc Mỹ cướp nước và bọn Việt gian bán nước. Tôi đề nghị Đại hội hoan hô đồng bào miền Nam anh hùng và chúc đồng bào miền Nam giành nhiều thắng lợi hơn nữa!
Chính vì chúng ta đang xây dựng trong hoàn cảnh hoà bình, còn đồng bào miền Nam thì đang phải ngày đêm chiến đấu, cho nên nhân dân miền Bắc chúng ta cần phải thi đua "mỗi người làm việc bằng hai, để đền đáp cho đồng bào miền Nam ruột thịt". Lời kêu gọi ấy được nhân dân ta nhiệt liệt hưởng ứng và phụ nữ ta đang xung phong đi hàng đầu. Ví dụ: xưởng sợi Nhà máy dệt Nam Định, so với 20 ngày tháng 3 thì 20 ngày tháng 4, sản xuất gấp mười lần. Tổ 2 kíp A, mười ngày đầu tháng 4 sản xuất vượt mức bằng số vượt mức cả tháng 3. Xưởng AB sản xuất gần gấp bảy lần trước kia, mà vẫn bảo đảm chất lượng tốt.
Mấy việc trên đây, chứng tỏ rằng phụ nữ ta rất giỏi.
Bây giờ, Bác xin phép nêu vài ý kiến về phong trào thi đua "năm tốt".
Điều thứ một trong phong trào là "đoàn kết, sản xuất và tiết kiệm tốt". Điều đó rất đúng. Đoàn kết là sức mạnh. Đoàn kết tốt thì việc to lớn mấy, khó khăn mấy cũng làm được.
Tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm là con đường đi đến xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội, xây dựng hạnh phúc cho nhân dân. Tăng gia là tay phải của hạnh phúc, tiết kiệm là tay trái của hạnh phúc.
Điều thứ năm trong phong trào "năm tốt" là "xây dựng gia đình, nuôi dạy con cái tốt". Điều này cũng đúng, nhưng cần giải thích thêm. Gia đình có nghĩa *cũ* và nghĩa *mới,* nghĩa *hẹp* và nghĩa *rộng*.
"Gia" là nhà. "Đình" là sân. Theo nghĩa *cũ* thì gia đình chỉ giới hạn hẹp hòi trong một cái nhà, cái sân. Nghĩa là chỉ lo cho cha mẹ, vợ con trong nhà mình ấm no yên ổn, ngoài ra ai nghèo khổ mặc ai. Như thế là ích kỷ, không tốt.
Theo nghĩa *mới* thì gia đình rộng rãi hơn, tốt đẹp hơn. Ví dụ,

những người cùng lao động trong một nhà máy, trong một cơ quan, trong một hợp tác xã... đều phải đoàn kết và thương yêu nhau như anh em trong một gia đình. Rộng ra nữa là đồng bào cả nước đều là anh em trong một đại gia đình. Ta có câu hát:

Nhiễu điều phủ lấy giá gương,
Người trong một nước phải thương nhau cùng.

Rộng hơn nữa, chúng ta có đại gia đình xã hội chủ nghĩa:

Lọ là thân thích ruột rà,
Công nông thế giới đều là anh em.

Đã là đại gia đình, thì sự săn sóc dạy dỗ cũng không chỉ nhằm làm cho con cháu mình khỏe và ngoan, mà phải cố gắng giúp đỡ cho tất cả các cháu đều ngoan và khỏe. Về việc này chúng ta có những người gương mẫu như cụ Lê Thị Hoan. Cụ Hoan đã có công giáo dục mấy chục cháu xấu trở thành những cháu tốt. Nếu tất cả chị em phụ nữ ta đều cố gắng làm được như cụ Hoan thì chắc rằng con cháu chúng ta sẽ đều ngoan và tốt.

Sau đây là mấy điều cần chú ý:

1. Phong trào "năm tốt" phải kết hợp chặt chẽ với phong trào thi đua yêu nước, với ba cuộc vận động lớn là cuộc vận động "3 xây, 3 chống", cuộc vận động "cải tiến quản lý hợp tác xã nông nghiệp" và cuộc vận động "đồng bào miền xuôi đi phát triển kinh tế và văn hóa miền núi".

2. Phong trào "năm tốt" phải tùy điều kiện từng nơi, từng vùng mà áp dụng cho thiết thực. Ở thành thị có khác với ở nông thôn, ở miền xuôi không giống hệt miền núi. *Cần phải giúp đỡ chị em miền núi phấn khởi tham gia phong trào này.*

3. Đến nay, có độ năm vạn chị em được bầu là phụ nữ "năm tốt", năm vạn người trong cả miền Bắc, như thế là chưa nhiều, cần phải cố gắng đẩy mạnh phong trào hơn nữa. Muốn phong trào lên mạnh thì cán bộ phụ nữ phải làm gương mẫu. Nhưng nghe nói cán bộ của phụ nữ và phụ nữ của cán bộ còn ít tham gia phong trào. Hiện tượng ấy cần phải được sửa đổi.

4. Phụ nữ phải nâng cao tinh thần làm chủ, cố gắng học tập và phấn đấu; phải xoá bỏ tư tưởng bảo thủ, tự ti; phải phát triển chí khí tự cường, tự lập. Có như thế thì phong trào "năm tốt" sẽ ngày càng lan rộng, ăn sâu và sẽ thực hiện 100% bình quyền, bình đẳng.
5. Đảng bộ và chính quyền của các địa phương cần thiết thực giúp đỡ cho phong trào "năm tốt" không ngừng tiến lên, để phụ nữ đóng góp phần xứng đáng vào việc thực hiện kế hoạch của Nhà nước.

Trên đây là mấy ý kiến tóm tắt để các cô tham khảo.
Chúc Đại hội thành công.

Nói ngày 30-4-1964.
Báo *Nhân dân, số* 3685,
ngày 1-5-1964.

ĐIỆN GỬI THANH NIÊN VÀ CÁN BỘ CÔNG TRƯỜNG ĐƯỜNG SẮT THANH HOÁ - VINH

(Nhờ đồng chí Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải chuyển)

Các cháu thanh niên xung phong Thanh - Nghệ và các đồng chí công nhân, cán bộ đã căn bản làm xong con đường xe lửa Thanh Hoá - Vinh và đã căn bản bắc xong cầu Hàm Rồng. Như thế là tốt.

Nhân dịp ngày 1-5, Bác thân ái gửi lời khen ngợi công nhân, cán bộ và các cháu thanh niên. Chúc các đồng chí và các cháu tiếp tục thi đua để giành lấy thành tích to hơn và nhiều hơn nữa.

BÁC HỒ

Bản chụp bút tích, lưu tại
Viện Hồ Chí Minh.
Báo *Nhân dân,* số 3685,
ngày 1-5-1964.

NHÂN NGÀY KỶ NIỆM CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ

Điện Biên Phủ như là một cái mốc chói lọi bằng vàng của lịch sử. Nó ghi rõ nơi chủ nghĩa thực dân lăn xuống dốc và tan rã, đồng thời phong trào giải phóng dân tộc khắp thế giới đang lên cao đến thắng lợi hoàn toàn.

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ mười chiến thắng *Điện Biên Phủ,* thiên hạ đang dự đoán sẽ có một *Điện Biên Phủ mới ở miền Nam Việt Nam.* Người Pháp nói nhiều về điều đó, vì họ có nhiều kinh nghiệm! Họ nói: "Mỹ đang thua ở miền Nam Việt Nam và đang đi đến một *Điện Biên Phủ" (AFP,* 16-4-1964).

Năm 1954, trước ngày quân ta chiến thắng Điện Biên Phủ độ một tháng, bọn đầu sỏ thực dân Pháp vẫn ba hoa rằng "Pháp chắc sẽ thắng". Hiện nay ở miền Nam, bọn Mỹ và tay sai đã sa lầy, nhưng chúng cũng ba hoa rằng chúng sẽ không thua. Kế hoạch 18 tháng của Pháp (Nava) đã thất bại. Kế hoạch 18 tháng của Mỹ (Taylo) cũng phá sản rồi. Khi bắt đầu cuộc kháng chiến, Pháp mạnh, ta yếu. Nhưng ta càng đánh càng mạnh. Kết quả ta đã thắng, Pháp đã thua. Ngày nay ở miền Nam, Mỹ và bọn Việt gian đang ra sức cựa quậy. Nhưng đồng bào miền Nam càng đánh càng thắng và sẽ thắng hoàn toàn. Đó là những kinh nghiệm lịch sử giống nhau.

- Giữa năm 1961, tổng Giôn (hồi đó là Phó Tổng thống Mỹ) đã ca tụng Diệm là "người cha của dân tộc, dũng cảm và tinh anh!". Cuối năm 1963 cũng chính bọn Giôn lại cho Diệm là một tên độc tài thối nát và bất lực, đã cho giết chết Diệm và đưa Dương Văn Minh lên. Mồ Diệm cỏ chưa mọc, thì chúng đã hạ Dương xuống và đưa Khánh thay vào. Chúng lại ca tụng Khánh "một lãnh tụ tài năng lỗi lạc!"...

Mới được Mỹ cất nhắc, bọn Khánh - Hoàn đã cắn xé nhau kịch liệt. Báo chí Mỹ đã nói "nội bộ Chính phủ Khánh rất lục đục" *(Nữu Ước thời báo,* 6-4-1964). Và "sự chia rẽ ngày càng phát triển. Tiếng đồn đảo chính lại ầm ỹ. Tình hình càng lộn xộn và sa lầy" *(Nữu Ước luận đàm,* 9-4-1964).

Đế quốc Mỹ và lũ bù nhìn đang sa lầy trong hầm tối. Tháng 12-1962, mồ ma tổng Ken đã nói: "Cuộc chiến tranh chống du kích gặp rất nhiều khó khăn. Cần 10 hoặc 11 tên lính chính quy để chống lại một người du kích. Vì vậy Mỹ chưa thấy đoạn cuối cùng của đường hầm".

Đường hầm đó sẽ dẫn chúng đến chỗ diệt vong. Dư luận Mỹ và thế giới đều nói như vậy:

"Thay đổi một chế độ thối nát bằng những tên tướng cướp để chiến tranh. Mỹ nhất định sẽ thất bại" (báo Mỹ *Người chiến sĩ,* 10-2-1964). Vì "sự tan rã về chính trị và tinh thần đã phát triển một cách thảm hại ở Sài Gòn" *(Nữu Ước luận đàm,* 6-3-1964).

Các báo tư sản Anh, như tờ *Thông tin hằng ngày* (4-3-1964) thì viết: "Mỹ đang đứng trước một thất bại rõ ràng và nhục nhã". Các báo tư sản Pháp, như tờ *Rạng đông* (12-3-1964) cũng viết: "Mỹ đã gần thất bại hơn là người ta tưởng...".

- Để hòng cứu vãn tình hình tuyệt vọng đó, hôm 21-2-1964 tổng Giôn đe doạ "Bắc tiến". Hồi tháng 3, Mặt - nạ[3] (Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ) sang Sài Gòn hứa "tổng viện trợ" cho bọn Khánh - Hoàn. Bọn này thì hứa với Mỹ "tổng động viên" để đẩy mạnh chiến tranh, đồng thời chúng đi cầu cứu với bọn Phumi ở Lào và bọn Tưởng Giới Thạch ở Đài Loan! Đến tháng 4, Đinh-rút[4] (Bộ trưởng Ngoại giao Mỹ) cũng khẩn khoản yêu cầu bảy nước khác trong "Khối Đông - Nam Á" giúp vào cuộc chiến tranh "bẩn thỉu thối tha và tuyệt vọng" ở miền Nam Việt Nam. Nhưng *Pháp* đã cự tuyệt và Thủ tướng Pháp đã nói: "Không thể nào có thắng lợi quân sự ở miền Nam Việt

1) Mắc Namara.

2) Đin Raxcơ .

Nam". Ngoại trưởng Pakixtan thì nói Chính phủ Đại Hồi không đồng ý với việc "Bắc tiến". Còn năm nước nữa thì chỉ hứa một cách miễn cưỡng.

Sau khi tổng Giôn ba hoa "Bắc tiến", thì Liên Xô, Trung Quốc và các nước anh em khác đập lại ngay và đòi Mỹ phải rút khỏi miền Nam, việc của miền Nam phải do nhân dân miền Nam tự quyết định lấy.

Nhân dân và Chính phủ ta thì nghiêm khắc cảnh cáo đế quốc Mỹ và bè lũ Khánh - Hoàn rằng: nếu chúng điên cuồng mà xâm phạm đến miền Bắc thì chúng sẽ bị chôn vùi.

Chợt thấy mình hớ hênh lỡ miệng, hôm 15-3-1964, tổng Giôn đã thề hết thành hoàng thổ công rằng y tuyệt đối không có âm mưu "Bắc tiến".

- Cuộc chiến tranh xâm lược do đế quốc Mỹ gây ra, chẳng những làm thiệt hại đến đồng bào miền Nam ta, mà cũng làm cho nhân dân Hoa Kỳ chết người hại của. Bởi vậy, không những đồng bào ta mà nhân dân Hoa Kỳ cũng chống đế quốc Mỹ.

Từ tháng 4-1962 hơn 60 vị nhân sĩ Mỹ nổi tiếng do giáo sư Pôlinh dẫn đầu, đã kịch liệt phản đối cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam. Kế đến 15.000 lãnh tụ các tôn giáo ở Mỹ, nhiều đoàn thể công nhân, phụ nữ và thanh niên Mỹ đã thông qua nghị quyết hoặc tổ chức biểu tình chống chiến tranh.

Tháng 4 vừa rồi, các sinh viên Trường đại học Hêvơpho đã gửi thuốc men ủng hộ Mặt trận giải phóng miền Nam. Hôm 25-4, 87 sinh viên ở 12 trường đại học Mỹ đã tuyên bố:

"Nếu phải đi lính, họ kiên quyết không sang miền Nam Việt Nam, vì cuộc chiến tranh ở đó là nhằm đàn áp phong trào đấu tranh cho độc lập dân tộc".

Thậm chí trong tầng lớp thống trị Mỹ cũng có người kịch liệt chống chiến tranh ở miền Nam, như các thượng nghị sĩ Moxơ, Gruninh, Gioócđan... Ông Moxơ tuyên bố: "Chiến tranh ở Nam Việt là phi pháp ... Chính phủ Mỹ lừa bịp nhân dân rằng chiến tranh đó là vì tự do...Sự thật đó là cuộc chiến

tranh của Mỹ tiến hành bởi một chính phủ bù nhìn do Mỹ nặn ra... Đó là một trang lịch sử nhục nhã cho nước Mỹ... Phải chấm dứt việc đẩy thanh niên Mỹ đi chết ở Nam Việt một cách vô lý... và bàn tay của Chính phủ Mỹ đã vấy máu... Nhân dân Mỹ chống cuộc chiến tranh đó. Nếu có cuộc trưng cầu dân ý, thì cứ năm người Mỹ sẽ có bốn người bỏ phiếu chống cuộc chiến tranh đó của Mỹ...".

- Nhân dân miền Nam biết ơn những người Mỹ tiến bộ; đồng thời ra sức giáng vào đầu bọn đế quốc Mỹ và lũ bù nhìn những vố thật đau.

Tờ báo tư sản Tây Đức *Nhân dân* (27-3-1964) viết: "Mỹ chỉ có một khả năng là ủng hộ một chế độ độc tài quân phiệt... và việc đó chắc chắn sẽ đưa đến một *Điện Biên Phủ"*.

Thật vậy! Lịch sử trong vài mươi năm nay đã chứng tỏ rằng: lũ đế quốc thực dân dù có binh hùng tướng mạnh đến mấy, chung quy cũng thất bại. Đế quốc Mỹ đã thất bại ở Trung Quốc, ở Triều Tiên, ở Cuba, thực dân Pháp đã thất bại ở Việt Nam và ở Angiêri. Ở miền Nam, đế quốc Mỹ nhất định cũng sẽ thất bại. Ông U Than (Tổng thư ký Hội Liên hợp quốc) nói rất đúng: "Biện pháp quân sự đã không giải quyết được vấn đề Việt Nam hồi năm 1954. Không có lẽ gì biện pháp quân sự lại đưa đến kết quả mười năm sau" (các báo phương Tây ngày 29-4-1964).

Dù cuộc kháng chiến phải lâu dài, gian khổ, song nhân dân miền Nam nhất định sẽ giành được thắng lợi cuối cùng. Thắng lợi vì có chính nghĩa. Thắng lợi vì triệu người một lòng, đoàn kết chặt chẽ trong Mặt trận giải phóng miền Nam, kiên quyết chiến đấu vì độc lập tự do, vì thống nhất Tổ quốc. Thắng lợi vì có các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa ủng hộ và được nhân dân yêu chuộng hoà bình và công lý trên thế giới (kể cả nhân dân Mỹ) đồng tình.

Vì vậy, dù lúc đầu chỉ có những vũ khí thô sơ, đồng bào miền Nam càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng.

Hãy lấy năm 1963 làm ví dụ:

Bắt đầu từ tháng 1-1963, nhân dân miền Nam thắng to ở Ấp Bắc. Rồi liên tiếp thu được nhiều thắng lợi suốt cả năm và kết thúc năm ngoái bằng trận tiêu diệt tiểu đoàn "Cọp đen" (hôm 31-12-1963). Trong cả năm đó, nhân dân miền Nam:

- Đã tiêu diệt hơn 80.000 binh sĩ địch (trong số đó có độ 1.000 tên Mỹ),
- Đã bắn rơi và bắn hỏng hơn 690 chiếc máy bay (phần nhiều là máy bay lên thẳng),
- Đánh đắm 120 tàu quân sự lớn và nhỏ,
- Phá huỷ 32 đầu xe lửa và 343 toa,
- Lấy được của địch hơn 10.000 súng các loại.

Với tinh thần quyết chiến, quyết thắng của *Điện Biên Phủ,* từ nay về sau nhân dân miền Nam chắc sẽ thắng lợi hơn nữa. Muốn tránh một thất bại như ở *Điện Biên Phủ* và muốn khỏi mất thể diện, thì đế quốc Mỹ chỉ có một cách là chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược, rút ngay quân đội Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam, để nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết lấy vấn đề nội bộ của mình và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, Campuchia và Lào.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3690,
ngày 7-5-1964.

LỜI GHI TRONG SỔ LƯU NIỆM CỦA NHÀ BẢO TÀNG ĐIỆN BIÊN PHỦ

Trước đây 10 năm, chiến thắng Điện Biên Phủ đã kết thúc vẻ vang cuộc kháng chiến lâu dài gian khổ, anh dũng của quân và dân nước ta chống thực dân Pháp xâm lược và sự can thiệp của đế quốc Mỹ. Đó là thắng lợi vĩ đại của nhân dân ta mà cũng là thắng lợi chung của tất cả các dân tộc bị áp bức trên thế giới. Chiến thắng Điện Biên Phủ càng làm sáng ngời chân lý của chủ nghĩa Mác - Lênin trong thời đại ngày nay: chiến tranh xâm lược của bọn đế quốc nhất định thất bại; cách mạng giải phóng của các dân tộc nhất định thành công.

Ngày 7 tháng 5 năm 1964
HỒ CHÍ MINH

Sách *Những bài nói và viết của Hồ Chủ tịch với các dân tộc Tây Bắc,* Ban tuyên giáo Khu Tây Bắc xuất bản, 1970, tr.58.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA NỮ PHÓNG VIÊN PHÁP ĐANIEN HUYNƠ[1)]

Hỏi: Đề nghị Chủ tịch cho biết những vấn đề chính hiện nay của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

Trả lời: Những vấn đề đó là:

- Ra sức xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, trước mắt là thi đua hoàn thành thắng lợi kế hoạch 5 năm lần thứ nhất.
- Cải thiện từng bước đời sống của nhân dân, làm cho đời sống vật chất ngày càng ấm no, đời sống tinh thần ngày càng thêm tiến bộ.
- Kiên quyết đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà trên cơ sở độc lập và dân chủ như Hiệp định Giơnevơ quy định.

Hỏi: Cuộc chiến tranh ở miền Nam Việt Nam có tác động gì tới nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà?

Trả lời: Nước Việt Nam là một, dân tộc Việt Nam là một. Nửa nước chúng tôi đang bị đế quốc Mỹ xâm lược. Chúng tiến hành một cuộc chiến tranh không tuyên bố chống nhân dân miền Nam Việt Nam. Mười năm qua, Mỹ và bọn tay sai phá hoại trắng trợn Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương, đã gây ra ở miền Nam Việt Nam những tội ác không kể xiết. Cũng như nhân dân Pháp trước đây căm thù phát xít Đức giày xéo lên đất nước mình, nhân dân cả nước chúng tôi ngày

1) Ngày 7-5-1964, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã tiếp và trả lời phóng viên đoàn vô tuyến truyền hình Pháp *(RTF)* gồm nữ phóng viên Đanien Huynơben và nhà đạo diễn Igo Bara.

nay vô cùng căm giận đế quốc Mỹ tàn bạo. Nhân dân miền Nam Việt Nam buộc phải đứng lên cầm vũ khí để tự vệ. Nhiệm vụ thiêng liêng của nhân dân miền Bắc là phải hết lòng hết sức ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa đó. Cuộc chiến tranh do Mỹ tiến hành ở miền Nam Việt Nam đe doạ nghiêm trọng lao động hoà bình của nhân dân miền Bắc. Vì vậy chúng tôi luôn luôn nâng cao tinh thần cảnh giác, sẵn sàng đập tan mọi âm mưu của đế quốc Mỹ và tay sai khiêu khích và phá hoại công cuộc xây dựng của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

Hỏi: Theo Ngài thì có thể giải quyết cuộc chiến tranh ở miền Nam Việt Nam bằng quân sự hay không?

Trả lời: Đế quốc Mỹ tưởng rằng vũ khí hiện đại và chính sách vũ lực của họ có thể khuất phục được nhân dân miền Nam Việt Nam. Đó là một sự tính toán sai lầm. Thực tế là đế quốc Mỹ và tay sai càng đánh càng thua. Nhân dân miền Nam Việt Nam với sức đoàn kết và chiến đấu anh dũng của mình, lại được nhân dân yêu chuộng hoà bình và công lý trên thế giới, trong đó có nhân dân Mỹ, ủng hộ nhiệt liệt, nhất định sẽ giành được thắng lợi cuối cùng.

Hỏi: Nếu không thì Ngài chủ trương một giải pháp chính trị như thế nào?

Trả lời: Giải pháp duy nhất đúng đắn về vấn đề miền Nam Việt Nam là phải thực hiện nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương: các nước tham gia Hội nghị Giơnevơ năm 1954, trong đó có nước Mỹ, phải làm đúng lời cam kết của mình, tôn trọng chủ quyền, độc lập, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam, không can thiệp vào nội trị của Việt Nam. Trước hết, Mỹ phải chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam, rút hết quân đội và vũ khí Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam, để công việc nội bộ của miền Nam Việt Nam do nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết lấy trên cơ sở độc lập dân tộc, dân chủ, hoà bình và trung lập, tiến tới hoà bình thống nhất nước Việt Nam như *Cương lĩnh* của Mặt trận dân tộc giải phóng miền

Nam Việt Nam đã nêu rõ.

Hỏi: Nước Pháp có thể có một vai trò nào trong việc giải quyết cuộc xung đột không?

Trả lời: Nước Pháp là một bên ký kết Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương, có nghĩa vụ đối với việc tôn trọng và thi hành Hiệp định đó. Mỗi nước tham gia Hội nghị Giơnevơ năm 1954 không những về phần mình phải nghiêm chỉnh tôn trọng và triệt để thi hành những điều khoản của Hiệp định đó mà còn phải góp phần làm cho các bên hữu quan làm đúng những lời đã cam kết.

Nhân dân Pháp có truyền thống cách mạng tốt đẹp trước đây đã ủng hộ cuộc đấu tranh giải phóng của toàn thể nhân dân Việt Nam nay lại tỏ sự đồng tình và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân miền Nam Việt Nam và cuộc đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất nước Việt Nam trên cơ sở Hiệp định Giơnevơ. Nhân dân Việt Nam rất biết ơn nhân dân Pháp về mối cảm tình đó.

Hỏi: Đề nghị Chủ tịch cho biết nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tiếp tục nhận được sự viện trợ của các nước anh em đến mức độ nào?

Trả lời: Trong công cuộc xây dựng kinh tế, phát triển văn hoá, nhân dân Việt Nam tự mình ra sức phấn đấu, khắc phục mọi khó khăn, gian khổ, lại được các nước xã hội chủ nghĩa anh em giúp đỡ, đã đạt được những thành tích tốt đẹp. Sự giúp đỡ của các nước xã hội chủ nghĩa anh em trước đây cũng như hiện nay và sau này đối với nước chúng tôi là rất quý báu.

Hỏi: Nếu cuộc chiến tranh tiếp tục kéo dài ở miền Nam Việt Nam trong tình trạng này, thì tương lai nền kinh tế của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sẽ như thế nào?

Trả lời: Trong mười năm qua, miền Bắc nước chúng tôi đã tiến những bước khá dài. Nền kinh tế của chúng tôi là một nền kinh tế xã hội chủ nghĩa. Trải qua mấy kế hoạch ngắn hạn và với kế hoạch 5 năm hiện nay, về các mặt công nghiệp, nông nghiệp, thương nghiệp, chúng tôi đã đạt được những

thành tích căn bản. Lẽ tất nhiên, chúng tôi còn có những khó khăn, nhưng đó là khó khăn trong bước trưởng thành.

Đế quốc Mỹ và tay sai gây ra cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam, âm mưu chia cắt lâu dài đất nước chúng tôi, đe doạ nền an ninh của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Từ mười năm nay chúng ra sức ngăn cản việc kiến lập những quan hệ kinh tế, văn hoá giữa nhân dân hai miền Bắc và Nam Việt Nam. Chúng tưởng rằng bằng cách đó bóp nghẹt nền kinh tế của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Nhưng nhân dân miền Bắc Việt Nam sẵn có tinh thần yêu nước nồng nàn, với truyền thống tự lực cánh sinh và đức tính cần cù lao động, lại được các nước xã hội chủ nghĩa anh em hết sức giúp đỡ, đã và đang xây dựng thắng lợi cuộc sống mới của mình.

Hỏi: Vấn đề dân số thế nào?

Trả lời: Từ ngày hoà bình được lập lại trên miền Bắc chúng tôi, đời sống nhân dân ngày một cải thiện, vì thế mà dân số miền Bắc tăng nhanh. Nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà không ngừng cố gắng giải quyết tốt vấn đề ăn, mặc, ở, y tế, giáo dục, v.v..

Hỏi: Xin Chủ tịch nhắc lại quá trình đấu tranh của Ngài và qua đó nêu lên sự tiến triển của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà?

Trả lời: Trước đây tôi hoạt động cách mạng, bây giờ tôi vẫn phục vụ cách mạng và tôi sẽ tiếp tục làm như vậy. Nguyện vọng của tôi cũng như nguyện vọng của nhân dân Việt Nam là xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, tăng cường đoàn kết phe xã hội chủ nghĩa và giữ gìn hoà bình lâu dài trên thế giới.

Cuối cùng, nhân dịp này, tôi nhờ các bạn chuyển tới nhân dân Pháp anh em những lời chào hữu nghị và thân ái nhất.

Trả lời ngày 7-5-1964.
Báo *Nhân dân,* số 3724,
ngày 10-6-1964.

TRẢ LỜI TẠP CHÍ *MAINÔRITY ỐP OĂN* [1]

Tôi chân thành cảm ơn quý báo đã tạo cơ hội cho tôi nói chuyện cùng nhân dân Mỹ về tình hình miền Nam Việt Nam hiện nay.

Từ nước Việt Nam, cách xa nước Hoa Kỳ hàng vạn cây số, tôi gửi đến các bạn Mỹ lời chào hữu nghị và lời kêu gọi thiết tha này.

Tôi mong các bạn sẽ hiểu rõ hơn sự thật cay đắng ngày nay ở miền Nam Việt Nam, một nửa Tổ quốc chúng tôi. Ở đây đang diễn ra một cuộc chiến tranh vô cùng tàn khốc, một cuộc chiến tranh lớn nhất, dai dẳng nhất, đẫm máu nhất hiện nay trên trái đất này. Cuộc chiến tranh gọi là "đặc biệt" ấy kỳ thật là một cuộc chiến tranh xâm lược do Chính phủ Mỹ cùng bọn tay sai tiến hành, đang hằng ngày gây tang tóc và đau khổ cho 14 triệu đồng bào miền Nam chúng tôi, đã làm chết và bị thương hàng nghìn thanh niên Mỹ của các bạn. Cuộc "chiến tranh đặc biệt" ấy đang đốt cháy làng mạc, phá hoại đồng ruộng, đang giày xéo một nửa đất nước chúng tôi, đã làm hao tổn hàng nghìn triệu đôla của nhân dân Mỹ. Hơn nữa, cuộc chiến tranh đầy tội ác ghê tởm đó chẳng những xâm phạm đến quyền tự do, độc lập của đồng bào miền Nam chúng tôi, mà còn bôi nhọ cả thanh danh và những truyền thống tốt đẹp của nhân dân Mỹ.

Nhân dân Việt Nam hiểu rõ rằng nhân dân Mỹ muốn sống hoà bình và hữu nghị với các dân tộc khác. Tôi đã đến nước Mỹ, tôi hiểu nhân dân Mỹ rất trọng chính nghĩa và có nhiều tài năng. Nhân dân Việt Nam không bao giờ lầm lẫn nhân dân Mỹ yêu chuộng công lý với những Chính phủ Mỹ đã phạm

1) Tạp chí *Mainôrity Ốp Oăn* là tạp chí do một nhóm nhân sĩ trí thức tiến bộ Mỹ xuất bản. Bài trả lời của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đăng trên tạp chí đó số ra ngày 21-5-1964 để kỷ niệm ngày sinh của Người.

nhiều tội ác đối với nhân dân Việt Nam chúng tôi từ mười năm nay. Chính những kẻ đang phá hoại nền độc lập, tự do của dân tộc chúng tôi, cũng là những kẻ đã phản bội bản Tuyên ngôn độc lập của nước Mỹ[29], trong đó đã nêu cao chân lý "tất cả mọi người sinh ra đều bình đẳng" và nêu cao những quyền bất khả xâm phạm của con người: "quyền sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc".

Mọi người đều biết, năm 1954, nhân dân và quân đội Việt Nam đã đánh thắng đội quân của thực dân Pháp xâm lược trong trận Điện Biên Phủ. Sau đó, Hội nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương đã họp với sự tham gia của chín nước trong đó có Mỹ. Hiệp định Giơnevơ đã được ký kết, các nước tham dự Hội nghị, kể cả nước Mỹ, đã long trọng tuyên bố tôn trọng những quyền dân tộc bất khả xâm phạm là độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nhân dân Việt Nam, cũng như của nhân dân Lào và nhân dân Campuchia. Hiệp định đó cũng quy định rằng: vĩ tuyến 17 chỉ là giới tuyến quân sự tạm thời giữa hai miền Bắc và Nam Việt Nam và đến năm 1956 thì chính quyền hai miền phải tiến hành tổng tuyển cử nhằm thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

Trung thành với lợi ích của hoà bình và quyền lợi tối cao của dân tộc và Tổ quốc, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, từ ngày Hiệp định Giơnevơ được ký kết đến nay, trước sau như một, vẫn luôn luôn chủ trương tôn trọng và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định đó và kiên quyết đòi các bên hữu quan cũng phải làm như vậy.

Đáng lẽ sau Hội nghị Giơnevơ, nhân dân Việt Nam chúng tôi có thể được sống yên ổn để xây dựng đất nước. Nhưng Chính phủ Mỹ đã giày xéo lên Hiệp định Giơnevơ đó. Họ đã lập ra cái gọi là "Khối phòng thủ Đông - Nam Á", kỳ thật là khối xâm lược Đông - Nam Á. Từ đầu năm 1962, Chính phủ Mỹ lại ngang nhiên lập bộ chỉ huy quân sự Mỹ ở Sài Gòn để trực tiếp điều khiển chiến tranh ở miền Nam Việt Nam. Chính phủ Mỹ ngày càng trắng trợn can thiệp vào miền Nam Việt

Nam, nuôi dưỡng một lũ tay sai thực hiện chính sách của họ, giết hại đồng bào chúng tôi. Chúng phá hoại Hiệp định Giơnevơ, kéo dài tình trạng chia cắt nước chúng tôi, gây đau khổ trong lòng của cả một dân tộc.

Mười năm nay, nhân dân chúng tôi ở miền Bắc đã làm chủ cuộc đời của mình, được sống trong hoà bình, phát triển kinh tế và văn hoá, xây dựng cuộc sống mới no ấm, vui tươi. Còn đồng bào miền Nam chúng tôi, trước đã cùng nhân dân cả nước trải qua chín năm kháng chiến gian khổ và anh dũng chống thực dân Pháp xâm lược, thì đến nay đã phải chịu thêm mười năm sống trong cảnh chiến tranh tàn khốc do đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai gây ra. Chính vì đế quốc Mỹ xâm lược và bọn tay sai của chúng mà hơn 16 vạn đồng bào chúng tôi ở miền Nam đã bị giết, 68 vạn người bị tra tấn thương tật, 37 vạn người đang bị giam giữ trong các nhà tù. Trong số những nạn nhân ấy, có nhiều người già, đàn bà và trẻ con.

Hiện nay cuộc chiến tranh xâm lược ghê tởm ấy lại càng thêm ác liệt, dưới sự thúc đẩy và chỉ huy của 25 nghìn binh sĩ Mỹ, với những máy bay, xe lội nước, súng đạn, thuốc độc của Mỹ và đội quân đánh thuê hơn 60 vạn người của chính quyền tay sai của Mỹ ở miền Nam Việt Nam.

Đã mười năm nay, tất cả các Chính phủ Mỹ và tất cả bọn tay sai của chúng muốn dùng sức mạnh tàn bạo của chúng hòng đè bẹp sức kháng chiến của nhân dân một dân tộc anh hùng. Chúng muốn biến 14 triệu đồng bào miền Nam chúng tôi thành những người nô lệ, biến miền Nam đất nước chúng tôi thành thuộc địa kiểu mới, một căn cứ quân sự, để uy hiếp nền độc lập của các nước ở Đông Dương và Đông - Nam Á, để tiến công miền Bắc chúng tôi.

Gần đây, Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Mắc Namara lại đến miền Nam Việt Nam, ra lệnh cho bọn tay sai đẩy mạnh hơn nữa cuộc chiến tranh tàn khốc và bàn kế hoạch "Bắc tiến". Bộ trưởng Ngoại giao Mỹ Đin Raxcơ vừa sang Mani họp Hội đồng Khối quân sự Đông- Nam Á, chủ yếu để bàn vấn đề miền Nam

Việt Nam, cũng lại đến miền Nam Việt Nam ngay sau khi hội nghị xong, nhằm xúc tiến âm mưu dùng khối quân sự này tăng cường xâm lược miền Nam. Chúng muốn biến Việt Nam thành một Triều Tiên thứ hai chăng?

Nhưng sự thật đã chứng tỏ rằng con đường xâm lược của đế quốc Mỹ ở miền Nam Việt Nam hiện nay chỉ là một "con đường hầm không lối thoát", đúng như lời cố Tổng thống Kennơđi đã thú nhận.

Nhân dân miền Nam anh dũng quyết không lùi bước trước mũi súng của kẻ xâm lược và lũ bán nước. Đồng bào chúng tôi thà hy sinh hết thảy, nhưng quyết không chịu làm nô lệ. Đến nay, dưới sự lãnh đạo của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam, các lực lượng yêu nước ở miền Nam ngày càng phát triển mạnh mẽ và ngày càng có uy tín to lớn trong nước và trên thế giới. Hơn một nửa dân số và hơn 2 phần 3 đất đai toàn miền Nam đã được giải phóng. Chỉ trong ba năm qua, quân đội giải phóng và nhân dân miền Nam đã tiêu diệt và làm tan rã hàng chục vạn quân địch, hàng nghìn binh sĩ Mỹ đã chết và bị thương. Quân giải phóng đã bắn rơi hàng trăm máy bay và đã thu được hàng vạn súng các loại do Mỹ chế tạo. Tất cả những chiến lược và chiến thuật mà Mỹ đã đem dùng ở miền Nam Việt Nam đều hoàn toàn thất bại. Trong tám nghìn "ấp chiến lược" (thực tế là những trại tập trung theo kiểu phát xít) đã được dựng lên, hơn 80% đã bị phá vỡ. Tất cả những thắng lợi ấy của các lực lượng yêu nước ở miền Nam đủ chứng tỏ rằng nhân dân miền Nam tự mình có đủ khả năng đánh bại mọi âm mưu và kế hoạch xâm lược của đế quốc Mỹ và cuộc chiến tranh xâm lược mà Chính phủ Mỹ cùng bọn tay sai đang tiến hành chỉ là một cuộc chiến tranh tuyệt vọng không thể tránh khỏi thất bại. Những chiêu bài "chống cộng sản", "vì dân chủ, tự do", những luận điệu vu khống miền Bắc can thiệp hoặc "xâm lược miền Nam", mà Chính phủ Mỹ cùng bọn tay sai dùng để che đậy những tội ác của chúng ở miền Nam Việt Nam, không thể lừa dối được ai. Và dù đã mấy lần "thay ngựa", đế quốc Mỹ cũng không ra

khỏi được tình trạng ngày càng sa lầy ở miền Nam Việt Nam và không thể che giấu được những thất bại liên tiếp của chúng trước mắt nhân dân Mỹ ngày càng hiểu rõ sự thật.

Chính vì vậy mà phong trào đấu tranh của nhân dân Mỹ ngày càng sôi nổi, đòi chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược bẩn thỉu ở miền Nam Việt Nam. Và ngay trong giới cầm quyền Mỹ, ngày càng thêm nhiều tiếng nói phản đối chính sách mù quáng tiếp tục cuộc chiến tranh tuyệt vọng này. Nhân dân Việt Nam hết lòng cảm ơn những tổ chức công nhân, thanh niên, sinh viên, phụ nữ và những nhân sĩ trí thức, nghị sĩ, linh mục tiến bộ ở Mỹ đã và đang dũng cảm lên tiếng, biểu tình, vạch trần chính sách xâm lược đầy tội ác của Chính phủ Mỹ và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của các lực lượng yêu nước ở miền Nam Việt Nam.

Tôi muốn nói thêm với những người bạn Mỹ rằng:

Chẳng những chúng tôi đau xót vì đồng bào miền Nam chúng tôi phải gian khổ, hy sinh, mà chúng tôi cũng thương xót cho các bà mẹ và các người vợ Mỹ đã mất con, mất chồng trong cuộc chiến tranh phi nghĩa ở miền Nam Việt Nam do bọn quân phiệt Mỹ tiến hành.

Chúng ta không thể cứ để mãi Chính phủ Mỹ và bọn tay sai làm theo ý muốn đen tối của chúng. Đã đến lúc phải chặn bàn tay đẫm máu của chúng lại!

Đương nhiên, trước hết đồng bào miền Nam chúng tôi phải chiến đấu đến cùng để tự giải phóng.

Nhưng nhân dân Mỹ cũng là nạn nhân của đế quốc Mỹ, các bạn hãy cùng nhân dân Việt Nam đấu tranh quyết liệt chống bọn quân phiệt hiếu chiến và xâm lược ở nước các bạn.

Hãy đòi chấm dứt ngay cuộc chiến tranh bẩn thỉu ở miền Nam Việt Nam!

Hãy đòi Chính phủ Mỹ phải để cho công việc nội bộ của Việt Nam do nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy. Phải triệt để

tôn trọng những điều khoản của Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương, công nhận những quyền dân tộc bất khả xâm phạm của nhân dân Việt Nam!

Đó là cách duy nhất để giải quyết vấn đề miền Nam Việt Nam hiện nay mà nước Mỹ không mất thể diện.

Tôi mong lời kêu gọi khẩn thiết này sẽ đến tai nhân dân Mỹ. Một lần nữa, tôi cảm ơn các nhân sĩ trí thức và nhân dân tiến bộ của nước Mỹ đã vì công lý và tự do, vì hoà bình và tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta mà dũng cảm đấu tranh chống chính sách xâm lược của Chính phủ Mỹ ở miền Nam Việt Nam.

Viết vào tháng 5-1964.
Báo *Nhân dân,* số 3708,
ngày 25-5-1964.

MỸ MÀ KHÔNG ĐẸP

Chữ "mỹ" nghĩa là tốt đẹp. Nhưng xã hội Mỹ thì không tốt đẹp chút nào. Chính các Tổng thống Mỹ đã phải thú nhận điều đó.

Cuối tháng 11-1961, mồ ma tổng Ken đã nói:

"Từ năm 1955 đến 1961, thu nhập của nông dân giảm sút 25%.

Hơn 100 địa phương nghèo (ở Mỹ có những "khu kinh tế kém sút"; 18 khu lớn, 103 khu vừa, 454 khu nhỏ), rất nhiều công nhân, nông dân và trí thức thất nghiệp.

Có năm triệu rưỡi công nhân thất nghiệp hoàn toàn và hai triệu 60 vạn người mỗi năm thất nghiệp tám tháng.

Giá sinh hoạt ngày càng đắt đỏ. Hơn 17 triệu người tối đi ngủ với cái bụng đói meo.

25 triệu người Mỹ sống trong những cái nhà như ổ chuột.

Hơn hai triệu trẻ con không được đi học vì thiếu nhà trường. Một phần ba sinh viên không thể theo học hết lớp, vì nhà nghèo túng. Số trẻ con phạm tội ngày càng thêm nhiều ...".

Trước tổng Ken, tổng Ai đã nói như vậy.

Trước tổng Ai, tổng Tuma cũng nói như vậy. Sau tổng Ken, tổng Giôn lại nói như vậy. Hôm 27-4-1964, tổng Giôn nói: "Mỹ phải ra sức hành động mới tránh khỏi một sự tan rã vì tình trạng đói nghèo, tật bệnh, trường học lụp sụp, nhà như ổ chuột. Tình trạng ngày càng nhiều người Mỹ lâm vào cảnh nghèo nàn đang trở nên một gánh nặng đè lên vai Nhà nước ...".

Sau đây là vài điều trích từ báo chí Hoa Kỳ để nói rõ thêm lời than phiền của các tổng Mỹ.

- *Công nhân, nông dân.* Mỹ có rất nhiều lương thực *thừa*

nhưng 56% gia đình công nhân và nông dân bị *thiếu* ăn.
Độ 50 triệu người Mỹ sống dưới *mức thấp nhất:* ăn không no, đói không chết, ốm không thuốc men, nhà ở lụp sụp, không được học hành. Người ta gọi họ là *một nước Mỹ khác.*
Ngay ở giữa Nữu Ước là một thành phố giàu sang nhất với những lâu đài "chọc trời" cao hơn 70, 80 tầng, vẫn có hơn 36 vạn dân nghèo xơ xác mà người ta gọi là "thây sống". Ở các thành phố to, để tìm việc làm, những công nhân không lành nghề hằng ngày tụ họp lại những nơi nhất định mà người ta gọi là *Chợ bán nô lệ*.
13 triệu người già cả sống một cách bơ vơ cực khổ.

- *Học sinh, thanh niên.* Một cuộc kiểm tra 16.500 trường tư và 108.000 trường công cho thấy rằng 25% học trò đần độn và thiếu sức khoẻ.

Bộ Lao động Mỹ báo cáo rằng: "Hiện nay trong số thanh niên dưới 20 tuổi có 17% bị thất nghiệp. Và trong mười năm tới sẽ có 20 triệu thanh niên không có công ăn việc làm. Việc đó sẽ thành một vấn đề nguy hiểm nhất trong lịch sử nước Mỹ".

- *Bệnh hoạn xã hội.* Vì gái đĩ ngày càng nhiều, hiện nay ở Mỹ có hơn 9 triệu người mắc bệnh giang mai, tức là cứ một vạn người thì có 500 người mắc bệnh. Trong số đó thanh niên từ 15 đến 24 tuổi chiếm hơn 53%.

Hơn năm triệu người Mỹ mắc bệnh thần kinh.

Chỉ trong một năm 1962, ở thành phố Nữu Ước đã có năm vạn vụ phạm tội, trong đó 507 vụ giết người, 882 vụ hiếp dâm, 41.478 vụ trộm cướp, v.v..

- *Những sự ngược đời.* Trong lúc hàng chục triệu người dân Mỹ ở trong tình trạng khốn khổ như vậy, thì bọn tư bản kếch sù Mỹ lại sống xa xỉ một cách không thể tưởng tượng. Ví dụ: Tờ *Tin tức hằng tuần* viết: Trong năm 1963 bọn nhà giàu Mỹ đã tiêu cho mèo và chó "yêu" của chúng hơn 3.000 triệu đôla. Chó và mèo của chúng có người hầu hạ, có thức ăn đặc biệt tẩm bổ, có áo sang trọng đắt tiền, có vòng đeo bằng châu

báu, có xe hơi và phòng ở riêng, có lớp huấn luyện lễ phép, v.v..
Kỳ quái hơn nữa: để mua chuộc lòng dân trong cuộc tuyển cử tổng thống sắp tới, hồi tháng tư năm nay, tổng Giôn đã mở một "chiến dịch đánh lùi nghèo khổ". Y trích 300 triệu đôla cho việc này. Nếu chia số tiền đó cho 50 triệu người Mỹ nghèo khổ, thì mỗi người một năm được sáu đôla (một tháng được năm hào). Trong khi đó mỗi tháng Mỹ tiêu một triệu 50 vạn đôla trong cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam.
Bộ mặt thật của Mỹ là như vậy đó.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3712,
ngày 29-5-1964.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI LỄ BẾ MẠC KỲ HỌP THỨ NHẤT QUỐC HỘI NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HOÀ (KHOÁ III)[30]

Thưa các đồng chí đại biểu Quốc hội,

Trong khi toàn dân ta đang hăng hái thi đua "mỗi người làm việc bằng hai" vì chủ nghĩa xã hội, vì thống nhất nước nhà, thì Kỳ họp đầu tiên của Quốc hội khoá III của chúng ta cũng làm việc khẩn trương và đã thành công tốt đẹp.

Thay mặt các đồng chí đã được bầu vào các cơ quan lãnh đạo của Nhà nước, tôi xin cảm ơn Quốc hội đã tỏ lòng tín nhiệm. Tôi xin hứa với Quốc hội rằng: Vì Tổ quốc, vì nhân dân, chúng tôi sẽ luôn luôn cố gắng làm tròn trách nhiệm của mình, quyết không phụ lòng tin cậy của đồng bào và Quốc hội.

Về phần tôi,

Bảy mươi tư tuổi vẫn không già,
Cố gắng làm tròn nhiệm vụ ta.
Bao giờ Nam Bắc một nhà,
Dân giàu nước mạnh thì ta vui lòng.

Thưa các đồng chí,

Báo cáo của Chính phủ do đồng chí Thủ tướng Phạm Văn Đồng trình bày và tất cả những tham luận của các đại biểu đều nói lên những cố gắng và những thành tích to lớn của nhân dân ta về mọi mặt. Tình hình ngày nay thật đáng phấn khởi. Xây dựng chủ nghĩa xã hội là một sự nghiệp cực kỳ vẻ vang, nhưng phải lâu dài và gian khổ. Nhân dân ta cần phải

có tinh thần phấn đấu bền bỉ, quyết tâm vượt mọi khó khăn, để giành lấy những thắng lợi mới rực rỡ hơn nữa.

Tôi đề nghị các đồng chí đại biểu Quốc hội sẽ động viên mạnh mẽ và sâu rộng toàn dân ta thấm nhuần tinh thần làm chủ tập thể, hăng hái thi đua hoàn thành tốt kế hoạch Nhà nước năm 1964, quyết giành một vụ mùa thắng lợi lớn và ra sức chuẩn bị tốt để sang năm 1965, hoàn thành thắng lợi kế hoạch 5 năm lần thứ nhất. Chúng ta phải ra sức làm việc, đẩy mạnh sản xuất, thực hành tiết kiệm để nâng cao hơn nữa đời sống của nhân dân ta.

Đã mười năm nay, đồng bào miền Nam ta sống trong cảnh chiến tranh tàn khốc do đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng gây ra.

Nhưng đồng bào miền Nam ta không khuất phục và sẽ không bao giờ khuất phục. Giương cao ngọn cờ giải phóng, đồng bào ta chiến đấu vô cùng anh dũng và đang thu được những thắng lợi vẻ vang. Đồng bào ta vì độc lập, tự do, vì chính nghĩa mà chiến đấu, đã nêu cao tinh thần của dân tộc ta là một dân tộc anh hùng, quyết không chịu làm nô lệ!

Những thắng lợi của đồng bào miền Nam ta chứng tỏ rằng: đế quốc Mỹ dù có bao nhiêu vũ khí hiện đại, cũng không đáng sợ. Một dân tộc đoàn kết chặt chẽ và chiến đấu bền bỉ thì hoàn toàn có thể đánh bại chúng.

Tôi đề nghị Quốc hội ta nhiệt liệt hoan hô đồng bào miền Nam anh hùng, nhiệt liệt hoan hô các chiến sĩ miền Nam anh dũng.

Tổng thống Mỹ Giônxơn thường rêu rao "hoà bình" và "tự do". Tôi hỏi ông: quân đội Mỹ, chó ngao Mỹ, bom đạn Mỹ, thuốc độc Mỹ đã đưa sang giết hại nhân dân miền Nam Việt Nam, phải chăng đó là hoà bình ? Phá hoại Hiệp định Giơnevơ, can thiệp vào nội bộ của Việt Nam, ủng hộ bọn buôn dân bán nước hòng chia cắt lâu dài đất nước Việt Nam, phải chăng đó là tự do ? Chính sách xâm lược của các ông là trái với chính nghĩa, trái với nhân đạo, trái với Hiến pháp của nước Hoa Kỳ. Ông hãy trả lời câu hỏi đó trước nhân dân Việt Nam, nhân dân Mỹ

và nhân dân thế giới.

Những lời đe dọa của đế quốc Mỹ chỉ làm cho nhân dân miền Bắc nước ta càng căm thù chúng, càng nâng cao cảnh giác và sẵn sàng đập tan mọi hành động khiêu khích và phá hoại của chúng, để bảo vệ Tổ quốc của chúng ta!

Bọn xâm lược Mỹ cần biết rằng: chúng không có con đường thoát nào khác ngoài con đường chấm dứt cuộc chiến tranh bẩn thỉu ở miền Nam. Phải thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ, rút hết quân đội và vũ khí của Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam, để nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết vấn đề của mình. Đó là cách giải quyết "lịch sự" không làm cho Mỹ mất thể diện.

Nhân dịp này, tôi xin thay mặt đồng bào và Quốc hội ta tỏ lòng chân thành cảm ơn các nước anh em trước hết là Liên Xô và Trung Quốc, cảm ơn các bạn trên thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ, đã hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam và sự nghiệp đấu tranh để hoà bình thống nhất nước nhà của nhân dân Việt Nam.

Đế quốc Mỹ đang xâm lược miền Nam Việt Nam cũng là kẻ đang dùng bọn tay sai gây ra cảnh nồi da nấu thịt, phá hoại nền độc lập, hoà bình, trung lập của nước Lào; và cũng là kẻ luôn luôn khiêu khích, uy hiếp nền độc lập, biên giới và lãnh thổ của nước Campuchia. Nhân dân và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà kiên quyết ủng hộ cuộc đấu tranh anh dũng của nhân dân Lào, của nhân dân và Chính phủ Campuchia, chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai để bảo vệ chính sách hoà bình, trung lập của mình.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà kiên quyết ủng hộ nhân dân và Chính phủ Inđônêxia chống lại chủ nghĩa thực dân mới đang âm mưu thực hiện liên bang "Đại Mã Lai".

Nhân dân và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà kiên quyết ủng hộ các dân tộc Á - Phi và Mỹ latinh đang dũng cảm đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, để giành lấy và giữ gìn độc lập, tự do.

Thưa các đồng chí đại biểu Quốc hội,

Sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta rất nặng nề mà cũng rất vẻ vang.

Với Quốc hội ta luôn luôn đoàn kết một lòng, nhân dân ta đấu tranh anh dũng, cán bộ ta luôn luôn gương mẫu xung phong, nhất định chúng ta sẽ giành được thắng lợi hoàn toàn.

Nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh muôn năm!

Đảng Lao động Việt Nam muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Phát biểu ngày 3-7-1964.

Báo *Nhân dân,* số 3748,
ngày 4-7-1964.

ĐIỆN GỬI HỘI NGHỊ NHỮNG VỊ ĐỨNG ĐẦU CÁC NƯỚC TRONG TỔ CHỨC THỐNG NHẤT CHÂU PHI

Kính gửi Hội nghị những vị đứng đầu các nước trong Tổ chức thống nhất châu Phi,

Lơ Ke

Nhân dịp các vị họp Hội nghị, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến các vị lời chúc mừng nhiệt liệt.

Nhân dân Việt Nam đang đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược và bè lũ tay sai để giành lại hoà bình thống nhất Tổ quốc, đồng thời nhân dân chúng tôi nhiệt liệt ủng hộ nhân dân các nước châu Phi trong sự nghiệp tăng cường đoàn kết để đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân, chủ nghĩa phân biệt chủng tộc, nhằm củng cố độc lập dân tộc và giữ gìn hoà bình ở châu Phi và trên thế giới.

Tôi tin tưởng rằng tình hữu nghị và đoàn kết giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân các nước châu Phi nhất định sẽ ngày

càng củng cố và phát triển.

Tôi chân thành chúc Hội nghị thành công tốt đẹp và xin gửi đến các vị lời chào trân trọng.

Ngày 16 tháng 7 năm 1964

Chủ tịch

nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3762,
ngày 18-7-1964.

ĐIỆN MỪNG

Kính gửi đồng chí A. Micaian, Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên Xô,

Mátxcơva

Nhân dịp đồng chí được cử giữ chức vụ Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên Xô, tôi xin chân thành chúc mừng đồng chí.

Kính chúc đồng chí luôn luôn khoẻ mạnh và thu được nhiều thành tích to lớn trong việc giúp Đảng Cộng sản và Nhà nước Liên Xô xây dựng thắng lợi chủ nghĩa cộng sản.

Chúc tình hữu nghị Việt - Xô ngày càng củng cố và phát triển.

Hà Nội, ngày 17 tháng 7 năm 1964

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3762, ngày 18-7-1964.

TAYLO RỒI CHÂN CŨNG LO!

Nhân dịp 20-7, đế quốc Mỹ đã tính sổ. Suốt mười năm, chúng đã tiến hành cuộc chiến tranh đầy tội ác ở miền Nam Việt Nam. Chúng đã hao phí 4.000 triệu đôla của nhân dân Mỹ. Trong số gần ba vạn "cố vấn" Mỹ sang miền Nam, hơn hai nghìn tên đã chết và bị thương. Đế quốc Mỹ đã sa lầy. Nhân dân khắp thế giới (kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ) đều lên án chúng. Nói tóm lại là *chúng đã thất bại.*

Vì thất bại mà Mỹ phải cầu cứu với Khối xâm lược Đông - Nam Á và Khối Bắc Đại Tây Dương. Chúng còn xúi bọn Khánh - Hoàn cầu cứu với lũ bù nhìn phản quốc như Pắc Chung Hi, Tưởng Giới Thạch, v.v.. Về việc này, Mỹ cũng thất bại. Vì Pháp đã kiên quyết từ chối. Anh và các nước khác thì chỉ ầm ừ. Các báo Mỹ đã phải than rằng: "Mỹ tự thấy bị cô lập trong cơn khủng hoảng của mình ở châu Á" và "Mỹ rất căm tức về thái độ của các nước Tây Âu".

Vì thất bại mà Mỹ đã cho giết anh em Diệm, hạ Dương Văn Minh và phải thay đổi bọn Mỹ đầu sỏ ở Sài Gòn.

Khi "Hắcín"[1] sang làm tư lệnh ở Sài Gòn, đế quốc Mỹ đã tâng bốc y vừa là một viên tướng "bách chiến bách thắng", vừa là một tay ngoại giao "lỗi lạc tài hoa".

Khi "Cábỏlọt"[2] sang làm "đại sứ" ở Sài Gòn cũng được tâng bốc là một trong những chính khách lớn nhất của Mỹ, là "một người tập trung tài năng quân sự và ngoại giao".

Vì thất bại mà cả hai lão ấy đã phải cút về nước mẹ. Bí quá, Mỹ phải "xuất tướng" đưa Taylo là tên trùm quân phiệt số 1

1) Hakin.

2) Cabốt Lốt.

của chúng làm "đại sứ" ở Sài Gòn.

Là một bại tướng trong cuộc chiến tranh xâm lược ở Triều Tiên, Taylo cũng là kẻ đề ra "kế hoạch" 18 tháng đã bị phá sản. Taylo vừa là đại tướng vừa là đại ba hoa. Cuối năm 1962, y đã ba hoa rằng chương trình *"ấp chiến lược"* đã thành công quá sự mong đợi của Mỹ - Diệm và "cuộc chiến tranh tiến lên rất thuận lợi...".

Nhưng sự thật là Mỹ - Diệm định lập 17.000 "ấp chiến lược". Đến cuối năm 1963, chỉ lập được 7.500 cái thì đã bị nhân dân phá hơn 4.000 cái. Trong số đó 2.000 cái đã biến thành "thôn chiến đấu" của nhân dân.

Đồng bào miền Nam cũng tính sổ *thắng lợi* của mình. Kể từ đầu năm 1961 đến giữa năm 1964, nhân dân miền Nam đã đánh cho Mỹ và lũ tay sai u đầu vỡ trán.

320.000 binh sĩ ngụy chết và bị thương,

2.280 tên Mỹ xâm lược chết và bị thương,

1.360 máy bay bị bắn rơi và bắn hỏng,

1.000 xe lội nước bọc sắt bị phá,

35.000 vũ khí các loại bị quân và dân miền Nam giật được.

Cũng trong thời gian đó, hơn 90 triệu lượt người đã sôi nổi đấu tranh chính trị chống Mỹ. Nói tóm lại: đồng bào miền Nam càng đánh càng mạnh, càng đánh càng thắng; lại được sự đồng tình và ủng hộ của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa và nhân dân yêu chuộng chính nghĩa khắp thế giới.

Tổng Giôn luôn mồm ba hoa rằng mục đích của Mỹ là "hoà bình", rằng Mỹ là kẻ "bảo vệ Hiệp định Giơnevơ", v.v.. Thật là láo toét!

Hiệp định Giơnevơ bảo đảm quyền tự do, độc lập và toàn vẹn đất nước của Việt Nam và đã ghi rõ rằng: cấm không được đưa vào Việt Nam các thứ vũ trang, quân đội và nhân viên quân sự nước ngoài.

Thế mà đế quốc Mỹ đã trắng trợn vi phạm Hiệp định Giơnevơ, đã đưa quân đội và vũ khí vào miền Nam, đã đốt phá hàng nghìn làng mạc, giết hại hàng vạn nhân dân miền

Nam. Chỉ trong một năm 1963, máy bay quân sự Mỹ đã bay 30 vạn lượt, 226.000 tiếng đồng hồ, xối mười triệu bom đạn xuống thôn xóm và nhân dân miền Nam. Chúng dùng mọi âm mưu độc ác hòng lâu dài chia cắt nước Việt Nam.

Thế là "hoà bình" ư ? Thế là "tôn trọng Hiệp định Giơnevơ" ư ?

Đế quốc Mỹ nhất định sẽ thất bại. Kinh nghiệm chứng tỏ rằng mỗi khi một nước đế quốc phái đại tướng làm đại sứ, đó là triệu chứng một cuộc đại bại. Đại tướng Mỹ Mácsan làm đại sứ, tiếp đó là Mỹ - Tưởng đại bại, bị đuổi ra khỏi Trung Hoa. Đại tướng Pháp Tátxinhi làm "cao uỷ" ở Đông Dương đã dẫn đến Điện Biên Phủ. Đại tướng Taylo sẽ không tránh khỏi số phận đó. Đế quốc Mỹ ngày càng sa lầy ở miền Nam Việt Nam, chẳng những Taylo mà chân cũng lo để chuồn.

Ông Moxơ (một thượng nghị sĩ Mỹ) nói rất đúng rằng: "Chính phủ Mỹ đang theo đuổi một chính sách bịp bợm...". Chiến tranh ở miền Nam "là một cuộc chiến tranh của Mỹ... do Mỹ đánh vì quyền lợi ích kỷ của Mỹ và của tên tay sai là Nguyễn Khánh..." và ông Moxơ đòi quân đội Mỹ phải rút ngay khỏi miền Nam.

Cách đây mười năm, khi còn làm thượng nghị sĩ, mồ ma tổng Ken cũng nói rằng: "Không có sự giúp đỡ nào của Mỹ ở Đông Dương có thể thắng một kẻ địch có cảm tình và được sự ủng hộ của nhân dân".

Nhân dân, đó là lực lượng vô địch của đồng bào miền Nam. Từ chỗ bị chà đạp dưới gót sắt phát xít của Mỹ và bè lũ tay sai, đồng bào miền Nam đã anh dũng vùng lên đoàn kết chặt chẽ trong Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam, đã đưa tám triệu nhân dân và ba phần tư đất đai thoát khỏi ách nô lệ. Với tinh thần quyết chiến quyết thắng của mình, với sự nhiệt liệt ủng hộ của nhân dân yêu chuộng chính nghĩa khắp thế giới, đồng bào miền Nam dù phải kinh qua trường kỳ gian khổ, nhưng cuối cùng nhất định sẽ thắng lợi vẻ vang.

Đế quốc Mỹ chỉ có một lối thoát bằng cách tôn trọng Hiệp

định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược, rút ngay quân đội và vũ khí khỏi miền Nam, để nhân dân miền Nam tự giải quyết lấy công việc của họ.

*
* *

Nghe nói Taylo biết nhiều tiếng nước ngoài và sẽ học tiếng Việt Nam. O.K. [1] . Như thế, ông ta sẽ hiểu rõ và thấm thía khi nghe nhân dân Việt Nam hô to "đế quốc Mỹ cút đi!".

Cuối cùng, nhân dân cả nước ta phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, luôn luôn sẵn sàng đánh tan kẻ địch nếu chúng dám liều lĩnh xâm phạm miền Bắc Tổ quốc ta.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3764,
ngày 20-7-1964.

1) O.K.: Tốt lắm.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA PHÓNG VIÊN BÁO *NHÂN ĐẠO* Ở HÀ NỘI

Hỏi: Dư luận Pháp lo ngại về tình hình ngày càng nghiêm trọng, nguy hiểm ở miền Nam Việt Nam và ở Lào. Tại sao sau mười năm ký kết Hiệp định Giơnevơ lại đi đến tình trạng như vậy?

Tổng thống Giônxơn đã tuyên bố: "Chính những người khác gây ra chiến tranh, còn chúng tôi, chúng tôi tìm hoà bình". Trong một buổi truyền hình của Đài vô tuyến truyền hình Pháp, một nghị sĩ đã khẳng định rằng Hiệp định Giơnevơ bị cả hai bên vi phạm. Điều đó có đúng không?

Trả lời: Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương đã chấm dứt chiến tranh, lập lại hoà bình trên cơ sở công nhận chủ quyền, độc lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam, Campuchia và Lào, đồng thời quy định rõ là năm 1956, nước Việt Nam phải được thống nhất bằng tổng tuyển cử tự do trong cả nước.

Hiệp định Giơnevơ là một thắng lợi to lớn của nhân dân Việt Nam. Quyền lợi của nhân dân Việt Nam là thực hiện đúng Hiệp định đó. Vì vậy, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà luôn luôn tôn trọng Hiệp định Giơnevơ, thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định ấy và đòi hỏi mỗi bên có liên quan cũng phải làm như vậy.

Các điều khoản 16 và 17 của Hiệp định Giơnevơ đã quy định cấm không được tăng thêm vào nước Việt Nam mọi bộ đội và nhân viên quân sự, mọi thứ vũ khí, đạn dược và dụng cụ chiến tranh. Nhưng Chính phủ Mỹ đã trắng trợn vi phạm những điều khoản đó. Tình hình ở miền Nam Việt Nam và ở Đông

Dương ngày càng nghiêm trọng chính là vì Chính phủ Mỹ trong suốt mười năm qua đã chà đạp lên Hiệp định Giơnevơ, ra sức tiến hành chính sách can thiệp và xâm lược vào khu vực này.

Chính phủ Mỹ đã can thiệp ngày càng sâu vào miền Nam Việt Nam, hòng chia cắt lâu dài nước Việt Nam, biến miền Nam Việt Nam thành thuộc địa kiểu mới và căn cứ quân sự của Mỹ. Theo lệnh đế quốc Mỹ, chính quyền tay sai ở miền Nam chẳng những đã ngoan cố khước từ hiệp thương để bàn về tổng tuyển cử tự do trong cả nước, mà còn thẳng tay đàn áp những nguyện vọng hoà bình thống nhất của nhân dân miền Nam.

Từ năm 1961, đế quốc Mỹ đã đưa sĩ quan và vũ khí vào miền Nam, trực tiếp chỉ huy chính quyền tay sai và quân đội đánh thuê ở miền Nam, gây ra một cuộc chiến tranh xâm lược rộng lớn nhất, dai dẳng nhất và đẫm máu nhất trên thế giới ngày nay. Đế quốc Mỹ đã đốt phá hàng vạn làng mạc, bắn giết hàng chục vạn người, dồn ép hàng triệu người vào các trại tập trung - đó là kết quả mười năm "đi tìm hoà bình" của Chính phủ Mỹ ở miền Nam nước chúng tôi!

Trắng trợn hơn nữa, gần đây, để cứu vãn những thất bại thảm hại của họ, đế quốc Mỹ cùng tay sai đang tăng cường những hoạt động biệt kích hòng phá hoại nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và điên cuồng hăm doạ mở rộng chiến tranh ra miền Bắc. Đồng thời, trong những năm qua, đế quốc Mỹ luôn luôn dùng miền Nam Việt Nam để can thiệp vào Campuchia và Lào. Họ không ngừng xâm phạm lãnh thổ và biên giới Campuchia và phá hoại đường lối hoà bình, trung lập đúng đắn của Vương quốc Campuchia, họ tăng cường vũ trang can thiệp vào Lào, mở rộng nội chiến ở Lào, phá hoại Hiệp định Giơnevơ năm 1962 về Lào, phá hoại nền hoà bình, trung lập và Chính phủ liên hợp dân tộc ba phái ở Lào.

Rõ ràng chính sách xâm lược của đế quốc Mỹ là nguồn gốc chính và nguyên nhân trực tiếp của tình hình cực kỳ nghiêm trọng hiện nay ở Đông Dương. Đế quốc Mỹ đã trắng trợn chà

đạp lên Hiệp định Giơnevơ, đã gây ra những tội ác cực kỳ dã man; hành động bất nhân bất nghĩa của họ quá xấu xa, cuộc chiến tranh xâm lược của họ ở miền Nam Việt Nam quá bẩn thỉu, cho nên không một lời nói dối trá nào của họ có thể che đậy bàn tay đẫm máu của họ được.

Dư luận thế giới, kể cả dư luận Hoa Kỳ, đã nghiêm khắc lên án đế quốc Mỹ. Đồng bào miền Nam chúng tôi quyết không chịu khuất phục đế quốc Mỹ, đã đoàn kết chặt chẽ trong Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, đứng lên chiến đấu tự vệ để giành lại và bảo vệ quyền sống thiêng liêng của mình.

Hỏi: Nguyện vọng của nhân dân Việt Nam là gì?

Trả lời: Nguyện vọng của nhân dân nước Việt Nam là xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, có quan hệ hữu nghị và bình đẳng với tất cả các nước trên thế giới.

Hỏi: Theo ý kiến Chủ tịch, các chính phủ và nhân dân các nước có thể làm gì để nước Việt Nam trở thành một khu vực hoà bình ? Chủ tịch đánh giá như thế nào về tác dụng mà nước Pháp có thể có trong việc lập lại hoà bình ở miền Nam Việt Nam?

Trả lời: Cách đúng đắn nhất để giải quyết tình hình miền Nam Việt Nam là:

1. Chính phủ Mỹ cũng như Chính phủ các nước đã tham gia Hội nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương phải thi hành đúng Hiệp định Giơnevơ tức là: tôn trọng chủ quyền, độc lập, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam, không can thiệp vào nội trị của Việt Nam.

Cũng như Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, chính quyền miền Nam phải thực hiện nghiêm chỉnh những điều khoản về mặt quân sự trong Hiệp định Giơnevơ, tức là không tham gia liên minh quân sự với nước ngoài, không cho nước ngoài lập căn cứ quân sự, không nhận nhân viên quân sự nước ngoài vào đất nước mình.

2. Chính phủ Mỹ phải chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam, phải rút hết quân đội và vũ khí của Mỹ khỏi miền Nam, để công việc nội bộ của miền Nam do nhân dân miền Nam tự giải quyết lấy.

3. Nếu đế quốc Mỹ rút quân đội, vũ khí ra khỏi miền Nam Việt Nam và chính quyền miền Nam chấm dứt chính sách khủng bố, tàn sát nhân dân miền Nam, giải tán các trại tập trung trá hình gọi là "ấp chiến lược", tôn trọng các quyền tự do dân chủ, thì hoà bình sẽ được lập lại ở miền Nam. Vấn đề hoà bình thống nhất Tổ quốc, công việc nội bộ của nhân dân Việt Nam, sẽ được giải quyết theo tinh thần của bản *Cương lĩnh* của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và bản *Chương trình* của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam trên cơ sở hai miền cùng nhau thương lượng.

Về phần Chính phủ Pháp, tôi nghĩ rằng: là một bên ký kết Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương, Chính phủ Pháp có nghĩa vụ tôn trọng và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định đó. Đồng thời Chính phủ Pháp cần phải góp phần tích cực của mình làm cho các bên hữu quan cùng tôn trọng và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định ấy. Đó là thái độ duy nhất phù hợp với quyền lợi và vinh dự của nước Pháp.

Trong cuộc đấu tranh chính nghĩa của mình, nhân dân Việt Nam luôn luôn được sự đồng tình và ủng hộ mạnh mẽ của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em, của nhân dân châu Á, châu Phi, châu Mỹ latinh và của các lực lượng yêu chuộng hoà bình trên thế giới, kể cả ở nước Mỹ. Nhân dân Việt Nam rất biết ơn sự đồng tình và ủng hộ quý báu đó.

Nhân dân Việt Nam chân thành cảm ơn sự ủng hộ đầy nhiệt tình của nhân dân Pháp đối với cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam chúng tôi cũng như đối với sự nghiệp hoà bình thống nhất đất nước của nhân dân cả nước Việt Nam.

Hỏi: Mười năm trước đây, nhân dân Pháp đã nhiệt liệt chào mừng Hiệp định Giơnevơ đã chấm dứt chiến tranh cho họ.

Nhân dân Pháp hy vọng rằng nhờ đó mà nhiều mối quan hệ sẽ nảy nở và phát triển giữa nước Việt Nam và nước Pháp. Hy vọng đó có thể thực hiện được không? Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về tương lai mối quan hệ giữa nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nước Pháp?.

Trả lời: Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà chủ trương phát triển những mối quan hệ về mọi mặt giữa Việt Nam và Pháp trên cơ sở tôn trọng độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nhau, không can thiệp vào nội bộ của nhau, bình đẳng và hai bên cùng có lợi.

Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã tỏ rõ thiện chí của mình và hoan nghênh mọi hành động thiện chí của Chính phủ Pháp.

Nhân dân Việt Nam rất quý trọng tình hữu nghị lâu đời với nhân dân Pháp và luôn luôn ra sức tăng cường tình hữu nghị ấy.

Nhân dịp này tôi nhờ báo *Nhân đạo* chuyển tới nhân dân Pháp anh em lời chào nhiệt liệt của nhân dân Việt Nam và của tôi.

Báo *Nhân dân,* số 3764,
ngày 20-7-1964.

ĐẾ QUỐC MỸ RÚC XUỐNG HẦM

Để kỷ niệm ngày Hiệp định Giơnevơ, từ đầu tháng 7, đồng bào miền Nam đánh liên tiếp nhiều trận thắng to:

- 1-7, ở Bình Định, Quân giải phóng phục kích phá gọn 41 xe quân sự địch. Lý thú là ngay sau đó lại buộc sáu xe tiếp viện của địch đâm đầu xuống hố sâu.
- 4-7, ở Plây Crông, quân du kích đã đánh tan một trại lính đặc biệt do 12 tên Mỹ chỉ huy và tiêu diệt 470 tên địch.
- 6-7, ở Nam Đông (Thừa Thiên), du kích lại đánh tan một trại lính đặc biệt cũng do 12 tên Mỹ cùng một tên Úc chỉ huy và đã tiêu diệt 350 tên địch.
- 8-7, du kích lại phá tan một trại lính đặc biệt ở Plây Giêrông, gần Plây Crông, địch chết và bị thương rất nhiều.
- 10 và 11-7, ở Cần Thơ, Quân giải phóng đánh đồn Vịnh Chèo, quân địch đến cứu đồn thì bị Quân giải phóng phục kích và tiêu diệt hơn 600 tên (360 tên chết).
- 12-7, để càn quét Tân An, Chợ Lớn, địch dùng 2.000 binh sĩ, 40 máy bay, 13 tàu chiến, 250 xe quân sự... Lực lượng vũ trang nhân dân đã tiêu diệt 300 tên.
- 19-7, ở Trà Vinh, du kích đánh phá đồn Phong Thạnh. Lý thú là sau đó, bọn chỉ huy Mỹ và bù nhìn ngơ ngác hỏi nhau: "Không biết 97 lính bảo an giữ đồn đã biến đi đâu mất?". Họ đã đi theo quân du kích, chứ đi đâu!
- 20-7, ngày Hiệp định Giơnevơ, Quân giải phóng đánh đồn Gò Quao ở Rạch Giá, tiêu diệt 300 tên địch.

*

* *

Năm nọ, mồ ma tổng Ken nói: Trong cuộc chiến tranh bẩn thỉu ở Nam Việt Nam, đế quốc Mỹ đang "ở trong đường hầm không thấy lối ra". Đó là một cách nói ví dụ, để nêu rõ tình trạng đen tối của đế quốc Mỹ. Nhưng hiện nay thì chúng thật sự rúc xuống hầm. Xin bà con xem tin tức sau đây thì rõ:

Hãng Mỹ *UPI* (17-7-1964) viết: "Một chiến dịch ác liệt đang hình thành ở Trung Bộ giữa lực lượng *"đặc biệt thiện chiến"* của Mỹ và Việt cộng trên con đường mòn Hồ Chí Minh... Các sĩ quan Mỹ đã thú nhận rằng họ buộc phải chuyển vào *giai đoạn phòng ngự*... 600 lính rừng đặc biệt của Mỹ đang tăng viện sẽ cho phép Mỹ giành lại thế chủ động từ tay Việt cộng. Số lính rừng đó điều khiển hơn 40 đồn trại chống du kích rải rác trên đường mòn Hồ Chí Minh. Tuy vậy, cộng sản đã đánh những cú mạnh mẽ vào mấy đồn trại quan trọng *(UPI* kể lại những trận quân du kích tiêu diệt các trại lính đặc biệt ở Plây Crông, Nam Đông và Plây Giêrông). Tư lệnh Mỹ đã bảo những viên chỉ huy các trại rằng ban đêm tất cả những *quân nhân Mỹ phải ngủ dưới hầm,* có đắp đất, chèn gỗ hoặc sắt để tránh đạn moócchê...".

Thế là hãng Mỹ *UPI* cũng phải thú nhận rằng:

- quân du kích giữ quyền *chủ động*.
- quân Mỹ và tay sai là *bị động*.
- Cái gọi là "Lực lượng đặc biệt thiện chiến" của Mỹ liên tiếp bị thua to.
- Các ngài quân nhân Mỹ "to" gan như cáy, chưa tối đã rúc xuống hầm.

Lại thêm chứng cớ rõ ràng,
Đồng bào miền Nam càng đánh càng mạnh và càng thắng to.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3770,
ngày 26-7-1964.

ỦNG HỘ CUỘC ĐẤU TRANH CỦA NGƯỜI MỸ

Người Mỹ đây là người Mỹ da đen.

Mỹ tự xưng là một nước "tự do nhất" trên thế giới.

Hiến pháp Mỹ mở đầu bằng câu: Người ta ai cũng có quyền bình đẳng và tự do.

Tuy vậy, hiện nay hơn 20 triệu người Mỹ da đen vẫn bị đày đoạ như nô lệ, không được tự do, bình đẳng.

Ở nước Cuba cách mạng, công dân da đen cũng hưởng mọi quyền như công dân da trắng. Hầu hết các nước châu Phi xưa kia là thuộc địa, nay đều độc lập tự do. Phong trào đấu tranh của người Mỹ da đen ngày càng sôi nổi... Những việc đó bắt buộc bọn thống trị Mỹ phải thay đổi chính sách.

Tổng Giôn đã đưa ra "dự luật dân quyền". Đại khái nội dung của nó là để cho người Mỹ da đen có quyền đi cùng một xe, ăn cùng một tiệm, học cùng một trường, v.v. với người Mỹ da trắng.

Đạo luật ấy vừa do Thượng nghị viện Mỹ thông qua hồi cuối tháng 6, và Hạ nghị viện Mỹ thông qua hồi đầu tháng 7-1964.

Nhưng một vị lãnh tụ Mỹ da đen đã nói rất đúng rằng: Đó chỉ là một âm mưu tuyên truyền bịp bợm của bọn thống trị Mỹ.

Thật vậy, chữ ký dự luật dân quyền chưa ráo mực mà bọn phát xít Mỹ đã gây nhiều vụ bạo ngược đối với người Mỹ da đen. Vài ví dụ:

- 19-7, ở bang Mixixipi, bọn phát xít Mỹ đã đốt cháy một nhà thờ đạo của người Mỹ da đen. Đây là vụ đốt nhà thờ thứ mười trong vòng hai tháng.
- 16-7, ở Nữu Ước, tự nhiên vô cớ một tên cảnh sát Mỹ da trắng đã bắn chết một em bé Mỹ da đen 15 tuổi.

Chống lại vụ này, người Mỹ da đen ở khu phố Há * đã liên tiếp biểu tình thị uy rầm rộ trong hai hôm 18 và 19 tháng 7.

Chính quyền Mỹ đã ra lệnh giới nghiêm. Hơn 700 tên cảnh sát súng đạn sẵn sàng, có chó ngao giúp sức, ngày đêm đi tuần khắp phố Háclem. 27.000 cảnh sát ở Nữu Ước cũng sẵn sàng chờ lệnh chiến đấu.

Người ta biết rằng nếu tình hình trở nên xấu thì tổng Giôn sẽ phái thêm quân đội để "giữ gìn trật tự".

Trong cuộc biểu tình nói trên, hai người Mỹ da đen đã bị đánh chết, hơn 200 người bị thương, hơn 100 người bị bắt. Đó là "thông báo thắng lợi" đầu tiên của chính quyền Mỹ.

Tổng Giôn và bè lũ thường múa mồm rằng: chúng "giúp nhân dân miền Nam Việt Nam giữ quyền tự do" của họ. Sự thật là chúng hòng biến đồng bào miền Nam ta thành người "Mỹ da vàng" đi làm nô lệ cho chúng.

Đoàn thể người Mỹ da đen đã từng tham gia phong trào chống Mỹ xâm lược miền Nam nước ta. Cố nhiên nhân dân Việt Nam ta đồng tình và ủng hộ người Mỹ da đen đòi tự do, bình đẳng. Tuy màu da khác nhau, người Việt Nam da vàng và người Mỹ da đen đều chống lại kẻ thù chung là đế quốc Mỹ hung ác và chắc chắn rằng chính nghĩa nhất định sẽ thắng, nhân dân miền Nam nhất định sẽ thắng, anh em người Mỹ da đen nhất định sẽ thắng!

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3772,
ngày 28-7-1964.

1* Háclem là một khu phố chật hẹp gần Nữu Ước, có 233.000 người Mỹ da đen ở.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ TỔNG KẾT CÔNG TÁC KIỂM TRA CỦA ĐẢNG

Bác thay mặt Trung ương chúc các đồng chí mạnh khoẻ.

Nhân đây, Bác nêu vài ý kiến để giúp các đồng chí thảo luận.

Công việc của Đảng và Nhà nước ngày càng nhiều. Muốn hoàn thành tốt mọi việc, thì toàn thể đảng viên và cán bộ phải chấp hành nghiêm chỉnh đường lối và chính sách của Đảng. Và muốn như vậy, thì các cấp uỷ đảng phải tăng cường công tác *kiểm tra.* Vì kiểm tra có tác dụng thúc đẩy và giáo dục đảng viên và cán bộ làm trọn nhiệm vụ đối với Đảng, đối với Nhà nước, làm gương mẫu tốt cho nhân dân. Do đó mà góp phần vào việc củng cố đảng về tư tưởng, về tổ chức.

Trong hai năm qua, nói chung các cấp uỷ đảng đã chú ý lãnh đạo công tác kiểm tra và chấn chỉnh uỷ ban kiểm tra. Tuy vậy, hiện nay còn có một số cấp uỷ đảng coi nhẹ và không chú ý lãnh đạo công tác kiểm tra. Thậm chí có uỷ viên tỉnh và huyện cho công tác kiểm tra là "vạch lá tìm sâu", làm giảm thành tích của địa phương mình, v.v.. Đó là thành kiến sai lầm, cần phải sửa chữa.

Ủy ban kiểm tra các cấp cũng thấy rõ hơn trách nhiệm của mình, đã cố gắng trong việc giúp các cấp uỷ giữ gìn kỷ luật của Đảng và đóng góp vào công tác xây dựng đảng. Đó là những *ưu điểm* của các cán bộ kiểm tra. Nhưng vẫn còn những *nhược điểm* cần phải khắc phục. Ví dụ:

- Công tác kiểm tra còn *bị động* và nặng về giải quyết những vụ vi phạm kỷ luật trước mắt, chưa *chủ động* về việc giải quyết toàn diện vấn đề giữ gìn kỷ luật và chấp hành Điều lệ của Đảng, để nâng cao ý thức của đảng viên và cán bộ một cách căn bản và lâu dài.
- Việc xử lý kỷ luật, xét thư khiếu nại làm còn chậm chạp.

Kiểm tra đảng viên phạm sai lầm còn chưa chủ động. Việc hướng dẫn vận dụng phương châm kỷ luật chưa được chặt chẽ, để cho kỷ luật đảng có chỗ bị buông lỏng, vì vậy mà thiếu tác dụng giáo dục và ngăn ngừa đảng viên khỏi phạm kỷ luật.

*

* *

Nói chung, tuyệt đại đa số đảng viên và cán bộ ta giữ gìn tốt kỷ luật của Đảng, chấp hành nghiêm chỉnh đường lối, chính sách của Đảng. Chính vì vậy mà Đảng ta đoàn kết và lãnh đạo được toàn dân, giành được nhiều thắng lợi trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và trong sự nghiệp đấu tranh để thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

Nhưng cũng còn một số cán bộ và đảng viên phạm kỷ luật. Đó là do *cá nhân chủ nghĩa* làm họ mù quáng. Đảng phải giáo dục họ, giúp đỡ họ sửa chữa để xứng đáng là người đảng viên.

Mỗi đảng viên, mỗi chi bộ, mỗi cấp uỷ đảng phải luôn luôn tăng cường công tác tư tưởng của Đảng, nâng cao đạo đức cách mạng, bảo đảm chặt chẽ kỷ luật và tổ chức của Đảng.

Các uỷ ban kiểm tra phải góp phần xứng đáng vào công tác đó. Muốn làm được như vậy, các uỷ ban và cán bộ kiểm tra phải học tập và thấm nhuần đường lối, quan điểm của Đảng, phải luôn luôn chú ý nâng cao khả năng chuyên môn, phải cố gắng công tác, phải trau dồi đạo đức cách mạng. Đặc biệt là phải nâng cao ý thức tổ chức và kỷ luật, phải thật thà phê bình và tự phê bình để làm gương mẫu trong việc chấp hành kỷ luật của Đảng. Phải chí công vô tư, không thiên vị, không thành kiến. Như thế thì mới làm tốt được công tác kiểm tra.

Chúc Hội nghị thành công.

Nói ngày 29-7-1964.

Báo *Nhân dân,* số 3774,

ngày 30-7-1964.

ĐIỆN GỬI HỘI NGHỊ THẾ GIỚI CHỐNG BOM NGUYÊN TỬ VÀ KHINH KHÍ LẦN THỨ MƯỜI

Nhân dịp Hội nghị thế giới lần thứ mười chống bom nguyên tử và khinh khí, thay mặt nhân dân Việt Nam và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Hội nghị lời chào mừng nhiệt liệt.

Nhân dân Việt Nam hoàn toàn đồng tình và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Nhật Bản đòi triệt để cấm vũ khí nguyên tử, đòi hủy bỏ các căn cứ quân sự của Mỹ trên đất Nhật, đòi trả lại Ôkinaoa cho Nhật Bản.

Chúng tôi tin rằng với truyền thống đấu tranh anh dũng và liên tục trong những năm qua, Hội nghị sẽ lên án nghiêm khắc âm mưu gây chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ và sẽ góp phần động viên đông đảo nhân dân Nhật Bản và nhân dân các nước khác tham gia sự nghiệp bảo vệ hoà bình thế giới và giải phóng dân tộc.

Với lòng tin chắc vào thắng lợi cuối cùng của nhân dân Nhật Bản và nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới, tôi xin chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3776,
ngày 1-8-1964.

BÀI NÓI TẠI BUỔI LỄ TUYÊN DƯƠNG CÁC ĐƠN VỊ PHÒNG KHÔNG VÀ HẢI QUÂN

Bác rất vui mừng thay mặt Đảng và Chính phủ đến khen ngợi các chú đã lập được thành tích lớn trong các cuộc chiến đấu chống đế quốc Mỹ vừa qua.

Các chú đã chiến đấu rất dũng cảm, đã bắn rơi tám chiếc máy bay Mỹ và bắn hỏng ba chiếc, vừa rồi lại nghe tin bốn chiếc máy bay Mỹ đến Biên Hoà bị hỏng. Các chú đã bắt sống phi công Mỹ, đánh đuổi tàu chiến Mỹ ra khỏi vùng biển nước ta. Như vậy là rất tốt.

Nhân dịp này, Bác gửi lời thân ái hỏi thăm các đơn vị phòng không, hải quân, các đơn vị bộ đội, công an nhân dân vũ trang, dân quân tự vệ và đồng bào ta ở các vùng bị giặc khiêu khích đã nêu cao truyền thống quyết chiến quyết thắng và đã trừng phạt đích đáng kẻ địch.

Để gỡ thế bí của chúng trong cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam nước ta, đế quốc Mỹ ráo riết hoạt động khiêu khích phá hoại miền Bắc, đưa tàu chiến, máy bay đến khiêu khích, bắn phá, nhưng chúng đã thất bại.

Các chú đã thu được thắng lợi vẻ vang nhưng chớ vì thắng lợi mà tự mãn, chủ quan khinh địch. Chúng ta phải biết rằng đế quốc Mỹ và tay sai chết thì chết, nết không chừa. Chúng còn nhiều âm mưu hiểm ác.

Trong trận này, chúng ta đã cho đế quốc Mỹ một bài học đích đáng. Đồng thời chúng ta đã thấy rõ hơn những ưu điểm và nhược điểm của ta. Các đơn vị bộ đội, công an nhân dân vũ

trang, dân quân tự vệ và các địa phương cần rút kinh nghiệm để sửa chữa khuyết điểm, phát huy ưu điểm. Các chú phải tiếp tục đẩy mạnh mọi mặt công tác và luôn luôn nâng cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu bảo vệ Tổ quốc.

Nhân dân ta rất yêu chuộng hoà bình, nhưng nếu đế quốc Mỹ và tay sai xâm phạm đến miền Bắc nước ta, thì toàn dân ta nhất định sẽ đánh bại chúng.

Nói ngày 7-8-1964.
Báo *Nhân dân,* số 3783,
ngày 8-8-1964.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA HÃNG THÔNG TIN MỸ *UPI* [1)]

"Về những câu hỏi ông nêu ra, bản Tuyên bố của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà ngày 6 tháng 8 năm 1964 có thể cung cấp những câu trả lời đầy đủ nhất.

Tôi muốn nói với dư luận nhân dân ở nước Mỹ và toàn thế giới sự căm phẫn của toàn thể nhân dân Việt Nam trước những hành động xâm lược có tính toán từ trước của Chính phủ Mỹ đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Tôi cũng muốn nói lên ý chí của toàn thể nhân dân Việt Nam, với sức mạnh được tăng cường gấp bội, quyết đấu tranh chống bọn xâm lược cho đến thắng lợi.

Nhân dân Việt Nam mạnh vì có chính nghĩa, có sự đoàn kết và lòng dũng cảm và được sự ủng hộ của các dân tộc yêu chuộng hoà bình trên toàn thế giới, trong đó có nhân dân Mỹ.

Trong khi Chính phủ Mỹ đang tiến hành chiến tranh trên đất nước chúng tôi, tôi thiết tha kêu gọi nhân dân Mỹ và nhân dân toàn thế giới hiệp lực đấu tranh để ngăn chặn sự xâm lược đầy tội ác đó đối với nước Việt Nam, để bảo vệ hoà bình.

Báo *Nhân* dân, số 3784,
ngày 9-8-1964.

1) Ngày 5-8-1964, Onbốc Cápphơ, phóng viên Hãng thông tin Mỹ *UPI* tại Nhật Bản, gửi điện xin phỏng vấn Chủ tịch Hồ Chí Minh về nguyên nhân cuộc tấn công của Mỹ bằng không quân vào vùng biển nước Việt Nam, về thái độ và ý định của Chủ tịch đối với những cuộc tiến công đó. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã trả lời như trên.

ĐIỆN CẢM ƠN CỤ BÉCTƠRĂNG RÚTXEN [5)]

Kính gửi Cụ Béctơrăng Rútxen,

Tôi hoan nghênh việc Cụ đã lên án những hành động của Mỹ gây chiến và đe doạ hoà bình đối với đất nước chúng tôi và khu vực Đông - Nam Á.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà luôn luôn tôn trọng và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ năm 1954. Nhưng vì đế quốc Mỹ đã có những hành động gây chiến đối với nước chúng tôi, cho nên nhân dân chúng tôi phải dùng biện pháp tự vệ cần thiết để giữ gìn chủ quyền và an ninh của nước chúng tôi.

Chúng tôi luôn luôn thiết tha với hoà bình và chủ trương giải quyết vấn đề Việt Nam bằng phương pháp hoà bình.

Tôi xin cảm ơn Cụ đã quan tâm đến tình hình nghiêm trọng do Mỹ gây ra trên đất nước chúng tôi và xin gửi Cụ lời chào kính trọng.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3785,
ngày 10-8-1964.

1) Sau vụ Mỹ bắn phá, khiêu khích miền Bắc nước ta, ngày 6-8-1964, nhà Bác học Anh Béctơrăng Rútxen đã gửi điện đến Chủ tịch Hồ Chí Minh lên án hành động gây chiến của Mỹ.

Trên đây là điện cảm ơn của Người.

THỦ ĐOẠN TỘI ÁC CỦA ĐẾ QUỐC MỸ

Đế quốc Mỹ càng thất bại và sa lầy ở miền Nam, chúng càng căm thù miền Bắc. Vì chúng cho rằng miền Bắc chỉ huy và tiếp tế phong trào yêu nước chống Mỹ của miền Nam. Đã lâu, chúng có âm mưu khiêu khích và phá hoại miền Bắc. Từ đầu năm nay, âm mưu đó càng lộ liễu. Vài chứng cớ:

24-2-1964: Hãng *AP* đưa tin: "Mỹ có thể đưa chiến tranh đến miền Bắc Việt Nam".

25-2: Báo *Bưu điện Nữu Ước* viết: "Người phụ trách kế hoạch Bộ Ngoại giao Mỹ là Rôxtâu chủ trương rằng khi cần thì trực tiếp đánh Hà Nội".

9-3: Hãng *UPI* đưa tin: "Việc Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ đi Sài Gòn lần này có quan hệ với kế hoạch mở rộng chiến tranh ra miền Bắc".

4-4: Chính mồm tổng Giôn đã nói: đối với vấn đề miền Nam Việt Nam chỉ có hai cách giải quyết: hoặc là Mỹ cuốn gói chuồn, hoặc là "mở rộng chiến tranh".

1-6: Tuần báo *Mỹ* viết: "Hội nghị ở Hônôlulu có Bộ trưởng Ngoại giao, Bộ trưởng Quốc phòng và hơn 40 tướng tá Mỹ đã bàn đến bốn biện pháp đối với miền Nam. Một trong bốn biện pháp là "mở rộng chiến tranh đến miền Bắc cộng sản" và "tập trung các tàu chiến Mỹ trên vùng biển miền Bắc để phô trương lực lượng của Mỹ".

1-7: Taylo sang làm "đại sứ" ở Sài Gòn để chuẩn bị việc mở rộng chiến tranh.

10-7: Báo *Nữu Ước luận đàm* viết: "Mỹ đã có kế hoạch tỉ mỉ để "trả đũa" bằng cách ném bom miền Bắc".

13-7: Hãng *UPI* viết: "Mỹ có thể ném bom miền Bắc, hoặc phong toả miền Bắc bằng hải quân".

Từ cuối tháng bảy, đế quốc Mỹ đã bắt đầu hành động tội ác của chúng.

30-7: Tàu chiến Mỹ đã xâm phạm vùng biển của ta, chúng

bắn vào Hòn Mê và Hòn Ngư.

31-7 và hai hôm sau: Tàu chiến Mỹ Mađốc xâm phạm vùng biển ta để khiêu khích, bị hải quân ta đuổi chạy.

1-8: Máy bay Mỹ từ sân bay Lào đến bắn phá đồn Nậm Cắn và làng Noọng Dẻ ở biên giới ta.

5-8: Mỹ bày chuyện dựng đứng cái gọi là "lần thứ hai tàu phóng ngư lôi Việt Nam đánh tàu chiến Mỹ". Chúng nặn ra chuyện hoang đường đó để mượn cớ cho máy bay Mỹ bắn phá mấy nơi trên đất nước ta.

Cùng trong lúc đó, tổng Giôn làm trò hề đã sắp xếp sẵn. Y vội vã họp quan văn tướng võ và các lãnh tụ Quốc hội Mỹ; vội vã tuyên bố tình trạng khẩn cấp trước nhân dân Hoa Kỳ; vội vã cho đại biểu Mỹ ở Liên hợp quốc vu cáo ta là kẻ "xâm lược"; vội vã phái Lốt, cựu "đại sứ" ở Sài Gòn đi "thuyết phục" các nước đồng minh Mỹ.

Mưu ma chước quỷ của đế quốc Mỹ đã quá rõ ràng và *chúng đã thất bại nhục nhã.*

Như bà con đã biết, quân và dân ta đã chiến đấu rất anh dũng, đã bắn rơi tám chiếc máy bay Mỹ, bắn bị thương ba chiếc và bắt sống một phi công. Chắc là đế quốc Mỹ không ngờ bị một vố cay như vậy *về quân sự. Vố chính trị* càng đau hơn nữa. Khắp năm châu trên quả đất, các nước anh em và các nước bè bạn ta, các đoàn thể và nhân sĩ yêu chuộng hoà bình và công lý đều nghiêm khắc lên án đế quốc Mỹ, đều nhiệt liệt ủng hộ ta. Riêng ở Trung Quốc đã có hàng chục triệu người biểu tình với khẩu hiệu "Đả đảo đế quốc Mỹ!". Thanh niên Mỹ cũng biểu tình lên án hành động xâm lược của Mỹ đối với miền Bắc Việt Nam. Trước Quốc hội Mỹ, ông Moxơ đã lên

án bọn quân phiệt và chính khách hiếu chiến Hoa Kỳ "đã gây ra vụ vịnh Bắc Bộ... vì đã bắn vào các đảo của Bắc Việt Nam trước ...và trong mấy tháng qua đã tán thành mở rộng cuộc chiến tranh".

Nhân dân ta cần có hoà bình để xây dựng đời sống mới, xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Chính vì vậy mà chúng ta phải ra sức đẩy mạnh sản xuất, luôn luôn nâng cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu, bảo vệ Tổ quốc.

Nếu đế quốc Mỹ điên cuồng xâm phạm đến ta, thì nhân dân cả nước ta nhất định sẽ đánh quỵ chúng. Chính nghĩa nhất định thắng!

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3790,
ngày 15-8-1964.

ĐIỆN MỪNG
HỘI NGHỊ QUỐC TẾ THẢO LUẬN KHOA HỌC

Kính gửi Chủ tịch đoàn Hội nghị quốc tế thảo luận khoa học,

Bắc Kinh [1)]

Nhân dịp Hội nghị quốc tế thảo luận khoa học họp tại Bắc Kinh, tôi xin gửi đến Hội nghị lời chào mừng nhiệt liệt.
Tôi tin rằng cuộc Hội nghị thảo luận khoa học này sẽ thắt chặt hơn nữa sự đoàn kết và hợp tác giữa các nhà khoa học, tạo điều kiện cho sự phát triển khoa học và văn hóa nhằm phục vụ độc lập dân tộc, tiến bộ xã hội và hoà bình thế giới.
Kính chúc Hội nghị thành công rực rỡ.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3797,
ngày 22-8-1964.

1) Ngày 21-8-1964, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gửi điện này.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN
CỦA NHÀ BÁO IÔCÔ MÁTXUÔ[1)]

Hỏi: Thưa Chủ tịch, đề nghị Chủ tịch phân tích tình hình hiện nay của Việt Nam trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ và nhiệm vụ của hai miền Bắc và Nam Việt Nam trong cuộc đấu tranh đó; cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ của Việt Nam có ý nghĩa như thế nào trong sự so sánh lực lượng giữa hai hệ thống xã hội chủ nghĩa và tư bản chủ nghĩa và đã có ảnh hưởng như thế nào đối với châu Á, đặc biệt là đối với Đông - Nam Á?

Trả lời: Miền Nam chống Mỹ và tay sai đã mười năm. Với lòng yêu nước, tuy bắt đầu chiến đấu với gậy tầm vông, cung ná, nhưng ngày càng thắng lợi từ nhỏ đến lớn. Nay đã có một đội quân giải phóng hùng mạnh, giải phóng hai phần ba đất đai, hơn một nửa dân số.
Đế quốc Mỹ và tay sai có 50 vạn quân, hàng vạn cố vấn Mỹ, hàng trăm máy bay, tàu chiến, đại bác... ngày càng thất bại, sa lầy, đi sâu vào "đường hầm không lối thoát".
Miền Nam là tiền tuyến chống Mỹ. Miền Bắc là cơ sở của cuộc đấu tranh hoà bình thống nhất nước nhà. Nhân dân miền Bắc ủng hộ đồng bào miền Nam của mình. Chúng tôi tôn trọng Hiệp định Giơnevơ 1954. Chính Mỹ và tay sai là những kẻ phá hoại.
Cuộc đấu tranh yêu nước của miền Nam chẳng những nhằm giải phóng hoàn toàn một nửa Tổ quốc chúng tôi, mà còn có tác dụng ngăn chặn đế quốc Mỹ và tay sai tiến công miền Bắc Việt Nam, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, một nước xã hội chủ nghĩa.
Đó là một bộ phận của phong trào chung giải phóng dân tộc đang tiến công mạnh mẽ chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực

1) Bà Iôcô Mátxuôca, Phó Chủ tịch Hội nhà báo Nhật Bản .

dân cũ và mới do đế quốc Mỹ cầm đầu.

Cần nói rõ thêm: đế quốc Mỹ xem miền Nam là nơi thí nghiệm "chiến tranh đặc biệt" để đàn áp các dân tộc khác. Vì vậy, cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam chúng tôi là để tự giải phóng mà cũng là một cống hiến vào cuộc đấu tranh giải phóng của các dân tộc ở châu Á, châu Phi, châu Mỹ latinh và nhất là ở Đông - Nam Á, để tự vệ chống sự xâm lược của bọn đế quốc hiếu chiến, đặc biệt là đế quốc Mỹ.

Hỏi: Đề nghị Chủ tịch cho biết ý kiến về triển vọng của sự thống nhất hai miền Bắc và Nam Việt Nam.

Trả lời: Dưới sự lãnh đạo của Mặt trận dân tộc giải phóng, cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam chúng tôi, dù còn nhiều gian khổ, song nhất định thắng lợi. Miền Nam nhất định sẽ được giải phóng, sự nghiệp đấu tranh để hoà bình thống nhất đất nước chúng tôi nhất định sẽ thành công.

Hỏi: Đề nghị Chủ tịch cho biết những đặc điểm của công cuộc kiến thiết chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam có ý nghĩa như thế nào đối với sự phát triển sau này của chủ nghĩa xã hội trên thế giới?

Trả lời: Chúng tôi xây dựng chủ nghĩa xã hội trong hoàn cảnh một nước vốn là thuộc địa, một nước nông nghiệp lạc hậu, lại bị chiến tranh xâm lược tàn phá. Hoàn cảnh ấy, cố nhiên gây cho chúng tôi rất nhiều khó khăn. Song, những thắng lợi bước đầu trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội cho phép chúng tôi tin tưởng chắc chắn ở sự cần thiết và khả năng của một nước như nước Việt Nam tiến lên chủ nghĩa xã hội một cách thắng lợi không phải qua con đường phát triển tư bản chủ nghĩa.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết Việt Nam đối với vấn đề chủ nghĩa xét lại trong phe xã hội chủ nghĩa như thế nào?

Trả lời: Lịch sử phong trào cách mạng thường có những mâu thuẫn, có những cuộc đấu tranh về tư tưởng, nhưng kết quả là chủ nghĩa Mác - Lênin thắng lợi, cách mạng ngày càng phát triển.

Chúng tôi tin rằng cuộc đấu tranh tư tưởng trong phe xã hội chủ nghĩa, tuy còn khó khăn, nhưng sẽ được giải quyết tốt đẹp. Trong cuộc đấu tranh ấy, chúng tôi luôn luôn giữ thái độ kiên trì đoàn kết trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản, bảo vệ những nguyên tắc cách mạng của hai bản tuyên bố Mátxcơva 1957 và 1960.

Hỏi: Thưa Chủ tịch, Chủ tịch có lời gì gửi nhân dân Nhật Bản trên tinh thần tăng cường tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước Việt Nam và Nhật Bản.

Trả lời: Nhân dân Việt Nam rất cảm phục tinh thần đấu tranh anh dũng của nhân dân Nhật Bản chống đế quốc Mỹ và bọn phản động trong nước, nhằm xây dựng một nước Nhật Bản hoà bình, độc lập, dân chủ và xây dựng tình hữu nghị với các dân tộc.

Chúng tôi cảm ơn sự đồng tình và ủng hộ của nhân dân Nhật Bản đối với cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam chúng tôi và đối với cuộc đấu tranh hoà bình thống nhất nước nhà của nhân dân Việt Nam chúng tôi.

Mong rằng tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và Nhật Bản ngày càng chặt chẽ, vì lợi ích chung của nhân dân hai nước chúng ta, của nhân dân châu Á và nhân dân toàn thế giới yêu chuộng hoà bình, độc lập, dân chủ và tiến bộ xã hội.

Báo *Nhân dân,* số 3816,
ngày 11-9-1964.

THƯ GỬI HỘI NGHỊ ĐẠI BIỂU ĐỒNG BÀO THEO ĐẠO THIÊN CHÚA TOÀN MIỀN BẮC

Thân ái gửi Hội nghị đại biểu đồng bào theo đạo Thiên Chúa giáo toàn miền Bắc,

Tôi thân ái gửi lời chúc mừng Hội nghị.

Trong cuộc kháng chiến cứu nước trước đây cũng như trong sự nghiệp xây dựng đời sống mới ngày nay, đồng bào theo đạo Thiên Chúa đã có những thành tích vẻ vang đối với nhân dân, đối với Tổ quốc.

Tôi rất vui lòng thấy đồng bào công giáo các giới hăng hái tham gia mọi công việc xây dựng nước nhà, 80% đồng bào nông dân theo đạo Thiên Chúa đã vào hợp tác xã nông nghiệp và đời sống ngày thêm cải thiện. Các cháu công giáo được học hành ngày càng đông và càng tiến bộ.

Kinh thánh có câu: "Ý dân là ý Chúa". Con đường yêu nước mà đồng bào đang đi là hoàn toàn đúng.

Tôi mong các cụ phụ lão, các vị giám mục và linh mục hăng hái khuyến khích tín đồ trong mọi công việc ích nước, lợi dân.

Lương giáo đoàn kết, toàn dân đoàn kết, cả nước một lòng, nhân dân ta nhất định sẽ thắng lợi trong công cuộc đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất Tổ quốc và xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Chúc các đại biểu mạnh khoẻ.

Chúc Hội nghị thành công tốt đẹp,

Hà Nội, ngày 17 tháng 9 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3823,
ngày 18-9-1964.

THƯ GỬI HỘI NGHỊ ĐẠI BIỂU HỘI PHẬT GIÁO THỐNG NHẤT VIỆT NAM

Thân ái gửi Hội nghị đại biểu lần thứ ba của Hội Phật giáo thống nhất Việt Nam,

Thưa các đại biểu,

Các vị tăng ni và tín đồ Phật giáo trước đây đã có công với kháng chiến, nay thì đang góp sức cùng toàn dân xây dựng miền Bắc giàu mạnh và đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

Nhân dịp này tôi thân ái gửi lời chúc mừng Hội nghị thành công tốt đẹp.

Nhân đây, chúng ta tỏ lòng đoàn kết với đồng bào Phật giáo ở miền Nam đang hăng hái tham gia cuộc đấu tranh yêu nước và chống đế quốc Mỹ xâm lăng.

Đồng bào Phật giáo cả nước, từ Bắc đến Nam, đều cố gắng thực hiện lời Phật dạy là: "Lợi lạc quần sinh, vô ngã vị tha"[1].

Chúc toàn thể tăng ni và đồng bào Phật giáo góp phần xứng đáng trong sự nghiệp xây dựng nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Chúc các đại biểu mạnh khoẻ.

Ngày 28 tháng 9 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3837,
ngày 2-10-1964.

1) *Lợi lạc quần sinh, vô ngã vị tha:* đem lại lợi ích và vui sướng cho mọi người. Quên mình vì người khác.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI THANH NIÊN THỦ ĐÔ

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm các đại biểu. Bác có thể nói với các cô, các chú và các cháu rằng Bác rất hài lòng và vui sướng vì mấy điều sau đây:

- Hiện nay cả miền Bắc nước ta, Bác có gần 40 vạn cháu rất ngoan. Đó là các cháu nhi đồng học tập tốt, lao động tốt, tính nết tốt, đã được thiếu niên và nhi đồng các tỉnh bầu ra.
- Các trường học cấp I, cấp II và cấp III, năm ngoái có 333 cháu được giải thưởng; năm nay tăng đến 797 cháu được giải thưởng, trong đó có hơn 350 cháu gái. Đó là những cháu tất cả các môn học và hành đều đạt 10 điểm và 5 điểm.
- Hiện nay đã có hàng vạn thanh niên và học sinh tốt nghiệp lớp 7 và lớp 10 xung phong đi lao động sản xuất ở các công trường, nông trường và đi tham gia phát triển kinh tế và văn hoá miền núi.

Bác muốn nhắc Bộ Giáo dục, Trung ương Đoàn Thanh niên Lao động, các chi bộ và chi đoàn địa phương phải thiết thực giúp đỡ các cháu ấy có thể vừa lao động sản xuất, vừa tiếp tục học tập.

- Trong phong trào thi đua năm nay, đoàn viên và thanh niên Hà Nội đã có những *thành tích khá,* như:

a) 5.300 đoàn viên và thanh niên *công nhân* đã có hơn 8.600 sáng kiến. Hơn 12.000 cháu đã nâng cao chất lượng sản phẩm, đã tiết kiệm khá nhiều nguyên liệu, vật liệu và hơn một vạn ngày công.

b) Đoàn viên và thanh niên nông dân đã góp sức đào đắp gần 4 triệu thước khối đất, bình quân mỗi cháu làm được

7 tấn rưỡi phân các loại. Nói chung, đoàn viên và thanh niên nông dân đã góp phần khá vào công việc đẩy mạnh sản xuất và cần kiệm xây dựng hợp tác xã.

c) Trong bộ đội và các lực lượng vũ trang nhân dân, đoàn viên và thanh niên đang góp phần xứng đáng vào công cuộc củng cố quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc và trong cuộc đánh thắng đế quốc Mỹ khiêu khích miền Bắc nước ta ngày 5 tháng 8 vừa rồi.

d) Ở các cơ quan, các trường học và các ngành khác, đoàn viên và thanh niên đều có cố gắng và đều có thành tích khá.

Trong số hơn 21 vạn thanh niên Hà Nội, hiện nay đã có 12 vạn cháu hứa sẵn sàng đi lao động sản xuất, sẵn sàng chiến đấu. Chắc rằng nhiều thanh niên khác sẽ hứa và làm như vậy.

Với những cố gắng và thành tích của các cháu ở miền Bắc, với chí khí chiến đấu vô cùng anh dũng của các cháu ở miền Nam. Bác có quyền tự hào và vui sướng. Các cháu đang cố gắng và càng tiến bộ thì Bác càng vui lòng và càng trẻ thêm.

Bản báo cáo của đồng chí Lưu Minh Châu trước Đại hội và bài phát biểu của đồng chí Nguyễn Lam đã nói khá đầy đủ về các vấn đề. Bác chỉ nhắc nhủ các đại biểu thêm vài điều sau đây:

- Đối với mọi công việc nên *thiết thực và bền bỉ*. Ví dụ: Thanh niên công nhân Hà Nội có hơn 8.600 sáng kiến. Như thế là tốt. Nhưng còn phải không ngừng cải tiến và áp dụng rộng rãi những sáng kiến ấy. Như thế mới thật sự có ích lợi. Nếu không làm như vậy, thì chỉ có con số suông. (Về điểm này, các cháu nên xem kỹ bài nói về Nhà máy Gia Lâm, trong báo *Tiền Phong* ngày 16-9-1964; xem kỹ để tránh những khuyết điểm người khác đã mắc phải).
- Cần đẩy mạnh phong trào *thi đua* tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm. Đồng thời thanh niên công nhân phải góp sức làm cho thật tốt cuộc vận động "3 xây, 3 chống", thanh niên nông dân phải góp sức làm cho thật tốt cuộc vận động "cải tiến quản lý hợp tác xã nông nghiệp".
- Thanh niên phải ra sức *học tập* chính trị, văn hoá và khoa học, kỹ thuật. Học có tốt, hành mới tốt. Học và hành tốt mới

làm trọn nhiệm vụ người thanh niên cách mạng.
Trước mắt, thanh niên phải ra sức đấu tranh hoàn thành và hoàn thành vượt mức *kế hoạch* năm 1964 của Nhà nước, chuẩn bị tốt cho kế hoạch năm sau.
- Phải thường xuyên thực hiện tốt khẩu hiệu: *"Nâng cao cảnh giác, đẩy mạnh sản xuất, sẵn sàng chiến đấu"*.
- Đối với mọi công tác, thanh niên Thủ đô phải làm gương mẫu cho thanh niên cả nước. Vì vậy, Trung ương Đoàn cần phải tăng cường hơn nữa việc giáo dục tinh thần yêu nước, giác ngộ giai cấp và *đạo đức cách mạng* cho đoàn viên và thanh niên. Phải luôn luôn nhớ đến đồng bào miền Nam ruột thịt.
Cần củng cố tốt và phát triển tốt hơn nữa Đoàn Thanh niên Lao động. Hà Nội có hơn 21 vạn thanh niên, hiện nay mới có một phần ba là đoàn viên. Mỗi đoàn viên thật sự phụ trách, gần gũi và giúp đỡ một bạn ngoài Đoàn cùng tiến bộ thì Đoàn sẽ phát triển vững chắc và nhanh chóng hơn nữa.
Mong các cháu làm đúng những điều nói trên, thì chúng ta nhất định giành được nhiều thắng lợi to lớn.
Chúc Đại hội thành công.

Nói ngày 30-9-1964.
Báo *Nhân dân,* số 3836,
ngày 1-10-1964.

ĐIỆN GỬI HỘI NGHỊ NHỮNG VỊ ĐỨNG ĐẦU CÁC NƯỚC KHÔNG LIÊN KẾT

Kính gửi Hội nghị những vị đứng đầu các nước không liên kết, Lơ Ke

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Hội nghị và các vị đứng đầu các nước tham gia Hội nghị lời chào mừng nhiệt liệt nhất.
Hội nghị của các Ngài diễn ra trong lúc nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới, nhất là nhân dân các nước châu Á, châu Phi và châu Mỹ latinh, đang tích cực đấu tranh chống chính sách can thiệp và xâm lược của chủ nghĩa đế quốc, để giữ gìn quyền tự do, độc lập của mình.
Nhân dân Việt Nam cũng như nhân dân mọi nước khác mong rằng Hội nghị của các Ngài sẽ góp phần cống hiến xứng đáng vào sự nghiệp chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, ủng hộ sự nghiệp giải phóng dân tộc, tăng cường sự hợp tác hữu nghị giữa nhân dân các nước và bảo vệ hoà bình thế giới.
Kính chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

Hà Nội, ngày 4 tháng 10 năm 1964
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3840,
ngày 5-10-1964.

ĐIỆN MỪNG

Kính gửi đồng chí N.X. Khơrútsốp,
Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô, Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng
Liên Xô,

Mátxcơva

Đồng chí thân mến,

Nhân dịp Liên Xô phóng thành công con tàu vũ trụ *Rạng Đông,* tôi rất vui vẻ thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà gửi đến nhân dân Liên Xô, Đảng Cộng sản và Chính phủ Liên Xô lời mừng nhiệt liệt nhất.

Cuộc bay kỳ diệu của ba đồng chí V.Cômarốp, C.Phêốctixtốp và B.Yêgôrốp lại chứng tỏ rằng nền khoa học kỹ thuật của Liên Xô đang tiến những bước cực kỳ vẻ vang trong sự nghiệp chinh phục vũ trụ.

Tôi nhờ đồng chí chuyển đến ba đồng chí du hành vũ trụ trên con tàu *Rạng Đông* và đến các đồng chí bác học, kỹ sư, công nhân Liên Xô những lời chúc mừng thân ái nhất.

Hà Nội, ngày 13 tháng 10 năm 1964
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3849,
ngày 14-10-1964.

ĐIỆN CẢM ƠN [1)]

Kính gửi Ngài Mátxambađêbát,
Tổng thống nước Cộng hoà Cônggô,

Bradavin

Tôi rất cảm ơn Ngài đã gửi đến tôi bức điện đầy tình anh em. Mối tình anh em của nhân dân Cônggô là một sự ủng hộ mạnh mẽ đối với nhân dân Việt Nam trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ, bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ và thống nhất đất nước.

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi chân thành cảm ơn Ngài, Chính phủ và nhân dân Cônggô. Tôi xin chúc nhân dân Cônggô thu được thắng lợi to lớn trong công cuộc củng cố nền độc lập dân tộc và xây dựng một nước Cônggô phồn vinh. Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta, đoàn kết trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc và bảo vệ hoà bình, ngày càng thắm thiết.

Tôi xin gửi đến Ngài lời chào thân ái.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3851,
ngày 16-10-1964.

1) Trước khi rời Bắc Kinh kết thúc cuộc đi thăm hữu nghị Trung Quốc, Tổng thống nước Cộng hoà Cônggô đã gửi điện tới Chủ tịch Hồ Chí Minh tỏ tình đoàn kết của nhân dân Cônggô đối với nhân dân Việt Nam. Người đã gửi điện cảm ơn.

DIỄN VĂN CHÀO MỪNG TỔNG THỐNG MÔĐIBÔ CÂYTA

Thưa Tổng thống Môđibô Cây ta, người anh em kính mến của tôi,
Thưa bà Tổng thống kính mến,
Thưa các vị cùng đi với Tổng thống,
Thưa các đồng chí và các bạn,

Hôm nay chúng tôi vô cùng sung sướng được đón tiếp Tổng thống Môđibô Cây ta, vị lãnh tụ kính mến của nhân dân Mali, người bạn thân thiết của nhân dân Việt Nam.

Từ trung tâm của châu Phi xa xôi, Tổng thống và các vị sang thăm đất nước chúng tôi và mang đến cho nhân dân Việt Nam mối tình thắm thiết của nhân dân Mali và nhân dân châu Phi anh em. Cuộc đi thăm của Tổng thống và các vị nhất định sẽ làm cho tình đoàn kết chiến đấu giữa nhân dân hai nước chúng ta càng thêm khăng khít.

Việt Nam và Mali tuy cách xa nhau hàng vạn dặm, Mali ở bên kia Đại Tây Dương, Việt Nam ở bên này Thái Bình Dương, nhưng lòng nhân dân hai nước chúng ta thì rất gần gũi như anh em một nhà. Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nhiệt liệt hoan nghênh Tổng thống, bà Tổng thống và các vị cùng đi như những người anh em, chị em từ phương xa đến. Chúng tôi mong rằng Tổng thống và các vị coi ở Việt Nam cũng như ở Mali vậy.

Chúc Tổng thống và bà Tổng thống mạnh khoẻ.

Chúc các vị cùng đi trong Đoàn mạnh khoẻ.

Tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Mali muôn năm!

Tình đoàn kết giữa các dân tộc Á - Phi muôn năm!

Hoà bình thế giới muôn năm!

Đọc ngày 18-10-1964.
Báo *Nhân dân,* số 3854,
ngày 19-10-1964.

DIỄN VĂN TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI TỔNG THỐNG MÔĐIBÔ CÂYTA

Thưa Tổng thống Môđibô Cây ta và bà Tổng thống kính mến,
Thưa các vị khách quý Mali kính mến,
Thưa các đồng chí và các bạn,

Hôm nay, tôi rất sung sướng thay mặt Đảng Lao động Việt Nam, Chính phủ, Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, nhiệt liệt cảm ơn và chào mừng Tổng thống Môđibô Cây ta và bà Tổng thống, chào mừng các vị trong Bộ Chính trị Đảng Liên minh Xuđăng và tất cả các vị khách quý Mali đến thăm đất nước chúng tôi.

Tổng thống và quý vị đã vượt quan sơn muôn dặm mang lại cho nhân dân Việt Nam chúng tôi tình hữu nghị của nhân dân Mali anh em và của nhân dân châu Phi dũng cảm. Đây là một vinh dự đồng thời là một sự cổ vũ to lớn đối với nhân dân Việt Nam chúng tôi.

Thưa Tổng thống và các vị,

Việt Nam và Mali, hai nước chúng ta đã trải qua những hoàn cảnh lịch sử giống nhau. Trước kia, trong một thời gian khá dài, hai nước chúng ta đều đã bị bọn thực dân thống trị. Ngày nay, chúng ta đều đã giành được độc lập, tự do.

Từ ngày giành được độc lập, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của lãnh tụ Môđibô Cây ta và Đảng Liên minh Xuđăng, nhân dân Mali anh em đã thu được nhiều thắng lợi tốt đẹp.

Ở trong nước, với tinh thần tự lực cánh sinh là chính, cộng với sự hợp tác giúp đỡ lẫn nhau giữa Mali và các nước bầu bạn, nhân dân Mali đang ra sức xây dựng một nền kinh tế dân tộc. Kế hoạch 5 năm lần thứ nhất (1961-1965), nhằm tăng gia sản lượng 40%, đã bước đầu thu được những kết quả vẻ vang. Nhà nước Mali đã có tiền tệ độc lập của mình, đã nắm độc quyền ngoại thương, đã quốc hữu hoá những xí nghiệp lớn. Hiện nay, trong cả nước đã có 3.500 hợp tác xã nông nghiệp mức toàn thôn, v.v..

Với cái gia tài nghèo nàn lạc hậu do bọn thực dân để lại - nhân dân Việt Nam cũng đã đau xót vì cái gia tài loại đó - chỉ trong bốn năm ngắn ngủi, nhân dân Mali anh em đã vượt mọi khó khăn, thu được những kết quả tốt đẹp như vậy.

Chúng ta nhiệt liệt hoan hô anh em Mali, hoan hô Tổng thống Môđibô Cây ta và Đảng Liên minh Xuđăng.

Trên quốc tế, nhân dân Mali kiên quyết thực hành chính sách hoà bình trung lập, tăng cường đoàn kết và hợp tác giữa các dân tộc Á - Phi.

Chính sách hoà bình của nhân dân Mali là một chính sách hoà bình tích cực.

Nhân dân và Chính phủ Mali luôn luôn kiên quyết chống chủ nghĩa đế quốc hiếu chiến, chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, luôn luôn ra sức tham gia phong trào đấu tranh cho hoà bình thế giới và ủng hộ các dân tộc chiến đấu giành độc lập, tự do.

Tôi xin phép nhắc lại vài lời tuyên bố đanh thép gần đây của Tổng thống Môđibô Cây ta:

Hôm 1-5-1964, Tổng thống Môđibô Cây ta nói, đại ý như sau:

Đối với những anh em Ăngggôla, Nam Phi, Nam Việt Nam, v.v. đang chiến đấu cho quyền lợi độc lập dân tộc của mình, nhân dân Mali chúng ta bảo đảm hết sức ủng hộ những anh em đó.

- Hôm 8-10-1964, ở Hội nghị các nước không liên kết họp tại

Lơ Ke, Tổng thống Môđibô Cây ta đã kịch liệt lên án bọn đế quốc thực dân, đặc biệt lên án đế quốc Mỹ xâm lược miền Nam Việt Nam. Tổng thống nói: Đứng trước những cuộc xâm lược và hành động bạo lực, các nước không liên kết không thể chịu im hơi lặng tiếng, hoặc chỉ đưa ra những nghị quyết phản đối suông...

Sau khi đòi bọn đế quốc thực dân phải chấm dứt ngay sự can thiệp vào nội bộ của Ănggôla, Nam Phi, Nam Triều Tiên, Nam Việt Nam và những nơi khác, Tổng thống Môđibô Cây ta nghiêm khắc đòi: quân đội nước ngoài phải rút khỏi Nam Triều Tiên, Nam Việt Nam ...

Tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà - và tôi cũng xin phép thay mặt các dân tộc anh em đang chống đế quốc Mỹ để giành lại độc lập dân tộc - thành thật cảm ơn Tổng thống Môđibô Cây ta và nhân dân Mali anh em.

Thưa Tổng thống thân mến,

Hiện nay, ở miền Nam Việt Nam, đế quốc Mỹ ngày càng thất bại trong cuộc chiến tranh xâm lược của chúng, chính quyền tay sai ngày càng tan rã. Dưới sự lãnh đạo của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, đồng bào miền Nam chúng tôi ngày càng thu được nhiều thắng lợi to lớn. Càng thất bại, đế quốc Mỹ càng hung hăng, tàn bạo. Một mặt chúng điên cuồng đẩy mạnh chiến tranh ở miền Nam Việt Nam, một mặt khác chúng ra sức khiêu khích nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, âm mưu mở rộng chiến tranh ra miền Bắc Việt Nam, chúng tăng cường vũ trang can thiệp vào Lào, uy hiếp nền trung lập và xâm phạm lãnh thổ của Campuchia. Chúng gây nên tình hình cực kỳ căng thẳng ở Đông Dương và Đông - Nam Á.

Nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà rất thiết tha với hoà bình để xây dựng đất nước của mình, luôn luôn tôn trọng và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ 1954 về Việt Nam. Nhưng chúng tôi quyết không để cho bọn

đế quốc Mỹ và tay sai xâm phạm chủ quyền và lãnh thổ của mình, phá hoại công cuộc lao động hoà bình của nhân dân miền Bắc Việt Nam. Mọi hành động khiêu khích và xâm lược đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nhất định sẽ bị sức mạnh của toàn thể nhân dân Việt Nam đánh bại.

Chúng tôi đã nhiều lần tuyên bố rằng: Cách giải quyết đúng đắn nhất vấn đề miền Nam Việt Nam là phải thực hiện nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ 1954 về Đông Dương, các nước tham gia Hội nghị Giơnevơ trong đó có nước Mỹ, phải làm đúng lời cam kết của mình là tôn trọng chủ quyền, độc lập, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam, không can thiệp vào nội trị của nước Việt Nam. Chính phủ Mỹ phải chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam, rút quân đội và vũ khí của Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam, phải chấm dứt những hành động khiêu khích đối với miền Bắc Việt Nam, để nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy công việc nội bộ của mình.

Trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược, nhân dân Việt Nam chúng tôi đã được sự đồng tình và ủng hộ của nhân dân yêu chuộng hoà bình toàn thế giới, trong đó có sự ủng hộ vô cùng quý báu của nhân dân Mali anh em.

Vì vậy, dù cuộc đấu tranh còn gay go gian khổ, chúng tôi tin chắc rằng cuối cùng đế quốc Hoa Kỳ sẽ thua, nhân dân Việt Nam sẽ thắng.

Dù ở châu Á, châu Phi, hay là ở châu Mỹ latinh, các dân tộc đấu tranh cho hoà bình và nhân dân các nước chiến đấu để tự giải phóng đều chung trong một mặt trận.

Cho nên nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà luôn luôn tận tình ủng hộ nhân dân Lào, Campuchia, Inđônêxia, Cônggô, Cuba, Vênêduêla và nhân dân tất cả các nước đang đấu tranh chống đế quốc thực dân đứng đầu là đế quốc Mỹ, để giành lại và giữ gìn độc lập dân tộc và xây dựng đất nước phồn vinh.

Thưa Tổng thống kính mến,
Thưa các vị,

Chúng tôi rất sung sướng nhận thấy rằng trong mấy năm qua, tình hữu nghị Việt Nam - Mali ngày càng phát triển và củng cố. Tôi tin chắc rằng cuộc đi thăm hữu nghị của Tổng thống và các vị trong Đoàn lần này sẽ thắt chặt thêm nữa sự quan hệ hợp tác anh em giữa hai nước chúng ta. Tôi tin chắc rằng cuộc đi thăm của Tổng thống nhất định thành công tốt đẹp.

Thưa các đồng chí và các bạn, tôi đề nghị chúng ta nâng cốc:

Chúc nhân dân và Chính phủ nước Cộng hoà Mali đạt được nhiều thắng lợi to lớn trong sự nghiệp củng cố độc lập dân tộc và xây dựng đất nước giàu mạnh.

Chúc tình hữu nghị thắm thiết giữa nhân dân Việt Nam và Mali ngày càng củng cố và phát triển.

Chúc tình đoàn kết Á - Phi ngày càng bền vững.

Chúc sức khoẻ Tổng thống Môđibô Cây ta và bà Tổng thống.

Chúc sức khoẻ các vị khách quý Mali.

Chúc sức khoẻ các bạn có mặt ở đây hôm nay.

Đọc ngày 18-10-1964.
Báo *Nhân dân,* số 3855,
ngày 20-10-1964.

BÀI NÓI CHUYỆN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ [1]

Vì bận nhiều việc, Bác ít đến thăm nhà trường. Bác tự phê bình trước các cô giáo, thầy giáo, các cháu học sinh, các đồng chí cán bộ, công nhân viên. Các cô, các chú phải cảm ơn Tổng thống Cây ta, vì hôm nay có Tổng thống đến thăm trường, Bác không thể không đến được. Nhân dịp này, Bác có lời cảm ơn các đồng chí chuyên gia Trung Quốc, Liên Xô và Tân Tây [2] đến giúp đỡ các cô giáo, thầy giáo và giúp các cháu học tập.

Bây giờ Bác nói mấy ưu điểm của trường:

- Một là tất cả mọi người, các cô giáo, thầy giáo, các cán bộ, công nhân viên cũng như các cháu học sinh đều có tinh thần khắc phục khó khăn làm tròn nhiệm vụ. Đó là một điều tốt.
- Dạy cũng như học phải biết chú trọng cả tài lẫn đức. Đức là *đạo đức cách mạng.* Đó là cái gốc, rất là quan trọng. Nếu không có đạo đức cách mạng thì có tài cũng vô dụng. Đạo đức cách mạng là triệt để trung thành với cách mạng, một lòng một dạ phục vụ nhân dân.
- Một ưu điểm nữa là phong trào thi đua "hai tốt" ở đây làm khá. Bác nói rằng khá, chứ chưa phải trăm phần trăm tốt đâu nhé!

Hiện nay, có mấy trăm cô giáo, thầy giáo thanh niên xung phong đi miền núi, để đưa cái hiểu biết văn hóa lên cho đồng bào miền rẻo cao. Bác chỉ nói hai ví dụ:

Một cháu gái là giáo viên lên đây, không biết tiếng nói và

1) Ngày 21-10-1964, Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng Tổng thống Mali Môđibô Cây ta đến thăm Trường đại học Sư phạm. Người đã nói chuyện với các thầy cô giáo, sinh viên và cán bộ, công nhân viên của trường. Trên đây là toàn văn bài nói chuyện của Người.

2) *Tân Tây Lan*: Niu Dilân.

chưa hiểu phong tục tập quán của địa phương. Không có trường và không có học trò. Xóm này cách xóm kia rất xa, đi lại khó khăn. Cháu gái ấy đã nói rằng: Đảng và nhà trường đã phái lên đây, thì mình quyết phải làm tròn nhiệm vụ. Cháu đó đã cùng ăn, cùng ở, cùng lao động với đồng bào, do đấy mà tuyên truyền cho bố mẹ và các cháu bé, vừa học tiếng địa phương. Làm như thế dần dần từng bước, cháu ấy đã xây dựng nên nhà trường hẳn hoi. Đây là một cô giáo anh hùng.

Lại có một cháu trai, lên vùng rẻo cao. Trong bản có một cháu bé muốn học, nhưng vì bị bại chân không đi được. Thầy giáo hằng ngày tới nhà cõng cháu đó đến trường học. Đây là một thầy giáo anh hùng.

Hiện nay có hàng vạn học sinh tốt nghiệp lớp 7, lớp 10 đã xung phong đi tham gia sản xuất ở các công trường, ở miền núi; có 797 cháu cấp I, cấp II, cấp III học giỏi được giải thưởng. Trong phong trào "Làm nghìn việc tốt" có 40 vạn cháu thiếu nhi có nhiều thành tích.

Những kết quả tốt đó đều là công lao của nhà trường, của các cô giáo, thầy giáo. Vì vậy Bác có thể nói Bác đối với nhà trường, đối với nền giáo dục của ta, tuy chưa phải là trăm phần trăm mãn nguyện, nhưng càng ngày Bác càng bằng lòng hơn: năm nay bằng lòng hơn năm ngoái và sang năm chắc sẽ bằng lòng hơn năm nay.

Nhân đây, Bác kể một chuyện để so sánh. Quốc hội Mỹ có một ban trông nom trẻ con, ban ấy báo cáo rằng năm 1963 hơn 1/5 trẻ con Mỹ từ 7 tuổi đến 10 tuổi đã phạm tội: ăn trộm, ăn cắp, thậm chí giết người cũng có, v.v.. Vậy thử hỏi: Mỹ văn minh hơn hay ta văn minh hơn? Ta có 40 vạn cháu ngoan mà Mỹ có 1/5 trẻ em phạm tội. Ta có thể nói: ta văn minh hơn!

Lần trước đến thăm trường, Bác có nói 2 điểm: một là vệ sinh, hai là trồng cây. Về vệ sinh ở đây còn kém! Về trồng cây, Bác bảo nên trồng cây nhiều. Nhưng hiện nay cây sống ít. Do là vì các cô, các chú tham trồng cây nhiều, nhưng không chăm bón cho tốt, ở trường này, cả thầy và trò có gần 4 nghìn rưỡi người. Nếu mỗi năm một người trồng một cây là được gần 5.000 cây. Hai năm sẽ được gần 1 vạn cây. Nhưng

trồng cây nào thì phải chăm bón cho tốt cây đó. Như thế, hơn là tham trồng nhiều mà kết quả ít. Các cô, các chú và các cháu phải làm cho vườn của trường thành một vườn hoa, vườn cây tươi đẹp.

Đã hứa với Bác thì phải làm, làm thì phải có tổ chức. Vệ sinh cũng như trồng cây, có tổ chức thì nhất định làm được tốt.

Bây giờ đến mấy việc Bác muốn nhắc nhở các đồng chí cán bộ và các cháu học sinh:

1- *Trước hết là phải đoàn kết*

Đoàn kết thật sự, giữa thầy và thầy, giữa thầy và trò, giữa trò và trò, giữa cán bộ và công nhân. Toàn thể nhà trường phải đoàn kết thành một khối, đoàn kết phải thật sự trăm phần trăm chứ không phải chỉ là đoàn kết miệng.

2- Các cháu học sinh không nên học gạo, không nên học vẹt. Bác không cần giải thích học gạo, học vẹt là thế nào vì các cháu biết cả rồi. Học phải suy nghĩ, học phải liên hệ với thực tế, phải có thí nghiệm và thực hành. Học với hành phải kết hợp với nhau.

3- Cần phải giữ gìn kỷ luật cho tốt, phải sạch sẽ, gọn gàng. Kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa tự do, chống lề mề, luộm thuộm.

4- Thầy cũng như trò, cán bộ cũng như nhân viên, phải thật thà yêu nghề mình. Có gì vẻ vang hơn là nghề đào tạo những thế hệ sau này tích cực góp phần xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản? Người thầy giáo tốt - thầy giáo xứng đáng là thầy giáo- là người vẻ vang nhất. Dù là tên tuổi không đăng trên báo, không được thưởng huân chương, song những người thầy giáo tốt là những anh hùng vô danh. Đây là một điều rất vẻ vang. Nếu không có thầy giáo dạy dỗ cho con em nhân dân, thì làm sao mà xây dựng chủ nghĩa xã hội được? Vì vậy nghề thầy giáo rất là quan trọng, rất là vẻ vang; ai có ý kiến không đúng về nghề thầy giáo, thì phải sửa chữa.

5 - Một điểm nữa là các cháu gái chưa được giúp đỡ tốt. Các

cháu trai, cháu gái chưa thật sự coi nhau như anh em, chị em ruột thịt trong một nhà. Trái lại, còn có ý ganh tị, bắt bẻ, sợ bạn học sinh gái hơn mình thì mất thể diện "anh hùng nam tử". Cháu nào còn rơi rớt tư tưởng, tác phong ấy, thì cần phải sửa chữa.

Cô giáo, thầy giáo trong chế độ ta cần phải góp phần vào công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa. Phải có chí khí cao thượng, phải "tiên ưu hậu lạc" nghĩa là khó khăn thì phải chịu trước thiên hạ, sung sướng thì hưởng sau thiên hạ. Đây là đạo đức cách mạng.

6 - Trong việc học tập cũng như trong mọi việc, đảng viên và đoàn viên của nhà trường cần phải xung phong gương mẫu, phải giúp đỡ anh em, chị em cùng tiến bộ. Ở đây có ngót 4.000 học sinh, 1/4 là cháu gái. Như thế là có tiến bộ nhưng đương còn ít. Ngày nay ở các nước xã hội chủ nghĩa anh em, nghề dạy học và nghề làm thuốc thì phụ nữ làm nhiều hơn.

Có 100 học sinh đồng bào thiểu số, Bác thấy vậy còn ít, cần dần dần có thêm.

Có 800 các cháu miền Nam, như vậy là rất tốt, dần dần phải thêm nữa. Bởi vì chúng ta phải gắn liền nhiệm vụ ủng hộ miền Nam với việc xây dựng miền Bắc. Vì vậy, ở miền Bắc, trong mọi việc, việc dạy và học cũng thế, mọi người phải *làm việc bằng hai để đền đáp cho đồng bào miền Nam ruột thịt.* Ở đây cũng như các ngành khác, phải đào tạo cán bộ cho miền Nam để đến ngày nước nhà thống nhất, các cháu ấy về góp phần xây dựng miền Nam thân yêu.

Cuối cùng, Bác mong các cô, các chú và các cháu nhớ làm được những điều kể trên. Tất cả thầy trò, cán bộ, công nhân phải phấn khởi thi đua phát triển ưu điểm, sửa chữa khuyết điểm, làm thế nào để nhà trường này chẳng những là trường sư phạm mà còn là *trường mô phạm của cả nước.*

Bản gốc lưu tại Trung tâm
lưu trữ Quốc gia I.

DIỄN VĂN TRONG BUỔI TIỄN TỔNG THỐNG MÔĐIBÔ CÂYTA

Thưa Tổng thống Môđibô Cây ta và bà Tổng thống thân mến,
Thưa các vị cùng đi với Tổng thống,
Thưa các đồng chí và các bạn,

Hôm nay, Tổng thống Môđibô Cây ta và các vị khách quý Mali kết thúc cuộc đi thăm hữu nghị nước ta và lên đường tiếp tục cuộc đi thăm hữu nghị nhiều nước anh em khác.

Trong những ngày ở thăm nước chúng tôi, Tổng thống và các vị đã đem lại cho nhân dân và Chính phủ chúng tôi tất cả những tình cảm nồng nàn và sự đoàn kết thắm thiết của những người anh em, những người bạn chiến đấu Mali và châu Phi.

Chúng tôi rất vui mừng đã được trao đổi ý kiến thật thà và thân mật với Tổng thống và các vị lãnh đạo nước Cộng hoà Mali về những vấn đề quan hệ đến lợi ích của hai nước chúng ta cũng như về tình hình Á - Phi và thế giới. Chúng ta đã nhất trí về mọi vấn đề.

Cuộc đi thăm của Tổng thống và các vị đã làm cho quan hệ hữu nghị giữa hai nước chúng ta thêm tốt đẹp và góp phần vào sự nghiệp đoàn kết nhân dân các nước Á - Phi đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, để giành lại và giữ gìn độc lập dân tộc, bảo vệ hoà bình thế giới.

Gặp nhau mới được mấy ngày,
Bây giờ đã tạm chia tay,
Tiễn đưa nhớ buổi hôm nay,
Bạn về, chúc bạn ngày ngày thành công.

Một lần nữa, chúng tôi chúc Tổng thống và bà Môđibô Cây ta cùng các vị lên đường mạnh khoẻ. Chúng tôi nhờ Tổng thống và các vị chuyển đến nhân dân Mali và nhân dân châu Phi anh em tình đoàn kết thân thiết nhất.

Tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Mali đời đời bền vững!

Tình đoàn kết giữa nhân dân các nước Á - Phi và Mỹ latinh muôn năm!

Độc lập dân tộc và hoà bình thế giới muôn năm!

Ka Maliny Việt Nam Balu!

Đọc ngày 22-10-1964.
Báo *Nhân dân,* số 3858,
ngày 23-10-1964.

TRÒ XIẾC TUYỂN CỬ TỔNG THỐNG MỸ

Hôm nay, Hoa Kỳ lại có cuộc bầu Tổng thống.

Theo Hiến pháp Hoa Kỳ từ năm 1789 đến nay, cứ 4 năm thì bầu Tổng thống mới. Có mấy vị Tổng thống được nhân dân Mỹ thật sự kính mến, như:

Hoa Thịnh Đốn (1732-1799), đã đánh đuổi thực dân Anh giành lại độc lập cho Mỹ.

Linhcôn (1809-1865), đã tuyên bố giải phóng người Mỹ da đen khỏi ách nô lệ.

F. Rudơven (1882-1945), đã đưa Mỹ tham gia cuộc Thế giới đại chiến thứ hai, góp phần đánh bại phát xít Đức, Ý, Nhật.

Tuy nói rằng Tổng thống là người cầm đầu Chính phủ, bảo vệ lợi ích của nhân dân. Nhưng sự thật thì thế nào? Mồ ma Tổng thống Uynxơn (1856-1924) đã trả lời như sau:

"Bọn tài phiệt và chủ công nghiệp là người chủ của Chính phủ Mỹ. Chính phủ Mỹ là con nuôi của lợi quyền đặc biệt Mỹ. Chính phủ Mỹ không được phép có ý kiến của mình...".

Ở Mỹ có hai chính đảng lớn là Đảng Dân chủ và Đảng Cộng hoà, thuộc hai phe tư bản độc quyền. Khi thì người đảng này, khi thì người đảng kia được bầu làm Tổng thống. Trong cuộc bầu cử này tổng Giôn là người của Đảng Dân chủ. Gônoatơ thuộc Đảng Cộng hoà. Những ngày vận động tranh cử, chúng hết lời bêu xấu nhau. Ví dụ: Gônoatơ thì nói Giôn là một tên địa chủ độc ác, đã bốn lần phản đối việc bỏ thuế thân cho người Mỹ da đen. Mấy triệu đôla của Giôn từ đâu mà có. Tên cố vấn thân cận nhất của Giôn đã hai lần bị bắt vì tội hiếp dâm...

Giôn thì nói Gônoatơ là bạn thân của bọn đầu trộm đuôi cướp, chủ trương phân biệt chủng tộc, chống người Mỹ da

đen, v.v..
Mặt khác, cả hai chàng đều ra vẻ dân chủ, bắt tay với người này, cụng chén với người kia. Cả hai chàng đều ra sức lừa bịp nhân dân, hứa hươu hứa vượn, miễn là câu được lá phiếu của cử tri.
Mạt cưa mướp đắng hai bên cũng vừa.
Nhưng cả hai gã đều không dám nói làm thế nào để cải thiện tình trạng đen tối ở *nội bộ Hoa Kỳ*. Tình trạng đó là hơn năm triệu công nhân hoàn toàn thất nghiệp. Hơn 20 triệu gia đình áo không đủ mặc, bánh không đủ ăn. 20 triệu người Mỹ da đen bị đày đoạ như nô lệ. Hơn chín triệu người không có nhà ở. Hàng triệu nông dân bị phá sản. Số người tự sát vì cực khổ và số người phạm tội ngày càng tăng, v.v..
Hai gã đều không dám nói đến *tình hình thế giới* đối với Mỹ. Tình hình ấy sa sút làm cho các báo tư sản Mỹ đã phải than phiền.
Ví dụ:
Gần 20 năm nay "Mỹ đã xài 108 tỉ đôla viện trợ các nước ngoài và 684 tỉ để xây dựng quốc phòng. Nhưng hiện nay trên thế giới, ở đâu Mỹ cũng gặp chuyện lôi thôi. Các nước đồng minh của Mỹ như Anh, Pháp, Ý, v.v. đều khiêu chiến với sự lãnh đạo của Mỹ. Khối Bắc Đại Tây Dương thì ba bè bảy mảng, Khối Đông - Nam Á[31] thì đương đi đến chỗ tan hoang..." (báo *Tin tức Mỹ và thế giới,* tháng 2-1964).
"Cục diện thế giới rất không lợi cho Mỹ. Năm 1960 đến nay, từ Cuba đến Dandiba, Mỹ đều mất hết địa bàn..." (báo *Ngôi sao Hoa Thịnh Đốn,* tháng 2-1964).
Báo *Luận đàm Nữu Ước* (tháng 2-1964) thì viết rằng "Ngoại giao của Mỹ chúng ta đang vấp phải nhiều khó khăn, thất bại và tuyệt vọng. Nếu tập đoàn Giôn cứ ngoan cố theo đuổi chính sách cũ, thì Mỹ còn vấp phải nhiều thất bại và thất vọng hơn nữa...".
Vì vậy nhân dân Mỹ đối với cuộc tuyển cử này "tỏ ra chán ghét và lạnh nhạt (báo *Tin tức hàng tuần,* tháng 9-1964).

Thật vậy, ở đâu trên thế giới cũng có phong trào chống Mỹ, nhất là ở Á - Phi và Mỹ latinh. Ở Nam Việt Nam thì Mỹ và tay sai đã thất bại và sa lầy đến tận cổ. Dù Giôn hay là Gônoatơ được bầu làm Tổng thống, nếu muốn tránh khỏi thất bại và thất vọng hoàn toàn, Mỹ chỉ có một con đường là rút lui có trật tự khỏi miền Nam Việt Nam, để nhân dân Việt Nam tự giải quyết công việc nội bộ của mình như Hiệp định Giơnevơ 1954 đã quy định.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3869,
ngày 3-11-1964.

UY DANH LỪNG LẪY KHẮP NĂM CHÂU

Sân bay Biên Hoà vừa là một sân bay "bí mật nhất", vừa là một trong ba sân bay to nhất của Mỹ ở miền Nam Việt Nam. Chung quanh sân bay dầy đặc mấy lớp dây thép gai có điện. Ngoài thì có bãi mìn. Ngoài nữa là những "ấp chiến lược". Bên trong có nhiều tháp canh. Mấy tiểu đoàn lính Mỹ và lính ngụy cùng chó ngao ngày đêm canh gác. Bọn Mỹ cho đó là một sân bay tuyệt đối vững chắc, trời cũng không làm gì được".

Thế mà đêm 31-10-1964, trường bay đó đã bị một đội du kích miền Nam đánh tan tành. Thắng lợi đó đã vang ầm thế giới. Bạn ta thì phấn khởi vui mừng. Bọn Mỹ thì hoang mang kinh sợ. Ví dụ:

- Báo *Sao đỏ* Liên Xô viết: "Đã đến lúc Mỹ phải chấm dứt ngay cuộc chiến tranh bẩn thỉu và rút hết lực lượng xâm lược ra khỏi miền Nam Việt Nam". Các báo Trung Quốc đều nhiệt liệt hoan hô thắng trận Biên Hoà và viết: "Ở Nam Việt Nam, việc Mỹ thất bại nhất định không thể tránh khỏi". Báo *Anmana* ở Irắc viết: "Du kích đánh vào sân bay Mỹ ở Biên Hoà chứng tỏ rằng không lực lượng nào ngăn được bước tiến của cách mạng Nam Việt Nam".

- Các báo phương Tây thì mỉa mai Mỹ. Báo Anh viết: Trận Biên Hoà "đối với Mỹ là một đòn rất đau về quân sự cũng như về chính trị... Đó là một hành động đốt râu chú Sam...". "Đó là một vố sấm sét giáng vào uy tín Mỹ". Báo Pháp *Lơ Phigarô* viết: "Biên Hoà gần Sài Gòn mà du kích đã đánh được, thì họ có thể đánh bất cứ nơi nào". Báo *Nhân đạo*

viết: "Thắng trận của du kích ở Biên Hoà đã chứng tỏ rằng dù bọn đế quốc dùng cách gì cũng không thể thành công trong cuộc chiến tranh xâm lược của chúng, chứng cớ ấy càng hùng hồn vì ở Nam Việt Nam là một cuộc đọ sức giữa một đế quốc rất mạnh với một xứ bé nhỏ nhưng mà anh dũng".

- Dư luận Mỹ thì rất bi. Báo thì viết: "Đó là một cuộc tập kích cực kỳ tai hại cho Mỹ". Báo thì viết: "Trận này làm cho Mỹ mất cả mặt. Nếu ở vào địa vị tổng Giôn, Taylo, v.v. thì chúng tôi phải đỏ mặt tía tai". Báo thì viết: "Việt cộng đã giành được một thắng lợi đột xuất... Người Mỹ chúng ta ở đó còn làm được việc quái gì nữa!...". *Thời báo Nữu Ước* viết: "Du kích đánh vào sân bay Biên Hoà nhanh chóng và trúng đích một cách làm cho người ta phải kinh ngạc. Cuộc chiến tranh chống Việt cộng bây giờ tuyệt vọng hơn bao giờ hết... Dù Mỹ bỏ vào bao nhiêu sức người và tiền bạc cũng không ngăn được thế đang tiến lên của Việt cộng". *Luận đàm Nữu Ước* viết: "Người Mỹ chúng ta hiện đang bị thất bại nhiều hơn bao giờ hết".

Những lời thú nhận của tướng tá và chính khách Mỹ cũng thú vị. Ví dụ: tên tổng tư lệnh Mỹ ở Sài Gòn nói: "Du kích đã dùng súng cối Mỹ bắn lại quân đội Mỹ và máy bay Mỹ!". Níchxơn, cựu Phó Tổng thống Mỹ, thì thú nhận rằng:

"Cuộc thất bại ở Biên Hoà là một tai hoạ to nhất cho Mỹ từ sau cuộc thất bại to lớn ở cảng Trân Châu"[32] (cảng Trân Châu là một căn cứ to nhất của hải quân Mỹ ở Thái Bình Dương bị Nhật Bản đánh chiếm cuối năm 1941).

Cuộc thắng lợi ở Biên Hoà rất lừng lẫy mà cũng rất giản đơn.

Chín chiến sĩ Quân giải phóng mò đến gần sân bay Mỹ 800 thước, bắn độ 100 phát súng cối của Mỹ vào sân bay, sau 15 phút thì rút lui an toàn vô sự.

Kết quả là bắn tan 21 máy bay phản lực và 8 máy bay loại khác. Phá huỷ một đài quan sát, hai kho chứa dầu, bốn trại lính, 18 nhà sĩ quan. Giết 4 và làm bị thương 72 tên Mỹ.

Về số Mỹ chết và bị thương, một thượng nghị sĩ Mỹ là Thớtmơn tuyên bố rằng "đến ba bốn trăm Mỹ chết và bị thương, nhưng Chính phủ Mỹ đã che giấu sự thật".

Nếu cộng kết quả chiến đấu trong chín tháng đầu năm nay với cuộc thắng lợi Biên Hoà, thì càng thấy thắng lợi này to lớn. Trong chín tháng đầu năm, đồng bào miền Nam đã:

Tiêu diệt 83.000 địch (trong số đó có 625 "cố vấn" Mỹ).

Thu được 11.770 súng các loại.

Bắn rơi và bắn hỏng 660 máy bay.

Phá huỷ hơn 3.100 "ấp chiến lược".

Giải phóng thêm 174 vạn đồng bào khỏi ách kìm kẹp.

Giác ngộ 58.000 binh sĩ nguỵ bỏ hàng ngũ địch.

Trước trận Biên Hoà, dư luận Hoa Kỳ đã thấy tình trạng bi và bí của Mỹ. Như báo *Tin tức Mỹ và thế giới* đã viết: "Mỹ đang sụp đổ ở Nam Việt Nam cũng như đã sụp đổ ở Trung Quốc trước đây... Mỗi ngày Mỹ càng đến gần thất bại thảm hại... Phải chăng Mỹ đang nhanh chóng nhận lấy một *Điện Biên Phủ* ở Nam Việt Nam".

Chắc bà con còn nhớ rằng hồi tháng 3-1954, du kích ta phá 60 máy bay Pháp ở Cát Bi và 25 chiếc ở Gia Lâm, để báo hiệu cho cuộc đại thắng lịch sử *Điện Biên Phủ*. Rất có thể trận thắng ở sân bay Biên Hoà báo hiệu một *Điện Biên Phủ* ở miền Nam, như tờ báo Mỹ đã nói.

Nếu muốn tránh thất bại nhục nhã như ở *Điện Biên Phủ* thì Mỹ chỉ có một cách là chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam, rút ngay quân đội của chúng về nước mẹ, để nhân dân miền Nam giải quyết công việc nội bộ của họ, như Hiệp định Giơnevơ đã quy định.

Đồng bào miền Nam ngày càng đánh mạnh, càng mạnh càng thắng, nhưng không vì thắng mà kiêu, không chủ quan khinh địch và tin chắc rằng cuối cùng thắng lợi nhất định về tay ta. Vậy có thơ rằng:

Uy danh lừng lẫy khắp năm châu
Đạn cối tuôn cho Mỹ bể đầu,
Thành đồng trống thắng lay Lầu trắng [1*]
Điện Biên, Mỹ chẳng phải chờ lâu!

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3878,
ngày 12-11-1964.

1* Lầu trắng là nhà của Tổng thống Mỹ.

THƯ GỬI ĐỒNG BÀO CÁC TỈNH BỊ BÃO LỤT Ở MIỀN NAM

Thân ái gửi đồng bào các tỉnh bị bão lụt ở miền Nam,

Vừa qua, mấy tỉnh miền Nam bị bão lụt dồn dập. Hàng nghìn đồng bào bị hy sinh. Hàng vạn nhà cửa bị đổ nát. Làng mạc xơ xác, vườn ruộng tơi bời.

Máu chảy ruột mềm, được tin tức đó, tôi và toàn thể đồng bào miền Bắc rất là đau xót như muối xát vào lòng.

Hội chữ thập đỏ của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà chuẩn bị gửi tặng đồng bào bị nạn một số gạo, vải và thuốc gọi là no đói có nhau, sẻ cơm nhường áo.

Đồng bào ta sẵn có truyền thống anh hùng, không vì tai hoạ mà nản chí. Tôi chắc rằng đồng bào sẽ đoàn kết chặt chẽ, giúp đỡ lẫn nhau, anh dũng vượt mọi khó khăn, mau chóng hàn gắn vết thương do bão lụt vừa qua gây nên, ổn định đời sống. Đồng thời đồng bào sẽ ra sức cùng toàn thể nhân dân miền Nam kề vai sát cánh tiếp tục cuộc đấu tranh gian khổ và tất thắng để giải phóng miền Nam, tiến tới hoà bình thống nhất Tổ quốc, Bắc Nam sum họp một nhà.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3883,
ngày 17-11-1964.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ QUỐC TẾ ĐOÀN KẾT VỚI NHÂN DÂN VIỆT NAM CHỐNG MỸ VÀ BẢO VỆ HOÀ BÌNH[33]

Thưa các bạn và các đồng chí thân mến,

Hội nghị quốc tế đoàn kết với nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược, bảo vệ hoà bình đã thành công rất tốt đẹp. Từ khắp năm châu đến Thủ đô Hà Nội chúng tôi, các bạn và các đồng chí đã mang đến cho nhân dân Việt Nam cả hai miền Nam Bắc, tình đoàn kết chiến đấu vô cùng quý báu của nhân dân tiến bộ và yêu chuộng hoà bình toàn thế giới.

Tiếng nói mạnh mẽ của Hội nghị là tiếng nói của chính nghĩa, của hàng nghìn triệu con người đang quyết tâm đấu tranh cách mạng, chống chủ nghĩa đế quốc, đứng đầu là đế quốc Mỹ, để bảo vệ hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội.

Nghị quyết của Hội nghị ủng hộ nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược là một sự cổ vũ to lớn đối với cuộc đấu tranh giải phóng của nhân dân miền Nam Việt Nam và đối với cuộc đấu tranh để hoà bình thống nhất nước nhà của nhân dân Việt Nam chúng tôi. Tôi xin thay mặt đồng bào cả nước chúng tôi trân trọng cảm ơn các bạn và các đồng chí.

Tôi tin chắc rằng: Với sự ủng hộ nhiệt tình của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa, nhân dân các nước châu Á, châu Phi, châu Mỹ latinh, nhân dân tiến bộ Mỹ và các nước khác, đồng bào miền Nam chúng tôi sẽ chiến đấu mạnh mẽ hơn nữa chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai. Miền Nam Việt Nam nhất định sẽ được giải phóng. Cuộc đấu tranh thiêng liêng để thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà của nhân dân Việt Nam

chúng tôi nhất định sẽ thắng lợi hoàn toàn.

Nhân đây, tôi xin ngỏ vài lời cùng nhân dân Mỹ: nhân dân Việt Nam rất yêu chuộng hoà bình, nhưng quyết không chịu làm nô lệ. Đế quốc Mỹ hiếu chiến và xâm lược là kẻ thù của chúng tôi, cũng là kẻ thù của các bạn và của toàn thể loài người. Chúng tôi mong rằng nhân dân tiến bộ Mỹ sẽ kiên quyết đấu tranh hơn nữa đòi Chính phủ Mỹ phải thi hành đúng Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, phải chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược đầy tội ác ở miền Nam Việt Nam và mọi hành động khiêu khích và gây chiến đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, đối với Lào và Campuchia.

Hội nghị quốc tế lần này đã ra một nghị quyết rất quan trọng ủng hộ phong trào đấu tranh vĩ đại của nhân dân tất cả các nước, nhất là ở châu Á, châu Phi và châu Mỹ latinh, chống chủ nghĩa đế quốc thực dân, bảo vệ hoà bình thế giới. Hội nghị lịch sử này là kết tinh của mặt trận nhân dân toàn thế giới đoàn kết đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc thực dân, nhất là đế quốc Mỹ.

Tôi tin chắc rằng: sau Hội nghị quốc tế này, tình đoàn kết vĩ đại và làn sóng đấu tranh của nhân dân toàn thế giới chống chủ nghĩa đế quốc thực dân sẽ dâng cao hơn nữa, mạnh mẽ hơn nữa, giành được nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa.

Mỗi thắng lợi của nhân dân thế giới là một thắng lợi của nhân dân Việt Nam. Và mỗi thắng lợi của nhân dân Việt Nam cũng là một thắng lợi của nhân dân thế giới.

Một lần nữa tôi xin cảm ơn các bạn và các đồng chí.

Chúng ta cùng hô to:

Mặt trận nhân dân toàn thế giới chống chủ nghĩa đế quốc thực dân đứng đầu là Mỹ, vì hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội muôn năm!

Nói ngày 30-11-1964.

Báo *Nhân dân, số* 3897,
ngày 1-12-1964.

CHI BỘ TỐT THÌ HỢP TÁC XÃ TỐT

Nói về hợp tác xã nông nghiệp, *Thái Nguyên* là một trong những tỉnh khá. Nhưng *Võ Nhai* là một huyện kém nhất ở Thái Nguyên: lúc đầu 85% nông hộ vào hợp tác xã, về sau tụt xuống 24%. Vì sao?

Chi bộ xã Hoà Bình đã thật thà trả lời câu hỏi đó.

Năm 1960, ở xã Hoà Bình, 80% nông dân đã vào hợp tác xã. Nhưng cuối năm 1963, thì chỉ còn lại non 40% số xã viên! Nhờ Khu uỷ Việt Bắc và Tỉnh uỷ Thái Nguyên kiên trì giúp đỡ, chi bộ Hoà Bình đã thật thà tự phê bình và thấy rõ mình đã phạm những khuyết điểm sau đây:

- Trong chi bộ từ bí thư, thường vụ cho đến đảng viên không đoàn kết nhất trí.

- Cán bộ và đảng viên không gương mẫu. Thậm chí có cán bộ và đảng viên xin ra hợp tác xã.

- Ba năm liền, lãnh đạo không dân chủ, tài chính không công khai. Mức sản xuất không tăng thêm. Đời sống của xã viên không cải thiện. Vì vậy mà xã viên thắc mắc, không đoàn kết, không phấn khởi làm ăn và xin ra hợp tác xã .

Khi tất cả cán bộ và đảng viên đã sâu sắc nhận thấy sai lầm của mình, mọi người *đều hối hận và quyết tâm sữa chữa*.

Thay mặt cho chi bộ, đồng chí bí thư đã thành khẩn nói: "Để cho hợp tác xã sút kém như vậy, là chi bộ ta đã có tội lớn đối với Đảng, với nhân dân! Mà người có tội lớn nhất là tôi, bí thư chi bộ...".

Cái ba lô cá nhân chủ nghĩa đã quẳng được rồi, tinh thần trách nhiệm đã được phổ biến, toàn thể đảng viên đồng tâm

nhất trí, ra sức củng cố và phát triển hợp tác xã. Chi bộ khai hội với nhân dân, thật thà tự phê bình trước quần chúng. Rồi gợi ý cho bà con tự do bàn bạc về hai con đường phát triển nông thôn, đường tư bản chủ nghĩa và đường xã hội chủ nghĩa.

Bà con nông dân chẳng những hoan nghênh thái độ chân thành của cán bộ và đảng viên mà còn thật thà nói ra những khuyết điểm của bản thân họ và tố cáo những người xấu đã xúi giục họ đi vào con đường sai lầm.

Từ đó, mọi người thấm nhuần *tinh thần làm chủ tập thể,* phấn khởi lao động, mọi việc đều đổi mới như hoa nở mùa xuân. *Chi bộ* được củng cố và phát triển, đã kết nạp thêm bốn đảng viên mới và chuẩn bị kết nạp tám đảng viên nữa, lựa chọn trong những thanh niên xuất sắc nhất. Đảng viên đều đăng ký thi đua "bốn tốt".

Nhóm hợp tác xã cũ đã được củng cố và phát triển thêm một hợp tác xã mới. Số xã viên từ 40% lên gần 90%.

Sản lượng cũng tăng nhiều. Vụ mùa vừa rồi bình quân mỗi mẫu vượt mức kế hoạch 50 cân, hơn vụ mùa năm ngoái 130 cân.

Các xã viên hăng hái *làm thuỷ lợi, trữ phân bón,* nung vôi để cải tạo đất, v.v. quyết tâm giành một vụ chiêm thắng lợi.

Chi bộ đã ra sức xây dựng *dân quân.* Hiện nay cả xã đã có ba trung đội vững mạnh, đều do các đồng chí chi ủy làm chính trị viên.

Việc trên đây chứng tỏ rằng hợp tác xã kém vì chi bộ kém. Chi bộ khá thì hợp tác xã khá. Chi bộ Hoà Bình đã thu được những kết quả bước đầu tốt đẹp và đáng khen. Cần phải tiếp tục cố gắng hơn nữa để giành thắng lợi to hơn nữa. Các đảng bộ xã Liên Minh, Dân Tiến, Phú Thượng, Sáng Mộc cũng khá.

Trong thời kỳ cách mạng và những năm kháng chiến đánh Tây, đồng bào *Võ Nhai* đã rất dũng cảm. Ngày nay chúng ta đang ra sức xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và ủng hộ đồng bào miền Nam chống đế quốc Mỹ, đồng bào Võ Nhai ần

phải góp phần xứng

đáng vào công cuộc vẻ vang đó. Các chi bộ và các hợp tác xã khác ở Võ Nhai cần phải học tập và thi đua với chi bộ và hợp tác Hoà Bình. Phải làm cho Võ Nhai từ một huyện kém trở nên một huyện tốt.
Võ Nhai cố gắng vươn lên!

T.L.

Báo *Nhân dân,* số 3900,
ngày 4-12-1964.

ĐIỆN MỪNG

Kính gửi đồng chí Antônin Nôvốtni,
Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Chủ tịch nước
Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc,
Praha

Nhân dịp mừng lần thứ 60 ngày sinh của đồng chí, tôi xin gửi đến đồng chí lời chào thân ái và lời chúc mừng tốt đẹp nhất.

Tôi chân thành chúc đồng chí luôn luôn mạnh khoẻ để cùng với Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản và Chính phủ nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc lãnh đạo nhân dân Tiệp Khắc anh em thu được nhiều thắng lợi to lớn trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội, góp phần củng cố phe xã hội chủ nghĩa, bảo vệ hoà bình ở châu Âu và thế giới. Chúc tình hữu nghị và sự hợp tác anh em giữa nhân dân hai nước chúng ta ngày càng củng cố và phát triển.

Hà Nội, ngày 8 tháng 12 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3923, ngày 27-12-1964.

BÀI NÓI TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI MỪNG QUÂN ĐỘI TA 20 TUỔI

Thưa các đồng chí,

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 20 ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam[34], tôi thay mặt Trung ương Đảng, Chính phủ thân ái khen ngợi bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, công an nhân dân vũ trang và dân quân, tự vệ trong cả nước đã lập được nhiều thành tích và có nhiều tiến bộ trong chiến đấu, học tập, công tác và sản xuất.

Tôi vui mừng hoan nghênh đồng chí Đại tướng Kim Tsang Bông và các đồng chí trong Đoàn đại biểu quân sự nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Triều Tiên anh em, chúc cuộc đi thăm hữu nghị của các đồng chí thành công tốt đẹp.

Quân đội ta là quân đội anh hùng của một dân tộc anh hùng. Mới ra đời, với gậy tầy, súng kíp đã cùng toàn dân đánh Pháp, đánh Nhật, đưa Cách mạng Tháng Tám đến thành công. Lên mười tuổi thì cùng toàn dân giành được thắng lợi lớn Điện Biên Phủ, đánh bại cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Pháp được Mỹ giúp sức.

Quân đội ta anh dũng trong kháng chiến mà cũng anh dũng trong hoà bình. Đã làm tốt nhiệm vụ bảo vệ miền Bắc, đập tan mọi hành động khiêu khích, phá hoại của đế quốc Mỹ và tay sai. Đã giáng trả lại đế quốc Mỹ những đòn đích đáng như ngày 5 tháng 8 năm 1964 vừa qua.

Quân đội ta cũng đã góp phần tích cực xây dựng kinh tế, phát triển văn hoá, làm tròn trách nhiệm của một quân đội cách mạng.

Quân đội ta trung với Đảng, hiếu với dân, sẵn sàng chiến đấu hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì chủ nghĩa xã hội. Nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt

qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng.
Cán bộ và chiến sĩ thương yêu nhau như ruột thịt, chia ngọt sẻ bùi. Quân và dân như cá với nước, đoàn kết một lòng, học hỏi, giúp đỡ lẫn nhau.
Quân đội ta có tinh thần yêu nước chân chính, lại có tinh thần quốc tế vô sản cao cả, luôn luôn đoàn kết với nhân dân và quân đội các nước xã hội chủ nghĩa anh em, với nhân dân các nước đang đấu tranh giải phóng dân tộc và nhân dân yêu chuộng hoà bình trên thế giới.
Quân đội ta có sức mạnh vô địch, vì nó là một quân đội nhân dân do Đảng ta xây dựng, Đảng ta lãnh đạo và giáo dục.
Cán bộ và chiến sĩ phải luôn luôn khiêm tốn, luôn luôn cố gắng hơn nữa. Phải phát huy bản chất và truyền thống cách mạng. Phải học tập tinh thần quyết chiến quyết thắng của quân và dân miền Nam anh dũng trong cuộc kháng chiến cứu nước chống đế quốc Mỹ xâm lược và bè lũ tay sai.
Kẻ địch còn nhiều âm mưu thâm độc. Toàn dân và toàn quân ta phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu, hăng hái thi đua yêu nước với tinh thần "mỗi người làm việc bằng hai" để xây dựng và bảo vệ miền Bắc xã hội chủ nghĩa làm cơ sở vững mạnh cho sự nghiệp giải phóng miền Nam, thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.
Thắng lợi nhất định sẽ về ta.

Nói ngày 22-12-1964.
Báo *Nhân dân,* số 3919,
ngày 23-12-1964.

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI CỦA HÃNG THÔNG TIN *CÔPƠLÂY* (HỒNG CÔNG)

Hỏi: Mácxuen Taylo trở về *Mỹ, Hoa Thịnh Đốn xét lại tình hình Việt Nam và lại tiếp tục cho máy bay do thám Lào và Bắc Việt Nam, trong tương lai gần đây, có* thể *họ sẽ mưu toan tiến công Lào và Bắc Việt Nam bằng không quân. Vậy ý kiến Ngài ra sao?*
Trả lời: Nếu Mỹ tiến công Bắc Việt Nam, chúng tôi sẽ kiên quyết đánh lại.
Hỏi: Đối với Ngài cần có những điều kiện tiên quyết gì để giải quyết hoà bình vấn đề *Đông - Nam Á và đặc biệt là vấn đề Việt Nam ?*
Trả lời: Để giải quyết hoà bình tình hình Đông - Nam Á và Việt Nam chỉ có một cách là Mỹ phải tôn trọng Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam và các Hiệp định Giơnevơ về Campuchia và Lào, Mỹ phải chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam, rút hết quân đội và vũ khí Mỹ ra khỏi xứ này, chấm dứt những hành động chiến tranh đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và các nước khác ở Đông Dương.
Hỏi: Ngài có tin rằng nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa sẽ ủng hộ *Việt Nam trong cuộc chiến tranh mở rộng với Mỹ không?*
Xin cảm ơn Ngài.
Trả lời: Nếu Mỹ điên cuồng mở rộng chiến tranh đến Bắc Việt Nam, Trung Quốc sẽ ủng hộ và phe xã hội chủ nghĩa cũng sẽ ủng hộ chúng tôi.

Báo *Nhân dân,* số 3919,
ngày 23-12-1964.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ BỘ CÔNG NGHIỆP NẶNG

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái chúc các đồng chí đại biểu năm mới. Nhân dịp này, Bác nêu vài ý kiến với Hội nghị.

Chắc các đồng chí đã nói nhiều, bàn bạc nhiều, vậy Bác chỉ tóm tắt vài điểm để Hội nghị tham khảo.

1. *Nhiệm vụ* công nghiệp nặng rất nặng nề nhưng rất vẻ vang.

Để nâng cao không ngừng đời sống của nhân dân, để xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội, chúng ta phải quyết tâm phát triển tốt công nghiệp nặng. Một ví dụ:

Quan trọng nhất trong đời sống của nhân dân là vấn đề *ăn*. Để giải quyết tốt vấn đề ăn thì sản xuất lương thực phải dồi dào. Muốn như vậy, thì công nghiệp phải giúp cho nông nghiệp có nhiều máy làm thuỷ lợi, máy cày, máy bừa, nhiều phân hoá học, v.v..

Công nghiệp nặng cũng phải cung cấp đủ máy móc các loại cho công nghiệp nhẹ và thủ công nghiệp phát triển nhanh chóng.

2. Về ưu điểm: Năm 1964, cán bộ và công nhân đã cố gắng thực hiện kế hoạch. Như than Hòn Gai đã vượt kế hoạch 20 vạn tấn.

Ngành cơ khí vượt kế hoạch 1,7%. Ngành điện đã đặt thêm 98 trạm, hơn 360 cây số đường dây để phục vụ nông nghiệp và đã tiết kiệm được bảy vạn tấn than, v.v.. Đó là những thành tích đáng khen. Về ưu điểm Bác chỉ nêu mấy ví dụ

thôi.

3. Về khuyết điểm: Việc xây dựng các công trình *chậm chạp,* ảnh hưởng đến kế hoạch sản xuất. Đã hoãn một số công trình về cơ khí.

Điện và than tăng chậm.

Chấp hành thiếu nghiêm chỉnh một số quyết định của Đảng và Nhà nước: có việc đã quyết định rồi mà không làm ngay; hoặc đưa ra bàn lại và quyết định lại; hoặc xin rút bớt chỉ tiêu kế hoạch.

Công tác quản lý còn kém, nhất là quản lý kỹ thuật. Chất lượng sản phẩm còn kém.

Lãng phí nhiều: ở các xí nghiệp, bình quân mỗi người thật sự làm việc chỉ độ sáu giờ rưỡi, máy móc chỉ dùng hết độ 65% công suất, lại vì chăm sóc kém mà thường hư hỏng. Các chú thử tính xem, vì lãng phí thời giờ, lãng phí máv móc, lãng phí nguyên liệu, cộng lại nó đã tổn hại bao nhiêu tài sản của Nhà nước, của nhân dân?

Nguyên nhân chính của những khuyết điểm trên đây là do: cán bộ lãnh đạo kém đoàn kết, có nhiều cán bộ còn kèn cựa về địa vị, thắc mắc về đãi ngộ; một số ít cán bộ thậm chí tham ô, hủ hoá. Nói tóm lại, cán bộ còn nặng chủ nghĩa cá nhân, không làm gương mẫu tốt.

4. Cuộc vận động *"3 xây, 3 chống"* nhằm phát huy ưu điểm và sửa chữa khuyết điểm, đã thu được kết quả bước đầu. Vài ví dụ:

- Công ty than Hòn Gai đã sản xuất vượt kế hoạch 20 vạn tấn.

- Tổ sửa chữa của mỏ thiếc Cao Bằng, trước kia một tuần chỉ sửa chữa được 15 xe goòng, nay sửa chữa được 35 xe.

- Nhà máy Trần Hưng Đạo điều chỉnh mức lao động, tiết kiệm được gần 39.000 giờ công sản xuất và tiết kiệm được 3 vạn đồng về tiền phạt do lãng phí điện; bộ phận cấp phát thu nhặt được 135 tấn gang thép; tổ bào 2 trước kia một tháng chỉ làm được 130 cái thân máy, nay làm được 210 cái, v.v..

Cũng những cán bộ và công nhân ấy, cũng những máy móc

ấy, vì làm "3 xây, 3 chống" khá, vì tư tưởng được nâng cao mà sản lượng tăng lên khá. Toàn ngành công nghiệp nặng cần phải cố gắng làm thật tốt cuộc vận động "3 xây, 3 chống". Muốn như vậy, thì từ Bộ đến mỗi cơ sở sản xuất phải quyết tâm chuyển mạnh, cán bộ lãnh đạo phải làm gương mẫu, phải cải tiến phương pháp công tác, phải ra sức phát huy trí tuệ và tinh thần sáng tạo của quần chúng công nhân. Phải tăng cường sự lãnh đạo của Đảng. Củng cố và phát triển tốt *chi bộ,* công đoàn, Đoàn thanh niên. Phải thắt chặt tình đoàn kết nhất trí giữa Đảng và quần chúng. Phải đẩy mạnh thi đua *yêu nước,* thực hiện khẩu hiệu sản xuất *nhiều, nhanh, tốt, rẻ.*

Chúng ta cần biết ơn sự giúp đỡ của các nước anh em, cần học hỏi các đồng chí chuyên gia bạn. Nhưng phải biết tự lực cánh sinh là chính.

Với ý chí cần kiệm xây dựng nước nhà, với tinh thần làm chủ tập thể, mỗi cán bộ, mỗi công nhân phải trau dồi *đạo đức cách mạng* trong sinh hoạt và trong công tác để hoàn thành thắng lợi *nhiệm vụ cách mạng* của mình.

Như vậy, chúng ta sẽ hoàn thành tốt kế hoạch Nhà nước năm 1965 và chuẩn bị tốt cho kế hoạch 5 năm lần thứ hai. Làm được như vậy là chúng ta ủng hộ một cách thiết thực cuộc kháng chiến chống Mỹ, cuộc cách mạng yêu nước của đồng bào miền Nam ruột thịt.

Chúc Hội nghị thành công tốt đẹp và nhờ các đại biểu chuyển lời hỏi thăm thân ái của Trung ương Đảng, Chính phủ và của Bác đến toàn thể cán bộ và công nhân.

Nói ngày 31-12-1964.
Báo *Nhân dân,* số 3929,
ngày 2-l-1965.

THƯ CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Đồng bào thân mến,

Nhân dịp năm mới, tôi gửi lời chúc mừng thân ái nhất đến toàn thể đồng bào miền Bắc và miền Nam, toàn thể chiến sĩ và cán bộ, đến các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng, đến kiều bào ta ở nước ngoài.

Tôi thay mặt đồng bào ta gửi lời chúc mừng tốt lành nhất đến nhân dân các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa, đến nhân dân các nước trên thế giới, đặc biệt là các nước bạn Á - Phi và Mỹ latinh. Sau đây là vài vần nôm na chúc đồng bào năm mới:

Chào mừng Ất Tỵ xuân năm mới,
Nhà nước ta vừa tuổi hai mươi,
Miền Bắc xây dựng đời sống mới vui tươi,
Miền Nam kháng chiến ngày càng tiến tới,
Đồng bào hai miền thi đua sôi nổi,
Đấu tranh anh dũng, cả nước một lòng,
Chủ nghĩa xã hội nhất định thắng lợi!
Hoà bình thống nhất ắt hẳn thành công!

Xuân 1965
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3928,
ngày 1-1-1965.

NĂM MỚI HÃY NHIỆT LIỆT TỔ CHỨC TẾT TRỒNG CÂY[35]

Mùa xuân là Tết trồng cây,
Làm cho đất nước càng ngày càng xuân.

Tết trồng cây bắt đầu phổ biến từ mùa xuân năm 1960. Vì lợi ích rõ rệt, cho nên nhân dân hăng hái hưởng ứng và ở nhiều nơi đã thành một phong trào quần chúng.

Từ đó đến nay vừa năm năm, miền Bắc nước ta đã trồng được hơn 375 triệu cây các loại. Ngoài ra còn có hơn 200 triệu cây bảo vệ đê ở vùng biển.

Phong trào *Tết trồng cây* đã có nhiều nơi gương mẫu như các hợp tác xã Lạc Trung, Ngọc Long, Vinh Quang, Nà Vó, Lê Hồng Phong, v.v.. Hơn 8.000 hợp tác xã đã kết hợp *Tết trồng cây* vào kế hoạch sản xuất. Kết quả như thế là khá.

Có những tỉnh tổ chức *Tết trồng cây* tốt, như Vĩnh [1], Phú Thọ [2].

Có những tỉnh cũng khá, nhưng còn chậm, như Thái Bình, Thanh Hoá, Hà Bắc.

Có những tỉnh trước kia kém, nay đang chuyển khá, như Nghệ An, Sơn Tây[3].

Có những tỉnh nay vẫn còn kém. Theo Tổng cục lâm nghiệp thì những tỉnh đó là Nam Đ[1], Hà Nội, Hải Phòng (cả Kiến An cũ).

1, 2) Nay thuộc tỉnh Vĩnh Phú.

3) Nay thuộc tỉnh Hà Tây.

1) Nay thuộc tỉnh Nam Hà.

Và còn độ hai vạn hợp tác xã chưa thật coi trọng *Tết trồng cây.*

Những nơi khá, nên tiến lên nữa. Những nơi kém, cần phải cố gắng vươn lên.

Chúng ta đang chuẩn bị *xây dựng nông thôn mới.* Việc đầu tiên của nông thôn mới là xây dựng nhà ở cho đàng hoàng. Muốn vậy, thì ngay từ bây giờ phải trồng cây nhiều và tốt để lấy gỗ. Chỉ một việc đó đủ thấy cần phải đẩy mạnh phong trào *Tết trồng cây.* Cây ăn quả, cây làm củi, cây công nghiệp cũng là nguồn lợi to lớn. Cũng nên ra sức trồng cây để chống gió cát, bảo vệ *ruộng,* chống xói mòn. Nơi nào mà các cấp đảng bộ từ tỉnh đến *chi bộ* trực tiếp lãnh đạo, có kế hoạch đầy đủ, có biện pháp rõ ràng (hạt giống, vườn ươm, v.v.), có kiểm tra cẩn thận, khéo động viên quần chúng, khéo dựa vào lực lượng các cụ phụ lão và thanh niên, nhi đồng, thì nơi đó phong trào *Tết trồng cây* phát triển tốt. Kinh nghiệm đã chứng tỏ điều đó.

Năm nay, chúng ta sẽ kết thúc thành công kế hoạch 5 năm lần thứ nhất và chúc mừng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà hai mươi năm. Đồng bào ta nên hăng hái tổ chức một phong trào *Tết trồng cây* thắng lợi (cố nhiên trồng cây nào phải tốt cây ấy) để làm món quà kỷ niệm xứng đáng với hai sự kiện vĩ đại ấy.

T.L.

Báo *Nhân dân,* số 3928,
ngày 1-1-1965.

"ĐIỆN BIÊN NHỎ" VÀ "NHỊP CẦU VÀNG"

Cháu Xuân Oanh yêu quý,

Chú nhận được thư của cháu rồi. Cháu nói đúng. Sự thật đã nói rõ: Đế quốc Hoa Kỳ càng đánh càng thua. Quân và dân miền Nam càng đánh càng thắng.

Đầu năm 1963, ở *Ấp Bắc*[36] , 200 du kích anh dũng đã đánh tan 2.000 địch, tiêu diệt 500 ngụy binh và mười tên Mỹ xâm lược, bắn rơi và bắn hỏng 15 máy bay địch. Từ đó, quân và dân miền Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Mỹ và tay sai thì không ngừng sa lầy. Vài con số sau này chứng tỏ điều đó.

	1963	1964
Số địch bị loại khỏi vòng chiến đấu	167.000 tên	230.000 tên
Số Mỹ bị tiêu diệt	982	2.111
Vũ khí du kích thu được	hơn 13.000 súng	17.569 súng các loại

Mấy điểm nữa đáng chú ý là: Quân du kích thường nắm chủ động. Số binh sĩ ngụy về với nhân dân và đào ngũ nhiều hơn một nửa số ngụy quân bị tiêu diệt, nghĩa là quân đội ngụy ngày càng giác ngộ, không chịu chết thay cho Mỹ và tay sai. Trong hai năm qua, du kích đã tiêu diệt những đội biệt kích

khét tiếng hung ác, như các đội "ó đen", "ó đỏ", "cọp vàng", "cọp đen", v.v.. . Họ đã thắng nhiều trận lẫy lừng. Như trận *Bến Súc,* địch đã dùng đến 15 tiểu đoàn và 115 máy bay. Nhưng kết quả thì các báo Mỹ đã phải nhận rằng Mỹ và bù nhìn đã bị "một trận thất bại to nhất trong cuộc chiến tranh này". Như trận đánh trường bay *Biên Hoà,* du kích đã phá huỷ 59 máy bay, đốt cháy nhiều kho tàng, ngót 300 tên Mỹ chết và bị thương.

Chỉ trong mười tháng đầu năm 1964, quân và dân miền Nam đã tiêu diệt của địch 488 trung đội, 63 đại đội, 13 tiểu đoàn. Trong tháng 12-1964, thắng lợi càng dồn dập. Ngoài cuộc làm nổ tung khách sạn to của sĩ quan cao cấp Mỹ, ngay giữa Sài Gòn, làm hai tên Mỹ chết và 52 tên bị thương, ở các địa phương, du kích đã đánh thắng nhiều trận lớn. Vài ví dụ:

Trận *An Lão*[37] hơn 650 tên địch (năm sĩ quan Mỹ) bị tiêu diệt.

Báo Mỹ gọi đó là một "Điện Biên Phủ nhỏ".

Trận *Tam Kỳ,* hơn 280 địch (hai tên Mỹ) bị tiêu diệt.

Trận *Long Mỹ,* 360 địch (mười tên Mỹ) bị tiêu diệt và nhiều trận thắng khác.

- Để kết thúc năm 1964 vẻ vang và mở màn cho năm 1965 thắng lợi nhiều hơn nữa và to hơn nữa, quân và dân miền Nam đã giáng cho địch những đòn sấm sét ở trận *Bình Giã*[38]. Địch đã huy động năm tiểu đoàn và hơn 100 máy bay. Trong mấy hôm đầu, chúng đã giội mười vạn quả đạn, 400 tên lửa và hàng trăm quả bom... Sau năm ngày đêm chiến đấu, du kích đã tiêu diệt 500 ngụy và 18 Mỹ, bắn rơi và bắn hỏng 35 máy bay. Hãng Mỹ *AP* đã viết rằng: Bình Giã là một trận mà Mỹ - Khánh "bị đánh đau nhất trong lịch sử chiến tranh ở Nam Việt Nam".

*
* *

Thắng lợi to của quân và dân miền Nam và thất bại to của Mỹ- Khánh đã làm cho báo chí Anh, Mỹ hết sức bi quan. Các báo *Anh* viết: "Rõ ràng là chính quyền miền Nam của Mỹ đang đi đến *sụp đổ hoàn toàn" (Thời báo).* "Không bao giờ

Mỹ thấy rõ *thất bại* của họ ở miền Nam Việt Nam như trong mấy ngày qua" (báo *Người bảo vệ*).

Báo chí Mỹ viết: "Đối với vấn đề Nam Việt Nam, người Mỹ chỉ thấy con đường *xuống dốc" (UPI).* "Mỹ chắc chắn sẽ gặp những *thất bại to nhất* trong lịch sử nước Mỹ" *(Luận đàm Nữu Ước).* "Lý luận Mỹ đưa ra để thanh minh cho sự can thiệp của họ vào Campuchia, Lào và Việt Nam là như con cá ngoài thì tươi tắn, nhưng ngửi thì *thối om*" *(Tin điện thế giới* và *Mặt trời Nữu Ước.* "Những cố gắng của Mỹ ở Nam Việt Nam chỉ là *vô ích,* như dựng đứng một cái bao tải rỗng tuếch" *(Bưu điện Hoa Thịnh Đốn).* "Tình hình Mỹ ở miền Nam hiện nay cũng giống như tình hình Pháp trước ngày Điện Biên Phủ" *(Luận đàm Nữu Ước).*

Tình hình đó làm cho ngày càng nhiều *người Mỹ chống chiến tranh.* Trước kia là những nhóm lãnh đạo tôn giáo và nhân sĩ tiến bộ. Hiện nay, đã có thêm những đoàn thể công nhân, phụ nữ, thanh niên, học sinh chống chiến tranh. Hồi 19 tháng chạp năm ngoái, quần chúng của tám thành phố to ở Mỹ, như Nữu Ước, Sicagô, Bôxtơn, v.v. đã tổ chức biểu tình. Họ đòi Chính phủ Mỹ phải chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam và quân đội Mỹ phải rút ngay về nước.

Trong giới cầm quyền Mỹ cũng ngày càng nhiều thượng nghị sĩ kịch liệt chống chiến tranh. Ví dụ: Hôm 27-11-1964, thượng nghị sĩ Moxơ đòi cách chức Taylo, vì y là "Kẻ chủ yếu gây chiến, đã tuyên truyền và ủng hộ kế hoạch mở rộng chiến tranh ở Đông - Nam Á và y đã câu kết với lũ bù nhìn của Mỹ ở Nam Việt Nam...".

Tình thế của đế quốc Mỹ vừa bi lại vừa bí. Hôm 27-11-1964, báo *Luận đàm Nữu Ước* thở than rằng: "Cộng sản Bắc Việt đang chờ đợi một ngày mà Mỹ sẽ rút khỏi miền Nam, nhưng cộng sản không cho Mỹ một *nhịp cầu vàng* để họ rút lui...". Ý nói là để Mỹ rút lui mà khỏi mất mặt.

Trước kia thực dân Pháp cút khỏi Đông Dương và Angiêri, bản thân Mỹ cút khỏi Trung Quốc và Triều Tiên đều không

có "nhịp cầu vàng". Ngày nay, nếu nhận biết chiến tranh xâm lược là tội ác, mà Mỹ hối hận và rút khỏi miền Nam, không chờ một Điện Biên Phủ mới, thì mặt Mỹ vẫn còn, không mất đi đâu!

Cương lĩnh Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam là *độc lập, dân chủ, hoà bình, trung lập, tiến đến hoà bình thống nhất Tổ quốc.* Mỹ chấm dứt ngay chiến tranh, để nhân dân Việt Nam thực hiện Hiệp định Giơnevơ, thế cũng là "nhịp cầu vàng" cho Mỹ rút lui mà không mất mặt.

Thôi, thư này dài rồi! Năm mới, chúc cháu ra sức thi đua "một người làm việc bằng hai", học tập tốt, lao động tốt, xứng đáng với thế hệ thanh niên Việt Nam anh hùng!

Chú hôn cháu

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3934,
ngày 7-1-1965.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ NGÀNH CÔNG NGHIỆP NHẸ

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm các đồng chí đại biểu. Nhân đây, Bác góp vài ý kiến để Hội nghị tham khảo.

Mọi chính sách của Đảng và Chính phủ ta đều nhằm xây dựng chủ nghĩa xã hội và không ngừng nâng cao đời sống của nhân dân.

Ngành công nghiệp nhẹ quan hệ rất khăng khít với đời sống hằng ngày của nhân dân. Vì vậy, nhiệm vụ của công nghiệp nhẹ là rất quan trọng. Hội nghị đã kiểm điểm kỹ càng công tác năm ngoái và định ra rõ ràng phương hướng công tác năm nay; đã thấy những ưu điểm để phát triển và những khuyết điểm để quyết tâm sửa chữa.

1. *Về ưu điểm:* Năm ngoái công nghiệp nhẹ đã có cố gắng và đã đạt một số thành tích. Như so với năm 1963 thì năm 1964:

Công nghiệp nhẹ trung ương tăng độ 21%.

Công nghiệp nhẹ quốc doanh địa phương tăng độ 5%.

Thủ công nghiệp tăng độ 4%.

Giá thành có hạ chút ít: 1%.

Năng suất lao động cũng có tăng chút ít: 2%.

- Đã sản xuất thêm mấy mặt hàng mới, như vải gabácđin, giấy in đặc biệt, lụa hoa, quạt điện, v.v..

- Sản xuất được mấy thứ để thay thế cho hàng trước đây phải mua của nước ngoài, như keo dán gỗ, clorát kali, v.v..

- Về cải tiến kỹ thuật, đã có trên 7.000 sáng kiến, làm được máy hút đầu mối sợi, máy tự động chặt que diêm, v.v..

- Để cải thiện đời sống của công nhân và cán bộ, có 33 xí nghiệp đã tăng gia được gần 600 tấn chất bột, hơn 260 tấn thịt, v.v.. Khá nhất là Nhà máy xà phòng đã tự túc thực phẩm cả năm.

2. *Khuyết điểm:* Bên những ưu điểm đáng khen đó, công nghiệp nhẹ còn khá nhiều *khuyết điểm* cần phải ra sức sửa chữa, như:

- *Chất lượng* nhiều mặt hàng còn thấp kém, ví dụ thuốc lá, đồ gỗ, xà phòng, bóng đèn, phích nước, v.v..

Chế độ trách nhiệm chưa rõ ràng từng ngành, từng ban, từng người... Do đó mà việc quản lý không chặt chẽ.

- Đặc biệt là việc *giáo dục chính trị* còn sơ sài, thiếu sót. Vì vậy mà một số cán bộ và công nhân còn mang nặng chủ nghĩa cá nhân, thái độ làm thuê, thiếu tinh thần làm chủ tập thể. Do đó mà có những hiện tượng xấu như lười biếng, kèn cựa, thiếu kỷ luật, kém đoàn kết, tham ô, lãng phí.

Một ví dụ về lãng phí - Nhà máy đường Việt Trì tuy có thành tích như đi vào sản xuất vụ 1964-1965 sớm hơn thời hạn 9 ngày; trong tháng thi đua, mỗi công nhân sản xuất vượt mức từ 2 đến 4 tấn đường tốt. Nhưng cũng trong lúc đó thì nhà máy vì vận chuyển chậm trễ mà để 620 tấn mía (ở huyện Vĩnh Tường) bị khô héo.

3. *Một câu chuyện thật* - Có mấy gia đình công nhân được nhận buồng ở mới. Nhờ anh em giúp đỡ, họ đã mua sắm giường ghế, bóng đèn, phích nước, xe đạp, nồi sanh, v.v.. Mọi người đều phấn khởi. Tiếc thay các thứ đó chỉ dùng được mấy hôm "đã có vấn đề". Thêm vào đó các cháu đi học, mua giấy thì chỗ mỏng chỗ dày, bút chì thì gọt đến đâu, gãy đến đấy.

Các cô các chú thử nghĩ xem, cảm tình những gia đình ấy đối với cán bộ phụ trách công nghiệp nhẹ "nồng hậu" thế nào?

Công nghiệp địa phương và thủ công nghiệp còn chiếm 50%

giá trị tổng sản lượng công nghiệp nhẹ, nhưng so với năm 1963 thì năm 1964 có sút kém; riêng về *muối,* năm 1964 còn hụt mức quy định. Bộ Công nghiệp nhẹ cần phải tăng cường lãnh đạo hai ngành ấy hơn nữa.

4. Về *"3 xây, 3 chống"* - Bác chỉ nói tóm tắt mấy điểm. Đó là một cuộc vận động cách mạng to lớn, nhằm làm cho công nhân và cán bộ nâng cao giác ngộ xã hội chủ nghĩa, nhận rõ hơn trách nhiệm của mình và làm tốt mọi công tác Đảng và Chính phủ giao cho.

Xây tốt thì chống mới tốt. Chống tốt thì xây mới tốt. Xây và chống là như hai chân của cuộc vận động, phải tiến bước nhịp nhàng. Phải làm khẩn trương nhưng không nóng vội, quyết không được làm qua loa. Đơn vị nào làm thì phải làm thật tốt, rồi rút kinh nghiệm để làm tốt đơn vị khác.

Để làm cho cuộc vận động đạt kết quả tốt, thì trước hết cán bộ- từ bộ trưởng, thứ trưởng đến cán bộ cơ sở - phải xung phong gương mẫu, phải thật thà tự phê bình và hoan nghênh quần chúng phê bình mình. Phải mở rộng dân chủ, phải thật sự phát động quần chúng một cách sôi nổi và liên tục.

Lấy gì mà xem xét ngành nào làm tốt hay làm kém "3 xây, 3 chống"? Ngành nào mà nội bộ đoàn kết, phấn khởi, thi đua sản xuất những thứ ăn, mặc, ở, dùng của nhân dân cho *nhiều, nhanh, tốt, rẻ.* Đó là đơn vị làm tốt "3 xây, 3 chống".

5. *Lực lượng của công nghiệp nhẹ* - Bộ Công nghiệp nhẹ có ngót 40.000 công nhân và cán bộ. Trong số đó có 6 anh hùng lao động, hơn 1.230 chiến sĩ thi đua, ngót 11.100 lao động tiên tiến. Đó là một đội ngũ lao động rất mạnh mẽ.

Lại có hơn 11.150 đảng viên và đoàn viên thanh niên, tức là hơn một phần tư tổng số cán bộ và công nhân. (Khi Cách mạng Tháng Tám thành công, Đảng ta chỉ có non 5.000 đồng chí). Các *chi bộ* phải củng cố tốt và phát triển tốt thành những hạt nhân lãnh đạo thật vững chắc của Đảng trong các ngành. Cán bộ, đảng viên và đoàn viên phải gương mẫu trong mọi công tác và phải ra sức giúp đỡ anh chị em ngoài Đảng, ngoài Đoàn cùng tiến bộ. Như thế mới xứng đáng với Đảng, với Đoàn. Cán bộ phải thường xuyên đi sát cơ sở để giúp họ giải quyết các khó khăn và quan tâm đến đời sống

của họ.

Các cô các chú phải có quyết tâm đẩy mạnh *thi đua,* hoàn thành thắng lợi kế hoạch năm nay và chuẩn bị tốt cho kế hoạch năm sau. Như thế là ngành công nghiệp nhẹ góp phần vào sự nghiệp xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và thiết thực ủng hộ đồng bào miền Nam ruột thịt đang chiến đấu anh dũng và thắng lợi vẻ vang.

Chúc Hội nghị thành công tốt đẹp. Và nhờ các đại biểu chuyển đến toàn thể cán bộ và công nhân lời chào thân ái của Trung ương Đảng, của Chính phủ và của Bác.

Nói ngày 16-1-1965.
Báo *Nhân dân,* số 3944,
ngày 17-1-1965.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ PHỔ BIẾN KẾ HOẠCH NHÀ NƯỚC NĂM 1965

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm các đồng chí đại biểu.

Mấy hôm nay, các đồng chí đã kiểm điểm việc thực hiện kế hoạch Nhà nước năm ngoái, bàn nhận những chỉ tiêu về kế hoạch năm nay và tiến hành thật thà phê bình và nghiêm túc tự phê bình. Như thế là tốt.

Năm 1964, trong công tác kinh tế, văn hoá, xã hội và quốc phòng nói chung, đều có kết quả tốt. Nhưng vẫn còn nhược điểm và khuyết điểm. Thấy rõ nhược điểm và khuyết điểm để ra sức sửa chữa, đó cũng là một tiến bộ.

Xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh để thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà là công việc mới mẻ, khó khăn và vĩ đại .Chúng ta có quyết tâm và nghị lực khắc phục khó khăn, sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm, thì nhất định chúng ta sẽ thắng lợi.

Về nội dung kế hoạch, các đồng chí đã bàn bạc kỹ. Bác không đi vào chi tiết như ngành này tăng mấy phần trăm, ngành kia tăng mấy phần trăm, v.v.. Bác chỉ nêu vài ý kiến sau đây:

- Đặt ra *kế hoạch* thật tốt, thật sát là rất cần, nhưng đó chỉ là bước đầu. Kế hoạch 10 phần thì *biện pháp* cụ thể phải 20 phần, *chỉ đạo thực hiện* sát sao phải 30 phần. Có như thế mới chắc chắn hoàn thành tốt kế hoạch.

Khi đặt kế hoạch phải *nhìn xa.* Có nhìn xa mới quyết định đúng đắn thời kỳ nào phải làm công việc gì là chính. Phải *thấy rộng.* Có thấy rộng mới sắp đặt các ngành hoạt động một cách cân đối. Khi đi vào thực hiện thì mỗi ngành, mỗi nghề phải rất *tỉ mỉ, chu đáo,* thật sát với mỗi cơ sở. Đó là "một bộ ba" để hoàn thành tốt kế hoạch.

Để hoàn thành tốt kế hoạch, điều quan trọng bậc nhất là bồi dưỡng *tư tưởng, chính trị* cho cán bộ và quần chúng. Phải làm cho mỗi người thấm nhuần tinh thần làm chủ tập thể, ý chí cần kiệm xây dựng nước nhà.

Hiện nay chúng ta đang tiến hành cải tiến quản lý hợp tác xã[39] ở nông thôn, "3 xây, 3 chống" ở các xí nghiệp, vận động đồng bào miền xuôi tham gia phát triển kinh tế và văn hoá miền núi. Chúng ta khéo kết hợp những cuộc vận động đó, thì kế hoạch Nhà nước chắc chắn sẽ hoàn thành thắng lợi.

Một điều rất cần thiết nữa là phải củng cố tốt và phát triển tốt *chi bộ và chi đoàn thanh niên lao động.* Hiện nay chúng ta có hơn nửa triệu đảng viên và gần một triệu đoàn viên. Đó là một lực lượng rất to lớn. Chi bộ lãnh đạo tốt, đảng viên và đoàn viên đều xung phong gương mẫu trong công tác, thì kế hoạch nhất định sẽ hoàn thành và hoàn thành vượt mức.

Mấy năm qua, kinh nghiệm còn ít, chúng ta phải học tập, mò mẫm, cho nên tuy thành tích không ít, nhưng khuyết điểm cũng nhiều.

Bây giờ chúng ta lịch duyệt đã khá nhiều, chúng ta phải tổng kết những kinh nghiệm đã có, phải có một sự chuyển biến mạnh mẽ, phải cố gắng làm việc cho tốt hơn.

Từng giờ, từng phút, từ cán bộ đến quần chúng đều phải cố gắng thực hiện "mỗi người làm việc bằng hai để đền đáp cho đồng bào miền Nam ruột thịt". Miền Nam anh dũng đang hy sinh xương máu để đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác trong cuộc chiến đấu chống đế quốc Mỹ xâm lược và bảo vệ miền Bắc. Thì trong công cuộc xây dựng nước nhà, miền Bắc phải quyết tâm vượt mọi khó khăn để hoàn thành nhiệm vụ và ủng hộ miền Nam.

1965 là một năm vĩ đại: Đảng thân yêu của chúng ta vừa 35

tuổi. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà chẵn 20 năm. Kế hoạch 5 năm lần thứ nhất sắp kết thúc.
Dưới sự lãnh đạo của Đảng, quần chúng và cán bộ ta phải kết hợp tinh thần cách mạng với thái độ khoa học, để hoàn thành thắng lợi kế hoạch năm nay và chuẩn bị tốt cho kế hoạch những năm sau.
Khẩu hiệu của chúng ta là: Đoàn kết, đấu tranh, thắng lợi.
Nhân dịp Tết Nguyên đán sắp tới, Bác nhờ các đồng chí đại biểu chuyển lời Bác thân ái chúc đồng bào và cán bộ các địa phương một ngày Tết tiết kiệm và vui tươi.

Nói ngày 19-1-1965.
Báo *Nhân dân, số* 3947,
ngày 20-1-1965.

TỔ CHỨC NGÀY TẾT TIẾT KIỆM VÀ VUI TƯƠI

Có thể nói rằng Đằng Hải (huyện Hải An thuộc Hải Phòng) là một trong những xã gương mẫu.
Năm 1963 trở về trước - Hễ đến ngày Tết thì Đằng Hải ít ra cũng giết hơn 200 con lợn. Cộng vào đó, hơn 250 lợn bị giết để cúng tế và cưới xin trong cả năm. Cũng trong cả năm, họ chỉ bán cho Nhà nước *2 tấn* thịt lợn! Do lãng phí như thế mà nhiều gia đình lâm vào cảnh túng thiếu.
Đã không *kiệm,* thì ít *cần.* Lãng phí nhiều thì lao động và sản xuất kém. Hằng năm Nhà nước phải bán cho Đằng Hải *80 tấn thóc.* Đoàn Thanh niên Lao động Đằng Hải thấy rõ tình trạng đó mà lo. Sau khi nghiên cứu kỹ Nghị quyết tám của Trung ương Đảng và được đảng uỷ đồng ý, họ phát động một *phong trào tiết kiệm.* Đoàn viên và thanh niên bèn lập những tổ *chống lạm sát lợn.* Họ xung phong gương mẫu. Trong dịp cưới hỏi của mình, họ kiên quyết tiết kiệm và không giết lợn. Họ vận động cha mẹ và bà con trong xã bớt cúng bái, ma chay. Họ quy định trong mấy ngày Tết mỗi người chỉ cần nửa cân thịt lợn, mỗi gia đình chỉ dùng ba cân

gạo nếp gói bánh chưng và chỉ làm thịt hai con gà. Họ còn vận động các xã viên cấy xong ruộng chiêm trước Tết. Họ phân công cho nhau, nhóm thì tổ chức chương trình văn công, nhóm thì phụ trách việc mua và bán cho các gia đình để xã viên khỏi mất công đi chợ ảnh hưởng đến lao động.

Từ đó trở đi – Mỗi đám cưới chỉ tốn mươi đồng bạc mà rất vui vẻ linh đình. Trong năm 1964, đoàn viên và xã viên đã bán cho Nhà nước *45 tấn thịt lợn*. Đằng Hải chẳng những không phải mua gạo, mà còn bán cho Nhà nước *3 tấn thóc* theo giá khuyến khích. 200 người tiểu thương đã chuyển sang sản xuất. Trong hai ngày Tết năm ngoái, các xã viên đã gửi được 15.000 đồng vào quỹ tiết kiệm... Nhờ tiết kiệm mà Đằng Hải đã ăn một cái Tết tươi vui chưa từng có trong lịch sử xã.

Tết này - Họ định tiết kiệm và vui tươi hơn nữa. Ngoài việc tổ chức mừng Xuân một cách vui nhộn và lành mạnh, đoàn viên và thanh niên phụ trách vận động nhân dân gửi *20.000 đồng* tiết kiệm (nhiều hơn Tết năm ngoái 5.000 đồng). Họ chỉ nghỉ việc hôm Nguyên đán; sang mồng 2 Tết, họ sẽ tổ chức ngày lao động mới để giành thắng lợi mới.

Mong rằng các nơi sẽ thi đua làm như xã Đằng Hải.

T.L.

Báo *Nhân dân, số* 3948,
ngày 21-1-1965.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ BỒI DƯỠNG CHỈNH HUẤN DO TRUNG ƯƠNG TRIỆU TẬP[7)]

Các đồng chí,

Tết này, chúng ta sung sướng chúc mừng Đảng yêu quý của chúng ta 35 tuổi.

Đảng ta như biển rộng núi cao,
Băm nhăm năm ấy biết bao nhiêu tình!

Đảng ta đã gánh vác nhiệm vụ lịch sử đưa giai cấp vô sản và nhân dân ta anh dũng tiến lên con đường cách mạng.

Từ đó đến nay, trải qua một đoạn đường dài đầy hy sinh gian khổ, cách mạng Việt Nam, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng ta, đã giành được những thắng lợi to lớn.

Ngày nay, *miền Bắc* nước ta đang vững bước tiến lên chủ nghĩa xã hội, xây dựng cuộc sống mới no ấm, vui tươi, khác hẳn cảnh đời nô lệ tối tăm ngày trước.

Đồng bào *miền Nam* trước đã cùng nhân dân cả nước anh dũng kháng chiến, đánh thắng thực dân Pháp. Mười năm qua lại tiếp tục chiến đấu anh dũng, giương cao ngọn cờ giải phóng, quyết đánh bại đế quốc Mỹ xâm lược cùng bọn tay sai và đang giành nhiều thắng lợi to lớn.

Có Đảng lãnh đạo, dân tộc ta đã trở thành một dân tộc anh hùng, được bè bạn khắp năm châu yêu mến và kính trọng. Đó là một thắng lợi vĩ đại của chủ nghĩa Mác - Lênin, đó là điều đáng tự hào của mỗi người yêu nước và cách mạng.

Có thắng lợi vĩ đại ấy là vì:

1) Hội nghị họp từ ngày 22 đến ngày 26-1-1965.

- Đảng ta xứng đáng là đội tiên phong, là bộ tham mưu của giai cấp vô sản, của nhân dân lao động và của cả dân tộc. Đảng ta đã biết vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin vào hoàn cảnh nước ta một cách sáng tạo để nêu ra đường lối, chính sách đúng đắn, bảo đảm cho cách mạng phát triển thắng lợi. Cán bộ, đảng viên ta nói chung là những người cộng sản chân chính, trung thành với lợi ích của giai cấp, của nhân dân và được dân mến, dân tin.
- Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng, thắng lợi của cách mạng là do sự phấn đấu hy sinh và trí thông minh sáng tạo của hàng triệu nhân dân, nhất là công nhân, nông dân và những người trí thức cách mạng.
- Cách mạng Việt Nam luôn luôn được sự đồng tình và ủng hộ của giai cấp công nhân và nhân dân cách mạng thế giới, nhất là của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em. Tình đoàn kết quốc tế vĩ đại ấy là một điều kiện rất quan trọng cho cách mạng Việt Nam thắng lợi.

Đó là ba bài học lớn mà mỗi cán bộ và đảng viên ta cần ghi sâu vào lòng và phát huy thêm mãi.

Chúng ta đã giành được thắng lợi to lớn. Nhưng đó mới chỉ là bước đầu trên con đường muôn dặm. Sự nghiệp cách mạng còn lâu dài gian khổ. Đảng ta còn có trách nhiệm nặng nề đối với 30 triệu đồng bào cả nước ta và phải tích cực gánh vác phần trách nhiệm của mình đối với sự nghiệp cách mạng *thế giới.*

Những người cộng sản chúng ta không một phút nào được quên lý tưởng cao cả của mình là phấn đấu cho Tổ quốc hoàn toàn độc lập, cho chủ nghĩa xã hội hoàn toàn thắng lợi trên đất nước ta và trên toàn thế giới. Một ngày nào miền Nam ta chưa được giải phóng, Tổ quốc ta chưa được thống nhất, nhân dân ta chưa được sung sướng yên vui, thì tất cả chúng ta vẫn phải đem hết tinh thần và nghị lực mà phấn đấu hy sinh cho sự nghiệp cách mạng hoàn toàn thắng lợi. Mỗi người chúng ta đều phải biết đặt lợi ích của dân tộc, của giai cấp lên trên lợi ích cá nhân, phải biết quên mình cho nghĩa lớn. Muốn giữ gìn sự trong sáng chủ nghĩa Mác - Lênin thì trước hết tự mình

phải trong sáng. Muốn đánh thắng kẻ thù là *chủ nghĩa đế quốc,* muốn xây dựng thắng lợi *chủ nghĩa xã hội,* thì trước hết phải chiến thắng kẻ thù bên trong của mỗi chúng ta là *chủ nghĩa cá nhân.*

Chính vì đã sẵn sàng quên mình cho sự nghiệp cách mạng của Đảng, cho độc lập tự do của Tổ quốc, cho lý tưởng cộng sản vẻ vang mà 35 năm qua trong Đảng ta đã có biết bao anh hùng liệt sĩ như các đồng chí Trần Phú, Ngô Gia Tự, Lê Hồng Phong, Nguyễn Văn Cừ, Hoàng Văn Thụ, Nguyễn Thị Minh Khai và hàng vạn đảng viên gương mẫu, "trung với nước, hiếu với dân", khí phách hiên ngang cho đến hơi thở cuối cùng như liệt sĩ Nguyễn Văn Trỗi.

Biết bao đảng viên cộng sản là anh hùng, chiến sĩ trên mặt trận sản xuất công nghiệp, nông nghiệp, trong chiến đấu bảo vệ Tổ quốc và trong các ngành hoạt động khác. Họ không đòi danh, đòi lợi. Họ một lòng một dạ phục vụ Đảng, phục vụ nhân dân. Họ là những đảng viên bình thường nhưng phẩm chất cách mạng của họ thật là cao quý. Đảng ta rất tự hào có những người con xứng đáng ấy của giai cấp và của dân tộc.

Nhưng trong hàng chục vạn cán bộ và đảng viên xứng đáng, còn lẫn vào một số người thấp kém về tinh thần và đạo đức cách mạng. Họ còn mang nặng *chủ nghĩa cá nhân* trong mình.

Đứng trong hàng ngũ chiến đấu của Đảng mà họ không có dũng khí cách mạng, ít lo nghĩ về trách nhiệm của mình, không quyết tâm vươn lên phía trước. Họ hững hờ như những người không có lý tưởng, đến đâu hay đó, qua tháng qua ngày. Đối với công việc của cách mạng, không có thái độ người làm chủ tập thể, dám nghĩ dám làm, mà thường bị động ngồi chờ.

Số người ấy không hiểu sức mạnh của Đảng chính là ở sự tập trung thống nhất, ở kỷ luật sắt của Đảng. Họ ít gắn bó với tổ chức, không tin ở lực lượng và trí tuệ của tập thể. Họ

sống và làm việc một cách riêng rẽ, không đoàn kết và hợp tác với người khác. Hễ có đôi chút hiểu biết, đôi chút thành công thì tự cao tự đại, vênh vang kiêu ngạo, tự cho mình tài giỏi hơn người. Ở cương vị phụ trách thì tự cho mình có quyền hơn hết thảy, định đoạt mọi việc; ở ngành nào, địa phương nào thì coi đó như một giang sơn riêng, không biết đến lợi ích toàn cục. Họ coi thường những quyết định của tổ chức, họ là những "ông quan liêu", chỉ thích dùng mệnh lệnh đối với đồng chí và nhân dân.

Đảng ta là một Đảng phấn đấu hy sinh vì lợi ích của Tổ quốc, của nhân dân, của giai cấp vô sản, chứ không vì lợi ích nào khác. Nhưng số người đó coi Đảng như một cái cầu thang để thăng quan phát tài. Họ không quan tâm đến đời sống của nhân dân mà chỉ lo nghĩ đến lợi ích của riêng mình. Họ quên rằng mỗi đồng tiền, hạt gạo đều là mồ hôi nước mắt của nhân dân, do đó mà sinh ra phô trương, lãng phí. Họ tự cho mình có quyền sống xa hoa hưởng lạc, từ đó mà đi đến tham ô, trụy lạc, thậm chí sa vào tội lỗi.

Tất cả những lỗi lầm nói trên đều là con đẻ của *chủ nghĩa cá nhân.*

Chủ nghĩa cá nhân là kẻ thù nguy hiểm mà mỗi người chúng ta phải luôn luôn tỉnh táo đề phòng và kiên quyết tiêu diệt.

Chính vì vậy mà cuộc *chỉnh huấn* lần này của Đảng ta nhằm mục đích tẩy rửa chủ nghĩa cá nhân và nâng cao đạo đức cách mạng của giai cấp vô sản.

Các đồng chí,

Lý tưởng vĩ đại của Đảng ta, vận mạng của Tổ quốc ta, đời sống của giai cấp ta và nhân dân ta đòi hỏi toàn Đảng và mỗi người đảng viên phải phấn đấu mạnh mẽ hơn nữa để xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội, đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà và góp phần tích cực vào sự nghiệp cách mạng của nhân dân thế giới vì hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Để tăng *năng suất lao động* và tăng *sức chiến đấu bảo vệ Tổ quốc,* chúng ta chẳng những phải nâng cao không ngừng trình

độ hiểu biết của mình về mọi mặt, mà trước hết phải biết luôn luôn giữ vững và nâng cao *đạo đức cách mạng* của giai cấp vô sản. Cuộc *chỉnh huấn* lần này là một cơ hội tốt để tất cả chúng ta thật thà phê bình và tự phê bình, xem xét lại mình một cách nghiêm chỉnh, thấy rõ những sai lầm để sửa chữa, thấy rõ ưu điểm để phát huy thêm. Muốn vậy, mỗi người phải thật sự tự giác tự nguyện. Nhất là các đồng chí lãnh đạo ở các cấp, các ngành cần phải gương mẫu trong việc tự phê bình và phê bình. Tất cả các đồng chí đều phải đem hết lòng đoàn kết, thương yêu đồng chí và giúp nhau tiến bộ. Những đảng viên nào có khuyết điểm, nếu thật thà tự phê bình, có quyết tâm sửa chữa, vứt bỏ cái ba lô *cá nhân chủ nghĩa* đi, thì sẽ trở nên đảng viên xứng đáng. Đảng ta là một bà mẹ rất nghiêm ngặt mà cũng rất hiền từ. Chúng ta phải làm sao cho sau cuộc chỉnh huấn này, mỗi đồng chí càng nhận rõ trách nhiệm của mình, càng thêm tin tưởng, phấn khởi và hăng hái tiến lên; sự đoàn kết nhất trí trong Đảng càng thêm vững chắc, bảo đảm cho Đảng ta càng trong sạch, càng mạnh mẽ, bảo đảm cho sự nghiệp cách mạng vĩ đại của chúng ta càng giành được nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa, trước mắt là trong phong trào thi đua "mỗi người làm việc bằng hai" nhằm hoàn thành thắng lợi kế hoạch 5 năm lần thứ nhất và chuẩn bị tốt để tiến vào kế hoạch 5 năm lần thứ hai, bảo đảm cho Đại hội lần thứ IV của Đảng thành công tốt đẹp.

Các đồng chí, chúng ta hãy giương cao ngọn cờ tất thắng của chủ nghĩa Mác - Lênin, cùng nhau phấn khởi tiến lên!

Sách Hồ Chí Minh: *Về đạo đức cách mạng,* Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1976, tr.131-137.

ĐIỆN CHÚC MỪNG

Kính gửi Luật sư Nguyễn Hữu Thọ,
Chủ tịch Uỷ ban Trung ương Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam,

Nhân dịp Tết Nguyên đán, tôi trân trọng gửi lời thân ái chúc Chủ tịch và nhờ Chủ tịch chuyển đến toàn thể Mặt trận, toàn thể quân và dân, các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng của miền Nam anh hùng lời chúc mừng năm mới thắng lợi mới.

Hà Nội, ngày 30 tháng 1 năm 1965
HỒ CHÍ MINH

Tài liệu lưu tại Cục lưu trữ
Văn phòng Trung ương Đảng.

BÀI NÓI VỚI ĐỒNG BÀO VÀ CÁN BỘ TỈNH QUẢNG NINH

Đồng bào thân mến,
Nhân dịp Tết Nguyên đán, Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái chúc:
Đồng bào các dân tộc,
Các đồng chí công nhân, bộ đội và cán bộ,
Các anh hùng lao động và các chiến sĩ thi đua,
Các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng.
Năm mới cố gắng mới, thắng lợi mới!
Chúc mừng và cảm ơn các đồng chí chuyên gia đang tận tình giúp chúng ta xây dựng chủ nghĩa xã hội.
Năm 1962, Bác cùng đồng chí Titốp, Anh hùng vũ trụ Liên Xô, đã về thăm tỉnh nhà. Lần này về thăm, Bác rất vui lòng thấy đồng bào tiến bộ khá về mọi mặt. Việc hợp nhất hai tỉnh đã thành công tốt, cán bộ và đồng bào các dân tộc đoàn kết vui vẻ, hăng hái thi đua, tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, quyết tâm xây dựng Quảng Ninh thành một tỉnh giàu mạnh.

Về *nông nghiệp.* Hiện nay đã có ngót 750 hợp tác xã, trong đó 415 là cấp cao, 83 hợp tác xã đã làm cuộc vận động cải tiến. Đặc biệt là 53 hợp tác xã đạt tiêu chuẩn thi đua năng suất cao, hoa màu nhiều, chăn nuôi giỏi. Đó là những kiểu mẫu tốt mà các hợp tác xã khác cần làm theo.

Nhân đây, Bác nhắc các hợp tác xã mấy điều:

- Từ nay phải đưa dần dần những hợp tác xã cấp thấp lên cấp

cao.

- Cuộc vận động cải tiến phải làm khẩn trương hơn, nhưng làm nơi nào phải thật tốt, thật chắc chắn nơi ấy .
- Phải đẩy mạnh công tác thuỷ lợi hơn nữa và phải tổ chức tốt các đội thuỷ lợi.
- Bón phân, chọn giống, cải tiến nông cụ, đều phải đẩy mạnh hơn.
- Hiện nay bình quân mỗi hộ nuôi chưa được hai con lợn. Chăn nuôi tập thể cũng còn yếu. Cần đẩy mạnh hơn nữa ngành chăn nuôi. Phải đẩy mạnh hơn nữa việc nuôi cá và đánh cá, phải thi đua với hợp tác xã Hoà Bình.
- Đẩy mạnh hơn nữa việc vỡ hoang. Cả tỉnh hiện nay mới có gần 1.000 hộ xung phong đi vỡ hoang, trong đó có hợp tác xã Hiệp An của đồng bào công giáo. Bác gửi lời chúc các đồng bào đi vỡ hoang làm ăn ngày thêm phát đạt.
- Đẩy mạnh hơn nữa Tết trồng cây. Cho đến nay, có nơi làm khá. Nhưng nhiều nơi còn kém, các xí nghiệp và các cơ quan càng kém. Phải làm cho Tết trồng cây thành một phong trào quần chúng, vì mai sau nó sẽ là một nguồn lợi rất lớn cho nhân dân.

Nhân dịp này, Bác có lời khen đồng chí Voòng Tộng Hổn - chủ nhiệm hợp tác xã Hùng Tiến - đã trồng được 12.000 cây và chăm sóc được 11.000 cây lên tốt.

Nói tóm lại, các hợp tác xã phải ra sức thi đua, làm cho năm nay thu hoạch tốt hơn năm ngoái.

Các ngành khác, như thương nghiệp, thủ công nghiệp, công nghiệp địa phương, văn hoá giáo dục, v.v. cũng đều có tiến bộ và đều phải cố gắng hơn nữa, để tiến bộ hơn nữa.

Bác nói sang vấn đề khác.

Năm ngoái, tỉnh nhà đã giành được hai thắng lợi rất vẻ vang.

Thắng lợi thứ nhất là ngày mồng 5 tháng 8, quân và dân ta đã cho bọn đế quốc hiếu chiến Mỹ một bài học đích đáng, đã bắn rơi tám chiếc máy bay Mỹ và bắn bị thương một số. Trong thắng lợi đó, quân và dân vùng mỏ đã góp phần xứng đáng, đã bắn rơi hai máy bay và bắt sống một tên phi công Mỹ.

Tuy vậy, đế quốc Mỹ và bè lũ Việt gian "chết thì chết, nết không chừa". Cho nên quân và dân ta phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, luôn luôn sẵn sàng chiến đấu và sẵn sàng chiến thắng.

Thắng lợi thứ hai là Công ty than Hòn Gai đã hoàn thành vượt mức kế hoạch 20 vạn tấn than.

Một lần nữa, Bác rất vui lòng khen ngợi toàn thể đồng bào tỉnh nhà, toàn thể bộ đội, công nhân và cán bộ đã giành được những thắng lợi vẻ vang đó.

Mọi người biết vì sao Tổ quốc ta cần than càng ngày càng nhiều. Ngày mới giải phóng khỏi ách thực dân Pháp, cả miền Bắc nước ta chỉ có hơn 40 nhà máy cũ kỹ. Hiện nay chúng ta có hơn 1.000 nhà máy hạng vừa và hạng to và đang xây dựng nhiều thêm nữa. Cần phải có nhiều than để cung cấp cho các nhà máy đó. Chúng ta cũng cần xuất khẩu nhiều than để mua thêm máy móc và nguyên liệu đặng phát triển kinh tế xã hội chủ nghĩa nhanh chóng hơn nữa, do đó mà nâng cao hơn nữa đời sống của nhân dân.

Năm nay, mức Nhà nước giao cho Công ty than Hòn Gai nhiều hơn năm ngoái. Khó khăn thì có khó khăn, nhưng Bác tin chắc rằng các cô, các chú sẽ phát huy tinh thần "mỗi người làm việc bằng hai", tiếp tục khí thế thắng lợi năm ngoái, khắc phục mọi khó khăn và hoàn thành thắng lợi nhiệm vụ năm nay.

Chúng ta còn nhớ năm 1954, trước khi chuồn khỏi nước ta bọn thực dân Pháp đã làm hỏng nhiều hầm mỏ và chúng nói một cách hằn học rằng: "ít ra cũng phải 20-25 năm nữa, người An Nam mới đào được than". Nhưng chúng đã lầm to! Với sự cố gắng vượt mức của mình và sự giúp đỡ tận tình của

các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa, chỉ trong mười năm, chúng ta đã sản xuất than nhiều gấp đôi mức cao nhất của chúng.

Ở mỏ có hơn 25.000 cán bộ và công nhân, viên chức, trong số đó hơn 11.600 người là đảng viên và đoàn viên thanh niên lao động.

Trong chiến dịch than "vì miền Nam ruột thịt", các đảng viên, đoàn viên và cán bộ công đoàn phải xung phong gương mẫu trong mọi công tác, đồng thời phải giúp đỡ anh chị em ngoài Đảng, ngoài Đoàn cùng tiến bộ. Như thế mới xứng đáng với đồng bào miền Nam anh dũng. Như thế thì nhất định hoàn thành thắng lợi nhiệm vụ Đảng và Nhà nước giao cho.

Bác tin tưởng vào sự phấn đấu anh dũng và thành công tốt đẹp của cán bộ và công nhân. Và cán bộ cùng công nhân đã tỏ ra xứng đáng với lòng tin cậy của Bác. Ví dụ: tháng 1-1965 mỏ Đèo Nai đã vượt mức hơn 4.000 tấn than sạch. Mỏ Đèo Nai chẳng những bảo đảm sản xuất tốt mức than sạch của năm 1965, mà còn tình nguyện phấn đấu làm thêm bốn vạn tấn than sạch và 30 vạn mét khối đất và đá. Chắc rằng các mỏ khác sẽ thi đua làm như mỏ Đèo Nai.

Trong hàng ngũ công nhân mỏ có 6.900 phụ nữ. 1.700 chị em là phụ nữ "năm tốt". Như thế là khá, nhưng hãy còn ít. Bác mong số phụ nữ "năm tốt" tăng nhiều hơn nữa.

Đoàn viên và thanh niên chiếm 50% tổng số cán bộ và công nhân. Năm ngoái có 6.650 đoàn viên và thanh niên đạt năng suất cao.

Năm nay, tổ thợ lò Đào Xuân Ngọc nêu lên chỉ tiêu thi đua "ăn Tết vui tươi, tiết kiệm; đẩy mạnh sản xuất, sẵn sàng chiến đấu", đã có 570 tổ sản xuất nhận thi đua và bổ sung vào chỉ tiêu mấy điểm sau đây: Đi làm đúng buổi, nghỉ đúng hạn, bảo đảm 100% và đạt năng suất cao trong những ngày sản xuất đầu Xuân. Bớt một phần tiền dự định chi tiêu trong ngày Tết để gửi vào quỹ tiết kiệm. Nắm chắc tay súng, nâng cao tinh thần cảnh giác, bảo vệ hầm mỏ. Thực hiện tốt Tết trồng cây. Luôn luôn cần kiệm trong tiêu dùng, giản dị trong sinh hoạt, đi hàng đầu trong sản xuất và chiến đấu, thực

hiện tốt khẩu hiệu "ba sẵn sàng"[40] của Đoàn thanh niên. Như thế là tốt Bác có lời khen ngợi các cháu. Mong tất cả các cán bộ và công nhân vùng mỏ và các nơi khác đều hăng hái tham gia thi đua.

Về *lãnh đạo*. Các cấp uỷ đảng và các chi bộ phải thật sự đi sâu đi sát. Phải rất coi trọng công tác tư tưởng và công tác tổ chức, quản lý; phải khéo kết hợp phong trào tăng gia sản xuất với cuộc vận động "3 xây, 3 chống"; phải thường xuyên bồi dưỡng quyết tâm phấn đấu và nhiệt tình cách mạng của cán bộ và công nhân. Cán bộ và công nhân phải ra sức học tập chính trị, văn hoá và kỹ thuật để không ngừng tiến bộ. Cán bộ phụ trách sản xuất phải liên hệ mật thiết với các đồng chí chuyên gia và ra sức học tập các đồng chí chuyên gia. Đồng thời phải thực hiện tốt bảo hộ lao động, phải chăm sóc đời sống vật chất và tinh thần của cán bộ và công nhân. Nhà ăn công cộng phải làm cho tốt như nhà ăn của công trường than trụ (mỏ Đèo Nai). Chỗ ở tập thể thì phải giữ gìn vệ sinh. Cán bộ, công nhân và gia đình nên tăng gia sản xuất để tự cải thiện thêm đời sống.

Cuộc vận động "3 xây, 3 chống" bước đầu đã có kết quả khá. Ví dụ: Sự hợp tác giữa các khâu chặt chẽ hơn trước. Công nhân làm đá dăm tự động xin hạ tiền công một mét khối từ 3 đồng xuống 2 đồng 6. Các đơn vị đều đề nghị có biện pháp ngăn chặn tệ lãng phí và tham ô than, gỗ, v.v.. Điều đó chứng tỏ rằng cán bộ và công nhân, viên chức đã dần dần thấm nhuần tinh thần làm chủ tập thể. Như thế là rất tốt. Toàn thể đồng bào cũng cần giữ gìn tài sản của Nhà nước.

Bác chỉ thêm một ý kiến là cuộc vận động "3 xây, 3 chống" phải làm khẩn trương, nhưng chớ nóng vội. Đã làm đợt nào, đơn vị nào thì phải làm thật tốt, thật chắc. Mục đích là thực hiện sản xuất nhiều, nhanh, tốt, rẻ.

Theo báo cáo năm ngoái, về nông nghiệp, có 53 hợp tác xã khá nhất.

Về ngành than có:

24 cán bộ,

30 công nhân (5 công nhân gái),

54 tổ sản xuất là hạng khá nhất.

Bác tặng mỗi người và mỗi đơn vị kể trên một cái thiếp chúc năm mới.
Năm nay Bác tặng một lá cờ thưởng luân lưu cho cả ngành than. Đơn vị nào muốn được lá cờ thì phải thi đua gương mẫu trong mọi việc. Những cán bộ và công nhân nào xuất sắc nhất, Bác sẽ tặng thưởng riêng.
Năm nay là một năm vĩ đại. Hôm nay chúng ta chúc mừng Đảng ta 35 tuổi. Chúng ta sẽ chúc mừng Nhà nước ta 20 năm. Chúng ta sẽ kết thúc thắng lợi kế hoạch 5 năm thứ nhất và chuẩn bị tốt cho kế hoạch 5 năm thứ hai. Cán bộ và công nhân toàn khu mỏ phải thực hiện tốt kế hoạch than làm quà xứng đáng để chúc mừng những ngày lịch sử ấy và để chúc mừng những thắng lợi dồn dập của đồng bào miền Nam anh hùng.
Một lần nữa, Bác thân ái chúc tất cả đồng bào năm mới cố gắng mới, thắng lợi mới.

Nói ngày 2-2-1965.
Báo *Nhân dân,* số 3961,
ngày 5-2-1965.

BÀI NÓI VỚI CÔNG NHÂN VÀ CÁN BỘ Ở UÔNG BÍ (QUẢNG NINH)

Nhân dịp Tết Nguyên đán, Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái chúc:
Các đồng chí công nhân, bộ đội và cán bộ,
Các anh hùng lao động và các chiến sĩ thi đua,
Các cháu thanh niên
Năm mới cố gắng mới, thắng lợi mới!
Chúc mừng và cảm ơn các đồng chí chuyên gia đang tận tình giúp chúng ta xây dựng mỏ than, nhà máy điện và nhà máy cơ khí.
Bác rất vui lòng thấy các cô, các chú đã sôi nổi thi đua "mỗi người làm việc bằng hai để đền đáp đồng bào miền Nam ruột thịt" và đã đạt được thành tích khá.
Có nhiều sáng kiến hợp lý hoá sản xuất để tăng năng suất lao động:
Lắp lò hơi số 3 nhanh trước hai tháng.
Lắp máy số 3 tiết kiệm được 70 vạn đồng.
Kế hoạch xây dựng mỏ Vàng Danh của năm 1964 đã đạt mức.
Như thế là tốt.
Nhân đây, Bác nhắc các cô, các chú mấy điều:
Hiện nay, Nhà máy điện Uông Bí và mỏ Vàng Danh đều là những xí nghiệp vào loại to và hiện đại nhất của nước ta. *Than* và *điện* rất cần cho công nghiệp và nông nghiệp. Các cô, các chú hãy ra sức làm cho nhiều, nhanh, tốt, rẻ.
Thiết kế và xây dựng phải làm cho chắc, cho kỹ. Tránh làm ẩu rồi phải chữa đi chữa lại, vừa lãng phí sức người, sức của, vừa không tốt cho sản xuất.
Phải tiết kiệm nguyên liệu, vật liệu. Phải giữ gìn tốt máy móc, vì đó là do mồ hôi máu mủ của nhân dân ta mà ra.
Đây là những xí nghiệp mới, phải tăng cường quản lý kinh

tế, nắm vững kỹ thuật. Phải giữ gìn kỷ luật lao động. Phải thường xuyên học tập kinh nghiệm của các đồng chí chuyên gia và công nhân Liên Xô.
Cán bộ và công nhân cần chú ý ăn, ở cho sạch sẽ, đúng vệ sinh, để giữ gìn sức khoẻ.
Giữa cán bộ và cán bộ, giữa cán bộ và công nhân, giữa các bộ phận, phải đoàn kết nhất trí, giúp đỡ lẫn nhau.
Phải tiến hành tốt cuộc vận động "3 xây, 3 chống".
Năm nay, Bác thưởng một lá cờ luân lưu cho cả khu mỏ. Các cô, các chú phải cố gắng thi đua để giành lấy giải thưởng ấy.
Một lần nữa, Bác thân ái chúc các cô, các chú năm mới cố gắng mới, thắng lợi mới.

Nói ngày 2-2-1965.
Báo *Nhân dân,* số 3961,
ngày 5-2-1965.

TRẢ LỜI THƯ CỦA CÁC ĐẢNG PHÁI DÂN CHỦ, CÁC NHÂN SĨ DÂN CHỦ KHÔNG ĐẢNG PHÁI VÀ HỘI LIÊN HIỆP CÔNG THƯƠNG TRUNG [1]

Kính gửi:
- Uỷ ban cách mạng Quốc dân đảng,
- Hội đồng minh dân chủ,
- Hội kiến quốc dân chủ,
- Hội xúc tiến dân chủ,
- Hội liên hiệp công thương
và các nhân sĩ dân chủ Trung Quốc,

Tôi vô cùng cảm kích nhận được bức thư đề ngày 9 tháng 2 năm 1965 của các đảng phái dân chủ, Hội liên hiệp công thương và các nhân sĩ dân chủ toàn Trung Quốc gửi cho tôi và cho nhân dân Việt Nam, kịch liệt lên án hành động tiến công xâm lược của đế quốc Mỹ ngày 7 và 8 tháng 2 năm 1965 đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhiệt liệt hoan nghênh những thắng lợi của quân đội và nhân dân Việt

1) Chiều 9-2, trong khi tuần hành qua Đại sứ quán nước ta tại Trung Quốc, đoàn đại biểu các đảng phái dân chủ, nhân sĩ dân chủ không đảng phái và Hội liên hiệp công thương Trung Quốc đã trao cho đồng chí Hoàng Bắc, Đại biện lâm thời nước ta một bức thư để nhờ chuyển lên Chủ tịch Hồ Chí Minh nói lên sự căm phẫn đối với hành động xâm lược của đế quốc Mỹ đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và quyết tâm ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gửi thư cảm ơn sự ủng hộ kịp thời, kiên quyết và đầy nhiệt tình của nhân dân Trung Quốc đối với nhân dân ta.

Nam chúng tôi.
Sự ủng hộ kịp thời, kiên quyết và đầy nhiệt tình của nhân dân Trung Quốc anh em, của Chính phủ, các đoàn thể, các đảng phái dân chủ và các nhân sĩ dân chủ ở Trung Quốc là biểu hiện cao quý nhất của mối tình đoàn kết chiến đấu anh em ruột thịt giữa nhân dân hai nước chúng ta. Lời tuyên bố của Chính phủ Trung Quốc: Xâm phạm nước Việt Nam tức là xâm phạm Trung Quốc, 650 triệu nhân dân Trung Quốc quyết không khoanh tay ngồi nhìn và đã chuẩn bị sẵn sàng...", những cuộc biểu tình thị uy của hàng triệu nhân dân Trung Quốc là một cổ vũ hết sức to lớn đối với cuộc đấu tranh chính nghĩa và tất thắng của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược
Thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới Đảng Cộng sản Trung Quốc, Chính phủ nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa, cảm ơn các đảng phái dân chủ, Hội liên hiệp công thương và các nhân sĩ dân chủ, cảm ơn toàn thể anh em chị em Trung Quốc thân yêu đã luôn luôn ra sức ủng hộ nhân dân Việt Nam chúng tôi.
Chúc tình đoàn kết chiến đấu anh em giữa nhân dân hai nước Việt Nam và Trung Quốc đời đời bền vững.

Hà Nội, ngày 11 tháng 2 năm 1965
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3968,
ngày 12-2-1965.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI THI ĐUA "NĂNG SUẤT CAO, CHẤT LƯỢNG TỐT, TIẾT KIỆM NHIỀU" TOÀN MIỀN BẮC

Bác và đồng chí Phạm Văn Đồng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm các đồng chí.
Trong phong trào thi đua yêu nước, đồng bào các dân tộc, bà con công, nông, Hoa, các đồng chí chuyên gia đều có góp phần xứng đáng.
Năm ngoái có 1.170 tổ và đội được nhận là tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa.
8.900 tổ và đội được ghi tên và 16.500 tổ và đội đề nghị ghi tên phấn đấu trở thành tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa. Như thế là phong trào năm ngoái phát triển hơn năm kia. Năm nay phải phát triển hơn năm ngoái.
Nghe nói năm ngoái đã tổng kết hơn 15 vạn *sáng kiến.* Như thế là tốt. Theo ý Bác thì đối với sáng kiến cũng như đối với việc trồng cây, trồng cây nào phải tốt cây ấy, hơn là trồng nhiều mà cây sống ít. Khi có sáng kiến mới thì tập thể phải bổ sung nó, cải tiến nó, phổ biến nó, áp dụng nó. Như thế, thì bảy vạn rưỡi sáng kiến cũng đã giúp cho chúng ta khá nhiều. Bác không rõ 15 vạn sáng kiến nói trên đã được cải tiến và áp dụng như thế nào?
Chúng ta có phong trào *thi đua* yêu nước, thi đua "mỗi người làm việc bằng hai", thi đua đạt ba điểm cao, vận động "3 xây, 3 chống"...Tên gọi khác nhau, song đều nhằm một mục đích. Vì vậy, cần phải kết hợp cho khéo.

Phong trào nói chung là khá, nhưng vẫn còn những *nhược điểm* cần phải giải quyết. Ví dụ:
- Phong trào chưa đều trong các ngành, các đơn vị, các địa phương.
- Thường chạy theo số lượng, ít chú trọng chất lượng.
- Một số ngành còn khoán trắng việc chỉ đạo cho công đoàn.
- Đặt quá nhiều tiêu chuẩn, hội họp quá nhiều, v.v..

Chúng ta cần phải đẩy mạnh thi đua *cải tiến quản lý* kỹ thuật, quản lý lao động và quản lý vật tư.
- Phải hết sức bảo đảm chất lượng và thực hành tiết kiệm.
- Từ cán bộ đến các đơn vị phải đi sâu đi sát trong việc chỉ đạo thực hiện.
- Dưới sự lãnh đạo của Đảng, các tổ chức như thanh niên, phụ nữ, công đoàn phải phối hợp chặt chẽ với nhau. Phải tránh xu hướng bản vị, cục bộ.
- Để bảo đảm phong trào thi đua thắng lợi vẻ vang, cần có hai điều: một là cán bộ và công nhân phải thấm nhuần đạo đức cách mạng, ý thức trách nhiệm và tinh thần làm chủ tập thể; hai là kế hoạch 10 phần thì biện pháp 20 phần và quyết tâm 30 phần.

Tất cả các ngành, các địa phương, phải hăng hái *thi đua* hoàn thành thắng lợi kế hoạch năm nay và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, tạo điều kiện tốt cho kế hoạch 5 năm lần thứ hai, đồng thời luôn luôn phải nâng cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu, để ủng hộ một cách thiết thực đồng bào miền Nam anh hùng.

Bác chỉ nói tóm tắt như vậy. Thủ tướng Phạm Văn Đồng sẽ nói nhiều hơn và rõ hơn.

Chúc Hội nghị thành công và Bác chờ tin thắng lợi của các cô, các chú.

Nói ngày 12-2-1965.
Báo *Nhân dân,* số 3970,
ngày 14-2-1965.

ĐIỆN CẢM ƠN

Kính gửi Thái tử Quốc trưởng Nôrôđôm Xihanúc,
Vương quốc Campuchia,

Phnôm Pênh

Tôi hết sức cảm kích về bức điện của Ngài nghiêm khắc lên án những hành động xâm lược gần đây của đế quốc Mỹ đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và hoan nghênh những thắng lợi của Quân đội nhân dân Việt Nam.

Sự ủng hộ hoàn toàn của Ngài đã một lần nữa biểu hiện tinh thần bất khuất của nhân dân Khơme kiên quyết chống sự can thiệp và xâm lược của đế quốc Mỹ và tay sai và biểu hiện mối tình đoàn kết anh em của nhân dân Khơme đối với nhân dân Việt Nam.

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi Ngài và nhân dân Khơme anh em lời cảm ơn chân thành về sự ủng hộ quý báu đó.

Nhân dân Việt Nam quyết đoàn kết chặt chẽ với nhân dân Khơme anh em và với các dân tộc khác ở Đông Dương trong cuộc đấu tranh chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ. Chúng tôi tin chắc rằng dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Ngài, nhân dân Khơme sẽ thu được nhiều thắng lợi to lớn.

Kính chúc Ngài mạnh khoẻ.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân, số* 3969,
ngày 13-2-1965.

THƯ KHEN CÁC LỰC LƯỢNG VŨ TRANG VÀ ĐỒNG BÀO QUẢNG BÌNH, VĨNH [1], NGHỆ AN, ĐÃ CHIẾN ĐẤU DŨNG CẢM LẬP ĐƯỢC CHIẾN CÔNG

Thân ái gửi cán bộ, chiến sĩ các lực lượng vũ trang và đồng bào Quảng Bình, Vĩnh Linh, Nghệ An,

Cán bộ, chiến sĩ và đồng bào Quảng Bình, Vĩnh Linh, Nghệ An, đã chiến đấu dũng cảm liên tục chống những hành động xâm lược của đế quốc Mỹ đối với miền Bắc nước ta. Đã bắn chìm một tàu biệt kích Mỹ ngày 1-2-1965 và trong những ngày 7, 8, 11-2-1965 đã bắn rơi 22 máy bay Mỹ và bắn bị thương nhiều chiếc khác, bắt sống một tên thiếu tá phi công Mỹ. Thắng lợi đó đã làm nức lòng nhân dân ta trong cả nước. Một lần nữa chúng ta đã tỏ rõ cho đế quốc Mỹ biết rằng nếu chúng cứ liều lĩnh tiếp tục khiêu khích miền Bắc, chúng sẽ bị thất bại nhục nhã.

Bác rất vui lòng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ khen ngợi các đơn vị và các cá nhân đã lập được chiến công.

Bác thân ái gửi lời thăm hỏi tất cả bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, công an nhân dân vũ trang, dân quân, tự vệ, cán bộ và đồng bào các vùng bị giặc bắn phá đã đoàn kết chiến đấu tốt.

Nhân dịp này, chúng ta rất vui mừng hoan hô đồng bào và Quân giải phóng miền Nam anh dũng đã liên tiếp đánh thắng địch nhiều trận lớn.

Thế là đầu năm, quân và dân miền Bắc, Quân giải phóng và

1) Nay thuộc tỉnh Quảng Trị.

đồng bào miền Nam đều lập được chiến công vẻ vang.

Nhưng đế quốc Mỹ và tay sai còn nhiều âm mưu hung ác, quân và dân ta phải tăng cường đoàn kết, nâng cao cảnh giác, đẩy mạnh sản xuất, sẵn sàng chiến đấu, giặc đến là đánh, đánh là phải thắng.

Cả nước một lòng đấu tranh anh dũng. Nhân dân trong phe xã hội chủ nghĩa và bè bạn khắp năm châu đồng tình ủng hộ ta. Sự nghiệp xây dựng và bảo vệ chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc nhất định thắng lợi. Sự nghiệp giải phóng của đồng bào miền Nam và sự nghiệp hoà bình thống nhất đất nước của nhân dân ta nhất định thành công.

Chào thân ái và quyết thắng

Hà Nội, ngày 14 tháng 2 năm 1965

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 3974, ngày 18-2-1965.

BÀI NÓI VỚI CÁN BỘ VÀ XÃ VIÊN HỢP TÁC XÃ HỒNG THÁI (HẢI DƯƠNG)

Các đồng chí,

Bác và đồng chí Phó Thủ tướng Phạm Hùng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ về thăm đồng bào và cán bộ tỉnh nhà, thăm hợp tác xã Hồng Thái. Nhân tiện đây, Bác gửi lời chào và cảm ơn các đồng chí chuyên gia Trung Quốc đang giúp tỉnh Hải Dương về nông nghiệp.

Riêng về hợp tác xã Hồng Thái, Bác có mấy ý kiến:

Ngày nay thấy cảnh tươi vui no ấm của xã Hồng Thái, chắc không ai ngờ rằng trước cách mạng, đó là một nơi chiêm khô mùa thối, nhân dân đói nghèo. Non 3.000 người dân mà năm 1945 đã có 1.200 người chết đói! Chỉ một việc đó, đủ nói lên tình trạng xã này xưa kia.

Từ ngày cải cách ruộng đất[41] thắng lợi, nhất là từ năm 1960, Hồng Thái đã thay đổi hẳn. Mấy con số sau đây nói rõ sự đổi mới nhanh chóng ấy.

	1960	*1964*
- Ruộng chiêm và mùa	378 ha	543 ha
- Tổng sản lượng thóc	800 tấn	1.285 tấn
- Cá bán được	5.900 đồng	18.900 đồng
- Lợn	720 con	1.224 con
- Thu nhập của một lao động	315 kg	672kg
- Bán thóc và nộp thuế cho Nhà nước	289 tấn	423 tấn

Đời sống vật chất được nâng cao, đời sống văn hoá cũng phát triển. Ngày nay Hồng Thái có một trường cấp I với 450 học

trò. Ngoài ra còn có 180 cháu học cấp II, 22 cháu học cấp III.

1 nhà thương nhỏ với 15 giường.

5 nhà gửi trẻ có 120 cháu.

5 lớp mẫu giáo với 200 cháu.

10 nhà tắm.

550 cái sân gạch (trước kia chỉ có 15 cái).

120 cái giếng (trước kia phải uống nước ao).

60% hộ có nhà gỗ. Hơn 80% hộ có mức sống ngang trung nông.

Đó là những *đổi mới* mà trước đây đồng bào Hồng Thái không có.

Do đâu mà có kết quả bước đầu tốt đẹp đó ?

Do *chi bộ* theo đúng đường lối, chính sách của Đảng và được đồng bào hết lòng tin cậy, hăng hái làm theo.

Hồng Thái có năm chi bộ (năm thôn) với 117 đảng viên, 83 đồng chí là "bốn tốt". Đoàn Thanh niên Lao động có 120 đoàn viên, 90% thanh niên là "bốn tốt".

Để giải quyết nạn nghèo khổ vì hạn và úng, chi bộ đã động viên nhân dân ra sức làm *thuỷ lợi*. Xã đã có một đội chuyên làm thuỷ lợi do một đồng chí chi uỷ phụ trách. Hơn một nửa số đội viên là đảng viên và đoàn viên. Đội thuỷ lợi có đầy đủ công cụ cải tiến, còn có tủ thuốc, tủ sách báo, đội bóng chuyền, v.v.. Vì được giúp đỡ mọi mặt, cho nên nâng suất lao động của đội càng ngày càng tăng. Năm 1962 bình quân một công là 2 mét khối rưỡi, năm 1964 bình quân một công là 4 mét khối.

Do làm thuỷ lợi tốt mà ruộng một vụ thành hai vụ. Giao thông vận tải dễ dàng, đã tiết kiệm được mỗi năm hơn 31.500 công. Có nhiều phương tiện để trồng cây, nuôi cá. Ngày công xã viên góp vào hợp tác xã cũng tăng thêm: Năm 1961 bình quân là 137 ngày công, năm 1964 là 289 ngày công.

Nói tóm lại, Hồng Thái tiến bộ nhiều là do đồng bào hăng hái, cần cù, do đảng viên đoàn kết, gương mẫu. Ví dụ: đồng chí Đẩu đã 76 tuổi mà vẫn đỡ đầu dân quân. Đồng chí Yên 66

tuổi, phụ trách trồng trọt, một mình đã trồng được 5.000 cây, v.v..

Tuy vậy đồng bào và cán bộ Hồng Thái chớ nên tự mãn với những thành tích bước đầu mà cần phải cố gắng hơn nữa.

- Làm cho năng suất lúa ổn định và tăng hơn.
- Đẩy mạnh chăn nuôi hơn nữa.
- Chăm sóc hơn nữa việc trồng cây.

Củng cố tốt và phát triển tốt Đảng và Đoàn thanh niên.

Bây giờ nói chuyện về Hải Dương.

Bác rất vui lòng nhận thấy trong năm vừa qua Hải Dương tiến bộ khá về các mặt như:

- Cuộc vận động cải tiến quản lý đã làm được khá tốt.
- Khối lượng *thuỷ lợi* năm 1964 nhiều bằng cả hai năm 1962, 1963 cộng lại. Nhưng có một số nơi, ví dụ như Kim Thành chưa bảo đảm chất lượng.
- *Nuôi lợn* tập thể phát triển khá. Năm 1963 mới có 140 hợp tác xã, năm 1964 đã có 365 hợp tác xã nuôi tập thể. Tuy vậy, vẫn còn gần 700 hợp tác xã chưa làm như vậy.
- Sản xuất *lương thực* khá cả về diện tích và sản lượng.

Nghĩa vụ thu mua lương thực và thực phẩm cho Nhà nước đã làm tốt.

- Các ngành khác, như công thương nghiệp, giao thông vận tải, tài chính, ngân hàng, văn hoá, giáo dục, trật tự trị an, vệ sinh phòng bệnh - đều có tiến bộ. Tuy vậy, cần phải cố gắng nhiều hơn nữa.

Đồng bào Hải Dương có những sáng kiến hay và những kiểu mẫu tốt cần được phổ biến, ví dụ:

Chị em *phụ nữ* huyện Nam Sách đã tổ chức hũ gạo tiết kiệm và thi đua gửi tiền vào quỹ tiết kiệm.

Các cháu *nhi đồng* xã Phượng Hoàng có phong trào "ngõ sạch đường quang, sạch làng tốt ruộng" và thi đua chăm lo trâu béo, bò khoẻ.

Xã *Hồng Thái* là kiểu mẫu về công tác *thuỷ lợi* tốt như đã nói trên.

Xã *Nam Chính* là kiểu mẫu công tác *vệ sinh phòng bệnh*. Từ chỗ uống nước ao tù, hiện nay 416 gia đình đã có 369 cái giếng, 416 hố xí hợp vệ sinh, 82 cái nhà tắm, 22 tủ thuốc, v.v.. Kết quả là bệnh ỉa chảy, đậu mùa, toét mắt, đã chấm dứt. Trước kia hơn 90% dân trong xã mắc bệnh mắt hột, nay chỉ còn 5%. Kết quả là sức khoẻ càng dồi dào, sản xuất càng phát triển.

Kiểu mẫu *hợp tác xã tiên tiến* thì chỉ có Đại Xuân, Hồng Thái, Hiệp An, Sạ Sơn, v.v..

Những nơi kể trên làm được, thì những nơi khác, hợp tác xã khác cố gắng nhất định cũng sẽ làm được.

Là một trong những tỉnh trọng điểm lúa ở miền Bắc, Hải Dương phải phấn đấu làm cho nông nghiệp tiến bộ mạnh mẽ, toàn diện, vững chắc để cải thiện đời sống nhân dân, cung cấp nhiều lương thực và thực phẩm cho Nhà nước để góp phần tích cực vào sự nghiệp công nghiệp hoá và đấu tranh thống nhất nước nhà.

Muốn vậy, thì *thuỷ lợi* là biện pháp hàng đầu. Năm 1964, Hải Dương đã làm tương đối khá, song không được chủ quan thoả mãn. Phải đẩy mạnh phong trào thi đua đuổi kịp và vượt Hồng Thái. Phải tổ chức tốt các đội *thuỷ lợi,* có công cụ cải tiến. Thuỷ lợi phải kết hợp với giao thông, trồng cây, thả cá. Những hợp tác xã nào chưa có đội thuỷ lợi, phải tổ chức và trang bị tốt cho các đội thuỷ lợi. Muốn thâm canh tăng năng suất, phải chú ý cả *nước, phân, giống*. Hải Dương phải trồng cây làm *phân xanh cho nhiều*. Muốn lương thực dồi dào thì phải vừa nhiều *lúa,* vừa nhiều *hoa màu*. Phải mạnh dạn tiến vào khoa học kỹ thuật nông nghiệp.

Phải chú trọng cây lương thực, đồng thời phải đẩy mạnh *chăn nuôi* cho cân đối với trồng trọt. Muốn phát triển tốt chăn nuôi thì phải có đủ thức ăn, có giống tốt và thú y tốt. Cần phát triển cây *công nghiệp,* trồng cây, thả cá. vừa để cải thiện đời sống của nhân dân, vừa để phục vụ xuất khẩu. *Trồng cây* phải có *đội chuyên trách,* phải *bảo vệ tốt* những cây đã trồng.

Phải lấy nông nghiệp làm chính, nhưng phải toàn diện, phải chú ý cả các mặt công nghiệp, thương nghiệp, tài chính, ngân hàng, giao thông, kiến trúc, văn hoá, giáo dục, y tế, v.v.. Các ngành này phải lấy phục vụ nông nghiệp làm trung tâm.

Phải đẩy mạnh phong trào *vệ sinh* nông thôn, học tập thi đua với Nam Chính, Hùng Sơn.

Phải nắm vững tay cày tay súng, *đẩy mạnh quốc phòng,* trật tự trị an, củng cố tốt *dân quân, tự vệ,* luôn luôn nâng cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu.

Muốn thắng lợi thì phải củng cố tốt và phát triển tốt Đảng và Đoàn. *Chỉnh huấn* phải làm cho tốt. Tiếp tục đẩy mạnh việc xây dựng chi bộ "bốn tốt", chi đoàn "bốn tốt" cả ở nông thôn, xí nghiệp và cơ quan. Mọi việc phải theo tinh thần *cần kiệm* xây dựng nước nhà, chống tham ô, lãng phí, quan liêu, tránh liên hoan lu bù. Đảng viên, cán bộ phải đi sát quần chúng, củng cố và phát huy vai trò các đoàn thể quần chúng, như thanh niên, phụ nữ, công đoàn.

Hiện nay tỉnh ta có hơn 26.750 đảng viên (nhiều *hơn 5 lần* tổng số đảng viên ngày Cách mạng Tháng Tám) và 28.000 đoàn viên. Đó là một lực lượng cách mạng to lớn. Đảng viên và đoàn viên phải đoàn kết nhất trí, xung phong gương mẫu trong mọi công việc, làm cho Hải Dương trở nên một tỉnh gương mẫu.

Cuối cùng, Bác chúc các đồng chí cố gắng nhiều, thành tích nhiều và Bác gửi lời thân ái thăm hỏi đồng bào và cán bộ cả tỉnh.

Nói ngày 15-2-1965.
Báo *Nhân dân,* số 3974,
ngày 18-2-1965.

THƯ CHÀO MỪNG HỘI NGHỊ NHÂN DÂN ĐÔNG DƯƠNG[42]

Kính gửi Hội nghị nhân dân Đông Dương,
Phnôm Pênh

Nhân dịp khai mạc Hội nghị nhân dân Đông Dương do *sáng kiến của Thái tử Quốc trưởng Nôrôđôm Xihanúc,* tôi thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, gửi lời chào mừng nhiệt liệt đến Hội nghị. Cũng nhân dịp này, tôi nhiệt liệt hoan nghênh tinh thần anh dũng của nhân dân Khơme anh em đã bền bỉ đấu tranh, bảo vệ chính sách hoà bình và trung lập, bảo vệ toàn vẹn lãnh thổ của Vương quốc Campuchia dưới *sự lãnh đạo của Thái tử Quốc trưởng Nôrôđôm Xihanúc.*

Hơn mười năm nay, thi hành chính sách can thiệp và xâm lược, đế quốc Mỹ đã phá hoại một cách có hệ thống Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương và Hiệp định Giơnevơ năm 1962[11] về Lào, đã xâm phạm độc lập, chủ quyền của ba nước chúng ta . Nhưng nhân dân Vương quốc Campuchia, nhân dân Vương quốc Lào và nhân dân miền Nam Việt Nam đã anh dũng chống lại và đã giành được nhiều thắng lợi to lớn.

Trong cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam , Mỹ đã bị nhân dân miền Nam Việt Nam anh hùng, dưới sự lãnh đạo của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đánh cho thất bại thảm hại. Để gỡ thế bí, bọn xâm lược Mỹ vừa tăng cường chiến tranh ở miền Nam Việt Nam, vừa trắng trợn gây những hành động chiến tranh đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Đồng thời chúng tăng cường các hoạt động khiêu khích vũ trang đối với Vương quốc Campuchia và cho máy bay tiến công nhiều vùng do Neo Lào Hắcxạt và lực lượng trung lập yêu nước Lào kiểm soát.

Chính sách gây chiến của đế quốc Mỹ đang bị nhân dân toàn thế giới kịch liệt phản đối.

Nhân dân ba nước anh em Việt Nam, Campuchia và Lào vốn đã luôn luôn cùng nhau sát cánh chống kẻ thù chung là chủ nghĩa thực dân, đế quốc. Đứng trước nguy cơ một cuộc chiến tranh mở rộng do Mỹ gây nên, nhân dân ba nước chúng ta đoàn kết chặt chẽ chống đế quốc Mỹ, thì chúng ta nhất định thắng lợi.

Tôi kính chúc Hội nghị nhân dân Đông Dương thành công tốt đẹp

Hà Nội, ngày 25 tháng 2 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3986, ngày 2-3-1965.

TA THẮNG LỚN, MỸ THUA TO

Các bạn thân mến,

Báo cáo này xin miễn kể lại những trận oanh liệt ở Plây Cu, Tuy Hoà, Quy Nhơn, Phù Mỹ..., chỉ trong vòng bảy ngày (7 đến 14-2-1965), đồng bào miền Nam đã tiêu diệt 2.500 lính ngụy và 350 tên Mỹ xâm lược, phá huỷ 47 máy bay Mỹ, v.v.. Cũng miễn kể lại những thắng lớn ở Vĩnh Linh, Đồng Hới, Nghệ An, trong ba ngày (7, 8, 11-2-1965), ta đã bắn rơi 22 máy bay Mỹ. Đó là những thắng lợi về quân sự mà thiên hạ đều biết. Báo cáo này chỉ tóm tắt nêu lên những thắng lợi của ta và những thất bại của Mỹ về *chính trị.*

Đế quốc Mỹ thường rêu rao nào "dân chủ", nào "tự do". Nhưng lần này chúng đã bị lột hết mặt nạ trước thế giới.

Như hôm 11-2, tổng Giôn đã ra lệnh ném bom Vĩnh Linh, Đồng Hới, Nghệ An. Nhưng liền sau đó, trong một cuộc chiêu đãi đoàn ngoại giao, cũng tên Giôn đó đã lép bép rằng "Mỹ hết sức ủng hộ hoà bình, chính nghĩa giữa các dân tộc"(!).

Đế quốc Mỹ lặp đi lặp lại rằng chúng không có ý mở rộng chiến tranh ở Việt Nam. Nhưng mọi người biết rằng: tháng 6 năm ngoái, trong hội nghị bí mật ở Hônôlulu, chúng đã đặt kế hoạch mở rộng chiến tranh ra miền Bắc để hòng gỡ thế bí của chúng ở miền Nam. *Mồng 4 tháng 8*, thì chúng dựng đứng ra "Sự kiện vịnh Bắc Bộ", 17-9, chúng lại cho tàu chiến vào vịnh Bắc Bộ, hòng gây chiến lần nữa. Từ đó, chúng cho máy bay, tàu chiến khiêu khích hơn 20 lần miền Bắc nước ta. Rồi đến trận cắn trộm ngày 7, 8 và 11- 2-1965.

Tuy bọn Mỹ nói đó là để "trả đũa" cho những trận thất bại

nhục nhã của chúng ở miền Nam. Nhưng báo chí Mỹ đã nói toạc ra rằng "Mỹ có thể ném bom vào mục tiêu ở miền Bắc, không chỉ để trả đũa". *(UPI,* 12-2-1965). Các báo Anh cũng nói rằng: "Từ tháng 12 năm ngoái, Tổng thống Mỹ đã cho Thủ tướng Anh biết kế hoạch ném bom miền Bắc Việt Nam".

Việc Mỹ ném bom miền Bắc đã gây nên khắp thế giới một làn sóng sôi sục phản đối Mỹ và ủng hộ ta.

Từ Triều Tiên, Trung Quốc, Liên Xô đến Cuba, hàng chục triệu nhân dân *các nước anh em* đã rầm rộ tuần hành thị uy chống Mỹ. Chính phủ các nước anh em đã nghiêm khắc cảnh cáo Mỹ và tích cực ủng hộ ta.

Ở các nước bạn như Angiêri, Inđônêxia, v.v. hàng chục vạn người biểu tình ủng hộ ta, phản đối Mỹ. Hôm 15-2, riêng ở Giacácta đã có hơn 25 vạn người biểu tình chống Mỹ.

Nhân dân các nước tư bản như Anh, Pháp, Nhật, Ý, và *các nước xã hội* như Sili, Côlômbi, Vênêduêla, v.v. cũng có những cuộc biểu tình rầm rộ lên án Mỹ và ủng hộ ta.

Cho đến các nước như *Tây Đức, Mã Lai,* quần chúng cũng có phong trào như vậy. Các báo Mỹ đã phải thú nhận rằng: "Trên thế giới các cuộc thị uy chống Mỹ đã lên đến cao trào mới... Chưa bao giờ Mỹ bị cô lập như bây giờ".

Ngay ở Mỹ, phong trào chống chiến tranh cũng lan mạnh. Nhiều chính khách có thần thế như các nghị sĩ Moxơ, Sócsơ, Gruninh, v.v. kịch liệt chống chiến tranh xâm lược ở Việt Nam. Vừa rồi lại có thêm 420 giáo sư các trường đại học và 122 người có danh vọng lớn như ông Pôlinh đã tuyên bố rằng cuộc chiến tranh phi nghĩa ở Nam Việt Nam nhất định sẽ thất bại và đòi Chính phủ Mỹ phải chấm dứt ngay chiến tranh.

Thanh niên và sinh viên 14 trường đại học và 10 trường cao đẳng ở Thủ đô và 10 thành phố lớn ở Mỹ đã mít tinh, biểu tình ủng hộ ta.

Nhiều báo chí tư sản Mỹ cũng nghiêm khắc lên án hành động kiểu cướp biển của Chính phủ Mỹ. Ví dụ: Hãng *UPI* viết: "Đó

là một cuộc đánh bạc không hy vọng thắng". *Thời báo Nữu Ước* viết: "Hành động điên rồ của Mỹ ở miền Bắc không cứu vãn được thất bại của Mỹ ở miền Nam Việt Nam".

Trong phong trào rung động cả thế giới này, có những chuyện rất cảm động. Như bà cụ Lý, 69 tuổi, đã chống gậy dẫn cả nhà gồm 18 người con và cháu cùng đi biểu tình với hàng vạn nhân dân Nam Ninh (Quảng Tây). Để chống chính sách chiến tranh của tổng Giôn và ủng hộ ta, nhiều sinh viên Mỹ đã tuyệt thực 48 tiếng đồng hồ, trong số này có 30 sinh viên gái ở Trường đại học Côlômbia...

Những việc kể trên chứng tỏ rằng: Anh em bè bạn khắp năm châu đều nhiệt liệt ủng hộ ta và về chính trị cũng như về quân sự, ta đang thắng lớn, Mỹ đang thua to. Tuy vậy, như "chó dại cắn càn", đế quốc Mỹ càng thua đau, chúng càng giãy giụa hung dữ. Cho nên toàn dân ta phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, đẩy mạnh sản xuất, sẵn sàng chiến đấu và chiến thắng.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3983,
ngày 27-2-1965.

ĐIỆN CẢM ƠN THÁI TỬ NÔRÔĐÔM XIHANÚC VÀ HỘI NGHỊ NHÂN DÂN ĐÔNG DƯƠNG

Kính gửi Ngài Chủ tịch Hội nghị nhân dân Đông Dương,
Phnôm Pênh

Tôi rất cảm kích được biết qua bức điện của Ngài rằng Thái tử Nôrôđôm Xihanúc, Quốc trưởng Vương quốc Campuchia, đã kịch liệt lên án đế quốc Mỹ về hành động khiêu khích mới và hết sức nghiêm trọng của chúng đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhấn mạnh sự cần thiết đối với nhân dân các nước Đông Dương phải tăng cường đoàn kết hơn nữa trước nguy cơ mở rộng chiến tranh do đế quốc Mỹ gây nên.

Quan điểm trên đây của Thái tử Quốc trưởng, mà Hội nghị nhân dân Đông Dương hoàn toàn tán thành, là một bằng chứng tỏ rõ ý chí thống nhất của nhân dân ba nước chúng ta là kiên quyết đấu tranh chống sự xâm lược của đế quốc Mỹ và ra sức bảo vệ hoà bình, độc lập dân tộc và toàn vẹn lãnh thổ.

Thay mặt nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, một lần nữa tôi nhiệt liệt chúc Hội nghị nhân dân Đông Dương thành công rực rỡ và chân thành cảm ơn Thái tử Nôrôđôm Xihanúc, Quốc trưởng Vương quốc Campuchia.

Tôi xin gửi Ngài lời chào kính trọng.

Hà Nội, ngày 6 tháng 3 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 3992,
ngày 8-3-1965.

"SÁCH TRẮNG" CỦA MỸ

Là một văn kiện đen tối nhất, xấu xa và dơ bẩn nhất trong lịch sử. Đó chỉ là một bồ giấy lộn hôi tanh. Nó nhằm ba mục đích trắng trợn:

1. Hòng che giấu tội ác tầy trời của đế quốc Mỹ.
2. Hòng vu cáo Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà là kẻ xâm lược, là kẻ vi phạm Hiệp định Giơnevơ.
3. Hòng lừa bịp nhân dân Mỹ và thế giới, để mở rộng chiến tranh ở Việt Nam.

Nhưng bàn tay đẫm máu của đế quốc Mỹ không bưng bít được mặt trời sự thật. Mặt nạ gian dối của đế quốc Mỹ "vừa ăn cướp vừa la làng" đã bị cả thế giới lột trần.

Hiệp định Giơnevơ 1954, trong Điều 17, 18, 19 và trong điểm 4, 6 đã quy định rõ ràng: Cấm không được đưa vào Việt Nam các thứ vũ khí nước ngoài. Cấm không được xây dựng căn cứ quân sự mới trên lãnh thổ Việt Nam. Cấm nước ngoài không được lập căn cứ quân sự ở Việt Nam. Cấm đưa bộ đội, nhân viên quân sự và vũ khí đạn dược nước ngoài vào Việt Nam. Giới tuyến 17 là tạm thời, không phải là giới tuyến chính trị, hoặc giới tuyến lãnh thổ; Việt Nam sẽ thống nhất bằng một cuộc tổng tuyển cử tự do khắp cả nước vào năm 1956...

Ở Hội nghị Giơnevơ, Chính phủ Mỹ đã tuyên bố rằng: Mỹ sẽ không đe doạ hoặc dùng vũ lực cản trở Hiệp định ấy.

Nhưng chữ ký chưa ráo mực thì *Mỹ đã dùng mọi cách phá hoại Hiệp định Giơnevơ.* Mỹ nặn ra chính quyền bù nhìn phát xít Ngô Đình Diệm. Mỹ tổ chức, vũ trang, huấn luyện cho nguỵ quyền một quân đội đánh thuê khát máu. Suốt mười năm trời, gần 20 vạn đồng bào miền Nam yêu nước đã

bị Mỹ - Diệm khủng bố, tù đày, chặt cổ mổ bụng. 70 vạn người đã bị tra tấn giam cầm trở nên tàn phế. Hàng triệu người bị nhốt vào các trại tập trung mà chúng gọi là "ấp chiến lược". Không gia đình nào không có người bị hy sinh. Không làng xóm nào không bị càn quét. Đế quốc Mỹ và bọn tay sai đã phạm hết mọi tội ác dã man, chúng đã biến miền Nam thành một địa ngục.

Hoa Kỳ bên nớ, Việt Nam bên ni, cách nhau hơn hai vạn dặm. Đế quốc Mỹ có quyền gì mà đã phái đến miền Nam gần ba vạn binh sĩ, 25% tổng số sĩ quan của quân đội Hoa Kỳ, hơn hai tá tướng lĩnh, xây dựng 11 vũng tàu quân sự với hơn 800 tàu chiến các loại và 169 sân bay với 2.000 chiếc phi cơ. Hãng *AP* Mỹ (26-12-1964) thú nhận rằng bình quân mỗi tháng chỉ loại máy bay Xcairâyđơ đã dội 6.500 tấn bom tàn phá các làng mạc miền Nam. Hãng Anh *Roitơ* (7-1964) cho biết rằng năm 1963, máy bay Mỹ đã đi khủng bố 30 vạn chuyến.

Tóm tắt mấy việc nói trên đủ vạch rõ đế quốc Mỹ là kẻ phá hoại Hiệp định Giơnevơ, đế quốc Mỹ là kẻ xâm lược. Quyển "sách trắng" hôi thối của chúng không lừa bịp được ai. Đế quốc Mỹ đã điên cuồng lại thêm ngu ngốc, luống cuống. Hôm trước chúng lặp đi lặp lại không mở rộng chiến tranh, nhưng hôm sau tàu chiến và máy bay Mỹ đến bắn phá nhà thương và trường học ở miền Bắc. Bị thua to và sa lầy ở miền Nam, chúng muốn mở rộng chiến tranh đến miền Bắc hòng gỡ thế bí. Như thế khác nào con chó sói hai chân sau đã bị kẹt vào cạm bẫy, muốn thò cả hai chân trước vào cạm bẫy nữa để giải thoát cho hai chân sau! Thật là ngu xuẩn!

Đế quốc Mỹ và lũ tay sai gây chiến tranh phi nghĩa chống lại toàn dân ta, cho nên chúng nhất định thất bại. Buộc phải chiến tranh để bảo vệ Tổ quốc mình, nhân dân Việt Nam nhất định thắng lợi. Nhất định thắng lợi vì chúng ta có chính nghĩa; vì chúng ta đoàn kết một lòng, kiên quyết kháng chiến; vì chúng ta được sự đồng tình ủng hộ của các nước xã hội chủ

nghĩa anh em và của nhân dân yêu chuộng chính nghĩa khắp thế giới - kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ.

Kế hoạch Taylo đã tiêu tan. Kế hoạch Mặt nạ * cũng phá sản. Đế quốc Mỹ chỉ có thể chọn một trong hai con đường: Hoặc là chuẩn bị tinh thần chờ đón một trận Điện Biên Phủ, hoặc là thi hành đúng Hiệp định Giơnevơ năm 1954, tức là chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam và đình chỉ khiêu khích miền Bắc, rút hết quân đội và vũ khí về Mỹ, để nhân dân miền Nam tự giải quyết việc nội bộ của mình. Nếu đế quốc Mỹ khôn hồn theo con đường thứ hai, nhân dân Việt Nam sẽ sẵn sàng hoan tống họ một cách lịch sự.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 3992,
ngày 8-3-1965.

1* Kế hoạch Mắc Namara.

MỘT NGƯỜI CON VINH QUANG CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN VÀ NHÂN DÂN PHÁP

Các đồng chí thân mến,

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 65 ngày sinh đồng chí Môrixơ Tôrê, lãnh tụ thân yêu của Đảng Cộng sản, người con vinh quang của giai cấp công nhân và nhân dân Pháp, thay mặt Đảng Lao động và nhân dân Việt Nam, tôi thiết tha gửi đến Đảng Cộng sản Pháp và giai cấp công nhân Pháp lời chào mừng anh em.

Cùng với các đồng chí, chúng tôi luôn luôn tưởng nhớ tới đồng chí Môrixơ Tôrê, người bạn chân thành của những người cộng sản và nhân dân Việt Nam, người đã góp phần xây dựng tình đoàn kết chiến đấu giữa hai Đảng và hai dân tộc chúng ta trong cuộc đấu tranh chung chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Tôi biết đồng chí Môrixơ Tôrê cách đây 40 năm. Giữa hai chúng tôi đã có một mối tình đồng chí và tình bạn rất thân mật. Trong thời gian tôi hoạt động ở Pháp, chính Đảng quang vinh của đồng chí Môrixơ Tôrê đã giúp đỡ tôi trở thành người cộng sản.

Trong những năm đấu tranh gay go và anh dũng chống bọn thực dân xâm lược Pháp để giành lại độc lập và tự do cho Tổ quốc, những người cộng sản và nhân dân Việt Nam không bao giờ quên sự giúp đỡ nhiệt tình của Đảng Cộng sản Pháp và đồng chí Tôrê.

Ngay từ năm 1931, trong lúc phong trào cách mạng của nhân dân Việt Nam do Đảng Cộng sản Đông Dương lãnh đạo, bị

thực dân Pháp đàn áp một cách dã man, đồng chí Tôrê đã nói:

"Nếu chúng ta, những người vô sản Pháp, muốn xứng đáng với Quốc tế thì chúng ta còn có những nhiệm vụ khác nữa; đó là trước hết, phải đoàn kết thực sự với hàng triệu công nhân và nông dân Đông Dương đang đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc Pháp để giải phóng nước họ".

Lúc đó sự giúp đỡ ấy của Đảng Cộng sản và giai cấp vô sản Pháp đã đem đến cho những chiến sĩ cộng sản Việt Nam một sức mạnh mới, giúp cho họ đương đầu với mọi nguy hiểm, vượt qua mọi khó khăn và dũng cảm tiến lên.

Chúng tôi luôn luôn nhớ đến những năm mà hai Đảng và hai dân tộc chúng ta chiến đấu trong sự đoàn kết và ủng hộ lẫn nhau - hồi Mặt trận bình dân Pháp[43] và Mặt trận dân chủ Đông Dương[44] - để chống lại chủ nghĩa phát xít và bọn phản động thuộc địa. Cuộc đấu tranh trong tình đoàn kết đó của chúng ta đã tạo ra những điều kiện mới thuận lợi cho thắng lợi của nhân dân Việt Nam, khi làm Cách mạng Tháng Tám và cho công cuộc xây dựng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

Chúng tôi luôn luôn nhớ, với một tấm lòng biết ơn, đến những cuộc đấu tranh dũng cảm của nhân dân Pháp dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, họ đã khinh thường mọi sự đàn áp và đã ủng hộ triệt để trong nhiều năm trường, cuộc kháng chiến của nhân dân Việt Nam chống thực dân Pháp xâm lược.

Tháng 4-1950, đồng chí Tôrê tuyên bố:

"Chính với danh nghĩa là những người Pháp yêu nước và là những người vô sản quốc tế chủ nghĩa mà chúng tôi phản đối cuộc chiến tranh bẩn thỉu ở Việt Nam... Chính lúc này chúng ta càng thấy những lời nói sau đây của Mác là đúng và thiết thực: "một dân tộc đi áp bức dân tộc khác thì dân tộc đó không có tự do". Tại sao không ủng hộ nhân dân Việt Nam đang đấu tranh giành độc lập, khi mà chính chúng ta cũng đang đấu tranh chống ách nô lệ trong nước chúng ta?".

Lời nói này đã làm cho chúng tôi hết sức xúc động và đã cổ vũ chúng tôi trong đấu tranh.

Hơn 10 năm qua, những người cộng sản và nhân dân Pháp

đã không ngừng giúp đỡ nhân dân chúng tôi trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược và bè lũ tay sai của chúng để giải phóng miền Nam và hoà bình thống nhất đất nước.

Chúng tôi tin tưởng chắc chắn rằng giữa hai Đảng chúng ta mối tình anh em được xây dựng trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản sẽ ngày càng bền vững. Chúng tôi sẽ luôn luôn đấu tranh sát cánh với những người cộng sản, giai cấp công nhân và nhân dân cách mạng trên toàn thế giới chống lại chủ nghĩa đế quốc, mà đầu sỏ là đế quốc Mỹ, để giành hoà bình, độc lập dân tộc dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Cuối cùng tôi xin chúc Đảng Cộng sản Pháp anh em, Đảng quang vinh của đồng chí Môrixơ Tôrê, thu được những thành tựu to lớn trong cuộc đấu tranh cách mạng nhằm đoàn kết các lực lượng dân chủ và xây dựng một nước Pháp hoà bình, dân chủ và xã hội chủ nghĩa.

Nhân dịp này, tôi xin gửi lời chào mừng thân thiết của tôi đến đồng chí Giannét Vécmét và các cháu.

Hà Nội, ngày 9 tháng 3 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Tạp chí *Cộng sản* (Pháp),
số 4 và 5, tháng 4 và 5-1965.

ĐẾ QUỐC MỸ CÚT ĐI

Vừa rồi, đế quốc Mỹ đưa vào miền Nam hai nghìn lính nhãi Nam Triều Tiên và ba nghìn rưỡi lính thuỷ đánh bộ Mỹ. Thế là Mỹ tiến thêm một bước nguy hiểm, mở rộng chiến tranh. Đồng thời, việc đó càng tỏ rõ quân đội nguỵ đã mất hết tinh thần và tỏ rõ Mỹ yếu chứ không mạnh. Vì Mỹ yếu cho nên phải đưa thêm lính Mỹ và phải nhờ lính của bọn [1].

Việc đó càng tỏ rõ đế quốc Mỹ chắc thua, miền Nam ta chắc thắng. Những người Mỹ biết điều và dư luận thế giới đều đoán như vậy. Vài ví dụ:

- Năm ngoái, bản báo cáo bí mật của Cục tình báo Mỹ đã nói Mỹ sẽ thua.
- Hồi tháng 4-1954, mồ ma *Ken* đang làm nghị sĩ, y nói: "Không sự viện trợ nào cho Đông Dương có thể đánh thắng một kẻ địch có mặt ở khắp nơi, đồng thời không thấy họ ở đâu cả (ý nói quân du kích). Họ lại được nhân dân đồng tình và ủng hộ... Phái quân đội đến một vùng khó khăn nhất trên thế giới như vậy... tức là Mỹ phải đương đầu với một tình trạng còn khó khăn hơn ở Triều Tiên".
- Báo tư sản Mỹ *Ngôi sao buổi chiều* viết: "Các chuyên gia quân sự cho rằng trong cuộc chiến tranh ở Triều Tiên, lính Mỹ chết hơn 34.000 ngư[1], ở Việt Nam con số đó sẽ tăng gấp đôi... Nếu phái nhiều quân đội Mỹ vào những vùng lầy lội, hiểm trở như ở Việt Nam, thì họ sẽ bị nuốt sạch!".
- Tờ *Thời báo Nữu Ước* viết: "Vô luận vũ khí phổ thông hoặc vũ khí nguyên tử cũng không thắng được quân du kích. Muốn thắng họ thì phải rải quân khắp trên mặt đất, khắp dưới ao đầm, khắp đồng bằng, khắp rừng núi... Du kích là

1) Pắc Chung Hi.

2) Sự thật thì lính Mỹ chết nhiều hơn.

người châu Á, châu Phi.

Người da trắng chắc chắn không thắng được họ".

- Người Mỹ viết báo nổi tiếng nhất là Lípman viết: "Sự thật không vui vẻ cho Mỹ và Việt cộng nhất định thắng!".

Người Anh là dòng họ của người Mỹ. Tuy Chính phủ Anh trắng trợn ủng hộ đế quốc Mỹ, nhưng dư luận Anh thì đúng đắn hơn. Ví dụ:

- Báo *Người bảo vệ* viết: "Mỹ càng trèo cao, thì phải rơi xuống dốc càng sâu".

- Báo *Diễn đàn hôm nay* viết: "Mỹ không sao thắng được cuộc chiến tranh ở Việt Nam".

Báo *Mặt trời* viết: "Mỹ không thể thắng. Cái xứ Việt Nam đầy rẫy rừng núi là một điều lý tưởng cho đối phương của Mỹ...".

Như để chứng tỏ những lời trên đây là đúng, hãng Mỹ *UPI* (5-3-1965) kể lại chuyện sau đây: cuối tháng 2, đầu tháng 3, ở vùng Bình Giã đã diễn ra một chiến dịch "trực thăng vận" to nhất từ năm 1961 đến nay. Mỹ và bọn tay sai đã dùng 2.500 binh sĩ và 137 máy bay lên thẳng, chỉ tiêu phí cho máy bay đã hết 10 vạn đôla. Hành quân suốt sáu ngày đêm, chỉ bắt được một người du kích. Nhưng nguỵ quân lại chết toi 10 tên và 15 tên bị thương, vì máy bay Mỹ ném bom lên đầu chúng.

UPI nhắc thêm: "Tháng 8 năm ngoái cũng có một cuộc hành quân rầm rộ như vậy và cũng đã kết quả thất bại như vậy".

Báo Anh *Công dân* viết: "Cứ 15 lính chính quy mới chống được một chiến sĩ du kích. Nếu Mỹ mong thắng được một chừng nào đó, thì phải đưa đến Việt Nam *bảy triệu lính Mỹ...".*

Hơn mười năm trước đây, trong cuộc chiến tranh xâm lược

Việt Nam, quân đội Pháp đã chết và bị thương 172.000 ngư[1].

Sau này dù có đến bảy triệu binh sĩ Mỹ thì hố sâu và đầm lầy Việt Nam cũng thừa chỗ để "hoan nghênh chúng".

Nhân dân ta cóc sợ.

Nhân dân ta không chủ quan khinh địch, phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu.

Trời của ta, đất của ta, người của ta, ta nhất định thắng.

CHIẾN SĨ

Tái bút - Nhân dân Việt Nam kiên quyết đánh bại đế quốc Mỹ xâm lược. Nhưng chúng ta thông cảm với những người Mỹ có chồng con bị lừa đi chết ở chiến trường Việt Nam. Chúng ta cảm ơn các vị nghị sĩ, các người trí thức và lãnh đạo tôn giáo, các đoàn thể công nhân, các chị em phụ nữ và anh em thanh niên, sinh viên Mỹ đã cương quyết bảo vệ chính nghĩa và đòi đế quốc Mỹ rút ngay khỏi miền Nam Việt Nam, để nhân dân Việt Nam tự giải quyết công việc nội bộ của mình như Hiệp định Giơnevơ năm 1954 quy định.

Báo *Nhân dân,* số 3996,
ngày 12-3-1965.

1) Theo con số của Pháp.

ĐIỆN MỪNG THẮNG LỢI CỦA HỘI NGHỊ NHÂN DÂN ĐÔNG DƯƠNG

Kính gửi Thái tử Nôrôđôm Xihanúc,
Quốc trưởng Vương quốc Campuchia,

Hội nghị nhân dân Đông Dương được triệu tập theo sáng kiến của Ngài đã thành công tốt đẹp, đánh dấu một bước tiến lớn trong sự nghiệp đoàn kết chiến đấu của nhân dân Việt Nam, Campuchia và Lào, chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ xâm lược. Thắng lợi này của ba dân tộc chúng ta là một đòn mạnh mẽ đánh vào chính sách can thiệp và xâm lược của đế quốc Mỹ và tay sai của chúng ở Đông Dương.

Hiện nay, đế quốc Mỹ đang ra sức tăng cường cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam, liên tiếp dùng máy bay tiến công nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà; xâm phạm biên giới và uy hiếp nền độc lập, trung lập của Campuchia; vũ trang can thiệp vào Lào. Trước tình hình đó, Hội nghị nhân dân Đông Dương đã tỏ rõ ý chí kiên quyết chống bọn can thiệp và xâm lược Mỹ, đã thông qua những nghị quyết đòi Mỹ phải rút hết quân đội và vũ khí ra khỏi Đông Dương, triệt để tôn trọng các Hiệp định Giơnevơ năm 1954 và 1962. Đó là những nghị quyết rất đúng đắn bảo đảm các quyền dân tộc của nhân dân Đông Dương, góp phần giữ gìn hoà bình ở Đông- Nam Á và thế giới.

Tôi nhiệt liệt hoan nghênh và cảm ơn Ngài và Cộng đồng xã hội bình dân Vương quốc Campuchia đã góp phần quan trọng làm cho

Hội nghị đạt thắng lợi rực rỡ.

Từ trước đến nay, nhân dân hai nước chúng ta đã đoàn kết và ủng hộ nhau trong cuộc đấu tranh chung vì hoà bình và độc lập dân tộc. Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà triệt để ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân và Chính phủ Campuchia dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Ngài để bảo vệ chủ quyền, độc lập, trung lập và toàn vẹn lãnh thổ Vương quốc Campuchia.

Đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai nhất định sẽ thất bại. Sự nghiệp đấu tranh chung của nhân dân ba nước Việt Nam, Campuchia và Lào đoàn kết chặt chẽ nhất định sẽ giành được thắng lợi cuối cùng.

Tôi xin gửi Ngài lời chào trân trọng nhất.

Hà Nội, ngày 16 tháng 3 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4002, ngày 18-3-1965.

ĐIỆN MỪNG TỔNG THỐNG NƯỚC CỘNG HOÀ A RẬP THỐNG NHẤT GAMAN ÁPĐEN NÁTXE

Kính gửi Tổng thống Gaman Ápđen Nátxe
nước cộng hoà A Rập thống nhất,

Lơ Ke

Nhân dịp Ngài lại được cử giữ chức Tổng thống nước Cộng hoà A Rập thống nhất trong nhiệm kỳ mới, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Ngài lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Chúc nhân dân nước Cộng hoà A Rập thống nhất, dưới sự lãnh đạo của Ngài, thu được nhiều thắng lợi mới trong sự nghiệp xây dựng đất nước phồn vinh, góp phần vào việc tăng cường khối đoàn kết Á - Phi, bảo vệ hoà bình ở Trung Cận Đông và thế giới.

Chúc quan hệ hữu nghị giữa hai nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và Cộng hoà A Rập thống nhất ngày càng củng cố và phát triển.

Chúc Ngài mạnh khoẻ.

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4007,
ngày 23-3-1965.

LỄ CƯỚI

Tình cờ thấy hai chuyện sau đây, xin kể lại cho bà con nghe, nhất là cho các bạn thanh niên nghe:

- *Chuyện số 1* - Đồng chí binh nhì Dương Thắng, ở xã Phú Trạch, được đơn vị cho phép về quê cưới vợ. Mọi việc đã chuẩn bị xong xuôi thì bỗng có báo động. Máy bay địch từ ngoài biển xông vào.

Thắng lập tức chạy đến gặp đội trưởng dân quân xã, xin tham gia chiến đấu... Trận chiến đấu kết thúc. Thắng về nhà. Bà con hỏi: "Tối nay có thể tổ chức lễ cưới chưa?".

Thắng bàn với vợ chưa cưới là đồng chí Hảo: "Hai chúng ta đều là đoàn viên và quân nhân. Lúc này mà bày ra việc cưới xin thì chưa tiện. Chúng ta tạm hoãn lại vậy. Ý em thế nào?". Đồng chí Hảo suy nghĩ một lát, rồi vui vẻ tán thành.

Tối hôm đó, cả hai đồng chí đi họp hội nghị dân quân; suốt ngày hôm sau, cùng đội dân quân đi đào công sự, hết hạn phép, Thắng về đơn vị đúng ngày.

Tiễn người yêu lên đường, chị Hảo khuyên Thắng: "Anh đi an tâm, làm tròn nhiệm vụ, cố gắng lập nhiều chiến công!".

Thắng cũng ân cần dặn dò Hảo: "Em ở nhà cố gắng xứng đáng là một đoàn viên, một dân quân... Còn ngày vui của đôi ta, thì chúng ta thông cảm với nhau, thế là tốt"[1*]. Thật là:

Việc công trước, việc tư sau,

1*Tài liệu của báo *Tiền Phong,* ngày 14-3-1965.

Chữ duyên càng đượm, càng sâu chữ tình!

- *Chuyện số 2* - Cô Phạm Thị Kim Th., *chủ nhiệm* cửa hàng hợp tác xã mua bán và cậu Phí Mạnh B, *sinh viên* đại học Y dược, kết duyên Châu Trần. Hai người cùng ở xã Đông Lĩnh (Phú Thọ). Lễ cưới đã "tiết kiệm" như sau:

54 cân thịt lợn,

20 cân thịt trâu,

15 cân thịt gà,

20 cân cá,

80 lít rượu,

120 chiếc bánh chưng,

50 túts thuốc lá Hữu Nghị,

30 lọ hoa,

400 tờ thiếp mời in bằng giấy nhũ, có đính hoa, khắc chữ lồng, vẽ chim bồ câu, mỗi tờ giá 1 đồng.

Tạm tính các khoản chi phí với giá rẻ, thì lễ cưới này cũng tốn độ 1.050 đồng. Ngoài ra còn phải 20 người phục vụ cho lễ cưới trong ba ngày... Xin hỏi:

Cô cán bộ, cậu sinh viên,

Xa hoa lãng phí, không phiền lòng ru?

Kể xong chuyện này, báo *Phú Thọ* (26-2-1965) hỏi một cách mỉa mai: "Không biết cơ quan chính quyền cùng đoàn thể thanh niên và phụ nữ xã Đông Lĩnh có tham dự lễ cưới này không?".

Cần phải nói rằng việc làm lỗi thời và đáng chê trách như cô Th và cậu B, chỉ là rất ít, rất ít thôi. Còn tác phong đúng đắn như hai đồng chí Thắng và Hảo là tuyệt đại đa số trong thanh niên ta.

Hiện nay, thanh niên *miền Nam* gái cũng như trai, người thì vào đội du kích, người thì vào Giải phóng quân, đều hăng hái tham gia đánh đế quốc Mỹ xâm lược và lũ tay sai.

Ở *miền Bắc,* đã có hơn một triệu đoàn viên và thanh niên

tình nguyện thực hiện "ba sẵn sàng". Mấy chục vạn thanh niên tuy chưa đến tuổi, đã xin vào bộ đội. Hàng vạn chiến sĩ thanh niên đã hết hạn nghĩa vụ quân sự, đều tình nguyện ở lại bộ đội để chiến đấu cho đến ngày tống cổ hết giặc Mỹ ra khỏi đất nước ta.

Hoan hô những đoàn viên và thanh niên anh dũng!

Một lòng bảo vệ nước nhà,
Thanh niên như thế mới là thanh niên!

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 4009,
ngày 25-3-1965.

ĐIỆN MỪNG

Kính gửi đồng chí Nicôlaê Xêauexcu,
Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Công nhân Rumani,
Đồng chí Kivu Xtôica, Chủ tịch Hội đồng Nhà nước
nước Cộng hoà Nhân dân Rumani,
Bucarét

Các đồng chí thân mến.

Nhân dịp các đồng chí được cử giữ chức vụ Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Công nhân Rumani và Chủ tịch Hội đồng Nhà nước nước Cộng hoà Nhân dân Rumani, thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, tôi xin gửi đến các đồng chí lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Tôi chân thành chúc các đồng chí đạt được nhiều thắng lợi to lớn trong nhiệm vụ cao cả của mình. Chúc nhân dân Rumani anh em, dưới sự lãnh đạo của Đảng và của các đồng chí đạt được nhiều thành tựu mới rực rỡ hơn trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội, góp phần tăng cường lực lượng phe xã hội chủ nghĩa, bảo vệ hoà bình ở châu Âu và thế giới.

Chúc tình hữu nghị thắm thiết và quan hệ hợp tác giữa hai nước chúng ta ngày càng củng cố và phát triển.

Chúc các đồng chí luôn luôn mạnh khoẻ.

Hà Nội, ngày 25 tháng 3 năm 1965
Chủ tịch Ban Chấp hành
Trung ương Đảng Lao động Việt Nam
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4010,
ngày 26-3-1965.

THƯ GỬI CÁN BỘ, CÔNG NHÂN MỎ THỐNG NHẤT, QUẢNG NINH

Thân ái gửi công nhân và cán bộ mỏ Thống Nhất, Quảng Ninh,

Bác rất vui lòng nhận được báo cáo mỏ đã hoàn thành tốt kế hoạch quý I.

Bác mong các cô, các chú nhân đà thắng lợi đó, cùng các xí nghiệp bạn cố gắng hoàn thành kế hoạch cao hơn nữa.

Chào thân ái

BÁC HỒ

Thư gửi ngày 27-3-1965.
Tư liệu lưu tại Cục lưu trữ
Văn phòng Trung ương Đảng.

ĐIỆN MỪNG KỶ NIỆM LẦN THỨ 10 HỘI NGHỊ BĂNGĐUNG[45]

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 10 Hội nghị Băngđung, thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi lời chào mừng nhiệt liệt nhất tới Tổng thống Xucácnô, vị lãnh tụ kính mến của nhân dân Inđônêxia, người bạn vĩ đại của nước Việt Nam, người chiến sĩ ưu tú của sự nghiệp đấu tranh của nhân dân Á-Phi và tới nhân dân anh dũng và cách mạng của nước Cộng hoà Inđônêxia. Tôi rất vui mừng về cuộc gặp gỡ của các vị đứng đầu Nhà nước và Chính phủ nhiều nước Á-Phi đến dự lễ kỷ niệm Hội nghị lịch sử này tại Inđônêxia, nơi phát sinh và phát triển của tinh thần Băngđung. Tôi tin chắc rằng cuộc họp mặt đó sẽ góp phần quan trọng vào việc tăng cường sự đoàn kết giữa nhân dân các nước Á-Phi trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới và vào sự thắng lợi của Hội nghị các nước Á-Phi lần thứ hai họp tại Angiê tháng 6 sắp tới.

Lịch sử trong mười năm qua đã chứng minh một cách hùng hồn sự đúng đắn, sức mạnh và sức sống của những nguyên tắc đã được nêu ra ở Băngđung. Những thắng lợi rực rỡ của phong trào giải phóng dân tộc đã xác minh rõ rằng phong trào cách mạng không gì cản nổi của nhân dân Á-Phi cũng như tinh thần chiến đấu anh dũng và tình đoàn kết anh em mà họ đã biểu lộ trong cuộc đấu tranh để tự giải phóng khỏi ách đế quốc và để tự tay mình xây dựng một cuộc đời mới. Từ

trước đến nay, chưa bao giờ các nước độc lập Á-Phi được đóng một vai trò quan trọng trên vũ đài quốc tế như hiện nay.

Nhưng bọn đế quốc, mặc dù thất bại thảm hại, vẫn ngoan cố xúc tiến những hành động xâm lược của chúng chống lại các lực lượng mới trỗi dậy trên thế giới.

Ngay sau khi Hiệp định Giơnevơ năm 1954 được ký kết, Mỹ đã ráo riết can thiệp vào miền Nam Việt Nam và sự can thiệp đó đã biến thành một cuộc chiến tranh thực dân xâm lược chống lại các lực lượng yêu nước ở miền Nam Việt Nam. Bị sa lầy trong cuộc "chiến tranh đặc biệt" và để tìm cách tránh một sự thất bại hiển nhiên, bọn đế quốc Mỹ đang tăng cường cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam. Chúng đưa vào đây các tiểu đoàn lính thuỷ đánh bộ Mỹ, quân lính của bọn bù nhìn Nam Triều Tiên và các chư hầu khác; chúng sử dụng ở đây những phương tiện chiến tranh dã man nhất, kể cả bom napan và hơi độc, để tàn sát thường dân không phân biệt một ai. Đồng thời, chúng mở rộng chiến tranh ra miền Bắc Việt Nam, bằng những cuộc ném bom hầu như ngày nào cũng có. Chính sách chiến tranh của bọn đế quốc Mỹ là một nguy cơ đang đe doạ hoà bình và an ninh của các dân tộc ở Đông Dương và Đông - Nam Á.

Nhân dân Việt Nam yêu hoà bình nhưng quyết không bao giờ lùi bước trước bất kỳ một sự đe doạ nào của bọn đế quốc. Hơn 30 triệu nhân dân Việt Nam, đoàn kết muôn người như một, quyết tâm đánh bọn xâm lược Mỹ cho đến thắng lợi cuối cùng để bảo vệ chủ quyền, độc lập, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc mình. Cuộc đấu tranh chính nghĩa của chúng tôi được toàn thể nhân loại tiến bộ ủng hộ vì nó là một bộ phận khăng khít của cuộc đấu tranh vĩ đại hiện nay của tất cả các dân tộc chống đế quốc Mỹ xâm lược và gây chiến. Nhân dân Inđônêxia rất gần gũi với chúng tôi, đã đứng hẳn về phía chúng tôi và ủng hộ chúng tôi nhiệt liệt và thắm tình anh em nhất. Tôi xin phép được nói lên ở đây sự biết ơn sâu sắc của nhân dân Việt Nam đối với tình đoàn kết anh em của những người bạn chiến đấu Inđônêxia, của tất cả các chính phủ, các

tổ chức và nhân sĩ các nước ở Á, Phi, Mỹ latinh và trên thế giới...

Tôi tin chắc rằng, trong khi tưng bừng và phấn khởi tổ chức lễ kỷ niệm này, các dân tộc của hai lục địa chúng ta sẽ nâng cao cảnh giác, siết chặt hàng ngũ và chuẩn bị những trận chiến đấu mới chống đế quốc xâm lược và gây chiến đứng đầu là đế quốc Mỹ, nhằm giành được những thắng lợi to lớn và tốt đẹp hơn nữa.

Tình đoàn kết anh em giữa các nước Á - Phi muôn năm! Tinh thần Băngđung muôn năm!

Ngày 3 tháng 4 năm 1965
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4034,
ngày 19-4-1965.

THƯ KHEN KHÔNG QUÂN NHÂN DÂN VIỆT NAM NHÂN DỊP CHIẾN THẮNG TRẬN ĐẦU NGÀY 3 VÀ NGÀY 4 THÁNG 4 NĂM 1965

Các chú đã chiến đấu dũng cảm, đã tiêu diệt máy bay Mỹ. Các chú đã thực hiện khẩu hiệu "Đã đánh là thắng". Như thế là xứng đáng với truyền thống anh hùng của quân và dân ta.

Bác gửi lời khen ngợi các chú và nhắc các chú phải luôn luôn:

- Nâng cao tinh thần "Quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược". Thắng không kiêu, khó không nản.
- Ra sức rèn luyện để tiến bộ mãi mãi.
- Đoàn kết chặt chẽ với các đơn vị bạn và với nhân dân.

Chúc các chú lập nhiều chiến công hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng
Ngày 5 tháng 4 năm 1965
BÁC HỒ

Sách *Hồ Chí Minh: Với các lực lượng vũ trang nhân dân,*
Nxb. Quân đội nhân dân,
Hà Nội, 1975, tr.363-364 .

ĐIỆN CẢM ƠN

Kính gửi Thái tử Nôrôđôm Xihanúc,
Quốc trưởng Vương quốc Campuchia,
Phnôm Pênh

Thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, tôi xin chân thành cảm ơn Ngài, cảm ơn Chính phủ Vương quốc và nhân dân Khơme anh em về bức điện ngày 31-3-1965. Trong bức điện, Ngài đã nói rõ sự ủng hộ hoàn toàn của Campuchia đối với cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam chúng tôi nhằm bảo vệ nền độc lập và chủ quyền của mình.

Hiện nay, đế quốc Mỹ đang tăng cường và mở rộng chiến tranh xâm lược dã man ở miền Nam Việt Nam và liên tiếp ném bom phá hoại nhiều nơi ở miền Bắc nước Việt Nam để hòng gỡ thế bí của chúng ở miền Nam Việt Nam. Đế quốc Mỹ phải chịu hoàn toàn trách nhiệm về tình hình hết sức nguy hiểm hiện nay ở Đông Dương và Đông - Nam Á. Thực tế đã chứng tỏ chúng càng lao vào con đường phiêu lưu quân sự, thì càng thất bại nặng nề thêm và càng bị nhân dân toàn thế giới, kể cả nhân đân Mỹ kịch liệt lên án.

Trước sức mạnh đoàn kết của các dân tộc Việt Nam, Khơme và Lào biểu hiện rõ rệt trong Hội nghị nhân dân Đông Dương vừa qua do Ngài triệu tập, mọi âm mưu xâm lược và gây chiến của đế quốc Mỹ đối với các nước Đông Dương nhất định sẽ bị thất bại hoàn toàn.

Nhân dịp này tôi kính chúc nhân dân Khơme, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Thái tử Quốc trưởng, đạt được nhiều thắng lợi mới trong cuộc đấu tranh bảo vệ chủ quyền, độc lập, trung lập, toàn vẹn lãnh thổ và xây dựng Vương quốc Campuchia phồn vinh.
Kính gửi Thái tử Quốc trưởng lời chào trân trọng nhất.

Ngày 5 tháng 4 năm 1965
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4021,
ngày 6-4-1965.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA ĐỒNG CHÍ YÔSIHISA TACANÔ, PHÓNG VIÊN BÁO [1] (NHẬT BẢN)

Hỏi: Đế quốc Mỹ đã nếm mùi thất bại liên tiếp ở miền Nam Việt Nam. Mặc dù vậy chúng vẫn mưu toan dựa vào "vũ khí cực mạnh", "vũ khí tối tân" hòng khuất phục nhân dân Việt Nam. Nếu đứng về phía nhân dân mà xét thì chiến tranh ở Việt Nam mang tính chất gì và có ý nghĩa như thế nào trong lịch sử hiện đại?

Người ta nói rằng đế quốc Mỹ đang rơi vào tình thế lúng lúng tiến thoái lưỡng nan ở miền Nam Việt Nam. Tình hình này và những hành động xâm lược điên cuồng của chúng gần đây đối với hai miền Nam Bắc Việt Nam có quan hệ với nhau như thế nào? Hơn nữa, trong tình hình như vậy, nhiệm vụ quan trọng nhất trước mắt của nhân dân Việt Nam hiện nay là gì?

Trả lời: Đã hơn mười năm nay, đế quốc Mỹ tiến hành chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam nhằm biến Nam Việt Nam thành thuộc địa kiểu mới và căn cứ quân sự của Mỹ và chia cắt lâu dài nước chúng tôi. Chúng đã đưa vào Nam Việt Nam hơn ba vạn binh sĩ và nhân viên quân sự, hàng nghìn máy bay, hàng trăm tàu chiến, hàng chục vạn tấn vũ khí, đã thi hành một chính sách đàn áp khủng bố cực kỳ tàn bạo đối với các tầng lớp nhân dân yêu nước ở Nam Việt Nam.

Trước tình hình đó, đồng bào chúng tôi ở miền Nam buộc

1) Báo *Acahata* (Cờ Đỏ), Cơ quan Trung ương của Đảng Cộng sản Nhật Bản.

phải đứng lên chiến đấu chống bọn xâm lược để bảo vệ quyền sống, bảo vệ đất nước. Cuộc đấu tranh của nhân dân miền Nam đã thu được những thắng lợi to lớn. Hơn ba phần tư đất đai với hơn hai phần ba số dân miền Nam đã được giải phóng. Mỹ và bọn bù nhìn tay sai của chúng đã thất bại nặng. Cuộc "chiến tranh đặc biệt" của Mỹ ở Nam Việt Nam đang phá sản.

Sở dĩ nhân dân miền Nam càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng, là vì nhân dân miền Nam có chính nghĩa, có lòng yêu nước nồng nàn, có đường lối đúng đắn của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam. Cuộc chiến tranh của đồng bào chúng tôi ở miền Nam là một cuộc chiến tranh cách mạng của nhân dân chống ngoại xâm, vì độc lập dân tộc và hoà bình. Cuộc chiến tranh đó là một bộ phận tích cực của phong trào nhân dân thế giới đấu tranh cho độc lập dân tộc, dân chủ, hoà bình và tiến bộ xã hội, chống chủ nghĩa đế quốc và chủ nghĩa thực dân mới do Mỹ đứng đầu. Chính vì lẽ đó mà nhân dân toàn thế giới đồng tình và ủng hộ chúng tôi. Những thắng lợi ngày càng to lớn của nhân dân Nam Việt Nam chứng tỏ rằng trong thời đại chúng ta một dân tộc đoàn kết chặt chẽ, đấu tranh kiên quyết, hoàn toàn có thể đánh bại bọn đế quốc xâm lược hung hãn, gian ác và có nhiều vũ khí.

Để hòng gỡ thế bí của chúng, đế quốc Mỹ đang ráo riết tăng cường và đẩy mạnh chiến tranh xâm lược miền Nam, đưa lính thuỷ đánh bộ và lính đánh thuê Nam Triều Tiên đến Nam Việt Nam, cho máy bay hàng ngày đi bắn phá, giội bom napan và hơi độc xuống vùng giải phóng đốt phá nhà thương, trường học, chùa chiền, giết hại các cụ già, đàn bà, trẻ em và những người dân thường. Mặt khác, chúng mở rộng chiến tranh ra miền Bắc, trắng trợn cho máy bay, tàu chiến liên tiếp ném bom, bắn phá nhiều nơi trên lãnh thổ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Đồng thời, Mỹ ra sức tăng cường chiến tranh ở Lào và khiêu khích Campuchia. Những hành động xâm lược và gây chiến của đế quốc Mỹ ở Việt Nam vô cùng nghiêm trọng, chà đạp thô bạo lên Hiệp định Giơnevơ năm

1954 về Việt Nam, vi phạm công pháp quốc tế và coi thường dư luận thế giới.

Bọn cầm quyền Mỹ tuyên bố rằng miền Bắc "xâm lược" miền Nam Việt Nam và chúng tiến công miền Bắc là để chấm dứt sự giúp đỡ của miền Bắc đối với nhân dân miền Nam. Đó là những luận điệu dối trá hòng lừa bịp nhân dân thế giới và che đậy hành động xâm lược của Mỹ. Cần nói rõ rằng, đánh đuổi bọn xâm lược Mỹ để giữ làng giữ nước, giành quyền quyết định lấy công việc nội bộ của mình, đó là quyền chính đáng của nhân dân miền Nam. Chống lại và làm thất bại những hành động xâm lược của đế quốc Mỹ để bảo vệ độc lập dân tộc, bảo vệ quyền sống, đó là quyền thiêng liêng của mọi người dân Việt Nam ở miền Bắc cũng như miền Nam. Bọn đế quốc Mỹ dù có hành động điên cuồng liều lĩnh đến đâu, cũng không thể nào ngăn cản nổi nhân dân Việt Nam tiếp tục cuộc chiến đấu yêu nước cho đến thắng lợi cuối cùng.

Hỏi: Hiện nay, trong vấn đề chấm dứt chiến tranh ở miền Nam Việt Nam, có nhiều người bàn luận về khả năng "giải quyết hoà bình" và "khả năng thương lượng", v.v.. Xin Hồ Chủ tịch cho biết cơ sở tối thiểu để giải quyết vấn đề Việt Nam hiện nay là gì ?

Trả lời: Gần đây, bọn đế quốc Mỹ đưa ra những luận điệu giả dối về "hoà bình" và "thương lượng". Nhân dân thế giới đều đã biết rõ bản chất xâm lược và gây chiến của đế quốc Mỹ. Đẩy mạnh xâm lược miền Nam và ném bom miền Bắc Việt Nam là thuộc chính sách "chiến tranh đặc biệt" của đế quốc Mỹ. Bằng những hành động đó, Mỹ còn nhằm tạo một tình thế có lợi cho chúng, để khi bị bắt buộc, chúng sẽ có thể thương lượng ở "thế mạnh". Chủ trương của Mỹ là sai lầm và không thể thực hiện được.

Nhân dân Việt Nam yêu chuộng hoà bình, luôn luôn tôn trọng và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ năm 1954. Nhưng nhân dân Việt Nam quyết chiến đấu đến cùng chống bọn xâm lược. Nếu đế quốc Mỹ ngoan cố, tiếp tục chính sách xâm lược và gây chiến, nhất định chúng sẽ thất bại

nhục nhã. Muốn giải quyết vấn đề Nam Việt Nam, trước hết Mỹ phải rút ra khỏi miền Nam, để nhân dân Nam Việt Nam quyết định lấy công việc của mình và Mỹ phải đình chỉ những cuộc tiến công khiêu khích nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Thực hiện được những điều cơ bản đó sẽ tạo điều kiện thuận lợi để đi đến một hội nghị như kiểu Hội nghị Giơnevơ năm 1954. Đó là cách giải quyết hợp tình hợp lý, có lợi cho hoà bình và có lợi cho nhân dân Mỹ.

Hỏi: Đối với Hội nghị nhân dân Đông Dương họp ở Phnôm Pênh gần đây, xin Hồ Chủ tịch cho biết nên đánh giá như thế nào?

Trả lời: Hội nghị nhân dân Đông Dương được triệu tập theo sáng kiến của Thái tử Nôrôđôm Xihanúc, Quốc trưởng Campuchia, đã thu được những kết quả tốt đẹp. Đó là một thắng lợi to lớn của nhân dân ba nước Việt Nam, Campuchia và Lào trong sự nghiệp đoàn kết đấu tranh chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ. Trong khi Mỹ đẩy mạnh và mở rộng chiến tranh xâm lược Nam Việt Nam, tiến công nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, tăng cường chiến tranh ở Lào và liên tiếp xâm phạm lãnh thổ và chủ quyền dân tộc của Campuchia, thắng lợi của Hội nghị chứng tỏ ý chí kiên quyết của nhân dân ba nước Đông Dương chống đế quốc Mỹ để bảo vệ độc lập dân tộc, bảo vệ hoà bình ở Đông Dương và Đông - Nam Á.

Hỏi: Gần đây, đế quốc Mỹ đang mưu toan chỉ huy chính quyền phản động và bọn quân phiệt Nhật Bản gấp rút kết thúc cuộc "hội đàm Nhật Bản - Nam Triều Tiên", âm mưu thành lập khối quân sự xâm lược Đông - Bắc Á . Đây là một việc có liên quan trực tiếp đến những hành động xâm lược của chúng ở miền Nam Việt Nam. Vậy xin Hồ Chủ tịch cho biết nhận định của Hồ Chủ tịch về những âm mưu hoạt động nguy hiểm của những thế lực phản động Mỹ - Nhật trên đất Nhật Bản và những cuộc đấu tranh của nhân dân Nhật Bản chống lại những âm mưu hoạt động nguy hiểm đó.

Trả lời : "Cuộc đàm phán Nhật Bản - Nam Triều Tiên"[46] là

một thủ đoạn của đế quốc Mỹ nhằm thành lập khối quân sự xâm lược Đông - Bắc Á và tăng cường chuẩn bị chiến tranh. Âm mưu đó trái hẳn với lợi ích của nhân dân Nhật Bản và nhân dân Triều Tiên, đe doạ hoà bình ở Viễn Đông và trên thế giới. Đế quốc Mỹ xâm lược Nam Việt Nam cũng là kẻ chiếm đóng các đảo Ôkinaoa và Ôgaxaoara của Nhật Bản, chiếm đóng Nam Triều Tiên. Quân phiệt Nhật Bản câu kết với Mỹ, đàn áp nhân dân Nhật Bản, cũng là kẻ đã gửi lính thuỷ và nhân viên kỹ thuật đến giúp Mỹ ở Nam Việt Nam và để cho Mỹ dùng đất Nhật Bản làm căn cứ xâm lược Nam Việt Nam. Đế quốc Mỹ là kẻ thù chung của nhân dân Việt Nam, nhân dân Nhật Bản và nhân dân Triều Tiên. Quân phiệt Nhật Bản và bọn bù nhìn Nam Triều Tiên cũng vậy. Nhân dân Việt Nam hoàn toàn ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân Nhật Bản chống "cuộc đàm phán Nhật Bản - Nam Tiều Tiên" và chống những chính sách phản động của đế quốc Mỹ và quân phiệt Nhật Bản. Nhân dân Việt Nam chân thành cảm ơn sự ủng hộ nhiệt tình của nhân dân Nhật Bản đối với cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam chống bọn xâm lược Mỹ.

Nhân dịp này, tôi thân ái gửi lời chào Bộ biên tập báo *Acahata* và nhờ quý báo chuyển đến nhân dân Nhật Bản anh em lời chào đoàn kết chiến đấu của nhân dân Việt Nam.

Báo *Nhân dân,* số 4024,
ngày 9-4-1965.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI KỲ HỌP THỨ HAI, QUỐC HỘI NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HOÀ, KHOÁ III[47]

Thưa các đồng chí,

Quốc hội ta họp kỳ này trong tình hình rất khẩn trương nhưng cũng đầy phấn khởi và tin tưởng. Phong trào *chống Mỹ, cứu nước* đang dâng lên sôi nổi khắp nơi. Cả miền Bắc và miền Nam đều giành được nhiều thắng lợi to lớn.

Hơn 10 năm qua, đế quốc Mỹ cùng bọn tay sai đã tiến hành một cuộc chiến tranh vô cùng tàn bạo, chúng đã gây ra biết bao tang tóc cho đồng bào ta ở *miền Nam.* Từ mấy tháng nay chúng lại điên cuồng mở rộng chiến tranh ra *miền Bắc* nước ta. Bất chấp Hiệp định Giơnevơ năm 1954 và luật pháp quốc tế, chúng đã đưa hàng trăm máy bay, hàng chục tàu chiến liên tiếp đến bắn phá miền Bắc, phơi trần bộ mặt ăn cướp của chúng, giặc Mỹ đang trắng trợn xâm phạm nước ta. Chúng hòng dùng sức mạnh của vũ khí để bắt 30 triệu đồng bào ta làm nô lệ cho chúng. Nhưng chúng đã lầm to, nhất định chúng sẽ thất bại nhục nhã.

Dân tộc Việt Nam ta là một dân tộc anh hùng. Hơn 10 năm qua, 14 triệu đồng bào *miền Nam* ta đã chịu đựng mọi gian khổ, hy sinh, chiến đấu vô cùng anh dũng. Từ hai bàn tay trắng, đồng bào miền Nam đã lấy súng giặc đánh lại giặc, đã tiến lên giành thắng lợi này đến thắng lợi khác và đang tiến công liên tục, đánh cho giặc Mỹ cướp nước và bè lũ bán nước ngày càng thất bại, ngày càng sa lầy. Càng bị thua to, chúng càng dùng những thủ đoạn tàn ác nhất, như bom napan và hơi độc để giết hại đồng bào ta ở miền Nam. Chính vì bị sa lầy ở

miền Nam, mà chúng lồng lộn tiến công ra miền Bắc.

Quen thói vừa ăn cướp, vừa la làng, chính đế quốc Mỹ là kẻ *xâm lược* mà chúng lại trơ tráo vu khống miền Bắc ta "xâm lược" miền Nam. Chính đế quốc Mỹ là *kẻ phá hoại hoà bình, phá hoại Hiệp định Giơnevơ,* mà chúng còn trắng trợn tuyên bố vì mong muốn "lập lại hoà bình", vì để "bảo vệ Hiệp định Giơnevơ" mà chúng đem quân đội Mỹ đến nước ta để bắn giết, đốt phá. Chính đế quốc Mỹ là kẻ *đang tàn phá đất nước ta,* giết chóc đồng bào ta, mà chúng còn giả nhân giả nghĩa, ba hoa tuyên bố sẽ giúp một tỉ đôla cho nhân dân Việt Nam ta và các nước Đông - Nam Á để "phát triển kinh tế và cải thiện đời sống".

Tổng thống Mỹ Giônxơn còn lớn tiếng đe doạ dùng sức mạnh để khuất phục nhân dân ta. Đó chỉ là ảo tưởng điên rồ. Nhân dân ta quyết không bao giờ chịu khuất phục.

Kế hoạch Taylo đã tiêu tan. Kế hoạch Mắc Namara cũng phá sản. Kế hoạch "leo thang" mà hiện nay đế quốc Mỹ đang cố thực hiện ở miền Bắc cũng nhất định sẽ thất bại. Dù Mỹ đưa thêm mấy chục vạn binh sĩ Mỹ và cố lôi kéo thêm quân đội các nước chư hầu vào cuộc chiến tranh tội ác này, thì quân và dân ta cũng quyết đánh thắng chúng.

Bản tuyên bố của *Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam* đã nêu cao chí khí anh hùng ấy. Lời kêu gọi của *Mặt trận Tổ quốc Việt Nam* đã nêu rõ quyết tâm đanh thép ấy.

Chúng ta yêu chuộng hoà bình, nhưng chúng ta không sợ chiến tranh. Chúng ta quyết đánh đuổi giặc Mỹ xâm lược, để bảo vệ tự do, độc lập và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc ta.

Nhân dân cả nước ta tin tưởng vững chắc rằng: với sức đoàn kết chiến đấu, tinh thần dũng cảm và trí tuệ sáng tạo của mình, với sự đồng tình và ủng hộ của nhân dân thế giới, chúng ta nhất định sẽ đưa cuộc kháng chiến vĩ đại này đến

thắng lợi hoàn toàn.

Nhân dân ta rất biết ơn và quý trọng tình đoàn kết anh em và sự giúp đỡ chí tình của *các nước xã hội chủ nghĩa,* nhất là Liên Xô và Trung Quốc, của nhân dân khắp năm châu đang tích cực ủng hộ ta chống đế quốc Mỹ xâm lược, kẻ thù hung ác nhất của loài người.

Đối với nhân dân *Lào* và nhân dân *Campuchia* đang anh dũng đấu tranh chống đế quốc Mỹ và bọn tay sai, nhân dân ta luôn luôn thắt chặt tình đoàn kết, ủng hộ hết lòng.

Chúng ta rất hoan nghênh những *thanh niên các nước* tỏ lòng tình nguyện đến Việt Nam để cùng chúng ta chống giặc Mỹ.

Nhân dân Mỹ bị chính phủ họ tuyên truyền lừa bịp và vơ vét hàng tỉ đôla để vứt vào hố chiến tranh. Hàng nghìn thanh niên con em họ đã chết và bị thương thê thảm ở chiến trường Việt Nam, cách xa nước Mỹ hàng muôn dặm. Ngày nay nhiều đoàn thể và nhân sĩ Mỹ đang đòi chính phủ họ chấm dứt ngay cuộc chiến tranh phi nghĩa và rút ngay quân đội Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam. Nhân dân ta kiên quyết đánh đuổi đế quốc Mỹ, kẻ thù không đội trời chung. Nhưng chúng ta luôn luôn tỏ tình hữu nghị với nhân dân tiến bộ Mỹ.

Một lần nữa, Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà trịnh trọng tuyên bố *lập trường* của mình trước sau như một là:

Kiên quyết bảo vệ nền độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam. Nước Việt Nam là một, dân tộc Việt Nam là một, không ai được xâm phạm đến quyền thiêng liêng ấy của nhân dân ta. Đế quốc Mỹ phải tôn trọng Hiệp định Giơnevơ, phải rút khỏi miền Nam Việt Nam, phải chấm dứt ngay những cuộc tiến công vào miền Bắc. Đó là *biện pháp duy nhất* để giải quyết vấn đề chiến tranh ở Việt Nam, để thực hiện Hiệp định Giơnevơ năm 1954, để bảo vệ

hoà bình của các nước ở Đông Dương và Đông - Nam Á. Không có giải pháp nào khác. Đó là câu trả lời của nhân dân và Chính phủ ta cho đế quốc Mỹ.

Các đồng chí,

Nhân dân ta đang sống trong một thời kỳ lịch sử vô cùng oanh liệt. Nước ta có vinh dự lớn là một tiền đồn của phe xã hội chủ nghĩa và của các dân tộc trên thế giới đang đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Nhân dân ta chiến đấu hy sinh chẳng những vì tự do, độc lập riêng của mình, mà còn vì tự do, độc lập chung của các dân tộc và hoà bình trên thế giới.

Trên mặt trận chiến đấu chống đế quốc Mỹ xâm lược, nghĩa vụ của dân tộc ta rất nặng nề mà cũng rất vẻ vang.

Lúc này *chống Mỹ, cứu nước* là nhiệm vụ thiêng liêng nhất của mọi người Việt Nam yêu nước. Dưới sự lãnh đạo của Mặt trận dân tộc giải phóng, người đại diện chân chính và duy nhất của nhân dân miền Nam, đồng bào và chiến sĩ *miền Nam* anh hùng đang tiến lên giành những thắng lợi ngày càng to lớn để *giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc.*

Quân và dân ta ở *miền Bắc* vừa hăng hái thi đua xây dựng chủ nghĩa xã hội, vừa anh dũng chiến đấu bảo vệ miền Bắc, vừa hết lòng ủng hộ miền Nam.

Tôi đề nghị Quốc hội ta nhiệt liệt ủng hộ bản tuyên bố của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam và lời kêu gọi của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam! Nhiệt liệt hoan hô đồng bào và chiến sĩ miền Nam anh hùng! Nhiệt liệt khen ngợi quân và dân ta ở miền Bắc đang hăng hái thi đua sản xuất và đánh giặc lập công!

Tôi kêu gọi đồng bào và chiến sĩ ta:

Hãy luôn luôn nâng cao chí khí anh hùng cách mạng, tinh thần cảnh giác và chiến đấu!

Hãy đẩy mạnh phong trào thi đua "Mỗi người làm việc bằng

hai", kiên quyết vượt mọi khó khăn, ra sức xây dựng và bảo vệ miền Bắc xã hội chủ nghĩa, hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam!

Tất cả chúng ta hãy đoàn kết nhất trí triệu người như một, *quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược!*

Vì tương lai của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân, đồng bào và chiến sĩ cả nước anh dũng tiến lên!

Phát biểu ngày 10-4-1965
Báo *Nhân dân,* số 4028,
Ngày 13-4-1965.

THƯ KHEN CHIẾN SĨ VÀ CÁN BỘ ĐẢO CỒN CỎ

Thân ái gửi chiến sĩ và cán bộ đảo Cồn Cỏ,

Vừa qua các chú đã chiến đấu liên tục và rất dũng cảm, đã bắn rơi nhiều máy bay và đánh đuổi tàu biệt kích Mỹ. Các chú đã xứng đáng với truyền thống anh hùng của quân và dân ta.

Bác vui lòng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ gửi lời khen ngợi các chú.

Các chú cần luôn luôn nâng cao cảnh giác, đoàn kết chặt chẽ, khó không nản, thắng không kiêu, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

Chúc các chú sức khoẻ và lập nhiều chiến công lớn hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng

Ngày 12 tháng 4 năm 1965

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 4030,
ngày 15-4-1965.

ĐẠI BỢM GIÔNXƠN MIỆNG NÓI "HOÀ BÌNH" TAY VUNG "BINH HOẢ"

Từ mồng 7-4-1965, báo chí tư sản Mỹ và phe Mỹ làm rùm beng chung quanh lời tuyên bố của tổng Giôn về vấn đề chiến tranh ở Việt Nam. Sự thật thì có gì lạ đâu. Tổng Giôn chỉ xâu thành một chuỗi những lời dối trá mà y đã lặp đi lặp lại hàng chục lần rồi.

Chúng ta chẳng công hơi đâu mà cãi vã với y. Chúng ta chỉ tóm tắt nêu lên vài điểm thôi:

Mỹ là một nước to nhất, mạnh nhất và hung ác nhất trong các nước đế quốc chủ nghĩa. 11 năm nay, Mỹ đã dốc nhiều lực lượng vào cuộc chiến tranh xâm lược vô cùng tàn bạo chống miền Nam Việt Nam - một xứ tương đối bé nhỏ lại mới trải qua 9 năm kháng chiến gian khổ chống thực dân Pháp. Thế mà đế quốc Mỹ càng đánh càng thua, nhân dân miền Nam càng đánh càng thắng. *Điều đó tổng Giôn không dám nói ra.*

Tổng Giôn nói: "Mỹ không muốn gì hơn là trở lại Hiệp định Giơnevơ năm 1954". Y ba hoa vậy thôi. Thực tế thì Mỹ đã trắng trợn phá hoại Hiệp định đó.

Những điểm chính của Hiệp định Giơnevơ là bảo đảm Việt Nam có quyền độc lập, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ; là cấm nước ngoài không được đưa quân đội vào Việt Nam và không được lập căn cứ quân sự trên đất Việt Nam.

Nếu tổng Giôn thật thà muốn trở lại Hiệp định Giơnevơ thì Mỹ phải rút ngay quân đội khỏi miền Nam và phải chấm dứt ngay những cuộc ném bom, phá hoại miền Bắc Việt Nam. *Điều đó tổng Giôn không dám nói ra.*

Tổng Giôn nói Mỹ sẵn sàng "thảo luận không điều kiện". Sự

thật thì y đã đặt những điều kiện cực kỳ vô lý. Ví dụ: y đã nhấn mạnh rằng quân đội Mỹ sẽ ở lại miền Nam Việt Nam. Y không nhận Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam có quyền tham gia giải quyết vấn đề miền Nam...

Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam là *người đại diện chân chính và duy nhất* của nhân dân miền Nam, là người đoàn kết và lãnh đạo nhân dân miền Nam kháng chiến chống đế quốc Mỹ cùng bọn Việt gian, đã giải phóng hai phần ba nhân dân và ba phần tư xứ sở. Nếu không có Mặt trận tham gia thì không thể giải quyết được vấn đề miền Nam: *Điều đó tổng Giôn không dám nói ra*. Theo ý tổng Giôn, "thảo luận không điều kiện" nghĩa là Việt Nam "đầu hàng không điều kiện".

Cuối cùng tổng Giôn đã giở thủ đoạn mua chuộc. Y nói: Nếu Việt Nam ngoan ngoãn theo lời y, thì Mỹ sẽ viện trợ 1 tỉ đôla cho các nước Đông - Nam Á, gồm cả Việt Nam, để "phát triển kinh tế và nâng cao đời sống của nhân dân".

Ở miền Nam, đế quốc Mỹ đã tốn hơn 4 nghìn triệu đôla vào việc đốt phá hàng nghìn làng mạc, giết hại hàng chục vạn nhân dân, đã gây ra tội ác tày trời, biến những nơi chúng tạm chiếm thành địa ngục. Nay Mỹ bị sa lầy không có lối thoát. Tổng Giôn bèn giả nhân giả nghĩa, hòng dùng l nghìn triệu đôla để mua chuộc nhân dân Đông - Nam Á.

Thật là một trò xỏ lá bỉ ổi! Hiện nay ở Hoa Kỳ có hơn 35 triệu người bần cùng, 45 triệu người nhà ở như ổ chuột, sao tổng Giôn không giúp đỡ đồng bào của y trước đã ?

Tổng Giôn, người đã chủ trương dùng napan và hơi độc giết hại nhân dân miền Nam. Tổng Giôn, người đã ra lệnh "leo thang" đưa chiến tranh đến miền Bắc. Một con người như thế mà nói hoà bình thì mỉa mai thật.

Hãng AP Mỹ đã viết: Tổng Giôn phải "nói đến hoà bình và viện trợ là để đối phó với sự khiển trách nghiêm khắc của nhân dân Mỹ và nhân dân thế giới đối với cuộc chiến tranh xâm lược ở Việt Nam". Đúng như thế. Hơn nữa, bằng cách rêu rao như vậy, tổng Giôn còn lừa bịp thiên hạ rằng: "Bà con xem đây, Mỹ muốn thương lượng, Mỹ muốn hoà bình. Nhưng bọn Việt Nam không muốn. Chiến tranh kéo dài là lỗi tại người Việt Nam!".

Nhưng tổng Giôn chẳng lừa bịp được ai. Ví dụ: hai hôm sau ngày tổng Giôn nói về "hoà bình" thì trong một cuộc họp báo, ông Phenxten, giáo sư Trường đại học Đitơroi, đã nói: "Ít ra cũng có vài vạn giảng viên các trường đại học bất bình với chính sách của Mỹ ở Việt Nam". Hôm sau nữa thì ở Nữu Ước có hơn 8.000 đại biểu các tầng lớp nhân dân Mỹ đã biểu tình phản đối sự can thiệp và xâm lược của Chính phủ Giônxơn ở Đông - Nam Á...

Để lập lại hoà bình, chỉ có một con đường đúng đắn, là Mỹ phải làm đúng Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam và cuốn gói rút lui có trật tự.

Lửa thử vàng, gian nan thử sức. Nhân dân ta đã từng trải qua một cuộc trường kỳ kháng chiến anh dũng, thắng thực dân Pháp và tiếng tăm đã lừng lẫy khắp năm châu. Hiện nay, chúng ta lại đang tiến hành một cuộc trường kỳ kháng chiến thứ hai, chống Mỹ và thắng Mỹ. Tiếng tăm của dân tộc ta sẽ gấp bội lẫy lừng khắp bốn biển. Lần này, về mặt nào đó, chúng ta có thể "cảm ơn" Giônxơn.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 4029,
ngày 14-4-1965.

ĐIỆN MỪNG LIÊN ĐOÀN THANH NIÊN DÂN CHỦ THẾ GIỚI[48]

Kính gửi Liên đoàn thanh niên dân chủ thế giới,

Nhân ngày 24-4, tôi thân ái gửi lời chào nhiệt liệt đến thanh niên toàn thế giới đang kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, đứng đầu là đế quốc Mỹ.

Chúc thanh niên thế giới đoàn kết dưới ngọn cờ chống đế quốc, giành được nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa trong cuộc đấu tranh vì độc lập dân tộc, hoà bình và sự toàn thắng của những nguyên tắc Băngđung. Nhân dịp này, tôi chân thành cảm ơn các bạn trẻ ở tất cả các nước đã tích cực ủng hộ nhân dân và thanh niên Việt Nam trong cuộc đấu tranh chính nghĩa đánh đuổi bọn xâm lược Mỹ, để bảo vệ tự do, độc lập và toàn vẹn lãnh thổ của đất nước chúng tôi.

Thân ái
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4039,
ngày 24-4-1965.

ĐIỆN MỪNG HỘI NHÀ BÁO Á -PHI

Kính gửi Hội nhà báo Á - Phi,

Giacácta

Nhân dịp kỷ niệm Ngày các người viết báo Á - Phi, tôi gửi lời chào thân ái đến các bạn viết báo châu Á và châu Phi. Đối với những người viết báo chúng ta, cái bút là vũ khí sắc bén, bài báo là tờ hịch cách mạng để động viên quần chúng đoàn kết đấu tranh, chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, chống chủ nghĩa đế quốc, đứng đầu là đế quốc Mỹ, vì độc lập dân tộc, tiến bộ xã hội và hoà bình thế giới.

Chúc các bạn nhiều thắng lợi mới trong sự nghiệp cao quý của mình.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4039,
ngày 24-4-1965.

HAI NGÀY KỶ NIỆM VẺ VANG

Mồng 7-5, kỷ niệm đại thắng Điện Biên Phủ của nhân dân ta.

Mồng 9-5, kỷ niệm đại thắng của Liên Xô cùng các đồng minh đánh tan lực lượng phát xít Đức - Ý - Nhật.

Hơn 20 năm trước đây, tên trùm ác quỷ phát xít Hítle cùng với Mútxôlô[1] và bọn quân phiệt Nhật đã gây ra cuộc đại Chiến tranh thế giới lần thứ hai.

Lúc đầu bọn Hítle "khạc ra lửa, thở ra sấm", chỉ trong mấy tháng quân phát xít Đức đã đánh bại l0 nước châu Âu và nước Anh cũng bị chúng uy hiếp nghiêm trọng.

Chúng vơ vét và tập trung sức của, sức người của các nước đó để tiến công Liên Xô vào giữa năm 1941.

Hítle có 214 sư đoàn và 7 lữ đoàn bộ binh, thì hắn đã dùng trên mặt trận Liên Xô 152 sư đoàn và 2 lữ đoàn cùng 48 sư đoàn của các nước chư hầu. Có khi Hítle đã tung ra 239 sư đoàn trong một lúc.

Liên Xô đã phải chịu gánh nặng nhất trong cuộc chiến tranh. Năm đầu, Liên Xô đã gặp những khó khăn không thể tưởng tượng được Lêningrát bị vây kín. Xtalingrát và nhiều thành phố lớn khác bị giặc phá tan tành...

Nhưng dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Cộng sản, quân và dân Liên Xô đã quết tâm hy sinh tất cả để đánh thắng và đã thắng to. Cuối cùng, 507 sư đoàn phát xít đã bị Hồng quân tiêu diệt hoặc làm tan rã. Hồng quân đã giết, làm bị

1) Mútxôlini

thương và bắt làm tù binh ngót 10 triệu binh sĩ phát xít.

Tổng thống Mỹ Rudơven đã nói rằng: "Riêng người Nga đã tiêu diệt quân lính Đức và phá hoại vũ khí Đức nhiều hơn cả 25 nước đồng minh cộng lại".

Người ghét cay ghét đắng cộng sản là Thủ tướng Anh Sócsin cũng phải nhận rằng: "Đó là người Nga họ đã đập bẹp các guồng máy quân sự của phát xít Đức".

Sau mấy năm trời chúng đã làm cho 30 triệu người bỏ mạng trong chiến tranh, quân phiệt Nhật đã phải đầu hàng, Mútxôlôni đã bị treo cổ, Hítle đã uống thuốc độc chết. Đó là kết cục tất nhiên của những bọn hiếu chiến. Ngày nay bọn đế quốc Mỹ đang đi theo vết xe này.

Thắng lợi của Liên Xô đã tạo điều kiện cho một số nước châu Á và châu Âu xây dựng nên chế độ xã hội chủ nghĩa.

Cuối năm 1946, thực dân Pháp gây chiến với ta.

Chúng hòng cướp nước ta một lần nữa. Chúng cho rằng chúng mạnh hơn ta gấp trăm nghìn lần, chóng là nửa năm, chầy là 18 tháng, chúng sẽ nuốt chửng nước ta. Nhưng chúng đã lầm to.

Về lực lượng *vật chất,* thì Pháp mạnh hơn ta thật. Chúng có xe tăng, đại bác, tàu chiến, máy bay. Lại có những đội quân liều lĩnh, những tên tướng nổi tiếng như Lơcléc, Tátxinhi...

Ta thì hầu như hai bàn tay không, cái gì cũng thiếu. Lúc đó những người nhát gan đã nói:"Ta đánh nhau với Pháp, khác nào châu chấu đấu với ông voi!". Nhưng về *tinh thần và chính trị,* thì ta mạnh gấp trăm gấp nghìn thực dân Pháp. Ta có chính nghĩa. Ta có lòng nồng nàn yêu nước và sức đoàn kết chặt chẽ của toàn dân. Ta có sự lãnh đạo khôn khéo của Đảng.

Nắm chắc điều kiện thắng lợi đó, Đảng ta đã nêu lên khẩu hiệu: "Toàn dân kháng chiến, toàn diện kháng chiến, ta nhất định thắng, địch nhất định thua". Quả nhiên, ta càng đánh càng mạnh, địch càng đánh càng hèn. Sau tám, chín năm kháng chiến cực kỳ gian khổ và vô cùng anh dũng, ta đã thu được đại thắng Điện Biên.

Tính tất cả mấy năm đánh nhau, số địch bị giết, bị thương và bị bắt là:

Binh sĩ thực dân Pháp chính cống:	70.900 tên.
Binh sĩ Âu-Phi:	72.000 tên.
Binh sĩ ngụy quân:	419.000 tên.

Kinh nghiệm đó cho phép ông Moxơ, thượng nghị sĩ Mỹ, đoán rằng, phái thêm mấy vạn tên lính Mỹ sang đất Việt, thì sẽ có mấy nghìn tên trở về Mỹ trong những chiếc quan tài.

Hiện nay về mọi mặt, ta đã mạnh hơn trước nhiều. Ta lại có các nước anh em giúp đỡ, nhân dân khắp thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ, ủng hộ và đồng tình. Ta nhất định thắng.

Đế quốc Mỹ miệng thì nói "đàm phán không điều kiện", nhưng vẫn điên cuồng đẩy mạnh chiến tranh và đưa thêm quân đội vào miền Nam, vẫn tiếp tục ném bom phá phách miền Bắc. Dù sao, chúng nhất định sẽ thất bại như thực dân Pháp đã thất bại.

Trước mắt đế quốc Mỹ chỉ có hai con đường: Một là *tự động* chấm dứt ngay chiến tranh và rút khỏi miền Nam một cách "lịch sự". Hai là ngoan cố *bị động* chờ quân và dân miền Nam tống cổ chúng về nước mẹ Hoa Kỳ.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân, s*ố 4053,
ngày 9-5-1965.

THƯ GỬI THIẾU NHI TRUNG [1]

Các cháu thân mến,

Cảm ơn các cháu đã gửi thư cho Bác.

Các cháu rất quan tâm và đồng tình với cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt Nam. Tinh thần quốc tế vô sản đó của các cháu rất tốt. Bác vui mừng báo cho các cháu biết: các chú Giải phóng quân và du kích miền Nam Việt Nam đánh rất giỏi, đang liên tiếp giành thắng lợi. Ở miền Bắc, từ ngày 5-8-1964 đến nay, gần 300 máy bay của bọn xâm lược Mỹ đã bị bắn rơi.

Vừa được sự ủng hộ mạnh mẽ của Trung Quốc và các nước anh em, được sự đồng tình nhiệt liệt của nhân dân thế giới, vừa dựa vào sức mình, nhân dân Việt Nam kiên quyết đánh đến cùng. Đế quốc Mỹ nhất định thua. Việt Nam nhất định thắng.

Bác thân ái chúc các cháu lao động tốt, học tập tốt, sức khoẻ tốt, cố gắng trở thành cháu ngoan của Bác Mao.

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 4058,
ngày 14-5-1965.

1) Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhận được một bức thư của toàn thể đội viên thiếu niên tiền phong Trường tiểu học Bảo Lương, khu Liên Hoa, huyện Trường An, tỉnh Hồ Nam và nhiều thư của các cháu thiếu nhi Trung Quốc, nói lên sự quan tâm và ủng hộ của các cháu đối với cuộc đấu tranh anh dũng chống Mỹ, cứu nước của nhân dân và thiếu nhi Việt Nam. Ngày 10-5-1965, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gửi thư trên trả lời các cháu thiếu nhi Trung Quốc.

ĐIỆN MỪNG LỄ HIẾN PHÁP CỦA VƯƠNG QUỐC LÀO

Kính gửi Vua Xri Xavang Vátthana
nước Lào,
Luông Phabăng

Nhân dịp lễ Hiến pháp của Vương quốc Lào, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi trân trọng gửi đến Ngài lời chúc mừng nhiệt liệt.

Chúc nhân dân Lào anh em đạt được nhiều thắng lợi mới trong cuộc đấu tranh để thực hiện một nước Lào hoà bình, trung lập, độc lập thống nhất và phồn vinh, góp phần bảo vệ hoà bình ở Đông Dương và Đông - Nam Á.

Chúc tình hữu nghị giữa hai dân tộc Việt Nam và Lào ngày càng được củng cố và phát triển.

Kính chúc Ngài mạnh khoẻ và hạnh phúc.

Hà Nội, ngày 11 tháng 5 năm 1965
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4062,
ngày 18-5-1965.

ĐIỆN MỪNG GỬI ĐẠI HỘI ĐOÀN KẾT NHÂN DÂN Á - PHI LẦN THỨ IV[49]

Kính gửi ông Chủ tịch Đại hội đoàn kết nhân dân Á-Phi
lần thứ IV tại Uynnơba, nước Cộng hoà Gana,

Nhân dịp Đại hội lần thứ IV của phong trào đoàn kết nhân dân các nước Á-Phi khai mạc, tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, gửi đến Ngài và nhờ Ngài chuyển đến toàn thể các vị đại biểu dự Đại hội lời chào mừng nhiệt liệt.

Trong lúc nhân dân thế giới đang sục sôi lên án cuộc can thiệp, xâm lược, đàn áp của đế quốc Mỹ đối với nhân dân Việt Nam, đối với nhân dân Cônggô, đối với nhân dân Đôminích, Đại hội lần này họp sẽ góp phần to lớn vào việc đẩy mạnh phong trào đoàn kết nhân dân Á-Phi chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Tôi xin thành tâm chúc Đại hội đạt nhiều kết quả làm rạng rỡ thêm ngọn cờ đoàn kết Á-Phi và giải phóng dân tộc, góp phần đẩy mạnh công cuộc chống chủ nghĩa đế quốc, vì hoà bình và độc lập dân tộc của nhân dân toàn thế giới.

Chúc các vị đại biểu nhiều sức khoẻ và chúc Đại hội thành công rực rỡ.

Hà Nội, ngày 12 tháng 5 năm 1965
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4059,
ngày 15-5-1965.

LỜI CẢM ƠN CHUNG NHÂN DỊP SINH NHẬT (19 THÁNG 5)

Nhân dịp ngày 19-5, tôi đã nhận được thư, điện chúc mừng của: Quốc hội, Chính phủ, Mặt trận,
Các đảng bạn, các đoàn thể,
Các đơn vị bộ đội,
Đồng bào miền núi và đồng bào miền xuôi,
Kiều bào ở nước ngoài,
Bà con Hoa kiều,
Các cơ quan, các xí nghiệp, các công trường,
Các hợp tác xã nông nghiệp và thủ công nghiệp, các nông trường, và lâm trường,
Các trường học,
Các đồng chí chuyên gia bạn,
Các anh hùng và chiến sĩ thi đua,
Các cụ phụ lão,
Các cháu thanh niên và nhi đồng,
Các đảng anh em,
Các chính phủ và nhân dân các nước anh em và các nước bạn,
Các vị trong Đoàn ngoại giao.
Tôi rất vui mừng thấy trong thư chúc thọ đều báo cáo những thành tích thi đua tốt đẹp về sản xuất, công tác và chiến đấu; đều nói lên quyết tâm xây dựng và bảo vệ miền Bắc, ủng hộ cuộc đấu tranh giải phóng của đồng bào miền Nam; quyết chiến thắng giặc Mỹ xâm lược.
Tôi thân ái gửi lời cảm ơn chung và chúc đồng bào thi đua

thắng lợi.
Tôi xin cảm ơn các đảng, các chính phủ và nhân dân các nước anh em và các nước bạn.
Cảm ơn Đoàn ngoại giao.
Xin chúc tình hữu nghị giữa các dân tộc ngày càng củng cố và phát triển.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4069,
ngày 25-5-1965.

THƯ KHEN QUÂN VÀ DÂN MIỀN BẮC ĐÃ BẮN RƠI 300 MÁY BAY MỸ

Đồng bào và bộ đội thân mến,

Bác rất vui lòng khi nghe báo cáo: Ngày 27 tháng 5 năm 1965, quân và dân miền Bắc nước ta đã bắn rơi chiếc máy bay thứ 300 của giặc Mỹ.

Thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, Bác khen ngợi đồng bào và bộ đội đã vượt mọi khó khăn, anh dũng chiến đấu và thu được thắng lợi vẻ vang. Thắng lợi đó càng làm cho nhân dân ta trong cả nước thêm nức lòng phấn khởi, quyết tâm đẩy mạnh sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước đến thắng lợi cuối cùng.

Nhân dịp này, Bác quyết định tặng thưởng những đồng bào và bộ đội có công huy hiệu "Quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược".

Bác dặn đồng bào và các chú bộ đội chớ vì thắng lợi mà chủ quan. Giặc Mỹ còn nhiều âm mưu hung ác và xảo quyệt. Càng đánh thắng, quân và dân ta càng phải nâng cao chí căm thù và tinh thần cảnh giác cách mạng, thi đua chiến đấu giỏi, sản xuất giỏi, quyết giành thêm nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 4072,
ngày 28-5-1965.

THƯ GỬI ĐẠI HỘI LIÊN HOAN NHỮNG PHỤ NỮ XUẤT SẮC TOÀN NGÀNH Y TẾ MIỀN BẮC [1)]

Đồng chí Bộ trưởng Phạm Ngọc Thạch sẽ thay mặt Bác chúc các đại biểu sức khoẻ tốt, thi đua tốt, tiến bộ nhiều, phục vụ tốt quân và dân ta, góp phần xứng đáng trong công cuộc chống Mỹ, cứu nước. Bác gửi các cô, các cháu nhiều cái hôn.

Chào thân ái và quyết thắng

BÁC HỒ

Báo Nhân *dân,* số 4097,
ngày 22-6-1965.

1) Đại hội họp từ ngày 17 đến 19-6-1965, tại Hải Dương.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA ĐỒNG CHÍ G.A.GIUCỐP, PHÓNG VIÊN BÁO *PRAVĐA* (LIÊN XÔ)

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về ý nghĩa cuộc đấu tranh của quân và dân Việt Nam chống bọn xâm lược Mỹ.

Trả lời: Cuộc đấu tranh của quân và dân Việt Nam hiện nay là cuộc chiến tranh yêu nước chính nghĩa và tất thắng của nhân dân chống cuộc chiến tranh xâm lược phi nghĩa và tàn bạo do đế quốc Mỹ gây ra.

Nhân dân Việt Nam kiên quyết đứng vững trên tiền đồn phía đông của phe xã hội chủ nghĩa, đứng vững trên tuyến đầu của nhân dân thế giới chống đế quốc Mỹ xâm lược, đấu tranh cho những quyền dân tộc thiêng liêng của mình, đồng thời đấu tranh cho sự nghiệp hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội trên thế giới.

Lập trường của nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà được nêu rõ trong 4 điểm mà mọi người đã biết là lập trường đúng đắn, hợp tình, hợp lý phù hợp với những quyền dân tộc của nhân dân Việt Nam, phù hợp với Hiệp định Giơnevơ năm 1954, đồng thời cũng phù hợp với lợi ích của nhân dân Mỹ và danh dự của nước Mỹ, với lợi ích của hoà bình.

Vì vậy nhân dân Việt Nam được sự đồng tình, ủng hộ và giúp đỡ ngày càng to lớn của Liên Xô, Trung Quốc, các nước xã hội chủ nghĩa khác, của chính phủ và nhân dân các nước Á, Phi, Mỹ latinh, của mọi lực lượng yêu chuộng hoà bình, kể cả những tầng lớp ngày càng rộng rãi của nhân dân Mỹ. Còn

đế quốc Mỹ thì ngày càng bị cô lập và bị lên án mạnh mẽ trên thế giới và ngay cả ở nước Mỹ. Đế quốc Mỹ nhất định sẽ thất bại. Nhân dân Việt Nam nhất định sẽ thắng lợi hoàn toàn.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về truyền thống cách mạng của nhân dân Việt Nam trong cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc.

Trả lời: Cũng như nhiều dân tộc trên thế giới, nhân dân Việt Nam vốn có truyền thống đoàn kết chặt chẽ, đấu tranh anh dũng với tinh thần quyết chiến, quyết thắng để giữ gìn và củng cố độc lập dân tộc.

Truyền thống đó đã được phát huy mạnh mẽ trong cuộc đấu tranh cách mạng 35 năm nay dưới sự lãnh đạo của giai cấp công nhân và chính đảng Mác-Lênin ở Việt Nam, trong cuộc kháng chiến trước đây kết thúc bằng chiến thắng oanh liệt ở Điện Biên Phủ.

Cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước hiện nay động viên đến mức cao nhất truyền thống đoàn kết chiến đấu của nhân dân Việt Nam. Chính vì vậy, trong quá trình đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược nhân dân Việt Nam càng đánh càng mạnh, sự nghiệp yêu nước của nhân dân Việt Nam nhất định sẽ thắng lợi vẻ vang.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết mối liên quan giữa công cuộc bảo vệ miền Bắc, giải phóng miền Nam với Hiệp định Giơnevơ như thế nào?

Trả lời: Hiệp định Giơnevơ là văn kiện quốc tế công nhận độc lập chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam.

Cuộc đấu tranh để bảo vệ miền Bắc, giải phóng miền Nam chính là cuộc đấu tranh để bảo vệ và thực hiện đúng đắn Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ và tầm quan trọng của sự đoàn kết của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa và của phong trào cộng sản trong giai đoạn hiện nay của cuộc chiến đấu.

Trả lời: Nhân dân Việt Nam rất vui mừng, phấn khởi nhận

thấy rằng trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược hiện nay, chúng tôi được sự đồng tình ủng hộ và giúp đỡ kiên quyết và có hiệu lực của Liên Xô, Trung Quốc và các nước xã hội chủ nghĩa anh em khác, đồng thời nhân dân Việt Nam chúng tôi cũng được nhân dân các nước Á, Phi, Mỹ latinh và nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới, kể cả nhân dân Mỹ, hết lòng đồng tình ủng hộ và giúp đỡ. Đây là tình hữu nghị chiến đấu rất tốt đẹp giữa các nước trong phe xã hội chủ nghĩa và phong trào giải phóng dân tộc theo tinh thần quốc tế vô sản cao cả. Đây là một nhân tố quan trọng góp phần vào thắng lợi của cuộc đấu tranh yêu nước của nhân dân Việt Nam cũng như đối với phong trào dân tộc khắp nơi trên thế giới.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về việc thắt chặt tình hữu nghị Xô - Việt và ý nghĩa của mối quan hệ hữu nghị và hợp tác đó để đánh bại xâm lược Mỹ. Nhân dịp này, Chủ tịch có điều gì nói với nhân dân Liên Xô?

Trả lời: Đảng, Chính phủ và nhân dân Việt Nam chân thành biết ơn sự đồng tình, ủng hộ và giúp đỡ quý báu của Đảng, Chính phủ và nhân dân Liên Xô đối với cuộc đấu tranh của chúng tôi chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Chúng tôi luôn luôn ra sức thắt chặt tình hữu nghị anh em và quan hệ hợp tác tương trợ Việt - Xô với nhận thức thấm thía rằng đó là một nhân tố quan trọng để giành thắng lợi trong sự nghiệp cách mạng của mình.

Nhân dịp này, thay mặt nhân dân Việt Nam, tôi xin gửi đến nhân dân Liên Xô anh em lời chào mừng thân thiết nhất. Chúc nhân dân Liên Xô thu được nhiều thành tựu ngày càng to lớn hơn nữa trong công cuộc xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa cộng sản và trong sự nghiệp đấu tranh để giữ gìn hoà bình thế giới.

Trả lời ngày 18-6-1965.
Báo *Nhân dân,* số 4095,
ngày 20-6-1965.

THƯ GỬI BỘ ĐỘI, ĐỒNG BÀO VÀ CÁN BỘ TÂY BẮC

Thân ái gửi bộ đội, đồng bào và cán bộ Tây Bắc,

Bác rất vui lòng trong những ngày 14, 20 và 22-6-1965 quân và dân Mộc Châu và Sơn La đã bắn rơi chín máy bay Mỹ, bắt sống một số phi công Mỹ.

Thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, Bác gửi lời khen ngợi bộ đội, đồng bào và cán bộ các dân tộc Tây Bắc đã anh dũng chiến đấu, thắng lợi vẻ vang.

Bác nhắc nhở bộ đội, đồng bào và cán bộ Tây Bắc phải luôn luôn cảnh giác, chớ vì thắng lợi mà chủ quan, khinh địch.

Quân đội và đồng bào Tây Bắc hãy phát huy truyền thống vẻ vang Điện Biên Phủ, đoàn kết chặt chẽ giữa các dân tộc anh em, giữa bộ đội và nhân dân, thi đua sản xuất giỏi, chiến đấu giỏi, quyết giành nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng
Ngày 23 tháng 6 năm 1965
BÁC HỒ

Báo *Nhân* dân, số 4099,
ngày 24-6-1965.

ĐIỆN CẢM ƠN

Kính gửi Thái tử Nôrôđôm Xihanúc,
Quốc trưởng Vương quốc Campuchia,
Phnôm Pênh

Nhân dân Việt Nam và cá nhân tôi vô cùng cảm động về việc Ngài và nhân dân Khơme đã gửi tặng thuốc với một tấm lòng hào hiệp. Chúng tôi xin gửi đến Ngài và nhân dân Khơme những lời cảm ơn nhiệt liệt nhất của chúng tôi.
Cử chỉ cao cả đó đã biểu hiện sự ủng hộ anh em của nhân dân Khơme đối với nhân dân Việt Nam đang tiến hành cuộc đấu tranh chính nghĩa chống bọn đế quốc xâm lược Mỹ.
Như Ngài đã nói rất đúng: "Nhiệm vụ của chúng ta đối với các thế hệ tương lai là phải cùng nhau củng cố cơ sở của sự hợp tác tin cậy và chân thành trong sự tôn trọng nền độc lập của nhau".
Tôi xin gửi Ngài lời chào kính trọng nhất.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4102,
ngày 27-6-1965.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN BÁO *NHẬT BÁO CÔNG NHÂN* [s)] (ANH)

1. *Hỏi: Xin đồng chí Chủ tịch cho biết cái gì là nguyên nhân chủ yếu của cuộc đấu tranh của nhân dân miền Nam Việt Nam?*

Trả lời: Nguyên nhân chủ yếu của cuộc đấu tranh yêu nước của nhân dân miền Nam Việt Nam là sự xâm lược dã man của đế quốc Mỹ, hòng biến miền Nam nước chúng tôi thành thuộc địa kiểu mới và căn cứ quân sự của chúng để mở rộng chiến tranh xâm lược, thực hiện âm mưu làm bá chủ thế giới.

2. Hỏi: Mục đích chủ yếu của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam là gì? Quan hệ giữa chính sách của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà với chính sách của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam như thế nào ?

Trả lời: Cương lĩnh của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đã nói rõ mục đích chủ yếu của Mặt trận là chống đế quốc Mỹ xâm lược, giải phóng miền Nam, thực hiện độc lập, dân chủ, hoà bình, trung lập, tiến đến thống nhất nước nhà.
Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam là một tổ chức của phong trào yêu nước do quần chúng nhân dân xây dựng nên. Mặt trận là người lãnh đạo, người tổ chức cuộc đấu tranh của nhân dân miền Nam nước chúng tôi chống đế quốc Mỹ, giành độc lập dân tộc. Mặt trận là người đại diện chân

1) Báo *Nhật báo công nhân,* Cơ quan Trung ương của Đảng Cộng sản Anh.

chính duy nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam.

Cả nước Việt Nam chúng tôi có nhiệm vụ thiêng liêng ủng hộ cuộc đấu tranh giải phóng của nhân dân miền Nam do Mặt trận dân tộc giải phóng lãnh đạo. Chúng tôi tôn trọng các chính sách của Mặt trận và chủ trương rằng hai miền cần phải chiếu cố đến những đặc điểm của nhau, hiểu biết lẫn nhau, lập lại quan hệ bình thường giữa hai miền và thực hiện từng bước thống nhất nước nhà.

Nước Việt Nam là một. Dân tộc Việt Nam là một. Nhân dân cả nước chúng tôi đều có nghĩa vụ chống giặc ngoại xâm, bảo vệ Tổ quốc.

3. *Hỏi: Đồng chí Chủ tịch có cho rằng Hiệp định Giơnevơ vẫn là cơ sở cho một giải* pháp về *cuộc chiến tranh ở Việt Nam hay là không?*

Trả lời: Có. Hiệp định Giơnevơ vẫn là cơ sở để giải quyết cuộc chiến tranh.

4. *Hỏi: Theo ý đồng chí Chủ tịch thì điều khoản nào trong Hiệp định Giơnevơ là quan trọng nhất?*

Trả lời: Tôi cho rằng những điều khoản quan trọng nhất là: Phải tôn trọng chủ quyền, độc lập, thống nhất và lãnh thổ toàn vẹn của nước Việt Nam; không nước nào được lập căn cứ quân sự ở nước Việt Nam; Việt Nam không liên minh quân sự với bất cứ nước nào; thi hành các quyền tự do dân chủ, tạo điều kiện thuận lợi để lập lại quan hệ bình thường giữa hai miền Nam Bắc đặng đi tới thực hiện thống nhất nước nhà.

5. *Hỏi: Theo ý đồng chí Chủ tịch thì cái gì là cần thiết hiện nay* để *thi hành Hiệp định Giơnevơ ?*

Trả lời: Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam là một Hiệp định quốc tế quan trọng. Tất cả các nước tham dự Hội nghị Giơnevơ, kể cả Mỹ, đều phải tôn trọng và thi hành đúng Hiệp định ấy. Nước Chủ tịch Hội nghị như nước Anh càng cần phải tôn trọng và làm đúng nghĩa vụ của mình.

6. *Hỏi: Đối với* đề *nghị mới nhất của ông Uynxơn về một phái đoàn của khối Liên hiệp Anh, Chủ tịch nghĩ như thế nào?*

Trả lời: Ông Uynxơn đã không làm đúng nghĩa vụ Chủ tịch Hội nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam. Ông ta đã ra sức ủng hộ đế quốc Mỹ xâm lược Việt Nam. Ông Uynxơn không thể đi thương lượng hoà bình vì bản thân ông ta ủng hộ chính sách xâm lược và mở rộng chiến tranh của Mỹ.

7. *Hỏi: Trong thời gian qua, những thành tựu chủ yếu của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà là gì?*

Trả lời: Nước chúng tôi trước đây là một thuộc địa nghèo nàn và lạc hậu. Từ ngày được giải phóng, sau khi hoàn thành cải cách ruộng đất và cải tạo xã hội chủ nghĩa, chúng tôi đã ra sức phát triển nông nghiệp, giải quyết được vấn đề lương thực, phát triển công nghiệp nhẹ, tự cung cấp được phần lớn hàng tiêu dùng và bước đầu xây dựng công nghiệp nặng làm cơ sở cho nền kinh tế độc lập của chúng tôi. Về văn hoá xã hội, chúng tôi đã đạt được những kết qủa khá lớn. Chúng tôi đã xoá xong nạn mù chữ, làng nào cũng có trường học phổ thông, ngành giáo dục đại học phát triển rất nhanh chóng. Mức sống vật chất và văn hoá của nhân dân chúng tôi khá hơn trước nhiều.

8. *Hỏi: Đồng chí Chủ tịch muốn gửi lời đặc biệt gì cho phong trào tiến bộ ở Anh và nhân dân Anh?*

Trả lời: Thay mặt nhân dân Việt Nam, tôi gửi lời chào thân ái và tỏ lòng cảm ơn giai cấp công nhân Anh, các nhà trí thức, các nhà hoạt động chính trị tiến bộ và nhân dân Anh nói chung đã nhiệt liệt ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của chúng tôi chống đế quốc Mỹ xâm lược và đã đòi Chính phủ Anh phải làm đúng nghĩa vụ Chủ tịch Hội nghị Giơnevơ của mình.

Tôi cũng gửi lời chào thân ái đến các bạn đọc của *Nhật báo công nhân.*

Báo *Nhân dân,* số 4106,
ngày 1-7-1965.

ĐIỆN MỪNG QUỐC KHÁNH NƯỚC CỘNG HOÀ ANGIÊRI

Kính gửi ông Huari Bumêđiên,
Chủ tịch Hội đồng cách mạng Angiêri,

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ ba Ngày độc lập của nước Cộng hoà Angiêri dân chủ và nhân dân, chúng tôi xin gửi đến Hội đồng cách mạng và nhờ Hội đồng cách mạng chuyển đến nhân dân Angiêri lời chúc mừng nhiệt liệt nhất của nhân dân Việt Nam.

Chúc nhân dân Angiêri anh hùng thu được nhiều thành tích trong sự nghiệp củng cố nền độc lập dân tộc, xây dựng một nước Angiêri phồn vinh, góp phần vào sự nghiệp tăng cường khối đoàn kết nhân dân Á - Phi chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, hoàn thành giải phóng dân tộc, giữ gìn hoà bình ở châu Phi và thế giới.

Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Angiêri ngày càng củng cố và phát triển.

Ngày 5 tháng 7 năm 1965
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4123,
ngày 18-7-1965.

ĐIỆN MỪNG ĐẠI HỘI LẦN THỨ IV ĐẢNG CÔNG NHÂN RUMANI

Kính gửi Đại hội lần thứ IV Đảng Công nhân Rumani,
Các đồng chí thân mến,

Thay mặt Đảng Lao động Việt Nam, giai cấp công nhân và nhân dân Việt Nam, chúng tôi xin gửi tới Đại hội lần thứ IV Đảng Công nhân Rumani lời chào mừng anh em nhiệt liệt nhất và chân thành chúc Đại hội của các đồng chí thành công rực rỡ.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng Công nhân Rumani, giai cấp công nhân và nhân dân Rumani đã phát huy tinh thần tự lực cánh sinh, lao động dũng cảm và đầy sáng tạo, đã giành được nhiều thắng lợi to lớn trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Ngày nay nước Cộng hoà Nhân dân Rumani đang trở thành một nước xã hội chủ nghĩa phồn vinh với lực lượng quốc phòng hùng mạnh góp phần tích cực vào sự nghiệp bảo vệ hoà bình ở châu Âu và thế giới.

Đảng Lao động Việt Nam và nhân dân Việt Nam nhiệt liệt chào mừng những thắng lợi to lớn của các đồng chí. Chúng tôi chân thành chúc các đồng chí thu được nhiều thành tích mới trong việc hoàn thành mọi nhiệm vụ cao cả do Đại hội này sẽ đề ra.

Hiện nay, trên đất nước chúng tôi, bọn đế quốc Mỹ đang tiến hành một cuộc chiến tranh xâm lược cực kỳ tàn bạo. Chúng đang liều lĩnh mở rộng chiến tranh, đưa hàng vạn binh sĩ Mỹ và các nước chư hầu trực tiếp tham chiến ở miền Nam, đồng thời dùng không quân và hải quân liên tiếp tiến công, bắn phá nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Bọn xâm lược Mỹ đã dùng mọi thủ đoạn dã man, tàn bạo nhất chống lại nhân dân nước chúng tôi. Nhưng không một thủ đoạn nào của đế quốc Mỹ có thể lay chuyển được ý chí sắt đá của nhân dân Việt Nam quyết tâm chống Mỹ, cứu nước. Đế quốc Mỹ xâm lược nhất định thất bại thảm hại. Nhân dân Việt Nam nhất định giành được thắng lợi cuối cùng.

Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nước Cộng hoà Nhân

dân Rumani là hai nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa. Giữa hai Đảng và nhân dân hai nước chúng ta, vốn sẵn có một tình hữu nghị thân thiết. Trong sự nghiệp đấu tranh chống Mỹ, cứu nước của mình, nhân dân Việt Nam chúng tôi được sự đồng tình và ủng hộ của Đảng, Chính phủ và nhân dân Rumani anh em. Nhân dịp này, chúng tôi xin chân thành cảm ơn các đồng chí.

Chúng tôi tin chắc rằng tình đoàn kết hữu nghị giữa hai Đảng và nhân dân hai nước chúng ta sẽ ngày càng được phát triển vì sự nghiệp củng cố khối đoàn kết của phe xã hội chủ nghĩa và của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế.

Tình hữu nghị đời đời bền vững giữa hai Đảng và nhân dân hai nước Việt Nam và Rumani muôn năm!

Tình đoàn kết trong phe xã hội chủ nghĩa và trong phong trào cộng sản quốc tế trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản muôn năm!

Chủ nghĩa Mác - Lênin vô địch muôn năm!

Hà nội, ngày 12 tháng 7 năm 1965

Thay mặt Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Lao động Việt Nam
Chủ tịch
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4124,
ngày 19-7-1965.

ĐIỆN MỪNG ĐẠI HỘI HOÀ BÌNH THẾ GIỚI HỌP Ở HENXINKI

Kính gửi Đại hội hoà bình thế giới tại Henxinki,

Nhân dịp Đại hội hoà bình thế giới họp tại Henxinki, tôi xin thân ái gửi tới các vị đại biểu lời chúc mừng nhiệt liệt.

Trong lúc bọn đế quốc thực dân đứng đầu là Mỹ đang đẩy mạnh chính sách xâm lược và gây chiến, gây nên tình hình căng thẳng ở nhiều nơi, đặc biệt là ở Việt Nam, Đôminích, Cônggô, việc Đại hội họp nhằm tìm ra những biện pháp có hiệu lực để ngăn chặn những âm mưu và hoạt động xâm lược và gây chiến của chúng, việc đó là phù hợp với nguyện vọng giữ gìn hoà bình của nhân dân thế giới.

Nhân dịp này, tôi chân thành cảm ơn sự ủng hộ tích cực của các lực lượng hoà bình trên thế giới đối với cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Chúc các vị đại biểu sức khoẻ. Chúc Đại hội thành công tốt đẹp.

Báo *Nhân dân,* số 4121,
ngày 16-7-1965.

THƯ KHEN ĐỒNG BÀO, BỘ ĐỘI VÀ CÁN BỘ QUẢNG BÌNH BẮN RƠI 100 MÁY BAY MỸ

Thân ái gửi đồng bào, bộ đội và cán bộ Quảng Bình,

Bác rất vui lòng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ khen ngợi đồng bào, bộ đội và cán bộ Quảng Bình đã bắn rơi l00 máy bay Mỹ, vừa qua lại thu hoạch vụ chiêm rất tốt.

Như vậy là tỉnh nhà chiến đấu giỏi, sản xuất cũng giỏi.

Các tỉnh khác hãy ra sức thi đua với Quảng Bình.

Các chú bộ đội, cán bộ và đồng bào tỉnh nhà hãy phát huy thắng lợi, nêu cao truyền thống anh hùng của quân và dân ta, đoàn kết chặt chẽ, luôn luôn cảnh giác, quyết giành nhiều thành tích to lớn hơn nữa, cùng đồng bào cả nước quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược cho đến thắng lợi hoàn toàn!

Chào thân ái và quyết thắng

Hà Nội, ngày 17 tháng 7 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân, số* 4124, ngày 19-7-1965.

BAI NÓI VỚI CÁN BỘ, CHIẾN SĨ ĐẠI ĐỘI 1, TIỂU ĐOÀN 1 ĐOÀN TAM ĐẢO BỘ ĐỘI PHÒNG KHÔNG - KHÔNG QUÂN

Các chú thân mến,

Hôm nay Bác đến thăm các chú, thấy chú nào cũng hăng hái, mạnh khoẻ, phấn khởi, Bác rất vui lòng. Sau đây Bác dặn các chú vài lời tóm tắt:

1. Giặc Mỹ đang "leo thang" ở miền Bắc, còn ở miền Nam chúng đang tăng thêm quân, thêm súng - có chú nào sợ không?

- Đúng! Nó đưa thêm chừng nào, ta diệt thêm chừng đó. Các chú bộ đội phòng không - không quân đã cùng với quân dân ta bắn rơi gần 400 máy bay, lập công như vậy là tốt. Các chú có vất vả gian khổ nhưng so với quân dân miền Nam thì chưa thấm vào đâu. Phải noi gương quân dân miền Nam đánh giỏi, đánh mạnh, đánh trúng hơn nữa. Chúng ta hạ được gần 400 máy bay Mỹ, nhưng còn phải bắn rơi nhiều hơn. Đừng thấy thế mà chủ quan, đã gọi là quân sự thì phải cảnh giác cao, sẵn sàng chiến đấu tốt.

2. Các chú chắc đã đươc nghe phổ biến Nghị quyết của Trung ương, Quân uỷ Trung ương, nhưng Bác tóm lại vài điểm cho dễ nhớ:

- Phải nêu cao quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, có quyết tâm thì làm gì cũng được. Các chú có quyết tâm không ? Quyết tâm có chắc không ?

- Phải có tinh thần dũng cảm. Quân dân ta rất anh hùng, cả các cháu bé cũng dũng cảm, nhưng các chú vẫn phải thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện. Phải có quyết tâm đánh, mà đã đánh phải có quyết tâm đánh thắng. Phải chuẩn bị tinh thần đánh liên tục, đánh cho khi nào giặc Mỹ phải cút khỏi Việt Nam mới thôi.

Phải làm sao đánh tiêu diệt được chúng. Vừa qua, súng của

ta không phải ít nhưng chưa đánh tiêu diệt được. Ví dụ: nó vào l0 chiếc, ta bắn rơi có 2, đó là chưa đánh tiêu diệt được. Nguyên nhân tại sao ? Chú nào biết ? Không phải ta thiếu cảnh giác. Vấn đề là ở chỗ tinh thần của con người phải truyền qua súng, tức là làm sao phải có kỹ thuật giỏi. Hồi này thằng địch không đến đúng tầm cho ta bắn như trước, ta phải tìm nó mà bắn. Muốn bắn trúng, bắn rơi máy bay ngay từ loạt đạn đầu tiên, phải tập luyện thật công phu. Có bắn trúng, bắn rơi ngay từ loạt đạn đầu thì mới bắn rơi được tại chỗ. Những yêu cầu đó liên hệ mật thiết với nhau. Bắn trúng từ loạt đạn đầu tiên, bắn rơi tại chỗ sẽ tiết kiệm được đạn. Đạn đắt tiền lắm. Các chú bắn còn tốn đạn, tất nhiên là không chú nào muốn thế, nhưng chính vì kỹ thuật chưa cao. Thằng Mỹ nó đánh xong cũng rút kinh nghiệm, ta đánh xong cũng phải chú ý rút kinh nghiệm, đừng nặng về liên hoan, nhẹ về rút kinh nghiệm. Ta thường nói: "Một viên đạn, một quân thù", ở đây với cỡ pháo này, Bác cho các chú "20 viên một quân thù". Các chú cố học sẽ làm được.

3. Bộ đội phòng không - không quân có nhiều binh chủng hợp thành, lúc đánh phải hiệp đồng cho tốt, ai đánh tầng thấp, ai đánh tầng giữa, ai đánh trên cao phải phối hợp rất chặt chẽ. Bác không phải nhà quân sự, nói như vậy có đúng không ? Phải có tinh thần lập công tập thể. Ai cũng muốn lập công, khi máy bay địch đến ai cũng bắn. Khi máy bay rơi ai cũng bảo mình bắn, lúc bắn không rơi lại đổ lỗi cho nhau. Đó là điều không nên làm. Công là công chung. Tranh công đổ lỗi là biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa đơn vị.

4. Các chú phải hết sức chú ý vấn đề dân chủ và kỷ luật. Kỷ luật trong dân chủ, dân chủ phải có kỷ luật. Bác thấy có nơi còn có hiện tượng cán bộ cáu kỉnh với chiến sĩ, như vậy không tốt. Có gì cứ bình tĩnh bảo nhau, bàn với nhau. Càng cáu càng khó nghe. Muốn dân chủ tốt, kỷ luật cao, cán bộ phải gương mẫu phê bình và tự phê bình. Ví dụ: Bác và các chú khai hội với nhau, Bác tự phê bình trước thì các chú mới dám phê bình. Các chú có khuyết điểm, Bác phê bình lại. Mục đích phê bình và tự phê bình là để học cái hay, tránh cái dở, chứ không phải để nói xấu nhau.

Phải đoàn kết chặt chẽ giữa cán bộ và chiến sĩ, giữa bộ đội với nhau, giữa nhân dân với bộ đội. Ta làm cách mạng thắng lợi, kháng chiến thành công, đánh Mỹ giỏi chính là do ta đoàn kết chặt chẽ. Một ngón tay thì yếu, nhưng 5 ngón tay nắm lại thành quả đấm thì rất mạnh.

Cuối cùng, Bác căn dặn các chú: Phải tin tưởng *vững chắc, là ta nhất định thắng, Mỹ nhất định phải thua.* Lúc này mà còn phân vân: tàu địch to, tàu ta nhỏ; tàu bay địch nhiều, súng ta ít liệu có đánh được không là biểu hiện của quyết tâm chưa cao. Tuy không dám tự nhận là sợ địch nhưng chính đã sợ địch. Phải khẳng định rằng: Dù đế quốc Mỹ có lắm súng, nhiều tiền. Dù chúng có B.57, B.52, hay "bê" gì đi chăng nữa ta cũng đánh. Từng ấy máy bay, từng ấy quân Mỹ chứ nhiều hơn nữa ta cũng đánh, mà đã đánh là nhất định thắng.

Ở đây có nhiều chú đã tham gia kháng chiến chắc còn nhớ lúc đầu Tây nó rất mạnh, có đủ mọi thứ, mạnh gấp mấy ta. Nhưng Đảng nói: "Kháng chiến nhất định thắng lợi". Ta thắng lợi vì ta quyết tâm, ta đoàn kết. Vì có lòng tin ở thắng lợi nên ta dám dùng giáo, mác, đánh với xe tăng của địch, cướp súng địch giết địch, ta không có tàu bay mà đánh tan xác được hàng trăm máy bay địch. Các đồng chí cũ nên kể lại những chuyện đó cho anh em mới nghe. Trước cách mạng cũng vậy, địch có chính quyền, quân đội, cảnh sát, toà án... Ta cả Đông Dương có chưa đây 5.000 đảng viên với hai bàn tay không, nhưng Đảng đã bảo: "Cách mạng nhất định thành công"- Ta thành công chính vì ta đoàn kết, quyết tâm, tin tưởng.

Bây giờ cũng vậy, Mỹ là tên đầu sỏ của phe đế quốc, rất nguy hiểm, rất xảo quyệt, nhưng đánh nhau với ta, vẫn bị thua. Năm 1960, quân dân miền Nam chưa có một tấc sắt trong tay, kẻ địch thì đủ mọi thứ, nhưng tới nay ta càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng. Sáu tháng đầu năm 1965, ta thắng đến nỗi bọn Mỹ phải kêu la ầm ĩ. Như ở Đà Nẵng tên

thiếu tướng Mỹ khoe: "Ở đó chuột không chui lọt, chim không bay qua nổi". Thế mà ta vào được, phá được. Chính vì ta có quyết tâm, dám nghĩ, dám làm, dám đánh và dám thắng.
Ta phải có lòng tin sắt đá ở Đảng. Đảng đã nói: "Nhất định đánh thắng giặc Mỹ xâm lược" là nhất định thắng. Hồi trước Cách mạng Tháng Tám, trước kháng chiến ta còn yếu. Nay ta rất mạnh, cả thế giới lại ủng hộ ta, có những nước ở tít vùng Bắc cực, Nam cực cũng ủng hộ ta. Đánh nhau có hy sinh, có gian khổ, nhưng bền gan, vững chí thì cuối cùng ta nhất định thắng, định nhất định thua.
Các chú đã thông tình hình nhiệm vụ, còn phải tuyên truyền cho mọi người rõ, làm cho cả nước một lòng chống Mỹ, cứu nước và tin là nhất định thắng lợi.
Bác chúc các chú mạnh khoẻ, bắn rơi được nhiều máy bay Mỹ.

Nói ngày 19-7-1965.
Tài liệu của Bộ tư lệnh
Phòng không - Không quân.

LỜI KÊU GỌI NHÂN NGÀY 20-7

Đồng bào và bộ đội thân mến,
Nhân dịp kỷ niệm ngày 20-7, tôi thân ái gửi đến đồng bào và bộ đội cả nước lời thăm hỏi thắm thiết nhất.
Nhân dân Việt Nam ta rất yêu chuộng *độc lập và hoà bình.*
Vì vậy trước đây toàn dân ta đã đoàn kết nhất trí, kiên quyết kháng chiến đánh thắng thực dân Pháp và giành được thắng lợi vĩ đại.
Hiệp định Giơnevơ năm 1954 đã trịnh trọng công nhận chủ quyền, độc lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam ta.

*
* *

Nhưng đế quốc Mỹ đã dùng đủ cách phá hoại Hiệp định Giơnevơ. Hơn 10 năm nay, chúng đã tiến hành chiến tranh xâm lược miền Nam nước ta hòng biến miền Nam Việt Nam thành một thuộc địa kiểu mới, một căn cứ quân sự của Mỹ, để chia cắt lâu dài nước ta tiến công phe xã hội chủ nghĩa, uy hiếp độc lập và hoà bình các nước ở châu Á và các nơi khác.

*
* *

Hơn mười năm nay, đồng bào miền Nam đã chiến đấu cực kỳ anh dũng, chịu đựng biết bao hy sinh, để tự giải phóng khỏi ách tàn bạo của đế quốc Mỹ và lũ tay sai.

Dưới ngọn cờ vẻ vang của *Mặt trận dân tộc giải phóng,* đồng bào và Quân giải phóng miền Nam anh hùng đoàn kết một lòng, càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng và đang giành nhiều thắng lợi lớn trên khắp các chiến trường. Đồng bào miền Nam kiên quyết chiến đấu là để giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc, thống nhất Tổ quốc, đồng thời là góp

phần vào việc bảo vệ hoà bình và độc lập của các dân tộc khác.

*

* *

Để hòng cứu vãn tình hình khốn đốn của chúng, gần đây đế quốc Mỹ đã đưa thêm hàng vạn quân Mỹ và chư hầu vào tăng cường xâm lược miền Nam và dùng máy bay đánh phá dã man miền Bắc nước ta. Chúng đã phạm nhiều tội ác tày trời đối với nhân dân ta. Cả thế giới đều sục sôi căm giận và nghiêm khắc lên án chúng.

Bọn giặc Mỹ hòng dùng sức tàn bạo để khuất phục nhân dân Việt Nam ta, doạ nạt các dân tộc ở Đông Dương, Đông - Nam Á và trên thế giới. Nhưng chúng đã lầm to.

Dân tộc ta là một dân tộc anh hùng. Chúng ta đã từng đánh đổ phát xít Nhật, đánh bại thực dân Pháp và hiện nay đang kiên quyết đánh thắng đế quốc Mỹ xâm lược.

Chúng ta quyết tâm giành độc lập hoàn toàn cho Tổ quốc, giành tự do hoàn toàn cho nhân dân.

Đứng trước nguy cơ giặc Mỹ cướp nước, đồng bào miền Bắc và đồng bào miền Nam đoàn kết một lòng, kiên quyết chiến đấu; dù phải chiến đấu 5 năm, 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa, chúng ta cũng kiên quyết chiến đấu đến thắng lợi hoàn toàn.

Đế quốc Mỹ rất dã man và quỷ quyệt. Một mặt chúng rêu rao "hoà bình", một mặt chúng gấp rút xây dựng thêm nhiều căn cứ quân sự, phái thêm nhiều quân đội vào miền Nam, tăng cường ném bom bắn phá ở miền Bắc. Giọng lưỡi "đàm phán hoà bình" của chúng quyết không lừa bịp được nhân dân ta và nhân dân thế giới. Như Chính phủ ta đã nhiều lần tuyên bố, cách giải quyết đúng đắn nhất vấn đề Việt Nam là Chính phủ Mỹ phải *thi hành đúng Hiệp định Giơnevơ năm 1954,*

thực hiện 4 điểm do Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa [50] đã nêu ra và 5 điều do Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam [51] đã nói rõ.

*

* *

Để làm tròn nhiệm vụ thiêng liêng "chống Mỹ, cứu nước", tôi kêu gọi: *Đồng bào và chiến sĩ* miền Bắc dũng cảm tiến lên, hăng hái thi đua *sản xuất và chiến đấu.*

- *Các lực lượng vũ trang nhân dân* hãy anh dũng chiến đấu, giành nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa; đánh tan các cuộc tiến công phá hoại bằng máy bay của giặc Mỹ.

- *Công nhân* và *nông dân* hãy hăng hái thi đua tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, "một người làm việc bằng hai" và sẵn sàng chiến đấu để bảo vệ miền Bắc, ủng hộ miền Nam.

- *Anh chị em trí thức* hãy cống hiến nhiều nhất cho Tổ quốc, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước.

- *Các cháu thanh niên* gái cũng như trai hãy thực hiện tốt "ba sẵn sàng", xung phong dâng tất cả tinh thần và lực lượng của tuổi trẻ cho sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước, cho Tổ quốc và chủ nghĩa xã hội.

- *Chị em phụ nữ* hãy thực hiện thật tốt "ba đảm đang"[52] góp phần đắc lực đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

- Đồng bàn *các dân tộc, các tôn giáo* hãy đoàn kết chặt chẽ như anh em một nhà, cùng nhau ra sức chống Mỹ, cứu nước.

Đế quốc Mỹ đang thất bại và sẽ hoàn toàn thất bại. Nhân dân ta đang ở thế tiến công và nhất định sẽ giành được thắng lợi vẻ vang. Nhưng kẻ địch còn nhiều âm mưu độc ác, cuộc đấu tranh yêu nước của nhân dân ta còn nhiều gian khổ khó khăn. Vì vậy, chúng ta phải luôn luôn nâng cao tinh thần cảnh giác và chí khí chiến đấu, chớ chủ quan khinh địch. Khó khăn không nản chí,

thắng lợi không kiêu căng.

*
* *

Cả nước đang hướng về *miền Nam* thân yêu, Thành đồng của Tổ quốc.

Đồng bào miền Nam anh dũng hãy giương cao ngọn cờ cứu nước vẻ vang của *Mặt trận dân tộc giải phóng* tiến lên giành những thắng lợi ngày càng to lớn hơn, quyết đánh bại tất cả lực lượng hung tàn, tất cả âm mưu thâm độc của đế quốc Mỹ và bọn tay sai, quyết giành lại độc lập tự do cho nhân dân, tiến tới hoà bình, thống nhất Tổ quốc.

Binh sĩ và nhân viên của chính quyền Sài Gòn? Các người cũng là con Lạc cháu Hồng, không lẽ các người cứ cam tâm làm nô lệ cho giặc Mỹ , chống lại đồng bào, để tiếng xấu muôn đời? Các người hãy tỉnh ngộ trở về với đồng bào, góp phần giải phóng quê hương, phụng sự Tổ quốc, các người sẽ được nhân dân hoan nghênh.

*
* *

Đối với nhân dân Mỹ đang dũng cảm đấu tranh chống chiến tranh xâm lược của Chính phủ Mỹ, tôi thay mặt nhân dân Việt Nam tỏ lời hoan nghênh.

Các bạn hãy đẩy mạnh phong trào chống chiến tranh xâm lược của Chính phủ Mỹ ở Việt Nam để cứu con em các bạn khỏi bị đưa đi chết một cách thê thảm cho quyền lợi riêng của những người đang áp bức, bóc lột các bạn.

Các binh sĩ Mỹ và binh sĩ các nước chư hầu đang bị đẩy vào cuộc chiến tranh đầy tội ác, hãy mau mau giác ngộ. Nhân dân Việt Nam với các người vốn không có thù hằn gì. Đế quốc

Mỹ đang bắt các người đi làm bia đỡ đạn chết thay cho chúng. Chúng nhất định sẽ thất bại. Các người hãy đấu tranh đòi về nước với cha mẹ, vợ con. Nhân dân Việt Nam sẽ ủng hộ các người.

*
* *

Sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước của Việt Nam ta được nhân dân các nước anh em xã hội chủ nghĩa, nhân dân châu Á, châu Phi, Mỹ latinh và các nước khác trên thế giới nhiệt liệt đồng tình và hết lòng ủng hộ.
Tôi thay mặt đồng bào cả nước nhiệt liệt cảm ơn Liên Xô, Trung Quốc và các nước xã hội chủ nghĩa anh em khác, cảm ơn nhân dân tiến bộ khắp năm châu.
Nhân dân Việt Nam quyết tâm làm tròn nhiệm vụ thiêng liêng giải phóng Tổ quốc của mình, chặn tay bọn đế quốc Mỹ xâm lược, giữ vững tiền đồn của phe xã hội chủ nghĩa ở Đông- Nam Á, tích cực góp phần vào phong trào độc lập dân tộc và bảo vệ hoà bình thế giới.

*
* *

Đồng bào và chiến sĩ thân mến,

Chính vì yêu chuộng độc lập và hoà bình mà chúng ta kiên quyết đánh giặc Mỹ xâm lược.

Sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta là chính nghĩa. Nhân dân khắp thế giới đều nghiêm khắc lên án Mỹ, đều nhiệt liệt ủng hộ ta.
Đồng bào cả nước hãy tin tưởng chắc chắn vào thắng lợi cuối cùng, vào tương lai rực rỡ của Tổ quốc ta. Hãy quyết tâm vượt mọi gian khổ, khó khăn, đánh thắng giặc Mỹ xâm lược. Vì Tổ quốc, vì độc lập và hòa bình, toàn dân ta anh dũng tiến lên !

Địch nhất định thua! Ta nhất định thắng!

Báo *Nhân dân,* số 4125,
ngày 20-7-1965.

ĐIỆN MỪNG QUỐC KHÁNH NƯỚC CỘNG HOÀ A RẬP THỐNG NHẤT

Kính gửi Tổng thống Gaman Ápđen Nátxe,
nước Cộng hòa A Rập thống nhất,
Lơ Ke

Nhân dịp lễ mừng lần thứ 13 ngày Quốc khánh của nước Cộng hoà A Rập thống nhất, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi Ngài, Chính phủ và nhân dân nước Cộng hoà A Rập thống nhất lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Chúc nhân dân nước Cộng hoà A Rập thống nhất, đưới sự lãnh đạo của Ngài, thu được nhiều thắng lợi to lớn trong công cuộc xây dựng đất nước giàu mạnh, góp phần vào sự nghiệp củng cố khối đoàn kết Á - Phi, đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, giữ gìn độc lập dân tộc và hoà bình ở Trung Cận Đông và thế giới.

Tôi vui mừng nhận thấy mối quan hệ giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Cộng hoà A Rập thống nhất đã phát triển thêm một bước mới tốt đẹp và tôi tin rằng mối tình hữu nghị giữa hai nước chúng ta ngày càng củng cố và phát triển.

Nhân dịp này, tôi chân thành cảm ơn sự ủng hộ của nhân dân và Chính phủ nước Cộng hoà A Rập thống nhất đối với cuộc đấu tranh yêu nước của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Hà Nội, ngày 22 tháng 7 năm 1965
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4129,
ngày 24-7-1965.

ĐIỆN MỪNG HỘI NGHỊ THẾ GIỚI LẦN THỨ 11 CHỐNG BOM NGUYÊN TỬ VÀ KHINH KHÍ

Thay mặt nhân dân Việt Nam và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Hội nghị lời chào mừng nhiệt liệt.

Nhân dân Việt Nam hoàn toàn đồng tình và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Nhật Bản anh em đòi triệt để cấm vũ khí hạt nhân, đòi huỷ bỏ các căn cứ quân sự Mỹ trên đất Nhật Bản, đòi trả lại Ôkinaoa và Ôgaxaoara cho Nhật Bản.

Chúng tôi chân thành cảm ơn sự ủng hộ tận tình của Hội đồng chống bom nguyên tử và khinh khí Nhật Bản, của các tầng lớp nhân dân, các đảng phái và các đoàn thể dân chủ tiến bộ Nhật Bản đang ra sức ủng hộ cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt Nam.

Chúng tôi tin chắc rằng Hội nghị sẽ góp phần động viên nhân dân Nhật Bản, nhân dân châu Á và nhân dân thế giới đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược, để bảo vệ độc lập dân tộc và hoà bình thế giới.

Xin chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4131,
ngày 26-7-1965.

THƯ KHEN ĐỒNG BÀO, BỘ ĐỘI VÀ CÁN BỘ KHU VIỆT BẮC

Thân ái gửi đồng bào, bộ đội và cán bộ Khu Việt Bắc,

Vừa qua, đồng bào Yên Bái và Phú Thọ đã cùng bộ đội phòng không - không quân và các lực lượng vũ trang khác bắn rơi 6 máy bay phản lực Mỹ, trong đó có chiếc máy bay thứ 400.

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ khen ngợi bộ đội, cán bộ và đồng bào các dân tộc Việt Bắc đã đoàn kết chặt chẽ, chiến thắng vẻ vang.

Bộ đội và đồng bào Khu Việt Bắc hãy ra sức phát huy truyền thống anh hùng cách mạng, luôn luôn nâng cao cảnh giác, đoàn kết chặt chẽ giữa các dân tộc anh em, giữa bộ đội và nhân dân, ra sức thi đua sản xuất giỏi, chiến đấu giỏi, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, lập nhiều thành tích to lớn hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng
BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 4133,
ngày 28-7-1965.

PHẢI SẴN SÀNG PHÒNG CHỐNG BÃO LỤT

Vừa qua, trên thế giới nhiều nơi đã bị nạn bão lụt. Ví dụ:
Ở Mỹ, vào đầu tháng 7 vì mưa to, nước sông Mítxuri dâng lên mau chóng và dữ tợn. Ở vùng gần sông nhiều ruộng vườn bị ngập lụt nhiều nhà cửa và người đã bị nước cuốn đi.
Ở nước Đại Hồi [1] lụt đã gây ra nhiều tổn thất về nhà cửa, mùa màng và súc vật.
Ở Nam Tư, tại vùng sông Đanuýp, lụt đã tràn đến cả miền Trung, miền Đông và miền Nam, hàng ngàn ngôi nhà bị ngập lụt. Hơn 30.000 hécta cây lương thực bị mất sạch, v.v..
Ở nước ta, vừa rồi cũng bị hai cơn bão số 3 và số 4 đe doạ, cũng may là khi vào đến bờ nước ta, hai cơn bão đều lắng xuống, không gây thiệt hại gì. Nhưng tiếp sau cơn bão số 4 thì có *mưa to.* Trên nhiều con sông nước đã lên cao nhanh chóng.
Theo dự đoán, thì mùa thu này sẽ có những trận *bão, lụt đột ngột.*
Chúng ta phải chuẩn bị sẵn sàng mọi việc để phòng bão, chống lụt.
Các uỷ ban phòng và chống bão lụt ở trung ương, tỉnh, huyện và xã phải có kế hoạch thật chu đáo, phân công thật rõ ràng, kiểm tra thật kỹ lưỡng.
Nhân dân các địa phương phải tập dượt cho thành thạo việc chống lụt, phải canh gác cẩn thận đê điều.
Các hợp tác xã và các nông hộ cần phải chuẩn bị sẵn sàng các

1) Pakixtan

thứ cần thiết, nhất là thuyền, bè.
Người xưa có câu *"thuỷ,* hoả, đạo, *tặc".* Nghĩa là phải đề phòng lụt như đề phòng giặc. Chúng ta kịp thời chuẩn bị đầy đủ sẵn sàng, thì dù bão lụt to mấy cũng không sợ.
Tuyệt đối không nên chờ "nước đến chân mới nhảy".
Các chi bộ đảng và chi đoàn thanh niên có nhiệm vụ là phải làm tốt việc đôn đốc và giúp đỡ thực hiện chuẩn bị phòng và chống bão lụt ở thôn xóm mình.

T.L.

Báo *Nhân dân,* số 4133,
ngày 28-7-1965.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CÁC BÁO *HÔM NAY* VÀ *CÁCH MẠNG* (CUBA)

Câu hỏi 1: Đảng Lao động Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã có những biện pháp gì để chống lại sự xâm lược của đế quốc Mỹ?

Trả lời: Đế quốc Mỹ đang thất bại trong "chiến tranh đặc biệt" ở miền Nam và trong chiến tranh "leo thang" phá hoại miền Bắc Việt Nam, trước hết là do sự đoàn kết chặt chẽ và đấu tranh kiên quyết của hơn 30 triệu nhân dân Việt Nam nhằm bảo vệ độc lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc mình. Được sự ủng hộ và giúp đỡ nhiệt tình của các nước xã hội chủ nghĩa anh em và của nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ, nhân dân Việt Nam chúng tôi càng thêm sức mạnh tinh thần và vật chất, càng thêm quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

Câu hỏi 2: *Triển vọng của việc giải phóng miền Nam Việt Nam và việc thống nhất đất nước như thế nào một khi miền Nam được giải phóng?*

Trả lời: Miền Nam Việt Nam nhất định sẽ được giải phóng, miền Nam Việt Nam độc lập, dân chủ, hoà bình và trung lập theo đúng cương lĩnh của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam. Hai miền Bắc và Nam sẽ tiến từng bước thống nhất đất nước của mình, không có sự can thiệp của nước ngoài.

Câu hỏi 3: *Chủ tịch có cho rằng Giônxơn có thể lừa bịp được ai với những lời tuyên bố về "hoà bình thương lượng", trong khi đó ông ta lại "leo thang" trong cuộc chiến tranh xâm lược chống lại toàn thể nhân dân Việt Nam? Xin Chủ tịch cho biết ý kiến* về *sự đoàn kết quốc tế với cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Việt Nam.*

Trả lời: Những luận điệu "hoà bình thương lượng" của Tổng thống Giônxơn không lừa bịp được ai vì lời nói và việc làm của ông ta trái ngược nhau. Trong khi Giônxơn làm rùm beng về "thương lượng hoà bình" thì ông ta lại ra sức đẩy mạnh chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam và tăng cường việc ném bom phá hoại miền Bắc. Thế là ông ta đã tự lột mặt nạ trước thế giới.

Chúng tôi cho rằng sự đoàn kết và ủng hộ quốc tế càng làm cho cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Việt Nam thêm sức mạnh và thêm chắc chắn thắng lợi.

Câu hỏi 4: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về việc Mácxoen Taylo "từ chức" đại sứ Mỹ ở miền Nam Việt Nam và việc Tổng thống Mỹ đã cử Cabốt Lốt sang thay ông ta?

Trả lời: Taylo thay Lốt vì Lốt đã thất bại. Nay Lốt lại thay Taylo vì Taylo cũng đã thất bại. Đó là cái vòng luẩn quẩn đang tròng vào cổ đế quốc Mỹ làm cho họ cuối cùng sẽ thất bại hoàn toàn ở Việt Nam.

Câu hỏi 5: *Quan hệ giữa nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và Cuba đã phát triển như thế nào và những khả năng để tăng cường quan* hệ *đó?*

Trả lời: Trong những năm qua, quan hệ hữu nghị và hợp tác anh em giữa hai nước chúng ta không ngừng phát triển. Sự ủng hộ lẫn nhau giữa hai nước đã cổ vũ rất nhiều cho cuộc đấu tranh cách mạng của nhân dân hai nước chúng ta chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ xâm lược và gây chiến. Khả năng tăng cường những quan hệ thân thiện về mọi mặt giữa hai nước chúng ta đang mở ra những triển vọng rất tốt đẹp.

Thay mặt nhân dân Việt Nam và nhân danh cá nhân, tôi nhờ các đồng chí chuyển đến nhân dân Cuba anh hùng dưới sự

lãnh đạo của Đảng và Chính phủ cách mạng Cuba, đứng đầu là đồng chí Phiđen Caxtơrô, lời cảm ơn chân thành của nhân dân Việt Nam về sự ủng hộ nhiệt tình và quý báu của nhân dân Cuba anh em.

Báo *Nhân dân,* số 4135,
ngày 30-7-1965

ĐIỆN CẢM ƠN

Kính gửi đồng chí Kim Nhật Thành,
Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động
Triều Tiên, Thủ tướng nội các nước Cộng hoà Dân chủ
Nhân dân Triều Tiên,
Thưa đồng chí kính mến,

Chúng tôi rất vui sướng nhận món quà của đồng chí gồm 20 máy kéo, 5 xe vận tải và một số máy nông cụ do Triều Tiên sản xuất.

Chúng tôi xin cảm ơn đồng chí và nhờ đồng chí chuyển đến anh em công nhân Triều Tiên lời chào thân ái nhất.

Chúng tôi đánh giá rất cao sự giúp đỡ chí tình của Đảng, Chính phủ và nhân dân Triều Tiên anh em đối với cuộc chiến đấu chống Mỹ, cứu nước của chúng tôi. Chúng tôi sẽ luôn luôn cố gắng sử dụng tốt sự giúp đỡ quý báu đó.

Chúng tôi xin chân thành chúc nhân dân Triều Tiên anh em dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng và của đồng chí, đạt nhiều thành tích mới trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội và sự nghiệp đấu tranh thống nhất đất nước Triều Tiên.

Chúc tình đoàn kết chiến đấu và quan hệ hợp tác anh em giữa nhân dân hai nước chúng ta đời đời bền vững.

Hà Nội, ngày 9 tháng 8 năm 1965
HỒ CHÍ MINH

Tài liệu đánh máy (bản gốc)
lưu tại Bảo tàng Hồ Chi Minh.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI THI ĐUA "QUYẾT TÂM ĐÁNH THẮNG GIẶC MỸ XÂM LƯỢC" CỦA CÁC LỰC LƯỢNG VŨ TRANG NHÂN DÂN[53]

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái thăm hỏi các đại biểu và khen ngợi các "đơn vị quyết thắng" và các đơn vị tiên tiến.

Từ ngày 5-8-1964 đến nay, giặc Mỹ dùng máy bay ném bom miền Bắc hòng doạ nạt nhân dân ta. Nhưng chúng đã thất bại thảm hại. Đến nay, 449 máy bay Mỹ đã bị quân và dân ta bắn rơi, nhiều phi công Mỹ bị bắt sống. Nhưng các cô, các chú phải nhớ rằng đó là những thành tích bước đầu, chớ chủ quan tự mãn, mà phải cố gắng hơn nữa.

Vừa qua nhiều địa phương và đơn vị đã có những cố gắng và những thành tích về nhiều mặt, hoặc to hoặc nhỏ, đều đáng khen ngợi. Hôm nay Bác chỉ nêu một địa phương và ba đơn vị gương mẫu nhất.

- Quân và dân tỉnh *Quảng Bình* vừa chiến đấu giỏi, đã bắn rơi 112 máy bay Mỹ, vừa sản xuất giỏi, đã thu được vụ chiêm rất tốt. Thế là ăn no, đánh thắng.
- Đơn vị đảo *Cồn Cỏ* anh dũng, kiên cường đánh bại hàng trăm đợt tiến công bằng máy bay và tàu chiến của địch, bắn rơi 22 máy bay Mỹ.
- *Đại đội cao xạ* Nguyễn Viết Xuân vừa chiến đấu giỏi, vừa huấn luyện tốt, đoàn kết tốt, kỷ luật tốt.
- *Phân đội* 7 *hải quân* huấn luyện tốt, chiến đấu giỏi, bắn rơi

máy bay và bắn cháy tàu biệt kích của địch.

Mong rằng các địa phương, các đơn vị đều ra sức thi đua để trở nên gương mẫu.

Dân tộc ta là một dân tộc anh hùng. Nhân dân miền Bắc rất anh hùng! Nhân dân miền Nam ta rất anh hùng! Mọi âm mưu độc ác và xảo quyệt của giặc Mỹ cướp nước và bù nhìn bán nước nhất định sẽ bị lực lượng "chống Mỹ, cứu nước" của đồng bào ta và sức mạnh đoàn kết của toàn dân ta đánh tan, bị ngọn lửa cách mạng của nhân dân ta thiêu cháy.

Để cùng với toàn dân làm tròn nhiệm vụ thiêng liêng chống Mỹ, cứu nước, các lực lượng vũ trang của ta hãy thực hiện tốt 5 điều sau đây:

- Phát huy truyền thống vẻ vang quyết chiến, quyết thắng, nêu cao tinh thần yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội.
- Luôn luôn cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu và chiến đấu dũng cảm, ra sức tiêu diệt địch và hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ mà Đảng và Nhà nước giao cho.
- Vừa chiến đấu, vừa xây dựng, đánh giặc giỏi, huấn luyện giỏi, xây dựng nhiều "đơn vị quyết thắng" hơn nữa.
- Dân chủ tốt, kỷ luật nghiêm, đoàn kết nội bộ, đoàn kết quân dân.
- Quản lý bộ đội tốt, bảo đảm đời sống vật chất và tinh thần tốt trong mọi hoàn cảnh.

Về đơn vi, các chú chuyển lời thăm hỏi thân ái của Trung ương Đảng, Chính phủ và của Bác tới các cán bộ, chiến sĩ, đến đồng bào địa phương. Bác chờ nhiều tin thắng lợi của các đơn vị và các địa phương.

Báo *Nhân dân, số* 4146,
ngày 10-8-1965.

THƯ GỬI CÁN BỘ VÀ CHIẾN SĨ HẢI QUÂN

Thân ái gửi cán bộ và chiến sĩ Hải quân nhân dân Việt Nam,
Nhân dịp hải quân ta vừa tròn 10 tuổi, Bác rất vui lòng khen ngợi thành tích vẻ vang về xây dựng và chiến đấu của các chú.
Tuy còn non trẻ, nhưng nhờ sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng, sự tin yêu, giúp đỡ của nhân dân, sự cố gắng không ngừng của mình, hải quân ta đã anh dũng chiến đấu, tích cực diệt địch, bắn rơi máy bay và đánh đuổi tàu chiến Mỹ, đoàn kết lập công, bảo vệ nhân dân, bảo vệ vùng trời và vùng biển của Tổ quốc. Các chú đã nêu cao truyền thống anh hùng của dân tộc ta.
Các chú hãy ra sức phát huy ưu điểm, sửa chữa nhược điểm, khó không nản, thắng không kiêu, cùng với đơn vị bạn và nhân dân quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp bảo vệ miền Bắc, ủng hộ cách mạng giải phóng miền Nam tiến tới hoà bình thống nhất nước nhà.

Chào thân ái và quyết thắng
BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 4147,
ngày 11-8-1965.

THƯ KHEN ĐỒNG BÀO, BỘ ĐỘI VÀ CÁN BỘ NGHỆ AN BẮN RƠI 100 MÁY BAY MỸ

Thân ái gửi đồng bào, bộ đội và cán bộ Nghệ An,
Bác rất vui lòng quân và dân tỉnh ta đã bắn rơi 100 máy bay Mỹ.
Thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, Bác gửi lời khen ngợi đồng bào, bộ đội và cán bộ tỉnh ta đã chiến đấu dũng cảm, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.
Bộ đội, cán bộ và đồng bào Nghệ An đã phát huy thắng lợi, nêu cao truyền thống anh hùng của quân và dân ta, đoàn kết chặt chẽ, luôn luôn cảnh giác, thi đua chiến đấu giỏi, sản xuất giỏi, quyết giành nhiều thành tích to lớn hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng
BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 4148,
ngày 12-8-1965.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA ÔNG PHILÍP ĐƠVILE PHÓNG VIÊN BÁO *THẾ GIỚI* (PHÁP)

Câu hỏi 1: Phải chăng lập trường của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà hiện nay vẫn là lập trường mà Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã trình bày ngày 8-4-1965, nghĩa là công việc nội bộ của nhân dân miền Nam Việt Nam phải do nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết lấy, trên cơ sở dân chủ và không có sự can thiệp của nước ngoài .

Trả lời: Đúng như vậy và đây là dựa trên Cương lĩnh của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, người đại diện chân chính duy nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam.

Câu hỏi 2: Phải chăng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sẵn sàng chấp nhận - chừng nào nhân dân miền Nam Việt Nam còn muốn - sự tồn tại của một miền Nam Việt Nam tự trị, trung lập, nhưng có những quan hệ với miền Bắc xuất phát từ tình anh em và từ chỗ là cùng một dân tộc?

Trả lời: Đương nhiên là như vậy. Trong khi chuẩn bị cho việc thống nhất nước Việt Nam bằng phương pháp hoà bình, trên cơ sở tự nguyện của nhân dân hai miền Nam - Bắc, theo Cương lĩnh của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam và Cương lĩnh của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, toàn thể nhân dân chúng tôi đang ra sức chiến đấu nhằm đánh bại âm mưu xâm lược của đế quốc Mỹ đối với đất nước chúng tôi để bảo vệ miền Bắc, giải phóng miền Nam và hoà bình thống nhất đất nước. Đó chính là mục đích cao cả nhất của mỗi người Việt Nam chúng tôi.

Câu hỏi 3: *Nếu Chính phủ Mỹ trịnh trọng xác nhận tôn trọng những nguyên tắc cơ bản của Hiệp định Giơnevơ (nghĩa là tôn trọng sự thống nhất và nền độc lập của nước Việt Nam, cấm thiết lập căn cứ quân sự ở Việt Nam và cấm đưa quân đội nước ngoài vào Việt Nam) thì Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà sẽ tán thành bàn bạc với họ những điều kiện và những đảm bảo về việc ngừng can thiệp như họ tuyên bố không?*

Câu hỏi 4: *Theo ý kiến Chủ tịch thì việc Mỹ ngừng tiến công bằng không quân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà có phải là một điều kiện không có không được để tiến tới một giải pháp về vấn đề Việt Nam không?*

Trả lời 3 và 4: Muốn thế, Chính phủ Mỹ phải có bằng chứng cụ thể là họ thừa nhận lập trường 4 điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, lập trường đó phù hợp với những điều khoản chủ yếu về chính trị và quân sự của Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam; Chính phủ Mỹ phải chấm dứt ngay những cuộc tiến công bằng không quân vào lãnh thổ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam nước chúng tôi, rút quân đội và các loại vũ khí Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam.

Đó là "hoà bình trong danh dự", ngoài ra không có con đường nào khác.

Câu hỏi 5: *Chủ tịch cho rằng việc giải quyết vấn đề Việt Nam trực tiếp tuỳ thuộc vào Chính phủ Hà Nội và Chính phủ Hoa Thịnh Đốn mà không cần phải triệu tập một hội nghị quốc tế hay là việc đó tuy thuộc chủ yếu vào Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam và chính quyền Sài Gòn*.

Trả lời: Về câu hỏi này, lập trường 4 điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã trả lời rõ; và tuyệt đối không có vấn đề "chính quyền Sài Gòn", một sản phẩm do đế quốc Mỹ nặn ra mà nhân dân chúng tôi phỉ nhổ và không một ai trên thế giới đếm xỉa đến.

Tôi xin gửi ông lời chào lịch sự.

Báo *Nhân dân,* số 4152,
ngày 16-8-1965.

HAI MƯƠI NĂM ĐẤU TRANH THẮNG LỢI CỦA CÁCH MẠNG VIỆT [1]

Ngày 2 tháng 9 năm nay, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà vừa tròn 20 tuổi. Tuổi hai mươi là tuổi thanh xuân đầy sức sống và hy vọng của một đời người. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đến tuổi hai mươi cũng như vậy, đầy sức mạnh và lòng tin ở tương lai tươi sáng của mình.

Từ ngày Cách mạng Tháng Tám 1945 thắng lợi, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà ra đời, trong hai mươi năm ấy, nhân dân Việt Nam đã trải qua biết bao thử thách gian nan và cũng đã giành được rất nhiều thành tích rực rỡ.

Chế độ dân chủ nhân dân thành lập chưa được mấy ngày, thực dân Pháp đã quay trở lại hòng bắt nhân dân Việt Nam làm nô lệ cho chúng một lần nữa. Cuộc kháng chiến anh dũng chống thực dân Pháp bắt đầu từ Nam Bộ, một năm sau thì trở thành cuộc kháng chiến vĩ đại của toàn dân. Với quyền làm chủ thiêng liêng của mình, nhân dân Việt Nam đã tiến hành một cuộc chiến tranh yêu nước cực kỳ gian khổ và vô cùng anh dũng trong suốt 9 năm. Cuối cùng, quân đội và nhân dân Việt Nam đã giành được chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ, giành được thắng lợi ở Hội nghị Giơnevơ năm 1954, lập lại hoà bình ở Đông Dương.

Cách mạng Việt Nam chuyển sang một giai đoạn mới, nhân dân Việt Nam có hai nhiệm vụ chiến lược: tiến hành cách mạng xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc và tiếp tục sự nghiệp giải

1) Bài viết cho tạp chí *Thời mới* (Liên Xô).

phóng miền Nam, hoà bình thống nhất đất nước.

Ở miền Bắc Việt Nam hoàn toàn giải phóng, trong ba năm (1955- 1957), nhân dân Việt Nam, dưới sự lãnh đạo của Đảng Lao động Việt Nam và Nhà nước của mình, bắt tay vào khôi phục kinh tế, hàn gắn những vết thương chiến tranh, hoàn thành công cuộc cải cách ruộng đất, thực hiện nguyện vọng từ hàng nghìn năm của nông dân là người cày có ruộng. Trong ba năm sau (1958-1960), công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa giành được thắng lợi quyết định, xoá bỏ vĩnh viễn các giai cấp bóc lột và đưa nhân dân lao động vào con đường làm ăn tập thể, xây dựng quan hệ sản xuất hoàn toàn mới, xã hội chủ nghĩa. Trên cơ sở đó, công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội có điều kiện tiến hành trên quy mô rộng rãi về mọi mặt, đưa miền Bắc từng bước tiến lên con đường công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa.

Đến nay, sau hơn 10 năm hoà bình xây dựng, miền Bắc Việt Nam đã có nhiều thay đổi to lớn. Với các hợp tác xã: *nông nghiệp* đã phát triển vững chắc, bảo đảm đủ lương thực cho 17 triệu người. *Công nghiệp* đã xây dựng được thêm nhiều cơ sở quan trọng, bảo đảm được phần lớn hàng tiêu dùng cần thiết cho nhân dân và một phần tư liệu sản xuất. Sự nghiệp *giáo dục, văn hoá* tiến bộ nhanh chóng, xoá xong nạn mù chữ; hàng triệu trẻ em và người lớn vào các trường học và đào tạo thêm hàng vạn cán bộ khoa học kỹ thuật. *Sức khoẻ* của nhân dân tăng lên rõ rệt, các bệnh dịch nguy hiểm đã chấm dứt. *Phụ nữ* được giải phóng. Các *tôn giáo* đoàn kết, các *dân tộc* đoàn kết, thương yêu nhau như anh em một nhà. Cuộc sống tự do, no ấm, tươi vui toả ánh sáng của chế độ xã hội chủ nghĩa từ thành thị đến nông thôn, khắp đồng bằng và miền núi. Nhân dân hoàn toàn làm chủ vận mạng của mình. Thật là khác hẳn ngày xưa một trời một vực, cũng khác hẳn cảnh tượng đau khổ ở miền Nam dưới gót sắt tàn bạo của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai.

Hơn 20 năm qua, 14 triệu nhân dân *miền Nam Việt Nam* vẫn

chưa được sống một ngày hoà bình hạnh phúc. Sau 9 năm cùng nhân dân cả nước chống thực dân Pháp, đồng bào chúng tôi ở miền Nam đã phải trải qua 11 năm đấu tranh gian khổ chống đế quốc Mỹ và bọn bù nhìn. Thế là hơn 20 năm nay, ngọn lửa chiến tranh xâm lược chưa bao giờ tắt trên dải đất miền Nam Việt Nam, đã gây ra biết bao đau thương, tang tóc. *Đế quốc Mỹ* đã trắng trợn chà đạp lên Hiệp định Giơnevơ năm 1954, dùng bọn nguỵ quyền bán nước để thi hành một chính sách phát xít đẫm máu, biến miền Nam Việt Nam thành một thuộc địa kiểu mới và một căn cứ quân sự của Mỹ, hòng chia cắt lâu dài đất nước Việt Nam, đe doạ nghiêm trọng nền hoà bình và an ninh của các dân tộc ở Đông Dương và Đông - Nam Á.

Hơn 10 năm nay, đế quốc Mỹ và bọn tay sai của chúng đã dùng tất cả những thủ đoạn dã man nhất, cả những bom napan, chất độc hoá học để tàn phá làng mạc và giết hại đồng bào miền Nam chúng tôi. Chúng lầm tưởng sức tàn bạo có thể khuất phục được nhân dân miền Nam Việt Nam. Nhưng đồng bào miền Nam chúng tôi rất anh dũng đã đứng lên chiến đấu vô cùng oanh liệt chống bọn cướp nước và lũ bán nước. Giương cao ngọn cờ vẻ vang của *Mặt trận dân tộc giải phóng,* nhân dân miền Nam Việt Nam đã tiến từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, đã giải phóng hơn ba phần tư dân số với bốn phần năm đất đai và đang tiến công dồn dập, giành chủ động trên các chiến trường. Tất cả các kế hoạch xâm lược của đế quốc Mỹ đều bị phá sản. Rõ ràng đế quốc Mỹ đã bị sa lầy đến tận cổ ở miền Nam Việt Nam. Chúng càng đánh càng thua, càng thua càng bí.

Chính vì hòng gỡ thế bí ở miền Nam mà một năm nay đế quốc Mỹ đã liều lĩnh dùng hàng trăm máy bay ném bom phá hoại miền Bắc. Và gần đây, trong khi rêu rao "thương lượng hoà bình" giả dối, Giônxơn lại đưa thêm 5 vạn quân để tăng số quân Mỹ hiện nay lên đến 12 vạn rưỡi tên, nhằm đẩy mạnh cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam. Những hành động điên

rồ ấy càng vạch trần bộ mặt xảo quyệt của đế quốc Mỹ và càng đưa chúng vào con đường thất bại nặng nề hơn. Chúng đã thua 14 triệu nhân dân miền Nam Việt Nam, thì làm sao có thể thắng được 31 triệu người của cả một dân tộc anh hùng? Nhân dân Việt Nam đoàn kết triệu người như một, kiên quyết đứng vững trên tiền tuyến của phong trào đấu tranh vĩ đại của nhân dân toàn thế giới chống đế quốc Mỹ. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà kiên quyết giữ vững vị trí tiền đồn của phe xã hội chủ nghĩa ở Đông - Nam Á, quyết đánh tan mọi kế hoạch phiêu lưu của giặc Mỹ xâm lược. Cuộc chiến đấu chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt Nam hiện nay chẳng những nhằm bảo vệ quyền lợi dân tộc thiêng liêng của mình, mà còn góp phần bảo vệ hệ thống xã hội chủ nghĩa và bảo vệ hoà bình ở châu Á và thế giới.

Trong sự nghiệp chính nghĩa của mình, nhân dân Việt Nam được sự ủng hộ và giúp đỡ nhiệt tình của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em cũng như của nhân dân tiến bộ toàn thế giới. Nhân đây, một lần nữa, tôi xin chân thành cảm ơn các nước xã hội chủ nghĩa anh em, nhất là Liên Xô và Trung Quốc, đã hết lòng giúp đỡ nhân dân chúng tôi về mọi mặt, cảm ơn nhân dân các nước Á, Phi, Mỹ latinh và nhân dân toàn thế giới kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ đã nhiệt liệt đồng tình và ủng hộ nhân dân chúng tôi trong cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước.

Dù chúng phái thêm bao nhiêu quân đội, đế quốc Mỹ xâm lược nhất định cũng sẽ hoàn toàn thất bại. Nhân dân Việt Nam nhất định thắng lợi vẻ vang. Miền Nam Việt Nam nhất định sẽ được giải phóng. Nước Việt Nam nhất định sẽ được hoà bình thống nhất. Đó là quyết tâm đanh thép, đó là lòng tin sắt đá của 31 triệu nhân dân Việt Nam chúng tôi trong cuộc đấu tranh thiêng liêng chống Mỹ, cứu nước.

Cuộc đấu tranh cách mạng trường kỳ, gian khổ và vô cùng anh dũng đã rèn luyện và đã dạy cho nhân dân Việt Nam chúng tôi nhiều bài học lớn như:

- *Phải có đường lối cách mạng đúng, có đảng của giai cấp vô sản lãnh đạo đúng.* Đường lối ấy chỉ có thể là đường lối của *chủ nghĩa Mác - Lênin* được vận dụng một cách sáng tạo vào hoàn cảnh cụ thể của dân tộc. Ở Việt Nam, đường lối ấy chỉ có thể là đường lối của giai cấp vô sản và đảng của nó là Đảng Lao động Việt Nam. Đảng phải thật sự là đội tiên phong dũng cảm và bộ tham mưu sáng suốt của giai cấp vô sản, của nhân dân lao động và của cả dân tộc.
- Đảng phải liên hệ mật thiết với quần chúng, phải kiên quyết giữ vững *liên minh công nông* trong các giai đoạn của cách mạng dân tộc dân chủ và cách mạng xã hội chủ nghĩa. Phải bảo dảm thực hiện *Mặt trận dân tộc thống nhất* chặt chẽ và rộng rãi, đoàn kết tất cả mọi người yêu nước chung quanh Đảng của giai cấp vô sản.
- Phải xây dựng và lãnh đạo vững chắc *lực lượng vũ trang cách mạng của nhân dân,* bảo đảm đánh thắng bất cứ kẻ thù nào, bất cứ trong hoàn cảnh nào.
- Phải luôn luôn củng cố và tăng cường *Nhà nước dân chủ nhân dân,* kiên quyết giữ vững chuyên chính đối với kẻ thù của dân tộc, của giai cấp và thực hiện dân chủ thật sự đối với nhân dân.
- Phải tuyệt đối trung thành với *chủ nghĩa quốc tế vô sản,* luôn luôn củng cố và phát triển tình *đoàn kết hữu nghị* với tất cả các lực lượng cách mạng và tiến bộ trên thế giới, nhất là với các nước xã hội chủ nghĩa anh em, với các dân tộc ở châu Á, châu Phi, Mỹ latinh, với giai cấp công nhân và nhân dân lao động ở các nước tư bản chủ nghĩa, đang đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Đó là những điều cơ bản đưa cách mạng Việt Nam đến những thắng lợi vẻ vang. Đó là những kinh nghiệm bản thân của nhân dân Việt Nam trong hơn 20 năm đấu tranh anh dũng.

20 năm chỉ là một thời gian ngắn trong lịch sử của một dân tộc. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà còn trẻ tuổi. Những thắng lợi mà nhân dân Việt Nam đã giành được cũng mới là bước đầu. Trước mắt, nhân dân Việt Nam phải xây dựng và củng cố chế độ xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc và hoàn thành

cách mạng giải phóng dân tộc ở miền Nam, tiến tới hoà bình thống nhất Tổ quốc. Con đường cách mạng còn nhiều gian khổ, khó khăn, còn đòi hỏi nhiều hy sinh, cố gắng. Song nhìn vào quá khứ anh dũng và hiện tại vẻ vang, nhân dân Việt Nam tin tưởng chắc chắn ở tương lai rực rỡ của mình. Nhân dân Việt Nam rất phấn khởi tiến lên dưới ngọn cờ lãnh đạo của Đảng Lao động Việt Nam. Vì đó là ngọn cờ tất thắng của chủ nghĩa Mác - Lênin. Vì con đường thắng lợi của cách mạng Việt Nam chính là theo con đường của Cách mạng Tháng Mười Nga, mà Lênin vĩ đại đã vạch ra cho nhân dân lao động toàn thế giới, cho các dân tộc bị áp bức và cho cả loài người tiến bộ đi đến thắng lợi hoàn toàn.

Hà Nội, ngày 18 tháng 8 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Tạp chí *Thời mới,* số 36,
ngày 3-9-1965, (bản tiếng Nga).

TA NHẤT ĐỊNH THẮNG, ĐỊCH NHẤT ĐỊNH THUA

Trong mỗi cuộc chiến tranh, mỗi bên đối địch đều có hai lực lượng: *chính trị và quân sự.*

Trong cuộc chiến tranh chống Mỹ, cứu nước, vì ta có *chính nghĩa,* cho nên nhân dân khắp thế giới - kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ, đều nhiệt liệt ủng hộ ta và nghiêm khắc lên án địch. Thế là về chính trị ta đã hoàn toàn thắng, Mỹ đã hoàn toàn thua.

Về *quân sự,* quân và dân miền Nam anh dũng đã giải phóng được 3 phần tư đồng bào, 4 phần 5 đất đai và nắm quyền chủ động. Về phía địch, vừa rồi chính tên Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ đã phải kêu lên rằng: "Đối với Mỹ thì tình hình chiến sự hiện nay *xấu hơn* một năm trước đây" và Taylo đã bị cất chức.

Hòng gỡ thế bí của chúng ở miền Nam, giặc Mỹ dùng máy bay ném bom *miền Bắc.* Để quật lại chúng, quân và dân ta đã đánh tan xác 477 chiếc máy bay và bắt sống nhiều tên phi công. Thế là về *quân sự* địch cũng đã thua, ta cũng đã thắng.

Về *chính trị,* cần phải vạch rõ mưu mô xỏ lá của đại bợm Giôn. Càng thua, Giôn càng giãy giụa, càng đẩy mạnh chiến tranh miền Nam, *càng rêu rao cái món hoà bình giả dối.* Từ tháng 4 năm 1965, y đưa ra cái gọi là "đàm phán không điều kiện" hòng bịp thiên hạ. Đồng thời y lặng lẽ từng đợt, từng đợt phái thêm nhiều lính Mỹ sang miền Nam.

Đến 28-7, Giôn định phái thêm 5 vạn lính Mỹ nữa. Việc này càng bộc lộ Mỹ đang thất bại. Lần này, y càng làm ra vẻ

giương cao hơn nữa ngọn cờ hoà bình. Ví dụ:

Hiệp định Giơnevơ năm 1954 đã ghi rõ: cấm nước ngoài đưa quân đội vào Việt Nam và lập căn cứ quân sự trên đất Việt Nam ... Hiệp định đã quy định 20 tháng 7 năm 1956, Việt Nam sẽ có tổng tuyển cử tự do để thống nhất. Chính đế quốc Mỹ là kẻ thủ phạm đã phá hoại Hiệp định Giơnevơ. Thế mà bợm Giôn dám ba hoa rằng y là kẻ bảo vệ Hiệp định Giơnevơ và tán thành Việt Nam có tổng tuyển cử.

Để thêm dấm ớt vào món lừa bịp đó, y còn yêu cầu *Liên hợp quốc* hoạt động để "đưa đến một nền hoà bình trong danh dự".

Chúng ta nói ngay rằng: *Liên hợp quốc bị Mỹ thao túng tuyệt đối không có quyền thò mũi vào vấn đề Việt Nam!*

Vì có lòng tốt, nhưng vì không rõ bản chất của vấn đề và âm mưu thâm độc của đế quốc Mỹ, một số chính phủ nước ngoài mong ta đàm phán với Mỹ để đi đến *ngừng bắn.* Trong lúc Mỹ đang ra sức mở rộng chiến tranh, ngừng bắn theo kiểu Mỹ tức là quân và dân miền Nam phải ngồi yên cho đế quốc Mỹ và lũ tay sai có ngày giờ tăng gia lực lượng để đánh lại họ!

Vấn đề rất rõ ràng: Đế quốc Mỹ là kẻ xâm lược. Đế quốc Mỹ phải chấm dứt ngay chiến tranh, phải rút quân đội khỏi miền Nam Việt Nam, phải chấm dứt ném bom miền Bắc. Như vậy thì hoà bình sẽ trở lại ngay.

Bợm Giôn còn nói y phải bảo vệ *danh dự* của Mỹ ở Việt Nam. Dùng bom napan và hơi độc để giết chết trẻ con và người bệnh Việt Nam, đốt phá làng mạc và chùa chiền, bắn phá nhà thương và trường học... phải chăng đó là danh dự của Mỹ ? Không phải!

Khi hàng vạn lính Mỹ bị Giôn đẩy đi "chết ở một nơi heo hút và xa xôi" như bợm Giôn đã thú nhận hôm 28-7, thì thường dân Mỹ cũng bị bắt buộc đóng thêm hàng tỉ đôla thuế khoá cho cuộc chiến tranh. Thế là Giôn đã làm cho nhân dân Mỹ chết người, hại của. Vì vậy nhân dân Mỹ phải chống chiến tranh.

Ngay sau hôm tổng Giôn tuyên bố phái thêm 5 vạn lính Mỹ sang miền Nam, ở Nữu Ước, Hoa Thịnh Đốn, Caliphoócnia,

vân vân... liền có những cuộc biểu tình rầm rộ phản đối Chính phủ Mỹ và ủng hộ nhân dân ta. Có những cuộc biểu tình liên tiếp suốt ngày đêm. Có những người biểu tình tổ chức quyên góp và bán huy [1] để giúp nhân dân miền Nam.

Mỗi khi đấu tranh giành quyền công dân, người *Mỹ da đen* cũng ủng hộ ta và lên án đế quốc Mỹ. Họ khuyên lính Mỹ da đen tuyệt thực để chống đi chiến tranh ở miền Nam. Phong trào đấu tranh của họ đang lên mạnh ở Sicagô, Caliphoócnia và nhiều nơi khác. Ở Lốt Angiolét, chính quyền đã dùng đến 20.000 lính để đàn áp dã man. Đến hôm 16-8, đã có 30 người chết, hơn 730 người bị thương và gần 3.600 người Mỹ da đen bị bắt. Anh em Mỹ da đen đang chống lại kịch liệt.

Đế quốc Mỹ rõ ràng là kẻ thù chung của nhân dân Việt Nam và nhân dân Hoa Kỳ. Nhân dân ta và nhân dân Mỹ ủng hộ lẫn nhau chống đế quốc Mỹ, đó là thêm một lực lượng cho chúng ta thắng lợi.

Bao nhiêu lính Mỹ sang miền Nam sẽ trở thành bấy nhiêu cục chì đè nặng lên cổ đế quốc Mỹ và làm cho nó sa lầy càng sâu thêm.

Mỹ xuất khẩu càng nhiều lính "GI"[2] thì sẽ phải nhập khẩu nhiều *quan tài* về Mỹ. Chúng thêm 5 vạn hay là 50 vạn lính Mỹ, chúng cũng sẽ thua, ta cũng sẽ thắng.

Chỉ có một cách giải quyết "hoà bình trong danh dự" là Mỹ phải làm đúng theo Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, như 4 điểm của Chính phủ ta và 5 điều của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam đã nêu rõ.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 4159,
ngày 23-8-1965.

1) Trên huy hiệu có cờ của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam và khẩu hiệu "Hoà bình ở Việt Nam", "Ủng hộ Mặt trận dân tộc giải phóng".

2) Người Mỹ thường gọi lính là *GI*.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA ĐỒNG CHÍ PHRAN PHABE PHÓNG VIÊN BÁO *NƯỚC ĐỨC MỚI*

Hỏi: Mỹ ném bom nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà là nhằm mục đích gì ? Nước *Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã hành động như thế nào* để *đánh lui những cuộc tiến công đó ?*

Trả lời: Đế quốc Mỹ đang tiến hành chiến tranh phá hoại chống nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà là nhằm cứu vãn sự thất bại của chúng ở miền Nam Việt Nam.

Quân và dân miền Bắc đã giáng cho đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai những đòn trừng phạt rất đích đáng. Gần 500 máy bay Mỹ đã bị bắn rơi. Như thế là chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ căn bản đã thất bại. Quân và dân miền Bắc đã giành được thắng lợi.

Bằng sự nỗ lực của mình và được sự ủng hộ và giúp đỡ mạnh mẽ của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em và nhân dân yêu chuộng hoà bình, công lý trên thế giới, nhân dân Việt Nam đã và đang làm thất bại cuộc chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ và đã chuẩn bị sẵn sàng để đánh và đánh thắng chúng trong mọi tình huống. Đế quốc Mỹ càng hung hăng, liều lĩnh thì nhân dân Việt Nam từ Bắc chí Nam càng căm thù và kiên quyết đánh bại chúng.

Sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt Nam nhất định thành công.

Hỏi: Chúng ta phải hiểu những luận điệu của Mỹ và những nước đế quốc *khác về việc lập lại hoà bình ở Việt Nam và* về *những cuộc thương lượng với Việt Nam như thế nào? Muốn cho các cuộc thương lượng đó có hy vọng thắng lợi thì cần phải có những điều kiện tiên quyết gì?*

Trả lời: Đế quốc Mỹ rất dã man và quỷ quyệt. Một mặt

chúng rêu rao "hoà bình", một mặt chúng gấp rút xây dựng thêm nhiều căn cứ quân sự, phái thêm nhiều quân đội vào miền Nam, tăng cường ném bom, bắn phá ở miền Bắc. Giọng lưỡi "đàm phán hoà bình" của chúng quyết không lừa bịp được nhân dân Việt Nam và nhân dân thế giới. Như Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã nhiều lần tuyên bố, cách giải quyết đúng đắn nhất vấn đề Việt Nam là Chính phủ Mỹ phải thi hành đúng Hiệp định Giơnevơ năm 1954, thực hiện 4 điểm do Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã nêu ra và 5 điểm do Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam đã nói rõ.

Nhân dân Việt Nam rất yêu chuộng hoà bình, nhưng hoà bình không thể tách rời độc lập dân tộc. Nhân dân Việt Nam biết rằng muốn có hoà bình thật sự thì phải có độc lập thật sự; và đấu tranh cho độc lập dân tộc tức là đấu tranh bảo vệ hoà bình. Nhân dân Việt Nam quyết không dung thứ cho bọn xâm lược Mỹ phá hoại hoà bình, giày xéo lên độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của mình.

Hỏi: Đồng chí Chủ tịch đánh giá sự giúp đỡ của các nước xã hội chủ nghĩa và nói riêng của nước Cộng hoà Dân chủ Đức như thế nào?

Trả lời: Cuộc đấu tranh yêu nước chống xâm lược Mỹ của nhân dân Việt Nam được sự ủng hộ và giúp đỡ hết lòng của tất cả các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa và của các nước độc lập dân tộc, giai cấp công nhân quốc tế và lực lượng tiến bộ khắp thế giới, kể cả ở Mỹ.

Nhân dân Việt Nam đánh giá cao sự ủng hộ và giúp đỡ nhiệt tình của nước Cộng hoà Dân chủ Đức. Nhân dịp này, tôi nhờ báo *Nước Đức mới* chuyển tới nhân dân Đức anh em, Đảng và Chính phủ nước Cộng hoà Dân chủ Đức lời chào mừng thân thiết và lòng biết ơn chân thành của nhân dân Việt Nam; chúc nhân dân Đức thắng lợi trong cuộc đấu tranh chống âm mưu xâm lược và phục thù của bọn quân phiệt Tây Đức nhằm bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ của mình và

thu được nhiều thành tích to lớn hơn nữa trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước Cộng hoà Dân chủ Đức.

Báo *Nhân dân*, số 4169,
ngày 2-9-1965.

THƯ KHEN ĐỒNG BÀO, CÁN BỘ VÀ BỘ ĐỘI MIỀN BẮC ĐÃ BẮN RƠI 500 MÁY BAY MỸ

Thân ái gửi đồng bào, cán bộ và bộ đội,

Nhân dịp chúc mừng lần thứ 20 thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, ngày 29-8-1965, quân và dân miền Bắc nước ta đã bắn rơi chiếc máy bay thứ 500 của giặc Mỹ. Như thế là quân và dân ta đã thắng lớn, đế quốc Mỹ đã thua to cả ở miền Nam và miền Bắc nước ta.

Bác rất vui lòng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ khen ngợi đồng bào, cán bộ và bộ đội đã đoàn kết chặt chẽ, vượt mọi khó khăn, chiến đấu giỏi, sản xuất giỏi, giành nhiều thắng lợi.

Giặc Mỹ càng thua đau, càng giãy giụa, chúng còn nhiều âm mưu xảo quyệt và độc ác. Đồng bào, cán bộ và bộ đội ta không được vì thắng lợi mà chủ quan, cần luôn luôn nâng cao cảnh giác, đoàn kết chặt chẽ, thi đua chiến đấu giỏi, sản xuất giỏi. Hãy phát huy truyền thống Cách mạng Tháng Tám vẻ vang, kiên quyết bảo vệ miền Bắc, hết lòng hết sức ủng hộ cách mạng giải phóng miền Nam, đẩy mạnh sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước đến thắng lợi hoàn toàn.

Chào thân ái và quyết thắng

Hà Nội, ngày 30 tháng 8 năm 1965

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 4167,
ngày 31-8-1965.

THƯ GỬI THANH NIÊN

Các cháu thanh niên thân mến,

Ngày 2 tháng 9 năm nay, chúng ta chúc mừng lần thứ 20 Cách mạng Tháng Tám thành công và nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà 20 tuổi. Nhiều cháu thanh niên gái và trai năm nay cũng vừa đúng hoặc xấp xỉ tuổi 20.

Nhân dịp này, Bác thân ái chúc mừng các cháu thanh niên trong cả nước và Bác có mấy lời nhắn nhủ các cháu như sau:

Hai mươi năm trước đây, thực dân Pháp cùng bọn vua quan phong kiến còn thống trị nước ta, dân ta còn là những người nô lệ.

Cách mạng Tháng Tám thành công đã giải phóng 25 triệu đồng bào ta. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà thành lập là Nhà nước đầu tiên của *nhân dân ta.* Từ đó nhân dân ta làm chủ đất nước của mình, cùng nhau ra sức xây dựng cuộc đời độc lập, tự do, hạnh phúc.

Nhưng thực dân Pháp lại đến xâm lược nước ta một lần nữa. Đồng bào cả nước ta từ Nam đến Bắc đã kháng chiến cực kỳ anh dũng trong suốt chín năm. Cuối cùng chúng ta đã đánh thắng thực dân Pháp và bè lũ bù nhìn. Hoà bình được lập lại. *Miền Bắc* nước ta được hoàn toàn giải phóng đã chuyển sang một giai đoạn mới: giai đoạn cách mạng xã hội chủ nghĩa.

Mười một năm qua, miền Bắc ta xây dựng không ngừng, ngày càng đổi mới. Chúng ta đã xoá bỏ chế độ người bóc lột người, nhân dân lao động hoàn toàn làm chủ cuộc đời của mình, cùng nhau xây dựng chủ nghĩa xã hội và đã thu được nhiều thành tích rực rỡ.

Trong sự nghiệp vĩ đại ấy, *thanh niên ta ở miền Bắc* được sự giáo dục của Đảng và sự dìu dắt của Đoàn đã tỏ ra rất xứng đáng là thế hệ của Cách mạng Tháng Tám vẻ vang. Đại đa số các cháu thanh niên đều hăng hái thi đua trên mọi mặt trận: nông nghiệp, công nghiệp, quốc phòng, khoa học kỹ thuật, giáo

dục, văn hoá, y tế, v.v..

Cũng trong mười một năm qua, dưới ách thống trị tàn bạo của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai, đồng bào *miền Nam* ta đã chiến đấu vô cùng anh dũng, ngày nay đang liên tiếp đánh mạnh kẻ địch trên khắp các chiến trường và đã giành được nhiều thắng lợi vẻ vang.

Hơn một năm nay, đế quốc Mỹ và bọn tay sai càng điên cuồng đẩy mạnh chiến tranh ở miền Nam và mở rộng chiến tranh đến miền Bắc, gây thêm đau thương tang tóc cho đồng bào ta. Quân và dân ta ở cả hai miền một lòng chống Mỹ, cứu nước, đã chiến đấu anh dũng vô cùng, càng đánh càng mạnh, càng đánh càng thắng.

Trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước hiện nay, theo tiếng gọi của Tổ quốc, thanh niên cả nước ta càng giương cao ngọn cờ của chủ nghĩa anh hùng cách mạng, lập nhiều thành tích xuất sắc.

Hàng triệu *thanh niên miền Bắc* đã hăng hái tham gia phong trào "ba sẵn sàng". Hàng vạn cháu trai và gái đã tình nguyện vào các đội thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước.

Các cháu *thanh niên miền Nam* sinh ra và lớn lên trong hai cuộc đấu tranh yêu nước, ngày nay dưới ngọn cờ của *Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam* đã được rèn luyện thành một thế hệ thanh niên vô cùng gan dạ, thông minh, không sợ gian khổ, hy sinh, quyết chiến, quyết thắng, noi gương oanh liệt của các anh Nguyễn Văn Trỗi, Trần Văn Đang và nhiều liệt sĩ khác.

Khắp thành thị, nông thôn, miền xuôi, miền núi, thanh niên ta ngày nay đã thành một đội quân to lớn, hăng hái tiến lên, quyết tâm phấn đấu, hy sinh vì Tổ quốc thân yêu, vì tiến bộ xã hội.

Bác rất vui lòng khen ngợi các cháu thanh niên trong cả nước. Nhân dịp này,

Bác muốn dặn thêm các cháu mấy điều:

- Phải luôn luôn nâng cao chí khí cách mạng "trung với nước, hiếu với dân, nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng". Không sợ gian khổ, hy sinh, hăng hái thi đua tăng gia sản xuất và anh dũng chiến đấu, xung phong đi đầu trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước.
- Phải tin tưởng sâu sắc ở lực lượng và trí tuệ của tập thể, của nhân dân. Tăng cường đoàn kết và giúp đỡ lẫn nhau. Nâng cao ý thức tổ chức và kỷ luật. Kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân và chủ nghĩa tự do.
- Luôn luôn trau dồi đạo đức cách mạng, khiêm tốn và giản dị. Chống kiêu căng, tự mãn. Chống lãng phí, xa hoa. Thực hành tự phê bình và phê bình nghiêm chỉnh, để giúp nhau cùng tiến bộ mãi.

Ra sức học tập nâng cao trình độ chính trị, văn hoá, khoa học kỹ thuật và quân sự để cống hiến ngày càng nhiều cho Tổ quốc, cho nhân dân.

- Luôn luôn chú ý dìu dắt và giáo dục thiếu niên và nhi đồng, làm gương tốt về mọi mặt cho đàn em noi theo.

Bác gửi lời thân ái đến:

- Các cháu thanh niên Việt kiều ở nước ngoài luôn luôn hướng về Tổ quốc.
- Các cháu thanh niên Hoa kiều kề vai sát cánh với thanh niên Việt Nam trong công cuộc chống Mỹ, cứu nước.
- Các cháu thanh niên các nước hăng hái ghi tên tình nguyện cùng nhân dân Việt Nam đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Các cháu thanh niên thân mến,

Các cháu là thế hệ anh hùng trong thời đại anh hùng. Bác mong các cháu đều xứng đáng là những anh hùng trong sự nghiệp cách mạng tiêu diệt chủ nghĩa đế quốc và xây dựng xã hội mới.

Bác hôn các cháu.

Ngày 2 tháng 9 năm 1965

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân,* số 4169,
ngày 2-9-1965.

THẬT LÀ VẺ VANG

Lịch sử dân tộc ta có nhiều thời kỳ rất vẻ vang.

Nhưng trước ngày Cách mạng Tháng Tám, dân tộc ta đã phải trải qua gần một thế kỷ vô cùng tủi nhục. Trên địa đồ thế giới, *tên nước ta* đã bị xoá nhoà dưới bốn chữ "Đông Dương *thuộc Pháp*". Thực dân Pháp gọi đồng bào ta là lũ *Annamít dơ bẩn*. Thiên hạ gọi chúng ta là *vong quốc nô*. Cụ Phan Bội Châu đã phải thốt lên rằng:

"Đã lắm lúc bầm gan tím ruột,
Vạch trời cao mà tuốt gươm ra,
Cũng xương, cũng thịt, cũng da,
Cũng hòn máu đỏ, con nhà Lạc Long,
Thế mà chịu trong vòng trói buộc,
Mấy mươi năm nhơ nhuốc lầm than!...".

Trong tình cảnh nước mất nhà tan đó, Đảng ta đã vượt biết bao hy sinh, nguy hiểm để tổ chức, đoàn kết và lãnh đạo nhân dân ta nổi lên chiến đấu. Cách mạng Tháng Tám thành công. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà ra đời. Kháng chiến chống thực dân Pháp thắng lợi. Nhân dân ta tự làm chủ vận mạng của mình. *Tên tuổi của nước ta lại lừng lẫy khắp năm châu, bốn biển.*

Như muốn thử thách thêm chí khí quật cường của nhân dân ta và làm cho sự vẻ vang đó càng vẻ vang hơn, hiện nay nhân dân ta lại phải đương đầu với bọn đế quốc Mỹ vô cùng hung ác.

Trong cuộc chống Mỹ, cứu nước, chúng ta càng đánh càng mạnh, càng thắng. Giặc Mỹ càng đánh càng bí, càng thua.

Điều đó càng làm cho thế giới kính phục nhân dân ta hơn bao giờ hết. Nhân dịp kỷ niệm Quốc khánh ngày 2-9, các báo chí tiến bộ và các nhân sĩ dân chủ khắp thế giới đã nhiệt liệt ca tụng *nhân dân ta là một dân tộc anh hùng*. Xin trích vài đoạn sau đây để bà con cùng xem:

Báo *Tin tức* Inđônêxia viết: "Không ai nghe đến hai chữ Việt Nam mà không kính cẩn cúi đầu. Bởi vì ngày nay hai chữ ấy dùng để chỉ chủ nghĩa anh hùng trong chiến đấu, sự hy sinh cho Tổ quốc và sự cống hiến cho tự do. Trong cả lịch sử loài người khó mà thấy một dân tộc nào đã trải qua những kinh nghiệm đầy thử thách ngay từ ngày mới dựng nước (như Việt Nam)... Nhân dân Việt Nam đã anh dũng bảo vệ danh dự và Tổ quốc của họ chống những kẻ thù mạnh hơn nhiều... Nhân dân Việt Nam vừa đương đầu với đế quốc xâm lăng, vừa cần cù lao động, xây dựng kinh tế, phát triển văn hoá và đã thu được thắng lợi vẻ vang".

Báo *Nhân dân* Inđônêxia viết: "Chúng ta chỉ có thể bày tỏ sự kính trọng và lòng khâm phục cao nhất đối với nhân dân Việt Nam anh hùng... Với sự chiến đấu anh dũng của họ, nhân dân Việt Nam đã tự đặt mình lên vị trí vẻ vang nhất trên thế giới...".

Báo *Nhân dân* Miến Điện viết: "Những người yêu nước Việt Nam đã tỏ ra dũng cảm trong mọi cuộc chiến đấu, vì vậy họ là những người chiến thắng... Nhân dân Việt Nam đã thắng thực dân Pháp và phát xít Nhật và đang chiến đấu chống đế quốc Mỹ. Càng đánh nhân dân Việt Nam càng thắng... Cuộc kháng chiến của họ chống thực dân Pháp đã khuyến khích các dân tộc khác lúc đó cũng đang chống thực dân Pháp và các thực dân khác...Chiến thắng vẻ vang hiện nay của họ chống đế quốc Mỹ đang khuyến khích mạnh mẽ các dân tộc khác trên thế giới đang chống đế quốc Mỹ... Nhân dân Việt Nam đã nêu một bài học là có thể đánh thắng đế quốc Mỹ... Cuộc kháng chiến trường kỳ chống Mỹ và thắng lợi của nhân dân Việt Nam sẽ tăng cường phe xã hội chủ nghĩa, cổ vũ

phong trào giải phóng dân tộc, phát triển lực lượng hoà bình, dân chủ và làm giàu thêm chiến lược và chiến thuật cách mạng...".

Báo *Ngôi sao Phương Đông* viết: "Việt Nam là một dân tộc anh hùng. Nhân dân Việt Nam là nhân dân chiến đấu. Chắc chắn họ sẽ thắng đế quốc Mỹ. Thời gian và cảm tình của các dân tộc khắp thế giới đều ở về phía nhân dân Việt Nam".

Cụ Rútxen, một vị bác học người Anh nổi tiếng, ngoài 90 tuổi, đã viết: "Việt Nam đã trở nên một tượng trưng của sự chống cự lại một chế độ bóc lột thế giới... Nhân dân Việt Nam đang tiến hành một cuộc đấu tranh thật đặc biệt: một nước công nghiệp mạnh nhất trên quả đất (là đế quốc Mỹ) đã trút hết lực lượng của nó nhằm xâm chiếm một nước nhỏ nông dân, mà nước nông dân này đang giành được thắng lợi với những vũ khí thô sơ và với một quyết tâm tất thắng. Bởi vậy, sự thất bại quân sự của Mỹ ở Việt Nam sẽ là sự thắng lợi của chính nghĩa trên thế giới... và cũng là một bước tiến của phong trào hoà bình...".

Chúng ta tự hào và cố gắng để xứng đáng với sự ủng hộ và lòng kính phục của hàng triệu bầu bạn ta khắp năm châu. Chúng ta quyết thừa kế và phát triển lịch sử vẻ vang của tổ tiên ta mấy nghìn năm về trước và nêu gương dân tộc anh hùng cho con cháu ta muôn vàn đời về sau. Dù phải hy sinh, gian khổ mấy, chúng ta cũng quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược để giành lại độc lập thật sự và hoà bình lâu dài.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 4183,
ngày 17-9-1965.

ĐIỆN MỪNG QUỐC KHÁNH NƯỚC CỘNG HOÀ A RẬP YÊMEN

Kính gửi Tổng thống Apđunla An Xalan,
nước Cộng hoà A Rập Yêmen,
Xana

Nhân dịp lễ mừng lần thứ ba Ngày cách mạng của nước Cộng hoà A Rập Yêmen, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Ngài, nhân dân và Chính phủ nước Cộng hoà A Rập Yêmen lời chúc mừng nhiệt liệt.

Kính chúc nhân dân Yêmen, dưới sự lãnh đạo của Ngài, thu được nhiều thắng lợi mới trong công cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân và chủ nghĩa đế quốc, củng cố nền độc lập dân tộc, xây dựng đất nước phồn vinh và góp phần bảo vệ hoà bình thế giới.

Nhân dịp này, tôi xin chân thành cảm ơn sự ủng hộ của nhân dân và Chính phủ nước Cộng hoà A Rập Yêmen đối với cuộc đấu tranh yêu nước của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và Yêmen ngày càng bền vững.

Chúc Ngài luôn luôn mạnh khoẻ.

Ngày 24 tháng 9 năm 1965
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân, số* 4206,
ngày 10-10-1965.

ĐIỆN MỪNG NHÂN DỊP KỶ NIỆM LẦN THỨ 20 NGÀY THÀNH LẬP ĐẢNG LAO ĐỘNG TRIỀU TIÊN

Kính gửi Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Lao động Triều Tiên,
Các đồng chí thân mến,

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 20 Ngày thành lập Đảng Lao động Triều Tiên quang vinh, chúng tôi xin gửi đến các đồng chí và nhờ các đồng chí chuyển đến toàn thể đảng viên Đảng Lao động Triều Tiên, giai cấp công nhân và nhân dân Triều Tiên anh em lời chúc mừng nhiệt liệt.

Trải qua hai mươi năm đấu tranh anh dũng, Đảng Lao động Triều Tiên, đứng đầu là đồng chí Kim Nhật Thành kính mến, đã lãnh đạo giai cấp công nhân và nhân dân Triều Tiên anh hùng vượt qua mọi gian lao thử thách, liên tiếp giành được những thắng lợi vô cùng rực rỡ trong sự nghiệp đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc Mỹ, bảo vệ nền độc lập dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Sau khi chiến thắng đế quốc Mỹ, Đảng Lao động Triều Tiên thực hành đường lối, phương châm đúng đắn, đã động viên toàn thể nhân dân với tinh thần chủ thể, sáng tạo, tự lực cánh sinh và với khí thế mạnh mẽ của phong trào "Thiên lý mã", nhanh chóng hàn gắn những vết thương chiến tranh và xây dựng Triều Tiên từ một nước bị tàn phá nặng nề trong chiến tranh thành một nước xã hội chủ nghĩa hùng mạnh có công nghiệp hiện đại, nông nghiệp phát đạt, văn hoá, khoa học tiên tiến.

Những thành tựu vĩ đại đó của nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Triều Tiên đã củng cố cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội, nâng cao đời sống vật chất và văn hoá của nhân dân, làm cơ sở vững chắc cho cuộc đấu tranh nhằm hoà bình thống nhất nước Triều Tiên. Những thành tựu vĩ đại đó có sức cổ vũ mạnh mẽ cuộc đấu tranh giành độc lập, tự do của nhân dân các nước bị áp bức và củng cố lòng tin tưởng của nhân dân các nước đó vào tương lai tươi sáng của mình; đồng thời góp phần tăng cường sự hùng mạnh của phe xã hội chủ nghĩa, của các lực lượng đấu tranh cho hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ trên thế giới.

Nhân dân Việt Nam hết sức vui mừng trước những thành tựu rực rỡ của nhân dân Triều Tiên anh em và coi những thành tựu đó như của chính mình.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng Lao động Triều Tiên, nhân dân Triều Tiên không ngừng giương cao ngọn cờ chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, tích cực ủng hộ phong trào giải phóng dân tộc và bảo vệ hoà bình thế giới, do đó đã được sự yêu mến và tin cậy của các dân tộc bị áp bức và nhân dân yêu chuộng hoà bình trên toàn thế giới. Nhân dân Việt Nam rất tự hào có người bạn chiến đấu quả cảm, giàu nghị lực và trí sáng tạo là nhân dân Triều Tiên anh em.

Chúng tôi hết sức vui mừng nhận thấy rằng mối quan hệ mật thiết giữa hai Đảng và nhân dân hai nước chúng ta ngày càng được củng cố và phát triển. Trong cuộc kháng chiến lâu dài chống thực dân Pháp và bọn can thiệp Mỹ trước kia, cũng như trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh giải phóng miền Nam hiện nay, nhân dân Việt Nam luôn luôn được sự đồng tình và tích cực ủng hộ của Đảng, Chính phủ và nhân dân Triều Tiên anh em. Nhất là gần đây, trước việc đế quốc Mỹ điên cuồng tăng cường chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam và mở rộng chiến tranh phá hoại ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, Đảng, Chính phủ và nhân dân Triều Tiên anh em đã dành cho nhân dân Việt Nam sự ủng hộ tích cực và to lớn cả về tinh thần lẫn vật

chất.

Sự ủng hộ và giúp đỡ quý báu đó cùng với sự ủng hộ và giúp đỡ của các nước xã hội chủ nghĩa anh em khác là một nguồn cổ vũ mạnh mẽ, một bảo đảm chắc chắn cho thắng lợi của nhân dân Việt Nam trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước hiện nay. Nhân dịp này, thay mặt Đảng Lao động Việt Nam và nhân dân Việt Nam, chúng tôi chân thành cảm ơn sự ủng hộ, giúp đỡ đầy tình quốc tế vô sản của Đảng, Chính phủ và nhân dân Triều Tiên anh em.

Đảng Lao động Việt Nam và Đảng Lao động Triều Tiên có lý tưởng chung là xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản, có nhiệm vụ chung là bảo vệ sự trong sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin và bảo vệ những tiền đồn phía đông của phe xã hội chủ nghĩa, chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ, giành thống nhất nước nhà. Chúng tôi tin tưởng chắc chắn rằng, trong bất cứ tình hình nào, hai Đảng và nhân dân hai nước chúng ta sẽ vĩnh viễn sát cánh nhau trong cuộc chiến đấu chung chống đế quốc Mỹ và tay sai, bảo vệ thành quả xã hội chủ nghĩa, giành hoà bình thống nhất Tổ quốc, bảo vệ phe xã hội chủ nghĩa và bảo vệ hoà bình thế giới.

Xin chúc nhân dân Triều Tiên anh em, dưới sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng Lao động Triều Tiên, đứng đầu là đồng chí Kim Nhật Thành kính mến, giành được nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa trong sự nghiệp đấu tranh cho một nước Triều Tiên thống nhất và giàu mạnh.

Chúc tình đoàn kết chiến đấu và tình hữu nghị nồng thắm giữa hai Đảng và nhân dân hai nước Việt Nam - Triều Tiên mãi mãi xanh tươi như cây cỏ mùa xuân và dào dạt như nước sông Áp Lục và sông Hồng Hà.

Hà Nội, ngày 8 tháng 10 năm 1965

Thay mặt Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Lao động Việt Nam
Chủ tịch
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4208,
ngày 12-10-1965.

ĐIỆN MỪNG NHÂN DỊP ĐẢNG THỐNG NHẤT CÁCH MẠNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA CUBA ĐỔI TÊN THÀNH ĐẢNG CỘNG SẢN CUBA

Kính gửi đồng chí Phiđen Caxtơrô,
Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương
Đảng cộng sản Cuba,

La Havan

Nhân dịp Đảng thống nhất cách mạng xã hội chủ nghĩa Cuba đổi tên thành Đảng Cộng sản Cuba và đồng chí được cử làm Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương, thay mặt toàn thể đảng viên Đảng Lao động Việt Nam và nhân dân Việt Nam, chúng tôi xin gửi đến đồng chí và Ban Chấp hành Trung ương cùng toàn thể đảng viên Đảng Cộng sản Cuba và nhân dân Cuba anh em lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Cuba, nhân dân Cuba anh hùng luôn luôn giương cao ngọn cờ cách mạng chống chủ nghĩa đế quốc Mỹ, đã giành được những thắng lợi lịch sử trong sự nghiệp cách mạng xã hội chủ nghĩa và xây dựng chủ nghĩa xã hội, bảo vệ nền độc lập dân tộc, giữ vững ngọn hải đăng của cách mạng ở Mỹ latinh.

Những thành tựu rực rỡ của các đồng chí là một nguồn cổ vũ mạnh mẽ đối với cuộc đấu tranh giải phóng của các dân tộc bị áp bức ở Mỹ latinh và trên thế giới.

Trung thành với chủ nghĩa quốc tế vô sản, Đảng Cộng sản Cuba đã góp phần củng cố sự đoàn kết của phe xã hội chủ nghĩa và phong trào cộng sản quốc tế, tích cực ủng hộ và giúp đỡ phong trào cách mạng giải phóng dân tộc và phong trào cách mạng ở các nước tư bản chủ nghĩa.

Nhân dịp này, chúng tôi xin chân thành cảm ơn Đảng Cộng sản và nhân dân Cuba đã và đang tích cực ủng hộ và giúp đỡ nhân dân Việt Nam trong sự nghiệp đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc Mỹ để bảo vệ miền Bắc xã hội chủ nghĩa, giải phóng miền Nam và tiến tới thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

Hai Đảng và nhân dân hai nước chúng ta cùng có kẻ thù chung là đế quốc Mỹ, cùng có nhiệm vụ chung là chống sự xâm lược của Mỹ, bảo vệ sự thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, giữ vững và phát triển những thành quả cách mạng xã hội chủ nghĩa. Đảng Lao động Việt Nam và toàn dân Việt Nam vô cùng tự hào có người bạn chiến đấu kiên cường và giàu nghị lực như Đảng và nhân dân Cuba anh em.

Chúng tôi rất vui mừng nhận thấy rằng tình hữu nghị và đoàn kết giữa hai Đảng chúng ta ngày càng được củng cố và phát triển vì lợi ích của sự nghiệp cách mạng của nhân dân hai nước chúng ta và của cách mạng thế giới.

Kính chúc Đảng Cộng sản Cuba quang vinh, đứng đầu là đồng chí Phiđen Caxtơrô, giành được những thắng lợi to lớn hơn nữa trong sự nghiệp cách mạng của giai cấp công nhân và nhân dân Cuba anh em.

Hà Nội, ngày 10 tháng 10 năm 1965

Thay mặt Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Lao động Việt Nam
Chủ tịch
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4308,
ngày 12-10-1965.

THƯ KHEN QUÂN VÀ DÂN THANH HOÁ ĐÃ BẮN RƠI 100 MÁY BAY MỸ

Thân ái gửi đồng bào, cán bộ và bộ đội tỉnh Thanh Hoá,

Bác rất vui lòng được biết quân và dân tỉnh ta đã bắn rơi 100 máy bay Mỹ. Như vậy ba tỉnh Quảng Bình, Nghệ An, Thanh Hoá đều đã bắn rơi 100 máy bay Mỹ.

Thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, Bác khen ngợi đồng bào, bộ đội và cán bộ Thanh Hoá đã chiến đấu dũng cảm, sản xuất tốt.

Bộ đội, cán bộ và đồng bào Thanh Hoá hãy phát huy thắng lợi, nêu cao truyền thống anh hùng của quân và dân ta, đoàn kết chặt chẽ, luôn luôn cảnh giác, thi đua chiến đấu giỏi, sản xuất giỏi, cùng đồng bào cả nước quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

Chào thân ái và quyết thắng

Hà Nội, ngày 12 tháng 10 năm 1965
BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4209,
ngày 13-10-1965.

ĐIỆN MỪNG HỘI NGHỊ QUỐC TẾ CHỐNG CĂN CỨ QUÂN SỰ CỦA NƯỚC NGOÀI

Kính gửi Hội nghị quốc tế chống căn cứ quân sự của nước ngoài,

Giacácta

Tôi chân thành gửi tới Hội nghị lời chào mừng nhiệt liệt nhất. Mong rằng kết quả của Hội nghị sẽ là một sự cống hiến to lớn cho sự nghiệp đoàn kết các lực lượng tiến bộ trên thế giới đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc và chủ nghĩa thực dân cũ và mới đứng đầu là đế quốc Mỹ, nhằm thủ tiêu các căn cứ quân sự của bọn đế quốc ở nước ngoài, vì thắng lợi của phong trào giải phóng dân tộc, vì hoà bình thế giới.

Chúc Hội nghị thành công rực rỡ.

Hà Nội, ngày 20 tháng 10 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4217, ngày 21-10-1965.

ĐIỆN MỪNG HỘI NGHỊ TỔ CHỨC THỐNG NHẤT CHÂU PHI[54]

Kính gửi Hội nghị những vị đứng đầu các nước trong Tổ chức thống nhất châu Phi,

Acra

Nhân dịp các vị họp Hội nghị, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến các vị lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Trong lúc bọn đế quốc, đứng đầu là đế quốc Mỹ đang ra sức thi hành chủ nghĩa thực dân mới và đàn áp dã man phong trào giải phóng dân tộc, cuộc họp của Tổ chức thống nhất châu Phi một lần nữa chứng tỏ rằng nhân dân các nước châu Phi luôn luôn đoàn kết chặt chẽ, kiên quyết đấu tranh để giành lại và củng cố nền độc lập dân tộc và góp phần giữ gìn hoà bình ở châu Phi và trên thế giới.

Nhân dân Việt Nam kiên quyết ủng hộ sự nghiệp đoàn kết và đấu tranh của nhân dân các nước châu Phi chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới đứng đầu là đế quốc Mỹ và chống chính sách phân biệt chủng tộc của chúng.

Nhân dân Việt Nam đang đấu tranh quyết liệt chống đế quốc Mỹ xâm lược để bảo vệ những quyền dân tộc thiêng liêng của mình và góp phần bảo vệ hoà bình ở châu Á và thế giới.

Chúng tôi tin tưởng chắc chắn rằng, với sự đồng tình và ủng hộ ngày càng mạnh mẽ của các nước xã hội chủ nghĩa, các nước Á - Phi và nhân dân yêu chuộng hoà bình toàn thế giới, nhân dân Việt Nam nhất định sẽ giành được thắng lợi cuối cùng trong sự nghiệp chính nghĩa của mình.

Chúc tình hữu nghị và đoàn kết giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân các nước châu Phi ngày càng củng cố và phát triển.

Tôi chân thành chúc Hội nghị thành công tốt đẹp và xin gửi đến các vị lời chào trân trọng.

Hà Nội, ngày 20 tháng 10 năm 1965
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân, s*ố 4218,
ngày 22-l0-1965.

CÀNG GIÀ CÀNG GIỎI

Phong trào chống Mỹ, cứu nước sôi sục khắp nơi, lôi cuốn mọi tầng lớp nhân dân ta. Thanh niên thì hăng hái thực hiện tốt "ba sẵn sàng". Cuộc vận động "ba đảm đang" đã lan rộng đến hàng triệu phụ nữ.

Tiếp tục truyền thống Diên Hồng vĩ đại, các cụ *phụ lão* cũng không vì tuổi cao tóc bạc mà hưởng thú thanh nhàn. Các cụ đều cố gắng góp phần tích cực vào công cuộc chống Mỹ, cứu nước. Các cụ thường tuỳ điều kiện mà tổ chức đội *Bạch đầu quân* để làm những công việc như: Khuyến khích con cháu tham gia bộ đội và thanh niên xung phong; giữ gìn trật tự, trị an trong làng xóm; giúp đỡ dân quân, tăng gia sản xuất; trồng cây gây rừng; cổ động bà con đặt hũ gạo chống Mỹ, cứu nước... Ví dụ:

- Cụ Tân, *87 tuổi,* ở hợp tác xã *Hương Khê (Đông Anh)* trong những năm kháng chiến chống Pháp, cụ đã có hũ gạo tiết kiệm để bí mật nuôi cán bộ và du kích. Hiện nay cụ lại dùng cái hũ đó và gọi nó là hũ gạo chống Mỹ, cứu nước. Nhiều bà con trong làng đã làm theo cụ.

Cụ Vương Văn Đức, *75 tuổi,* dân tộc Tày ở tỉnh *Hà Giang,* là một đảng viên Đảng Lao động Việt Nam. Hơn 20 năm hoạt động, khi thì làm trạm trưởng giao thông, khi thì làm chủ nhiệm hợp tác xã nông nghiệp. Bất kỳ làm việc gì, cụ Vương cũng rất tận tuỵ làm theo lời Đảng, phục vụ nhân dân. Cụ Vương đã góp sức xây dựng chi bộ "bốn tốt", tổ chức Bạch đầu quân, đôn đốc phong trào thanh niên và phụ nữ. Về mọi công việc, như đắp đường, thuỷ lợi, tăng gia sản xuất, trồng cây

gây rừng, cụ Vương đều miệng nói tay làm cho nên lôi cuốn được cả nhân dân trong xã. Cụ bảo bà con rằng: làm tốt những việc đó cũng là góp phần chống Mỹ, cứu nước.

- Ở hợp tác xã *Ngọc Động (Gia Lâm),* các cụ xung phong cấy sáu mẫu chiêm. Sản lượng mỗi sào đã nhiều hơn của các xã viên khác 17 kilôgam thóc. Vụ mùa các cụ cấy hai mẫu và cố gắng để tăng hơn năm ngoái 47 kilôgam. Các cụ nuôi chung 12 con lợn, trồng 4 mẫu cây làm thuốc, đã bán được 4.000 đồng, đã trồng 7.000 cây ăn quả và 4.000 cây xoan hai bên đường làng.

- Hơn 40 cụ ở thôn *Ngọc Lôi (Đông Anh),* đã tổ chức nhau lại thành đội hoạt động. Từ tháng 5 đến nay, mỗi cụ đã trồng được 20 bụi chuối, năm cây xoan và nuôi một gà mái đẻ. Các cụ hăng hái động viên con cháu vào bộ đội và dân quân. Đến mùa, các cụ xung phong đi cày thay thế cho những thanh niên đã vào bộ đội.

- Các cụ phụ lão ở huyện *Phổ Yên (Bắc Thái)* cùng nhau ra sức giúp đỡ dân quân du kích; động viên con cháu hăng hái làm nghĩa vụ quân sự giúp đỡ thương binh, gia đình liệt sĩ và gia đình có người ở bộ đội. Các cụ làm những vũ khí thô sơ cho dân quân luyện tập. Gương mẫu là cụ Lộc đã *82 tuổi* mà suốt ngày cặm cụi vót chông cho dân quân.

- Đội Bạch đầu quân ở khu phố *Ba Đình (Hà Nội)* có hơn 900 cụ. Già nhất là cụ Vũ Năng, *75 tuổi.* Các cụ tự đặt cho mình nhiệm vụ như sau: động viên con cháu làm nghĩa vụ quân sự; nhắc nhủ bà con tăng gia sản xuất; tham gia việc xây dựng công sự phòng không; bảo vệ trị an; sẵn sàng chiến đấu.

Tất cả các cụ đều có hũ gạo chống Mỹ, cứu *nước.Về* tăng gia, các cụ đang nuôi l00 con lợn và 2.300 con gà. Các cụ đã góp được 31.300 đồng vào quỹ tiết kiệm. Các cụ còn hăng hái tham gia phong trào văn nghệ và thể dục thể thao.

- Huyện *Lục Ngạn* có 10 dân tộc anh em: Kinh, Tày, Nùng, Hoa. Thanh Phán, Cao Lan,v.v.. 30 đảng bộ và Mặt trận khéo hướng dẫn, các cụ phụ lão đã nhất trí đặt ra ba nhiệm vụ chống Mỹ, cứu nước. Ba nhiệm vụ là: gửi tiền vào quỹ tiết

kiệm, trồng cây gây rừng, khuyên con cháu vào bộ đội và giúp đỡ dân quân. Các cụ rất hăng hái làm trọn nhiệm vụ. Ví dụ:

Các cụ đã giúp dân quân lương thực và vũ khí thô sơ. Ở xã Tân Mộc, các cụ đã gửi vào quỹ tiết kiệm 7.000 đồng. Về việc trồng cây gây rừng thì mùa xuân năm nay các cụ trong huyện đã trồng được 10.300 cây các loại và định trồng thêm 5.000 cây bạch đàn. Cụ Sảo Ký, dân tộc Hoa, 79 tuổi ở xã Đông Cốc, đã trồng được 50 bụi tre, v.v..

*

* *

Về hũ gạo chống Mỹ, cứu nước thì ở:

Hà Nội có 49.000 hũ (riêng khu *Đống Đa* 100% gia đình có).

Hải Dương[9] có 38.150 hũ.

Hưng Yên[10] có 31.000 hũ.

Mong rằng mỗi gia đình ở các địa phương đều đặt hũ gạo chống Mỹ, cứu nước. Việc đó dễ làm và rất có ích.

Các cấp đảng bộ và Mặt trận các địa phương nên ra sức giúp các cụ phụ lão tổ chức, củng cố và phát triển đội Bạch đầu quân. Đó cũng là một lực lượng khá to trong công cuộc chống Mỹ, cứu nước.

Để kết luận bài này, xin tặng các cụ phụ lão kính mến một câu thơ:

Tuổi cao, chí khí càng cao
Chống Mỹ, cứu nước, già nào kém ai!

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 4218,
ngày 22-10-1965.

1), 2) Nay thuộc Hải Hưng.

MẶT TRẬN THỐNG NHẤT PHẢN ĐẾ GIỮA NHÂN DÂN VIỆT - MỸ

Mặt trận này tuy chưa xây dựng về hình thức, nhưng thực tế đã hình thành bằng hành động và tinh thần.

Mấy năm trước đây, ở Mỹ đã có phong trào chống đế quốc Mỹ xâm lược miền Nam nước ta, nhưng phong trào còn lẻ tẻ, thưa thớt.

Từ đầu năm nay, giặc Mỹ điên cuồng mở rộng chiến tranh ở miền Nam, "leo thang" ném bom, bắn phá miền Bắc. Đồng thời ở Mỹ, chúng bắt thêm nhiều thanh niên đi làm bia đỡ đạn, bắt nhân dân nộp thêm sưu thuế để chi phí vào chiến tranh.

Do đó, nhân dân Mỹ thấy rõ rằng cuộc chiến tranh xâm lược không những làm hại cho Việt Nam mà cũng có hại cho bản thân họ. Họ thấy rõ rằng nhân dân Việt Nam và họ cùng có một kẻ thù chung là đế quốc Mỹ và muốn giữ gìn quyền lợi chính đáng của họ thì họ cần phải ủng hộ cuộc kháng chiến chính nghĩa của nhân dân Việt Nam.

Vì lẽ đó, về tinh thần, Mặt trận thống nhất phản đế đã hình thành giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Mỹ. Và từ đó, ở Mỹ, phong trào chống xâm lược ngày càng lên cao.

Vài ví dụ:

- Tháng 2, sinh viên ở bang Caliphoócnia biểu tình chống ném bom ở miền Bắc.
- Tháng 3, Trường đại học Misigân mở đợt thảo luận chống chiến tranh xâm lược Việt Nam. Nhiều trường đại học khác đã hưởng ứng.

- Tháng 4, ở Thủ đô Mỹ, hơn hai vạn người biểu tình trong ba ngày liền, đòi quân đội Mỹ rút khỏi miền Nam Việt Nam.
- Tháng 5, khắp nước Mỹ có l0 vạn giáo sư và sinh viên của hơn 120 trường cao đẳng tham gia cuộc thảo luận đòi chấm dứt chiến tranh xâm lược.
- Tháng 6, Nữu Ước, hơn 18.000 người biểu tình. Cuối tháng 6, có 570 văn nghệ sĩ nổi tiếng gửi thư cho tổng Giôn kịch liệt chống chính sách xâm lược của y.
- Tháng 8, thanh niên đã liên tiếp biểu tình trong ba ngày đêm trước nhà tổng Giôn.
- Tháng l0, trong ba hôm, 15 đến 17, nhân dân Mỹ đã tổ chức *"ngày kháng nghị khắp cả nước"*. Đây là cuộc vận động to nhất xưa nay chưa từng có ở Mỹ. Ở 60 thành phố lớn đã có hơn l0 vạn người tham gia biểu tình. Họ mang những biểu ngữ đòi chấm dứt chiến tranh ở Việt Nam.

Ở Caliphoócnia, hơn 2.000 người rầm rộ biểu tình trước doanh trại Úclen là nơi tập trung quân đội và vũ khí Mỹ để chở sang miền Nam Việt Nam. Đi hàng đầu là các bà mẹ đẩy xe chở các cháu bé. Họ mang những khẩu hiệu như: "Vì sao người Mỹ đi giết người?", những khẩu hiệu binh vận và chống bắt lính.

Chính phủ Mỹ đã động viên nhiều quân đội, cảnh sát, mật thám và du côn để phá hoại, nhưng quần chúng không nao núng và cuộc vận động đã thắng lợi to.

Bè lũ tổng Giôn thường ba hoa rằng ở Mỹ không ai phản đối chiến tranh xâm lược Việt Nam. Cuộc biểu tình này là thêm một cái tát mạnh vào mồm chúng.

Nhân dân các nước Anh, Ý, Úc, Thụy Điển, Canađa, Tân Tây Lan, Ácgiă [1], v.v. đã nhiệt liệt hưởng ứng cuộc vận động đó. Ở Bỉ đã tổ chức "Tháng căm thù giặc Mỹ" nhân dịp kỷ niệm liệt sĩ Trỗi. Ở Tây Đức có những cuộc triển lãm và biểu tình rước đuốc, nhân dân thành phố Phrăngphuốc không quản rét buốt, biểu tình suốt 32 tiếng đồng hồ trước quán lãnh sự Hoa

1) Áchentina

Kỳ.

*
* *

Chiến tranh làm cho nhân dân Mỹ chết người hại của, nhưng lại làm cho bọn đại tư bản Mỹ được những món lãi kếch sù.
Như năm 1942 (Thế giới chiến tranh lần thứ hai) chúng lãi 9 tỉ 500 triệu đôla.
Năm 1952 (chiến tranh xâm lược Triều Tiên) lãi 17 tỉ 200 triệu.
Năm 1964 lãi 31 tỉ 900 triệu.
Có tờ báo tư sản Mỹ đã tính tỉ mỉ, mỗi tên lính Hoa Kỳ chết đã mang lại cho bọn tư bản mấy vạn, mấy nghìn, mấy trăm, mấy mươi đôla!
Nhân dân Mỹ đã giác ngộ, họ đang vùng dậy đấu tranh chống bọn hiếu chiến Mỹ.
Nhân dân Mỹ đánh từ trong ra, nhân dân ta đánh từ ngoài vào. Hai bên giáp công mạnh mẽ, thì đế quốc Mỹ nhất định sẽ thua, nhân dân Việt - Mỹ nhất định sẽ thắng. Đó sẽ là thắng lợi vẻ vang của Mặt trận thống nhất nhân dân hai nước; mà cũng là thắng lợi chung của loài người yêu chuộng chính nghĩa và hoà bình.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 4220,
ngày 24-10-1965.

NHÂN DÂN VÀ DƯ LUẬN NHẬT BẢN NHIỆT LIỆT ỦNG HỘ CUỘC CHỐNG MỸ, CỨU NƯỚC CỦA NHÂN DÂN TA

(Báo cáo của Chiến Sĩ)

Thưa các đồng chí,

Chính phủ Nhật Bản hiện nay là một chính phủ phản động, theo đuôi đế quốc Mỹ.
Song nhân dân và dư luận Nhật Bản thì nhiệt liệt ủng hộ cuộc kháng chiến cứu nước của nhân dân ta.
Tôi xin nêu vài ví dụ:
Tháng 4 năm nay, các *công hội* thuỷ thủ ở Tôkiô, Yôcôhama, Côbê, v.v. đã quyết định không chuyên chở những dụng cụ chiến tranh của Mỹ sang miền Nam Việt Nam. Thế là anh em công nhân Nhật Bản đã thực hiện tinh thần quốc tế vô sản cao quý.
Đầu tháng 6 vừa qua trong cuộc mít tinh do Đảng Cộng sản và Đảng Xã hội tổ chức, có hơn 7 vạn người tham gia, để chống đế quốc Mỹ xâm lược Việt Nam và chống Chính phủ Nhật Bản theo đuôi Mỹ. Ở các thành phố khác như Đại Ban, Kinh Đô, Tiên Đài, v.v. cũng có những cuộc bãi công, bãi khoá, mít tinh từ năm, sáu nghìn người đến hai vạn người tham gia.
Trung tuần tháng 10-1965, ở Tôkiô có hai cuộc mít tinh to. Hơn năm vạn người đã kéo đi thị uy qua các đường phố lớn. Những khẩu hiệu chính là:

"Đập tan điều ước Nhật Bản - Nam Triều Tiên!".

"Đế quốc Mỹ cút khỏi Việt Nam!"...

Hôm 22-10 vừa qua, hơn l triệu 80 vạn công nhân và viên chức Nhật Bản đã bãi công. Khẩu hiệu đấu tranh là:

"Tăng tiền lương".

"Chống điều ước Nhật Bản - Nam Triều Tiên!".

"Chống đế quốc Mỹ xâm lược Việt Nam!".

Nói tóm lại, trong mỗi cuộc vận động tương đối to, *nhân dân Nhật Bản* luôn luôn nêu khẩu hiệu ủng hộ ta chống Mỹ xâm lược.

Giới trí thức Nhật Bản cũng nhiệt liệt ủng hộ cuộc kháng chiến của ta. Ví dụ:

- Tháng 8 vừa qua, một số nhân sĩ đã đi mộ quyên ở các đường phố. Họ dùng số tiền đó để thuê một tờ báo Mỹ đăng bức thư của họ đòi Mỹ chấm dứt chiến tranh xâm lược Việt Nam.

- Cũng trong tháng 8, các *nhân sĩ ở* Tôkiô đã tổ chức một cuộc thảo luận suốt đêm (từ l0 giờ tối đến 2 giờ sáng) về vấn đề Mỹ xâm lược Việt Nam.

Bằng máy vô tuyến truyền hình, hàng triệu gia đình Nhật Bản đã theo dõi cuộc thảo luận ấy. Tham dự thảo luận có hơn 20 người. Gồm đại biểu các chính đảng, các nhà báo, các giáo sư, các văn nghệ sĩ nổi tiếng. Hơn 600 người đủ các tầng lớp đến dự thính ở hội trường.

Ba nghị sĩ thuộc đảng cầm quyền đã ra sức biện bạch cho đế quốc Mỹ và vu cáo kháng chiến Việt Nam là "hành động khủng bố". Trong lúc họ nói, quần chúng thường la ó lên. Và những người phát biểu sau đã thẳng tay phê bình họ.

Một vị cựu trung tướng quân đội Nhật Bản nói: chính quyền bù nhìn do Mỹ nặn ra đã thi hành chính sách tàn bạo. "Việt cộng" nổi lên chống lại là đúng.

Một ký giả nói: Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam cùng ăn, cùng ở, cùng lao động với nông dân. Họ được nông dân hết lòng ủng hộ. Đó là điều quan trọng nhất.

Một giáo sư khoa học đã nghiêm khắc lên án Mỹ dùng bom napan, bom lân tinh và hơi độc để giết hại nhân dân miền

Nam.

Một đảng viên Đảng Xã hội nói: là người châu Á, thì người Nhật Bản phải coi cuộc vận động giải phóng Việt Nam cũng như của bản thân mình. Nhân dân Nhật Bản cũng như nhân dân Việt Nam đều bị đế quốc Mỹ hãm hại.

Một đảng viên Đảng Cộng sản nói: Mỹ phải chấm dứt chiến tranh xâm lược, phải rút khỏi miền Nam Việt Nam, phải để vấn đề Việt Nam do nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy. Chỉ có như thế Việt Nam mới có hoà bình và độc lập thật sự. Nhân dân Nhật Bản cần phải đoàn kết lại, ra sức đấu tranh ngăn chặn Mỹ xâm lược Việt Nam và ra sức ủng hộ nhân dân Việt Nam chống Mỹ, cứu nước.

Một số người dự thính cũng đã phát biểu ý kiến. Trong bốn giờ đồng hồ thảo luận, trừ ba nghị sĩ phản động, còn mọi người đều lên án Mỹ và ủng hộ ta.

Do những hoạt động của giới trí thức mà nhân dân Nhật Bản càng hiểu biết ta, càng ủng hộ ta và càng thấy rõ tội ác của giặc Mỹ xâm lược.

Báo chí là cơ quan của dư luận. Báo chí của Đảng Cộng sản Nhật Bản cố nhiên 100% lên án Mỹ và ủng hộ ta. Đối với tình hình kháng chiến của ta, nhiều báo chí tư sản Nhật Bản như tạp chí *Văn nghệ xuân thu, Triều - Nhật chu san,* báo hằng ngày *Nhật Bản thời báo, Triều - Nhật tân văn,* v.v. đều có thái độ đúng đắn.

Tôi xin phép lược dịch vài đoạn khá dài của những báo đó.

Về tình hình miền Nam.

Hồi tháng 7-1965, báo *Tin tức hằng ngày* đã đăng bài của phóng viên từ miền Nam gửi về, đại ý như sau: Mỹ đã tổ chức một cuộc đi thăm ba ngày ba đêm, từ Quy Nhơn đến Cần Thơ, Long Xuyên, Phú Quốc. Ấn tượng chung là chiến trường Trung Bộ rất khẩn trương. Ở đó tràn ngập một không khí sợ hãi là chẳng biết lúc nào Việt cộng sẽ mở một trận quyết liệt.

Ở *vùng tam giác* sông Cửu Long mà người ta cho là khá yên ổn, mỗi tháng cũng có 200 đến 250 trận đánh nhanh. Hai tỉnh An Xuyên và Chương Thiện ở gần biên giới Campuchia,

chính quyền Sài Gòn hoàn toàn không kiểm soát được.

Năm con đường lớn từ Sài Gòn đi khắp miền Nam, đều bị phá hoại. Đường xe hơi ở vùng tam giác dài l.450 cây số, nhưng xe hơi quân sự chỉ đi được 170 cây số thôi. 3.000 cây số đường sông cũng bị Việt cộng khống chế...

Để chở dầu xăng của họ đến các trạm bán dầu, công ty dầu Mỹ cũng phải nộp thuế cho Việt cộng. Đó là một điều bí mật mà ai cũng biết.

Ở trước mặt trận, thái độ của người Mỹ cũng hỗn loạn một cách kỳ quái.

Sau cuộc đi thăm này, ấn tượng mới là: Mặc dù đưa thêm bao nhiêu binh sĩ và bao nhiêu vũ khí hiện đại, Mỹ cũng không thể thắng được người du kích "đi không tiếng, về không tăm".

*

* *

Báo Triều - Nhật tân văn (7-1965) viết: Từ hồi tháng 5, đường giao thông bị cắt đứt. Giá hàng hoá tăng vọt không ngừng, kinh tế các thành thị bị cô lập như mắc bệnh "bán thân bất toại".

Việc phá hoại đường giao thông, vừa làm cho chính quyền miền Nam khốn đốn, vừa giảm bớt sự cơ động của quân đội Mỹ và quân đội Sài Gòn, vừa có lợi cho quân du kích hoạt động.

Từ tháng 7, chính quyền Sài Gòn đã quản chế lương thực. Nhưng vì quản chế mà lương thực lại càng thêm khó khăn. Trong những năm kháng chiến chống Pháp, giá hàng hoá cũng không tăng vọt như ngày nay. Chế độ quản chế gạo rất chuệch choạc. Đến ngày bán gạo, dân phải xếp hàng dài dằng dặc, nhiều khi xảy ra chuyện đánh nhau. Hồi tháng 6, ở Nha Trang giá gạo chợ đen mỗi kilô 9 đồng. Nay chỉ cách một tháng đã tăng đến 20 đồng.

Ở Đà Lạt tình hình còn gay go hơn. Giá gạo chợ đen còn đắt

hơn các nơi khác, lại thêm gạo xấu, khó ăn. Giá các thứ khác, như đường, muối, v.v. cũng tăng vọt.

Từ người nông dân, đến thầy dạy học, ông cố đạo, v.v. ai cũng kêu khổ, ai cũng lo sợ cho tương lai.

Việt cộng hoạt động cực kỳ khéo, một ví dụ:

Cách Đà Lạt 8 cây số có một làng với độ 300 người dân. Dân làng nói với ký giả: *"Quân giải phóng rất tốt"*.

Đầu tháng này, sau khi đánh nhau với quân Sài Gòn, Quân giải phóng bắt thôn trưởng và mấy người nữa mang đi vào núi. Lúc đầu, gia đình những người này lo sợ và khóc lóc dữ. Sau mười hôm giáo dục, Quân giải phóng thả họ về hết. Từ đó, dân làng đều khen Quân giải phóng tốt.

*

* *

Dưới đầu đề "Tình hình tuyệt vọng trong rừng sâu", Tạp chí Nhật Bản *Thế giới* (số tháng 5-1965) viết:

"Ở vùng đồng bằng sông Cửu Long, tầm con mắt trông thấy được xa. Người du kích nấp trong rừng chỉ cần bắn một phát là diệt được một lính Mỹ cao to. To cao là mục tiêu rất tốt. Sau đó, xác lính Mỹ được moi hết ruột gan nhét thuốc chống thối vào, bỏ vào áo quan trên phủ một lá cờ Mỹ. Áo quan được đưa sang Philíppin rồi chở về Mỹ.

Binh lính Mỹ ở trong đồn Bến Cát suốt đêm không dám ngủ vì sợ bị đánh úp. Sau mỗi lần ra trận, những tên may được sống sót, trốn trở về đồn, hút một điếu thuốc, rồi thở phào một cái ...

Về sự xấu xa của cái chính quyền Sài Gòn, thì người ta thấy quá nhiều rồi...

Từ sông Bến Hải đến mũi Cà Mau suốt ngày đêm không ngớt tiếng súng. Nông dân đã biến thành Việt cộng rồi, quân đội Sài Gòn thì không biết vì ai, vì mục đích gì mà họ phải đánh nhau. Sau một trận bị phục kích, ba trăm, bốn trăm tên chết như châu chấu... Nhiều binh sĩ khi phải ra mặt trận thì vất

súng chạy trốn hoặc đi theo Việt cộng. Những binh sĩ đi theo Việt cộng thì chỉ sau một tháng, từ những người nhút nhát họ đã trở nên những chiến sĩ du kích vô cùng anh dũng. Tướng lĩnh và chính khách Sài Gòn thì rặt là bọn hủ hoá, tham ô, ba bè bảy mảng, giành nhau quyền lợi, liều mạng xoay tiền.

Con nhà giàu thì trốn sang Pari, Hương Cảng, Nữu Ước, Tôkiô. Những thanh niên khác thì trốn trên gác nhà để khỏi bị bắt đi lính...

Gần đây, Mỹ đã dùng máy bay B.52 ném bom, đốt sạch, phá sạch. *Kết quả* là: chỉ làm cho Việt cộng càng nâng cao chí khí chiến đấu, càng quyết tâm kháng chiến đến cùng. Nông dân càng ra sức giúp Việt cộng hoặc biến thành Việt cộng. Cả nước bùng lên như lửa cháy..." Bài báo kết luận: *"Một dân tộc kiên quyết đấu tranh cho độc lập, xưa nay chưa hề bị đánh thua bao giờ.*

Mỹ đã sa vào vũng lầy không đáy ở vùng sông Cửu Long rồi. Ngoài việc *Mỹ phải rút lui,* thì không có biện pháp nào khác để giải quyết vấn đề Việt Nam".

*

* *

Tạp chí *Văn nghệ xuân thu* (5-1965) đã đăng một bài của ông Xatô Kenriô. Ông này trước đây là trung tướng phó tham mưu trưởng quân đội Nhật Bản xâm lược Trung Quốc, đồng thời là người phụ trách quân đội Nhật Bản chiếm đóng Đông Dương. Ông Kenriô viết: "Tôi là một tội phạm chiến tranh đã bị kết án vì những tội lỗi của tôi đã phạm ở Trung Quốc ... Hành động tội ác của Mỹ ở Việt Nam hiện nay giống hệt những tội ác của Nhật Bản ở Trung Quốc ngày xưa... Vì sao Mỹ cứ ngu xuẩn đi theo vết xe xuống hố của Nhật Bản? Đối với cuộc vận động thống nhất Tổ quốc của nhân dân Việt Nam, *Mỹ nhất định sẽ thua* ...

Mỹ coi Việt Nam như "Mãn Châu quốc", coi quân đội Mỹ như "Quan Đông quân"..., dùng một lực lượng quân sự thật to có thể tạm thời giành được một thắng lợi trước mắt, nhưng không thể thắng được linh hồn của một dân tộc. Đó là kinh

nghiệm chua cay mà Nhật Bản đã nếm ở Trung Hoa. Năm 1938, quân Nhật Bản ào ạt chiếm đóng Vũ Hán, Quảng Đông, v.v., tưởng là thắng lợi rồi. Nhưng đã lầm to vì kết quả là Nhật Bản đã sa lầy đến cổ. Hiện nay, Mỹ sa lầy ở Việt Nam còn sâu hơn ngày trước Nhật Bản sa lầy ở Trung Quốc. Và Mỹ càng giãy giụa thì càng lún sâu thêm...

Giônxơn cố sống cố chết tuyên truyền cho cái mà y gọi là "đàm phán không điều kiện". Kỳ thực đàm phán theo quan điểm của Mỹ là buộc Việt Nam đầu hàng... Mỹ đã thất bại, vì vậy họ cố tìm một giải pháp có thể "giữ được thể diện" bằng cách mở rộng chiến tranh ra miền Bắc. Đó là một điều sai lầm to, chắc nó sẽ đẩy Mỹ vào *con đường thể diện của địa ngục...".*

Tờ *Nhật Bản thời báo* (24-4-1965) viết: "Người Nhật Bản coi cuộc xung đột hiện nay ở Nam Việt Nam là một phong trào dân tộc nhất trí chống một chính quyền bù nhìn dựa vào thực lực của nước ngoài. *Con đường giải quyết là Mỹ phải rút* khỏi miền Nam Việt Nam ...

Giônxơn lặp đi lặp lại rằng: "Mỹ không có ý mở rộng chiến tranh".. Nhưng y nói chưa dứt lời thì chiến tranh ở Việt Nam đã mở rộng. Cũng như hồi tháng 7-1937, sau sự kiện Lư Câu Kiều nổ ra, Chính phủ Nhật Bản cũng tuyên truyền rằng "Nhật Bản không có ý mở rộng chiến tranh", nhưng chiến tranh đã lan khắp Trung Quốc...

Vì vậy dư luận Nhật Bản *đòi Mỹ rút ngay khỏi Việt Nam".*

*

* *

Tạp chí *Triều – Nhật chu san* (3-1965) đã mở một cuộc vận động nhân dân Nhật Bản viết thư cho Tổng thống Mỹ. Chỉ trong vài hôm đã có hơn 1.000 người đủ các tầng lớp gửi thư đến toà báo. Các bức thư đều oán trách Mỹ xâm lược Việt Nam. Họ nói Mỹ đã lâm vào thế bí, nếu cứ liều mạng đi tới thì sẽ bị cả thế giới phỉ nhổ. Họ đều kết luận rằng *Mỹ phải rút đi thôi.*

Tóm tắt nội dung của các bức thư đó, *Triều – Nhật chu san* viết: "Trong các người gửi thư, có những em học sinh lên

mười, có những cụ già ngoài tám mươi tuổi ...
Một cụ hoà thượng đã dẫn chứng sách Phật, một cô thiếu nữ công giáo đã dẫn chứng kinh thánh Giêsu, nhiều bà nội trợ đã dẫn chứng "Tuyên ngôn độc lập" Hoa Kỳ để lên án chính sách xâm lược của Mỹ. Có người đã thề quyết đánh một keo chết sống với Mỹ ...
Người ta cho rằng càng xối tên lửa và bom napan xuống Việt Nam, thì Mỹ thất bại càng nặng ... Nhiều người đã nhắc lại kinh nghiệm thảm hại của Nhật Bản ở Trung Quốc để răn đe Giônxơn.
Hầu hết các bức thư đều nói rằng bất kỳ thứ vũ khí gì cũng không thể thắng nổi lòng tin tưởng của một dân tộc có quyền tự quyết. Có những em học sinh viết rằng Mỹ đang còn căn cứ quân sự ở Nhật Bản, thì người Nhật Bản không thể làm ngơ trước vấn đề Việt Nam ...
Trong thư trả lời các bạn đọc, Đại sứ Mỹ ở Nhật Bản đã tránh không nói đến ba vấn đề quan trọng là: chiến tranh ở Đông Dương, Hiệp định Giơnevơ và Ngô Đình Diệm.
Đối với nhân dân Việt Nam, cuộc chiến tranh chống Pháp ở Đông Dương là một cuộc chiến tranh toàn dân để giành lại độc lập dân tộc. Hồi đó Mỹ đã giúp Pháp hàng tỉ đôla để giết hại nhân dân Việt Nam. Thực dân Pháp đã bị đập tan ở Điện Biên Phủ. Nhưng cũng từ lúc đó, Mỹ đã len vào Việt Nam. Cho nên có thể nói rằng cuộc chiến tranh chống Mỹ là tiếp tục cuộc kháng chiến chống Pháp.
Hiệp định Giơnevơ cấm nước ngoài lập căn cứ quân sự ở miền Nam và miền Bắc. Ông Hồ Chí Minh không ký kết hiệp định quân sự với Bắc Kinh hoặc Mạc Tư Khoa. Trái lại, Mỹ đã giúp Ngô Đình Diệm hàng tỉ đôla, đã lập căn cứ quân sự khắp miền Nam, đã can thiệp vào công việc nội bộ của miền Nam.
Cũng như Ngô Đình Diệm, các quan lại và tướng tá của chính quyền Sài Gòn đều đã từng theo Pháp, theo Nhật Bản. Nhân dân không ưa họ, không tin họ. Họ đều tham ô, hủ hoá, bẩn thỉu, bất tài. Ngoài việc xin và xài tiền Mỹ, họ chẳng có

tài nghệ gì hết.
Việt cộng thì phân tán trong rừng sâu, trong nhân dân. Mỹ không thể tiêu diệt được cả 14 triệu người miền Nam, thì quyết không đánh bại được Việt cộng...".
Đôi khi báo chí Nhật Bản cũng đăng lại những bài báo chí Hoa Kỳ công kích Mỹ xâm lược Việt Nam.
Tạp chí Nhật Bản *Thế giới* (số tháng 7) đã đăng lại một bài của tạp chí Mỹ *Ký giả* dưới đầu đề "Tổng Giôn không phải là con chim hoà bình". Xin lược dịch như sau:
"Hiện nay, rõ ràng là cuộc chiến tranh ở Việt Nam đã trở nên cuộc chiến tranh riêng của tổng Giôn. Ông ta tự vạch ra chiến lược, tự thảo ra những lời thanh minh cho Bộ Ngoại giao. Ngày nào ông ta cũng giải thích chính sách Mỹ ở Việt Nam và tình hình chiến sự cho các nghị sĩ... và các ký giả nghe.
Nhưng nhân dân Mỹ vẫn phê bình quân đội Mỹ dùng hơi độc và ném bom bừa bãi ở Việt Nam.
Một số nghị sĩ, những tờ báo lớn như *Thời báo Nữu Ước*, Báo *Hoa Thịnh Đốn* cũng đòi Chính phủ phải xét lại chính sách ở Việt Nam.
Cái mà tổng Giôn gọi là "ý kiến rộng rãi nhất trí" đã tan vỡ hết và biến thành "ý kiến rộng rãi *không nhất trí* ".
Vả lại, cuộc chiến tranh ở Việt Nam tốn tiền rất nhiều. Nếu chiến tranh kéo dài, thì chắc nó sẽ đe doạ đời sống cái "xã hội vĩ đại" ở Mỹ. Trong luồng không khí ấy, tổng Giôn ngày càng lo lắng và không yên.
Trước ngày tuyển cử, Giônxơn thề thốt rằng "quyết không mở rộng chiến tranh ở Việt Nam". Nhưng từ ngày được bầu làm Tổng thống, vì sao tổng Giôn lại "nói lời, rồi lại ăn lời được ngay" và mở rộng chiến tranh? Đó là vì:
- Lòng hư vinh rất to của tổng Giôn. Muốn có thành công cá nhân, việc gì Giôn cũng dám làm. Giôn tiếp lấy cái gánh nặng chiến tranh ở Việt Nam do hai Tổng thống trước để lại, một cái gánh nặng xấu xa đã đi từ thất bại này đến thất bại khác. Thất bại đó làm cho Giôn ngày càng khốn đốn, nóng nảy, không yên.
- Về tính cách cũng như về kinh nghiệm, Giôn là một con

diều hâu hiếu chiến. Suốt 24 năm ở Quốc hội, Giôn là kẻ biện hộ cho phái quân phiệt, là hiện thân của các tướng lĩnh.

- Hải, lục, không quân Mỹ đều đua nhau dùng Việt Nam làm nơi thí nghiệm vũ khí mới và chiến thuật mới. Lại có các ngài trong "uỷ ban hoá học", họ chủ trương dùng chất độc hoá học để tiến hành cuộc "chiến tranh giết người một cách nhân đạo". Tuy kế hoạch của những phe phái đó đều có mâu thuẫn, nhưng tổng Giôn đều nghe hết, đều thực hành hết.

- Tổng Giôn nhận rằng: một mai chính quyền Sài Gòn bị tan rã, một chính phủ hoà bình thành lập ở miền Nam thì các ngài "cố vấn" Mỹ chắc phải cuốn gói chuồn. Đó sẽ là một sự nhơ nhuốc suốt đời cho Giôn.

- Bộ Quốc phòng Mỹ luôn luôn đưa ra những luận điệu như: "Trung Quốc đe doạ",

"Cắt đứt tiếp tế từ miền Bắc vào, thì dân quân miền Nam lập tức tan rã",

"Trung Quốc quyết không dám tham chiến",

"Đối phó với cộng sản châu Á, chỉ có một cách là đánh cho chúng quỵ đi"

Những luận điệu đó rất hợp với tì vị của Giôn, đã thành định kiến chính trị và hành động mở rộng chiến tranh của Giôn.

Những người Mỹ sáng suốt thì đã nêu ra những lời lẽ chống lại Giôn. Ví dụ: người viết báo nổi tiếng Lípman đã nhắc đi nhắc lại như dạy bảo một đứa trẻ cứng đầu rằng: vô luận ném bao nhiêu bom, phái bao nhiêu quân, Mỹ cũng không thể giành được hoà bình đúng đắn ở Đông - Nam Á.

Lại như người xã hội học nổi tiếng là ông Nôn Pho đã viết thư cho Giôn rằng: "Nói thẳng cho ông biết là hàng triệu người Mỹ yêu nước đã nghĩ thế nào. Họ nhận rằng đối với đạo nghĩa thì đường lối của ông là một sự nhục nhã không tha thứ được".

Hội "Khoa học tự nhiên" Mỹ đã kịch liệt phản đối quân đội

Hoa Kỳ dùng hơi độc ở Việt Nam.

Hơn 200 giáo sư Trường đại học Misigân đã liên tiếp thảo luận suốt 12 giờ đồng hồ chống chính sách Mỹ ở Việt Nam. Hầu như ngày nào tờ *Thời báo Nữu Ước* cũng có đăng thư của giới trí thức công khai chống chính sách của Giôn.

Nhưng "nói thẳng, mất lòng". Tổng Giôn chẳng những không lắng nghe những ý kiến đó, mà còn nổi giận lôi đình...

Người lái con thuyền chính trị của Mỹ hiện nay là như vậy đó...

Hồi Tơruman nối nghiệp Rudơven, thì vì cuộc xâm lược Triều Tiên mà danh giá của Đảng Dân chủ đã xuống dốc. Nay Giônxơn nối nghiệp Kennơđi, cuộc chiến tranh ở Việt Nam đã có chiều hướng biến thành một cuộc chiến tranh Triều Tiên khác. Chẳng hay tổng Giôn có "đạp vỏ dưa, thấy vỏ dừa mà sợ" không?...

Thưa các đồng chí,

Tin tức hằng ngày là một trong những tờ báo lớn ở Nhật Bản, có phóng viên khắp năm châu, mỗi ngày ra năm triệu số. Vì tin tức đúng đắn, cho nên báo này có ảnh hưởng tốt trong nhân dân. Tháng 9 vừa qua, một ký giả báo này là ông Minôrư Ômôri đã được vào thăm miền Bắc và đã viết cho báo một loạt bài. Tôi xin lược dịch mấy đoạn sau đây:

"...Giữa Trung Quốc cộng sản với Việt Nam tình đoàn kết chặt chẽ ngoài sức tưởng tượng. Nếu các chính khách Mỹ có thể đến Trung Quốc mà xem, thì chắc họ sẽ bị chấn động mạnh và họ sẽ xét lại kỹ các vấn đề.

Ở ga xe lửa Trung Quốc có một tấm bảng cao mười mét, rộng một mét, với khẩu hiệu "Kiên quyết ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ".

Khắp nơi ở Trung Quốc đều có tinh thần giúp Việt chống Mỹ như vậy...

Khác hẳn với *Sài Gòn* lộn xộn lạo xạo, *Hà Nội* cực kỳ yên ổn, lặng lẽ, nghiêm trang.

Ở *Sài Gòn* khắp nơi treo cờ Mỹ. Xe bọc sắt chở đầy lính nghênh ngang chạy ngược chạy xuôi.

Ở *Hà Nội* có một cảnh tượng khác, rất lạ lùng. Chiều chiều, có những tốp độ mươi lăm người đàn ông và đàn bà một vai mang súng, một vai vác cuốc xẻng, thong dong trở về nhà họ. Đó là những chiến sĩ dân quân. Đó là hình ảnh của "chiến tranh nhân dân"... Khẩu hiệu "ba sẵn sàng" đầy tinh thần kháng chiến của thanh niên đã thấm nhuần sâu vào các tầng lớp cơ sở.

Trong những vùng ruộng lúa mênh mông bát ngát có các xóm làng. Giữa những đám nhà tranh, nổi lên những nhà máy ngói đỏ xinh đẹp, cây cối xanh tươi bao bọc xung quanh. Đó là một cảnh tượng hoà bình. Bất thình lình, con quái vật chiến tranh lù ra và một tinh thần căm thù sôi nổi... Mỹ ném bom như mưa xuống những làng mạc hoà bình ấy. Đó là *một hành động dã man.*

Mỹ đã trở nên "thầy giáo phản diện" để kích thích chí khí anh dũng của nhân dân Việt Nam trong cuộc chiến tranh nhân dân...

Gần đây, Mỹ lại dùng một chính sách dụ dỗ. Khi ném bom miền Bắc, họ cũng ném bánh kẹo và đồ chơi của trẻ con. Muốn dùng cách đó để hòng mua chuộc lòng dân, Mỹ thật ngây thơ quá!

Khắp đường phố Hà Nội đều thấy tuyên truyền những người anh hùng và những việc oanh liệt trong cuộc kháng chiến. Khi miền Bắc bị ném bom dữ dội, thì những thanh niên, những dân quân và phụ nữ đều có thể trở nên anh hùng như Phan Đình Giót...

Với sự ủng hộ kiên quyết của nhân dân Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đang tiến hành một cuộc kháng chiến mà thường thức chiến tranh hiện đại không thể tưởng tượng được. Họ tin chắc rằng, với sự ủng hộ của dư luận thế giới một ngày kia họ sẽ làm cho Mỹ lê lết mà phải bỏ cuộc và Việt Nam sẽ giành được thắng lợi cuối cùng.

Hà Nội ở trong tình trạng chiến tranh và sẵn sàng chiến đấu. Nhưng ban đêm ngoài phố đèn điện vẫn sáng choang, người ta đi lại đông như trẩy hội.

Ở đồng bằng miền Bắc, lúa xanh mơn mởn như tấm thảm mênh mông. *Việc cung cấp lương thực tốt hơn trước*. Họ dùng chế độ cung cấp từng đơn vị nhỏ. Quân đội cũng phân tán theo quy mô nhỏ, vì vậy, Mỹ không thể phá hoại nghiêm trọng như Mỹ tưởng tượng.

Mỹ công khai tuyên bố chỉ ném bom những nơi quân sự. Nhưng kỳ thực họ đã bắn phá cả nhà thương, trường học..., đập nước, nông thôn, thậm chí cả những thuyền nhỏ đánh cá ngoài biển.

Từ mồng 7 tháng 2 đến nay (hạ tuần tháng 9), quân và dân miền Bắc đã *bắn rơi 600 máy bay Mỹ*. Nhà đương cục Việt Nam không những nghe báo cáo, mà còn điều tra cẩn thận thấy rõ xác máy bay rồi, mới ra thông cáo. Họ làm cho nhân dân tin rằng súng trường cũng bắn được máy bay. Một lý luận chiến tranh nhân dân thật là đáng sợ !

Lúc đầu, họ chở xác máy bay Mỹ về Hà Nội để trưng bày cho nhân dân xem. Về sau, máy bay Mỹ bị bắn rơi ngày càng nhiều, không chở hết được, họ bèn làm những "mộ máy bay". Chuyện tức cười là máy bay Mỹ ném bom những "mộ máy bay" Mỹ.

Những tên phi công Mỹ bị bắt đều mang theo bảy thứ "đồ dùng", trong số đó có kim thuốc độc để tự sát và một lá cờ Mỹ nho nhỏ. Trên lá cờ có những câu bằng chữ Việt và chữ Hoa như sau: "Nhờ ông bà đưa tôi về chỗ quân đội Mỹ. Mỹ sẽ cho ông bà nhiều tiền...".

Mỹ ra sức ném bom các cầu cống nhằm phá hoại đường giao thông. Nhưng người Việt Nam đã có cách dùng thuyền bè để qua sông, hoặc làm cầu bằng tre, ban đêm thì qua lại, ban ngày thì giấu cầu đi. Thành thử dù có khó khăn, giao thông vẫn tiếp tục như thường.

Ra ngoài Hà Nội vài chục cây số thì đã cảm thấy như đến

trước mặt trận. Trong những đám lúa xanh tươi đã thấy lù lù những nòng súng cao xạ.

Khác hẳn với cảnh tượng nông thôn Nhật Bản trong thời kỳ chiến tranh, ở đây nông dân gái cũng như trai, vai mang súng, tay làm ruộng. Gần hai bên đường, thường có những tốp 20, 30 dân quân tập bắn máy bay bằng súng trường.

Một cảnh tượng khiến cho người ta phải kinh ngạc.

Đến thăm một hợp tác xã nông nghiệp, ký giả thấy trong làng có cả súng máy hạng to, dân quân người nào cũng có súng trường. Họ được giáo dục chính trị và huấn luyện quân sự một cách kỹ càng và luôn luôn sẵn sàng chiến đấu. Họ có vẻ tự tin và chẳng sợ trời đất gì cả!

Vừa rồi, khi nói về tình hình Bắc Việt Nam, một tờ tạp chí Mỹ đã viết rằng: "Nhân dân Việt Nam đã chán ngấy với chiến tranh". Nói như thế là trái hẳn với sự thật. Mặc dù ở các nước Đông - Nam Á mức sống rất thấp, nhưng dân ở đây trước kia sống dưới ách nô lệ của thực dân Pháp, nay được giải phóng và mức sống được nâng cao dần. Cho nên dù phải hy sinh tính mạng, họ cũng kiên quyết bảo vệ thành quả đó. Đối với họ, Mỹ hay là Pháp cũng chẳng khác gì. Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam nhận định rằng: Trước kia họ chống Pháp thế nào thì ngày nay họ cũng chống Mỹ như vậy.

Một điều nữa nổi bật là *sức lao động của phụ nữ ở đây* thật lạ lùng. Thanh niên có cuộc vận động "ba sẵn sàng" thì phụ nữ có phong trào "ba đảm đang". Họ thay thế công việc cho những trai tráng đi vào bộ đội, bất kỳ việc gì nặng nhọc mấy, họ cũng làm được. Có thể nói rằng ở Đông - Nam Á, phụ nữ Bắc Việt Nam là người lao động cừ nhất.

Dần dần tôi càng thấy sâu sắc rằng *Mỹ chẳng những không thể khuất phục được* dân tộc Việt Nam, mà còn thành kẻ làm cho dân tộc Việt Nam thêm đoàn kết. Nếu Mỹ tiếp tục "leo thang" thì càng bị thế giới lên án, chứ quyết không khuất phục được miền Bắc. Ở Hà Nội, người ngoài Đảng cũng như người đảng viên, *ai cũng sôi sục tinh thần chống Mỹ*.

Về chính trị, quân sự và kinh tế, họ đều có kế hoạch sơ tán. Họ bình tĩnh chờ đợi những việc có thể xảy ra.

Ở các nước ngoài có những người trung gian muốn cho Việt Nam thoả hiệp. Đó là vì họ không hiểu rõ những nhà lãnh đạo chính trị Việt Nam đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh. Họ càng không hiểu rõ lịch sử đấu tranh cực kỳ gian khổ mà dân tộc Việt Nam đã trải qua để thoát khỏi ách thực dân Pháp, để giành lại thống nhất và độc lập. Nhân dân Việt Nam đã hy sinh nhiều để giữ lấy kết quả thắng lợi đó.

Nay Mỹ liên tiếp ném bom buộc Việt Nam thoả hiệp. Điều đó chắc không bao giờ thực hiện được.

Tuy Mỹ đưa thêm quân đội để tăng cường Sài Gòn, Đà Nẵng và các thành thị quan trọng khác. Nhưng tại nông thôn, Mặt trận dân tộc giải phóng vẫn ở địa vị có lợi hơn.

Miền Bắc giữ vững "lập trường 4 điểm" dựa trên nền tảng Hiệp định Giơnevơ. Điều đó rất là hợp lý.

Dù Mỹ ném bom bừa bãi cũng không làm lung lay được quyết tâm của người Việt Nam chống Mỹ. Ném bom có ảnh hưởng đến kinh tế, nhưng ảnh hưởng nhỏ thôi. Ví dụ: tuy Nhà máy điện Thanh Hoá bị bom, nhưng các nhà máy quan trọng khác đã có sẵn máy phát điện riêng để hoạt động. Nhà máy dệt Nam Định bị bắn phá, nhưng máy móc đã sơ tán rồi. Đường xe lửa gần Lào Cai bị bắn phá, nhưng sau bốn giờ đồng hồ, giao thông đã khôi phục. Các xí nghiệp ở Hà Nội đều sơ tán xong xuôi.

Với một tinh thần kiên quyết làm cho người ta phải kinh sợ, một cán bộ cao cấp nói với ký giả: "Dù cho Hà Nội sẽ bị ném bom như Bình Nhưỡng hay là như Hirôsima, chỉ cốt giữ được độc lập, chúng tôi sẽ xây dựng lại".

Ở miền Bắc, *vấn đề ăn không gặp khó khăn*. Trái hẳn với tình trạng những năm chiến tranh ở Nhật Bản, người ta chỉ ăn đậu và ăn đậu, ăn đậu đến ngấy cả người.

Ở miền Nam có tiếng là kho gạo, mỗi ngày Mỹ lại cung cấp một triệu đôla, nhưng vấn đề ăn rất khó khăn. Tôi nhớ lại bộ mặt buồn rầu của một cụ già nông dân từ một ống tre đổ ra

từng hạt gạo quý như hạt ngọc kim cương. Tôi thầm nghĩ: nếu tình hình miền Bắc cũng giống như thế, thì chủ nghĩa cộng sản của Chủ tịch Hồ Chí Minh là cộng sản giả. Nhưng bây giờ tôi thấy rõ tình hình miền Bắc khác tình hình miền Nam.

Ở Luân Đôn, có một giáo sư phụ trách nghiên cứu vấn đề Việt Nam đã viết rằng: "Từ ngày được giải phóng, vì chính sách nông nghiệp thất bại, lương thực thiếu hụt, cho nên miền Bắc đã phải cho Việt cộng vào Nam để tìm thóc gạo". Câu nói đó hoàn toàn sai sự thật.

Ở nông thôn miền Bắc không phải vì thiếu lương thực mà người ta ăn thêm khoai, sắn và rau muống... Rau muống là một thứ dễ ăn, dễ trồng, ở các hồ ao nơi nào cũng có. Người Việt Nam có kinh nghiệm và tin tưởng rằng cốt có đủ những thức ăn ấy, thì chiến tranh đến mấy năm cũng chẳng sao. Vì vậy, sau chín năm kháng chiến, họ đã thắng thực dân Pháp. Mỹ lầm tưởng rằng ném bom bừa bãi, làm cho lương thực khó khăn thì khuất phục được Việt Nam. Đó là *một sự tính toán ngốc nghếch"*.

Thưa các đồng chí,

Để kết thúc báo cáo này, tôi xin phép thay mặt đồng bào ta cảm ơn sự ủng hộ nhiệt tình của nhân dân và dư luận nước Nhật Bản đối với cuộc chống Mỹ, cứu nước của chúng ta.

Tôi cũng xin những tờ báo Nhật Bản nói trên nguyên lượng. Vì trong khi lược dịch, tôi giữ đúng tinh thần và nội dung của các bài báo đó, nhưng về câu, về đoạn thì tôi phải rút ngắn rất nhiều.

Nhân dân ta từ Nam đến Bắc đoàn kết một lòng, kiên quyết chống Mỹ, cứu nước. Chúng ta lại được nhân dân và dư luận thế giới - trong đó có nhân dân và dư luận Nhật Bản nhiệt liệt ủng hộ và đồng tình. Giặc Mỹ thì ngày càng sa lầy và càng bị cô lập. Cho nên giặc Mỹ nhất định sẽ thua, nhân dân ta nhất định sẽ thắng.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân, số* 4241 và 4242,
ngày 14 và 15-11-1965.

THƯ TRẢ LỜI GIÁO SƯ MỸ LAINỚT PÔLINH

Kính gửi giáo sư Lainớt Pôlinh,

Tôi xin chân thành cảm ơn giáo sư đã có nhã ý chuyển đến tôi bản tuyên bố về vấn đề Việt Nam của tám vị được giải thưởng Nôben về hoà bình.

Dân tộc Việt Nam chúng tôi vốn yêu chuộng tự do và hoà bình. Nguyện vọng tha thiết của nhân dân nước chúng tôi là xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Nhân dân nước chúng tôi ở miền Bắc cũng như ở miền Nam đã ra sức đấu tranh cho Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam được thực hiện đầy đủ. Nhưng đế quốc Mỹ đã trắng trợn phá hoại Hiệp định đó, âm mưu biến miền Nam Việt Nam thành thuộc địa kiểu mới và căn cứ quân sự của Mỹ hòng khống chế vùng Đông - Nam Á và chuẩn bị chiến tranh thế giới mới. Chúng đã phá hoại sự nghiệp hoà bình thống nhất nước Việt Nam, dựng lên ở miền Nam Việt Nam một chế độ phát xít cực kỳ tàn bạo, ở đó hàng chục vạn người bị bắt bớ, tra tấn, tù đày, giết hại, hàng triệu người bị dồn vào các trại tập trung dưới những hình thức khác nhau. Đế quốc Mỹ đã dùng miền Nam Việt Nam làm bàn đạp gây chiến tranh ở Lào và thường xuyên khiêu khích Vương quốc Campuchia. Từ năm 1961, chúng đã phát động cái gọi là "chiến tranh đặc biệt" ở miền Nam Việt Nam. Nhưng đồng bào miền Nam chúng tôi không chịu khuất phục, đã và đang đấu tranh anh dũng chống bọn xâm lược Mỹ cùng bè lũ tay sai và giành được thắng lợi ngày càng to lớn.

Bị thiệt hại nặng nề trong cuộc "chiến tranh đặc biệt", đế quốc Mỹ đã đưa vào Nam Việt Nam 20 vạn lính Mỹ và lính chư hầu, chưa kể 60 vạn lính ngụy, nhằm mở rộng chiến

tranh xâm lược, uy hiếp nghiêm trọng nền an ninh của các dân tộc ở Đông - Nam Á và hoà bình thế giới. Chúng dùng xương máu của đồng bào chúng tôi ở miền Nam để thí nghiệm một cuộc chiến tranh xâm lược kiểu mới với những vũ khí và phương tiện chiến tranh hiện đại để rồi đem dùng ở các nơi khác trên thế giới hòng đàn áp phong trào giải phóng dân tộc và làm bá chủ thế giới.

Hiện nay, bọn xâm lược Mỹ đang dùng những phương tiện chiến tranh cực kỳ dã man để giết hại đồng bào miền Nam nước chúng tôi như bom napan, bom lân tinh, chất độc hoá học, hơi độc, v.v.. Chúng cho hạm đội thứ 7 và máy bay chiến lược B.52 ném bom, bắn phá, triệt hạ xóm làng.

Đồng thời, bất chấp cả dư luận của nhân dân Mỹ và nhân dân thế giới, chúng không ngừng thực hiện chính sách "leo thang" đối với miền Bắc Việt Nam, hằng ngày chúng dùng máy bay điên cuồng ném bom bắn phá các cầu, đường, đập nước, nông trường, xí nghiệp, trường học, bệnh viện, nhà thờ, v.v..

Nhân dân Việt Nam chúng tôi phải kiên quyết đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược để tự vệ, để bảo vệ những quyền dân tộc thiêng liêng nhất của mình, đồng thời góp phần giữ gìn hoà bình ở châu Á và thế giới.

Mấy tháng nay, Chính phủ Mỹ một mặt điên cuồng tăng cường và mở rộng chiến tranh xâm lược ở Việt Nam, nhưng mặt khác họ lại nói "không có ý định mở rộng chiến tranh", "sẵn sàng thương lượng" ,v.v..

Nhân dân thế giới, bao gồm nhân dân Mỹ, ngày càng nhận rõ rằng đó chỉ là những luận điệu lừa bịp của nhà cầm quyền Mỹ, là chính sách "thương lượng trên thế mạnh", bắn giết và tàn phá ngày càng thảm khốc, hòng buộc nhân dân Việt Nam phải hạ vũ khí và từ bỏ những nguyện vọng chính đáng của mình.

Toàn thể nhân dân Việt Nam từ Bắc đến Nam quyết không thể chấp nhận chính sách xâm lược và nô dịch đó của đế quốc Mỹ. Hoà bình thật sự quyết không thể tách rời tự do và độc lập thật sự của dân tộc.

Rõ ràng đế quốc Mỹ là kẻ xâm lược. Nhân dân Việt Nam là bị xâm lược.

Sự xâm lược của Mỹ là nguồn gốc duy nhất, là nguyên nhân trực tiếp của tình hình nghiêm trọng hiện nay ở Việt Nam và Đông - Nam Á. Cho nên, chúng tôi nghĩ rằng con đường đúng đắn nhất để hoà bình giải quyết vấn đề Việt Nam là lập trường trong bản Tuyên bố ngày 22 tháng 3 năm 1965 của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, người đại diện chân chính duy nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam và lập trường 4 điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. 4 điểm đó là:

l - Xác nhận những quyền dân tộc cơ bản của nhân dân Việt Nam: hoà bình, độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ. Theo đúng hiệp định Giơnevơ, Chính phủ Mỹ phải rút quân đội, nhân viên quân sự và các loại vũ khí Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam, triệt phá những căn cứ quân sự Mỹ ở miền Nam, xoá bỏ "liên minh quân sự" với miền Nam. Chính phủ Mỹ phải đình chỉ chính sách can thiệp và xâm lược đối với miền Nam. Theo đúng Hiệp định Giơnevơ, Chính phủ Mỹ phải đình chỉ hành động chiến tranh đối với miền Bắc, hoàn toàn chấm dứt mọi hành động xâm phạm lãnh thổ và chủ quyền của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

2 - Trong lúc chờ đợi thực hiện hoà bình thống nhất nước Việt Nam, trong lúc nước Việt Nam còn tạm thời bị chia làm hai miền, thì phải triệt để tôn trọng những điều khoản quân sự của Hiệp định Giơnevơ 1954 về Việt Nam như: hai miền đều không có liên minh quân sự với nước ngoài, không có căn cứ quân sự, quân đội và nhân viên quân sự của nước ngoài trên đất mình.

3 - Công việc miền Nam do nhân dân miền Nam tự giải quyết, theo Cương lĩnh của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam, không có sự can thiệp của nước ngoài.

4 - Việc thực hiện hoà bình thống nhất nước Việt Nam do

nhân dân Việt Nam ở hai miền tự giải quyết, không có sự can thiệp của nước ngoài.

Tôi mong rằng giáo sư và các vị sẽ vì hoà bình và công lý, dùng ảnh hưởng của mình tiếp tục góp phần với nhân dân Mỹ và nhân dân thế giới vạch trần những âm mưu xâm lược và gây chiến của đế quốc Mỹ, buộc chúng phải chấm dứt cuộc chiến tranh tội ác đối với nhân dân nước chúng tôi và lập lại hoà bình ở Việt Nam.

Cuộc chiến tranh xâm lược mà Chính phủ Mỹ đang tiến hành ở Việt Nam chẳng những gây cho dân tộc chúng tôi nhiều đau khổ và hy sinh, mà còn làm cho nhân dân Mỹ phải chịu nhiều thiệt hại về tính mạng, tiền của và bôi nhọ cả thanh danh nước Mỹ.

Chính vì thế mà gần đây nhiều tầng lớp nhân dân tiến bộ Mỹ, hàng chục vạn thanh niên, sinh viên, hàng nghìn giáo sư, nhà khoa học, văn nghệ sĩ, nhiều nhà tu hành, đã dũng cảm lên tiếng phản đối, biểu tình rầm rộ chống cuộc chiến tranh xâm lược của Chính phủ Giônxơn, kiên quyết không chịu đi lính sang bắn giết nhân dân Việt Nam. Nhân dân chúng tôi đánh giá cao những cuộc đấu tranh ấy của nhân dân Mỹ và rất xúc động trước những tấm gương anh dũng hy sinh của bà cụ Henga Hécdơ cũng như của các chiến sĩ hoà bình Noman Morixơn, Rôgiơ Lapotơ và chị Xilin Giancaoxki gần đây.

Nhân dịp này, tôi xin chân thành gửi lời cảm ơn nhân dân Mỹ đang kiên quyết đấu tranh đòi Chính phủ Mỹ chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam và xin gửi đến gia đình các liệt sĩ tấm lòng thương yêu, cảm phục của nhân dân Việt Nam chúng tôi.

Kính gửi giáo sư và các vị lời chào trân trọng.

Hà Nội, ngày 17 tháng 11 năm 1965
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4248,
ngày 21-11-1965.

TRẢ LỜI NHÀ BÁO ANH PHÊLÍCH GƠRIN

Câu hỏi 1: *Những người thường quan tâm suy nghĩ trên khắp thế giới hết sức chú ý đến cuộc chiến tranh đang diễn ra trên đất nước Ngài. Thưa Chủ tịch Hồ Chí Minh, tôi rất cảm tạ Ngài đã cho phép tôi đến đây và hỏi Ngài một vài câu và đã cho phép những máy quay phim này ghi lại cuộc nói chuyện của chúng ta để cho những người khác ở mọi nơi trên thế giới đều biết.*

Tổng thống Giônxơn đã luôn luôn nhắc đi nhắc lại là ông ta sẵn sàng bắt đầu những cuộc thương lượng không điều kiện với Ngài vào bất cứ lúc nào và ở bất cứ nơi nào để chấm dứt cuộc chiến tranh ở Việt Nam. Người ta nói là Ngài không chấp nhận đề nghị đó. Xin Ngài cho biết lý do vì sao?

Trả lời: Thực chất của cái gọi là đề nghị "thương lượng không điều kiện" của Tổng thống Giônxơn là đòi nhân dân Việt Nam phải thừa nhận những điều kiện của Mỹ. Điều kiện ấy là đế quốc Mỹ vẫn bám lấy miền Nam, tiếp tục chính sách xâm lược và không chịu công nhận Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam là người đại diện chân chính duy nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam. Đó là những điều kiện của bọn xâm lược, nhân dân Việt Nam quyết không bao giờ nhận và dư luận thế giới không thể dung thứ.

Nhân dân Việt Nam rất muốn có hoà bình để xây dựng đất nước. Nhưng muốn có hoà bình thật sự thì phải có độc lập thật sự. Vấn đề rất rõ ràng: đế quốc Mỹ là kẻ xâm lược. Đế quốc Mỹ phải chấm dứt ném bom miền Bắc; phải đình chỉ xâm lược miền Nam; phải rút quân đội khỏi miền Nam Việt Nam; phải để cho nhân dân Việt Nam giải quyết lấy công việc của mình như Hiệp định Giơnevơ quy định. Như vậy thì hoà bình sẽ trở lại ngay. Tóm lại là, Chính phủ Mỹ phải tuyên bố công

nhận lập trường *4 điểm* của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và chứng tỏ điều đó bằng những việc làm thật sự, vì lập trường ấy hoàn toàn phù hợp với những điều khoản chủ yếu về chính trị và quân sự của Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam. Lập trường ấy là cơ sở duy nhất để giải quyết đúng đắn vấn đề Việt Nam.

Sự thật là Tổng thống Giônxơn không muốn hoà bình, không muốn thương lượng hoà bình. Trái lại, chính là lúc ông ta nói nhiều về thương lượng hoà bình, thì đế quốc Mỹ càng mở rộng chiến tranh xâm lược ở miền Nam, ào ạt đưa thêm vào miền Nam hàng vạn quân Mỹ, đồng thời mở rộng cuộc "leo thang" ở miền Bắc. Nhân dân thế giới đều thấy rõ sự thật đó. Cũng chính vì vậy mà hiện nay nhân dân tiến bộ Mỹ đang sôi nổi chống cuộc chiến tranh xâm lược của Mỹ ở Việt Nam.

Câu hỏi 2: Chính phủ Mỹ nói rằng họ ném bom nước Ngài là để làm cho Ngài ngừng giúp đỡ những lực lượng cách mạng ở miền Nam Việt Nam và họ sẽ ngừng ném bom tức khắc nếu Ngài để cho nước láng giềng của Ngài được yên. Xin Ngài cho biết ý kiến về việc này?

Trả lời: Chính phủ Mỹ dã man ném bom, bắn phá nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, một nước độc lập và có chủ quyền. Như vậy là họ đã chà đạp thô bạo lên luật pháp quốc tế, đã vi phạm hết sức nghiêm trọng Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, đã phá hoại nhân đạo và công lý.

Đế quốc Mỹ là kẻ xâm lược. Chính phủ Mỹ phải chấm dứt hành động tội ác của họ đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Họ phải chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam.

Luận điệu cho rằng miền Nam của Tổ quốc chúng tôi là "một nước láng giềng" riêng biệt với miền Bắc là một luận điệu gian trá. Cũng như nói rằng những bang ở phía nam là một nước riêng biệt với những bang ở phía bắc của Hoa Kỳ.

Câu hỏi 3: Mỹ nói rằng họ có chứng cớ chắc chắn về sự ủng hộ của Ngài đối với Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam- chúng tôi thường gọi là "Việt cộng". Họ đặc biệt nói đến Sư đoàn 325 và các đơn vị quân đội chính quy khác của Ngài hiện đang hoạt động ở miền Nam Việt Nam. Xin cho biết Ngài đang giúp đỡ như thế nào cho Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam? Có những quân đội gì? Vũ khí gì? Có bao nhiêu quân tình nguyện Bắc Việt Nam đã vào chiến đấu ở miền Nam.

Trả lời: Bịa ra những chứng cớ giả tạo để vu cáo miền Bắc là thủ đoạn gian dối của Chính phủ Mỹ nhằm che đậy những hành động xâm lược của họ ở miền Nam Việt Nam. Sự thật là Mỹ và các nước chư hầu đưa quân đội từ nước ngoài vào xâm lược miền Nam Việt Nam trái với Hiệp định Giơnevơ năm 1954. Cuộc chiến đấu yêu nước, chống Mỹ ở miền Nam Việt Nam hiện nay là do nhân dân và lực lượng giải phóng ở miền Nam tiến hành, dưới sự lãnh đạo của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam.

Đế quốc Mỹ đưa quân đội vào xâm lược miền Nam và liên tiếp dùng máy bay ném bom, bắn phá miền Bắc, gây những tội ác tày trời đối với nhân dân Việt Nam ở cả hai miền.

Nước Việt Nam là một, dân tộc Việt Nam là một. Là đồng bào ruột thịt, nhân dân miền Bắc nhất định hết lòng hết sức ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước, chống Mỹ của đồng bào miền Nam, cũng như nhân dân miền Nam hết lòng hết sức đấu tranh để góp phần bảo vệ miền Bắc của Tổ quốc mình.

Câu hỏi 4: Mỹ bắt đầu ném bom nước Ngài ngày 5-8-1964. Theo Hãng thông tin AFP thì từ 7-2-1965 đến thượng tuần tháng 11-1965 đã có 17.400 cuộc ném bom đánh vào các mục tiêu ở Bắc Việt Nam. Người ta nói với chúng tôi rằng đường giao thông và khả năng sản xuất của nước Ngài đã bị thiệt hại nghiêm trọng. Dù nhân dân nước Ngài có kiên trì đương đầu đến thế nào chăng nữa, thì nước Ngài có thể chịu đựng nổi sự ném bom kịch liệt đó trong bao lâu mà không bị buộc

phải tìm cách chấm dứt cuộc xung đột?

Trả lời: Phương ngôn có câu: "Tai nghe không bằng mắt thấy". Ông đã đến thăm một số vùng ở miền Bắc bị máy bay Mỹ ném bom, bắn phá dã man. Ông đã tai nghe mắt thấy sự thật.Ông có thể tự rút ra những kết luận cần thiết.

Trong chiến tranh, tất nhiên phải có tổn thất và hy sinh. Nhân dân chúng tôi quyết kiên trì chiến đấu, chịu đựng hy sinh dù 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa, cho đến thắng lợi hoàn toàn, vì không có gì quý bằng độc lập tự do. Chúng tôi quyết không lùi bước trước những khó khăn và tổn thất tạm thời. Chúng tôi quyết không chịu khuất phục sự xâm lược của đế quốc Mỹ. Chúng tôi quyết giữ gìn tự do, độc lập của Tổ quốc chúng tôi. Đồng thời chúng tôi quyết góp phần ngăn ngừa đế quốc Mỹ gieo rắc tai hoạ xâm lược cho dân tộc khác.

Câu hỏi 5: Thưa Hồ Chủ tịch, như Ngài đã biết là nhân dân Mỹ cho rằng chủ nghĩa cộng sản là một cái xấu mà người ta phải chống lại ở bất cứ nơi nào. Một lý do Mỹ can thiệp vào Việt Nam là vì người ta cho rằng nếu Mỹ rút khỏi miền Nam Việt Nam thì nhất định cả nước sẽ bị thống nhất dưới một chính phủ cộng sản.

Hơn thế nữa, họ cho rằng toàn bộ Việt Nam sẽ rơi vào khu vực ảnh hưởng của Trung Quốc và như vậy sẽ không thể phát triển theo ý mình, mà phải phục vụ những mục đích bành trướng của Trung Quốc. Vậy câu hỏi của tôi là: có phải Ngài đang nhận viện trợ quân sự rất lớn của Trung Quốc không? Nếu không có áp lực của Trung Quốc, Ngài có sẵn sàng đến bàn hội nghị không? Ngài có coi thường khả năng là toàn bộ nước Ngài có thể bị một nước vô cùng lớn mạnh hơn thống trị không?

Trả lời: Bọn tư bản ghét chủ nghĩa cộng sản, đó là bản tính giai cấp của chúng. Còn nhân dân lao động thích chủ nghĩa cộng sản, đó là quyền giai cấp của họ.

Chắc ông thừa biết rằng xuyên tạc chủ nghĩa cộng sản để lừa bịp thiên hạ, đó là thủ đoạn quen thuộc trong chính sách

xâm lược của đế quốc Mỹ.

Còn quan hệ giữa nhân dân Việt Nam với nhân dân Trung Quốc là quan hệ anh em, như môi với răng. Sự đồng tình, ủng hộ và giúp đỡ của Trung Quốc đối với Việt Nam là vô cùng quý báu và rất có hiệu lực.

Trung Quốc cũng như Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa khác đều hoàn toàn nhất trí với đường lối đấu tranh của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam và hết lòng ủng hộ nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược. Mọi âm mưu của đế quốc Mỹ hòng chia rẽ Việt Nam với Trung Quốc và chia rẽ các nước xã hội chủ nghĩa, sẽ bị thất bại thảm hại.

Câu hỏi trên đây chứng tỏ rằng còn nhiều người ở phương Tây không hiểu về mối quan hệ chặt chẽ giữa các nước xã hội chủ nghĩa theo những nguyên lý của chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản.

Câu hỏi 6: Thưa Hồ Chủ tịch, thời gian của cuộc phỏng vấn này sắp hết. Chắc Ngài đã biết về phong trào ở Mỹ phản đối chính sách của Chính phủ Mỹ ở Việt Nam và căn cứ vào báo chí ở nước Ngài, tôi cho rằng ở đây người ta đã quá cường điệu phạm vi và ảnh hưởng của phong trào đó. Đại đa số nhân dân Mỹ ủng hộ chính sách của Tổng thống Giônxơn. Tôi không phải là người Mỹ, nhưng đã từng sống với họ trong nhiều năm. Tôi tin rằng nhân dân Mỹ chủ yếu là một dân tộc có thiện ý và nhân đạo. Ngài có ý kiến đặc biệt gì muốn nói với nhân dân Mỹ không?

Trả lời: Như ông vừa nói: Nhân dân Mỹ chủ yếu là có thiện ý. Chính vì vậy mà đại đa số nhân dân Mỹ không thể ủng hộ chính sách xâm lược của Tổng thống Giônxơn.

Tôi muốn nói với nhân dân Mỹ rằng cuộc chiến tranh xâm lược mà Chính phủ Mỹ đang tiến hành ở Việt Nam không những chà đạp thô bạo lên các quyền dân tộc cơ bản của nhân dân Việt Nam, mà còn đi ngược lại nguyện vọng và lợi ích của nhân dân Mỹ. Cuộc chiến tranh xâm lược đó cũng đã bôi nhọ thanh danh nước Mỹ, xứ sở của Oasinhtơn và

Linhcôn. Tôi muốn nói với nhân dân Mỹ ý chí của toàn dân Việt Nam kiên quyết chiến đấu chống bọn xâm lược Mỹ cho đến thắng lợi hoàn toàn. Nhưng đối với nhân dân Mỹ, chúng tôi tăng cường quan hệ hữu nghị.

Nhân dân Việt Nam mạnh vì có chính nghĩa, có sự đoàn kết và lòng dũng cảm và được sự ủng hộ của các dân tộc yêu chuộng hoà bình trên toàn thế giới, kể cả nhân dân Mỹ. Chính vì yêu chuộng công lý và chính nghĩa mà nhiều tầng lớp nhân dân tiến bộ Mỹ, hàng chục vạn thanh niên, sinh viên, giáo sư, nhà khoa học, luật học, văn nghệ sĩ, các nhà tu hành và nhân dân lao động Mỹ đã dũng cảm lên tiếng phản đối và biểu tình rầm rộ chống chính sách xâm lược của Chính phủ Giônxơn ở Việt Nam. Thanh niên Mỹ thì kiên quyết không chịu đi lính sang Việt Nam làm bia đỡ đạn cho đế quốc Mỹ.

Nhân dân chúng tôi đánh giá rất cao cuộc đấu tranh ấy của nhân dân Mỹ. Chúng tôi rất cảm động trước những tấm gương anh dũng hy sinh của bà cụ Henga Hécdơ và của các chiến sĩ hoà bình Noman Morixơn, Rôgiơ Lapotơ và Xilin Giancaoxki. Tôi xin gửi đến gia đình các liệt sĩ tấm lòng thương yêu và cảm phục của tôi và của đồng bào Việt Nam chúng tôi.

Nhân dịp này, tôi chân thành gửi lời cảm ơn nhân dân Mỹ đang kiên quyết đấu tranh đòi Chính phủ Mỹ chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam.

Đế quốc Mỹ là kẻ thù chung của nhân dân hai nước chúng ta. Chúng ta đoàn kết đấu tranh thì đế quốc Mỹ nhất định thua. Nhân dân chúng ta nhất định thắng.

Trả lời ngày 18-11-1965.
Báo *Nhân dân,* số 4266,
ngày 9-12-1965.

THƯ GỬI HAI ÔNG BENGIAMIN XPỚC VÀ XTIUỚT HƯUGƠ

Gửi hai ông Bengiamin Xpốc và Xtiuớt Hưugơ,
Chủ tịch Uỷ ban đấu tranh cho một chính sách nguyên tử lành mạnh,

Hoa Thịnh Đốn

Lập trường 4 điểm hợp tình hợp lý của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà về việc giải quyết vấn đề Việt Nam đã nhiều lần nêu rõ:

Chính phủ Mỹ phải thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, tôn trọng độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam,

Chính phủ Mỹ phải chấm dứt chiến tranh xâm lược Việt Nam, vĩnh viễn đình chỉ bắn phá nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà,

Công việc của miền Nam Việt Nam do nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết,

Việc thống nhất nước Việt Nam do nhân dân Việt Nam ở hai miền tự giải quyết, không có sự can thiệp của nước ngoài,

Chính phủ Mỹ phải tuyên bố công nhận những điều kể trên, thì đó là cách thuận lợi để tiến tới một giải pháp đúng đắn cho vấn đề Việt Nam.

Nhân dịp này, thay mặt nhân dân Việt Nam, tôi chân thành cảm ơn các lực lượng dân chủ của nước Mỹ đang nhiệt liệt ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước chính nghĩa của nhân dân chúng tôi.

Chúc phong trào dân chủ của nhân dân Mỹ phát triển và thắng lợi, vì lợi ích của nhân dân Mỹ và vinh dự của nước Mỹ.
Tôi gửi hai ông lời chào trân trọng.

Hà Nội, ngày 18 tháng 11 năm 1965
HỒ CHÍ MINH

Bản chụp bút tích bức thư
lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

ĐIỆN CHIA BUỒN GỬI ĐỒNG BÀO CÔNG GIÁO TỈNH NAM HÀ

Kính gửi đồng bào công giáo tỉnh Nam Hà và Uỷ ban liên lạc toàn quốc những người công giáo Việt Nam yêu Tổ quốc,
yêu hoà bình,

Được tin buồn cụ linh mục Lâm Quang Học thọ 108 tuổi, vừa qua đời, tôi rất thương tiếc. Tôi gửi lời chân thành chia buồn với đồng bào công giáo tỉnh nhà và Uỷ ban liên lạc công giáo. Tôi mong rằng đồng bào công giáo hãy noi gương tốt của cụ Lâm, đoàn kết chặt chẽ hơn nữa, góp phần xứng đáng cùng toàn dân chống Mỹ, cứu nước thắng lợi.

Hà Nội, ngày 19 tháng 11 năm 1965
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4250,
ngày 23-11-1965.

ĐIỆN MỪNG SINH NHẬT ĐỒNG CHÍ A. MICAIAN

Kính gửi đồng chí A.Micaian,
Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên Xô,

Nhân dịp mừng lần thứ 70 ngày sinh của đồng chí, tôi xin gửi tới đồng chí lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.
Chúc đồng chí luôn luôn mạnh khoẻ và thu được nhiều thắng lợi mới trong công tác.
Chúc tình hữu nghị thắm thiết và quan hệ hợp tác anh em giữa nhân dân hai nước chúng ta ngày càng củng cố và phát triển vì lợi ích của nhân dân hai nước chúng ta, vì lợi ích của cuộc đấu tranh chung cho hoà bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Hà Nội, ngày 22 tháng 11 năm 1965
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4252,
ngày 25-11-1965.

THƯ KHEN QUÂN VÀ DÂN YÊN BÁI BẮN RƠI CHIẾC MÁY BAY THỨ 800 CỦA GIẶC MỸ TRÊN MIỀN BẮC

Thân ái gửi đồng bào, bộ đội và cán bộ Yên Bái,
Bác rất vui lòng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ khen ngợi đồng bào các dân tộc, các đơn vị bộ đội, các lực lượng vũ trang nhân dân và cán bộ tỉnh Yên Bái, ngày 27-11-1965 đã bắn rơi chiếc máy thứ 800 và 801 của giặc Mỹ.
Bác khuyên quân và dân tỉnh ta hãy luôn luôn nâng cao cảnh giác, đoàn kết chặt chẽ, thi đua sản xuất giỏi, chiến đấu giỏi, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ, giành nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng
BÁC HỒ

Gửi ngày 28-11-1965.
Báo *Nhân dân,* số 4257,
ngày 30-11-1965.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA ĐỒNG CHÍ XALÔMÔNG, TỔNG BIÊN TẬP BÁO *NGƯỜI BÌNH DÂN* [1](URUGOAY)

Câu hỏi: Mỹ đang đưa thêm quân ngày càng nhiều vào miền Nam Việt Nam và tiến hành cuộc chiến tranh "leo thang" đến tận biên giới phía bắc nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Xin đồng chí Chủ tịch cho biết triển vọng cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam.

Trả lời: Hơn mười năm qua, đế quốc Mỹ tiến hành xâm lược miền Nam Việt Nam, đã bị đồng bào miền Nam chúng tôi đánh cho thua nặng. Để hòng thoát khỏi nguy cơ thất bại thảm hại, gần đây chúng ồ ạt đưa thêm quân Mỹ và chư hầu vào, đẩy mạnh chiến tranh ở miền Nam. Đồng thời chúng ráo riết tiến hành phá hoại bằng không quân đối với miền Bắc, gây thêm nhiều tội ác mới đối với nhân dân Việt Nam.

Nhưng nhân dân Việt Nam không hề nao núng. Trái lại, đồng bào chúng tôi càng căm thù giặc Mỹ xâm lược, càng quyết tâm đánh bại chúng. Kết quả là miền Nam ngày càng đánh mạnh, ngày càng thắng to. Quân và dân miền Bắc cũng lập chiến công lớn: trong năm nay (từ 7-2-1965 đến 13-11-1965) đã hạ 753 máy bay, bắt sống nhiều phi công Mỹ. Còn bọn xâm lược Mỹ thì đã sa lầy càng sa lầy thêm. Dù có đưa thêm mấy chục vạn quân vào miền Nam, dù có liều lĩnh "leo thang" cao đến đâu đối với miền Bắc, rút cục *đế quốc Mỹ cũng nhất định thất bại.*

Cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của chúng tôi còn lâu

1) Báo *Người bình dân* - Cơ quan Trung ương của Đảng Cộng sản Urugoay.

dài, gian khổ. Nhưng với sức mạnh đoàn kết và quyết tâm của toàn dân, được sự đồng tình và giúp đỡ ngày càng to lớn của nhân dân toàn thế giới, *nhân dân Việt Nam nhất định sẽ thắng lợi.*

Câu hỏi: Gần đây, nhà cầm quyền Mỹ nói nhiều đến việc tìm giải pháp hoà bình cho vấn đề Việt Nam, xin đồng chí cho biết ý kiến về việc đó.

Trả lời: Những luận điệu "hoà bình", "thương lượng" của Chính phủ Mỹ không lừa bịp được ai, vì chúng nói một đường, làm một nẻo. Trong khi chúng ba hoa về những danh từ "hoà bình", "thương lượng" thì chúng lại ra sức đẩy mạnh chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam và tăng cường ném bom, bắn phá miền Bắc. Do đó, chúng đã tự lột mặt nạ trước thế giới.

Câu hỏi: Xin đồng chí cho biết nội dung lập trường 4 điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà nhằm giải quyết vấn đề Việt Nam.

Trả lời: Lập trường 4 điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã được trình bày rõ ràng trong bản báo cáo của Chính phủ trước Quốc hội ngày 8-4-1965. Chúng tôi cho rằng đó là cơ sở duy nhất đúng đắn cho việc giải quyết vấn đề Việt Nam, vì nó phù hợp với *Hiệp định Giơnevơ,* phù hợp với tình hình thực tế ở Việt Nam, phù hợp với các quyền dân tộc của nhân dân Việt Nam. Đồng thời lập trường đó cũng phù hợp với lợi ích của nhân dân Mỹ và danh dự nước Mỹ, với lợi ích của hoà bình. Vì những lẽ đó lập trường 4 điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà được nhân dân thế giới và dư luận quốc tế đồng tình sâu sắc và ủng hộ kiên quyết.

Câu hỏi: Thưa đồng chí Hồ Chí Minh, tôi đã đi thăm nhiều vùng thuộc đất nước Việt Nam, tôi rất kính phục nhân dân Việt Nam anh hùng, tôi tin tưởng sâu sắc rằng nhân dân Việt Nam sẽ chiến thắng bất cứ kẻ thù nào. Tuy nhiên, xin đồng chí cho tôi được biết vai trò của sự giúp đỡ của các nước xã hội chủ nghĩa anh em, sự ủng hộ quốc tế của giai cấp công nhân và dư luận nhân dân các nước phản đối những tội ác

của Mỹ ở Việt Nam.

Trả lời: Cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt Nam được các nước xã hội chủ nghĩa anh em đồng tình, ủng hộ, giúp đỡ mạnh mẽ và có hiệu quả. Giai cấp công nhân các nước tư bản chủ nghĩa, nhân dân các nước Á, Phi, Mỹ latinh và nhân dân yêu chuộng hoà bình thế giới, kể cả nhân dân Mỹ, cũng đồng tình và giúp đỡ chúng tôi.

Đó là một biểu hiện đẹp đẽ của tình hữu nghị chiến đấu giữa các nước trong phe xã hội chủ nghĩa, trong phong trào công nhân quốc tế và phong trào giải phóng dân tộc, là một sự đóng góp quan trọng vào thắng lợi của cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Việt Nam và của phong trào giải phóng dân tộc trên thế giới.

Câu hỏi: Xin đồng chí cho biết ý kiến về những cuộc biểu tình của nhân dân Mỹ chống sự xâm lược của Mỹ ở Việt Nam.

Trả lời: Phong trào của nhân dân Mỹ kịch liệt phản đối cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ ở Việt Nam chứng tỏ hùng hồn rằng chính sách gây chiến và xâm lược của giới cầm quyền Mỹ là hết sức xấu xa, phản động, vì nó chà đạp lên quyền sống của nhân dân Việt Nam, đồng thời cũng trái ngược với lợi ích của nhân dân Mỹ. Phong trào đó cũng vạch cho nhân dân thế giới thấy những lời ba hoa của Tổng thống Mỹ Giônxơn nói rằng không có người Mỹ nào phản đối chính sách của họ ở Việt Nam hoàn toàn là những lời lừa bịp hết sức trơ trẽn. Nhân dân Việt Nam rất cảm động trước sự hy sinh cao cả của những công dân Mỹ như bà cụ Henga Hécdơ, các thanh niên Noman Morixơn, Rôgiơ Lapotơ và bà Xilin Giancaoxki.

Câu hỏi: Thưa đồng chí Hồ Chí Minh, tôi từ một nước Mỹ latinh xa xôi đến tìm hiểu về cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam nhằm tăng cường tình đoàn kết của nhân dân Urugoay cùng tham gia trong cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Việt Nam. Đồng chí có nhắn gì tới nhân dân Urugoay không?

Trả lời: Trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược, để bảo vệ độc lập và hoà bình, nhân dân Việt Nam được sự đồng tình và ủng hộ nhiệt liệt của nhân dân Urugoay anh em.

Nhân dịp này tôi nhờ đồng chí, qua báo *Người bình dân*, chuyển đến nhân dân Urugoay lời chào thân ái và lời cảm ơn chân thành của nhân dân Việt Nam. Chúc nhân dân Urugoay giành nhiều thắng lợi trong cuộc đấu tranh cho tự do, dân chủ, chống sự thâm nhập và bóc lột của chủ nghĩa đế quốc Mỹ. Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta ngày càng phát triển tốt đẹp.

Báo *Nhân dân,* số 4267,
ngày 10-12-1965.

ĐIỆN MỪNG ĐỒNG CHÍ N.V.PỐTGOÓCNƯI ĐƯỢC CỬ GIỮ CHỨC CHỦ TỊCH CHỦ TỊCH ĐOÀN XÔVIẾT TỐI CAO LIÊN XÔ

Kính gửi đồng chí N.V.Pốtgoócnưi,
Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên Xô,
Mátxcơva

Nhân dịp đồng chí được cử giữ chức Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên Xô, tôi xin gửi tới đồng chí lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Chúc đồng chí thu được thắng lợi to lớn trong việc hoàn thành nhiệm vụ cao cả của mình.

Chúc tình hữu nghị anh em giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Liên Xô đời đời bền vững.

Hà Nội, ngày 10 tháng 12 năm 1965
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4268,
ngày 11-12-1965.

ĐIỆN MỪNG NHÂN DỊP KỶ NIỆM LẦN THỨ NĂM NGÀY THÀNH LẬP MẶT TRẬN DÂN TỘC GIẢI PHÓNG MIỀN NAM VIỆT NAM

Kính gửi Luật sư Nguyễn Hữu Thọ,
Chủ tịch Đoàn Chủ tịch Uỷ ban Trung ương
Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam,

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ năm ngày thành lập Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, tôi xin gửi đến Chủ tịch và các vị trong Uỷ ban Trung ương Mặt trận, đến toàn thể đồng bào và chiến sĩ miền Nam yêu quý lời chào thân ái nhất và nhiệt liệt chúc mừng những chiến thắng rực rỡ của quân và dân miền Nam anh hùng.

Hơn mười năm nay, đế quốc Mỹ trắng trợn vi phạm Hiệp định Giơnevơ, phá hoại sự nghiệp thống nhất của Tổ quốc ta, mưu biến miền Nam nước ta thành thuộc địa kiểu mới và căn cứ quân sự của chúng. Bọn xâm lược Mỹ cùng lũ tay sai đã tàn sát dã man hàng chục vạn đồng bào ta, đốt phá hàng ngàn làng mạc ta, gây nên biết bao cảnh đau thương tang tóc cho nhân dân miền Nam ta. Song những tội ác man rợ của giặc Mỹ và lũ tay sai chẳng những không dập tắt được tinh thần yêu nước của đồng bào miền Nam, trái lại, nó càng nung nấu lòng căm thù và thúc đẩy đồng bào ta kiên quyết xông lên tiêu diệt bọn cướp nước và bọn bán nước, để giải phóng quê hương.

Dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Mặt trận dân tộc giải phóng, đồng bào miền Nam từ rừng núi đến đồng bằng, từ thôn quê đến thành thị, không phân biệt đàn ông, đàn bà, không phân biệt dân tộc, tôn giáo, từ các cụ già đến các cháu thanh niên và

nhi đồng, đều đoàn kết chặt chẽ, vượt mọi gian khổ khó khăn, chiến đấu hy sinh vô cùng anh dũng chống đế quốc Mỹ và lũ tay sai và đã giành được những thắng lợi cực kỳ vẻ vang. Ngày nay, phần lớn đất đai miền Nam với l0 triệu đồng bào đã được giải phóng.

Hòng cứu vãn tình thế sa lầy của chúng, đế quốc Mỹ ào ạt đưa thêm hàng chục vạn quân Mỹ và quân một số nước chư hầu vào miền Nam nhằm tăng cường và mở rộng chiến tranh xâm lược. Đồng thời chúng dùng máy bay ném bom, bắn phá dã man miền Bắc nước ta. Thế mà chúng lại đưa ra luận điệu "thương lượng hoà bình" giả dối hòng che đậy tội ác xâm lược của chúng. Tuy vậy, những hành động điên cuồng và mưu mô xảo trá đó không thể nào cứu được đế quốc Mỹ khỏi thất bại nhục nhã.

Những chiến thắng vẻ vang gần đây ở Vạn Tường[55], Pơlâyme[56], Đà Nẵng, Chu Lai, Bầu Bàng[57], Dầu Tiếng[58], Sài Gòn, v.v. càng chứng tỏ quân và dân ta ở miền Nam có đủ khả năng đánh bại hoàn toàn cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ dù chúng đưa thêm vào miền Nam mấy chục vạn quân nữa.

Thi đua với đồng bào miền Nam, đến nay quân và dân miền Bắc đã bắn rơi hơn 800 máy bay của giặc Mỹ và giành được nhiều thắng lợi trên mặt trận sản xuất.

Khắp miền Bắc, đồng bào ta đều hăng hái thi đua "Mỗi người làm việc bằng hai" vừa sản xuất vừa chiến đấu, hết sức hết lòng ủng hộ đồng bào miền Nam ruột thịt.

Chiến thắng oanh liệt của đồng bào hai miền nước ta đã viết thêm những trang sử vô cùng vẻ vang của dân tộc ta, làm nức lòng nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em và làm cho bè bạn khắp năm châu vui mừng, phấn khởi.

Tôi tin chắc rằng, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Mặt trận dân tộc giải phóng, có lực lượng vũ trang và lực lượng chính trị hùng mạnh, có kinh nghiệm dồi dào, có khối đại đoàn kết của nhân dân cả nước, lại được nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa và nhân dân tiến bộ thế giới, kể cả nhân dân Mỹ, đồng

tình và ủng hộ, đồng bào miền Nam ta nhất định sẽ giành được thắng lợi cuối cùng.

Miền Nam Việt Nam nhất định sẽ được giải phóng!

Tổ quốc Việt Nam nhất định sẽ được hoà bình thống nhất!

Đồng bào ta ở hai miền Nam Bắc nhất định sẽ được sum họp một nhà!

Chào thân ái và quyết thắng

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân,* số 4276,
ngày 19-12-1965.

NÓI CHUYỆN TẠI HỘI NGHỊ MỪNG CÔNG CỦA TRUNG ĐOÀN 600

Nghe tin các chú họp hội nghị, Bác thay mặt Trung ương đến thăm các chú; vì công tác thời chiến cần giữ bí mật nên Bác đột kích không báo trước. Các chú bảo vệ dễ lộ lắm, các chú làm công tác bảo vệ nên việc giữ bí mật rất cần.

Sau đây, Bác góp vài ý kiến.

Trong năm qua các chú có nhiều cố gắng về công tác, học tập, sản xuất, tiết kiệm khá. Bác nói khá thôi, vì chưa phải đã tất cả đâu. Đoàn kết khá, đoàn kết trong nội bộ giữa cán bộ với chiến sĩ, giữa chiến sĩ với chiến sĩ, giữa đơn vị và nhân dân xung quanh để làm tốt nhiệm vụ. Các chú cần cố gắng hơn nữa.

Các chú phải giữ gìn bí mật, đề cao cảnh giác thật tốt. Bác ví dụ: ở đây, xe của các đồng chí Trung ương đi lại nhiều, nếu không cẩn thận địch sẽ lợi dụng gài một quả lựu đạn để gây tiếng nổ; tuy thiệt hại không lớn nhưng có ảnh hưởng không tốt. Rút kinh nghiệm của quân đội giải phóng và đồng bào miền Nam đánh Mỹ ở trong kia, nếu không cẩn thận địch cũng có thể phá hoại ta được. Vì vậy các chú phải cảnh giác, giữ gìn bí mật tốt hơn nữa.

Bác hỏi: Các chú đã sẵn sàng chưa ? Chưa thật tốt lắm đâu; ngay chỗ Bác ở, các chú chuẩn bị thường xuyên hằng ngày, mà

lúc nào báo động, chạy ra vị trí, còn có chú mặc áo trắng, chú thì có nguỵ trang, chú thì không có nguỵ trang, ai với cái gì mang cái ấy, chạy ra, chạy vào rất lộn xộn. Các chú phải học tập cho tốt, giữ gìn kỷ luật cho nghiêm, lúc không có địch cũng coi như có địch, lúc có địch cũng coi như không có địch. Bác nói thế là để các chú phải dũng cảm, bình tĩnh, không lộn xộn, vội vàng khi sự việc xảy ra.

Đơn vị các chú được ở gần Trung ương Đảng, Chính phủ vì vậy các chú phải khiêm tốn, phải gương mẫu hơn các đơn vị khác. Các chú ở đây nắm được tình hình, cần phải học tập để hiểu biết hơn về đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ để giải thích cho đồng bào và anh em khác. Bác ví dụ: tình hình hiện nay, một số bà con sợ thiếu muối, lo lắng chạy đi mua dự trữ. Các chú phải giải thích cho bà con rõ tình hình là đã có Đảng và Chính phủ lo liệu đầy đủ không phải lo. Bác ví dụ thế thôi.

Bác qua đơn vị các chú, thấy nhà bếp còn bẩn và lộn xộn, ngoài thời gian học tập, công tác ra, các chú phải luôn luôn góp ý kiến và giúp đỡ cho anh chị nuôi để anh chị nuôi đỡ vất vả. Những thứ ăn thừa không vứt lung tung ra bàn để giúp cho anh chị nuôi lau chùi bàn ghế được sạch sẽ. Tất cả mọi người cùng làm thì mới tốt được; các anh chị nuôi phục vụ mình, mình phải phục vụ, giúp đỡ anh chị nuôi, giữ gìn vệ sinh cho tốt để bảo vệ sức khoẻ.

Nói chung các chú đều cố gắng cả, bây giờ Bác thưởng huy hiệu cho các chú nào tốt nhất, ít thì mới quý, chứ cho tất cả mọi người thì không quý.

Bây giờ Bác lấy ý kiến dân chủ, nếu các chú tán thành thì Bác sẽ thưởng.

Chú Lập, tiểu đội trưởng nuôi quân đâu ? Giơ tay lên. Các chú có đồng ý không ?

Chú Nam, chiến sĩ thông tin đâu ? Chú Nhỏ, trung đội trưởng đâu ? Chú Chương, đại đội trưởng đâu? Chú Tuyên, giáo viên văn hoá đâu ?

Hôm nay là ngày hội gì? Không phải đại hội, cũng không phải tiểu hội, mà là Hội nghị mừng công. Bác chúc Hội nghị mừng công của các chú thành công tốt đẹp và sau này càng tiến bộ hơn nữa.

Nói ngày 21-12-1965.
Sách *Chủ tịch Hồ Chí Minh với ngành công an nhân dân Việt Nam,* Viện nghiên cứu khoa học công an, 1980, tr.53-55.

LỜI PHÁT BIỂU NHÂN DỊP KỶ NIỆM LẦN THỨ 21 NGÀY THÀNH LẬP QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM

Bác rất sung sướng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ chúc mừng quân đội ta 21 tuổi.

Được sự giáo dục và lãnh đạo sáng suốt của Đảng, sự thương yêu và giúp đỡ tận tình của đồng bào, quân đội nhân dân ta đã đánh đuổi phát xít Nhật, thực dân Pháp. Hiện nay đang đánh thắng đế quốc Mỹ.

Quân đội ta có người em oanh liệt là lực lượng vũ trang của nhân dân miền Nam. Dưới sự lãnh đạo tài giỏi của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam - mà hôm kia cả nước ta và hầu khắp thế giới chúc mừng ngày thành lập năm thứ 5 - quân và dân miền Nam đang đánh thắng giặc Mỹ và bè lũ bù nhìn.

Hôm 19 vừa rồi toàn dân ta kỷ niệm cuộc kháng chiến chống Pháp. Cuộc kháng chiến ấy đã kết thúc bằng thắng lợi rực rỡ Điện Biên Phủ. Cuộc chống Mỹ, cứu nước hiện nay là tiếp tục cuộc kháng chiến chống Pháp ngày trước, là sự nghiệp vĩ đại trong lịch sử chống ngoại xâm của nước ta.

Quân và dân cả nước ta từ Nam đến Bắc cần kiên quyết chiến đấu giành những thắng lợi to lớn hơn nữa, nhất định đánh bại giặc Mỹ xâm lược, bảo vệ miền Bắc, giải phóng miền Nam, tiến tới hoà bình thống nhất nước nhà.

Đồng bào và chiến sĩ ta hãy hăng hái thi đua yêu nước, anh

dũng tiến lên đưa cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước đến thắng lợi hoàn hoàn.

Phát biểu tối 22-12-1965
Báo *Nhân dân,* số 4280,
ngày 23-12-1965.

KẺ CƯỚP NÓI CHUYỆN "HOÀ BÌNH"

Câu chuyện rằng: Làng Xuân gồm có hai xóm, xóm *Trong* và xóm *Ngoài.*

Cả làng làm ăn rất vui vẻ. Bỗng một lũ kẻ cướp từ phương xa đến đánh chiếm xóm Trong. Chúng cướp của giết người, hãm hiếp phụ nữ, đốt phá nhà cửa, huỷ hoại ruộng vườn... Chúng mua chuộc mấy đứa bất lương trong xóm làm tay sai cho chúng. Vốn có truyền thống anh hùng, dân xóm Trong đã nổi dậy nện cho lũ cướp giập đầu chảy máu.

Thấy không khuất phục được làng Xuân, lũ cướp một mặt thì kêu gào dân làng "bàn bạc cách giải quyết hoà bình". Mặt khác lại ồ ạt đưa thêm bọn lâu la vào xóm Trong. Không mắc lừa mưu mô xỏ lá của lũ cướp, dân làng Xuân kiên quyết bảo chúng: "Làng này là làng của chúng tao. Chúng mày là kẻ xâm lược. Trước hết, chúng mày phải cút khỏi làng này. Nếu chúng mày chần chừ, thì chúng tao sẽ đẩy chúng mày xuống biển"... Lũ cướp bèn kêu lên: "Xin thiên hạ làm chứng cho, chúng tôi muốn giảng hoà, nhưng làng Xuân không muốn!"...

Giặc Mỹ cứ rêu rao cái điệu bịp bợm là "đàm phán không điều kiện". Chúng làm ra vẻ chúng muốn hoà bình và đổ lỗi cho Việt Nam là hiếu chiến. Nhưng mỗi lần chúng nói đến "hoà bình", y như là một lần chúng đưa thêm lính để mở rộng chiến tranh xâm lược ở miền Nam nước ta.

Số lính Mỹ đến miền Nam:

Tháng 1 - 1965 là 23.000 tên
Tháng 4 - 29.000 -
Tháng 12 - 180.000 -

và đang tiếp tục đưa vào nhiều hơn nữa.
Vỏ quýt dày thì móng tay nhọn. Lính Mỹ vào càng đông, thì nhân dân miền Nam hạ chúng càng nhiều. Ví dụ, số lính Mỹ *bị tiêu diệt:*
Tháng 9-1965 là 1.690 tên
Tháng 10 - 3.000 -
Tháng 11 - 5.300 -
Quân và dân miền Nam càng đánh càng thắng, càng mạnh.
Năm 1963 tiêu diệt gọn 1 tiểu đoàn địch.
1964 - 7 -
1965 - 50 -
(trong đó có 4 tiểu đoàn tinh nhuệ nhất của Mỹ).
Giặc Mỹ khoe khoang lực lượng "vô địch" của không quân chúng. Nhưng quân và dân miền Nam đã bắn rơi và phá huỷ gần 2.500 chiếc máy bay Mỹ và miền Bắc đã bắn rơi gần 850 chiếc. Về *quân sự,* rõ ràng thế của ta đang thắng, Mỹ đang thua. Về *chính trị,* thì ta cả nước đoàn kết một lòng, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược. Nhân dân thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ, đều đồng tình ủng hộ ta, đều lên án và đòi Mỹ phải cút khỏi miền Nam Việt Nam. Giặc Mỹ thì ngày càng sa lầy về quân sự và cô lập về chính trị.
Tuy vậy, chúng ta không được chủ quan khinh địch. Chúng ta còn phải vượt nhiều khó khăn trên con đường đi đến thắng lợi hoàn toàn. Nhưng với tinh thần gang thép, chúng ta vừa dũng cảm chiến đấu vừa ra sức sản xuất và tiết kiệm, không sợ gian khổ, không sợ hy sinh thì chắc chắn là Mỹ nhất định thua.
Ta nhất định thắng!

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân,* số 4283,
ngày 26-12-1965.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG PHIÊN HỌP BẾ MẠC HỘI NGHỊ LẦN THỨ 12 CỦA BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG

Các đồng chí,
Hội nghị Trung ương lần này đã kết thúc thắng lợi. Các đồng chí đã hoàn toàn nhất trí về nhận định tình hình, về phương châm, nhiệm vụ chung và phương châm, nhiệm vụ cụ thể của từng miền Nam - Bắc.
Qua những ý kiến của các đồng chí đã phát biểu ở Hội nghị, thấy nổi bật lên hai điểm quan trọng:
- Ta quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược;
- Ta nhất định thắng.
Mỹ là một nước đế quốc lớn nhất, giàu nhất, mạnh nhất trong phe đế quốc chủ nghĩa. Nước ta chỉ có hơn 30 triệu dân, lại nghèo, nhưng chúng ta dám đánh đế quốc Mỹ và nhất định đánh thắng đế quốc Mỹ xâm lược. Đế quốc Mỹ có hải, lục, không quân nhiều, có vũ khí tốt nhưng chúng đã bị nhân dân Trung Quốc, Triều Tiên, Cuba... đánh bại, thì nhất định chúng cũng sẽ bị nhân dân ta đánh bại trong âm mưu xâm lược Việt Nam.
Tuy nhiên, đế quốc Mỹ với bản chất xâm lược, hiếu chiến và ngoan cố của một tên trùm đế quốc, nó sẽ khôug chịu thất bại một cách dễ dàng, cho nên chúng ta phải hết sức cảnh giác với những hành động "chó dại cắn càn" của chúng.
Đế quốc Mỹ sẽ tìm đủ mọi cách để bao vây miền Nam. Về vấn đề này, chúng ta phải tính đến những khả năng xấu

nhất để có kế hoạch đối phó một cách chủ động.

Địch có thể bắn phá thành phố Hải Phòng, Hà Nội và mở rộng việc bắn phá ra nhiều nơi khác ở miền Bắc. Địch bắn phá ở đâu, chúng không nói cho ta biết trước, cho nên bất cứ ở đâu, bất kỳ lúc nào, chúng ta cũng phải tích cực chuẩn bị sẵn sàng để đánh bại mọi âm mưu tăng cường và mở rộng chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ. Nếu ta chuẩn bị tốt thì khi có việc xảy ra, sẽ tránh được thiệt hại, cán bộ và nhân dân không dao động, hoang mang. Việc chuẩn bị phải tích cực, nhưng phải có kế hoạch, có giải thích, đừng làm cho quần chúng hoảng hốt, lo sợ rồi đi mua sắm tích trữ vải, muối, dầu..., gây khó khăn cho nhân dân và Nhà nước.

Phải động viên, giáo dục toàn Đảng, toàn dân đoàn kết chặt chẽ. Các cấp, các ngành và các cán bộ, đảng viên ta cần phải thực hiện đúng các chính sách của Đảng và Nhà nước để đoàn kết và động viên được mọi người phấn khởi và hăng hái tham gia chống Mỹ, cứu nước.

Chúng ta phải biến nghị quyết của Trung ương thành sức mạnh của toàn Đảng, toàn dân. Muốn vậy, phải làm cho mọi người tin là ta nhất định thắng, đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai nhất định thua; phải làm cho mọi người phát huy mạnh mẽ tinh thần yêu nước và chủ nghĩa anh hùng cách mạng, không sợ gian khổ, đem hết sức mình để làm tốt nhiệm vụ vừa sản xuất, vừa chiến đấu, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

Trước mắt, chúng ta phải chú ý làm tốt những việc sau đây:

- Phải khắc phục tư tưởng chủ quan khinh địch. Vừa qua, có nơi vì chủ quan khinh địch và vì thiếu tinh thần trách nhiệm đầy đủ trước nhân dân, cho nên đã không tích cực giải thích, hướng dẫn và giúp đỡ cho nhân dân làm tốt công tác sơ tán và phòng không nhân dân, do đó địch đã gây ra cho ta những thiệt hại mà đáng lẽ có thể tránh được, hoặc giảm bớt được. Các địa phương cần rút kinh nghiệm việc chỉ đạo công tác sơ tán và phòng không nhân dân để sang năm tới làm tốt hơn nữa

công tác này. Nơi nào có khuyết điểm, cấp uỷ cần phải kiểm thảo sâu sắc và có thể tự phê bình trước nhân dân. Nhân dân nghe Đảng, làm theo sự chỉ dẫn của Đảng, cho nên - là những người thay mặt Đảng ở địa phương - các cấp uỷ đảng phải quan tâm hơn nữa đến việc bảo vệ tính mạng và tài sản cho nhân dân.

- Chúng ta phải hết sức chăm lo đến đời sống của nhân dân, nhất là đời sống của các cháu, của các gia đình thương binh, liệt sĩ, đời sống của nhân dân ở những vùng bị địch bắn phá nhiều, ở những nơi mà vụ mùa vừa qua thu hoạch kém...

Vừa qua, ở những vùng bị địch bắn phá nhiều, có nơi thiếu cả kim, chỉ khâu, dầu đốt, giấy viết... Do việc vận tải hàng hoá để cung cấp cho những nơi này có khó khăn, cho nên đồng bào ở đây phải chịu đựng những thiếu thốn; nhưng nếu các ngành và các cấp uỷ đảng quan tâm hơn nữa đến đời sống của nhân dân và cùng với nhân dân bàn cách khắc phục thì chắc chắn sẽ có cách giảm bớt được khó khăn.

Hiện nay, các trại sơ tán của các cháu, có nơi mỗi tháng, mỗi cháu phải đóng góp 15^{đ}00, có nơi 20^{đ}00. Những gia đình cán bộ, công nhân ít con và tiền lương tương đối khá thì còn có thể gửi con đến trại sơ tán được; nhưng những gia đình đông con, thu nhập thấp thì làm thế nào có đủ tiền gửi con vào trại sơ tán các cháu, chưa kể đến những chi tiêu tốn kém về việc đi lại thăm nom con...

Nhất định chúng ta phải tổ chức tốt việc sơ tán các cháu, bảo vệ và nuôi dưỡng tốt các cháu, vì các cháu là những vốn quý nhất của đất nước. Chúng ta phải có biện pháp chăm nom, săn sóc các cháu, giúp đỡ những gia đình thu nhập thấp và đông con. Nhà nước có thể tăng thêm quỹ phúc lợi để giải quyết vấn đề này, nhưng điều chính vẫn là phải biết dựa vào sự giúp đỡ của nhân dân và biết cách tổ chức cho tốt.

- Phải động viên công nhân, nông dân và các tầng lớp nhân dân khác tích cực tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm. Không những chúng ta phải có chính sách tiết kiệm tiêu dùng, mà cần phải hết sức chú trọng tiết kiệm

trong việc dùng vật tư của Nhà nước, tiết kiệm sức người, sức của của nhân dân. Hiện nay việc sử dụng sức người, sức của còn lãng phí nhiều, nghe thấy rất đau xót. Làm lãng phí sức người, sức của như vậy là có tội với đồng bào. Các cấp, các ngành và mỗi cán bộ, đảng viên cần phải nâng cao hơn nữa tinh thần trách nhiệm trong việc sử dụng sức người, sức của của nhân dân.

Hiện nay, có cán bộ, đảng viên ta vẫn còn chưa có ý thức tiết kiệm trong việc sử dụng của công, như có cán bộ cao cấp muốn "tiết kiệm" cho mình đã dùng xe ôtô của Nhà nước để chở củi cho gia đình. Đó là chủ nghĩa cá nhân, ôtô của Nhà nước là để phục vụ cho người cán bộ đi làm việc, chứ không phải để phục vụ cho công việc nội trợ của các bà, các cô là vợ con của cán bộ cao cấp!

- Phải tăng cường công tác phòng gian và giữ bí mật. Hiện nay, việc phòng gian và giữ bí mật của ta còn kém. Vì sao có trường hợp kho tàng của ta vừa chuyển đến nơi này thì máy bay địch đến bắn phá ngay nơi ấy? Rõ ràng là có gián điệp đã báo cho địch. Vì sao có những việc rất bí mật chỉ bàn trong các cấp uỷ của Đảng, nhưng lại lọt ra ngoài? Rõ ràng là ý thức giữ gìn bí mật của cán bộ, đảng viên ta còn kém... Chúng ta phải hết sức đề cao cảnh giác, phải tăng cường công tác phòng gian và giữ bí mật. Cán bộ và nhân dân ta rất tốt, cho nên ta nhất định làm được việc này. Trong kháng chiến, ta có khẩu hiệu "ba không" (không nghe, không nói, không biết), bây giờ ta cũng phải làm thế nào nêu được những khẩu hiệu thích hợp, những khẩu hiệu giản đơn để cho cán bộ và đồng bào dễ nhớ, dễ hiểu và dễ làm.

(Trước hết, chúng ta phải giữ bí mật những điều đã bàn và quyết định trong Hội nghị Trung ương lần này).

Cần phải tăng cường công tác kiểm tra đôn đốc và đề cao kỷ luật của Đảng và Nhà nước. Cần giáo dục cho cán bộ, đảng viên nâng cao ý thức tổ chức và kỷ luật trong việc chấp hành các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Những

ngành và những địa phương có đồng chí Uỷ viên Trung ương phụ trách cần phải gương mẫu trong việc này.

Vừa qua có hiện tượng: Thủ tướng, Phó Thủ tướng đã ra lệnh, nhưng cấp dưới không thi hành mà cũng không có kỷ luật. Có cán bộ, đảng viên lợi dụng quyền thế của Đảng và Nhà nước làm những việc trái với chính sách và pháp luật, xâm phạm đến lợi ích vật chất và quyền tự do dân chủ của nhân dân, nhưng cũng chưa bị xử phạt kịp thời... Như vậy là kỷ luật chưa nghiêm. Chúng ta cần phải chú ý hơn nữa đến việc giáo dục ý thức tổ chức, kỷ luật trong Đảng và phải thực hiện đúng chính sách khen thưởng và kỷ luật của Đảng và Nhà nước.

- Vừa qua, các ngành và các địa phương đều có những đơn vị sản xuất và chiến đấu là điển hình tốt. Cần phải rút kinh nghiệm và phổ biến rộng rãi những kinh nghiệm tốt của các điển hình ấy.

Ở tỉnh Quảng Bình, có đồng bào theo đạo Thiên Chúa đã nói: "Sống theo Đảng, chết theo Chúa". Câu nói ấy là tổng kết một nhận thức rất đúng tâm trạng của những đồng bào theo đạo có tinh thần yêu nước, họ theo Đảng nhưng vẫn tin Chúa. Chúng ta cần phải biến câu nói ấy thành khẩu hiệu để giáo dục và động viên đồng bào có đạo hăng hái tham gia sản xuất và chiến đấu.

Nghe báo cáo của Tỉnh uỷ Quảng Bình, thấy vừa qua sở dĩ tỉnh Quảng Bình trong hoàn cảnh có khó khăn mà đã đạt được những kết quả tốt về sản xuất và chiến đấu, chủ yếu là do cấp uỷ và cán bộ, đảng viên đã biết đi sát dân, mọi việc đều xuất phát từ lợi ích của nhân dân, dựa vào dân và bàn bạc với dân. Các nơi khác cũng có thể làm tốt được như tỉnh Quảng Bình, nếu biết đi đúng đường lối quần chúng, biết giáo dục, động viên và tổ chức quần chúng thực hiện đúng các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước.

Vừa qua, cán bộ, chiến sĩ và nhân dân tỉnh Quảng Bình có nhiều cố gắng và đã đạt được những thành tích tốt về sản xuất và chiến đấu; nhưng nghe nói đã có tư tưởng tự mãn,

chủ quan. Làm tốt, được Đảng và Chính phủ khen, được các địa phương khác học tập kinh nghiệm thì lại càng phải cố gắng nhiều hơn, nếu tự mãn với những thành tích đạt được là đã bắt đầu xuống dốc, cho nên cần phải khắc phục tư tưởng tự mãn, chủ quan...

- Chúng ta phải chú ý phát triển Đảng và Đoàn Thanh niên Lao Động. Hiện nay có nhiều người xuất sắc trong sản xuất, chiến đấu và phục vụ sản xuất, chiến đấu. Chúng ta cần phải đưa những người ấy vào Đảng, vào Đoàn để tăng thêm sức chiến đấu của Đảng và của Đoàn Thanh niên Lao động. Các cấp uỷ cần phải chú trọng hơn nữa đến công tác xây dựng đảng và cần phải khắc phục tư tưởng phong kiến hẹp hòi, những nhận thức không đúng về "liên quan" trong việc phát triển Đảng và Đoàn Thanh niên Lao động. Ở những nơi có nhiều đảng viên già và đảng viên lâu năm như tỉnh Nghệ An, nghe nói có những đảng viên già vì có tư tưởng bảo thủ, gia trưởng, cho nên đã cản trở bước tiến bộ của những đảng viên mới, đảng viên trẻ. Cần phải giúp đỡ những đồng chí ấy phát huy ưu điểm và sửa chữa bệnh bảo thủ, công thần.

- Về vấn đề quốc tế: Đảng ta đã và đang đem hết sức mình hoạt động cho mục đích đoàn kết quốc tế, đoàn kết Xô - Trung.

Vừa qua, do đường lối và thái độ đoàn kết, đấu tranh của Đảng ta đúng, cho nên đảng nào cũng có cảm tình với Đảng ta, tỏ tình đoàn kết với Đảng ta và nhân dân ta. Chúng ta phải thực hiện đúng Nghị quyết Hội nghị lần thứ chín của Trung ương. Sắp tới, Bộ Chính trị sẽ bàn kỹ một số vấn đề quốc tế quan trọng, rồi báo cáo với Trung ương. Những vấn đề chưa được kết luận, chúng ta cần phải hết sức thận trọng trong mọi lời nói và việc làm, nếu không sẽ ảnh hưởng không tốt.

*

* *

Quân và dân ta rất anh hùng (các đảng anh em ta và các nước cũng nhận định như thế).

Chúng ta đã giành được những thắng lợi rất to lớn. Ta càng đánh càng mạnh. Các nước anh em giúp đỡ ta. Nhân dân thế

giới, kể cả nhân dân Mỹ cũng đồng tình và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân ta. Toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta đoàn kết chặt chẽ, quyết tâm làm đúng nghị quyết của Trung ương, không sợ gian khổ, hy sinh thì nhất định chúng ta đánh thắng được giặc Mỹ xâm lược giải phóng được miền Nam, bảo vệ được miền Bắc, thống nhất được nước nhà.

Thay mặt Trung ương, Bác nhờ các cô, các chú chuyển lời chào thân ái của Trung ương đến các cụ phụ lão, các cháu thiếu niên, nhi đồng, đến bộ đội và đồng bào các địa phương.

Cuộc chiến đấu chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta nhất định thắng!

Tổ quốc ta nhất định sẽ thống nhất, Nam - Bắc nhất định sẽ sum họp một nhà!

Năm mới, chúc các đồng chí mạnh khoẻ!

Phát biểu chiều 27-12-1965.
Tài liệu lưu tại Cục lưu trữ
Văn phòng Trung ương Đảng.

PHỤ LỤC

DANH MỤC CÁC LỆNH DO CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH KÝ TỪ NĂM 1963 ĐẾN NĂM 1965

NĂM 1963

- Lệnh số 01-LCT, ngày 17-1-1963, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức các cơ quan trung ương và địa phương đã có thành tích trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 02-LCT, ngày 17-1-1963, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ, cán bộ và chiến sĩ đã có thành tích phục vụ trong công an vũ trang sau ngày hoà bình lập lại.
- Lệnh số 03-LCT, ngày 17-1-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã có thành tích trong phong trào thi đua yêu nước thực hiện kế hoạch Nhà nước năm 1961.
- Lệnh số 04-LCT, ngày 22-1-1963, thưởng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã có thành tích tốt chấp hành nhiệm vụ giữ gìn trật tự an ninh, bảo vệ biên giới, vùng trời và vùng biển của Tổ quốc.
- Lệnh số 05-LCT, ngày 22-1-1963, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Ba cho một số gia đình có đông con đi bộ đội trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 06-LCT, ngày 22-1-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất và hạng Nhì cho Trưởng và Phó đoàn chuyên gia địa chất của nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc đã có công trong thời gian công tác tại Việt Nam.
- Lệnh số 07-LCT, ngày 23-1-1963, thưởng Huân chương Lao

động hạng Nhì, hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Ba cho các đơn vị đã có thành tích chống bão, lụt trong tháng 9-1962; truy tặng Huân chương Lao động hạng Ba cho một cá nhân đã dũng cảm hy sinh trong khi làm nhiệm vụ bảo vệ của công.

- Lệnh số 08-LCT, ngày 23-1-1963, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ quân đội đã có thành tích trong việc hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì, hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 09-LCT, ngày 14-2-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho một chuyên gia về kiến trúc của nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 10-LCT, ngày 20-2-1963, truy tặng Huân chương Độc lập hạng Nhì cho ông Dương Đức Hiền, nguyên Uỷ viên Uỷ ban Thường vụ Quốc hội, Uỷ viên Ban thư ký Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã có nhiều thành tích trong việc xây dựng khối đoàn kết toàn dân, góp phần cống hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng đất nước.
- Lệnh số 11-LCT, ngày 23-2-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho huyện Bắc Quang (tỉnh Hà Giang) và xã Khuôn Lùng (cùng huyện) đã có thành tích thanh toán nạn mù chữ và bổ túc văn hoá năm 1962.
- Lệnh số 12-LCT, ngày 2-3-1963, bổ nhiệm một số cán bộ chủ chốt thuộc Phủ Thủ tướng, Uỷ ban Khoa học Nhà nước, Uỷ ban Kiến thiết cơ bản Nhà nước, các bộ Nông nghiệp, Nông trường,

Thuỷ lợi, Nội thương và Ngân hàng Nhà nước.

- Lệnh số 13-LCT, ngày 2-3-1963, cử các Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tại các nước Cộng hoà Dân chủ Đức, Cộng hoà Nhân dân Bungari, Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Angiêri.
- Lệnh số 14-LCT, ngày 14-3-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn xiếc Hunggari đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 15-LCT, ngày 15-3-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho ngành Điện ảnh Việt Nam về thành tích xây dựng ngành.
- Lệnh số 16-LCT, ngày 21-3-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia về nông khẩn của nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 17-LCT, ngày 5-4-1963, công bố Pháp lệnh quy định cơ quan phụ trách quản lý công tác phòng cháy và chữa cháy; chế độ cấp bậc của sĩ quan và hạ sĩ quan phòng cháy và chữa cháy.
- Lệnh số 18-LCT, ngày 17-4-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia của nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam xây dựng Khu gang thép Thái Nguyên.
- Lệnh số 19-LCT, ngày 4-5-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn cán bộ đo đạc của nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 20-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức công tác ở các cơ quan trung ương và địa phương đã có thành tích trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 21-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ Quân

đội nhân dân Việt Nam và Công an vũ trang đã có thành tích phục vụ trong quân đội và công an vũ trang từ ngày hoà bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).

- Lệnh số 22-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Lao động cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam xây dựng Nhà máy giấy Việt Trì.

- Lệnh số 23-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho giáo sư, tiến sĩ Stéfan Mancjarski, Viện trưởng Viện Vật lý địa cầu Ba Lan, vì đã góp phần quan trọng vào việc thực hiện chương trình hợp tác khoa học giữa Việt Nam và Ba Lan trong năm vật lý địa cầu quốc tế 1957-1958 và đã liên tục giúp đỡ Việt Nam xây dựng ngành vật lý địa cầu.

- Lệnh số 24-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các cán bộ, giáo viên và nhân viên của nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công chăm sóc, dạy dỗ học sinh Việt Nam ở Khu học xá Nam Ninh và Trường phổ thông Quế Lâm trong thời gian 1953-1958.

- Lệnh số 25-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia của nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam khôi phục và phát triển công tác thuỷ lợi.

- Lệnh số 26-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân thuộc Đoàn 95 đã hoàn thành tốt nhiệm vụ.

- Lệnh số 27-LCT, ngày 31-5-1963, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ quân đội đã hoàn thành tốt nhiệm vụ; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi

làm nhiệm vụ.

- Lệnh số 28-LCT, ngày 31-5-1963, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã có thành tích trong phong trào thi đua yêu nước năm 1962.

- Lệnh số 29-LCT, ngày 31-5-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã có thành tích trong phong trào thi đua yêu nước năm 1962.

- Lệnh số 30-LCT, ngày 12-6-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia ngoại ngữ của nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Cố Diên Tỷ đã có công trong việc đào tạo và bồi dưỡng cán bộ phiên dịch Việt Nam.

- Lệnh số 31-LCT, ngày 17-6-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho chuyên gia nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc Frantisek Turdek đã có công giúp Việt Nam xây dựng ngành nghệ thuật múa rối.

- Lệnh số 32-LCT, ngày 19-6-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn xiếc Chiến sĩ nhân dân Giải phóng quân nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã sang thăm và biểu diễn ở Việt Nam.

- Lệnh số 33-LCT, ngày 6-7-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa trong Đội Liên hiệp Việt - Trung điều tra biển đã có nhiều thành tích xuất sắc trong công tác điều tra tổng hợp vịnh Bắc Bộ.

- Lệnh số 34-LCT, ngày 27-7-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam xây dựng Khu gang thép Thái Nguyên.

- Lệnh số 35-LCT, ngày 27-7-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho hai chuyên gia nước

Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc khôi phục và phát triển đường sắt.

- Lệnh số 36-LCT, ngày 7-8-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy cao su Sao Vàng.
- Lệnh số 37-LCT, ngày 24-8-1963, tặng Huân chương Anh hùng Lao động cho thiếu uý Valentina Têrêchcôva, nữ phi công đầu tiên trên thế giới đã bay trong vũ trụ trên con tàu "Phương Đông 6".
- Lệnh số 38-LCT, ngày 24-8-1963, tặng Huân chương Anh hùng Lao động cho trung tá Bưcốpxki Valêri Phêđôrôvich đã bay trên con tàu "Phương Đông 5".
- Lệnh số 39-LCT, ngày 24-8-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho các giáo sư nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Việt Nam trong việc bồi dưỡng giáo viên và đào tạo cán bộ phiên dịch Trung văn.
- Lệnh số 40-LCT, ngày 31-8-1963, công bố Quyết định đặc xá cho những phạm nhân đã ở tù một thời gian và đã cải tạo tốt.
- Lệnh số 41-LCT, ngày 3-9-1963, bổ nhiệm các cán bộ giữ các chức vụ chủ chốt trong Bộ Tổng tham mưu, Tổng cục Hậu cần và Tổng cục Chính trị trong Quân đội nhân dân Việt Nam.
- Lệnh số 47-LCT, ngày 11-10-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Tổng công trình sư Tiền Kháng Hành, chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng các khu công nghiệp ở Việt Trì, Hà Nội và Hải Phòng.
- Lệnh số 48-LCT, ngày 16-11-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn nghệ sĩ độc tấu Liên Xô đã sang thăm và biểu diễn ở Việt Nam.

- Lệnh số 49-LCT, ngày 21-11-1963, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, liệt sĩ, cán bộ và chiến sĩ quân đội, công an vũ trang, dân quân tự vệ đã có nhiều thành tích chiến đấu chống biệt kích Mỹ - Diệm xâm phạm miền Bắc nước ta.
- Lệnh số 50-LCT, ngày 21-11-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Hồ Tường Khôn đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy đường Phục Hoà (tỉnh Cao Bằng).
- Lệnh số 51-LCT, ngày 30-11-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn nghệ thuật của Hội Lơkra (Inđônêxia) đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 52-LCT, ngày 30-11-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn nghệ thuật dân gian Ba Lan Harnam đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 54-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng Khu gang thép Thái Nguyên.
- Lệnh số 55-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho công trình sư kiến trúc nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Nghiêm Hy Hiền đã có công giúp nhân dân Việt Nam xây dựng Nhà máy đường Sông Lam (tỉnh Nghệ An) và Nhà máy phân đạm Hà Bắc.
- Lệnh số 56-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia Liên Xô đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng ngành nông trường quốc doanh.
- Lệnh số 57-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Trưởng đoàn chuyên gia địa chất Liên Xô và Huân chương Lao động hạng Nhì cho

Phó Trưởng đoàn đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.

- Lệnh số 58-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho phó tiến sĩ kinh tế công nghiệp Liên Xô Vassine Vassili Afanasievitch đã có công trong thời gian công tác ở Trường Kinh tế Tài chính và Trường Nguyễn Ái Quốc.
- Lệnh số 59-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho kỹ sư trưởng về sửa chữa ôtô Liên Xô Pésik Vladimir Alexandrovitch đã có công trong thời gian công tác ở Công ty than Hòn Gai.
- Lệnh số 60-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho kỹ sư Liên Xô Apalko Alexandre Alexandrovitch đã có công giúp nhân dân Việt Nam xây dựng Trường đại học Bách khoa.
- Lệnh số 61-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho nữ giáo sư thanh nhạc Liên Xô Kravsova Alexandra Afananievna đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.

NĂM 1964

- Lệnh số 01-LCT, ngày 18-1-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia Liên Xô có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng công trình vô tuyến điện.
- Lệnh số 02-LCT, ngày 20-1-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca múa dân gian Rumani Perinita đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 03 -LCT, ngày 1-2-1964, truy tặng Huân chương Lao động hạng Nhất cho đại uý Võ Văn Huệ, Giám thị trại giam thuộc Sở Công an Hà Nội, đã suốt đời tận tuỵ phục vụ sự nghiệp cách mạng.

- Lệnh số 04-LCT, ngày 3-2-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho Tổng công trình sư nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Tiêu Thuyền Nhân đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng cầu Hàm Rồng (Thanh Hoá).
- Lệnh số 05-LCT, ngày 9-2-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho bác sĩ thú y nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Lâm Quần đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng xưởng thuốc thú y.
- Lệnh số 06 -LCT, ngày l0-2-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho cụ Nguyễn Văn Thịnh (tức cụ trùm Thịnh), 81 tuổi và cụ Trịnh Thị Lan (tức cụ cả Tam), 79 tuổi đã góp nhiều kinh nghiệm quý báu vào việc xây dựng và phát triển ngành chèo.
- Lệnh số 07-LCT, ngày 11-2-1964, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang cho cán bộ và chiến sĩ đã có thành tích phục vụ trong Quân đội nhân dân Việt Nam và công an vũ trang.
- Lệnh số 08-LCT, ngày 11-2-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang và dân quân tự vệ đã có nhiều thành tích chiến đấu chống biệt kích xâm phạm miền Bắc nước ta.
- Lệnh số 09-LCT, ngày 11-2-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho bác sĩ Herbert Landmann, Uỷ viên Uỷ ban viện trợ Triều Tiên và Việt Nam của nước Cộng hoà Dân chủ Đức, đã nêu cao tinh thần đoàn kết tương trợ giữa nhân dân hai nước Việt - Đức, có công vận động nhân dân Đức ủng hộ nhiều máy móc, dụng cụ y tế cho Việt Nam.
- Lệnh số 10-LCT, ngày 11-2-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì, hạng Ba cho các chuyên gia Liên Xô và

Cộng hoà Dân chủ Đức đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.

- Lệnh số 11-LCT, ngày 18-3-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca múa Tân Cương (nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa) đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 12-LCT, ngày 28-3-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng sân bay Thủ đô.
- Lệnh số 13-LCT, ngày 28-3-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 14-LCT, ngày 28-3-1964, truy tặng Huân chương Lao động hạng Nhất cho chuyên gia Liên Xô Makeka Alexei Dmitrievitch đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 15-LCT, ngày 24-4-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Giang Ngạc Lâm, bác sĩ thú y đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc sản xuất thuốc thú y.
- Lệnh số 16-LCT, ngày 21-5-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho Phó Tổng công trình sư, Trưởng đoàn chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Hứa Đạt Minh đã có công giúp nhân dân Việt Nam xây dựng cầu Hàm Rồng.
- Lệnh số 17-LCT, ngày 21-5-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị đã có nhiều thành tích xuất sắc trong việc khôi phục đường sắt Hàm Rồng - Vinh.
- Lệnh số 18-LCT, ngày 21-5-1964, thưởng Huân chương Lao

động hạng Ba cho chuyên gia thuỷ sản nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Trương Kỳ Ngọc đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.

- Lệnh số 19-LCT, ngày 21-5-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho nữ giáo sư Anh văn người Niu Dilân, nhà báo Freeda Cook đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 20 -LCT, ngày 29-5-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho chuyên gia lâm nghiệp nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Lương Quỳ đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 21 - LCT, ngày 10-6-1964, truy tặng Huân chương Lao động hạng Ba cho kỹ sư đúc gang nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Cố Bỉnh Quý đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 22 -LCT, ngày 16-6-1964, thưởng Huân chương Độc lập hạng Nhất cho Cố vấn về các vấn đề kinh tế của Đại sứ quán Liên Xô tại Việt Nam Abdourakhmanob Abdoujabar Abdourakhmanovitch đã có nhiều cống hiến trong việc giúp nhân dân Việt Nam xây dựng chủ nghĩa xã hội.
- Lệnh số 23 -LCT, ngày 22-6-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca múa Quốc gia số 2 của nước Cộng hoà Ghinê đã sang thăm và biểu diễn tại Việt Nam.
- Lệnh số 24 -LCT, ngày 15-7-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho nữ cán bộ biên tập An Nhược (Nhà xuất bản Nhân dân Bắc Kinh) đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 25 -LCT, ngày 17-7-1964, bổ nhiệm đồng chí Phạm Văn Đồng giữ chức Thủ tướng Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.
- Lệnh số 26 -LCT, ngày 17-7-1964, bổ nhiệm các vị giữ các

chức Phó Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng các Bộ, Chủ nhiệm các Uỷ ban, Tổng Thanh tra Chính phủ, Tổng Giám đốc Ngân hàng Nhà nước và Chủ nhiệm Văn phòng Phủ Thủ tướng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

- Lệnh số 27 -LCT, ngày 17-7-1964, bổ nhiệm các vị giữ các chức Phó Chủ tịch và Uỷ viên Hội đồng Quốc phòng của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.
- Lệnh số 28 -LCT, ngày 27-7-1964, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang cho cán bộ và chiến sĩ đã có nhiều thành tích phục vụ trong quân đội và công an vũ trang sau ngày hoà bình lập lại (kể từ 20-7-1954).
- Lệnh số 29 -LCT, ngày 27-7-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho các chuyên gia Liên Xô đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc đào tạo cán bộ.
- Lệnh số 30 -LCT, ngày 27-7-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ quân đội đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 31 -LCT, ngày 7-8-1964, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị thuộc bộ đội phòng không và hải quân Việt Nam đã có thành tích bắn rơi máy bay Mỹ, bắt sống phi công Mỹ và đuổi khu trục hạm Mỹ ra khỏi vùng trời, vùng biển nước ta trong các trận chiến đấu ngày 2-8 và 5-8-1964.
- Lệnh số 32 -LCT, ngày 14-8-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Trương Tùng Bách, kỹ thuật viên về xây dựng đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng Nhà máy đường Nghệ An, Nhà máy sắt tráng men, Nhà máy xay Hải Phòng và Nhà máy dệt 8-3.

- Lệnh số 33 -LCT, ngày 14-8-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng Nhà máy giấy Việt Trì.
- Lệnh số 34 -LCT ngày 14-8-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho hai chuyên gia về len của nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng Nhà máy len Hải Phòng.
- Lệnh số 35 -LCT, ngày 15-8-1964, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích trong thời kỳ kháng chiến; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích và đã hy sinh trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 36-LCT, ngày 15-8-1964, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích trong thời kỳ kháng chiến; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân có nhiều thành tích và đã hy sinh trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 37 -LCT, ngày 15-8-1964, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt.
- Lệnh số 38-LCT, ngày 15-8-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị vũ trang, dân quân tự vệ và nhân dân đã có nhiều thành tích chiến đấu chống biệt kích của đế quốc Mỹ và tay sai đã xâm phạm miền Bắc Việt Nam; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.

- Lệnh số 39 -LCT, ngày 21-8-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã đạt nhiều thành tích xuất sắc trong phong trào thi đua thực hiện kế hoạch Nhà nước năm 1963.
- Lệnh số 40 -LCT, ngày 21-8-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho cán bộ phiên dịch nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Vương Đức Luân đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc trao đổi kinh nghiệm giữa hai nước Việt Nam và Trung Hoa.
- Lệnh số 41 -LCT, ngày 28-8-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị vũ trang, dân quân tự vệ đã có nhiều thành tích chiến đấu chống biệt kích của đế quốc Mỹ và tay sai xâm phạm miền Bắc Việt Nam; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 42 -LCT, ngày 29-8-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Nguỵ Gia Tuấn, phụ trách về thiết kế đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng một số công trình dân dụng.
- Lệnh số 43-LCT, ngày 5-9-1964, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ đã có thành tích phục vụ trong Quân đội nhân dân Việt Nam và công an vũ trang sau ngày hoà bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).
- Lệnh số 44-LCT, ngày 5-9-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ và nhân dân Việt Nam xây dựng và phát triển ngành lâm nghiệp.
- Lệnh số 45-LCT, ngày 5-9-1964, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích trong thời kỳ kháng chiến; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân có nhiều thành tích và đã hy sinh trong thời kỳ kháng chiến.

- Lệnh số 46-LCT, ngày 5-9-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ và nhân dân Việt Nam xây dựng Nhà máy đóng tàu Hải Phòng.
- Lệnh số 47-LCT, ngày 8-9-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam, công an vũ trang và dân quân tự vệ đã có nhiều thành tích trong huấn luyện và trong việc phòng, chống biệt kích, bảo vệ Tổ quốc; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho đại uý Dương Cát, nguyên chỉ huy trưởng công an Hà Tĩnh đã lập nhiều thành tích trong việc phòng và chống biệt kích, bảo vệ Tổ quốc.
- Lệnh số 48-LCT, ngày 17-9-1964, tha cho những phạm nhân đã cải tạo tốt và giảm hạn tù cho những phạm nhân thật thà sửa chữa trong thời gian ở trại.
- Lệnh số 49-LCT, ngày 20-10-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất và hạng Ba cho các chuyên gia y tế Rumani đã có công giúp Chính phủ và nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng và phát triển ngành y tế.
- Lệnh số 50-LCT, ngày 20-10-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho bác sĩ chuyên khoa lao phổi nước Cộng hoà Nhân dân Hunggari đã có công giúp Chính phủ và nhân dân Việt Nam trong việc đào tạo và bồi dưỡng cán bộ y tế.
- Lệnh số 51-LCT, ngày 29-10-1964, tặng danh hiệu Anh hùng Lao động cho các nhà du hành vũ trụ Liên Xô đã thực hiện thành công chuyến bay kỳ diệu vào vũ trụ trên

con tàu Rạng Đông.

- Lệnh số 52-LCT, ngày 7-11-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Chương Cơ Gia, phó tiến sĩ khí tượng đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc đào tạo dự báo viên cao cấp cho ngành khí tượng.
- Lệnh số 53-LCT, ngày 7-11-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Mạnh Chiêu Quý đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong công tác khai thác rừng.
- Lệnh số 54-LCT, ngày 4-12-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho nhân dân và cán bộ các địa phương đã có nhiều thành tích xuất sắc trong việc thực hiện chính sách lương thực của Nhà nước.
- Lệnh số 55-LCT, ngày 4-12-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho bác sĩ thú y Sombouguina Gombasouren, chuyên gia Mông Cổ đã có công giúp Chính phủ Việt Nam đào tạo cán bộ, công nhân ngành chăn nuôi.
- Lệnh số 56-LCT, ngày 4-12-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng Nhà máy dệt 8-3.
- Lệnh số 57-LCT, ngày 9-12-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã lập nhiều thành tích trong chiến đấu chống gián điệp, biệt kích; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã hy sinh anh dũng trong khi chiến đấu chống gián điệp, biệt kích.
- Lệnh số 58-LCT, ngày 9-12-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho hai chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng sân bay Thủ đô.

- Lệnh số 59-LCT, ngày 19-12-1964, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì cho Tiểu đoàn 14 thuộc Sư đoàn 325 đã có thành tích bắn rơi máy bay Mỹ, bảo vệ vùng trời nước ta trong trận chiến đấu ngày 18-11-1964.
- Lệnh số 60-LCT, ngày 19-12-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn múa ba lê quốc gia Cuba đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 61-LCT, ngày 21-12-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã lập chiến công xứng đáng trong các trận chiến đấu ngày 2-8 và ngày 5-8-1964; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam lập chiến công xứng đáng và đã hy sinh anh dũng trong các trận chiến đấu ngày 2-8 và ngày 5-8-1964.
- Lệnh số 62-LCT, ngày 21-12-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cán bộ, chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt.
- Lệnh số 63-LCT, ngày 26-12-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca múa Diaboua của nước Cộng hoà Cônggô (Bradavin) đã sang biểu diễn ở Việt Nam.

NĂM 1965

- Lệnh số 01-LCT, ngày 2-1-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng và phát triển ngành lâm nghiệp.
- Lệnh số 02-LCT, ngày 2-1-1965, thưởng Huân chương Lao

động hạng Ba cho công trình sư Trương Vinh Nguyên, chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng Nhà máy dệt 8-3.

- Lệnh số 03-LCT, ngày 5-1-1965, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất cho cán bộ Bộ Thuỷ lợi đã có công trong cuộc kháng chiến lâu dài và anh dũng của dân tộc Việt Nam.

- Lệnh số 04-LCT, ngày 6-1-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho nhân dân và cán bộ huyện Hoàng Su Phì; cán bộ, công nhân và dân công công trường làm đường Đồng Văn- Mèo Vạc; cán bộ, công nhân đơn vị "C" Cơ Dũng thuộc công trường làm đường Đồng Văn - Mèo Vạc (tỉnh Hà Giang) đã có nhiều công lao và thành tích xuất sắc trong việc hoàn thành trước thời hạn kế hoạch làm các con đường từ Đồng Văn đi Mèo Vạc và từ Bắc Quang đi Hoàng Su Phì.

- Lệnh số 05-LCT, ngày 9-1-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn văn công Neo Lào Hắcxạt đã sang thăm và biểu diễn ở Việt Nam.

- Lệnh số 06-LCT, ngày 16-1-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca múa Bình Nhưỡng của nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Triều Tiên đã sang biểu diễn ở Việt Nam.

- Lệnh số 07-LCT, ngày 24-1-1965, truy tặng Huân chương Độc lập hạng Ba cho ông Đặng Xuân Thiều, nguyên đại biểu Quốc hội khoá I và II, Giám đốc Vụ Bảo tồn bảo tàng đã có nhiều cống hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng đất nước.

- Lệnh số 08-LCT, ngày 27-l-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp

Chính phủ và nhân dân Việt Nam xây dựng và phát triển ngành lâm nghiệp.

- Lệnh số 09-LCT, ngày 29-l-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và công an vũ trang đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì cho liệt sĩ Hoàng Văn Bê, sinh tại xã Võ Ninh, huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình, đã anh dũng hy sinh, hoàn thành nhiệm vụ.

- Lệnh số 10-LCT, ngày 13-2-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam, công an vũ trang và dân quân tự vệ đã có thành tích bắn chìm tàu biệt kích của Mỹ và tay sai, bắn rơi máy bay Mỹ, bảo vệ vùng trời, vùng biển nước ta trong các trận chiến đấu ngày 1,7 và 8-2-1965.

- Lệnh số 11-LCT, ngày 17-2-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam đã có thành tích bắn chìm tàu biệt kích của Mỹ và tay sai, bắn rơi máy bay Mỹ, bảo vệ vùng trời và vùng biển nước ta trong các trận chiến đấu ngày 1 và 11-2-1965.

- Lệnh số 12-LCT, ngày 17-2-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho hai chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng sân bay Thủ đô.

- Lệnh số 13-LCT, ngày 18-2-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Chu Quan Thổ đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng và phát triển ngành lâm nghiệp.

- Lệnh số 14-LCT, ngày 18-2-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt.
- Lệnh số 15-LCT, ngày 25-2-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ dân quân tự vệ đã có nhiều thành tích xuất sắc trong chiến đấu chống gián điệp, biệt kích; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong chiến đấu chống gián điệp, biệt kích.
- Lệnh số 16-LCT, ngày 25-2-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã có thành tích phục vụ trong công an nhân dân sau ngày hoà bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).
- Lệnh số 17-LCT, ngày 25-2-1965, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích trong thời kỳ kháng chiến; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân có nhiều thành tích đã hy sinh trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 18-LCT, ngày 25-2-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã có thành tích phục vụ trong quân đội sau ngày hoà bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).
- Lệnh số 19-LCT, ngày 6-3-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh Vĩnh Phúc và Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh Hưng Yên đã có nhiều thành tích trong phong trào phụ nữ thi đua thực hiện kế hoạch Nhà nước năm 1963.

- Lệnh số 20-LCT, ngày 6-3-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Từ Đại Mộc đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng nhiều công trình công nghiệp.
- Lệnh số 21-LCT, ngày 8-3-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Khu gang thép Thái Nguyên.
- Lệnh số 22-LCT, ngày 12-3-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ, chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 7, 8 và 11-2-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các cán bộ và chiến sĩ đã anh dũng hy sinh trong các trận chiến đấu ngày 7, 8 và 11-2-1965.
- Lệnh số 23-LCT, ngày 13-3-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong trận chiến đấu ngày 2-3-1965.
- Lệnh số 24-LCT, ngày 13-3-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ đã hy sinh anh dũng để hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt.
- Lệnh số 25-LCT, ngày 18-3-1965, thưởng Huân chương Độc lập hạng Nhì cho Phó cố vấn về các vấn đề kinh tế của

Đại sứ quán Liên Xô tại Việt Nam Kovaliov Constantin Philipovitch đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc thực hiện các Hiệp định kinh tế giữa hai nước Việt Nam và Liên Xô.

- Lệnh số 26-LCT, ngày 18-3-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Tuyên Chiếu đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Khu gang thép Thái Nguyên.

- Lệnh số 27-LCT, ngày 18-3-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cán bộ công an vũ trang đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 5-8-1964, ngày 7,8 và 11-2-1965.

- Lệnh số 28-LCT, ngày 25-3-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân thuộc ngành công an, bưu điện, truyền thanh và giáo dục đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 7, 8, 11-2 và ngày 2-3-1965.

- Lệnh số 29-LCT, ngày 25-3-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 14 và 15-3-1965.

- Lệnh số 30-LCT, ngày 25-3-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất và hạng Nhì, hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong trận chiến đấu ngày 19-3-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì cho một liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong trận chiến đấu ngày 19-3-1965.

- Lệnh số 31-LCT, ngày 29-3-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 15 và 19-3-1965.

- Lệnh số 32-LCT, ngày 29-3-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt.

- Lệnh số 33-LCT, ngày 3-4-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân thuộc các ngành quân, dân, chính đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 7, 8, 11-2 và ngày 2, 19, 22, 26, 29-3-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong các trận chiến đấu trên.

- Lệnh số 34-LCT, ngày 5-4-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Triều Tiên đã có công trong việc giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng và phát triển nền nghệ thuật âm nhạc và sân khấu.

- Lệnh số 35-LCT, ngày 6-4-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Dân chủ Đức đã có công trong việc giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng và phát triển các ngành lâm nghiệp, công nghiệp nhẹ, bưu điện, truyền thanh, y tế và văn hoá.

- Lệnh số 36-LCT, ngày 9-4-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất và hạng Ba cho các đơn vị công an vũ trang đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 8 và 11-2, ngày 8, 15 và 24-3, ngày 3 và 4-4-1965.

- Lệnh số 37-LCT, ngày 9-4-1965, thưởng Huân chương Quân

công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 3 và 4-4-1965.

- Lệnh số 38-LCT, ngày 9-4-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam, công an vũ trang và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 7, 8 và 11-2, ngày 26, 29, 30 và 31-3, ngày 1-4-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất và hạng Nhì cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong trận chiến đấu ngày 31-3-1965.
- Lệnh số 39-LCT, ngày 9-4-1965, tặng Huân chương Anh hùng Lao động của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà cho hai nhà du hành vũ trụ Liên Xô đã dũng cảm tuyệt vời, lập kỳ công mới trong chuyến bay của con tàu vũ trụ "Rạng Đông 2".
- Lệnh số 40-LCT, ngày 12-4-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho chuyên viên kinh tế của cơ quan Đại diện Uỷ ban liên lạc kinh tế đối ngoại nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa tại Việt Nam Trương Văn Thành đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc thực hiện những hiệp định đã được ký kết giữa hai nước Việt Nam và Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa.
- Lệnh số 41-LCT, ngày 12-4-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia Triều Tiên Trang Chi Hô đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng và phát triển ngành thuỷ sản.
- Lệnh số 42-LCT, ngày 21-4-1965, cử ông Nguyễn Xuân làm Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tại nước Cộng hoà A Rập thống nhất.

- Lệnh số 43-LCT, ngày 25-4-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 2, 26, 29-3 và ngày 3, 7-4-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong các trận chiến dấu trên.
- Lệnh số 44-LCT, ngày 25-4-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho hai cán bộ nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc thực hiện tốt kế hoạch hợp tác kinh tế giữa hai nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa.
- Lệnh số 45-LCT, ngày 25-4-1965, công bố Luật sửa đổi và bổ sung Luật nghĩa vụ quân sự ngày 15-4-1960.
- Lệnh số 46-LCT, ngày 29-4-1965, truy tặng Huân chương Lao động hạng Nhì cho chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa, kỹ sư điện Trương Hưng Phát đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy điện Việt Trì và Nhà máy điện Hà Bắc.
- Lệnh số 47-LCT, ngày 5-5-1965, công bố Lệnh động viên cục bộ.
- Lệnh số 48-LCT, ngày 10-5-1965, bổ nhiệm một số Bộ trưởng các bộ: Ngoại giao, Nông nghiệp, Tài chính, Phủ Thủ tướng và một số Chủ nhiệm các Uỷ ban Kế hoạch và Uỷ ban Vật giá.
- Lệnh số 49-LCT, ngày 12-5-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho nữ chuyên gia ba lê Liên Xô Brounak Ianina Evguenievna đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng trường múa.

- Lệnh số 50-LCT, ngày 12-5-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng Nhà máy miến, mì chính Việt Trì.
- Lệnh số 51-LCT, ngày 15-5-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Ba cho Ban vận tải B (Đội xe 108 thuộc trạm xe B1) và lái xe Thái Văn Nho đã hoàn thành tốt nhiệm vụ.
- Lệnh số 53-LCT, ngày 18-5-1965, cử ông Hoàng Lương làm Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tại nước Cộng hoà Nhân dân Hunggari thay ông Hoàng Bảo Sơn được cử làm việc khác.
- Lệnh số 58-LCT, ngày 3-7-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy phân đạm Hà Bắc.
- Lệnh số 59-LCT, ngày 8-7-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị đã lập được chiến công trong các trận chiến đấu ngày 20, 22, 23, 24, 29-6 và 2-7-1965.
- Lệnh số 60-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã đạt nhiều thành tích xuất sắc trong phong trào thi đua thực hiện kế hoạch Nhà nước năm 1964.
- Lệnh số 61-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân thuộc ngành giáo dục đã đạt nhiều thành tích xuất sắc trong năm học 1963-1964.
- Lệnh số 62-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhì và hạng Ba; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất và hạng Ba cho các gia đình có đông người tòng quân trong thời kỳ kháng chiến.

- Lệnh số 63-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích trong thời kỳ kháng chiến; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân có nhiều thành tích và đã hy sinh trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 64-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam, công an vũ trang và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu trong các tháng 2, 3, 4 và 5-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 65-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và chiến sĩ thuộc công an vũ trang đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 24 và 31-3; các ngày 3, 4,10, 14, 16, 17, 21 và 22-4-1965.
- Lệnh số 66-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành tốt nhiệm vụ; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ đã anh dũng hy sinh để hoàn thành tốt nhiệm vụ.
- Lệnh số 67-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và công an vũ trang đã có nhiều thành tích phục vụ trong quân đội và công an vũ trang sau ngày hoà bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).
- Lệnh số 68-LCT, ngày 19-7-1965, cử ông Đỗ Phát Quang

làm Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tại nước Cộng hoà Nhân dân Ba Lan thay ông Trần Chí Hiền được cử làm việc khác.

- Lệnh số 69-LCT, ngày 20-7-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã lập chiến công trong các trận chiến đấu các tháng 2, 3, 4 và 5-1965.
- Lệnh số 70-LCT, ngày 28-7-1965, bổ nhiệm ông Đinh Đức Thiện giữ chức Chủ nhiệm Tổng cục Hậu cần.
- Lệnh số 71-LCT, ngày 31-7-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu tháng 4 và 5-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong các trận chiến đấu tháng 4 và 5-1965.
- Lệnh số 72-LCT, ngày 5-8-1965 thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân, du kích đã lập chiến công trong các trận chiến đấu tháng 6 và 7-1965.
- Lệnh số 73-LCT, ngày l0-8-1965, truy tặng Huân chương Lao động hạng Nhất cho ông Trần Quý Kiên, Thứ trưởng Bộ Thuỷ lợi đã suốt đời tận tuỵ phục vụ sự nghiệp cách mạng.
- Lệnh số 74-LCT, ngày 11-8-1965, truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho cháu Nguyễn Bá Ngọc, 13 tuổi (xóm Nhân, xã Quang Trung, huyện Quảng Xương, tỉnh Thanh Hoá) đã anh dũng quên mình cứu bạn trong khi máy bay Mỹ bắn phá ngày 4-4-1965.
- Lệnh số 75-LCT, ngày 14-8-1965, cử ông Nguyễn Huy Thu làm Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Việt Nam Dân

chủ Cộng hoà tại nước Cộng hoà Nhân dân Mông Cổ thay ông Ngô Mậu được cử làm việc khác.

- Lệnh số 76-LCT, ngày 16-8-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam, dân quân du kích, tự vệ và công an vũ trang đã lập chiến công trong các trận chiến đấu tháng 4,5,6 và 7-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong các trận chiến đấu tháng 5 và 6-1965.
- Lệnh số 77-LCT, ngày 25-8-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng sân bay Thủ đô.
- Lệnh số 78-LCT, ngày 27-8-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng nhà máy dệt 8-3.
- Lệnh số 79-LCT, ngàv 29-8-1965, thưởng Huân chương Độc lập hạng Nhất và hạng Nhì cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam và các tỉnh đã lập nhiều chiến công vẻ vang trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước.
- Lệnh số 80-LCT, ngày 31-8-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam, tự vệ và công an vũ trang đã lập chiến công trong các trận chiến đấu tháng 4, 5, 6, 7 và 8-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho một liệt sĩ đã anh dũng hy sinh

trong trận chiến đấu ngày 27-7-1965.

- Lệnh số 81-LCT, ngày 3-9-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị của thành phố Vinh đã lập nhiều thành tích xuất sắc trong chiến đấu và phục vụ chiến đấu từ ngày 5-8-1964 đến tháng 9-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi chiến đấu.
- Lệnh số 81B-LCT, ngày 12-9-1965, công bố Lệnh tha cho những phạm nhân đã cải tạo tốt và giảm hạn tù cho những phạm nhân thật thà sửa chữa trong thời gian ở trại.
- Lệnh số 82-LCT, ngày 13-9-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy phân đạm Hà Bắc.
- Lệnh số 83-LCT, ngày 14-9-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã có thành tích phục vụ trong ngành sau ngày hoà bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954); truy tặng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhất cho cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 100-LCT, ngày 17-11-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa Tiêu Hán Khôn đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy mì, bánh kẹo Hà Nội.
- Lệnh số 101 - LCT, ngày 19-11-1965, cử ông Ngô Mậu làm Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà tại nước Cộng hoà Cuba thay ông Nguyễn

Thanh Hà được cử làm việc khác.

- Lệnh số 102-LCT, ngày 19-11-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng nhất cho Đoàn nghệ thuật ca múa Xibêri (Liên Xô) đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 103-LCT, ngày 29-11-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Ba cho Đội phòng cháy và chữa cháy thuộc Ty công an Nghệ An và Đội công an thị trấn Hồ Xá thuộc khu vực Vĩnh Linh đã lập thành tích xuất sắc trong các trận chiến đấu chống máy bay Mỹ ngày 8-2 và những ngày 10, 11 và 12-5-1965.
- Lệnh số 104-LCT, ngày 29-11-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã lập thành tích xuất sắc trong các trận chiến đấu chống máy bay Mỹ trong các tháng 3,4,5,6, và 7-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các công nhân ở Nghệ An (bến phà Bến Thuỷ) đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 105-LCT, ngày 5-12-1965, truy tặng Huân chương Độc lập hạng Ba cho cụ Doãn Kế Thiện, nguyên Ủy viên Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và Chủ tịch Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thành phố Hà Nội đã có nhiều thành tích trong việc tăng cường khối đoàn kết toàn dân, góp phần cống hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng đất nước.
- Lệnh số 106-LCT, ngày 11-12-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca múa Quân đội nhân dân Anbani đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 107-LCT, ngày 13-12-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Tạp chí *Học tập* đã có nhiều thành tích trong việc tuyên truyền đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước.
- Lệnh số 108-LCT, ngày 20-12-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cán bộ,

chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu tháng 8,9 và 10-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi chiến đấu.

- Lệnh số 109-LCT, ngày 20-12-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì cho cán bộ, chiến sĩ công an vũ trang tỉnh Quảng Bình và cán bộ, chiến sĩ Ty công an tỉnh Quảng Bình đã lập nhiều thành tích xuất sắc trong công tác bảo vệ trị an, chống gián điệp biệt kích và trong các trận chiến đấu chống máy bay Mỹ.
- Lệnh số 110-LCT, ngày 20-12-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã có thành tích phục vụ trong quân đội sau ngày hoà bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).
- Lệnh số 111-LCT, ngày 20-12-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cán bộ Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành tốt nhiệm vụ; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 112-LCT, ngày 21-12-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba cho Đại đội 42 thuộc Đoàn 125 Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành tốt nhiệm vụ.
- Lệnh số 113-LCT, ngày 21-12-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ đã có thành tích phục vụ trong công an vũ trang sau ngày hoà bình

lập lại (kể từ ngày 20-7-1954); truy tặng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhất cho thượng sĩ Nguyễn Văn Phiến, công an vũ trang tỉnh Thanh Hoá đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.

- Lệnh số 114-LCT, ngày 21-12-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ có thành tích phục vụ trong Quân đội nhân dân Việt Nam sau ngày hoà bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).
- Lệnh số 115-LCT, ngày 29-12-1965, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Ba cho cán bộ, công nhân viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích trong thời kỳ kháng chiến; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân có nhiều thành tích và đã hy sinh trong kháng chiến.
- Lệnh số 116-LCT, ngày 29-12-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã lập nhiều thành tích xuất sắc trong phong trào thi đua thực hiện kế hoạch Nhà nước năm 1964.

BÀI NÓI VỚI CÁN BỘ Ở TRUNG ƯƠNG VỀ XÃ THAM GIA CẢI TIẾN QUẢN LÝ HỢP TÁC XÃ, CẢI TIẾN KỸ THUẬT

- *Phải thật có quyết tâm:* Từ nay, mỗi đồng chí phải tự coi mình là một chiến sĩ xung phong, phải vượt mọi khó khăn để làm trọn nhiệm vụ. Trước hết là phải vứt bỏ những thắc mắc về lợi ích cá nhân, như suy tính về tiền đồ, về lương bổng, lo sợ công tác gian khổ, phải đi xa xôi, v.v.. Có gì sung sướng bằng được góp phần đắc lực vào công cuộc phát triển nông nghiệp, nền tảng để phát triển kinh tế xã hội chủ nghĩa. Có gì vẻ vang bằng hoàn thành tốt nhiệm vụ Đảng đã tin cậy mà giao phó cho mình.
- *Phải khiêm tốn học hỏi:* Những tài liệu các dồng chí đã nghiên cứu ở đây đều rất cần thiết. Nhưng đó chỉ mới một phần, phần *lý luận.* Còn một phần nữa là phần *thực tiễn* cũng rất quan trọng. Vì vậy khi về đến nông thôn, các đồng chí phải cố gắng học tập trong thực tế, học tập ở cán bộ và ở quần chúng địa phương. Tuyệt đối chớ tự cao, tự đại, chớ cho mình là giỏi mà xem thường cán bộ và quần chúng địa phương.
- *Phải tôn trọng tổ chức:* Nhiệm vụ của các đồng chí là ra sức giúp cán bộ và cấp uỷ địa phương tiến hành tốt cuộc vận động, có thể nói là như nhiệm vụ của người cố vấn, chứ hoàn toàn không phải là nhiệm vụ của người chỉ huy. Các đồng chí hiện nay bất kỳ ở cấp bậc nào, khi đến địa phương nào, đều phải chịu sự lãnh đạo của chi uỷ ở nơi đó.

Điểm cần phải nhấn mạnh nữa là: chớ chủ quan, chớ nóng vội, chớ bao biện, chớ làm thay.
- *Phải thật sự "ba cùng":* Phải đoàn kết chặt chẽ và thật sự hoà mình với quần chúng.
Kinh nghiệm đã chứng tỏ rằng: nơi nào mà *chi bộ tốt, chi đoàn tốt* đảng viên và đoàn viên *gương mẫu,* thì nơi đó hợp tác xã vững vàng và nông nghiệp phát triển tốt. Vì vậy, trong cuộc vận động này, việc củng cố và phát triển chi bộ và chi đoàn cho tốt là một việc cực kỳ quan trọng. Các đồng chí cần phải rất chú ý điều đó.
Nhân dân ta nói chung, nông dân ta nói riêng, rất yêu mến Đảng và nghe lời Đảng. Đối với cuộc vận động này, chắc rằng đồng bào nông dân rất phấn khởi. Chúng ta cần phải làm cho mỗi người nông dân nâng cao tinh thần làm chủ tập thể, quyết tâm thực hiện cần kiệm xây dựng hợp tác xã, ra sức cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, thì nông nghiệp nhất định phát triển toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc.
Trung ương Đảng sẽ căn cứ theo kết quả của các hợp tác xã mà đánh giá công tác của các đồng chí. Chúc các đồng chí cố gắng và thành công.

Trích bài tường thuật trên
báo *Nhân dân,* số 3300,
ngày 9-4-1963.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ TỔNG KẾT PHONG TRÀO THI ĐUA "DẠY TỐT, HỌC TỐT" CỦA NGÀNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG VÀ SƯ PHẠM

Hiện nay ở miền Bắc, chúng ta đang xây dựng chủ nghĩa xã hội. Chúng ta đang phát triển thắng lợi kinh tế và văn hoá, nâng cao dần đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân. Chúng ta đã thu được nhiều thành tích to lớn về kinh tế.

Về ngành văn hoá giáo dục, chúng ta đã xoá xong nạn mù chữ, ngành giáo dục đã phát triển nhanh về số lượng. Chưa kể các ngành đại học, chuyên nghiệp, bổ túc văn hóa ..., số học sinh phổ thông hiện nay đã hơn 3 triệu và gần một triệu các cháu học vỡ lòng. Con số đó nhiều gấp 10 lần so với tổng số học sinh cả nước dưới thời thuộc Pháp.

Về chất lượng thì hoàn toàn khác trước. Rất nhiều cháu chăm học và học giỏi. Nhiều cháu vừa học giỏi vừa sản xuất giỏi. Phong trào thi đua "làm nghìn việc tốt" phát triển mạnh. Nhiều cháu mới 11, 12 tuổi mà đã dũng cảm cứu bạn khỏi chết đuối. Nhiều cháu đã nêu gương thật thà, nhặt được của rơi đều đem trả lại. Có cháu đã cõng bạn bị tàn tật đi học suốt mấy năm liền. Cháu Nguyễn Ngọc Ký tàn tật cả hai tay, dùng chân để viết mà đã cố gắng phấn đấu trở thành một học sinh giỏi. Nhiều cháu học sinh lớp 7 và lớp 10 hăng hái xung phong lên miền núi tham gia phát triển kinh tế. Những kết quả đó là do có Đảng lãnh đạo, được đông đảo nhiệt tình ủng hộ và do tinh thần cố gắng rất nhiều của các chiến sĩ ngành

giáo dục mà tiêu biểu là trường Bắc Lý.

Nhân dịp này Bác đề nghị cùng các đại biểu ở Hội nghị gửi lời khen ngợi các cô giáo, thầy giáo trẻ tuổi đã không ngại khó khăn gian khổ xung phong lên miền núi giúp đồng bào các dân tộc nâng cao trình độ văn hoá mà đại biểu là anh hùng lao động Nguyễn Văn Bôn hiện có mặt ở đây.

Sau đây Bác nêu mấy ý kiến về giáo dục:

- Cần phát triển kiểu dạy, kiểu học của trường Bắc Lý và các trường thanh niên lao động xã hội chủ nghĩa. Cần nêu cao tinh thần tự lực cánh sinh, cần kiệm xây dựng nhà trường, thực hiện tốt phương châm nhà trường gắn chặt với xã hội, học đi đôi với hành.
- Nội dung giáo dục cần chú trọng hơn nữa về mặt đức dục. Dạy cho các cháu đạo đức cách mạng, biết yêu Tổ quốc, yêu chủ nghĩa xã hội, yêu khoa học, yêu lao động và người lao động, thật thà, dũng cảm, sẵn sàng tham gia lao động và bảo vệ Tổ quốc. Trong khi giảng dạy và học tập, thầy giáo và học trò cần phải luôn luôn nhớ đến cuộc đấu tranh gian khổ và anh dũng của đồng bào ta ở miền Nam.
- Về học tập và giảng dạy, phải thực hiện tốt phương châm giáo dục kết hợp với lao động sản xuất. Về lao động, cần chú ý tổ chức cho thích hợp với lứa tuổi và sức khoẻ của học sinh. Về giảng dạy tránh lối dạy nhồi sọ. Chương trình dạy học hiện nay còn có chỗ quá nhiều, quá nặng. Về học tập tránh lối học như vẹt. Ngoài ra cần chú ý tránh nói tiếng nước ngoài quá nhiều. Bác thấy nhiều cháu nói chữ như ông già. Như thế là không tốt. Ví dụ có cháu nói mà Bác không hiểu: "phụ đạo đến giúp cháu tu bổ giáo cụ trực quan". Hoặc dùng những danh từ: kiện tướng, nỗ lực, niên khoá, tam cá nguyệt. Những tiếng ta có thì không nên dùng tiếng nước ngoài.
- Việc hội họp còn quá nhiều, hại đến sức khoẻ và thì giờ của thầy giáo và học trò.
- Bài dạy phải chuẩn bị cho tốt và cần chọn lọc những bài thích hợp với tuổi của học sinh.
- Phải cần kiệm xây dựng nhà trường, 8 vạn thầy giáo và hơn 3 triệu học sinh của ta là một lực lượng lớn, nếu khéo tổ chức

lao động sản xuất cho thích hợp ở nhà trường, ở hợp tác xã và gia đình, thì có thể làm ra nhiều của cải cho xã hội.

Hiện nay đang có phong trào học sinh lớp 7 và lớp 10 xung phong lên miền núi công tác, góp phần xây dựng miền núi giàu mạnh. Đó là điều rất tốt. Các địa phương cần giúp đỡ khuyến khích những học sinh đó vừa lao động tốt và tiếp tục học tập tốt. Trước đây các cháu đã học kết hợp với hành. Bây giờ cần tổ chức cho các cháu hành kết hợp với học.

Nhiệm vụ của các cô giáo, thầy giáo rất nặng nề nhưng rất vẻ vang. Muốn làm tròn nhiệm vụ đó thì phải luôn luôn gương mẫu về mọi mặt, không ngừng bồi dưỡng đạo đức cách mạng, lập trường chính trị; phải ra sức đoàn kết giúp đỡ nhau cùng tiến bộ.

Trường học phải liên hệ chặt chẽ với gia đình, với xã hội. Các đoàn thể thanh niên, phụ nữ, các cơ quan chính quyền và các cấp uỷ đảng phải thật sự quan tâm đến nhà trường, đến việc học tập của con em mình hơn nữa.

Ngành giáo dục phải thiết thực tham gia cuộc vận động "3 xây, 3 chống" và cuộc vận động "cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

Nói tháng 8-1963.
Trích bài tường thuật trên
báo *Nhân dân,* số 3425,
ngày 13-8-1963.

BÀI PHÁT BIỂU TẠI HỘI NGHỊ SƠ KẾT CUỘC VẬN ĐỘNG XÂY DỰNG CHI BỘ, ĐẢNG BỘ "BỐN TỐT" Ở KHU VỰC NGOẠI THÀNH HÀ NỘI

Trong kháng chiến, ở ngoại thành, xã nào, địa phương nào giết được nhiều giặc, thì xã đó, địa phương đó là tiến bộ. Ngày nay, xã nào, đơn vị nào sản xuất tốt, chấp hành chủ trương, chính sách tốt, thì xã đó, địa phương đó là tiến bộ.

Hợp tác xã Việt - Trung hữu nghị, Việt – Triều hữu nghị và nhiều hợp tác xã khác nữa sản xuất thực phẩm và mọi công tác đều có tiến bộ. Nhưng phong trào ở ngoại thành tiến bộ chưa đều. Số chi bộ "bốn tốt" chiếm tỉ lệ còn thấp. Có hợp tác xã chưa đăng ký thi đua "năng suất cao, hoa màu nhiều, chăn nuôi giỏi".

Những thiếu sót trên đây của các cấp uỷ đảng đã hạn chế phong trào ở ngoại thành. Bác nêu kinh nghiệm là đến nơi nào thấy đời sống nhân dân được nâng cao, làng xóm sạch sẽ, đường sá đẹp đẽ, giếng nước sạch, đủ ăn, nhân dân đoàn kết, hăng hái sản xuất, phong trào học văn hoá khá, bán lương thực cho Nhà nước đầy đủ, nhanh chóng, phong trào trồng cây tốt, mọi hủ tục giảm dần... thì ở đó công tác đảng khá, chi bộ vững mạnh. Còn ngược lại thì công tác của đảng bộ, của chi bộ nơi ấy chưa tốt. Chúng ta phải phấn đấu xây dựng cơ sở đảng ở ngoại thành cho tốt. Muốn xây dựng đảng tốt thì phải có đảng bộ tốt, chi bộ tốt. Muốn có đảng bộ tốt, chi bộ tốt phải có đảng viên tốt. Mỗi đảng viên phải luôn luôn ghi nhớ mười nhiệm vụ của đảng viên. Ở các nơi khai hội, ở nơi làm việc của đảng viên, cần phải viết mười nhiệm vụ của

đảng viên để đảng viên hằng ngày nhớ nhiệm vụ của mình mà phấn đấu thực hiện.

Trong dịp này, Bác tóm tắt sáu tiêu chuẩn đảng viên để các đại biểu Hội nghị dễ nhớ và dễ phổ biến. Những tiêu chuẩn tóm tắt đó là:

- Phải kiên quyết và suốt đời đấu tranh cho Đảng.

- Luôn luôn bồi dưỡng tư tưởng vô sản cho mình. Không để mắc sai lầm. Tích cực sửa chữa sai lầm, khuyết điểm.

- Luôn luôn để lợi ích của Đảng lên trên lợi ích cá nhân.

Tuyệt đối chấp hành nghị quyết, kỷ luật của Đảng.

Mật thiết liên hệ với quần chúng.

Cố gắng học tập để không ngừng nâng cao trình độ của mình, thật thà tự phê bình và phê bình.

Đảng viên cần phải mật thiết liên hệ với quần chúng, nêu cao tinh thần chí công vô tư, cần kiệm liêm chính, gương mẫu trong mọi công tác và trong đời sống.

Nhiệm vụ của các chi bộ, đảng viên, cán bộ, đoàn viên và nhân dân ngoại thành là phải đẩy mạnh cuộc vận động xây dựng đảng bộ, chi bộ "bốn tốt", trước mắt là làm tốt cuộc vận động cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật trong hợp tác xã, đẩy mạnh sản xuất Đông - Xuân 1964 - 1965 thắng lợi vượt bậc.

Trước Cách mạng Tháng Tám, toàn Đông Dương chỉ có khoảng 5.000 đảng viên mà vẫn làm được công cuộc cách mạng thắng lợi. Hiện nay ở ngoại thành có 7.000 đảng viên, đó là một lực lượng rất lớn, lại ở gần trung ương, gần thành uỷ, có chính quyền, có nhân dân tốt thì phải làm thế nào cho xứng đáng với sự tin cậy của Đảng. Phải làm cho ngoại thành tiến bộ về mọi mặt chính trị, kinh tế, văn hoá, quốc phòng. Các đảng bộ, các chi bộ ở ngoại thành cần lãnh đạo đưa phong trào ngoại thành tiến lên mạnh mẽ hơn nữa, làm cho ngoại thành thật sự trở thành vành đai đỏ của Thủ đô xã hội

chủ nghĩa. Có như thế Thủ đô chúng ta mới trở nên giàu mạnh, góp phần xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà.

Nói ngày 18-12-1964
Trích bài tường thuật trên
báo *Nhân dân,* số 3915,
ngày 19-12-1964.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI "BA SẴN SÀNG" CỦA ĐOÀN THANH NIÊN LAO ĐỘNG CÁC CƠ QUAN TRUNG ƯƠNG

Bác và đồng chí Thủ tướng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ đến thăm Đại hội và nói chuyện với thanh niên về phong trào "ba sẵn sàng".

Trong số 450 đại biểu dự Đại hội này có 113 cháu gái, có 120 cháu quê ở miền Nam, như thế là tốt. Số cháu gái đó cũng chưa phải là nhiều, cho nên các cháu gái phải cố gắng phấn đấu vươn lên hơn nữa. Phong trào "ba sẵn sàng" đã có thành tích khá, nhưng phải khiêm tốn, chớ phô trương, hình thức.

Trong số 45.000 đoàn viên, thanh niên các cơ quan trung ương ghi tên tình nguyện "ba sẵn sàng", mới có một nửa được công nhận "ba sẵn sàng". Số còn lại phải làm thế nào để xứng đáng được công nhận "ba sẵn sàng". Các cháu phải ra sức cố gắng hơn nữa.

Bác nhắc các cháu phải đẩy mạnh thi đua giữa địa phương này với địa phương khác, ngành này với ngành khác, cơ quan này với cơ quan khác để học tập lẫn nhau và cùng nhau tiến bộ. Các cháu nữ phải học tập phụ nữ Nam Ngạn và phụ nữ thôn Bùi.

Bác nhờ các cháu đại biểu dự Đại hội hôm nay chuyển lời hỏi thăm thân ái của Trung ương Đảng và Chính phủ đến các cháu đoàn viên và thanh niên đang công tác, sản xuất, chiến đấu và học tập ở các địa phương.

Nói vào tháng 11-1965.
Trích bài tường thuật trên
báo *Nhân dân,* số 4243,
ngày 16-11-1965.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI ĐẠI HỘI NHỮNG PHỤ NỮ XUẤT SẮC TRONG PHONG TRÀO "BA ĐẢM ĐANG" CỦA THỦ ĐÔ

Dân tộc Việt Nam là dân tộc anh hùng, thanh niên Việt Nam là thanh niên anh hùng, phụ nữ Việt Nam là phụ nữ anh hùng. Hai nghìn năm trước đây, ta có các nữ anh hùng Hai Bà Trưng, Bà Triệu. Trong cách mạng giải phóng dân tộc, trong kháng chiến chống giặc Pháp trước kia và trong kháng chiến chống giặc Mỹ ngày nay, ta cũng có nhiều anh hùng là phụ nữ. Trên thế giới chưa có nơi nào phụ nữ làm Phó Tổng tư lệnh như ở miền Nam nước ta[11]. Thi đua với phụ nữ miền Nam là đẩy mạnh sản xuất, thực hành tiết kiệm, không sợ gian khổ, không sợ hy sinh. Khó khăn đến mấy chúng ta cũng vượt qua được và nhất định chúng ta đánh thắng đế quốc Mỹ xâm lược.

Phát biểu ngày 2-12-1965.
Trích bài tường thuật trên
báo Nhân dân, số 4265,
ngày 8-12-1965.

1) Đồng chí Nguyễn Thị Định lúc này là Phó Tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang giải phóng miền Nam Việt Nam.

CHÚ THÍCH
VÀ
BẢN CHỈ DẪN TÊN NGƯỜI

CHÚ THÍCH

1. *Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam:* Tổ chức Mặt trận thống nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, thành lập ngày 20-12-1960.
Tham gia mặt trận bao gồm đông đảo các giai cấp, các tầng lớp, dân tộc, tôn giáo, đảng phái yêu nước không phân biệt xu hướng chính trị và thống nhất ở mục tiêu đấu tranh đánh đổ ách thống trị thực dân mới của đế quốc Mỹ và tay sai; xây dựng một miền Nam Việt Nam độc lập, dân chủ, trung lập, tiến tới hoà bình thống nhất Tổ quốc. Đó cũng là nội dung cơ bản trong Tuyên ngôn và Chương trình hành động 10 điểm được công bố ngay trong những ngày đầu Mặt trận mới thành lập.
Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam là người đại diện chân chính duy nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam trong thời kỳ 1960-1975. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, sau hơn 20 năm hoạt động, Mặt trận đã hoàn thành vai trò lịch sử của mình.
Năm 1976, Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đã hợp nhất với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Tr.5.
2. Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương: Hiệp định được ký kết tại Hội nghị các Bộ trưởng Ngoại giao bàn về vấn đề lập lại hoà bình ở Đông Dương, họp tại Giơnevơ (Thuỵ Sĩ), từ ngày 8-5 đến ngày 21-7-1954.
Nội dung cơ bản của các văn kiện được ký kết tại Hội nghị (các Hiệp định đình chiến ở Việt Nam, Lào, Campuchia; các phụ bản Hiệp định; Tuyên bố chung của Hội nghị) như sau:
- Các nước tham gia Hội nghị cam kết tôn trọng độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của các nước Việt Nam, Lào, Campuchia.
- Ngừng bắn đồng thời ở Việt Nam và trên toàn chiến trường Đông Dương;

quân đội Pháp phải rút khỏi Đông Dương. Mỗi nước Đông Dương sẽ tổ chức tổng tuyển cử tự do để thống nhất đất nước.

- Vĩ tuyến 17 là giới tuyến quân sự tạm thời chia Việt Nam làm hai miền; sau hai năm (7-1956) sẽ tổ chức tổng tuyển cử để thống nhất nước Việt Nam.

- Ở Lào, các lực lượng kháng chiến tập kết tại hai tỉnh Sầm Nưa và Phongxalì. Ở Campuchia, lực lượng kháng chiến phục viên tại chỗ.

Bản tuyên bố chung ghi rõ: "Ở Việt Nam, đường ranh giới về quân sự chỉ có tính chất tạm thời, không thể coi như là một biên giới chính trị hoặc lãnh thổ".

Với âm mưu thôn tính nước ta, ngay từ đầu, đế quốc Mỹ đã ra sức phá hoại Hiệp định Giơnevơ. Năm 1955 chúng hất cẳng Pháp, xây dựng bộ máy chính quyền tay sai của chúng ở miền Nam, tiến hành đàn áp dã man những người kháng chiến và cự tuyệt tổng tuyển cử tự do trên cả nước. Trước tình hình đó, nhân dân cả nước ta dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã anh dũng tiếp tục tiến hành cuộc đấu tranh để hoàn thành cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở miền Nam, tiến tới thực hiện thống nhất đất nước. Tr.5.

3. *Hiệp định Giơnevơ năm 1962 về Lào:* Hiệp định được ký kết giữa các nước tham gia Hội nghị quốc tế tại Giơnevơ (Thuỵ Sĩ) họp từ tháng 5-1961 đến tháng 7-1962 để giải quyết vấn đề hoà bình trung lập của Lào.

Sau 14 tháng đàm phán, ngày 23-7-1962, 14 nước tham gia Hội nghị đã ký Hiệp định, gồm hai văn kiện đã được Hội nghị thông qua: Bản tuyên bố về nền trung lập của Chính phủ Lào và Nghị định thư kèm theo "Bản tuyên bố về nền trung lập của Lào - văn kiện chủ yếu của Hội nghị - quy định những nguyên tắc quan trọng phù hợp với yêu cầu của nhân dân Lào và lợi ích của hoà bình ở Đông - Nam Á và trên thế giới". Các nước tham gia Hội nghị cam kết tôn trọng chủ quyền, độc lập, trung lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Lào, cam kết không can thiệp vào công việc nội bộ của Lào.

Hiệp định Giơnevơ năm 1962 kết thúc một giai đoạn đấu tranh gian khổ nhưng rất vinh quang của nhân dân Lào. Tr.38.

4. *Chiến thắng Điện Biên Phủ:* Chiến thắng lớn nhất, có tính chất quyết định trong cuộc kháng chiến của nhân dân ta chống thực dân Pháp xâm lược.

Điện Biên Phủ là châu lỵ của châu Điện Biên, tỉnh Lai Châu, nằm giữa

vùng Tây Bắc gần biên giới Việt - Lào. Đây là một vùng có vị trí chiến lược quan trọng đối với toàn bộ chiến trường Đông Dương.

Tháng 11-1953, thực dân Pháp được đế quốc Mỹ giúp sức đã cho quân nhảy dù chiếm Điện Biên Phủ và xây dựng ở đây một tập đoàn cứ điểm mạnh nhất Đông Dương. Đây là cái xương sống trong "kế hoạch Nava" của thực dân Pháp và can thiệp Mỹ. Lực lượng của chúng ở Điện Biên Phủ lên tới hơn 16.000 tên, bao gồm 17 tiểu đoàn bộ binh, 3 tiểu đoàn pháo binh, 1 tiểu đoàn công binh, 1 đại đội xe tăng, 1 đại đội xe vận tải và 1 phi đội máy bay thường trực cùng nhiều vũ khí hiện đại của Pháp, Mỹ. Với lực lượng như vậy, thực dân Pháp và can thiệp Mỹ âm mưu làm thay đổi cục diện chiến trường Đông Dương theo chiều hướng có lợi cho chúng.

Điện Biên Phủ đã trở thành điểm quyết chiến chiến lược của ta và địch trên toàn bộ chiến trường Đông Dương.

Ngày 6-12-1953, Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng họp dưới sự chủ toạ của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhận định tình hình và quyết định mở chiến dịch tiêu diệt địch ở Điện Biên Phủ.

Thực hiện quyết tâm của Bộ Chính trị, sau gần 4 tháng chuẩn bị, ngày 13-3-1954, quân ta nổ súng mở màn chiến dịch tấn công tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ.

Sau 55 ngày đêm chiến đấu gian khổ và anh dũng, ngày 7-5-1954, quân ta toàn thắng ở Điện Biện Phủ.

Chiến cuộc Đông - Xuân 1953 - 1954 mà đỉnh cao là chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ, đã đập tan kế hoạch Nava và có ý nghĩa quyết định nhất đối với việc ký kết Hiệp định Giơnevơ chấm dứt chiến tranh, lập lại hoà bình ở Việt Nam và Đông Dương. Tr.59.

5. *Cách mạng Tháng Tám:* Cuộc cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở Việt Nam, do Đảng ta lãnh đạo và giành được thắng lợi vào tháng 8-1945.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, từ ngày 14 đến 28-8-1945, nhân dân cả nước ta đã vùng dậy tổng khởi nghĩa, đập tan xiềng xích của thực dân Pháp và phát xít Nhật, lật nhào chế độ quân chủ phong kiến thối nát, lập nên Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà - nhà nước công nông đầu tiên ở Đông - Nam châu Á.

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 là thắng lợi đầu tiên của chủ nghĩa Mác-Lênin ở một nước thuộc địa nửa phong kiến. Thắng lợi của Cách mạng

Tháng Tám đã đưa nước ta bước sang một kỷ nguyên mới - kỷ nguyên độc lập tự do và chủ nghĩa xã hội. Tr.59.

6. *Kỳ họp thứ 6 của Quốc hội khoá II:* Họp từ ngày 29-4 đến ngày 8-5-1963, tại Hà Nội.

Toàn thể các đại biểu đã nhất trí thông qua:

- Nghị quyết tán thành đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ về tình hình miền Bắc và những vấn đề lớn của kế hoạch 5 năm lần thứ nhất (1961-1965), về phong trào yêu nước ở miền Nam, tình hình quốc tế và chính sách ngoại giao của ta.

- Nghị quyết thông qua ngân sách Nhà nước năm 1963.

- Thành lập Uỷ ban thống nhất của Quốc hội.

Quốc hội có ý định trao tặng Chủ tịch Hồ Chí Minh Huân chương Sao Vàng – Huân chương cao quý nhất của Nhà nước ta. Người đã cảm ơn Quốc hội và khiêm nhường nói rằng:

"Chờ đến ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, Tổ quốc hoà bình thống nhất, Bắc Nam sum họp một nhà, Quốc hội sẽ cho phép đồng bào miền Nam trao cho tôi Huân chương cao quý. Như vậy thì toàn dân ta sẽ sung sướng, vui mừng".Tr.61.

7. *Hai bản tuyên bố Mátxcơva:* Bản Tuyên bố của Hội nghị đại biểu 12 đảng cộng sản và công nhân các nước xã hội chủ nghĩa họp tháng 11-1957 và bản Tuyên bố của Hội nghị 81 đảng cộng sản và công nhân họp tháng 11-1960 tại Mátxcơva. Tr.70.

8. *Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ nhất của Hội phổ biến khoa học và kỹ thuật Việt Nam:* Đại hội họp tại Hà Nội từ ngày 15 đến 19-5-1963.

Đại hội đã nhất trí xác định mục đích, chức năng, phương châm, phương pháp và hình thức hoạt động của Hội. Đồng thời đề ra phương hướng và nhiệm vụ của Hội trong thời gian tới.

Ngày 18-5-1963 là ngày chính thức thành lập *Hội phổ biến khoa học và kỹ thuật Việt Nam.* Trong ngày này, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã tới nói chuyện với Đại hội. Người đã phân tích sâu sắc chính sách của Đảng và Nhà nước về công tác khoa học, kỹ thuật; vạch ra đặc điểm, phương hướng, nhiệm vụ của công tác khoa học, kỹ thuật ở nước ta. Tr.77.

9. *Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp Hành Trung ương Đảng (khoá III):*

Họp đầu tháng 4-1963. Hội nghị đã ra *Nghị quyết* về kế hoạch phát triển kinh tế quốc dân 5 năm lần thứ nhất (1961-1965). Nghị quyết khẳng định rõ phương hướng chung của kế hoạch Nhà nước 5 năm lần thứ nhất là: "Phấn đấu xây dựng bước đầu cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội, thực hiện một bước công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa và hoàn thành công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa, tiếp tục đưa miền Bắc tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc lên chủ nghĩa xã hội".

Nghị quyết nêu phương hướng cụ thể của các ngành công nghiệp, nông nghiệp, vận tải và bưu điện, xây dựng cơ bản và thương nghiệp.

Về công nghiệp: Phấn đấu thực hiện đưa công nghiệp tiến lên một bước mới nhằm đáp ứng các nhu cầu về tư liệu sản xuất và tư liệu tiêu dùng.

Về nông nghiệp: Cần phát triển toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc, đẩy mạnh sản xuất lương thực, tăng thêm khối lượng nông sản tiêu dùng và nông sản hàng hoá..., tạo cơ sở thuận lợi cho việc thực hiện công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa.

Nghị quyết còn nêu rõ cần đẩy mạnh việc vận tải hàng hoá, phục vụ sản xuất và chiến đấu, phát triển giao thông vận tải nông thôn và rừng núi; tăng vốn tích luỹ cho xây dựng cơ bản; thương nghiệp phục vụ sản xuất phát triển và phục vụ việc cải thiện đời sống của nhân dân.

Để hoàn thành việc thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, *Nghị quyết* nhấn mạnh cần phải "thấu suốt hơn nữa quan hệ khăng khít giữa hai nhiệm vụ chiến lược của nhân dân ta, ra sức củng cố miền Bắc làm cơ sở vững chắc cho công cuộc đấu tranh thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà". Tr.81.

10. *Chiến tranh thế giới thứ hai* (1939-1945): Cuộc chiến tranh do bọn phát xít Đức, Italia, Nhật Bản gây ra với âm mưu chia lại thị trường thế giới và tiêu diệt nước Nga Xôviết. Do tính chất của cuộc chiến tranh và âm mưu của các thế lực phát xít, cuộc chiến tranh nổ ra ở từng vùng có tính chất khác nhau. Từ tháng 9-1939 đến tháng 6-1941 là chiến tranh giữa nước Đức phát xít với các nước đế quốc; từ tháng 6-1941 đến tháng 8-1945, cuộc chiến tranh chủ yếu diễn ra trên mặt trận Xô - Đức và từ tháng 12-1941 đến tháng 8-1945, cuộc chiến tranh do phát xít Nhật gây ra ở châu Á và Thái Bình Dương.

Cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai đã cuốn hút 61 nước với 1.700 triệu người vào vòng chiến. Chiến sự xảy ra trên lãnh thổ của 40 nước. Hơn 60

triệu người bị chết và một khối lượng của cải vật chất khổng lồ bị chiến tranh tiêu huỷ.

Kết quả của cuộc chiến tranh là sự thắng lợi của lực lượng các nước Đồng minh như Liên Xô, Mỹ, Anh, v.v.. trong đó Liên Xô đóng vai trò quyết định. Các lực lượng phát xít đã bị tiêu diệt. Liên Xô không những đã giành thắng lợi vẻ vang trong cuộc chiến tranh giữ nước vĩ đại (1941-1945) mà còn trực tiếp giải phóng nhiều nước châu Âu, châu Á. Tr.93.

11. *Đại hội tổ, đội lao động xã hội chủ nghĩa toàn miền Bắc*: Đại hội họp từ ngày 20 đến ngày 22-6-1963 tại Hà Nội. Đại biểu của 389 tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa toàn miền Bắc đã về dự Đại hội.

Đại hội đã tổng kết thành tích và kinh nghiệm chỉ đạo, xây dựng và tổ chức phong trào phấn đấu trở thành tổ, đội lao động xã hội chủ nghĩa, xác định phương hướng mục tiêu của phong trào và biểu dương thành tích của 389 tổ, đội lao động xã hội chủ nghĩa vừa được Chính phủ công nhận.Tr.99.

12. *Đại hội lần thứ VII của Quốc tế Cộng sản:* Đại hội họp từ ngày 25-7 đến 25-8-1935 tại Mátxcơva (Liên Xô). Hơn 500 đại biểu đại diện cho 65 đảng cộng sản trên thế giới về dự Đại hội.

Đại hội nhận định rằng nguy cơ phát xít và chiến tranh xâm lược của chủ nghĩa phát xít đang đe doạ nghiêm trọng hoà bình và an ninh của các dân tộc. Đại hội chỉ rõ điều kiện chủ yếu để đấu tranh thắng lợi là thực hiện sự thống nhất và phát huy tính tích cực cách mạng của giai cấp công nhân, đồng thời phải mở rộng đoàn kết với nông dân và các tầng lớp nhân dân khác nhằm thành lập mặt trận rộng rãi ở các nước trên cơ sở mặt trận thống nhất của giai cấp công nhân. Do đó Đại hội VII của Quốc tế Cộng sản đã quyết định nhiệm vụ quốc tế của các đảng cộng sản là thành lập mặt trận nhân dân rộng rãi ở các nước, chống chủ nghĩa phát xít, chống chiến tranh, bảo vệ hoà bình. Khẩu hiệu trung tâm của các đảng cộng sản lúc này là "đấu tranh cho hoà bình".

Đoàn đại biểu Đảng ta gồm các đồng chí Lê Hồng Phong, Nguyễn Thị Minh Khai và Hoàng Văn Nọn đã tham dự và đọc tham luận tại Đại hội. Đại hội cũng đã công nhận Đảng ta là một phân bộ của Quốc tế Cộng sản.

Trong thời gian này, Chủ tịch Hồ Chí Minh đang hoạt động ở Liên Xô, Người đã tham dự Đại hội với tư cách là đại biểu của Ban Phương Đông của Quốc tế Cộng sản; Người đã tích cực tham gia thảo luận các chuyên đề ở các tiểu ban, đóng góp nhiều ý kiến cho Đại hội. Đồng thời, Người cũng mang hết sức mình giúp Đoàn đại biểu Đảng ta hoàn thành nhiệm vụ ở Đại hội. Tr.130.

13. *Kế hoạch Xtalây- Taylo:* Để tiến hành "chiến tranh đặc biệt", đế quốc Mỹ đã đề ra kế hoạch Xtalây - Taylo (tên của hai viên tướng Mỹ). Theo kế hoạch này, chúng đề ra ba biện pháp để thực hiện ý đồ chiến lược:

1. Tăng cường quân ngụy, dùng quân ngụy do cố vấn Mỹ chỉ huy. Sử dụng nhiều phương tiện chiến tranh như máy bay trực thăng, xe thiết giáp...,

nhằm nhanh chóng tiêu diệt các lực lượng cách mạng miền Nam.

2. Xây dựng bộ máy ngụy quyền mạnh và ngăn chặn phong trào đấu tranh của nhân dân các thành thị, giữ vững thành thị, đồng thời tiêu diệt phong trào cách mạng ở nông thôn bằng việc "bình định" và lập "ấp chiến lược".

3. Ngăn chặn biên giới, kiểm soát vùng ven biển, cô lập cách mạng miền Nam bằng việc cắt đứt nguồn chi viện từ miền Bắc.

Thực hiện kế hoạch Xtalây - Taylo, đế quốc Mỹ hy vọng chuyển sang tiến công nhằm giành lại thế chủ động. Chúng đặt quyết tâm "bình định" xong miền Nam trong vòng 18 tháng.

Kế hoạch Xtalây - Taylo được tiến hành từ cuối năm 1961, đến đầu năm 1964 bị phá sản hoàn toàn. Tr.140.

14. *Cách mạng Tháng Mười:* Cuộc cách mạng vô sản thắng lợi đầu tiên trên thế giới. Dưới sự lãnh đạo của Đảng bônsêvích Nga, đứng đầu là V.I.Lênin, ngày 7-11 (tức ngày 25 – 10 theo lịch Nga) - 1917, giai cấp công nhân và nhân dân lao động Nga đã vùng dậy lật đổ chính quyền của giai cấp tư sản thành lập chính quyền Xôviết do V.I.Lênin đứng đầu. Cách mạng Tháng Mười đã đập tan bộ máy thống trị của các giai cấp bóc lột, lập nên nhà nước kiểu mới: Chính quyền Xôviết, một hình thức của chuyên chính vô sản.

Cách mạng Tháng Mười thắng lợi đã mở đầu một thời đại mới, thời đại quá độ từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa xã hội trên phạm vi toàn thế giới. Cách mạng Tháng Mười đã thức tỉnh giai cấp công nhân và toàn thể nhân dân các dân tộc bị áp bức, soi sáng con đường cho các dân tộc bị nô dịch đi tới cách mạng giải phóng và tiến lên chủ nghĩa xã hội. Tr.166.

15. *Xôviết Nghệ - Tĩnh:* Là phong trào đấu tranh của nhân dân hai tỉnh Nghệ An và Hà Tĩnh chống thực dân Pháp và tay sai đã phát triển thành nhiều cuộc biểu tình có vũ trang, đánh đổ chính quyền địch ở nhiều địa phương, thành lập chính quyền cách mạng kiểu xôviết và thực hiện nhiều biện pháp cách mạng, đem lại quyền lợi cho nhân dân như chia ruộng công, bài trừ mê tín dị đoan, trấn áp bọn phản cách mạng, v.v..

Hoảng sợ trước sức mạnh của nhân dân, thực dân Pháp và tay sai đã dìm phong trào Xôviết Nghệ - Tĩnh trong biển máu.

Phong trào Xôviết Nghệ - Tĩnh nổ ra khi Chủ tịch Hồ Chí Minh đang hoạt động ở nước ngoài. Mặc dù vậy, Người vẫn theo dõi chặt chẽ tình hình và thường xuyên báo cáo với Quốc tế Cộng sản và Quốc tế Nông dân để xin chỉ thị và kêu gọi ủng hộ phong trào này. Báo cáo của Người gửi Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản nhan đề là: "Nghệ Tĩnh đỏ", trong đó Người khẳng định: "Bom đạn, súng máy, đốt phá, đồn binh... đều bất lực không dập tắt nổi phong trào cách mạng của Nghệ – Tĩnh".

Phong trào cách mạng 1930 - 1931 mà đỉnh cao là Xôviết Nghệ - Tĩnh là cuộc tổng diễn tập đầu tiên của quần chúng cách mạng do Đảng ta lãnh đạo. Tr.166.

16. *Cuộc đảo chính ngày 1-11-1963:* Ngày 1-11-1963, đế quốc Mỹ đã chủ mưu làm đảo chính, lật đổ Ngô Đình Diệm, đưa Dương Văn Minh, một nhân vật đại biểu cho nhóm quân sự thân Mỹ, lên cầm đầu chính quyền bù nhìn ở miền Nam Việt Nam.

Nguyên nhân cuộc đảo chính là do những chính sách và kế hoạch xâm lược của đế quốc Mỹ và Ngô Đình Diệm ở miền Nam Việt Nam liên tiếp bị phá sản và có nguy cơ thất bại, do sự thống trị độc tài của Ngô Đình Diệm,... tất cả những cái đó dẫn đến tình hình là hàng ngũ tay sai ngày càng lục đục và chia rẽ. Mặt khác, cuộc đảo chính bộc lộ rõ âm mưu của đế quốc Mỹ cố kéo dài và mở rộng chiến tranh ở miền Nam Việt Nam. Thực tế Dương Văn Minh được đưa lên cầm đầu chính quyền tay sai trong cuộc đảo chính này không đem lại tình hình tốt đẹp cho đế quốc Mỹ. Ngược lại chúng ngày càng bị lún sâu vào những thất bại mới liên tiếp và sự khủng hoảng sâu sắc hơn trong nội bộ bè lũ tay sai. Tr.174.

17. Báo *Sự thật* (Liên Xô): Tờ báo ra hằng ngày, cơ quan của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô. Số 1 của báo phát hành ngày. 22-4 (lịch cũ), tức là ngày 5-5-1912 ở Pêtécbua.

Sự thật là tờ báo kế tiếp truyền thống của tờ *Tia lửa* trước đó của V.I. Lênin. Báo *Sự thật* là vũ khí tư tưởng của Đảng Cộng sản Liên Xô trong việc động viên, cổ vũ quần chúng xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Xôviết xã hội chủ nghĩa.

Trong hơn hai năm tồn tại dưới chế độ Nga hoàng, báo *Sự thật* bị kiểm duyệt và đóng cửa tới 8 lần. Song nó vẫn tồn tại với những tên khác nhau.

Khi chế độ Nga hoàng bị lật đổ, tờ *Sự thật* lại tái bản ngày 5-3-1917. Sau đó toà báo bị bọn phản động phá hoại, song báo vẫn tiếp tục phát hành dưới những tên: *Trang sự thật, Vô sản, Công nhân, Con đường của công nhân.*

Sau thắng lợi của Cách mạng Tháng Mười, tờ *Sự thật* bắt đầu xuất bản lại từ ngày 27-10-1917. Tr.195.

18. *Chiến thắng của Hồng quân Liên Xô chống phát xít Đức:* Ngày 22-6-1941, 190 sư đoàn của phát xít Đức và các nước chư hầu bất ngờ tiến công vùng biên giới phía tây Liên Xô và tổ chức nhiều mũi tiến sâu vào lãnh thổ Liên Xô.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Liên Xô, quân đội và nhân dân Liên Xô đã đứng dậy tiến hành cuộc chiến tranh giữ nước vĩ đại. Ngay những năm tháng đầu tiên của cuộc chiến đấu, quân đội và nhân dân Liên Xô đã giành những thắng lợi to lớn, trong đó có trận đánh thắng ở Xmôlenxcơ (từ

tháng 7 đến tháng 9-1941); cuộc chiến đấu bảo vệ Lêningrát bắt đầu từ tháng 8-1941; cuộc phòng thủ ở Kiép (từ tháng 7 đến tháng 9-1941); ở ÔĐétxa (từ tháng 8 đến tháng 10-1941); ở Xêváttôpôn (từ tháng 11-1941 đến tháng 7-1942). Trong chiến dịch tấn công mùa đông 1941-1942, quân đội Liên Xô đã chiến thắng rực rỡ quân phát xít Đức ở Rôtxtốp trên sông Đông, ở Crimê, ở Tikhơvin... Phối hợp với các cuộc chiến đấu của du kích vùng địch hậu, quân đội Xôviết đã phá tan kế hoạch chiến lược tiến công bất ngờ và chớp nhoáng của phát xít Đức, gây cho chúng nhiều thất bại nặng nề.

Tháng 12-1941, quân phát xít Đức bị quân đội Liên Xô đánh tan ở gần Mátxcơva. Đây là thất bại to lớn đầu tiên của phát xít Đức trong năm đầu của cuộc chiến tranh.

Sang năm 1942, Hítle tiếp tục điều động 266 sư đoàn, trong đó có 193 sư đoàn quân Đức vào mặt trận Xô - Đức. Chúng tiến công vào Xtalingrát. Quân đội Liên Xô phản công mãnh liệt ở mặt trận Xtalingrát, diệt 33 vạn tên phát xít (ngày 2-2-1943). Sau đó, quân địch liên tiếp bị tiêu diệt ở nhiều nơi trên lãnh thổ Liên Xô.

Mùa hè năm 1943, phát xít Đức tập trung trên mặt trận Xô - Đức tới 257 sư đoàn.

Sau trận thắng giòn giã của quân đội Liên Xô ở mặt trận Cuốc, quân đội Liên Xô bắt đầu mở cuộc tổng phản công trên một quy mô 2.000 kilômét, giành thắng lợi liên tiếp ở nhiều mặt trận, tạo ra một khả năng chuyển biến cơ bản của cuộc chiến tranh giữ nước vĩ đại.

Năm 1944, quân đội Liên Xô mở nhiều chiến dịch tấn công rộng lớn, quét sạch bọn phát xít ra khỏi lãnh thổ Liên Xô.

Sau khi giải phóng Tổ quốc Xôviết, quân đội Liên Xô đã phối hợp với quân đội các nước anh em, giải phóng hàng loạt nước châu Âu như Ba Lan, Tiệp Khắc, v.v.. Tháng 4-1945, quân đội Liên Xô tiến công đánh chiếm sào huyệt của phát xít Đức ở Béclin, buộc chúng phải đầu hàng không điều kiện ngày 8-5-1945.

Thắng lợi của Liên Xô chứng tỏ sức mạnh vô địch của nhân dân và quân đội Liên Xô dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Liên Xô, là thắng lợi của chế độ xã hội chủ nghĩa ưu việt. Thắng lợi của Liên Xô tạo thêm sức mạnh cho cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc của nhân dân các nước.

Việc tiêu diệt phát xít Đức và quân phiệt Nhật đã kết thúc cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai. Tr.206.

19. *Đề nghị 6 điểm của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam:* Ngày 7-11-1963, Hội nghị Ban thường trực Uỷ ban Trung ương Mặt trận

dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đã đánh giá và nhận định về việc đế quốc Mỹ làm cuộc đảo chính lật đổ Ngô Đình Diệm.

Hội nghị ra tuyên bố nêu sáu yêu sách cấp bách nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam sau khi tập đoàn Ngô Đình Diệm bị lật đổ. Đó là:

"1. Phải triệt hạ vô điều kiện toàn bộ chế độ độc tài phát xít Ngô Đình Diệm, bao gồm đường lối lệ thuộc Mỹ, các chính sách chống cộng, các chính sách chiến tranh, độc tài phát xít, các chính sách phản động nói chung về đối nội cũng như đối ngoại, các hình thức tổ chức chính trị phản động...của chúng. Phải trả tự do cho tất cả tù chính trị và trừng trị những bọn có nhiều nợ máu đối với nhân dân.

2. Thực hiện một nền dân chủ thực sự.

3. Phải chấm dứt ngay sự xâm lược của đế quốc Mỹ ở miền Nam. Đế quốc Mỹ phải tôn trọng độc lập và chủ quyền của miền Nam Việt Nam.

4. Phải thực hiện chính sách kinh tế độc lập, dân chủ và hợp lý để nâng cao dần mức sống của nhân dân, tiến tới chiến thắng thất nghiệp và nghèo dốt.

5. Đình chỉ chiến tranh, khôi phục lại hoà bình, an ninh và ổn định ở nông thôn và các vùng khác ở miền Nam.

6. Các phái hữu quan ở miền Nam cùng nhau thương lượng để đi đến ngừng bắn và giải quyết các vấn đề trọng đại của đất nước". Tr.208.

20. *Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí Hội:* Cuối năm 1924, sau một thời gian hoạt động cách mạng ở nước ngoài, Nguyễn Ái Quốc đến Quảng Châu (Trung Quốc) để xúc tiến việc chuẩn bị thành lập Đảng. Tháng 6-1925, tại đây, Người đã sáng lập *Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí Hội* - một tổ chức tiền thân của Đảng ta. Hội có chính cương, chương trình hoạt động và Điều lệ tóm tắt. Cơ quan tuyên truyền của Hội là tuần báo *Thanh niên*. Tại Quảng Châu, Tổng bộ *Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí Hội* đã mở các lớp huấn luyện chính trị. Nguyễn Ái Quốc là người trực tiếp phụ trách tổ chức và huấn luyện các lớp học này.

Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí Hội là một tổ chức cách mạng đầu tiên ở nước ta theo xu hướng chủ nghĩa cộng sản khoa học. Hội đã đi vào quần chúng, vận động công nhân, nông dân theo quan điểm tư tưởng của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Được sự giáo dục của Nguyễn Ái Quốc về chủ nghĩa Mác-Lênin, về đường lối và phương pháp cách mạng, về đạo đức cách mạng, được rèn luyện trong phong trào đấu tranh của quần chúng, rất nhiều cán bộ của *Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí Hội* sau này đã trở thành những người cộng sản chân chính và là nòng cốt của Đảng ta.

Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí Hội đã làm tròn sứ mệnh lịch sử của mình là chuẩn bị về chính trị, tư tưởng và tổ chức cho một đảng cộng sản chân chính ra đời ở Việt Nam. Tr.217.

21. *Cuộc bạo động Yên Bái:* Cuộc khởi nghĩa do Việt Nam Quốc dân Đảng tổ chức và thực hiện. Việt Nam Quốc dân Đảng là một tổ chức cách mạng theo xu hướng quốc gia tư sản, thành lập ngày 25-12-1927.

Do đường lối tổ chức không chặt chẽ, lại kết nạp đảng viên dễ dãi, để bọn mật thám chui vào nên đầu năm 1930, cơ sở của Đảng bị vỡ ở nhiều nơi, nhiều cán bộ, đảng viên bị bắt. Trước tình hình đó, các lãnh tụ của Đảng là Nguyễn Thái Học và Nguyễn Khắc Nhu quyết định khởi nghĩa, vì cho rằng: đằng nào Đảng cũng bị khủng bố và bị tiêu diệt, cho nên cứ bạo động, "không thành công cũng thành nhân".

Ngày 11-2-1930, 10 giờ tối, bạo động đã nổ ra. Nghĩa quân chiếm các đồn Pháp ở Yên Bái. Một bộ phận binh lính Việt Nam trong quân đội Pháp phản chiến tham gia vào quân khởi nghĩa. Nghĩa quân chiếm được nhà dây thép, nhà ga, phát truyền đơn, hô hào quần chúng và binh lính hưởng ứng. Ngay sáng hôm sau, thực dân Pháp đã phản công, cuộc bạo động bị thất bại. Trong vòng một tuần, phong trào khởi nghĩa bị dập tắt ở các nơi. Nguyễn Thái Học và các lãnh tụ khác bị bắt và bị xử tử. Việt Nam Quốc dân Đảng cũng bị tan rã.

Trong lúc Việt Nam Quốc dân Đảng chuẩn bị khởi nghĩa, Nguyễn Ái Quốc đang ở Xiêm (Thái Lan). Nghe tin đó, Nguyễn Ái Quốc đã nhận xét: “Cuộc bạo động nổ ra lúc này là quá sớm, và khó thành công”: Người muốn gặp các lãnh tụ của Việt Nam Quốc dân Đảng để "bàn lại kế hoạch" nhưng không thực hiện được. Tr.218.

22. *Hội nghị chính trị đặc biệt:* Căn cứ theo Điều 67 của Hiến pháp nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và yêu cầu phải tăng cường hơn nữa sự đoàn kết nhất trí trong toàn dân trước âm mưu của đế quốc Mỹ đang đẩy mạnh và mở rộng chiến tranh xâm lược nước ta, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã quyết định triệu tập và chủ trì Hội nghị Chính trị đặc biệt. Hội nghị họp từ ngày

27 đến 28-3-1964, tại hội trường Ba Đình (Hà Nội). Dự Hội nghị có các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và hơn 300 đại biểu của những cán bộ lão thành, những nhà hoạt động chính trị được nhân dân yêu quý, những người tiêu biểu cho các giới, các ngành..., những anh hùng và chiến sĩ thi đua, những người trí thức tiến bộ và những nhân sĩ yêu nước, v.v..

Hội nghị đã nghe và thảo luận Báo cáo của Chủ tịch Hồ Chí Minh về những thành tích to lớn của nhân dân ta trong 10 năm qua, về tình hình hiện tại và nhiệm vụ trước mắt, đường lối đối nội và đối ngoại của Đảng và Chính phủ ta. Toàn thể Hội nghị đã nhất trí với Báo cáo của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Trong Hội nghị này, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã kêu gọi đồng bào miền Bắc ra sức thi đua "mỗi người làm việc bằng hai để đền đáp lại cho đồng bào miền Nam ruột thịt". Bản báo cáo tại Hội nghị chính trị đặc biệt là một văn kiện lớn được phổ biến sâu rộng trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta.

Sau Hội nghị này, Ban Chấp hành Trung ương Đảng và Thủ tướng Chính phủ đã ra chỉ thị phát động và hướng dẫn tổ chức cao trào thi đua làm việc theo lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh: Mỗi người làm việc bằng hai, ra sức thi đua xây dựng và bảo vệ miền Bắc, tích cực ủng hộ cách mạng giải phóng miền Nam. Tr.220.

23. *Chiến tranh đặc biệt:* Chiến lược chiến tranh do đế quốc Mỹ tiến hành ở miền Nam Việt Nam từ năm 1961 đến đầu năm 1965. Đây cũng là một bộ phận quan trọng trong chiến lược toàn cầu phản cách mạng của Mỹ.

Đặc điểm chủ yếu của chiến lược chiến tranh này là được tiến hành theo công thức cố vấn Mỹ chỉ huy, vũ khí, trang bị và các phương tiện chiến tranh khác do Mỹ cung cấp; quân đội tay sai trực tiếp thực hiện nhằm chống lại các lực lượng vũ trang và nhân dân miền Nam Việt Nam.

Kế hoạch Xtalây - Taylo là xương sống của chiến tranh đặc biệt (xem thêm chú thích kế hoạch Xtalây - Taylo trong tập này).

Sau khi "chiến tranh đặc biệt" bị thất bại ở miền Nam Việt Nam, đế quốc Mỹ liều lĩnh chuyển sang thực hiện "chiến tranh cục bộ". Tr.228.

24. *Hội nghị lần thứ chín Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khoá III):* Hội nghị họp vào tháng 12-1963. Hội nghị đã tổng kết kinh nghiệm phong phú của cách mạng miền Nam trong những năm qua và định ra những phương hướng, nhiệm vụ cho cuộc kháng chiến của nhân dân ta chống Mỹ trong thời gian tới. Hội nghị nhận định rằng quân và dân miền Nam đã giành

được những thắng lợi quan trọng trong chống "chiến tranh đặc biệt" của đế quốc Mỹ. Thắng lợi đó đã chỉ ra cho quân và dân miền Nam khả năng kiềm chế và thắng địch trong "chiến tranh đặc biệt" và phải sẵn sàng đối phó nếu địch liều lĩnh gây chiến tranh cục bộ ở miền Nam.

Hội nghị vạch ra phương châm đấu tranh của cách mạng miền Nam: "Phương châm chiến lược chung của cuộc chiến tranh cách mạng của nhân dân miền Nam là chiến đấu lâu dài, dựa vào sức mình là chính; về phương châm đấu tranh thì kết hợp đấu tranh chính trị với đấu tranh vũ trang một cách linh hoạt tuỳ theo từng vùng, từng thời kỳ khác nhau". Để giành thắng lợi, cần tích cực chủ động, linh hoạt và phối hợp chặt chẽ các mặt đấu tranh. Cần tăng cường lực lượng của ta về mọi mặt, đặc biệt là lực lượng quân sự. Ra sức chuẩn bị, nắm thời cơ thuận lợi để giành thắng lợi hoàn toàn.

Hội nghị đề ra nhiệm vụ trước mắt của cách mạng miền Nam là xây dựng lực lượng chính trị và vũ trang; xây dựng và mở rộng căn cứ địa; phá phần lớn "ấp chiến lược", làm chủ vùng rừng núi và phần lớn nông thôn đồng bằng, tạo điều kiện cho phong trào quần chúng ở thành thị nổi dậy, dồn chế độ của Mỹ và tay sai tới chỗ khủng hoảng sâu sắc, tạo thế chủ động về chiến lược, tạo thời cơ giành những thắng lợi có tính chất quyết định.

Hội nghị nhấn mạnh hai mục tiêu chủ yếu cần phải đạt cho được là:

1- Tiêu diệt từng bộ phận quân đội địch, tạo điều kiện làm tan rã hoàn toàn lực lượng quân sự của địch. 2- Làm thất bại kế hoạch gom dân, lập "ấp chiến lược", giành nhân lực, vật lực cho cách mạng, làm chủ rừng núi và phần lớn đồng bằng.

Trên cơ sở những nhiệm vụ chung, Hội nghị đề ra 8 công tác cụ thể cho cách mạng miền Nam.

Hội nghị lần thứ chín Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã làm sáng tỏ thêm những vấn đề về đường lối chiến lược, sách lược của cách mạng miền Nam mà Đảng ta đã đề ra trước đây. Tr.232.

25. *Kỳ họp thứ 8 Quốc hội khoá II:* Họp từ ngày 29-3 đến ngày 4-4-1964, tại Hà Nội. Trong kỳ họp này, Quốc hội đã nghe và thảo luận báo cáo về công tác của Uỷ ban Thường vụ Quốc hội; Báo cáo của Chính phủ về kế hoạch và ngân sách Nhà nước năm 1964; Báo cáo của Toà án nhân dân tối cao và của Viện kiểm sát nhân dân tối cao. Quốc hội còn nghe báo cáo về kết quả Hội nghị Chính trị đặc biệt do Chủ tịch Hồ Chí Minh triệu tập hồi tháng 3-1964.

Quốc hội đã thông qua *Nghị quyết* về kế hoạch Nhà nước năm 1964; *Nghị quyết* phê chuẩn ngân sách Nhà nước năm 1964; *Nghị quyết* về kết quả của Hội nghị Chính trị đặc biệt.

Quốc hội kêu gọi toàn thể đồng bào miền Bắc ra sức thực hiện lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Mỗi người chúng ta phải làm việc bằng hai để

đền đáp lại cho đồng bào miền Nam ruột thịt", quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược và xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội. Tr.238.

26. *Cách mạng Pháp* (1789-1794): Cuộc cách mạng tư sản điển hình nhất ở châu Âu. Nó đã xoá bỏ chế độ phong kiến chuyên chế - một chế độ mục nát bị nhân dân lao động và giai cấp tư sản Pháp hết sức căm ghét, - mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển mạnh mẽ ở Pháp và một số nước châu Âu.

Cuộc cách mạng này có ảnh hưởng lớn đến các cuộc cách mạng tư sản ở châu Âu trong thế kỷ XIX. Nhưng vì là cách mạng tư sản, cho nên nó vẫn duy trì chế độ tư hữu và chế độ bóc lột. Thực chất của nó chỉ là việc đưa một nhóm người thuộc giai cấp tư sản bóc lột này vào chính quyền thay thế một nhóm người thuộc giai cấp phong kiến trước kia mà thôi. Đó chính là điều khác nhau căn bản giữa cách mạng tư sản với bất cứ cuộc cách mạng vô sản nào. Tr.246.

27. *Công xã Pari:* Cuối thế kỷ XIX, mâu thuẫn giữa giai cấp vô sản với tư sản trong xã hội Pháp ngày càng trở nên gay gắt. Trước cuộc xâm lược của quân Đức, Chính phủ tư sản Pháp đầu hàng đã cắt nhượng cho Đức 2 tỉnh Andátxơ và Lôren, chịu bồi thường 5 tỉ phrăng, mở đường cho lính Đức tiến vào sát Thủ đô Pari. Công nhân và nhân dân Pari đã tự vũ trang và tổ chức bố phòng để bảo vệ thành phố. Nhưng bọn tư sản, đứng đầu là tên phản động Chie, đã ra lệnh tước vũ khí của công nhân, giải tán các tuyến phòng thủ. Điều đó làm nhân dân căm phẫn nổi dậy khởi nghĩa vào ngày 18-3-1871, đánh đuổi giai cấp tư sản, thành lập chính quyền mới ở Pari, gọi là Công xã Pari - Chính quyền đầu tiên của giai cấp vô sản trên thế giới.

Cuộc cách mạng năm 1871 và việc thành lập Công xã Pari là cuộc cách mạng vô sản đầu tiên thiết lập Nhà nước của giai cấp vô sản, đánh dấu bước phát triển mới của phong trào công nhân quốc tế. Nhưng giai cấp công nhân Pháp lúc này chưa có một chính đảng tiền phong lãnh đạo, chưa thực hiện được liên minh công nông và chưa kiên quyết trấn áp kẻ thù. Trong khi đó, giai cấp tư sản Pháp câu kết với bọn xâm lược Đức phản công quyết liệt, cho nên sau 72 ngày tồn tại, Công xã Pari đã bị thất bại (tháng 5-1781). Tr.246.

28. *Kế hoạch Mắc Namara:* Tháng 2-1964, Tổng thống Mỹ Giônxơn thông qua một kế hoạch xâm lược mới, gọi là kế hoạch Giônxơn - Mắc Namara. Kế hoạch này được đưa ra thực hiện từ tháng 3-1964. Với kế hoạch này, đế

quốc Mỹ đặt quyết tâm bình định miền Nam trong vòng 2 năm (1964-1965).

Kế hoạch này gồm 3 phần:

1. Thực hiện các chuyến bay do thám trên miền Bắc Việt Nam, bắt cóc công dân Bắc Việt Nam để khai thác tình báo, bên cạnh đó là thực hiện các cuộc tiến công biệt kích từ biển vào miền Bắc, sử dụng các đội nhảy dù vào miền Bắc để phá hoại.

2. Thực hiện cuộc tiến công bằng không quân vào Lào, chuẩn bị cho cuộc chiến tranh không quân chống lại Bắc Việt Nam, nhằm gây sức ép đối với Bắc Việt Nam.

3. Thực hiện các cuộc tuần tra bằng tàu chiến áp sát vịnh Bắc Bộ là nơi có hải cảng để phá hoại và gây chiến tranh bằng hải quân đối với miền Bắc.

Toàn bộ kế hoạch này của đế quốc Mỹ nhằm gây sức ép đối với Bắc Việt Nam, phá hoại Bắc Việt Nam với hy vọng là Bắc Việt Nam mà yếu thì "Việt cộng" ở Nam Việt Nam sẽ gặp nhiều khó khăn, trên cơ sở đó mà nhanh chóng bình định miền Nam Việt Nam.

Trên thực tế, kế hoạch này đã bị thất bại nhanh chóng. Tr. 252.

29. *Bản Tuyên ngôn độc lập của nước Mỹ:* Cuộc chiến tranh giải phóng của nhân dân Bắc Mỹ chống chủ nghĩa thực dân Anh bắt đầu từ 1775 đến 1781. Trong cuộc chiến tranh giải phóng này, các xứ thuộc địa ở Bắc Mỹ đã tổ chức các Đại hội đại biểu để thảo luận các biện pháp chống thực dân Anh. Đại hội lần thứ 2 ở Philađenphi đã cử ra một Uỷ ban do Giépphécxơn làm Chủ tịch để thảo ra Nghị quyết tuyên bố các xứ thuộc địa là những nước tự do và độc lập, tách khỏi quyền lực của Anh hoàng. Bản *Nghị quyết* đó được đại biểu 13 bang thông qua ngày 4-7-1776 và trở thành bản *Tuyên ngôn độc lập* của nước Mỹ.

Bản *Tuyên ngôn* này tiêu biểu cho nguyện vọng của các dân tộc thuộc địa ở Bắc Mỹ đấu tranh giành độc lập, tự do cho nhân dân Mỹ.

Nhưng sau khi giành được độc lập, giai cấp tư sản Mỹ nắm được chính quyền đã phản bội quyền lợi của nhân dân Mỹ, thi hành chính sách phân biệt chủng tộc, áp bức bóc lột nhân dân trong nước, đồng thời xâm lược các nước khác bằng chủ nghĩa thực dân cũ rồi chủ nghĩa thực dân mới, chà đạp trắng trợn lên những nguyên tắc tự do, bình đẳng, bác ái đã ghi trong bản *Tuyên ngôn độc lập* của nước Mỹ. Tr.272.

30. *Kỳ họp thứ nhất Quốc hội khoá III:* Họp từ ngày 25-6 đến ngày 3-7-1964, tại Hà Nội.

Trong kỳ họp này, Quốc hội đã nghe và thảo luận Báo cáo của Uỷ ban Thường vụ Quốc hội về kết quả bầu cử đại biểu Quốc hội khoá III và quyết định về tư cách đại biểu Quốc hội. Đồng thời Quốc hội đã nghe và thảo luận *Báo cáo Chính trị* của Thủ tướng Chính phủ; các báo cáo bổ sung về phong trào thi đua "mỗi người làm việc bằng hai để đền đáp lại cho đồng bào miền Nam ruột thịt"; Báo cáo về tình hình đấu tranh giải phóng của đồng bào miền Nam và tình hình đấu tranh của toàn dân ta để thực hiện hoà bình thống nhất nước nhà.

Cũng trong kỳ họp này, Quốc hội đã bầu lại các chức vị và các cơ quan lãnh đạo của Nhà nước ta. Quốc hội hoàn toàn nhất trí bầu đồng chí Hồ Chí Minh làm Chủ tịch nước và đồng chí Tôn Đức Thắng làm Phó Chủ tịch nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà; đồng chí Trường Chinh làm Chủ tịch Uỷ ban Thường vụ Quốc hội; đồng chí Phạm Văn Đồng làm Thủ tướng Chính phủ.

Quốc hội thông qua Nghị quyết thành lập Uỷ ban văn hoá và xã hội của Quốc hội; Nghị quyết về Báo cáo Chính trị của Hội đồng Chính phủ cùng một số nghị quyết khác.

Quốc hội ra *Tuyên bố* lên án đế quốc Mỹ tiến thêm một bước trên con đường phiêu lưu của chúng ở miền Nam Việt Nam và Đông Dương; đồng thời động viên quân và dân ta quyết chiến quyết thắng giặc Mỹ xâm lược, thực hiện một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh. Tr.280.

31. *Khối quân sự Đông - Nam Á* (SEATO): Được thành lập sau Hội nghị Manila (Philíppin) và Hội nghị Băng Cốc (Thái Lan), do Mỹ triệu tập vào tháng 9-1954.

Tham gia SEATO có các nước Mỹ, Anh, Pháp, Ôxtrâylia, Niu Dilân, Philíppin, Thái Lan, Pakixtan, do Mỹ cầm đầu.
Sau thắng lợi hoàn toàn của nhân dân ba nước Đông Dương trong cuộc kháng chiến chống Mỹ xâm lược (1954-1975), khối SEATO lâm vào tình trạng khủng hoảng sâu sắc. Tháng 9-1975, khối SEATO buộc phải tuyên bố tự giải tán. Tr.336.

32. *Trận Trân Châu Cảng*: Trận đánh mở đầu chiến tranh Thái Bình Dương trong Chiến tranh thế giới thứ hai.

Ngày 7-12-1941, Nhật không tuyên chiến bất ngờ tấn công hạm đội Mỹ ở cửa biển Trân Châu (Pearl Habour), căn cứ quân sự của Mỹ ở quần đảo Haoai. Mỹ cho rằng Nhật sẽ tấn công Liên Xô nên thiếu sự đề phòng và đã bị thiệt hại nặng; năm trong tám thiết giáp hạm bị đánh đắm, ba chiếc còn lại hư hỏng nặng, mất 19 tàu chiến khác và 177 máy bay. Đây là sự kiện chưa từng có trong lịch sử chiến tranh hải quân. Hai ngày sau, ở ngoài khơi Malaixia, thiết giáp hạm *Prince of Wales* và tuần dương hạm *Repulse* của Anh cũng bị Nhật đánh đắm. Sau đó, phe Đức - Ý - Nhật đều tuyên chiến với Mỹ. Cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai lan ra khắp thế giới. Tr.339.

33. *Hội nghị quốc tế đoàn kết với nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược, bảo vệ hoà bình:* Hội nghị do Uỷ ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Uỷ ban bảo vệ hoà bình thế giới của Việt Nam, Uỷ ban đoàn kết nhân dân Á - Phi của Việt Nam tổ chức tại Hà Nội từ ngày 25 đến ngày 29-11-1964.

Dự Hội nghị có 64 đoàn đại biểu thay mặt cho nhân dân 52 nước và 12 tổ chức quốc tế. Sau khi Đoàn đại biểu Việt Nam Dân chủ Cộng hoà và Đoàn đại biểu Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam báo cáo về tội ác của đế quốc Mỹ ở Việt Nam và cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam chống Mỹ, Hội nghị đã nghe 65 bản tham luận của các đoàn đại biểu lên án đế quốc Mỹ xâm lược và ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân ta.

Hội nghị thông qua một số nghị quyết quan trọng ủng hộ nhân dân Việt Nam và nhân dân các nước chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân. Hội nghị gửi thư tới nhân dân miền Nam Việt Nam và nhân dân tiến bộ Mỹ.

Hội nghị quyết định hằng năm lấy ngày 20-12, ngày thành lập Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam làm ngày đoàn kết của nhân dân thế giới ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam. Tr.343.

34. *Ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam:* Cuối năm 1944, tình hình thế giới và trong nước có nhiều biến chuyển thuận lợi cho cách mạng. Trên cơ sở lực lượng chính trị đã phát triển và lực lượng vũ trang nhân dân đang hình thành. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ra *Chỉ thị thành lập Đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân.*

Nhiệm vụ chính của Đội là thực hành vũ trang tuyên truyền, giúp đỡ các cán bộ và lực lượng vũ trang ở các địa phương; kêu gọi, tổ chức toàn dân đứng dậy, chuẩn bị cơ sở chính trị và quân sự cho cuộc khởi nghĩa vũ trang giành chính quyền trong cả nước.

Theo chỉ thị đó, ngày 22-12-1944, Đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân gồm 34 người do đồng chí Võ Nguyên Giáp chỉ huy, được thành lập trong khu rừng Sam Cao, thuộc tổng Hoàng Hoa Thám, châu Nguyên Bình (Cao Bằng). Dưới lá cờ đỏ sao vàng, toàn Đội đã đọc 10 lời thề danh dự. Ngay sau khi mới thành lập, đội quân cách mạng ấy đã đánh thắng 2 trận

đầu tiên ở Phay Khắt và Nà Ngần (Cao Bằng) ngày 24 và 25-12-1944, cổ vũ phong trào đánh Nhật đuổi Pháp, mở đường cho những thắng lợi tiếp theo. Đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân là khởi điểm phát triển thành Quân đội nhân dân Việt Nam và ngày 22-12 được lấy là Ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam. Tr.349.

35. *Tết trồng cây:* Ngày 28-12-1958, Chủ tịch Hồ Chí Minh - dưới bút danh Trần Lực - đã viết bài đăng báo *Nhân dân*, nhan đề: *Tết trồng cây.* Người phân tích ý nghĩa và lợi ích thiết thực của việc trồng cây đối với đất nước, gia đình và mỗi người dân. Cuối năm 1959, Người kêu gọi toàn dân hưởng ứng một tháng trồng cây từ ngày 6-1 đến ngày 6-2-1960, gọi là *Tết trồng cây.* Người khuyên nhân dân cần duy trì bền bỉ *Tết trồng cây.* Từ đó, hằng năm, mỗi khi mùa Xuân đến, nhân dân ta lại tổ chức *Tết trồng cây* theo lời Người và đời đời nhớ ơn Người.

Tết trồng cây trở thành một phong tục tập quán tốt đẹp của nhân dân ta trong những dịp vui Tết đón Xuân. Tr.356.

36. *Chiến thắng Ấp Bắc:* Ngày 2-1-1963 địch huy động hơn 2.000 quân gồm đủ các binh chủng cùng với một đại đội pháo 105 ly, một đại đội xe lội nước M.113, 13 tàu chiến, 21 máy bay dưới sự chỉ huy của tên tướng Mỹ R. York mở cuộc càn quét lớn vào Ấp Bắc, một ấp nhỏ chưa đầy 600 dân thuộc xã Tân Phú, huyện Cai Lậy, tỉnh Mỹ Tho (nay là tỉnh Tiền Giang).

Trận đánh diễn ra ác liệt từ 6 giờ sáng cho đến gần tối. Địch đã trút xuống xóm nhỏ này hàng chục tấn bom đạn nhưng kết cục vẫn phải chịu thất bại thảm hại. Tại đây, lần đầu tiên, với số quân ít hơn địch 10 lần, quân và dân miền Nam đã thắng lớn: tiêu diệt 450 tên địch, trong đó có 19 sĩ quan Mỹ; bắn rơi 8 máy bay, bắn bị thương 15 chiếc khác; bắn cháy 3 xe lội nước M.113, bắn chìm 1 tàu chiến, thu một số súng.

Chiến thắng Ấp Bắc đã thể hiện tinh thần chiến đấu vô cùng dũng cảm của quân và dân ta ở miền Nam. Nó chứng tỏ đồng bào miền Nam hoàn toàn có khả năng thắng Mỹ về quân sự trong "chiến tranh đặc biệt". Tr.358.

37. *Trận An Lão:* Đêm mồng 6 rạng ngày 7-12-1964, Quân giải phóng tấn công chi khu quân sự An Lão, một trong số 11 quận của tỉnh Bình Định và 3 cứ điểm Hội Long, Vụ Khánh, đồi 193. Sau hai ngày liên tục tiến công địch, Quân giải phóng đã tiêu diệt và làm bị thương 681 tên địch trong đó có 5 tên Mỹ, giải phóng 15.000 đồng bào, bắn cháy và phá huỷ 6 xe lội nước M.113, thu trên 300 súng các loại, bắn rơi 1 máy bay. Tr.359.

38. *Trận Bình Giã:* Đêm 4 rạng ngày 5-12-1964 Quân giải phóng đã đột nhập tiêu diệt "ấp chiến lược" Bình Giã (Bà Rịa), bao vây bắn phá chi khu quân sự Đức Thạch. Đến ngày 8-12 Quân giải phóng lại tiến công quận lỵ Đất Đỏ; ngày 9-12 tiêu diệt hoàn toàn chi đoàn xe lội nước M.113 trên đường số 2 và liên tục đánh địch 6 ngày liền từ ngày 28-12-1964 đến ngày 2-1-1965 tại các khu vực này.

Trận Bình Giã là trận đánh kéo dài nhất kể từ ngày có đấu tranh vũ trang chống Mỹ - nguỵ (đến tháng 12-1964). Quân ta đã giành được thắng lợi rất lớn: loại khỏi vòng chiến đấu hơn 2.000 tên địch, trong đó có 28 tên Mỹ; diệt 37 xe quân sự các loại, bắn rơi 24 máy bay, bắn hỏng 13 chiếc khác.

Chiến thắng Bình Giã có ý nghĩa chiến lược lớn, đánh dấu sự phá sản của chiến lược "chiến tranh đặc biệt" của đế quốc Mỹ ở miền Nam Việt Nam. Tr.359.

39. *Phong trào cải tiến quản lý hợp tác xã:* Là một cuộc vận động lớn được phát động ở nông thôn theo Nghị quyết Bộ Chính trị ngày 19-2-1962: "Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc". Cuộc vận động kéo dài trong 3 năm 1963-1965 nhằm 3 mục tiêu sau:

1. Cải tiến công tác quản lý hợp tác xã.

2. Cải tiến kỹ thuật và bước đầu xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật cho hợp tác xã.

3. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng và Nhà nước đối với nông nghiệp và hợp tác xã sản xuất nông nghiệp. Tr.367.

40. *Phong trào thanh niên "ba sẵn sàng":* Phong trào cách mạng của thanh niên hưởng ứng lời kêu gọi chống Mỹ, cứu nước của Ban Chấp hành Trung ương Đảng và của Chủ tịch Hồ Chí Minh, do Trung ương Đoàn phát động từ tháng 2-1965 với nội dung:

1. Thanh niên sẵn sàng chiến đấu, chiến đấu dũng cảm và sẵn sàng gia nhập các lực lượng vũ trang.

2. Thanh niên khắc phục khó khăn, đẩy mạnh sản xuất, học tập trong bất kỳ tình huống nào.

3. Thanh niên sẵn sàng đi bất cứ nơi nào, làm bất cứ việc gì mà Tổ quốc cần đến.

Trong một thời gian ngắn, hàng triệu thanh niên đã hăng hái tham gia phong trào "ba sẵn sàng", quyết tâm đi đầu trong sự nghiệp kháng chiến chống Mỹ, cứu nước. Đến cuối tháng 5-1965 đã có 2 triệu 50 vạn đoàn viên và thanh niên ghi tên tình nguyện thực hiện "ba sẵn sàng".

Phong trào tình nguyện "ba sẵn sàng" của thanh niên ta có ý nghĩa cách mạng quan trọng và có tác dụng thiết thực, góp phần vào thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước. Tr.380.

41. *Cải cách ruộng đất:* Cuộc vận động chống phong kiến được thực hiện từ tháng 11-1953 và kết thúc vào tháng 7-1956.

Sau gần 3 năm tiến hành, cuộc cải cách ruộng đất ở miền Bắc nước ta đã giành được những thắng lợi có tính chất chiến lược: đánh đổ giai cấp địa chủ phong kiến; xoá bỏ chế độ chiếm hữu ruộng đất phong kiến; thực hiện khẩu hiệu "người cày có ruộng", đưa nông dân lên địa vị người làm chủ ở nông thôn; tăng cường và củng cố khối liên minh công nông, cơ sở vững chắc của Mặt trận dân tộc thống nhất và của chính quyền dân chủ

nhân dân.

Cải cách ruộng đất là một chủ trương đúng. Song trong quá trình thực hiện, có những nơi, những lúc do không quán triệt đúng đường lối của Đảng ở nông thôn, không căn cứ vào hoàn cảnh cụ thể của từng địa phương nên đã phạm những sai lầm nghiêm trọng. Những sai lầm đó đã được Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh phát hiện và kịp thời chỉ đạo việc thực hiện sửa sai. Tr.392.

42. *Hội nghị nhân dân Đông Dương:* Trước tình hình đế quốc Mỹ tăng cường chiến tranh chống nhân dân Việt Nam và uy hiếp độc lập, hoà bình trung lập của Lào và Campuchia, Hội nghị nhân dân Đông Dương đã họp tại Phnôm Pênh, Thủ đô Campuchia, từ ngày 1 đến ngày 9-3-1965.

Tham gia Hội nghị có các đoàn đại biểu của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, Cộng đồng xã hội bình dân Campuchia, Neo Lào Hắcxạt, lực lượng trung lập Lào yêu nước và các đoàn thể, tổ chức khác thuộc ba nước Đông Dương.

Hội nghị đã cực lực lên án đế quốc Mỹ phá hoại Hiệp định Giơnevơ, gây ra cuộc chiến tranh xâm lược đầy tội ác chống nhân dân Việt Nam, can thiệp vũ trang vào Lào và âm mưu xâm lược Campuchia.

Hội nghị đã thông qua *Nghị quyết chung,* khẳng định tình đoàn kết của nhân dân Đông Dương trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược và thông qua 3 nghị quyết riêng về Việt Nam, Lào, Campuchia.

Hội nghị nhân dân Đông Dương là một sự kiện quan trọng trong đời sống chính trị và trong cuộc chiến đấu vì độc lập, tự do của nhân dân ba nước Đông Dương. Thắng lợi của Hội nghị là thắng lợi của tình đoàn kết chiến đấu không gì lay chuyển nổi của nhân dân ba nước Đông Dương. Tr.397.

43. *Mặt trận nhân dân Pháp:* Được thành lập năm 1935 theo sáng kiến của Đảng Cộng sản Pháp. Tham gia Mặt trận có Đảng Cộng sản, Đảng Xã hội cùng nhiều đảng phái và tổ chức cấp tiến khác, nhằm chống lại chủ nghĩa phát xít. Năm 1936, Mặt trận nhân dân giành được thắng lợi lớn trong cuộc bầu cử Nghị viện. Chính phủ Mặt trận nhân dân (1936-1938) đã thi hành nhiều chính sách tiến bộ.
Những chính sách tiến bộ ấy đã có ảnh hưởng đến tình hình Đông Dương. Kết hợp chặt chẽ chính sách của Mặt trận Dân chủ Đông Dương với các hoạt động bí mật, Đảng ta đã triệt để lợi dụng những khả năng tổ chức và đấu tranh công khai, hợp pháp và nửa hợp pháp để phát triển lực lượng

cách mạng của nhân dân. Nhờ đó, phong trào đấu tranh trong thời kỳ này phát triển mạnh mẽ. Tr.407.

44. *Mặt trận Dân chủ Đông Dương:* Trước sự bành trướng của chủ nghĩa phát xít và nguy cơ chiến tranh thế giới do phát xít Đức, Ý, Nhật ráo riết chuẩn bị, theo chủ trương của Quốc tế Cộng sản, các đảng cộng sản đều chuyển hướng hoạt động, thành lập mặt trận nhân dân rộng rãi chống phát xít, chống chiến tranh. Ở Việt Nam, tháng 7-1936, Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương họp hội nghị quyết định thành lập *Mặt trận nhân dân phản đế Đông Dương,* sau đó đổi tên là Mặt trận Dân chủ Đông Dương.Tr.407.

45. *Hội nghị Băngđung:* Hội nghị họp từ ngày 18 đến ngày 24-4-1955 tại Băngđung (Inđônêxia).
Dự Hội nghị, ngoài 5 nước khởi xướng là Inđônêxia, Ấn Độ, Miến Điện, Sri Lanca và Pakixtan, còn có 24 nước Á - Phi khác. Đoàn đại biểu Việt Nam Dân chủ Cộng hoà do Thủ tướng Phạm Văn Đồng dẫn đầu đã tham dự Hội nghị.
Thông cáo chung của Hội nghị nêu rõ: chủ nghĩa thực dân dưới mọi biểu hiện của nó là một tai hoạ cần phải nhanh chóng tiêu diệt. Hội nghị hoàn toàn ủng hộ quyền bình đẳng và quyền tự quyết dân tộc, lên án chính sách phân biệt chủng tộc và yêu cầu Hội đồng bảo an Liên hợp quốc kết nạp một số nước, trong đó có nước Việt Nam là thành viên của Liên hợp quốc. Thông cáo chung kêu gọi các nước hãy tiến hành ngay việc giải trừ quân bị, nghiêm cấm việc sản xuất vũ khí hạt nhân, thực hiện hoà bình, hợp tác thân thiện và giải quyết những vấn đề tranh chấp bằng thương lượng.
Hội nghị Băngđung thể hiện bước tiến mới của phong trào giải phóng dân tộc và phong trào đấu tranh vì hoà bình và tiến bộ xã hội ở các nước Á- Phi. Tr.420.

46. *Cuộc đàm phán Nhật Bản - Nam Triều Tiên:* Nhằm mục đích lôi kéo Nhật Bản vào cuộc chiến tranh Triều Tiên và nhằm tổ chức khối quân sự ở khu vực Đông - Bắc Á, vào cuối năm 1951, đế quốc Mỹ đã giật dây cho giới cầm quyền ở Nam Triều Tiên và Nhật Bản đàm phán với nhau về vấn đề bình thường hoá quan hệ giữa Nam Triều Tiên và Nhật Bản. Từ năm 1952 đến tháng 5-1965 hai bên đã tiến hành 7 đợt đàm phán.
Ngày 20-2-1965, 2 bên đã ký cái gọi là Hiệp định về các quan hệ cơ bản giữa hai nước Cộng hoà Triều Tiên và Nhật Bản.
Ngày 3-4-1965 các hiệp định về các vấn đề bồi thường tài sản và quy chế của kiều dân Triều Tiên ở Nhật Bản; về vấn đề đánh cá v.v., đã được ký kết.
Những cuộc đàm phán và các hiệp định được ký kết giữa Nhật Bản và Nam Triều Tiên thực chất là sự thông đồng bày trò của Mỹ và Nhật Bản. Dành cho Nhật Bản một số quyền lợi ở Nam Triều Tiên để buộc Nhật Bản tham gia tích cực hơn nữa vào kế hoạch chiến tranh của Mỹ và củng cố chế độ thân Mỹ ở Nam Triều Tiên. Tr.429.

47. *Kỳ họp thứ hai của Quốc hội khoá III:* Họp tại Hà Nội từ ngày 7 đến

ngày 10-4-1965. Quốc hội họp trong khí thế cách mạng một lòng chống Mỹ cứu nước của toàn dân ta.
Trong kỳ họp này Quốc hội đã thông qua:
- Nghị quyết về báo cáo của Chính phủ.
- Nghị quyết giao cho Ủy ban Thường vụ Quốc hội được sử dụng một số quyền của Quốc hội trong trường hợp Quốc hội không thể họp theo thường lệ.
- Đạo luật sửa đổi và bổ sung một số điều trong Luật nghĩa vụ quân sự.
- Lời kêu gọi của Quốc hội nước ta gửi Quốc hội các nước trên thế giới đề nghị có những hành động thích hợp ủng hộ mạnh mẽ lập trường chính nghĩa của Quốc hội, Chính phủ và nhân dân ta, đồng thời kiên quyết đòi Chính phủ Mỹ phải đình chỉ xâm lược miền Nam Việt Nam và đình chỉ khiêu khích, bắn phá, tiến công nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.
Chủ tịch Hồ Chí Minh đã phát biểu trước Quốc hội trong phiên họp bế mạc. Người kêu gọi toàn dân ta: "Lúc này, chống Mỹ cứu nước là nhiệm vụ thiêng liêng nhất của mọi người Việt Nam yêu nước"..."Tất cả chúng ta hãy đoàn kết, triệu người như một, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược". Tr.431.

48. *Liên đoàn thanh niên dân chủ thế giới* (WBDY): Tổ chức thanh niên quốc tế lớn nhất, được thành lập để đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, vì hoà bình, dân chủ, độc lập dân tộc, vì lợi ích sống còn và quyền lợi của thế hệ trẻ.

Liên đoàn thanh niên dân chủ thế giới được thành lập tháng 10-1945 tại Đại hội thanh niên thế giới ở Luân Đôn (Anh), với sự tham gia của đại biểu 63 nước. Hiện nay, Liên đoàn tập hợp 250 tổ chức thanh niên của hơn 100 nước. Hội liên hiệp thanh niên Việt Nam gia nhập tổ chức này từ năm 1949.

Theo sáng kiến của Liên đoàn thanh niên dân chủ thế giới, ngày 24-4 hằng năm được coi là "Ngày đoàn kết quốc tế của thanh niên". Tr.440.

49. *Đại hội đoàn kết nhân dân Á - Phi lần thứ 4:* Đại hội họp ở Uynnơba (Gana) từ ngày 9 đến ngày 16-5-1965. Đại hội đã thông qua một số nghị quyết quan trọng trong đó có nghị quyết về Việt Nam. Đại hội kịch liệt lên án đế quốc Mỹ xâm lược Việt Nam và hoàn toàn ủng hộ nhân dân Việt Nam chống Mỹ nhằm giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc. Đại hội đã quyết định tổ chức "Tuần ủng hộ nhân dân Việt Nam chống Mỹ xâm lược, bảo vệ độc lập dân tộc và hoà bình" từ ngày 14 đến ngày 20-7-1965. Tr.447.

50. *4 điểm của Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa:* Do thất bại thảm hại trong cuộc "chiến tranh đặc biệt" ở miền Nam, đế quốc Mỹ đẩy mạnh chiến tranh xâm lược nước ta bằng "chiến tranh cục bộ" ở miền Nam và "chiến tranh phá hoại" ở miền Bắc, đồng thời tung ra luận điệu "đàm phán

hoà bình", hòng đánh lừa dư luận thế giới và ép chúng ta đàm phán theo ý muốn của chúng. Tại Kỳ họp thứ hai, Quốc hội khoá III, ngày 8-4-1965, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã tuyên bố rõ lập trường của nhân dân ta như sau:

1) Xác nhận những quyền dân tộc cơ bản của nhân dân Việt Nam: hoà bình, độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ. Theo đúng Hiệp định Giơnevơ, Chính phủ Mỹ phải rút quân đội, nhân viên quân sự và các loại vũ khí Mỹ ra khỏi miền Nam, xoá bỏ "liên minh quân sự" với miền Nam, Chính phủ Mỹ phải đình chỉ chính sách can thiệp và xâm lược đối với miền Nam; phải đình chỉ hành động chiến tranh đối với miền Bắc, hoàn toàn chấm dứt mọi hành động xâm phạm lãnh thổ và chủ quyền của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà.

2) Trong lúc chờ đợi thực hiện hoà bình thống nhất nước Việt Nam, trong lúc nước Việt Nam còn tạm thời bị chia làm hai miền, thì phải triệt để tôn trọng những điều khoản quân sự của Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam như: hai miền đều không có liên minh quân sự với nước ngoài, không có căn cứ quân sự, quân đội và nhân viên quân sự của nước ngoài trên đất mình.

3) Công việc miền Nam do nhân dân miền Nam tự giải quyết theo Cương lĩnh của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam, không có sự can thiệp của nước ngoài.

4) Việc thực hiện hoà bình thống nhất nước Việt Nam do nhân dân Việt Nam ở hai miền tự giải quyết, không có sự can thiệp của nước ngoài. Tr.471.

51. *5 điểm trong tuyên bố của Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam* (ngày 22-3-1965): Tóm tắt như sau:

1. Đế quốc Mỹ là kẻ phá hoại Hiệp định Giơnevơ, là kẻ gây chiến và xâm lược cực kỳ thô bạo, là kẻ thù không đội trời chung của nhân dân Việt Nam.

2. Nhân dân miền Nam Việt Nam anh hùng cương quyết đánh đuổi đế quốc Mỹ để giải phóng miền Nam, thực hiện một miền Nam Việt Nam độc lập, dân chủ, hoà bình và trung lập, tiến tới thống nhất đất nước.

3. Nhân dân miền Nam Việt Nam và Quân giải phóng miền Nam anh hùng quyết hoàn thành đầy đủ nhất nghĩa vụ thiêng liêng của mình là đánh đuổi đế quốc Mỹ để giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc.

4. Nhân dân miền Nam Việt Nam tỏ lòng biết ơn sâu sắc đối với sự ủng hộ nhiệt tình của nhân dân yêu chuộng hoà bình và công lý trên toàn thế giới và tuyên bố sẵn sàng tiếp nhận mọi sự giúp đỡ, kể cả vũ khí và mọi dụng cụ chiến tranh của bạn bè khắp năm châu.

5. Toàn dân đoàn kết, toàn dân vũ trang, tiếp tục anh dũng xông lên,

quyết chiến quyết thắng giặc Mỹ và bọn Việt gian bán nước. Tr.471.

52. *Phong trào phụ nữ "ba đảm đang":* Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 15 Ngày toàn quốc chống Mỹ (19-3-1950 - 19-3-1965), ngày 18-3-1965, Ban Chấp hành Trung ương Hội liên hiệp phụ nữ Việt Nam kêu gọi phụ nữ toàn quốc hãy khắc sâu lòng căm thù đế quốc Mỹ đã gây ra muôn vàn tội ác đối với nhân dân cả nước ta; thi đua với phụ nữ miền Nam, phụ nữ miền Bắc hãy biến lòng căm thù thành quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

Nhân dịp này, Ban Chấp hành Trung ương Hội liên hiệp phụ nữ Việt Nam phát động phong trào "Ba đảm đang" trong phụ nữ với nội dung:

1. Phụ nữ đảm đang sản xuất và công tác; thay thế cho chồng, con đi chiến đấu.

2. Phụ nữ đảm đang việc gia đình cho chồng, con, anh em tòng quân và phục vụ lâu dài trong quân đội.

3. Phụ nữ đảm đang phục vụ chiến đấu, tham gia dân quân tự vệ, tập luyện quân sự để sẵn sàng chiến đấu; phục vụ bộ đội, công an, dân quân tự vệ khi chiến đấu.

Phong trào "Ba đảm đang" thực sự là một phong trào cách mạng sâu rộng, lôi cuốn hàng triệu phụ nữ Việt Nam vào cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, và xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Tr.471.

53. *Đại hội thi đua "Quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược" của các lực lượng vũ trang nhân dân:* Họp ngày 7-8-1965, tại Hà Nội.

Tại Đại hội này, 367 đơn vị quân đội, công an vũ trang và dân quân tự vệ toàn miền Bắc đã được tặng danh hiệu *"Đơn vị quyết thắng"*. Đây là đại hội đầu tiên của các đơn vị Anh hùng chống Mỹ, cứu nước. Tr.484.

54. *Tổ chức thống nhất châu Phi (OAU):* Tổ chức kinh tế - chính trị của các nước độc lập ở châu Phi, thành lập ngày 25-5-1963 (ngày ký kết Điều lệ) trong Hội nghị lần thứ ba của những vị đứng đầu nhà nước và chính phủ của 30 nước châu Phi độc lập được tiến hành ở Adi Abêba (Thủ đô Êtiôpia). Đến năm 1981 đã có 50 nước tham gia tổ chức này. Mục tiêu của tổ chức là thúc đẩy việc củng cố sự thống nhất và đoàn kết các nước châu Phi; phối hợp và phát triển sự hợp tác giữa các nước châu Phi; thống nhất những nỗ lực của các nước đó nhằm bảo đảm những điều kiện tối ưu cho các dân tộc châu Phi; bảo vệ sự toàn vẹn lãnh thổ, chủ quyền và độc lập; đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới; phát triển sự hợp tác quốc tế trên cơ sở Hiến chương Liên hợp quốc và Tuyên ngôn về các quyền con người.

Thành viên của tổ chức này gồm tất cả các nước độc lập có chủ quyền ở châu Phi. Việc kết nạp thành viên mới được quyết định theo đa số phiếu thông thường. Tr.517.

55. *Trận Vạn Tường:* Trận đọ sức quyết liệt đầu tiên giữa chủ lực Quân giải phóng với quân viễn chinh Mỹ tại thôn Vạn Tường, huyện Bình Sơn, tỉnh Quảng Ngãi, từ ngày 18 đến ngày 20-5-1965.

Sau 2 ngày chiến đấu ác liệt, Quân giải phóng đã tiêu diệt 919 tên Mỹ, phá huỷ 22 xe bọc thép, bắn rơi 13 máy bay.

Nếu trận Ấp Bắc đã mở đầu cao trào diệt quân ngụy được Mỹ tổ chức, huấn luyện, trang bị và chỉ huy thì trận Vạn Tường mở đầu cho cao trào diệt quân Mỹ xâm lược. Trận Vạn Tường cũng chứng tỏ rằng quân và dân ta ở miền Nam hoàn toàn có khả năng thắng Mỹ về quân sự trong "chiến tranh cục bộ". Tr.562.

56. *Chiến thắng Pơlâyme:* Suốt 38 ngày đêm (từ 10-10 đến 18-11-1965), Quân giải phóng miền Nam đã liên tục tấn công địch ở Pơlâyme, một làng nhỏ thuộc tỉnh Gia Lai. Trong chiến dịch này, Quân giải phóng đã tiêu diệt 3.000 tên địch, trong đó có 1.700 tên Mỹ; một tiểu đoàn Mỹ và 2 tiểu đoàn ngụy bị diệt gọn, 88 xe quân sự bị phá huỷ, 44 máy bay bị bắn rơi. Uy thế Sư đoàn "kỵ binh bay" của Mỹ bị chôn vùi sau cuộc xuất quân đầu tiên. Tr. 562.

57. *Chiến thắng Bầu Bàng:* Một trong những chiến thắng lớn nhất của quân và dân ta trong chiến dịch Dầu Tiếng. Bầu Bàng là một địa phương của Thủ Dầu Một (nay thuộc tỉnh Sông Bé). Địch tập trung ở đây một lữ đoàn bộ binh Mỹ, 2 tiểu đoàn xe tăng và M.113, 1 đại đội pháo binh. 5 giờ sáng ngày 12-11-1965, Quân giải phóng bất ngờ tiến công vào sở chỉ huy, sở liên lạc và khu pháo binh địch ở Bầu Bàng. Sau 3 giờ chiến đấu dũng cảm và ác liệt, Quân giải phóng đã tiêu diệt gọn 2 tiểu đoàn bộ binh, 1 đại đội pháo, 2 chi đoàn xe bọc thép, giết và làm bị thương hơn 2.000 tên Mỹ, phá huỷ 40 xe tăng, bắn rơi 2 máy bay địch.

Trận Bầu Bàng là trận tiêu diệt một lực lượng quân Mỹ lớn nhất, diệt gọn nhiều tiểu đoàn quân Mỹ nhất từ khi chúng vào miền Nam Việt Nam (đến tháng 11-1965). Tr.562.

58. *Chiến thắng Dầu Tiếng:* Trong 3 ngày 20, 21 và 27-11-1965 Quân giải phóng đã tiến công địch ở Dầu Tiếng Thủ Dầu Một (nay thuộc tỉnh Sông Bé) và đại thắng. Trận thứ nhất: trận Câm Xe (20-11), diệt 500 tên Mỹ, phá hủy 40 xe tăng và xe M.113. Trận thứ hai: đêm 21-11, tập kích quân ngụy đóng ở đồn điền cao su Misơlanh, diệt gọn một tiểu đoàn. Trận thứ ba: sáng ngày 27-11, tập kích sở chỉ huy trung đoàn 7 (Sư đoàn 5 ngụy) và 2 tiểu đoàn còn lại của trung đoàn này đóng ở làng 14 trong đồn điền cao su Misơlanh, giết và bắt sống hơn 700 tên địch. Tr.562.

BảN CHỉ DẫN TÊN NGƯỜI

A

AIXENHAO, **Đ.D.** (1890-1969): Tổng thống thứ 34 của nước Mỹ (1953-1961), nguyên Đại tướng, Tổng chỉ huy các lực lượng vũ trang Đồng minh ở Bắc Phi và Địa Trung Hải (1942-1944); Chỉ huy quân đội Mỹ ở châu Âu (1944-1945); Tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang khối NATO (1950-1952). Đ.Aixenhao là người chủ trương thực hành chiến lược "trả đũa ồ ạt" bằng cuộc chiến tranh hạt nhân tổng lực chống Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa.

Trong những năm 1950-1954, Đ.Aixenhao và chính quyền Mỹ đã tích cực viện trợ cho thực dân Pháp nhằm kéo dài cuộc chiến tranh xâm lược Đông Dương.

Trong những năm 1955-1960, Đ.Aixenhao chủ trương "chiến tranh đơn phương" ở miền Nam Việt Nam.

B

BÀ TRIỆU (tên thật là Triệu Thị Trinh): Quê ở huyện Triệu Sơn, Thanh Hoá. Năm 19 tuổi (năm 248), bà đã cùng anh là Triệu Quốc Đạt lãnh đạo nhân dân khởi nghĩa chống quân xâm lược nhà Hán (Trung Quốc).

Cuộc khởi nghĩa làm cho quân giặc lo sợ và tìm mọi cách để dập tắt. Bà đã hy sinh oanh liệt trong trận chiến đấu ở núi Tùng, xã Phú Diễn, huyện Hậu Lộc, Thanh Hoá. Đến nay ở đây vẫn còn lăng mộ và đền thờ Bà Triệu.

BẢO ĐẠI (Nguyễn Vĩnh Thuỵ): Sinh năm 1913, vua cuối cùng của triều Nguyễn; lên ngôi năm 1925, thoái vị vào tháng 8-1945. Từ tháng 9-1945, được Chủ tịch Hồ Chí Minh mời làm Cố vấn của Chính phủ lâm thời nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Tháng 3-1946, được cử sang Trùng Khánh thực hiện chính sách ngoại giao của Chính phủ ta với chính quyền Tưởng Giới Thạch. Nhân chuyến đi này, ở lại Trung Quốc. Năm 1949, Bảo Đại được đưa về Việt Nam làm Quốc trưởng bù nhìn. Tháng 10-1955, bằng "trưng cầu dân ý", Mỹ đã phế truất Bảo Đại và đưa Ngô Đình Diệm lên thay.

BEN BENLA, **A:** Nhà hoạt động chính trị Angiêri, sinh năm 1919, Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng, Tổng chỉ huy các lực lượng vũ trang Angiêri từ 1963 đến 1965.

BIĐÔN, **Gi.** (1899-1983): Nhà hoạt động chính trị Pháp, một trong những người sáng lập Đảng Tập hợp bình dân (M.R.P). Thủ tướng Pháp trong những năm 1946 và 1949-1950, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Pháp từ 1944-1948; Nghị sĩ Quốc hội Pháp từ 1946-1962.

Với cương vị lãnh đạo nước Pháp, Gi.Biđôn đã tích cực đưa nước Pháp tham gia Hiệp ước Brúcxen, tổ chức phòng thủ châu Âu và Khối liên minh quân sự Bắc Đại Tây Dương (NATO).

Đối với Việt Nam, Gi.Biđôn chủ trương xoá bỏ những điều khoản mà Chính phủ Pháp đã ký với Chính phủ ta trong Hiệp định sơ bộ 6-3 và Tạm ước 14-9-1946, đẩy mạnh cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam.

BLUM, **L.** (1872-1950): Người thuộc phái hữu trong Đảng Xã hội, chủ bút báo *Le Populaire* của Đảng Xã hội Pháp.

Năm 1936, L.Blum là Tổng thống nước Pháp và thi hành những chính sách làm suy yếu Mặt trận bình dân. Năm 1946, L.Blum là thành viên trong Đoàn đại biểu Chính phủ Pháp đàm phán với Chính phủ ta.

BÓCSÉT, **U.** (1911-1984): Nhà báo nổi tiếng người Ôxtrâylia, gốc Anh. Hoạt động báo chí của ông bắt đầu từ tháng 9-1930 và nhằm mục đích phục vụ phong trào cách mạng giải phóng dân tộc chống chủ nghĩa đế quốc.

Ông là nhà báo nước ngoài đầu tiên đến Hirôsima (Nhật Bản) ngay sau khi quả bom nguyên tử của Mỹ ném xuống thành phố này. Giữa lúc nhân dân Triều Tiên đang chống Mỹ, ông sang nước này để tìm hiểu và viết nhiều bài báo ca ngợi cuộc chiến tranh giải phóng.

Sau đó ông sang Angiêri, viết về phong trào giải phóng dân tộc của nước này. Năm 1954, ông sang Việt Bắc (Việt Nam) để tìm hiểu và thu lượm tư liệu chuẩn bị viết về chiến dịch Điện Biên Phủ. Tại đây, ông đã được gặp Chủ tịch Hồ Chí Minh. Ông có mặt ở Hà Nội trong ngày giải phóng và có mặt ở Hải Phòng trong ngày quân đội viễn chinh Pháp rút khỏi thành phố này, đồng thời rút khỏi miền Bắc Việt Nam. Khi đế quốc Mỹ mở rộng chiến tranh ở miền Nam Việt Nam, ông có mặt ở nhiều vùng giải phóng miền Nam, nhiều lần ra tận chiến trường để tìm hiểu cuộc chiến đấu của nhân dân ta.

Là nhà báo đầu tiên của nước ngoài đến vùng giải phóng miền Nam Việt Nam, Bócsét viết nhiều thiên phóng sự có giá trị, ca ngợi cuộc chiến tranh giải phóng của nhân dân Việt Nam. Ông là nhà báo gắn bó với sự nghiệp cách mạng của nhân dân Việt Nam.

BUMÊĐIÊN, **H**. (1925-1978): Nhà hoạt động chính trị, quân sự Angiêri; năm 1955, tham gia đấu tranh vũ trang chống thực dân Pháp. Năm 1958, là Tham mưu trưởng lực lượng vũ trang tỉnh Oran. Năm 1960-1962, là Uỷ viên Hội đồng quân sự và Tổng tham mưu trưởng quân đội giải phóng. Năm 1963-1965, là Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng. Từ ngày 19-6-1965, được bầu làm Chủ tịch Hội đồng cách mạng và từ ngày 10-7-1965, được bầu làm Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng nước Cộng hoà Angiêri dân chủ và nhân dân.

C

CAXTƠRÔ, **Ph:** Sinh năm 1927, luật sư, nhà hoạt động Đảng và Nhà nước Cuba. Năm 1952, là một trong những người lãnh đạo phong trào đấu tranh bí mật chống chế độ độc tài thân Mỹ ở Cuba. Năm 1956, dẫn đầu 80 thanh niên yêu nước đổ bộ vào miền nam tỉnh Ôriêngtê và lập căn cứ cách mạng trong miền rừng núi Xiera Maextra. Từ sau ngày cách mạng thành công (1959), được bầu giữ nhiều chức vụ quan trọng: Tổng tư lệnh lực lượng vũ trang, Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản, Chủ tịch Hội đồng Nhà nước, Thủ tướng (sau là Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng) nước Cộng hoà Cuba.

CÂYTA, **M.** (1915-1977): Nhà hoạt động chính trị Mali. Năm 1945, tham gia sáng lập Đảng Liên minh Xuđăng; năm 1948, là nghị sĩ Viện dân biểu địa phương Xuđăng; năm 1956, là đại biểu Xuđăng trong Quốc

hội Pháp; năm 1958, là Tổng Bí thư Đảng Liên minh Xuđăng; năm 1959, tham gia thành lập Liên bang Mali; từ 1960 đến 1968, là Tổng thống nước Cộng hoà Mali.

Đ

ĐIMITƠRỐP, **G**. (1882-1949): Nhà hoạt động nổi tiếng của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, lãnh tụ của Đảng Cộng sản và Nhà nước Bungari. Là đảng viên Đảng Xã hội dân chủ Bungari năm 1902, Uỷ viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng năm 1909. Năm 1923, tham gia lãnh đạo cuộc khởi nghĩa của công nhân và nông dân Bungari. Sau khi khởi nghĩa thất bại, phải rời Tổ quốc, tiếp tục hoạt động trong Quốc tế Cộng sản. Từ 1935-1943, được bầu làm Tổng Bí thư Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản. Từ 1942, lãnh đạo Mặt trận Tổ quốc đoàn kết tất cả các lực lượng chống phát xít ở Bungari. Sau khi Bungari được giải phóng, được bầu làm Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng, Tổng Bí thư Đảng Cộng sản và là người lãnh đạo Mặt trận Tổ quốc Bungari.

ĐÔBI, **I.** (1898-1968): Nhà hoạt động chính trị Hunggari; Chủ tịch Đảng Những người tiểu nông từ 1947; Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng từ 1948; Chủ tịch Đoàn Chủ tịch nước Cộng hoà Nhân dân Hunggari từ 1952; Uỷ viên Đoàn Chủ tịch Đảng Công nhân xã hội chủ nghĩa Hunggari từ 1959.

ĐỖ PHỦ (712-770): Nhà thơ hiện thực, yêu nước nổi tiếng của Trung Quốc đời Đường.

Đỗ Phủ là tác giả của nhiều bài thơ hay mang tính hiện thực sâu sắc. Thơ Đỗ Phủ được mệnh danh là thi sử. Qua thơ ông, xã hội Trung Quốc đời Đường hiện lên như một bức tranh toàn cảnh rộng lớn. Đỗ Phủ đã đứng trên lập trường tiến bộ để quan sát, phân tích, bình giá hiện thực và phản ánh vào thơ ca. Đồng tình với dân nghèo, quan tâm đến vận nước là hai nét nổi bật ở tư tưởng Đỗ Phủ. Trong lịch sử văn học Trung Quốc, Đỗ Phủ được đánh giá là một thi hào vĩ đại, là một trong những tác giả kiệt xuất của đời Đường.

ĐỜ GÔN, **S**. (1890-1970): Tổng thống nước Cộng hoà Pháp (1958-1969). Trong những năm Chiến tranh thế giới thứ hai, Đờ Gôn là người đứng đầu

Chính phủ kháng chiến chống sự xâm lược của phát xít Đức, đóng ở Angiêri; là người đứng đầu Chính phủ lâm thời (1944-1946). Năm 1958, là Thủ tướng Chính phủ và sau đó là Tổng thống nước Cộng hoà Pháp. Năm 1969, Đờ Gôn xin từ chức Tổng thống nước Pháp.

G

GIÔNXƠN, **L**. (1908-1973): Tổng thống nước Mỹ (1963-1968) L. Giônxơn là nghị sĩ Hạ nghị viện (1939) và Thượng nghị viện (1948); Thủ lĩnh Đảng Dân chủ (1953-1960); Phó Tổng thống nước Mỹ (1961-1963).

L. Giônxơn là người chủ trương tiến hành "chiến tranh đặc biệt", rồi "chiến tranh cục bộ" ở miền Nam Việt Nam và cuộc chiến tranh phá hoại bằng không quân và hải quân đối với miền Bắc Việt Nam, nhưng đều bị thất bại.

Tháng 11-1968, Giônxơn tuyên bố chấm dứt không điều kiện chiến tranh phá hoại miền Bắc Việt Nam.

Do thất bại nặng trong chiến tranh ở Việt Nam, Giônxơn tuyên bố rút lui không tranh cử Tổng thống Mỹ nhiệm kỳ thứ hai. Tháng 1-1969, Giônxơn về sinh sống ở bang Tếchdát.

H

HAI BÀ TRƯNG (Trưng Trắc - Trưng Nhị): Lãnh tụ cuộc khởi nghĩa của nhân dân ta chống lại ách đô hộ của phong kiến Trung Quốc (40-43).

Sau khi giành được độc lập, Trưng Trắc được suy tôn làm vua (Trưng Vương), đóng đô ở Mê Linh (nay là xã Mê Linh, Vĩnh Phú). Sau hai năm, nhà Hán lại đem quân xâm lược nước ta. Dưới sự lãnh đạo của Hai Bà Trưng, nhân dân ta đã chiến đấu rất anh dũng. Hai Bà Trưng đã hy sinh trong trận chiến đấu ở cửa sông Hát năm 43.

HÍTLE, **A.** (1889-1945): Cầm đầu Đảng Quốc xã Đức (đảng phát xít), Quốc trưởng, Tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang của nước Đức phát xít.

Năm 1920, Hítle tổ chức ra Đảng Quốc xã; năm 1933, lên cầm quyền và thiết lập chế độ độc tài khủng bố ở Đức; năm 1939, gây ra Chiến tranh thế giới thứ hai; năm 1945, trước thắng lợi của Liên Xô và các nước đồng minh chống chủ nghĩa phát xít, Hítle đã tự sát.

HOÀNG VĂN THỤ (1909-1944): Người dân tộc Tày, quê huyện Văn Uyên, Lạng Sơn, tham gia cách mạng từ lúc còn trẻ. Năm 1929, được kết nạp vào Đông Dương Cộng sản Đảng. Năm 1934, tham gia Ban lãnh đạo Hải ngoại của Đảng, là Bí thư Xứ uỷ Bắc Kỳ (1939).

Năm 1941, Hoàng Văn Thụ được cử vào Ban Thường vụ Trung ương Đảng. Năm 1943, bị thực dân Pháp bắt và tháng 5-1944 bị giết hại.

K

KENNƠĐI, **Gi.** (1917-1963): Nhà hoạt động chính trị Mỹ; xuất thân từ một gia đình triệu phú bang Mátxachuxét; được bầu vào Thượng nghị viện năm 1952; năm 1960, trúng cử Tổng thống Mỹ, nhậm chức tháng 1-1961.

Năm 1961, Kennơđi triển khai chiến lược "chiến tranh đặc biệt" ở miền Nam Việt Nam, dùng lực lượng quân ngụy cộng với vũ khí phương tiện chiến tranh hiện đại của Mỹ và do Mỹ chỉ huy. Tháng 11-1963, Kennơđi bị ám sát.

KHƠRÚTSỐP, **N.X.** (1894-1971): Nhà hoạt động chính trị Xôviết. Đảng viên Đảng Cộng sản (b) Nga năm 1918; Uỷ viên Trung ương Đảng Cộng sản (b) Liên Xô năm 1934; Uỷ viên Bộ Chính trị Trung ương Đảng năm 1939; Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng năm 1953-1964; Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng Liên Xô năm 1958-1964.

KIM NHẬT THÀNH (1912-1994): Nhà hoạt động chính trị Triều Tiên; là người tổ chức và lãnh đạo phong trào chống Nhật ở Triều Tiên từ 1931-1945; Tổng Bí thư Uỷ ban Trung ương Đảng Lao động Triều Tiên từ 1946; Thủ tướng Chính phủ năm 1948; Chủ tịch nước Cộng hoà Dân chủ nhân dân Triều Tiên từ 1972.

L

LÊ ĐỨC THỌ (1911-1990): Nhà hoạt động chính trị Việt Nam, sinh tại Nam Hà. Đảng viên Đảng Cộng sản Đông Dương từ năm 1930, tham gia Mặt trận Việt Minh năm 1941, Người tham gia kiến tạo Hiệp định hoà bình Pari về Việt Nam (1973), giải thưởng Nôben

về hoà bình năm 1973.

LÊ HỒNG PHONG (1902-1942): Chiến sĩ cộng sản, tên thật là Lê Huy Doãn, sinh ở tỉnh Nghệ An. Năm 1924, tham gia Tâm tâm xã - một tổ chức cách mạng của thanh niên Việt Nam yêu nước ở Trung Quốc, năm 1925, Lê Hồng Phong gia nhập Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí Hội; năm 1926, được cử sang Liên Xô học ở Trường đại học Phương Đông; năm 1934, phụ trách Ban lãnh đạo của Đảng ở nước ngoài; năm 1935, là Trưởng đoàn đại biểu của Đảng tham dự Đại hội lần thứ VII Quốc tế Cộng sản và được bầu vào Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản. Tháng 7-1936, chủ trì Hội nghị Trung ương Đảng họp ở Thượng Hải (Trung Quốc) để bàn về chuyển hướng chỉ đạo chiến lược của Đảng, mở đầu thời kỳ Mặt trận dân chủ (1936-1939); sau bị địch bắt ở Sài Gòn và từ trần tại nhà tù Côn Đảo tháng 9-1942.

LÊNIN, **V.I.** (1870-1924): Lãnh tụ vĩ đại của giai cấp vô sản và các dân tộc bị áp bức trên thế giới; người sáng lập Quốc tế Cộng sản. V.I. Lênin đưa ra nhiều luận điểm quan trọng về phong trào đấu tranh của các dân tộc thuộc địa và phụ thuộc. Trong bản *Sơ thảo lần thứ nhất những luận cương về vấn đề dân tộc và vấn đề thuộc địa* được trình bày tại Đại hội lần thứ II Quốc tế Cộng sản (1920), V.I. Lênin đã nêu ra những vấn đề cơ bản của phong trào giải phóng dân tộc. Luận cương của V.I. Lênin đã ảnh hưởng sâu sắc đến nhận thức tư tưởng của Nguyễn Ái Quốc và góp phần quyết định làm chuyển biến tư tưởng của Người trong quá trình tìm đường cứu nước.

LINHCÔN, **A.** (1809-1865): Tổng thống Mỹ (1861-1865). A. Linhcôn là đại biểu của các nhóm tư sản các bang miền Bắc, chủ trương chống lại việc duy trì chế độ nô lệ, mở rộng quyền dân chủ cho công dân. Trong cuộc nội chiến (1862-1865), A.Linhcôn đã thực hiện những biện pháp cách mạng triệt để và giành thắng lợi trong cuộc đấu tranh chống bọn chủ nô ở miền Nam. Tháng 4-1865, A. Linhcôn bị ám sát.

LỐT, **H.C.** (1902-1985): Thượng nghị sĩ và nhà ngoại giao Mỹ, nhiều năm làm đại sứ Mỹ tại Sài Gòn; năm 1968 làm đại sứ Mỹ ở Cộng hoà Liên bang Đức. Trưởng đoàn đại biểu Chính phủ Mỹ tại Hội nghị Pari về Việt Nam (năm 1969); là cao uỷ Mỹ ở Vaticăng (1970-1975).

LƠCLÉC, **Ph. M.** (1902-1947): Đại tướng Pháp, tham gia cuộc kháng chiến chống phát xít Đức xâm lược nước Pháp; là Tổng chỉ huy quân đội viễn chinh Pháp ở Đông Dương (8-1945 - 6-1946); là người nhân danh nước Pháp ký văn bản đầu hàng của Nhật; người chỉ huy quân Pháp ra Bắc Bộ thay quân Tưởng Giới Thạch (3-1946- 7-1946).

Lơcléc chết vì tai nạn máy bay (1947) và được truy phong Thống chế (1952).

LƯU THIẾU KỲ (1898-1969): Nhà hoạt động chính trị Trung Quốc; là một trong những đảng viên cộng sản Trung Quốc đầu tiên học tại Mátxcơva (1921-1922); năm 1932, là Chủ tịch Liên đoàn lao động toàn Trung Quốc và Uỷ viên Bộ Chính trị Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc; năm 1936, là Bí thư Đảng bộ Hoa Bắc; Chính uỷ Tân tứ quân thời kỳ 1941-1942; năm 1949, được bầu làm Phó Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng; năm 1959, được bầu làm Chủ tịch nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa. Lưu Thiếu Kỳ bị thanh trừng trong cách mạng văn hoá; năm 1980, tại Hội nghị lần thứ 11 Trung ương Đảng, được khôi phục.

LÝ TỰ TRỌNG (1915-1931): Chiến sĩ cộng sản sinh ở tỉnh Hà Tĩnh. Năm 1928, Lý Tự Trọng tham gia Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí Hội tại Quảng Châu; năm 1929, về nước làm liên lạc và được giao nhiệm vụ vận động thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản. Tháng 2-1931, tại cuộc mít tinh kỷ niệm bạo động Yên Bái tổ chức tại Sài Gòn, Lý Tự Trọng đã anh dũng bảo vệ người diễn thuyết, bắn chết tên mật thám, bị địch bắt và bị kết án tử hình; cuối năm 1931, bị giết hại.

M

MÁC, **C**. (1818-1883): Người sáng lập chủ nghĩa cộng sản khoa học, kinh tế chính trị học và triết học vô sản; người thầy vĩ đại và lãnh tụ thiên tài của giai cấp công nhân thế giới. C.Mác không chỉ là nhà lý luận thiên tài mà còn là nhà cách mạng vĩ đại, người sáng lập và là linh hồn của Quốc tế thứ nhất (1864), đã đấu tranh kiên cường chống mọi thứ chủ nghĩa cơ hội trong phong trào công nhân và định ra chiến lược, sách lược và phương pháp cách mạng cho cuộc đấu tranh giải phóng của giai cấp công nhân.

MẮC NAMARA, **R**: Sinh năm 1916, nguyên Bộ trưởng Bộ Quốc phòng Mỹ, Chủ tịch Công ty ôtô Pho.

Mắc Namara là người tích cực và thực hiện các chiến lược "chiến tranh đặc biệt", "chiến tranh cục bộ" ở miền Nam và cuộc chiến tranh phá hoại miền Bắc Việt Nam. Tháng 3-1968, bị bãi chức.

MAIACỐPXKI, **V**. (1893-1930): Nhà thơ Xôviết, lá cờ đầu của thơ ca hiện thực xã hội chủ nghĩa. Ngay từ nhỏ ông đã say mê đọc tác phẩm của những nhà thơ Nga lỗi lạc như Puskin, Lécmôntốp... Mặc dù còn chịu ảnh hưởng chủ nghĩa vị lai mang nặng tư tưởng hư vô, vô chính phủ, nhưng thơ ông đã có nhiều yếu tố tốt: khát vọng cải tạo xã hội, niềm tin vào tương lai tốt đẹp của xã hội và của nhân dân.

Năm 1917, Cách mạng xã hội chủ nghĩa thắng lợi, V.Maiacốpxki công khai, dứt khoát đi theo chính quyền Xôviết, nguyện mang hết sức mình phục vụ sự nghiệp cách mạng của giai cấp vô sản. Thơ của ông đến Việt Nam từ thời kỳ Mặt trận dân chủ (1936-1939). Các nhà thơ tiêu biểu cho thơ ca tiến bộ, cách mạng thế kỷ XX, đánh giá ông là: *nhà thơ vĩ đại nhất của chủ nghĩa xã hội, của Liên Xô.*

MAO TRẠCH ĐÔNG (1893-1976): Người tỉnh Hồ Nam, nhà hoạt động cách mạng nổi tiếng Trung Quốc.

Sau Cách mạng Tân Hợi (1911), ông tham gia quân đội cách mạng ở Hồ Nam. Năm 1921, ông tham gia Đại hội thành lập Đảng Cộng sản Trung Quốc; Uỷ viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng (1923); Uỷ viên Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng (1933). Là một trong những người lãnh đạo cuộc Vạn lý trường chinh. Tại Hội nghị Đảng ở Tuấn Nghĩa (1-1935), ông được bầu vào Thường vụ Bộ Chính trị, sau đó là Chủ tịch Uỷ ban quân sự Trung ương. Tháng 2-1943, ông là Chủ tịch Bộ Chính trị và Chủ tịch Ban Bí thư Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc.

Ông là người chủ trương hợp tác với Quốc dân đảng để thành lập mặt trận dân tộc thống nhất và đưa kháng chiến đến thắng lợi (1937-1945). Trong thời kỳ nội chiến (1946-1949), ông cùng Đảng Cộng sản lãnh đạo nhân dân và Giải phóng quân Trung Quốc chiến thắng các lực lượng Quốc dân đảng, buộc họ phải chạy ra Đài Loan.

Tháng 10-1949, ông tuyên bố thành lập nước Cộng hoà Nhân

dân Trung Hoa và được cử làm Chủ tịch Hội đồng Chính phủ nhân dân Trung ương, sau đó là Chủ tịch nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa. Trong nhiều năm ông còn là Chủ tịch Đảng Cộng sản Trung Quốc (1949-1954).

MICAIAN, **A.I.** (1895-1978): Nhà hoạt động chính trị Xôviết, là đảng viên Đảng Cộng sản Nga từ năm 1915. Từ 1926 đến 1930, ông là Uỷ viên nhân dân Ngoại thương Liên Xô. Từ năm 1930, là Uỷ viên nhân dân cung cấp; từ 1934-1938, phụ trách Bộ Công nghiệp thực phẩm. Từ 1937-1946, là Phó Chủ tịch Hội đồng uỷ viên nhân dân Liên Xô, Uỷ viên nhân dân Ngoại thương.

Từ 1946, là Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng Liên Xô. Từ 1953, là Bộ trưởng Bộ Thương nghiệp Liên Xô. Năm 1955, được bầu lại làm Phó Chủ tịch thứ nhất Hội đồng Bộ trưởng Liên Xô kiêm Bộ trưởng Bộ Thương mại. Là Uỷ viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng từ năm 1923, Uỷ viên dự khuyết Bộ Chính trị từ năm 1926, Uỷ viên Bộ Chính trị từ năm 1936. Từ năm 1952, là Uỷ viên Đoàn Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô. Từ 1964-1965, là Chủ tịch Đoàn Chủ tịch Xôviết tối cao Liên Xô.

MÚTXÔLINI, **B**. (1883-1945): Trùm phát xít ở Italia. Năm 1919, tổ chức ra những đội phát xít ở Italia; năm 1922, thành lập chính quyền độc tài phát xít. Trong những năm 30, liên minh với Đức phát xít gây ra cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai. Tháng 7-1943, chế độ độc tài phát xít Mútxôlini sụp đổ trước cuộc tấn công của quân đội Liên Xô và các lực lượng chống phát xít ở Italia. Trong những năm 1943-1945, Mútxôlini đứng đầu chính phủ vùng lãnh thổ Italia do Hítle chiếm đóng; tháng 4-1945, bị du kích Italia bắt và xử tử.

N

NÁTXE**, G.A.** (1918-1970): Nhà hoạt động chính trị Ai Cập. Ngày 23-6-1956, được bầu làm Tổng thống nước Cộng hoà Ai Cập. Ngày 22-2-1958, Ai Cập và Xyri thống nhất làm một nước lấy tên là Cộng hoà A Rập thống nhất, Nátxe được giữ chức Tổng thống nước Cộng hoà A Rập thống nhất.

NAVA, **H**. : Sinh năm 1898. Đại tướng Pháp, từng tham gia đàn áp nhiều cuộc đấu tranh của nhân dân các nước thuộc địa Pháp ở châu Phi

như Xyri, Marốc, Angiêri, v.v.. Sau Chiến tranh thế giới thứ hai, H. Nava được cử làm Tham mưu trưởng lục quân Khối liên minh quân sự Bắc Đại Tây Dương (NATO).

Tháng 5-1953. H, Nava được Chính phủ Pháp cử sang làm Tổng chỉ huy quân viễn chinh Pháp ở Đông Dương. Chính H.Nava vạch ra một kế hoạch quân sự hòng bình định Đông Dương trong 18 tháng. Nhưng ngay sau thất bại của Pháp ở Điện Biên Phủ, kế hoạch Nava bị phá sản và Nava bị triệu hồi về nước (6-1954).

NGÔ ĐÌNH DIỆM (1901-1963): Tổng thống chính quyền Sài Gòn từ 1956-1963. Ngô Đình Diệm làm quan từ năm 1920, năm 1933, là Thượng thư Bộ Lại; năm 1934, từ quan do mâu thuẫn với Phạm Quỳnh. Năm 1950, sang Mỹ. Năm 1954, được Mỹ đưa về làm Thủ tướng thay Bửu Lộc. Sau khi lên cầm quyền, Ngô Đình Diệm với sự giúp sức của Mỹ, đã lật đổ Bảo Đại. Từ đó, Ngô Đình Diệm dưới sự điều khiển của Mỹ đã tiến hành đàn áp nhân dân và chống phá cách mạng quyết liệt. Ngày 2-11-1963, Ngô Đình Diệm chết trong cuộc đảo chính của lực lượng chống đối do Mỹ dàn dựng.

NGÔ GIA TỰ (1908-1935): Chiến sĩ cộng sản, sinh ở tỉnh Hà Bắc; năm 1927, dự lớp huấn luyện chính trị cách mạng do Nguyễn Ái Quốc tổ chức tại Quảng Châu (Trung Quốc). Tháng 3-1929, tham gia thành lập chi bộ cộng sản đầu tiên ở Việt Nam; sau khi Đảng Cộng sản Việt Nam thành lập, Ngô Gia Tự được cử làm Bí thư Chấp uỷ lâm thời của Đảng tại Nam Kỳ. Cuối năm 1930, bị địch bắt và bị đày ra Côn Đảo tháng 5-1933. Ngô Gia Tự đã hy sinh trong chuyến vượt biển đầu năm 1935.

NGUYỄN CHÍ THANH (1914-1967): Nhà hoạt động chính trị, Đại tướng Quân đội nhân dân Việt Nam, sinh tại Thừa Thiên; gia nhập Đảng Cộng sản Đông Dương năm 1937; Bí thư Tỉnh uỷ Thừa Thiên năm 1938; tháng 8-1945, được bầu vào Ban Chấp hành Trung ương Đảng và được chỉ định làm Bí thư Xứ uỷ Trung Kỳ; Bí thư Phân khu uỷ Bình - Trị - Thiên năm 1947; Bí thư Liên Khu uỷ Liên Khu IV năm 1948; Chủ nhiệm Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam năm 1950; Uỷ viên Trung ương Đảng năm 1945; Uỷ viên Bộ Chính trị Trung ương Đảng từ 1951, được phong hàm Đại tướng năm 1959; Uỷ viên Hội đồng Quốc phòng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà; từ

1964-1967, là Bí thư Trung ương cục miền Nam.

NGUYỄN HỮU THỌ: Nhà hoạt động chính trị, sinh năm 1910 tại Chợ Lớn. Học luật ở Pari năm 1930. Đầu những năm năm mươi, ông hoạt động rất tích cực trong phong trào trí thức, học sinh, sinh viên đấu tranh phản đối sự can thiệp của Mỹ vào Đông Dương và bị bắt năm 1954. Sau khi được trả tự do, ông lại tích cực tham gia phong trào đòi hoà bình thống nhất đất nước. Năm 1960, là Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam; năm 1969, là Chủ tịch Hội đồng Cố vấn Chính phủ cách mạng lâm thời Cộng hoà miền Nam Việt Nam. Sau khi Tổ quốc thống nhất, là Phó Chủ tịch Hội đồng Nhà nước nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam, Chủ tịch Quốc hội, Chủ tịch Đoàn Chủ tịch Uỷ ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

NGUYỄN THỊ MINH KHAI (1910-1941): Chiến sĩ cộng sản; năm 1927, gia nhập Tân Việt cách mạng Đảng, sau đó gia nhập Đảng Cộng sản Việt Nam và được phân công công tác tại chi nhánh Ban Phương Đông của Quốc tế Cộng sản tại Trung Quốc. Tháng 7-1935, dự Đại hội lần thứ VII Quốc tế Cộng sản. Sau khi về nước tham gia Xứ uỷ Nam Kỳ và phụ trách Bí thư Thành uỷ Sài Gòn - Chợ Lớn. Sau cuộc khởi nghĩa Nam Kỳ 1940, bị địch bắt và giết hại năm 1941.

NGUYỄN VĂN CỪ (1912-1941): Chiến sĩ cộng sản; Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng từ 1938-1940. Tháng 11-1939, Nguyễn Văn Cừ triệu tập và chủ trì Hội nghị Trung ương Đảng tại Bà Điểm (Gia Định) quyết định chuyển hướng chỉ đạo chiến lược và thành lập Mặt trận thống nhất dân tộc phản đế Đông Dương, mở ra giai đoạn mới cho cách mạng Việt Nam. Cũng thời gian này, với bút danh Trí Cường, đã viết tác phẩm ***Tự chỉ trích,*** một tác phẩm có giá trị về lý luận và thực tiễn của cách mạng Việt Nam. Nguyễn Văn Cừ đã hai lần bị thực dân pháp bắt và giết hại năm 1941.

P

PHẠM HÙNG (1912-1988): Nhà hoạt động chính trị; sinh ở tỉnh Vĩnh

Long; tham gia cách mạng từ những năm 1928-1929, vào Đảng Cộng sản năm 1930. Năm 1931, bị địch kết án tử hình, sau hạ thành án chung thân khổ sai và đầy ra Côn Đảo. Ông giữ nhiều chức vụ quan trọng trong Đảng và Nhà nước: Uỷ viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng từ 1951; Uỷ viên Bộ Chính trị từ 1956; Bộ trưởng Phủ Thủ tướng từ 1957; Phó Thủ tướng từ 1958; Bí thư Trung ương Cục miền Nam và Chính uỷ các lực lượng vũ trang giải phóng miền Nam từ 1967; Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng kiêm Bộ trưởng Bộ Nội vụ từ 1976; tháng 6-1987, được bầu làm Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

PHẠM NGỌC THẠCH (1909-1968): Sinh ở Quy Nhơn (Bình Định), con nhà giáo yêu nước Phạm Ngọc Thọ.

Trước Cách mạng Tháng Tám, vừa làm nghề bác sĩ, vừa tham gia hoạt động cách mạng, một trong những sáng lập viên của tổ chức Thanh niên tiền phong Nam Bộ.

Sau cách mạng, ông được cử giữ nhiều chức vụ quan trọng: Bộ trưởng Bộ Y tế Chính phủ lâm thời, Thứ trưởng Phủ Chủ tịch (1949); Uỷ viên thường vụ, Chủ tịch Uỷ ban kháng chiến hành chính đặc khu Sài Gòn - Chợ Lớn (1950-1953), Bộ trưởng Bộ Y tế kiêm Viện trưởng Viện chống lao Trung ương (1958), Chủ tịch Uỷ ban điều tra tội ác của đế quốc Mỹ ở Việt Nam. Ông còn là người có nhiều hoạt động trong lĩnh vực y học quốc tế.

Ông được Chính phủ phong tặng danh hiệu Anh hùng Lao động, là đại biểu Quốc hội khoá II và III.

Ngày 7-11-1968, ông đã hy sinh ở chiến trường miền Nam trong khi làm nhiệm vụ.

PHẠM VĂN ĐỒNG: Sinh năm 1906, tại xã Đức Tây, huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi. Năm 1925, ông tham gia phong trào yêu nước của học sinh, sinh viên tại Hà Nội và bị đuổi học. Năm 1926, dự lớp huấn luyện chính trị do Nguyễn Ái Quốc tổ chức tại Quảng Châu (Trung Quốc); năm 1927, về hoạt động tại Nam Kỳ và được cử vào kỳ bộ Nam Kỳ của Thanh niên cách mạng đồng chí Hội. Năm 1929, ông bị bắt và bị kết án 10 năm tù, đày đi Côn Đảo; năm 1936, được trả tự do, ra hoạt động công khai ở Hà Nội. Năm 1940-1941, ông được cử sang hoạt động tại miền Nam Trung Quốc, sau đó trở về nước, tham gia tổ chức xây dựng căn cứ địa cách mạng Cao - Bắc - Lạng.

Sau Cách mạng Tháng Tám (1945), ông là Bộ trưởng Bộ Tài chính trong Chính phủ lâm thời. Từ năm 1947, ông được cử giữ nhiều trọng trách: Đại diện Chính phủ tại Nam Trung Bộ; Phó Thủ tướng Chính phủ (1949); Thủ tướng Chính phủ (sau đó là Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng) từ 1955 đến 1987; là đại biểu Quốc hội từ khoá I đến khoá VII; Trưởng đoàn đại biểu Chính phủ ta tại các Hội nghị: Phôngtennơblô (1946), Hội nghị Giơnevơ (1954), Hội nghị Băngđung (1955) và nhiều hội nghị quốc tế khác.

Từ năm 1949 đến năm 1986 ông là Uỷ viên Trung ương Đảng, Uỷ viên Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng (1951-1986), sau là Cố vấn Ban Chấp hành Trung ương Đảng.

PHAN BỘI CHÂU (1867-1940): Nhà yêu nước, quê ở Nam Đàn, Nghệ An, người khởi xướng chủ trương Đông du; năm 1905, lập Duy tân hội theo kiểu quân chủ lập hiến; năm 1912, lập Việt Nam quang phục Hội, theo đường lối quân chủ tư sản thay thế Hội Duy tân; năm 1924, cải tổ Việt Nam quang phục hội thành Việt Nam Quốc dân Đảng; tháng 12-1924, sau khi tiếp xúc với Nguyễn Ái Quốc, Phan Bội Châu chủ trương chuyển hoạt động theo đường lối cách mạng mới. Nhưng bị địch bắt nên chủ trương không thành. Năm 1925, bị toà án thực dân xử tử hình sau xuống chung thân rồi giam lỏng ở Huế.

Trong thời gian ở Huế, Phan Bội Châu thường nhắc đến Nguyễn Ái Quốc và bày tỏ lòng tin tưởng vào chủ nghĩa xã hội trong cuốn sách *Chủ nghĩa xã hội* do ông viết năm 1935.

PHAN CHU TRINH (1872-1926): Quê ở làng Tây Lộc, huyện Tiên Phước, tỉnh Quảng Nam (nay thuộc Quảng Nam - Đà Nẵng).

Sau khi đỗ phó bảng, có thời gian ông đã làm quan trong triều đình Huế, nhưng rồi từ chức về quê hoạt động chính trị. Ông chủ trương dựa vào Pháp để tiến hành các cải cách, thực hiện tự do, dân chủ làm cho dân giàu nước mạnh rồi sau đó mới tính đến chuyện giải phóng dân tộc.

Năm 1906, sau chuyến đi Nhật về, ông ra sức tuyên truyền chủ trương cải cách của mình và ông đã trở thành một trong những người cầm đầu xu hướng cải lương ở nước ta hồi đầu thế kỷ XX.

Năm 1908, khi phong trào chống thuế của nông dân Trung Bộ bị đàn áp, ông bị thực dân Pháp bắt đày ra Côn Đảo.

Năm 1911, nhờ có Hội Nhân quyền Pháp can thiệp, ông được trả tự do và sau đó sang cư trú ở Pháp.

Năm 1925, thực dân Pháp bố trí đưa ông về nước, âm mưu lợi dụng chủ trương cải lương của ông để ngăn chặn phong trào cách mạng đang trên đà phát triển. Ông lâm bệnh và mất vào đầu năm 1926.

PHÔXTƠ, **U**. (1881-1961): Nguyên Chủ tịch danh dự Uỷ ban toàn quốc Đảng Cộng sản Mỹ.

Năm 1920-1921, tham gia vào việc thành lập Đảng Cộng sản Mỹ. Năm 1929 là Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Mỹ. Năm 1945, được bầu làm Chủ tịch Uỷ ban toàn quốc Đảng Cộng sản Mỹ.

Phôxtơ là tác giả của nhiều cuốn sách, trong đó có cuốn *Lịch sử Đảng Cộng sản Mỹ*.

PICÁTXÔ, **P**. (1881-1973): Nhà danh họa và nhà hoạt động xã hội Tây Ban Nha. Từ đầu thế kỷ XX ông sang sống ở Pari đến lúc qua đời. Sau hơn 80 năm hoạt động nghệ thuật, ông để lại một di sản văn hoá đồ sộ: 15.000 bức tranh đủ các cỡ, 10.000 bản khắc in các loại, 34.000 minh hoạ, vài trăm pho tượng cùng nhiều phác thảo hình hoạ đồ gốm. Năm 1946, đã có cuộc gặp với Chủ tịch Hồ Chí Minh khi Người sang thăm nước Pháp.

Picátxô có cảm tình lớn với cuộc kháng chiến của nhân dân ta. Hoạ sĩ đã vẽ bức tranh *Mừng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà lập lại hoà bình* (1954). Khi cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước ở giai đoạn quyết liệt, ông khẳng định: "Đã bao năm nay, tôi khâm phục lòng dũng cảm phi thường của các bạn Việt Nam... Đấy là dân tộc của những hiệp sĩ". (1968).

PỐTGOÓCNƯI, **N.V.** (1903-1983): Nhà hoạt động chính trị Xôviết. Từ 1950-1953, là Bí thư Thành uỷ Khácốp. Từ năm 1963, là Bí thư Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô. Năm 1965, được bầu làm Chủ tịch Đoàn Chủ tịch Xôviết tối cao Liên Xô.

R

RAXCƠ, **Đin:** Nhà ngoại giao Mỹ, sinh năm 1909. Phó tham mưu trưởng mặt trận Trung Quốc - Miến Điện - Ấn Độ trong thời kỳ Chiến

tranh thế giới thứ hai. Năm 1950, là trợ lý Bộ trưởng Ngoại giao Mỹ về các vấn đề Viễn Đông; là Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Mỹ dưới thời Tổng thống Kennơđi và Tổng thống Giônxơn; sau đó là giáo sư đại học ngành luật pháp quốc tế.

RUDƠVEN, **Ph.Đ.** (1882-1945): Nhà hoạt động chính trị Mỹ, đảng viên Đảng Dân chủ. Tổng thống từ 1933-1945. Trong thời kỳ cầm quyền, Rudơven đã vạch ra một chương trình với những cải cách và nhượng bộ nhất định, được gọi là "Đường lối mới", nhằm khắc phục những biến động do cuộc khủng hoảng kinh tế 1929-1933 gây ra và xoa dịu sự phẫn nộ của nhân dân, củng cố sự thống trị của chủ nghĩa tư bản.

RÚTXEN**, B.** (1872-1970): Nhà triết học Anh, chiến sĩ hoà bình. Tháng 7-1964, Rútxen dẫn đầu Đoàn đại biểu Anh đến gặp Đại sứ Mỹ ở Anh để phản đối chính sách xâm lược của giới cầm quyền Mỹ ở Việt Nam, Lào và đã trao cho Đại sứ Mỹ một bản tuyên bố với nhiều chữ ký, trong đó có nhà bác học Mỹ nổi tiếng L.Pôlinh, giáo sư Gi.Bécnan - Chủ tịch Hội đồng hoà bình thế giới - phê phán chính sách của Chính phủ Mỹ ở Đông - Nam Á. Rútxen là người đề xuất sáng kiến thành lập Toà án quốc tế xét xử tội ác của Mỹ ở Việt Nam.

S

SÓCSIN, U. (1874-1965): Nhà hoạt động chính trị Anh; Bộ trưởng Bộ Chiến tranh từ 1918-1922; là người tổ chức cuộc can thiệp của các nước đế quốc chống nước Nga Xôviết từ 1918-1920. Hai lần làm Thủ tướng Anh từ 1940-1945 và từ 1951-1955.

T

TÁTXINHI, **Đờlát Đờ** (1889-1952): Đại tướng Pháp, Tổng thanh tra quân đội Pháp. Chỉ huy Quân đoàn I Pháp (1944-1945). Đờ Tátxinhi được cử sang làm Cao uỷ kiêm Tổng chỉ huy quân viễn chinh Pháp ở Đông Dương (1950). Hòng cứu vãn thế thất bại của Pháp ở Đông Dương, Đờ Tátxinhi chủ trương đẩy mạnh chính sách "lấy chiến tranh nuôi chiến tranh, dùng người Việt đánh người Việt". Sau khi phát triển quân ngụy, tăng cường khối cơ động chiến lược và xây

dựng phòng tuyến boongke vây quanh đồng bằng Bắc Bộ, Đờ Tátxinhi mở cuộc tiến công ra Hoà Bình (14-11-1951) nhưng đã bị quân dân ta đánh bại, làm cho kế hoạch đó hoàn toàn phá sản. Một tuần sau, Đờ Tátxinhi về Pháp chữa bệnh và chết.

TAYLO, **M.D:** Nhà hoạt động quân sự và ngoại giao Mỹ, sinh năm 1911; năm 1953, được chỉ định làm Tư lệnh Quân đoàn 8 ở Triều Tiên; năm 1955, là Tham mưu trưởng lục quân Mỹ, sau đó làm Chủ tịch Hội đồng tham mưu các lực lượng liên quân Mỹ; năm 1961, làm cố vấn quân sự cho Tổng thống Kennơđi; năm 1962, làm Chủ tịch Hội đồng tham mưu các lực lượng liên quân Mỹ; từ 1964-1965, là Đại sứ Mỹ ở Sài Gòn.

TITỐP, **G.:** Anh hùng Liên Xô, phi công vũ trụ, Chủ tịch Hội hữu nghị Xô - Việt. Năm 1957, G.Titốp là phi công chiến đấu. Năm 1961 đã hoàn thành chuyến bay vào vũ trụ trên tàu vũ trụ "Phương Đông II". Tháng 1-1962, G.Titốp sang thăm Việt Nam, được Nhà nước ta tặng danh hiệu Anh hùng Lao động Việt Nam.

TÔN TRUNG SƠN, tên Văn, tự Dật Tiên (1866-1925): Người huyện Hương Sơn, tỉnh Quảng Đông, lúc ở Nhật lấy biệt hiệu là Trung Sơn Tiều (người hái củi ở Trung Sơn) vì thế được gọi là Trung Sơn tiên sinh. Ông sinh ngày 12-11-1866 trong một gia đình nông dân, học trường Y ở Hồng Công và Quảng Châu. Nuôi chí lớn lật đổ nhà Thanh, ông sớm lập ra Hưng Trung Hội. Năm 1900, sáng lập học thuyết Tam dân. Sau 1905, tổ chức các nhóm cách mạng bí mật của Trung Quốc ở trong và ngoài nước thành *Trung Quốc cách mạng đồng minh Hội*. Nhiều lần khởi nghĩa nhưng đều thất bại. Năm 1911 (Tân Hợi), khởi nghĩa thắng lợi ở Vũ Xương, thành lập *Trung Hoa dân quốc*, được bầu làm Đại Tổng thống lâm thời, sau đó ít lâu thì từ chức, cải tổ *Đồng minh Hội* thành *Quốc dân Đảng*. Năm 1912, cải tổ *Quốc dân Đảng* thành *Trung Hoa cách mạng Đảng*. Năm 1916, tổ chức chính phủ quân sự ở Quảng Châu, được cử làm Đại Nguyên soái. Năm 1917, cải tổ chính phủ, được bầu làm Tổng tài. Năm 1920, được bầu làm Đại Tổng thống ở Quảng Đông. Năm 1923, cải tổ *Trung Hoa cách mạng Đảng* thành *Trung Quốc Quốc dân đảng*. Ông chủ trương "Thân Nga, liên cộng, phù trợ công nông", hợp tác với phong trào cộng sản.

Về đối nội, ông chủ trương triệu tập Hội nghị quốc dân. Về đối ngoại, ông chủ trương xoá bỏ các điều ước bất bình đẳng. Ngày 12-3-

1925, từ trần vì bệnh ung thư trong chuyến đi công cán lên phương Bắc. Ông để lại Di chúc "Cách mạng còn chưa thành công, các đồng chí vẫn cần cố gắng".

Ông là một nhà yêu nước và một nhà cách mạng vĩ đại được Chủ tịch Hồ Chí Minh rất kính trọng.

TÔRÊ, **M**. (1900-1964): Chiến sĩ Cộng sản Pháp; Uỷ viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Pháp từ 1924; Uỷ viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng từ 1925; Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Pháp từ 1930-1964; Uỷ viên Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản từ 1928-1943; Uỷ viên Đoàn Chủ tịch Quốc tế Cộng sản từ 1935-1943; có nhiều công lao lãnh đạo đấu tranh ủng hộ cuộc kháng chiến của nhân dân Việt Nam và Đông Dương chống thực dân Pháp.

TƠRUMAN, **H.S**. (1884-1972): Nhà hoạt động chính trị Mỹ; Tổng thống từ tháng 4-1945 đến tháng 1-1953; là người ra lệnh ném bom nguyên tử huỷ diệt các thành phố Hirôsima và Nagadaki của Nhật Bản năm 1945. Sau Chiến tranh thế giới thứ hai, chủ trương thực hiện chính sách chiến tranh lạnh chống Liên Xô. Từ 1950, Chính phủ Mỹ do Tơruman đứng đầu đã can thiệp ngày càng sâu vào Đông Dương, viện trợ quân sự ngày càng nhiều cho thực dân Pháp để kéo dài chiến tranh.

TRẦN NGHỊ (1901-1972): Nhà lãnh đạo quân sự và ngoại giao Trung Quốc. Từ 1919-1921, học ở Pháp; tham gia Bắc phạt; tham gia cuộc khởi nghĩa Nam Xương. Năm 1941, là tư lệnh Tân Tứ quân. Trong thời gian nội chiến (1946-1949), lãnh đạo Quân dã chiến thứ ba. Năm 1955, được phong quân hàm Nguyên soái. Năm 1958, được cử làm Bộ trưởng Bộ Ngoại giao.

TRẦN PHÚ (1904-1931): Chiến sĩ cộng sản, quê tỉnh Hà Tĩnh; Tổng Bí thư đầu tiên của Đảng Cộng sản Đông Dương. Trần Phú tham gia sáng lập Hội Phục Việt, tổ chức tiền thân của Tân Việt cách mạng Đảng năm 1925; tham dự lớp huấn luyện cán bộ cách mạng ở Quảng Châu (Trung Quốc) năm 1926. Sau đó được cử sang học tại Trường đại học Phương Đông (Liên Xô). Khi về nước được bầu bổ sung vào Ban Chấp hành Trung ương lâm thời Đảng Cộng sản Việt Nam.

Trần Phú đã khởi thảo luận cương cách mạng tư sản dân quyền được Hội nghị Trung ương Đảng lần thứ nhất (10-1930) thông qua. Hội nghị đã bầu Ban Chấp hành Trung ương chính thức do Trần Phú làm Tổng Bí thư. Năm 1931, bị địch bắt và từ trần do bị tra tấn và bệnh nặng.

TƯỞNG GIỚI THẠCH (1887-1975): Người tỉnh Triết Giang, Trung Quốc. Học quân sự ở Nhật. Năm 1923, giữ chức Tham mưu trưởng Tổng hành dinh Chính phủ quân sự Quảng Đông. Năm 1924, được Tôn Trung Sơn cử đi khảo sát về quân sự ở Liên Xô rồi về nước giữ chức Hiệu trưởng Trường quân sự Hoàng Phố.

Sau khi Tôn Trung Sơn mất, Tưởng Giới Thạch giữ chức Chủ tịch Ban Thường vụ Ban Chấp hành Trung ương Quốc dân đảng, Tổng tư lệnh quân cách mạng quốc dân. Năm 1948, giữ chức Tổng thống. Tháng 1-1949, Tưởng Giới Thạch từ chức, cùng năm rút ra Đài Loan, tiếp tục giữ chức Tổng tài Quốc dân Đảng và Tổng thống Trung Hoa dân quốc ở Đài Loan.

TURÊ, **X.**: Sinh năm 1922, là người lãnh đạo cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc ở Ghinê, một trong những người sáng lập Liên đoàn dân chủ châu Phi và là Phó Chủ tịch Liên đoàn (thành lập ở Bamacô năm 1946) đã từng là Tổng Bí thư Đảng Dân chủ Ghinê. Năm 1955, là thị trưởng thành phố Cônacri và được bầu là nghị sĩ Ghinê trong Quốc hội Pháp (1956). Năm 1957, ông là Phó Chủ tịch Hội đồng Chính phủ Ghinê và là nghị sĩ của Đại hội đồng Tây Phi thuộc Pháp. Năm 1958, ông là Thủ tướng Chính phủ nước Cộng hoà Ghinê và ít lâu sau là Tổng thống nước này.

U

UNBRÍCH, **V**. (1893-1973): Nhà hoạt động chính trị Cộng hoà Dân chủ Đức, là người sáng lập Đảng Xã hội thống nhất Đức (1946). Từ 1946-1949, là Phó Chủ tịch Đảng Xã hội thống nhất Đức; từ 1950-1953, được bầu làm Tổng Bí thư Đảng Xã hội thống nhất Đức; từ 1953 - 1971, là Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Xã hội thống nhất Đức; năm 1971, là Chủ tịch Đảng Xã hội thống nhất Đức; từ 1960-1971, là Chủ tịch Hội đồng quốc gia nước Cộng hoà Dân chủ Đức.

UYNXƠN, **V**. (1865-1924): Tổng thống nước Mỹ từ năm 1913 đến năm 1921. Dưới thời Uynxơn, về đối nội, Chính phủ Mỹ đã thi hành chính sách đàn áp dã man phong trào công nhân; về đối ngoại, Chính phủ đó thi hành chính sách ăn cướp và bành trướng, can thiệp thô bạo vào công việc nội bộ của các nước khác, đặc biệt là với các nước châu Mỹ latinh.

Năm 1918, Uynxơn đưa ra "Chương trình 14 điểm". Thực chất chương trình này là một chính sách xâm lược nhằm thiết lập ách thống trị của đế quốc Mỹ trên thế giới, chống lại nước Nga Xôviết mới ra đời. Chính sách này được che đậy bằng những lời lẽ mỹ miều "dân chủ", "quyền dân tộc tự quyết". Chủ tịch Hồ Chí Minh đã vạch rõ "Chủ nghĩa Uynxơn chỉ là một trò bịp lớn".

Năm 1920, Uynxơn bị thất bại trong cuộc bầu cử Tổng thống Mỹ và thôi hoạt động chính trị.

V

VÕ NGUYÊN GIÁP: Sinh năm 1911, tại làng An Xá, xã Lộc Thuỷ, huyện Lệ Thuỷ, tỉnh Quảng Bình.

Ông tham gia phong trào yêu nước từ rất sớm và gia nhập Tân Việt cách mạng Đảng. Thời kỳ 1936-1939, hoạt động công khai tại Hà Nội. Năm 1940, sang Trung Quốc, gặp lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc, sau đó cùng với Người trở về tham gia xây dựng căn cứ địa Cao - Bắc - Lạng. Tại Hội nghị toàn quốc của Đảng (1945), ông được bổ sung vào Ban Chấp hành Trung ương Đảng.

Sau Cách mạng Tháng Tám (1945), ông được cử giữ nhiều trọng trách: Bộ trưởng Bộ Nội vụ, Chủ tịch Quân sự uỷ viên Hội, được phong quân hàm Đại tướng (1948); Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Bộ Quốc phòng kiêm Tổng tư lệnh Quân đội nhân dân Việt Nam. Từ 1951 đến 1982, liên tục được bầu vào Ban Chấp hành Trung ương và Bộ Chính trị. Đại hội Đảng lần thứ V (1982), ông được bầu lại

vào Ban Chấp hành Trung ương Đảng. Ông là đại biểu Quốc hội từ khoá I đến khoá VII.

X

XÊAUXÊXCU, **N**. (1918-1989): Nhà hoạt động chính trị Rumani, Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Rumani từ 1965, Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng từ 1967, Chủ tịch nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Rumani, từ 1974, bị lật đổ năm 1989.

XRI XAVANG VÁTTHANA: Vua Lào, sinh năm 1907 tại Luông Phabăng; học luật và khoa học chính trị tại Pháp; năm 1930, là Tổng thư ký vương triều; năm 1946, gia nhập liên quân Pháp - Lào; lên ngôi vua ngày 1-11-1959; năm 1975, thoái vị và được cử làm Cố vấn tối cao Chính phủ Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Lào.

XUCÁCNÔ, **A.** (1901-1970): Nhà hoạt động chính trị Inđônêxia, một trong những người sáng lập ra Đảng Quốc dân Inđônêxia (1927); năm 1932, làm Chủ tịch Đảng. Tháng 8-1945, Inđônêxia tuyên bố độc lập, A. Xucácnô được bầu làm Tổng thống đầu tiên của nước Cộng hoà Inđônêxia cho đến tháng 10-1965; là người có nhiều đóng góp vào thành công của Hội nghị Băngđung (1955).

XUVANA PHUMA (1901-1984): Nhà hoạt động chính trị Lào; kỹ sư công chính và kỹ thuật điện; năm 1945, là Bộ trưởng Chính phủ Lào Ítxala (tự do); từ 1946 - 1949, bị đày sang Thái Lan; năm 1950, là Bộ trưởng Bộ Công chính và Kế hoạch; Thủ tướng Chính phủ những năm 1951-1954, 1960-1962, 1964-1975; từ 1975, là Cố vấn Chính phủ nước Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Lào.